

ANGLŲ-LIETUVIŲ KALBŲ
PSICHOLOGIJOS
ŽODYNAS

.....

ENGLISH-LITHUANIAN
DICTIONARY OF
PSYCHOLOGY

VILNIAUS UNIVERSITETAS

Albinas Bagdonas
Eglė Rimkutė

ANGLŲ-LIETUVIŲ KALBŲ
PSICHOLOGIJOS
ŽODYNAS

Apie 17 000 žodžių

ENGLISH-LITHUANIAN
DICTIONARY OF
PSYCHOLOGY

About 17 000 words

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

VILNIUS 2013

UDK 159.9(038)
Ba-119

Apsvarstė ir rekomendavo išleisti Vilniaus
universiteto Filosofijos fakulteto taryba
(2013 m. kovo 6 d.; protokolas Nr. 2)

RECENZENTA I:

prof. Audronė LINIAUSKAITĖ
Klaipėdos universitetas

doc. Dalia NASVYTIENĖ
Lietuvos edukologijos universitetas

TERMINOLOGIJS
KONSULTANTĖ

dr. Palmira ZEMLEVIČIŪTĖ

REDAKGINĖ KOMISIJA:

Albinas BAGDONAS

Vida JAKUTIENĖ

Birutė POČIŪTĖ

Gintautas VALICKAS

Žodynas parengtas įgyvendinant
Europos socialinio fondo remiamą projektą
„Pripažįstamos kvalifikacijos neturinčių
psichologų tikslinis perkvalifikavimas
pagal Vilniaus universiteto bakalauro ir
magistro studijų programas – VUPSIS“
(2011 m. rugsėjo 29 d. sutartis Nr. VP1-2.3.-
ŠMM-04-V-02-001/Pars-13700-2068).

Pirminis žodyno variantas (1999–2010 m.) rengtas
Vilniaus universiteto Specialiosios psichologijos
laboratorijos lėšomis.

ISBN 978-609-459-226-3

© Albinas Bagdonas, 2013

© Eglė Rimkutė, 2013

© VU Specialiosios psichologijos laboratorija, 2013

© Vilniaus universitetas, 2013

PRATARMĖ

Sparčiai plėtojantis globalizacijos procesams, informacinėms technologijoms, neišvengiamai didėja ir anglų kalbos, kaip vyraujančios bendravimo priemonės, vaidmuo. Ši kalba įsigalėjusi ir mokslinės psichologijos literatūros leidyboje. Tačiau poreikis ir galimybė bendrauti anglų kalba negali reikšti lietuvių mokslinės kalbos nuvertinimo. Priešingai, kyla būtinybė rasti būdą, kaip angliškai įvardytas psichologijos sąvokas kuo tiksliau perteikti lietuvių kalba. Atsižvelgiant į tai ir buvo sumanyta parengti anglų–lietuvių kalbų psichologijos žodyną, kuriame būtų pateikti dažniausiai įvairiose psichologijos srityse vartojamų mokslo terminų ir kitų psichologijos diskursui būdingų anglų kalbos žodžių lietuviški atitikmenys. Šis tikslas – pateikti skaitytojui ne termino aiškinimą, kurį nesunkiai galima rasti įvairiuose aiškinamuosiuose psichologijos žodynuose, o jo vertimą į lietuvių kalbą – daugiausia lėmė anglišku žodžių atranką.

Sudarant žodyną remtasi anglų kalbos aiškinamaisiais psichologijos žodynais: Amerikos psichologų asociacijos (APA) parengtu psichologijos terminų aiškinamuoju žodynu (2007), S. Reberio *Psichologijos žodynu* (1995) ir jo rusiškuoju vertimu, A. Colmano *Psichologijos žodynu* (2002) ir kitais (jų sąrašas pateikiamas šios pratarmės gale). Iš jų į žodyną atrinkti svarbiausi lietuvinami būtini terminai, atsisakant asmenvardžių, jais pavadintų reiškinių, teorijų ir psichologinio įvertinimo metodikų pavadinimų (išskyrus

atvejus, kai jų vertimas į lietuvių kalbą gali kelti sunkumų), tik tam tikroms socialinėms ir etninėms grupėms būdingų žodžių, slengo, paskirų labai specialių siauresnio masto teorijų terminų. Vardynas papildytas žodžiais (būdvardžiais, veiksmažodžiais), kurie, nors ir nelaikomi tikraisiais terminais, yra būtini nagrinėjant kai kurias psichologijos problemas ir reikalauja lietuviško įžodini- mo, pavyzdžiui, *assess* (į)vertinti; *assessment* (į)vertinimas. Į žodyną įtraukti ir kai kurie jau sulietuvinti terminai iš anksčiau išleistų *Matematikos terminų žodyno* (1994), *Anglų–lietuvių kalbų medicinos terminų žodyno* (2006), *Psichoanalizės žodyno* (2005) ir kitų.

Žodyno sudarytojai pripažįsta susidūrę su nemažais sunkumais ir abejonėmis, taigi yra pasirengę jį tobulinti, o subūrus didesnę autorių kolektyvą – parengti enciklopedinio pobūdžio aiškinamąjį psichologijos terminų žodyną. Todėl lauksime pastabų, pasiūlymų ir pamąstymų visų tų, kuriems rūpi ne tik psichologijos terminijos, bet ir lietuvių kalbos plėtros bei norminimo reikalai. Spausdintinį *Žodyno* variantą bus galima rasti ir skaitmenine forma Vilniaus universiteto Specialiosios psichologijos laboratorijos tinklalapyje.

Rašykite mums adresu: slaboratorija@gmail.com.

ŽODYNO SANDARA

Anglų kalbos žodžiai pateikiami abėcėliškai, pusjuodžiu šriftu. Nors daugelis anglišku daiktavardžių turi net keletą išvestinių formų, sudarytų su įvairiomis priesagomis, pvz., **-ness**, **-less**, **-ability** ir kt., vardyne stengtasi apsiriboti tik pamatinių žodžių pateiktimi. Tačiau išvestiniai daiktavardžiai ar iš jų sudaryti būdvardžiai pateikiami tuomet, kai jų sulietuvinimas savaime nėra visiškai aiškus, pvz.: **accountability** 1. atskaitingumas; 2. atsakomybė; **developmental** susijęs su raida, raidos.

Kadangi nemažai psichologijos terminų yra sudaryti ne iš vieno, o iš dviejų ar daugiau prasminių žodžių, kurie verčiant į lietuvių kalbą gali įgyti skirtingų niuansų, jie pateikiami pagal pirmąjį tokio sudėtinio termino žodį, pvz.: **working hypothesis** laikinoji hipotezė; **working memory** veikloji atmintis; **working through** perdirbimas (*psichoanalizėje*). Tačiau daugybė tokių dviejų ar daugiau žodžių derinių liko nepateikta tikintis, kad specialistai nesunkiai ras sprendimą patys, turėdami pavienių žodžių vertimą. Daugybę kelių žodžių terminų prasminga įtraukti į aiškinamąjį psichologijos terminų žodyną.

Gana daug sudurtinių anglišku psichologijos terminų yra sudaryta su graikiškais ir lotyniškais dėmenimis, turinčiais tiksliai apibrėžtą reikšmę, pvz.: **anti-**, **meta-**, **super-** ir kt. Siekiant padėti žodyno naudotojui suprasti kai kurių į žodyną nepatekusių žodžių reikšmes, dažniausiai prisitaikančios sudur-

tinių žodžių dalys ta pačia abėcėline tvarka yra įtrauktos į bendrą vardyną.

Pateikiant lietuviškus anglišku žodžių atitikmenis, remtasi šiomis nuostatomis:

- Verčiamųjų anglų–lietuvių kalbų žodynų pateikiamomis žodžių reikšmėmis, atrenkant iš jų psichologijai tinkamiausias. Jei jų yra daugiau negu viena, jos numeruojamos atsižvelgiant į svarbą ir vartojimo dažnumą.
- Siūlant lietuviškus anglišku žodžių, kurių nėra verčiamuosiuose žodynuose, atitikmenis, remtasi bendromis lietuvių kalbos žodžių darybos taisyklėmis ir analogiškais pavyzdžiais, pvz.: **coaching** lavyba (kaip **vadyba**); **coacher** lavybininkas (kaip **vadybininkas**); **motherese** mamakalbė (kaip **prokalbė**).
- Tais atvejais, kai angliškas žodis yra kilęs iš graikų ar lotynų kalbos, jį siūloma lietuivinti pagal tarptautinių žodžių darybą, pvz.: **ochlophobia** ochlofobija; **schizophrenia** šizofrazija; **scalogram** skalograma. Šie ir daugelis kitų rečiau vartojamų tarptautinių žodžių trumpai paaiškinami. Jei tarptautinis žodis turi tinkamą lietuvišką atitikmenį, pirmenybė teikiama lietuviškam žodžiui, o greta jo po kablelio nurodomas ir tarptautinis žodis. Jeigu lietuviško atitiktens vartojimas kelia abejonių, pirmasis rašomas tarptautinis žodis.
- Tais atvejais, kai pateikiami tą pačią reikšmę turintys sinoniminiai terminai,

lietuviškas atitikmuo rašomas tik prie vieno dažniausiai vartojamo angliško termino. Prie kitų tos pačios reikšmės terminų pateikiama nuoroda *žr.*, pvz.: **agamobium** *žr. agamagony*; **megalopsia** *žr. macropsia*; **monoptic** *žr. monocular*.

- Kai angliško žodžio reikšmė atsiskleidžia tik tam tikros teorijos kontekste, prie jo lietuviško atitikmens skliaustuose nurodoma ta teorija arba jos autorius, pvz.: **manifest content** regimasis turinys (*psichoanalizėje*); **oblique decalage** nuožulnūs netolydumas (*J. Piaget teorijos terminas*).
- Kai angliškas žodis turi ne vieną, o kelias psichologijai svarbias reikšmes, jos yra numeruojamos. Sinoniminiai tos pačios reikšmės žodžiai nenumeruojami, o tik atskiriami kableliu, pvz.: **comprehensive** 1. suprantamas; 2. visapusis, išsamus, platus; 3. vidurinis (*mokslas, mokykla*).

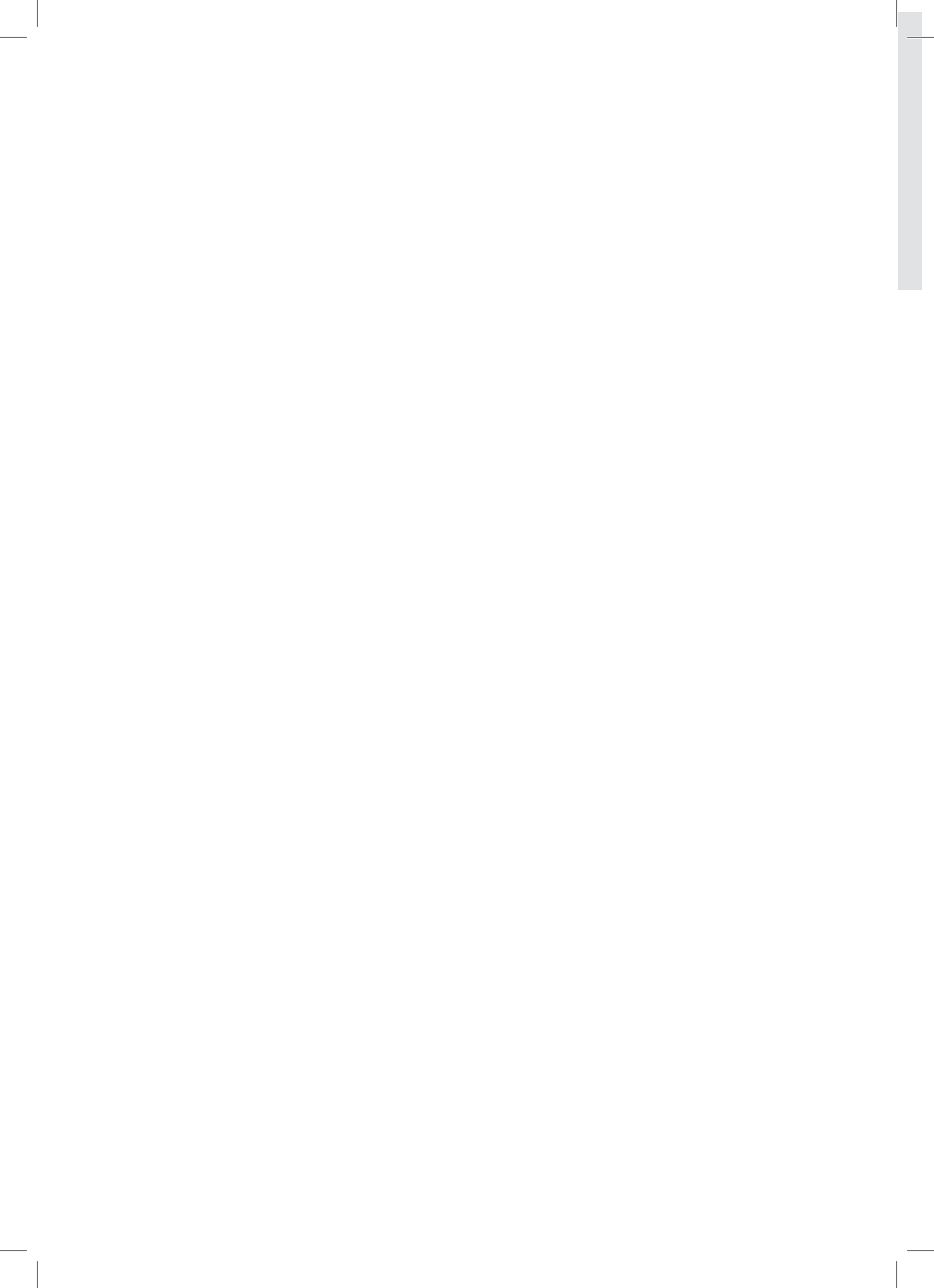
SUTRUMPINIMAI

<i>lot.</i>	– lotynų kalba
<i>pranc.</i>	– prancūzų kalba
<i>psn.</i>	– pasenęs
<i>pvz.</i>	– pavyzdžiui
<i>vok.</i>	– vokiečių kalba

ŽODYNO ŠALTINIAI

1. Alifanovienė D. ir bendraut. *Anglų–lietuvių kalbų specialiojo ugdymo žodynas = English–Lithuanian dictionary of special education*. Second revised and updated edition. Šiauliai: VšĮ Šiaulių universiteto leidykla, 2005. 585 p.
2. Armalytė O., Lionginas P. *Anglų–lietuvių kalbų teisės žodynas = English–Lithuanian law dictionary*. Vilnius : Alma littera, 1998. 524 p.
3. Astrauskas V. ir bendraut. *Medicinos terminų žodynas*. Vilnius: Mokslas, 1980. 991 p.
4. Bagdonavičius V. ir bendraut. *Matematinės terminų žodynas = Словарь математических терминов = Dictionary of mathematical terms*. Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidykla, 1994. 727 p.
5. Barker R. L. *The social work dictionary*. Third edition. Washington: NASW, 1995. 447 p.
6. Cardwell M. *Dictionary of psychology*. London; Chicago: Fitzroy Dearborn Publ. 1999. vi, 249 p.
7. Colman, A. M. *A dictionary of psychology*. Oxford; New York [N.Y.]: Oxford University Press, 2009. xi, 882 p.
8. Corsini R. J. *The dictionary of psychology*. New York: Brunner-Routledge, 2002. xv, 1156 p.
9. *Dictionary of biological psychology*. London; New York: Routledge, 2001. xxx, 857 p.
10. *Dictionary of cognitive science: neuroscience, psychology, artificial intelligence, linguistics, and philosophy*. Edited by Olivier Houdé. New York; Hove: Psychology Press, 2004. xxxv, 425 p.
11. *Dictionary of forensic psychology*. Edited by Graham J. Towl ... [et al.]. Cullompton: Willan Publishing, 2008. xxiii, 232 p.
12. Drever J. *A dictionary of psychology*. Harmondsworth: Penguin Books, 1976. 320 p.
13. Haas R. *Dictionary of psychology and psychiatry = Wörterbuch der Psychologie und Psychiatrie : German–English*. Toronto [etc.] : C. J. Hogrefe, 1988. 438 p.
14. Jovaiša L. *Enciklopedinis edukologijos žodynas*. Vilnius: Gimtasis žodis, 2007. 335 p.
15. *Lietuvių kalbos žodynas*. T. 1–20. Vilnius: Minties, Mokslo ir enciklopedijų bei Lietuvių kalbos instituto leidyklos, 1956–2002.
16. *Oxford concise medical dictionary*. Fourth edition. Oxford, N.Y.: Oxford University Press, 1994. 717 p.
17. Piesarskas B. *Didysis anglų–lietuvių kalbų žodynas*. Vilnius: Alma littera, 1999. 1136 p.
18. *Psichologijos žodynas*. Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidykla, 1993. 368 p.
19. Ramanauskienė D., Zagorskaitė E. *Anglų–lietuvių medicinos terminų žodynas*. Vilnius: Žodynas, 2008. 562 p.
20. Reber A. *The Penguin dictionary of psychology*. London: Penguin Books, 1995. xxvii, 880 p.

21. Sauber S. R., Luciano L'Abate G. R., Weeks W. L. *The dictionary of family psychology and family therapy*. Newbury Park; London; New Dehli: Sage Publications, 1993. xix, 468 p.
22. Shorter E. *A historical dictionary of psychiatry*. Oxford: Oxford University Press, 2005. ix, 338 p.
23. Stone E. M. *American psychiatric glossary*. Washington: America Psychiatric Press, 1988. 217 p.
24. Stuart-Hamilton I. *Dictionary of developmental psychology*. London; Bristol: Jessica Kingsley Publishers, 1996. viii, 168 p.
25. Stuart-Hamilton I. *Dictionary of psychological testing, assessment and traetment*. London and Bristol: Jessica Kingsley Publishers, 1995. viii, 269 p.
26. Sutherland. S. *The Macmillan dictionary of psychology*. Basingstoke: Macmillan, 1995. ix, 510 p.
27. Thomas M., Pierson J. *Dictionary of social work*. London: Collins Educational, 1995. 405 p.
28. Tudor K., Tony M. *Dictionary of person-centred psychology*. London; Philadelphia: Whurr Publ. 2002. ix, 185 p.
29. Vaitkevičienė V. *Tarptautinių žodžių žodynas*. Vilnius: Žodynas, 2001. 1039 p.
30. Vanden Bos, Gary R. *APA dictionary of psychology*. Washington [D.C.]: American Psychological Association, 2007. xvi, 1024 p.
31. Žalkauskas V. *Informatikos, kompiuterijos ir telekomunikacijų anglų-lietuvių kalbų žodynas*. Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos centras, 2011. 831, [1] p.
32. Кордуелл М. *Психология А-Я: словарь-справочник*. Москва: Торговый дом ГРАНД, 2000. 442 с.
33. Лоусон Т., Гэррод Дж. *Социология А-Я: словарь-справочник*. Москва: Торговый дом ГРАНД, 2000. 603 с.
34. Никошкова Е. В. *Англо-русский словарь по психологии = English-Russian dictionary of psychology*. Москва: РУССО : ИП РАН, 1998. 351 с.
35. Райкрофт Ч. *Критический словарь психоанализа*. Санкт-Петербург: Восточно-Европейский институт психоанализа, 1995. 250 с.

A

a- a- (*priešdėlis, reiškiantis trūkumą, ydą, sutrikimą*)

ab- ne-, ati- (*priešdėlis, reiškiantis neigimą, stoką*)

abandonment atsisakymas (*vaiko*)

abarognosis abarognozija, svorio agnozija

abasement pažeminimas

abasia abazija, ėjimo sutrikimas

abatement palengvėjimas

abdominal pilvo, pilvinis

abducent atitraukiamasis

abecedarian taikantis abėcėlinį metodą

aberrance žr. **aberration**

aberrancy žr. **aberration**

aberration 1. aberacija, nuokrypis (*nuo normos*), netaisyklingumas; 2. proto aptemimas

abience vengimas

ability gebėjimas

abiogenetic abiogeniškas, negyvybinės kilmės

abiogenous žr. **abiogenetic**

abiosis abiozė (*sumažėjęs gyvybingumas*)

abiotic abiotinis, biologiškai nereikšmingas

abiotrophy abiotrofija, gyvybingumo praradimas

abirritation jaudrumo (su) mažėjimas

abjection 1. niekšybė; 2. nusižeminimas

ablactation ablaktacija, kūdikio nujunkymas nuo krūties

ablation pašalinimas

able 1. galintis, pajėgus; 2. gabus (su) gebantis

able-bodied stiprus, sveikas

abled 1. įgalintas; 2. galintis

ableism 1. sveikumo aukštinimas; 2. neįgaliųjų diskriminacija

ablepsia aklumas

ablism žr. **ableism**

abnormal nenormalus, anomalus, sutrikęs

abnormal development sutrikusi raida

abnormal psychology žr. **pathopsychology**

aboiement gyvuliški garsai (*sergant šizofrenija*)

abominable pasibjaurėtinas

aboral aboralinis, burnai priešingoje pusėje

aboriginal 1. pirmykštis; 2. vietinis

abort 1. persileidimas; 2. užkirsti kelią ligai

aborticide vaisiaus sunaikinimas

abortion 1. abortas; 2. persileidimas, išsimetimas

aboulia žr. **abulia**

abreaction ne(be)reagavimas

absence absenas (*trumpalaikis sąmonės netekimas*)

absence of mind išsiblaškytas, nedėmesingumas

absenteeism polinkis pravaikštomis

absent-mindedness žr. **absence of mind**

absolute 1. absoliutas; 2. absoliutus

absorption absorbcija, sugertis

abstinence abstinencija, susilaikymas

abstract 1. abstraktus, apibendrintas, atsietinis; 2. abstraktas, abstrahavimo rezultatas; 3. ekstrahuoti, išskirti

abstract attitude apibendrinamoji / abstrakti nuostata

abstracted 1. susitelkęs į savo mintis; 2. išsiblaškęs

abstraction 1. abstrahavimas; 2. abstrakcija

abstractiveness žr. **abstractness**

abstractness abstraktumas

absurdity absurdas, beprasmybė

abulia bevališkumas

abusability palankumas piktnaudžiavimui / išnaudojimui

abuse 1. piktnaudžiavimas; 2. išnaudojimas; 3. prievarta, smurtas

academic 1. akademinis, mokymosi, studijų; 2. mąstantis

- acalculia** akalkulija (*skaičiavimo sutrikimas / negalia*)
- acarophobia** akarofobija (*liguista odos parazitų baimė*)
- acatamathesia** akatamatezija: **1.** negebėjimas suprasti kalbos; **2.** agnozija
- acataphasia** akatafazija (*gramatiškai netaisyklingas kalbėjimas*)
- acathexis** akateksis, kateksio stoka
- acathisia** akatizija, nepasėdumas (*sergant neuroze*)
- acceleration** akceleracija, greitėjimas
- accent** **1.** kirtis, akcentas; **2.** pabrėžimas dėmesiu atkreipti; **3.** skiriamasis bruožas
- accentuation** **1.** akcentuacija, pabrėžimas; **2.** išskirtinis bruožas
- accept** priimti, susitaikyti
- acceptance of disability** susitaikymas su negalia
- acceptor** akceptorius, gavėjas, priėmėjas
- access** **1.** priėjimas; **2.** išgavimas (*iš atminties*)
- accessibility** prieinamumas, pasiekiamumas
- accessory** papildomas, priedinis
- accident** **1.** atsitikimas, atvejis; **2.** nelaimingas atsitikimas / įvykis
- accidental** **1.** atsitiktinis, netikėtas; **2.** neesminis bruožas
- accident proneness** polinkis į nelaimingus atsitikimus
- acclimation** **1.** aklimacija (*pradinis prisitaikymas, prisitaikymas prie eksperimento sąlygų*); **2.** žr. **acclimatization**
- acclimatization** aklimatizacija, prisitaikymas prie naujos aplinkos
- acomodation** **1.** akomodacija, prisitaikymas, prisiderinimas; **2.** vidinės schemos modifikacija; **3.** socialinis prisitaikymas
- accomplishment age** pasiekos amžius
- account** **1.** ataskaita; **2.** reikšmė, svarba
- accountability** **1.** atskaitingumas; **2.** atsakomybė
- accreditation** akreditacija, pripažinimas
- accretion** **1.** organinis augimas; **2.** žinių plėtra (*nesikeičiant atminties schemai*)
- acculturation** (su)kultūrėjimas, naujos kultūros įsisavinimas
- accumulation** kaupimas, akumuliacija
- accuracy** **1.** tikslumas; **2.** kruopštumas
- accuratness** žr. **accuracy**
- accustomization** pripratimas, prisitaikymas
- acen(a)esthesia** **1.** bendroji (*kūno*) nejautra; **2.** sveikatos pablogėjimas
- acephaly** acefalija, begalvystė
- acetylcholine** acetilcholinas
- acheiria** žr. **achiria**
- achieve** pasiekti, įgyti, laimėti, sėkmingai atlikti
- achievement** pasieka, laimėjimas, sėkminga atliktis
- achievement age** žr. **accomplishment age**
- achievement striving** siekiningumas
- achiever** **1.** pirmūnas, pirmaujantysis; **2.** pasiekiantis tikslą
- aching** maudžiantis
- achiria** įgimta berankystė
- achromasia** achromazija: **1.** žr. **achromatopsia**; **2.** pigmentacijos stoka
- achromat** achromatas, neskiriantis spalvų
- achromatic** **1.** achromatiškas, bespalvis; **2.** nematantis spalvų
- achromatism** **1.** achromatizmas, bespalvystė; **2.** žr. **achromatopsia**
- achromatopia** achromatopsija, spalvinis aklumas
- achromatopsia** žr. **achromasia 1**
- achromatopsy** žr. **achromatopsia**
- achromatous** bespalvis
- achromia** bespalvystė
- acid** **1.** rūgštis; **2.** rūgštus
- acid head** LSD vartotojas
- acid odo(u)r** rūgšties kvapas (*vienas iš pagrindinių E. Crockerio ir L. Hendersono kvapų klasifikacijos sistemos kvapų*)
- acinetic** žr. **akinetic**
- acm(a)esthesia** akmezezija (*susilpnėjęs skausmo jautimas*)
- acme** kulminacinis taškas, (*malonumo*) viršūnė
- acoan(a)esthesia** žr. **acen(a)esthesia**
- acoasm** žr. **acouasma**
- acommunicative speech** nebendravimo kalba
- aconuresis** nevalingas šlapinimasis
- acopia** akopija, negebėjimas kopijuoti
- acoria** besotystė
- acouasma** (*neverbalinė*) girdimoji haliucinacija

acouesthesia girdimasis jutimas
acoumeter žr. **audiometer**
acoumetry žr. **audiometry**
acoustic 1. akustinis, garsinis; 2. klausos, girdimasis
acousticoamnesic girdimasis amnestinis
acoustics akustika, garsų mokslas
acquaintance 1. pažįstamas; 2. pažintis
acquiescence response set nuostata atsakyti teigiamai / pritarti
acquaintanceship pažįstami, pažįstamų ratas
acquire įgyti, išmokti
acquired įgytas, išmoktas
acquisition 1. įgijimas, išmokimas; 2. įgijinys, tai, kas įgyta / išmokta
acrasia silpnavalystė, silpnas noras
acro- akro- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su galūne arba dydžiu, aukščiau*)
acro(a)esthesia akroestezija (*sustiprėjęs galūnių jautrumas*)
acroagnosia akroagnozija (*galūnės atpažinimo sutrikimas*)
acroanesthesia akroanestezija (*vienos ar kelių galūnių nejautra*)
acrocephaly smailiagalvystė
acrocinesia žr. **acrokinesia**
acroesthesia akroestezija (*padidėjęs galūnių jautrumas*)
acrokinesia akrokinezija (*padidėjęs galūnių judrumas*)
acromegaly akromegalija, didgalūnystė
acromicria akromikrija, mažagalūnystė
acroparesthesia galūnių parestezija
acropethal besivystantis iš apačios
acrophobia akrofobija (*liguista aukštumos baimė*)
acrotomophilia akrotomofilija (*lytinis potraukis asmeniui, turinčiam amputuotą galūnę*)
acrotophilia žr. **acrotomophilia**
act 1. poelgis, veiksmas; 2. atsakyti, reaguoti, veikti
acting 1. vaidinimas, vaidyba; 2. veikiantis, einantis pareigas
acting in kėlimas į vidų (*konflikto įveikos būdas*)
acting out kėlimas į išorę

actinism aktinizmas, jautrumas šviesai
action 1. veiksmas, poelgis, veikla; 2. poveikis, įtaka, veikimas; 3. veikimo, veiksmo, darbo
action potential veikimo potencialas
actions veiklumas (*Didžiojo penketo teorijos terminas*)
action-specific energy specifinė veikimo energija
action tremor tremoras / drebulys veikiant
activation aktyvacija, sužadimas
active 1. aktyvus, veiklus, energingas; 2. veikiantis, darantis įtaką
activism 1. aktyvumo principo pabrėžimas (*ypač mokantis*); 2. aktyvi agitacija
activity 1. veikla; 2. aktyvumas, veiklumas, gyvumas; 3. energingumas
actor 1. veikėjas, aktorius; 2. veiksnys / agentas (*darantis poveikį*)
act psychology aktų psichologija (*F. Brentano filosofinė psichologinė sistema*)
actual faktiškas, tikras, realus
actualization aktualizacija, realizavimas, įgyvendinimas
actuarial tikėtinas, statistikos
actus reus nusikalstama / neteisėta veikla
acuity aštrumas, gebėjimas skirti / justi
aculalia akulalija, beprasmis žodžių kratinys
acumen išvalgumas, sumanumas
acumeter žr. **audiometer**
acumetry žr. **audiometry**
acupressure akupresūra (*kūno taškų spaudymas skausmui sumažinti*)
acupuncture akupunktūra (*kūno taškų bodymas specialiomis adatomis*)
acute 1. aštrus, stiprus; 2. staigus, ūmus; 3. išvalgus, pastabus, nuovokus
acute disease ūmi liga
acute pain aštrus / veriantis skausmas
acute (drug) tolerance ūmi tolerancija (*narkotikų*)
acyanoblepsia žr. **acyanopsia**
acyanopsia žr. **tritanopia**
acyesis nevaisingumas
ad- -ad (*priešdėlis, reiškiantis link, arti, prie*)

adaptability 1. pri(si)taikomumas, adaptyvumas; 2. pri(si)taikymas

adaptable žr. **adaptive**

adaptation adaptacija, pri(si)taikymas

adaptive 1. prisitaikantis, adaptyvus; 2. pritaikomas

adaptometer adaptometras (*prietaisas jutimų adaptacijai tirti*)

addephagia rajumas

addict 1. narkomanas; 2. didelis mėgėjas; 3. prisirišti (*prie ko nors*), įprasti, priprasti

addiction 1. narkomanija (*narkotikų vartojimo įprotis*); 2. polinkis, žalingas įprotis

additive colo(u)r papildoma spalva

additivity papildomumas, adityvumas

adduction pritraukimas, adukcija (*judesys link kūno vidurinės linijos*)

adductor pritraukiamasis (*raumuo*), aduktorius

adelomorphic neapibrėžtos formos

adelomorphous žr. **adelomorphic**

adelphogamy adelfogamija: 1. poliandrija, daugvyrystė; 2. brolio ir sesers vedybos

A-delta fibers A-delta galūnėlės (*nervo*)

adenalgia liaukos skausmai

adendri(ti)c bedendritis, neturintis dendritų

aden(o)- aden(o)- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsąją su liauka*)

adenohypophysis posmegeninė liauka, hipofizė

adenosine adenosinas (*neuromodulatorius*)

adequate adekvatus, atitinkantis, tinkamas

adequation 1. ekvivalentas; 2. išlyginimas

adherence nurodymų laikymasis (*gydantis*)

adhesion 1. sukibimas; 2. priekiba; 3. santalka; 4. atsidavimas, laikymasis (*principų*)

adhesiveness gebėjimas asocijuoti

adiadochokinesia žr. **adiadokokinesis**

adiadochokinesis žr. **adiadokokinesis**

adiadokokinesia žr. **adiadokokinesis**

adiadokokinesis adiadochokinezija (*negalėjimas atlikti greitai besikaitaliojančių judesių ranka, pirštais*)

adience 1. elgesys siekiant stimuliacijos; 2. judėjimas link

adip(o)- adipo- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsąją su nutukimu ar riebalais*)

adipose nutukęs, riebus

adiposity nutukimas

adipsia adipsija, negėrimas, troškulio nebuvimas

adjacence žr. **adjacency**

adjacency 1. gretimumas; 2. kaimynystė

adjective check list būdvardžių sąrašas (*asmei lybei įvertinti*)

adjudication (*teismo*) sprendimas

adjunct 1. pakaitalas (*gydant priklausomybes*); 2. pagalbinė priemonė

adjunctive therapy pakaitinė terapija

adjust 1. pri(si)derinti, pri(si)taikyti; 2. surinkti

adjusted prisiderinęs, priderintas, prisitaikęs, pritaikytas (*prie ypatingų sąlygų*)

adjustment 1. pri(si)derinimas, pri(si)taikymas; 2. derinimas, suderinimas

adjuvant papildomas, pagalbinis

administration 1. vaistų / dietos skyrimas; 2. pateikimas (*testo užduočių*)

admiration žavėjimasis, grožėjimasis

admissible priimtinas, leistinas(is)

admission guldymas į gydymo įstaigą

admittance priėmimas

adneurial esantis prie nervo

adolescence 1. paauglystė; 2. jaunystė

adolescent spurt augimo šuolis / pagreitėjimas paauglystėje

adoption 1. įvaikinimas (*įsūnijimas, įdukrinimas*); 2. įsisavinimas, paėmimas

adoptive parents įtėviai

adoral prieburninis

adoration garbinimas

adrenal 1. antinkstis; 2. antinkstinis

adrenalin žr. **epinephrine**

adrenaline žr. **epinephrine**

adrenalism adrenalizmas (*būklė sutrikus antinksčių veiklai*)

adrenarche adrenarchė (*epinefrino / adrenalino išsiskyrimo sustiprėjimas prieš paauglystę*)

adrenergic 1. adrenerginis (*išskiriantis epinefriną arba veikiantis per jį*); 2. susijęs su adrenalinu / epinefrinu

adren(o)- adren(o)- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsąją su antinksčiais*)

- adrenocorticotropic hormon** adrenokortikotropinis (*veikiantis antinksčių žievę*) hormonas
- adrenoleucodystrophy** adrenoleukodistrofija (*antinksčių nervų demielinacija*)
- adrenolytic** adrenolizinis, slopinantis adrenaliną / epinefrino veikimą
- adrenoreceptor** adrenoreceptoriai (*norepinefrinui ir epinefrinui jautrūs receptoriai*)
- adrenosterone** adrenosteronas (*silpnai veikiantis androgenas*)
- adualistic** adualistinis (*nei monistinis, nei dualistinis*)
- adult** 1. suaugęs; 2. pilnametis
- adultery** 1. neištikimybė, svetimavimas; 2. svetimotystė
- adulthood** pilnametystė, brandus amžius
- adultomorphism** suaugėlio bruožų (*vaikas / jauniklis*)
- advanced case** užleistas atvejis
- advancement** 1. pažanga, progresas; 2. žengimas į priekį
- advantage by illness** ligos nauda
- adventitious** atsitiktinis, šalutinis
- adventitious reinforcement** su atsaku nederinama pastipra
- adventure** nuotykis
- adverse** nepalankus, žalingas
- adversity** nelaimė
- advertisement** reklama, skelbimas
- advice** patarimas, konsultacija
- advocacy** 1. gynimas; 2. propagavimas, propaganda; 3. atstovavimas
- adynamia** adinamija, nejudrumas
- adynamy** žr. **adynamia**
- aeration** 1. vėdinimas; 2. prisotinimas oro
- aeremia** žr. **aeroembolism**
- aerial perspective** oro perspektyva
- aerial sickness** žr. **airsickness**
- aerobic** aerobinis, (*veikiantis*) oro (*deguonies*) sąlygomis
- aeroembolism** kesoninė liga, oro embolija
- aeroneurosis** aeroneurozė (*lėktuvų skrydžio sukelta liga*)
- aeropathy** aeropatija (*didelio atmosferos slėgio sukelta liga*)
- aerophagia** aerofagija, oro rijimas
- aerophagy** žr. **aerophagia**
- aerophobia** aerofobija (*liguista gryno oro baimė*)
- aerotaxis** aerotaksis, oro (*deguonies*) sukeltas taksis / judėjimas
- aerotherapy** aeroterapija, gydymas oru
- aerotropism** aerotropizmas (*gyvo organizmo reakcija į orą, deguonį*)
- aesthesia** jutimas, jautimas
- aesthesi(o)genic** esteziogeninis, jutimų kilmės
- aesthesi(o)meter** esteziometras (*jutimo / jautrumo matuoklis*)
- aesthesi(o)metry** esteziometrija (*jutimo matavimai*)
- aesthete** žr. **aesthetic**
- aesthetic** 1. estetas; 2. estetiškas, estetinis
- aesthetics** 1. estetika; 2. estetiškumas (*Didžiojo penketo teorijos terminas*)
- aestho-physiology** jutimo organų fiziologija
- aetiology** 1. etiologija (*ligų priežasčių mokslas*); 2. ligos kilmė
- afetal** bevaisis
- afetal pregnancy** tariamas nėštumas
- affair** 1. meilės ryšys / romanas; 2. nesantuokinis ryšys; 3. dalykinis ryšys
- affect** 1. emocija, išgyvenimas; 2. afektas (*stipri emocinė reakcija*); 3. paveikti, sujaudinti
- affectation** 1. afektacija, maivymasis; 2. apsimėtinė meilė
- affect-charged** afektuotas, afekto lydimas
- affect display** emocijos / afekto raiška / kalba
- affected** 1. paliestas, paveiktas, ligos apimtas; 2. susijaudinęs; 3. afektuotas, apsimekęs, besimaivantis
- affectio** 1. prisirišimas, meilė, meilės jausmas; 2. liga, pažeidimas; 3. afektas
- affectio** 1. prisirišimas, meilė, meilės jausmas; 2. liga, pažeidimas; 3. afektas
- affectional bound** emocinis ryšys
- affectionate** prieraišus, mylintis
- affective** jausmingas, emocingas
- affectivity** emocingumas, afektyvumas
- affectogenic** 1. emocijų kilmės, emocinis; 2. afektogeninis, susijęs su afektu

- affectogenic amnesia** afektogeninė (*stiprios emocijos sukelta*) amnezija
- afference** žr. **afferentation**
- afferent** aferentinis, ateinantis, įeinantis
- afferentation** aferentacija: **1.** įcentrinių nervų visuma; **2.** jaudinimo sklidimas įcentriniais nervais
- affiliation** **1.** afiliacija, ryšio palaikymas, buvimas drauge; **2.** tėvystės nustatymas, įsūnėjimas
- affinity** **1.** giminystė; **2.** bendri bruožai, panašumas
- affirmation** (pa)tvirtinimas, teigimas, teiginys
- affix** priedas
- afflatus** įkvėpimas, praregėjimas
- affliction** liūdesys, sielvartas
- afford** **1.** pajėgti, įstengti; **2.** duoti, teikti
- affordance** naudingumas
- affright** **1.** išgąstis, baimė; **2.** gąsdinti
- aforethought** iš anksto sumanytas / apgalvotas
- afraid** **1.** išsigandęs; **2.** bijoti
- afterbrain** žr. **metencephalon**
- aftercare** sveikstančiojo slauga / priežiūra, reabilitacija
- aftercurrent** liekamoji srovė
- afterdischarge** po iškrovos (*po pirminio proceso – atsako, jaudinimo ar afekto – vykstantis procesas*)
- aftereffect** poveiksmis
- after-examination** ilgalaikis stebėjimas
- afterexpulsion** antrinis išstūmimas (*į pasąmonę*)
- after-fever** trauminė karštinė
- afterhearing** liekamasis girdėjimas, girdimasis po vaizdį
- afterimage** po vaizdis
- afterlife** **1.** pomirtinis gyvenimas; **2.** likusioji gyvenimo dalis
- aftermath** padarinys, rezultatas
- after-nystagmus** **1.** ponistagminis; **2.** ponistagmas
- afterpains** sąrėmiai po gimdymo
- afterplay** žaidimas po orgazmo
- afterpotential** liekamasis potencialas
- afterpressure** spaudimo poveiksmis
- aftersensation** liekamasis jutimas
- aftersound** liekamasis garsas
- aftertaste** liekamasis skonio jutimas / pojūtis
- afterthought** pavėluota mintis
- aftervision** liekamasis regėjimas, regimasis po vaizdį
- afunction** funkcijos nebuvimas
- agamagony** **1.** nelytinis veisimasis; **2.** partenogenezė (*vystymasis iš neapvaisinto kiaušinėlio*)
- agamic** belytis
- agamobium** žr. **agamagony**
- agamogenesis** žr. **agamagony**
- agamy** belytiškumas, lyties organų nebuvimas
- agape** broliška / altruistiška / krikščioniška meilė
- agapism** žr. **agape**
- age** **1.** amžius; **2.** pilnametystė; **3.** senatvė; **4.** laikotarpis, epocha; **5.** karta
- age avoidance** žr. **ageism**
- age bracket** amžiaus tarpnis
- age cohort** amžiaus kohorta (*to paties amžiaus grupė*)
- aged** **1.** pagyvenęs, senas; **2.** sulaukęs (*kokio*) amžiaus
- age-equivalent** amžiaus ekvivalentas / atitinkmuo
- age-grade scaling** tam tikro amžiaus mokymosi normos nustatymas
- ageing** **1.** senėjimas; **2.** brendimas
- ageism** diskriminacija dėl amžiaus
- agency** **1.** agentūra, įstaiga; **2.** veiksnys; **3.** tarpininkavimas, atstovavimas **4.** veiksnumas, veiklumas
- agenesia** žr. **agenesis**
- agenesis** agnezė, nepakankamas išsivystymas
- agenitalism** lyties organų nebuvimas
- agent** **1.** veiksnys, veikiančioji jėga; **2.** atstovas, tarpininkas; **3.** veikėjas, agentas; **4.** psichoterapeutas; **5.** sąveikos iniciatorius; **6.** percipientas; **7.** veikiančioji galia
- agentic orientation** orientacija veikti
- agentivity** veiklumas
- age of acquisition** (*įgūdžio, gebėjimo*) įgijimo amžius

age of consent sutartinio veiksnio amžius
age of discretion atsakomybės amžius
age of onset (*ligos*) pradžios amžius
age-old labai senas, ilgaamžis
agerasia atrodymas jaunatviškai / ne pagal amžių
age ratio amžių santykis (*testuojant*)
age regression amžiaus regresija (*grįžimas į jaunesnį amžių pagal elgesio ir psichikos sąvybes*)
age score amžiaus tarpsnio (*testo*) įvertis
age stratification gyvenimo periodizacija
ageusia ageuzija, skonio jutimo nebuvimas
agglomeration aglomeracija, susikaupimas
agglutination aglutinacija, sukibimas
aggravation: **1.** (*ligos*) pablogėjimas; **2.** agravacija (*apsimetimas ligoniui, ligos simptomų sustiprinimas*)
aggregation su(si)kaupimas, su(si)būrimas
aggression **1.** agresija, užpuolimas; **2.** įžūlus elgesys, agresyvumas
aggressive **1.** agresyvus; **2.** energingas, entuziastingas
aggressiveness žr. **agressivity**
aggressivity **1.** agresyvumas; **2.** energingumas, entuziastingumas; **3.** dominavimo (*grupėje*) siekimas
aggrieved įžeistas, užgautas
agility gūvumas, mitrumas
aging **1.** senėjimas; **2.** brendimas
agism žr. **ageism**
agitate jaudinti
agitated depression ažitacinė depresija
agitation ažitacija, jaudinimasis, neramumas, nekantrumas
agitographia greitas rašymas (*su klaidomis*)
agitolalia žr. **agitophasia**
agitophasia kraštutinė greitakalbystė (*užsikeriant ir praleidžiant žodžius*)
aglossia **1.** beliežuvystė; **2.** artikuluotos kalbos nebuvimas
aglycaemia cukraus stoka kraujyje
agnation giminystė (*iš tėvo pusės*)
agnogenic nežinomos kilmės
agnosia agnozija, (at)pažinimo sutrikimas

agnostic **1.** agnostikas; **2.** agnostinis
agnosticism agnosticizmas (*pažintinis skepticizmas*)
agog nekantriai laukiantis
agonadal be lytinių liaukų
agonal agoniškas
agonist agonistas (*raumuo*)
agonize **1.** kankintis; **2.** atkakliai kovoti
agony **1.** agonija, merdėjimas; **2.** baisi fizinė ir dvasinė kančia
agoraphobia agorafobija (*liguista atviros / didelės erdvės baimė*)
agrammaphasia agramafazija, gramatiškai netaisyklinga kalba (*po smegenų pažeidimų*)
agrammata žr. **agrammaphasia**
agrammataphasia žr. **agrammaphasia**
agrammatism žr. **agrammaphasia**
agrammologia žr. **agrammaphasia**
agraphia agrafija, rašymo sutrikimas
agreeable **1.** sutariamas, malonus, atitinkantis; **2.** sutinkantis (*ką nors daryti*)
agreeableness sutar(iam)umas
agreement **1.** sutikimas, atitikimas **2.** sutartis
agreement coefficient (*sprendimų / vertinimų*) sutapties koeficientas
agrypnia žr. **insomnia**
agrypnotic **1.** sukeliantis nemigą; **2.** sergantis nemiga; **3.** bemiegis
ague **1.** drugys; **2.** drebulys; **3.** maliarija
aguesia žr. **ageusia**
agyria žr. **lissencephaly**
aha experience aha! / o! potyris (*įžvalgos metu*)
ahedonia žr. **anhedonia**
ahistorical neistoriškas, atmetantis reiškinio istoriją
ahistoric therapy „čia ir dabar“ principu grįsta psichoterapija
ahylagnosia žr. **ahyloagnosia**
ahyloagnosia lytėjimo agnozija
ahypnia žr. **insomnia**
ahypnosia žr. **insomnia**
aid **1.** pagalba; **2.** padėjėjas; **3.** pagalbinė (*techninė*) priemonė
aidaiomania žr. **erotomania**

aim 1. tikslas, sumanymas; 2. taikinys
aim-inhibited nuslopintas / išstumtas tikslas
aim-transference tikslo perkėlimas
airsickness skrydžio liga
akatamathesia žr. **acatamathesia**
akataphasia žr. **acataphasia**
akathisia akatizija, nepasėdumas, negalėjimas ilgai sėdėti (*sergant neuroze*)
akinesia akinezija, nejudumas
akinesia algera skausminė akinezija
akinesis žr. **akinesia**
akinesthesia akinestezija, (*savo*) judesio nejudumas
akinetic mutism akinetinis nebylumas
akinetopsia akinetopsija (*judėjimo matymo sutrikimas*)
akoasm žr. **acouasma**
akoria akorija, besotystė (*alkio jausmas, nepraeinantis net pavalgius*)
akoria žr. **acoria**
akrasia žr. **acrasia**
alalia alalija (*kalbėjimo / šnekos sutrikimo rūšis*)
Al-anon anoniminiai alkoholikai
alarm 1. pavojus, signalas, avarinis signalas; 2. nerimas, panika
alba 1. baltas; 2. galvos smegenų baltoji medžiaga
albedo 1. albedas, (*paviršiaus*) atspindėta dalis; 2. atgalinės sklaidos koeficientas; 3. baltuma
albedo retinae tinklainės branka
albinism albinizmas, įgimtas baltumas (*pigmento stoka*)
albino albinosas (*žmogus, gyvūnas, augalas*)
alcohol abuse / addiction piktnaudžiavimas alkoholiu, girtuokliavimas
alcohol amnestic disorder žr. **alcoholic blackout**
alcoholic blackout alkoholinė amnezija
alcoholism alkoholizmas, girtuoklystė
alcoholometry alkoholio matavimas (*nustatymas*)
alcohol withdrawal alkoholinės abstinencijos būklė
aldosteronism aldosteronizmas, aldosterono pertekliaus sukelta liga
alert 1. budrus, pasirengęs; 2. judrus, gyvas

alert inactivity neaktyvumas būdraujant (*kūdikų*)
alertness 1. suklusimas; 2. budrumas; 2. judrumas, gyvumas
alethia aletija, nemaršumas
alexia aleksija (*skaitymo sutrikimas / negalia*)
alexithymia aleksitimija (*pažinimo ir emocijų išsiderinimas*)
algaesthesia žr. **algesthesia**
algedonic algedoninis (*susijęs su malonumu ir nemalonumu*)
algedonics algedonika (*malonumo ir nemalonumo tyrimas*)
algesia jautrumas skausmui, įsijautrinimas
algescic skausmingas, perdėtai jautrus
algessimeter skausmo matuoklis
algessimeter žr. **algessimeter**
algesis žr. **algesia**
algesthesia skausmo jutimas
algesthesis žr. **algesthesia**
algetic 1. skausmingas; 2. perdėtai jautrus
algo- algo- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su skausmu*)
allogenic sukeliantis skausmą
allogagnia algolagnija (*lytinis malonumas iš skausmo – sadizmo ir mazochizmo požymis*)
allogometer žr. **algesimeter**
allogophilia algofilija (*potėgis patirti skausmą*)
allogophobia algofobija (*liguista skausmo baimė*)
allogopsychalia algopsichalija (*psichinės kilmės skausmas*)
algorithm algoritmas (*griežtai pagal taisyklės atliekamų veiksmų seka*)
alias kintamųjų / veiksmų painiojimas
alienatio mentis lot. psichikos liga
alienation 1. atskyrimas, atstūmimas; 2. susvetimėjimas; 3. (*progresuojantis*) psichikos sutrikimas
alienation coefficient nepriklausomumo koeficientas
alienation of affection(s) santuokos ryšių iširimasis
alienator (*teismo*) psichiatras, gydytojas
alien-hand syndrome svetimos rankos sindromas (*somatoagnozijos rūšis*)

alienism 1. pilietybės neturėjimas; 2. psichiatrija

alienist žr. **alienator**

alien limb syndrome svetimos galūnės sindromas (*somatoagnozijos rūšis*)

aliment 1. maistas; išlaikymas, parama; 2. naujo įjungimas į esamą (*J. Piaget teorijos terminas*)

alimentary 1. maisto, maistinis; 2. maitinantis; 3. virškinimo

alimentation maitinimas, išlaikymas

alimentotherapy gydymas dieta

alimony alimentai, išlaikymas

alive 1. gyvas; 2. judrus; 3. suprantantis, reaguojantis

alkaloid alkaloidas

alkalosis alkalozė (*sutrikimas dėl šarmų kaupimosi organizme*)

allachesthesia žr. **allaesthesia**

allaesthesia alestezija, kitavietis jutimas (*lytėjimo dirgiklio vietos subjektyvus poslinkis*)

allegro speech greitakalbė

allele alelis (*viena iš dviejų ar daugiau geno formų*)

allelotropia alelotropija (*objekto subjektyvus poslinkis, kai jis projektuojamas į skirtingus dviejų akių taškus*)

allergen alergenai (*alergiją sukeltantis veiksnys, dažniausiai svetimas baltymas*)

allergy 1. alergija, padidėjęs jautrumas; 2. nepakentimas

alleviation mažinimas / palengvinimas (*skausmo*)

alley maze labirintas

alley problem linijinė perspektyva

alliacious česnako (*H. Zwaardemakerio kvapų sistemos kvapas*)

alliance 1. sąjunga, aljansas; 2. bendrumas, giminytė; 3. gyvūnų kooperavimasis (*ben-drai veiklai*)

all-in-one vientisas

allness universalumas, visuotinumas

all(o)- al(o)- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su skirtybe, kitoniškumu*)

allocation 1. paskirstymas (*dėmesio*); 2. vaidmenų pa(si)paskirstymas

allocator (*paskatų ir nuobaudų grupėje*) skirstytojas

allocentric alocentriškas: 1. išoriškas centras; 2. atsižvelgiantis į kitus, gerbiantis (kitus)

alloch(e)iria kitavietis skausmo / lietimmo jautimas (*jutimas kyla priešingoje dirginimui kūno pusėje*)

allochroism spalvos kitimas

allochthonous alochtoniškas (*iš išorės, kitur kilęs*)

allocortex žr. **heterogenetic cortex**

alloeroticism aloerotizmas (*seksualumo nukreipimas į kitus*)

alloerotism žr. **alloeroticism**

alloesthesia žr. **allaesthesia**

allogrooming savitarpis kutinėjimas

alloiogenesis kartų kaita

allokinesis alokinezė (*priešingos kūno pusės judesiai*)

allomone alomonas (*kitai rūšiai skirtas cheminis signalas*)

alloparenting rūpinimasis svetimais palikuonimis

alloparents svetimi tėvai

allopathia alopatija (*poveikio būdas, nesutampantis su sutrikimą sukėlusia priežastimi, homeopatijos priešybė*)

allopathy žr. **allopathia**

allopatric alopatrinis, esantis atskirai

alloplastic adaptation žr. **alloplasty**

alloplasty 1. aloplastija, prisitaikymas keičiant aplinką (*o ne save*); 2. alotransplantacija (*libido nukreipimas į kitus*)

allopsychic alopsichiškas, iš išorės kylantis

allopsychosis alopsichozė, alopsichiškas klie-desys

all-or-none viskas arba nieko

allotriogeusia žr. **allotriogeusia**

allotriogeusia 1. nenormalus skonis; 2. nenormalus apetitas

allotriophagia neįprasto maisto valgymas

allotriophagy žr. **allotriophagia**

allotropic alotropiškas, besirūpinantis kitais

all-overishness bendras negalavimas

allowance 1. pašalpa; 2. nuolaida, lengvata

- all-transretinal** transretinalis (*rodopsino atmaina*)
- allusion** aliuzija, užuomina, rėmimasis
- allusive thinking** mąstymas užuominomis, aliuzinis mąstymas
- alogia** 1. afazija; 2. be logikos, alogija
- alpha** 1. alfa (*pirmoji graikų abėcėlės raidė*); 2. svarbiausias; 3. α klaida (*statistikoje*)
- alpha alcoholism** pirmoji alkoholizmo stadija
- alpha animal** dominuojantis gyvūnas
- alpha biofeedback** treniravimas pačiam sukelti alfa bangas (*elektroencefalogramoje*)
- alpha-block conditioning** alfa ritmo blokados sąlygojimas
- alpha blocking** alfa ritmo blokada
- alpha coefficient** patikimumo / suderinamumo koeficientas, Cronbacho alfa
- alpha error** alfa (*I tipo*) klaida
- alpha examination** atrankos į armiją testai
- alpha female** dominuojanti patelė
- alpha fibre / fiber** alfa neurono atauga / aksonas, alfa nervinė skaidula
- alpha level** alfa lygmuo (*statistinio reikšmingumo*)
- alpha male** dominuojantis patinas
- alpha motor neuron** alfa motoneuronas
- alphanumeric** raidinis ir skaitmeninis (*kodas*)
- alpha reliability coefficient** žr. **alpha coefficient**
- alpha response** alfa atsakas (*akies voko reakcijos rūšis*)
- alpha rhythm / wave** alfa ritmas / banga (8–12 svyr./s)
- alpha state** alfa / ramybės būklė (*alfa bangų dominavimas EEG*)
- alter** 1. keisti, kisti; 2. antroji asmenybė (*sutrikus tapatybei*); 3. kitas asmuo (*sąveikaujant*)
- alterable** pakeičiamas
- alteration** alteracija, pokytis, permaina
- alteration hypothesis** prielaidos pakeitimas (*liudijant teisme*)
- altered state of consciousness** pakitusi sąmonės būseną
- alter ego** lot. 1. antrasis aš; 2. artimas žmogus; 3. svarbus asmuo psichodramoje (*be terapeuto*)
- alter-egoism** sukeistas egoizmas (*empatija kitam, išgyvenant nemalonią situaciją pačiam*)
- alternate** kisti, keisti(s)
- alternate forms** alternatyvios (*testo*) formos
- alternating** kintamas, besikaitaliojantis
- alternating insanity** žr. **bipolar disorder**
- alternating personality** daugialypė asmenybė
- alternating perspective** žiūros taško kaita
- alternating role** pakaitinis vaidmuo
- alternating vision** pakaitinis regėjimas (*besikaitaliojantis naudojimasis kairiąja ir dešiniąja akimi*)
- alternation** pokytis, kaita
- alternative** 1. alternatyva; 2. alternatyvus; 3. pakaitinis, veikiantis pakaitomis
- alternative schedule** alternatyvi (*pastiprinimo*) schema
- altitude of intelligence** inteligencijos / išmanos lygis
- altitude sickness** kalnų / aukščio liga
- altitudinal hemianopia** viršutinė hemianopija
- altricial** nesubrendęs, reikalingas globos
- altrigendris** neseksualiniai draugiški santykiai tarp skirtingų lyčių
- altruism** altruizmas, altruistiškumas
- altruist** altruistas
- altruistic** altruistiškas
- altruistic aggression** altruistiška agresija (*ne savęs, o kitų gynimas*)
- altruistic suicide** altruistiška savižudybė
- amacrine cell** (*tinklainės*) amakrininė ląstelė
- amative intercourse** sueitis iš meilės
- amaurosis** amaurozė (*centrinės kilmės aklumas*)
- amaurosis fugax** epizodinė amaurozė
- amazement** nustebimas, nuostaba
- amazon** amazonė (*agresyvi, dominuoti linkusi moteris*)
- ambi-** abi-, dvi- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, reiškianti buvimą iš dviejų pusių; aplink, apie*)
- ambiance** 1. apsuptis, aplinka; 2. bendra nuotaika
- ambidexter** abirankis (*vienodai valdantis abi rankas*)
- ambidexterity** abirankystė

ambidextrality žr. **ambidexterity**
ambience žr. **ambiance**
ambient supantis, esantis aplinkui
ambiequal abejai lygus
ambigenous hibridiškas
ambiguous 1. dviprasmiškas; 2. tolerantiškas
ambiguous figure dviprasmiškas paveikslas, dviprasmiška figūra
ambiguous genitalia nediferencijuoti lyties organai
ambiguity 1. dviprasmybė; 2. keleriopai aiškintina elgsena; 3. pakanta, tolerancija
ambiguity scale pakantos skalė
ambilateral abišonis, dvipusis
ambilevous silpnai valdantis abi rankas
ambilingual dvikalbis, vienodai vartojantis dvi kalbas
ambisexual abilytis, dvilytis
ambisinister abirankis
ambitendency 1. dvilypumas (*elgesio*); 2. psichinis dvilypumas (*C. Jungo psichologijoje*)
ambition 1. ambicija, (*garbės, valdžios*) troškimas; 2. siekis
ambivalence ambivalencija, dvilypumas
ambivalency žr. **ambivalence**
ambiversion ambiversija (*introversijos ir ekstraversijos apylygybė*)
ambly- ambli- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su yda, sutrikimu*)
amblyac(o)usia neprigirdėjimas (*klausos sutrikimas*)
amblyaphia lytos sutrikimas
amblygeustia skonio sutrikimas
amblyopia ambliopija (*neorganinės kilmės erdvės regėjimo sutrikimas*)
amblyoscope amblioskopas (*prietaisas erdvės regėjimo sutrikimui tirti ir gydyti*)
ambrosiac ambrosiškas (*nuostabus, savijautą gerinantis kvapas*)
ambrosial žr. **ambrosiac**
ambulation daugkartinis vaikščiojimas (*reabilituojant*)
ambulatory ambulatoriškas, neizoliuotas
ameba ameba
amelioration pagerėjimas
amenable linkęs, su polinkiu

amenable to diseases greitai susergantis, sirgulus
amenia žr. **amenorrhoea**
amenorrhoea amenorėja, mėnesinių nebuvimas
ament silpnaprotis (*sutrikusio proto, sutrikusios psichikos*)
amentia proto / psichikos sutrikimas, silpnaprotystė
Ameslan Amerikos gestų kalba
ametrometer ametrometras (*ametropijos matuoklis*)
ametropia ametropija (*akies refrakcijos yda*)
ametystic priešnuodis
amicability draugiškumas, draugingumas
amicus curiae teismo ekspertas
amimia amimija (*mimikos stoka*)
amines aminai (*azotinių medžiagų grupė*)
aminoketones aminoketonai (*antidepresantai*)
amitryptiline amitriptilinas (*antidepresantas*)
amixia kryžminis sterilumas, nesikryžminimas
Ammon's horn žr. **hippocampus**
amnemonic žr. **amnesic**
amnesia amnezija, atminties spraga
amnesiac žr. **amnesic**
amnesic žr. **amnesic**
amnesic amnezinis, (*kilęs*) dėl amnezijos
amnion amnionas, vandenmaišis
amobarbital amilobarbitalis, amitalis
amodal nemodališkas, nemodalinis
amoeba žr. **ameba**
amok pamišimas / beprotystė su polinkiu žudyti
amoral amoralus
amorality amoralumas, nedora
amorphagnosia formos agnozija
amorphosynthesis formos neatpažinimas lyta
amorphous amorfiškas, beformis
amotivation motyvacijos stoka / silpnumas
amotivational syndrome motyvacijos silpnumo sindromas (*ilgai vartojus kanapių narkotikus*)
amount 1. kiekis, mastas; 2. išdava, suma
amour meilė, meilės ryšiai
amphetamine amfetaminas (*nervų sistemą stimuliuojanti medžiaga*)
amphi- amfi- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su neapibrėžtumu, neaiškumu, abipusiškumu*)

- amphicrany** abipusis galvos skausmas
- amphigenous inversion** biseksualumas
- amphigony** žr. **amphilepsis**
- amphilepsis** amfilepsė (*abiejų tėvų savybių paveldėjimas*)
- amphimixis** 1. kryžminimasis (*lytinis*); 2. lytinis veisimasis / dauginimasis
- amphotony** amfotonija (*autonominės nervų sistemos abiejų dalių padidėjęs jaudrumas*)
- amplexatio** lytinis aktas
- amplification** 1. stiprinimas; 2. plėtojimas
- amplitude** 1. (*stimulo ar atsako*) dydis; 2. amplitudė (*svyravimo bangos dydis*)
- ampulla** ampulė (*pusratiųjų kanalų praplatėjimas*)
- amputation** amputacija, nupjovimas
- amputee** žmogus, kuriam amputuota galūnė
- amuck** žr. **amok**
- amusia** amuzija (*muzikavimo sutrikimas / negalia*)
- amyasthenic** silpnų raumenų
- amyelia** amielija, nugaros megenų nebuvimas
- amygdala** 1. žr. **amygdaloid body**; 2. tonzilė, migdolas
- amygdaloid body / nucleus** migdolinis kūnas / branduolys (*pilkosios medžiagos sancaupa smilkinio gilumoje*)
- amygdalotomy** migdolinio kūno / branduolio pašalinimas
- amyloid plaque** amiloidinė (*baltyminė*) plokštelė (*aplink neuronus*) (*Alzheimerio ligos ir Dauno sindromo atvejais*)
- amyostasia** amiostazija (*negalėjimas stovėti dėl raumenų drebulio*)
- amyostatic syndrom** amiostatinis (*Parkinsono*) sindromas
- amytal interview** interviu barbitolio poveikio metu
- anabolic** anabolinis, susijęs su anabolizmu
- anabolism** anabolizmas (*organizmui reikalingų medžiagų sintezė*)
- anacamptics** katoptrika (*mokslas apie garso ir šviesos atspindėjimą*)
- anacamptic sound** aidas, atkartotas garsas
- anachronism** anachronizmas: 1. reiškinių nedermė su laiku; 2. reiškinių laiko supainiojimas
- anaclysis** anaklizė, emocinė priklausomybė (*nuokity*)
- anaclytic depression** anaklytiškoji depresija (*diskomforto išgyvenimas ankstyvajame amžiuje*)
- anaclytic identification** anaklytiškoji identifikacija (*tapatinimasis su globojančiu asmeniu*)
- anac(o)usia** visiškas kurtumas
- anacusic** žr. **anac(o)usia**
- anadanmide** anadanmidas (*neuromediatorius*)
- anaerobic** anaerobiškas
- an(a)esthesia** anestezija, nejautra, skausmo malšinimas
- an(a)esthesiology** anesteziologija (*skausmo malšinimo mokslas*)
- anaglyph** anaglifas (*spalvotas atspaudas stereo vaizdui gauti*)
- anaglyphoscope** anaglifoskopas (*prietaisai stereo vaizdui gauti naudojant anaglifus*)
- anaglyptoscope** žr. **anaglyphoscope**
- anagogic** anagogiškas (*vedantis aukštyn*) (*C. Jungo teorijos terminas*)
- anagram** anagrama (*naujas žodis, gautas sukeitus vietomis kurio nors žodžio raides*)
- anakusic** žr. **anacousia**
- anal** analinis, išangės
- analepsis** analepsė, sveikatos gerėjimas
- analeptic** gerinantis savijautą / sveikatą
- analgesia** analgezija, skausmo malšinimas
- analgesics** analgetikai
- analgesia** žr. **analgesia**
- analgia** skausmo nebuvimas
- analgetic** nejautrus skausmui
- anality** anališkumas (*libido susiejimas su išangės sritimi*)
- analogical reasoning / thinking** analoginis mąstymas
- analogue** 1. panašybė, analogas; 2. modeliavimo įrenginys
- analogy** analogija: 1. panašybė; 2. analogija (*panašiai veikiantis ar atrodantis, bet skirtingos kilmės; homologijos priešybė*)
- analogy of the cave** urvo analogija (*Platono metafora: žmogus lyg urve suvokia tik tikrovės šešėlius*)
- analysand** analizuojamasis asmuo, psichoanalizės objektas

analysator žr. **analyser**

analyse analizuoti, tirti, suskaidyti

analyser, analizatorius: **1.** sensorinė sistema, jutimo organas; **2.** analizuotojas, analizę atliekantis asmuo; **3.** (*cheminės, garso ar šviesos bangų spektro*) analizės prietaisas

analysis **1.** analizė, tyrimas; **2.** (su)skaidymas; **3.** psichoanalizė

analysis by synthesis analizė per sintezę

analysis of covariance kovariacinė analizė

analysis of variance dispersinė analizė

analysis unit analizės vienetas

analyst **1.** analitikas; **2.** psichoanalitikas, analitinės psichologijos praktikas

analytical psychology analitinė (*C. Jungo*) psichologija

analyste žr. **analyse**

analyzer žr. **analyser**

anamnesis **1.** anamnezė (*ligos aplinkybių ir eigos aprašymas*); **2.** ligos / atvejo istorija; **3.** prisiminimas

anamnestic anamnezės, susijęs su anamneze

anamorphic anamorfiškas, iškreipto vaizdo

anamorphosis **1.** anamorfozė (*pavidalo kitimas evoliucijoje*); **2.** daikto atvaizdo iškreipimas

anandamide anandamidas (*natūrali smegenis stimuliuojanti medžiaga*)

anandria vyriškųjų požymių nebuvimas

anankastia anankastija, įkyri būseną

anapeiratic cramps traukuliai dėl raumenų pertempimo

anaphase anafazė (*trečioji mitozės fazė*)

anaphia anafija, lietimio nejutimas

anaphrodisia lytinio potraukio susilpnėjimas / nebuvimas

anaphrodisiac silpninantis lytinį potraukį

anaphylactic shock anafilaksinis šokas

anaphylaxis anafilaksija, sustiprėjęs jautrumas

anarchy anarchija

anarithmia žr. **acalculia**

anarthria anartriija (*tarimo sutrikimas*)

anastasis pasveikimas, atsitaikymas, atsigavimas

anastomose **1.** anastomozė, jungtis; **2.** papildoma jungtis / ryšys (*tarp nervų, kraujotakos darinių*)

anastomosis žr. **anastomose**

anatomically correct / detailed doll anatomiškai tiksliai lėlė (*teismo ekspertizėje*)

anatomist anatomas

anatomy **1.** anatomija (*mokslas*); **2.** sandara, struktūra; **3.** kruopšti analizė

anatopism negalėjimas prisitaikyti

anaxial nesimetriškas

anaxon(e) beaksonė (*nervinė ląstelė*)

ancestor protėvis

ancestry **1.** kilmė; **2.** protėviai

anchor **1.** ramstis, atrama, pagrindas; **2.** susieti, sugretinti; **3.** standartas, etalonas, atskaitos taškas / matas

anchor point žr. **anchor 3**

anchorage žr. **anchor 3**

ancient mariner effect seno jūrininko reiškinys (*polinkis labiau atsiverti svetimam negu pažįstamam*)

ancient senas, senovinis

ancillary **1.** pagalbinis, šalutinis; **2.** pavaldus

andr(o)- andr(o)- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su vyru, vyriškumu*)

androcentric androcentriškas

androcentrism androcentrizmas

androgen androgenas (*vyriškasis lytinis hormonas*)

androgenization androgenizacija (*vyriškųjų požymių raida veikiant androgenams*)

androgynyne dvilytis, hermafrodiškas, hermafroditinis

androgynyneity žr. **hermaphroditism**

androgynism žr. **hermaphroditism**

androgynophilia androginofilija: **1.** lytinis potraukis vyrams ir moterims; **2.** lytinis potraukis hermafrodiškos išvaizdos asmeniui

androgynous žr. **androgynyne**

androgynyne žr. **hermaphroditism**

android **1.** vyriškas, vyro; **2.** žr. **humanoid**

andromania nimfomanija, moters gašlumas

andropause vyrų klimaksas

androphile veikiama(s) vyrų, mėgstanti(s) vyrus

androphobia androfobija (*liguista vyrų baimė*)

androstenedione androstenedionas (*lytinis hormonas*)

- androsterone** androsteronas (*lytinis hormonas*)
- anecdotal evidence** anekdotinis faktas / įrody-
mas
- anechoic** beaidis
- anechoic chamber** beaidė (*garso nereverberuo-
janti*) kamera
- aneisokonia** žr. **aniseikonia**
- anemia** anemija, mažakraujystė
- anemophobia** anemofobija, liguista vėjo / skers-
vėjo baimė
- anemotropism** anemotropizmas, kūno orienta-
cija oro srovės atžvilgiu
- anencephalia** anencefalija, besmegenystė
- anencephaly** žr. **anencephalia**
- anepia** 1. anepija, nebylystė; 2. afazija
- anergasia** žr. **anergia**
- anergastic reaction** organinė psichozė
- anergia** anergija, energijos / aktyvumo stoka
- anergic** apatiškas, be energijos
- anergy** žr. **anergia**
- aneritropia** žr. **daltonism**
- aneritropsia** žr. **daltonism**
- anerobic** žr. **anaerobic**
- anesis** simptomų sumažėjimas
- anethopath** be moralės normų
- anethopathy** moralės normų stoka
- aneuploid** turintis chromosomų skaičiaus nuo-
krypį
- aneuploidy** chromosomų skaičiaus nuokrypis
- aneuria** nervinės energijos stoka
- aneurism** aneurizma, arterijos išsiplėtimas
- aneurysm** žr. **aneurism**
- angel dust** marihuana
- anger** 1. pyktis; 2. (su)pykdyti
- anger-in** priešiškusmas sau
- angina** angina
- anginophobia** anginofobija (*liguista anginos,
ypač krūtinės anginos, baimė*)
- angio-** angio- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis,
rodanti sąsają su kraujagyslėmis arba limfa-
gyslėmis*)
- angiogram** angiograma, kraujagyslių rentgeno-
grama
- angiography** angiografija, kraujagyslių rentge-
nografija
- angioscotoma** angioskotoma (*kraujagyslinės
kilmės skotoma akiplotyje*)
- angiospasm** kraujagyslių spazmas
- angle** 1. požiūris; 2. kampas
- angor animi** artėjančios mirties jausmas
- angry** piktas, susierzinęs
- anguish** skausmas, sielvertas
- anhaphia** žr. **anaphia**
- anhedonia** 1. emocinė nejautra; 2. interesų
praradimas
- anhypnia** žr. **insomnia**
- anhypnosis** žr. **insomnia**
- aniconia** vaizdinių stoka
- aniliction** žr. **anilingus**
- anililagnia** žr. **anilingus**
- anilingus** išangės lietimasis burna (*lytinio akty-
vumo rūšis*)
- anility** 1. senatvė, iškaršimas; 2. senatvinė sil-
pnaprotystė
- anima** 1. siela, vidinė esmė (*C. Jungo psicholo-
gijoje*); 2. moteriškoji siela (*C. Jungo psicho-
logijoje*)
- animal** 1. gyvūnas, gyvulys; 2. gyvulinis, gyvu-
liškas, gyvūnų
- animal-assisted therapy** žr. **zootherapy**
- animalcule** mikroskopinis gyvūnas (*gyvūno užuo-
mazga lytinėje ląstelėje*)
- animal house** vivariumas
- animalism** zoomorfizmas, animalizmas (*žmo-
gaus elgesio ir psichikos sugyvulinimas, gy-
vūnų savybių priskyrimas žmogui*)
- animalist** gyvūnų teisių gynėjas
- animality** 1. gyvuliškumas; 2. gyvūno savybių
- animal phobia** liguista gyvūnų baimė (*dažniau-
siai konkrečių – gyvačių, šunų, vabzdžių*)
- animal psychology** zoopsichologija, gyvūnų
psichologija
- animal spirits** gyvybinė siela / dvasia
- animate** 1. įkvėpti gyvybę; 2. padaryti judrų
- animated** gyvas, judrus
- animation** 1. animacija, multiplikacija; 2. gyvu-
mas, dvasios pakilimas
- animatism** animatizmas (*visos gamtos įdvasini-
mas*)
- animatronics** animatronika (*gyvybės formų
modeliavimas technikoje*)

animism animizmas: **1.** gamtos įdvasinimas; **2.** manymas, jog egzistuoja dvasios; **3.** žr. **animistic thinking**

animistic thinking animistinis mąstymas (*J. Piaget teorijos terminas*)

animosity priešiškusimas, pyktis

animunculus animunkulas (*homunkulo analogas, gyvūno kūno projekcija smegenyse*)

animus **1.** priešiškusimas, kėslas; **2.** animus, vyriškoji siela (*C. Jungo psichologijoje*)

anion anijonas, neigiamasis jonas

aniridia aniridija, akies rainelės nebuvimas

aniseidominance vienos akies dominavimas (*dominuojančia akimi objektas matomas ryškiau*)

aniseikonia anizeikonija (*vaizdo formos ir dydžio abiejų akių tinklainėse nevienodumas*)

anisocoria anizokorija (*vyzdžių skersmens nevienodumas*)

anisometropia anizometropija (*akių laužiamosios gebos nevienodumas*)

anisopia anizopija (*abiejų akių regėjimo nevienodumas*)

anisotropia anizotropija: **1.** nevienoda laužiamoji geba skirtingomis kryptimis; **2.** subjektyvaus linijos ilgio kitimas, keičiantis jos orientacijai

anisotropic anizotropinis, anizotropiškas

anisotropy žr. **anisotropia**

ankle reflex Achilo sausgyslės refleksas

annihilation naikinimas, griovimas

anniversary event / reaction (*svarbaus, teigiamus ar neigiamus išgyvenimus sukeliančio*) įvykio metinės

annoyance **1.** su(si)erzinimas, apmaudas; **2.** ilgalaikio triukšmo psichologinis poveikis

annoyed susierzinęs, supykęs

annoyer varginantis, nemaloniai veikiantis

annulment anuliavimas, neutralizavimas (*nerimą keliančių minčių, idėjų*)

annulospiral ending sensorinės galūnėlės raumenų verpstė

annulus **1.** žiedas; **2.** skritulio formos; **3.** apskrita anga

annunciate pranešti

annunciator pranešiklis, signalizatorius (*ergonomikoje*)

anodmia žr. **anosmia**

anodyne skausmą malšinantis

anoesia žr. **anoia**

anoetic **1.** nesusijęs su pažinimu (*pvz., emocijos*); **2.** nesąmoningas, neįsisąmonintas; **3.** nesuvokiantis, nesuprantantis

anogenital anogenitalinis

anoia idiotija, labai didelė silpnaprotystė

anomalopia anomalusis trichromatizmas

anomaloscope anomaloskopas (*prietaisas spalvų regėjimo sutrikimui tirti*)

anomalous nenormalus, ydingas, anomalus

anomaly anomalija, nuokrypis nuo normos, nenormalumas

anomia anomija (*afazijos rūšis – pavadinimų ir vardu užmiršimas*)

anomic **1.** susijęs su užmiršimu; **2.** susijęs su asmens psichologiniu diskomfortu

anomic aphasia žr. **anomia**

anomic suicide psichologinio diskomforto sukelta savižudybė

anomie **1.** asmens psichologinis diskomfortas (*vienišumas, susvetimėjimas, ryšių stoka*); **2.** socialinė tvarka

anomy žr. **anomia**

anonymity **1.** anonimiškumas; **2.** beveidiškumas, monotoniškumas

anopia aklumas

anopsia žr. **anopia**

anorchism anorchizmas (*vieno ar abiejų kiaušinėlių nebuvimas*)

anorectant apetitą slopinantis

anorectic žr. **anorexic**

anorexia nevalgumas, anoreksija

anorexia mirabilis religinis pasninkavimas

anorexia nervosa nervinė anoreksija

anorexic **1.** nevalgus; **2.** susijęs su anoreksija

anorgasmia orgazmo nebuvimas

anorthography žr. **agraphia**

anorthopia **1.** anortopija (*objekto matymas iškreiptu*); **2.** žvairumas

anorthoscope anortoskopas (*prietaisas regėjimo nuokrypiams tirti*)

- anosia** normali būklė, sveikata
- anosmia** nejautra kvapams
- anosognosia** anozognozija (*savo sutrikimo / ligos nesuvokimas*)
- anosognosia for blindness** aklumo anozognozija (*patologinis savo aklumo neigimas*)
- anosphresia** žr. **anosmia**
- anotia** beausystė
- anoxemia** deguonies stoka kraujyje
- anoxia** anoksija, deguonies stoka (*smegenyse*)
- ANS** žr. **autonomic nervous system**
- answer** 1. atsakas; 2. atsakyti
- antagonism** antagonizmas, priešybė, priešingas veikimas
- antagonist** antagonistas, priešingai veikiantis
- antalgic** skausmą malšinantis
- antasthenic** stiprinantis
- ante-** žr. **anti-**
- ante mortem** lot. prieš mirtį, priešmirtinis
- antecedent** 1. pirmesnis, pirmiau esantis; 2. priežastis, prielaida
- antedating** ankstesnis, anksčiau buvęs
- antenatal** žr. **prenatal**
- antergic** priešingai veikiantis
- anterior** priekinis, priešakinis
- anterior chamber** priekinė akies kamera
- anterior commissure** priekinė smegenų jungtis
- anterior horns** priekiniai / pilviniai (*nugaros smegenų pilkosios medžiagos*) ragai
- anterior (thalamic) nuclei** priekiniai (*gumburo*) branduoliai
- anterior pituitary** priekinė posmegeninės liaukos dalis
- anterior root** priekinė (*nugaros smegenų*) šaknelė
- anterograde** anterogradinis: 1. esantis pirmiau laike ir erdvėje; 2. pirmyn veikiantis
- anterolateral** priekinis šoninis
- anteroretrograde** anteroretrogradinis (*pirmyn ir atgal veikiantis*)
- anthophobia** antofobija, liguista gėlių baimė
- anthrax** juodligė
- anthropo-** antropo- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su žmogumi*)
- anthropobiology** žmogaus biologija
- anthropocentrism** antropocentrizmas
- anthropogenic** antropogeninis (*susijęs su žmogaus kilmė*)
- anthropogenesis** žmogaus kilmė ir raida, antropogenezė
- anthropogeny** žr. **anthropogenesis**
- anthropogeography** žmogaus geografija
- anthropography** žr. **anthropogeography**
- anthropoid** antropoidas: 1. žmogbeždžionė; 2. žr. **humanoid**
- anthropoidea** antropoidai, žmoginiai primatai (*primatų pobūris*)
- anthropology** antropologija (*mokslas apie žmogaus kilmę ir raidą*)
- anthropometry** antropometrija, žmogaus (kūno) matavimas
- anthropomorphic** antropomorfiškas, panašus į žmogų
- anthropomorphism** antropomorfizmas (*žmogaus savybių priskyrimas kitoms būtybėms*)
- anthropomorphous** žr. **anthropomorphic**
- anthroponomics** žr. **anthroponomy**
- anthroponomy** antroponomija (*žmogaus raidos ir aplinkos sąveikų mokslas*)
- anthropopathism** antropopatija (*antropomorfizmo rūšis – žmogaus savybių priskyrimas Dievui, Kūrėjui*)
- anthropopathy** žr. **anthropopathism**
- anthropophagy** žmogėdrystė, kanibalizmas
- anthropophobia** liguista žmonių baimė
- anthropophonics** antropofonika (*mokslas apie žmogaus tariamus garsus*)
- anthropopsychic** antropopsichinis (*žmogaus psichikos*)
- anthropopsychism** antropopsichizmas (*psichikos priskyrimas tik žmogui*)
- anthroposcopy** antroposkopija (*žmogaus kūno įvertinimas apžiūrint*)
- anthroposemiotics** antroposemiotika
- anthroposophy** antroposofija (*R. Steinerio žmogaus ugdymo, sveikatinimo ir gerovės teorija*)
- anthropotomy** žmogaus anatomija
- anthypnotic** vaistas nuo miego
- anti-** anti- (*priešdėlis, reiškiantis iki, priešais, priešingai veikiantis*)

antiadrenergic antiadrenergiškas (*slopinantis adrenalino / nefrino veikimą*)

antiandrogen slopinantis androgenus

antibody antikūnas

anticatexis antikateksis, veikiantis prieš kateksį

anticholinergic anticholinerginis (*slopinantis acetilcholino veikimą*)

anticipation anticipacija, numatymas, nujautimas

anticonfirmationism galimybės įrodyti / patvirtinti neigimas

anticonformity antikomformiškumas, priešinimasis spaudimui

anticonvulsant žr. **antispasmodic**

antidepressant antidepresantas

antidote priešnuodis

antidromic priešingos krypties, priešinga kryptimi

antiepileptic vaistas nuo traukulių / epilepsijos

antigen antigenas

antigonadal antigonadinis (*veikiantis lytinių liaukų funkcijas*)

antiharassmant antidiskriminacija

antihistamine slopinantis histamino veikimą

anti-intellectualism antiintelektualizmas

anti-intoxicant žr. **antidote**

anti-intrapeption antiintrapepcija (*vidinės įžvalgos atmetimas*)

antilibidinal ego vidinis stabdys

antilyssic žr. **antirabic**

antimanic silpninantis maniją

antimetabolite antimetabolitas (*silpninantis medžiagų apykaitą*)

antimetropia antimetropija (*dvių akių laužiamosios gebos priešingumas*)

antimode antimoda, mažiausio dažnumo įvertis

antineuralgic 1. antineuralginis; 2. vaistas nuo neuralgijos

antineuritic 1. antineuritinis; 2. vaistas nuo neurito

antinociceptive skausmą malšinantis

antinomy prieštara, paradoksas

antiobesic veikiantis prieš nutukimą

anti-oppressive veikiantis prieš engimą

antiparkinsonian 1. silpninantis Parkinsono ligą; 2. vaistas nuo Parkinsono ligos

antipathetic 1. antipatiškas; 2. prieštaraujantis

antipathy antipatija, bjaurėjimasis

antipode antipodas

antipoison žr. **antidote**

antipole priešingas polių

antipraxis priešpriešinis veikimas

antipredator apsaugantis nuo plėšrūnų (*elgesys*)

antipsychiatrist antipsichiatras

antipsychiatry antipsichiatrija (*radikalus judėjimas prieš tradicinę psichiatriją*)

antipsychotic 1. antipsichotinis; 2. vaistas nuo psichikos ligos

antirabic veikiantis nuo pasiutligės (*vaistas, skiepas*)

antisocial asocialus, nesocialus, antisocialus

antispasmodic 1. silpninantis spazmus; 2. vaistas nuo spazmų

antiterrorist antiteroristinis

antithesis antitezė, priešprieša

antitonic mažinantis tonusą

Anton's syndrome aklumo anozognozija

antonym antonimas

anus išangė

anvil priekalas (*vidinės ausies kaulelis*)

anxiety nerimas, nerimastingumas, nerimastumas (*Didžiojo penketo teorijos terminas*)

anxiolytic susijęs su nerimo gydymu

anxiolytics vaistai nuo nerimo

anxious nerimastingas, sunerimęs

apagoge apagoginis įrodymo būdas (*argumento suvedimas į absurdą*)

apandria bjaurėjimasis vyrais

apantropia 1. bjaurėjimasis žmonėmis; 2. liguistas bendravimo vengimas

apareunia apareunija: 1. negalėjimas atlikti suėties; 2. susilaikymas nuo suėties

apastia 1. pasninkavimas; 2. susilaikymas nuo maisto

apathy abejingumas, apatija

ape žmogbeždžionė

apeman beždžionžmogis

aperture plyšys, diafragma (*optinė sistema, kuria keliauja šviesa*)

aphagia afagija, nenurijimas

aphakia belęšystė

aphanisis lytinio potraukio išnykimas

- aphasia** afazija (*kalbėjimo / kalbos sutrikimas*)
- aphemia** motorinė afazija
- aphophobia** afefobija (*liguista prisilietimo baimė*)
- aphonia** afonija, bebalsystė
- aphony** žr. **aphonia**
- aphoresis** energijos stoka, silpnumas
- aphoria** aforija, (*moterų*) nevaisingumas
- aphorism** aforizmas
- aphototaxis** 1. neigiamas fototaksis; 2. nejautra šviesai
- aphrasia** afrazija (*sklandaus kalbėjimo sutrikimas*)
- aphrenia** silpnaprotystė, demencija
- aphrodisia** afrodisija (*lytinis susijaudinimas*)
- aphrodisiac** afrodisiakas (*skatinantis lytinį susijaudinimą*)
- aphthenxia** negalėjimas kalbėti (*dėl kalbos organų raumenų spazmų*)
- aphthongia** aftongija (*tarimo sutrikimas dėl kalbos organų raumenų traukulių*)
- apical dendrite** apikalinis / viršūninis dendritas
- apiphobia** apifobija, liguista bičių baimė
- apish** beždžioniškas
- aplasia** aplazija (*organo ar kūno dalies nenormalus vystymasis*)
- aplestia** 1. rajumas; 2. godumas
- apnea** apnėja, kvėpavimo nebuvimas / sustojimas
- apnoea** žr. **apnea**
- apo-** apo- (*priešdėlis, reiškiantis pašalinimą, nuolimą, atskyrimą, kilimą iš ko nors*)
- apoclesis** maisto poreikio stoka
- apocrine** apokrininė (*liauka*)
- apogee** apogėjus, aukščiausias taškas
- apogeny** nevaisingumas
- apokamnosic** greitai pavargstantis
- apolepsis** funkcijos nutrūkimas
- apology** apologija: 1. gynimas, užtarimas; 2. pagyrimas
- apomixis** mišrus veisimosi būdas
- apopathic** žr. **apopathic**
- apopathic** apopatiškas (*kitų žmonių paveiktas elgesys*)
- apoplectic** 1. įniršęs; 2. apopleksinis; 3. lengvai suerzinamas
- apoplectic type** apopleksinis tipas (*atitinka E. Kretschmerio kūno sandaros tipologijos piknikinį tipą*)
- apoplexy** apopleksija, staigus sąmonės netekimas
- apoptosis** apoptozė, programuota ląstelių žūtis
- aposematic** perspėjamasis (*požymis*)
- apostate** atskalūnas
- apostilb** apostilbas (*nesisteminis skaičio vienetasis*)
- apotemnophilia** žr. **acrotomophilia**
- apparatus** 1. aparatas, prietaisas, įrenginys; 2. organas
- apparent** 1. iliuziškas; 2. tariamas; 3. akivaizdus
- apparition** 1. regėjimo iliuzija; 2. šmėklos ar dvasios haliucinacija
- appeal** 1. kreipimasis, prašymas; 2. patrauklumas, žavumas
- appear** 1. pasirodyti, rodytis; 2. atrodyti
- appearance** 1. išorė, išvaizda; 2. regimybė
- appeasable** sukalbamas
- appeasement behavior(u)r** 1. agresorių raminanti elgsena; 2. su(si)taikėliška elgsena
- appeasement** nuraminimas
- apperception** apercepcija: 1. aiškaus suvokimo fazė (*G. Leibnizo teorijoje*); 2. ryšys tarp naujai suvokiamų ir turimų žinių (*J. Herbarto teorijoje*); 3. suvokimo turinio priklausomybė nuo patirties ir kitų asmens kintamųjų (*W. Wundto teorijoje*)
- apperceptive** apercepcinis
- apperceptive mass** apercepcinė masė (*anksčiau įgytos žinios – J. Herbarto terminas*)
- apperson(ific)ation** depersonifikacija, identifikacijos su kitu asmeniu manija
- appestat** pogumburio dalis, reguliuojanti apetitą (*alkį ir sotį*)
- appetence** 1. natūralus noras; 2. potraukis, instinktyvus siekimas
- appetency** žr. **appetence**
- appetite** 1. apetitas, noras valgyti; 2. noro / troškimo būklė
- appetitive** 1. turintis apetitą; 2. apimtas troškimo; 3. skatinantis apetitą
- appliance** prietaisas, įtaisas, reikmuo
- applicable** (pri)taikomas, tinkamas
- application** 1. prašymas, pareiškimas; 2. (pri)taikymas, vartojimas
- applied** taikomas(is)
- apply** vartoti, taikyti

appointee paskirtas asmuo
apport objekto judėjimas (*veikiant paranormaliam veiksmui*)
apportion proporcingai padalyti
appraisal 1. įvertinimas; 2. įkainojimas
appraisement įvertis, įkainis
appreciation įvertinimas, pripažinimas
apprehension 1. suvokimas, supratimas; 2. vaizdinys, samprata; 3. nuogaštavimas, būsštavimas
apprehension span suvokimo apimtis
apprehensive 1. nuovokus, sumanus; 2. būsštaujantis, nuogaštaujantis
apprehensiveness būsštavimas, nuogaštavimas (*dėl ateities*)
apprenticeship 1. pameistrystė; 2. mokymasis (*amato*)
approach 1. būdas, metodas, kelias; 2. siekimas, priartėjimas; 3. prieiga
approach-approach conflict artėjimo prie tikslo konfliktas
approach-avoidance conflict artėjimo ir vengimo konfliktas
approach gradient artėjimo gradientas
approach response artėjimo prie tikslo reakcija
appropriate 1. tinkamas; 2. būdingas
approval pritarimas
approximate 1. artimas, apytikslis; 2. priartėti
approximation apvalinimas, aproksimacija
appurtenance suvokimo lauko elementų sąveika (*geštaltpsichologijoje*)
apractagnosia apraktognozija (*veiksmų nuoseklumo sutrikimas*)
apraxia apraksija, veiksmų / veiklos sutrikimas
apriorism apriorizmas
aprosexia aprozeksija (*negebėjimas sutelkti dėmesio*)
aprosodia prozodijos sutrikimas / stoka
apselaphesia apselafezija, lytos sutrikimas
apsithyria isterinis kalbėjimo sutrikimas
aptitude 1. gabumas; 2. polinkis, tinkamumas
apronym apronimas (*asmens pavadinimas pagal jo profesiją ar veiklą*)
aqueduct kanalas, vamzdelis
aqueduct of Sylvius galvos smegenų kanalas

arachnoid voratinklinis
arachnophobia arachnofobija (*liguista vorų baimė*)
arational neracionalus
arboreal gyvenantis medžiuose
arborization arborizacija, (*nervų*) šakojimasis medžio pavidalu
arbor vitae (*smegenėlių*) gyvybės medis
archaecortex žr. **archicortex**
archaeopallium žr. **archipallium**
archaic archajiškas, senovės
archaism archaizmas
archencephalon pirminės / seniausiosios galvos smegenys
archepallium žr. **archipallium**
archetypal 1. tipiškiausias, būdingiausias; 2. archetipiškas
archetype 1. prototipas; 2. archetipas
archicerebellum seniausioji smegenėlių dalis
archicortex pirminė / seniausioji žievė (*galvos smegenų*)
archinencephaly žr. **holoprosencephaly**
archipallium pirminis / seniausias apsiaustas (*galvos smegenų*)
architectonic struktūruotas, architektoninis (*kalbant apie smegenų darinius*)
architecture architektūra, struktūra, sandara
archival memory archyvinė atmintis
arctic hysteria arktinė isterija
arcuate fasciculus arkinis pluoštelis (*jungia sensorinės ir motorinės kalbos centrus*)
arcuate nucleus arkinis branduolys (*pogumburyje; išskiria pogumburio hormonus*)
area 1. laukas, laukelis, zona (*savita didžiųjų pusrutulių ar kitos smegenų dalies sritis*); 2. plotas po skirstinio kreive; 3. mokslo, tyrimo ar kultūros sritis; 4. arealas
area postrema postreminė sritis (*sritis smegenų apačioje, susijusi su vėmimu*)
area sampling geografinė (*tiriamųjų*) atranka
arecoline arekolinas (*į muskariną panašus narkotikas*)
areflexia arefleksija, refleksų nebuvimas
areola areolė, laukelis aplink (*anatominių darinių žaizdą*)

- argue** ginčytis, įrodinėti
- argument** 1. argumentas; 2. įrodymas, argumentavimas; 3. nepriklausomas kintamasis
- argumentation** 1. argumentacija; 2. diskusija, debatai
- argument-completion** užbaigto siužeto metodas
- argumentum ad baculum** lazdos argumentas
- argus-eyed** budrus, akylas
- aristogenics** eugenika
- arithmetic** aritmetika, aritmetinis
- arithmomania** skaičiavimo manija
- arm** ranka (*nuo plaštakos iki peties*)
- armache** rankos skausmas
- armamentarium** priemonių arsenalas
- arm center** rankos (*judesių kontrolės*) centras
- armchair psychology** kabinetinė psichologija
- armoring** užsidarymas savyje (*apsišarvavimas, psichologinė gynyba*)
- aroma** kvapas, aromatas
- aromachology** žr. **aromapsychology**
- aromapsychology** kvapų psichologija
- aromatase** aromatazė (*fermentas, vyriškuosius hormonus verčiantis moteriškaisiais*)
- aromatherapy** kvapų terapija, gydymas kvapais
- aromatic** aromatinis, kvepiantis, kvapus
- aromatization hypothesis** aromatizacijos hipotezė (*prielaida, kad vyriškieji hormonai smegenyse virsta moteriškaisiais*)
- arousal** jauda: 1. būdravimo būklė; 2. smegenų aktyvumo sustiprėjimas; 3. emocinis susijaudinimas
- arousal jag** jaudos protrūkis (*po silpnėjimo*)
- arouse** 1. budinti, žadinti; 2. jaudinti, erzinti
- arrange** 1. (su)rengti, (su)organizuoti; 2. sutvarkyti, išdėstyti, klasifikuoti; 3. susitarti; 4. pritaikyti
- arrangement** 1. (su)rengimas; 2. sutvarkymas, sudėliojimas, klasifikavimas; 3. susitarimas, suderinimas; 4. pritaikymas
- array** 1. įverčių / duomenų / elementų / dirgiklių nuoseklus išdėstymas; 2. masyvas, matrica, lentelė
- arrest** 1. stabdyti; 2. patraukti dėmesį
- arresting** patraukiantis dėmesį
- ar(r)hinencephalia** arinencefalija (*uodžiamųjų smegenų raidos yda*)
- ar(r)hythmia** aritmija
- arrogance** arogancija, išdidumas, pasipūtimas, išpuikimas
- arrowhead illusion** strėlės smaigalio (*Müllerio ir Lyerio*) iliuzija
- art** 1. menas; 2. sugebėjimas, mokėjimas, meistriškumas
- artefact** artefaktas: 1. klaidingas (*su tiriamu reiškiniu nesusijęs*) faktas; 2. istorinis objektas; 3. nenatūralus, dirbtinis
- arterial** arterinis
- arteriogram** arteriograma
- arteriography** arteriografija
- arteriosclerosis** arteriosklerozė, arterijų sukietėjimas
- artery** arterija
- article** 1. paragrafas, skirsnis; 2. straipsnis
- articular** 1. sąnarinis; 2. susijęs su tarimu
- articular sensation** sąnarinis jutimas
- articulate** 1. jungti, sunerti; 2. (*aiškiai*) tarti; 3. aiškiai reikšti mintis
- articulate speech** artikuluota / aiški kalba
- articulation** 1. tarimas, artikuliacija; 2. (*minčių, jausmų*) raiška; 3. sąnarys; 4. struktūros sudėtingumas (*gestaltpsichologijoje*)
- articulation index** kalbos aiškumo rodiklis
- articulator** kalbos padargas / organas
- articulatory loop** artikuliacinė kilpa
- artifact** žr. **artefact**
- artificial** dirbtinis
- artificialism** artificializmas (*požiūris, kad visa, kas supa, sukurta*)
- artisan's cramp** (*rankų*) raumenų mėšlungis (*dėl ilgalaikio rankų darbo*)
- asana** asana (*jogos poza*)
- asapholia** neaiški kalba, vapėjimas
- ascendance** dominavimas, lyderystė
- ascendance-submission** dominavimas ir pavaldumas
- ascendancy** žr. **ascendance**
- ascendant** 1. dominuojantysis; 2. lyderis
- ascending** kylantis

ascending-descending didėjančių ir mažėjančių dirgiklių eilutės (*nustatant slenksčius*)

ascetic 1. asketiškas, susilaikantis; 2. asketas

asceticism asketizmas

ascribe 1. aiškinti; 2. priskirti (*kalte, atsakomybę*)

ascription 1. priskyrimas; 2. aiškinimas

asemasia žr. **asemia**

asemia asimbolija (*simbolių nesuvokimas*)

aseptic aseptinis

asexual 1. belytis; 2. aseksualus; 3. nelytinis

asexual reproduction nelytinis veisimasis

as if hypothesis neįrodoma hipotezė / prielaida

as if personality tartum / atrodanti normali asmenybė

asitia bjaurėjimasis maistu

asocial asocialus

asomatognozia asomatognozija, savo kūno suvokimo sutrikimas

asonia asonija, tonų neskyrimas

aspartate asparto rūgštis (*neuromediatorius*)

aspermaticism žr. **aspermia**

aspermia aspermija

asphalgesia asfalgezija (*deginimo ar skausmo jutimas liečiant daiktą*)

asphyxia asfiksija, dusimas, deguonies badas

asphyxophilia asfiksofilija (*pasitenkinimas negalėjimu kvėpuoti lytinio akto metu*)

aspiration aspiracija: 1. įkvėpimas, siekis, pretenzija; 2. priedvasis (*garsų tarimo šlamesys*); 3. (*oro*) įkvėpimas

assault 1. smurto veiksmas; 2. gąsdinimas smurtu

assay 1. bandymas, tyrimas; 2. bandinys

assembly 1. asamblėja; 2. sanokaupa, sambūris, rinkinys (*pvz., neuronų grupė / tinklas*)

assembly test surinkimo testas

assertion 1. tvirtinimas; 2. sprendinys

assertiveness 1. užsispyrimas, atkaklumas, pasitikėjimas savimi; 2. tvirtabūdiškumas (*Didžiojo penketo teorijos terminas*)

assess įvertinti, nustatyti

assessment įvertinimas

assessor (į)vertintojas

asset vertingas dalykas

assets-liability technique vertingų savybių ir trūkumų metodika

asseveration kategoriškas tvirtinimas

assiduity 1. stropumas, uolumas; 2. atsidavimas

assiduousness žr. **assiduity**

assign pavesti, paskirti, priskirti

assignment 1. užduotis, pavedimas; 2. paskyrimas, paskirstymas

assignment therapy paskirstomoji (*grupinė*) psichoterapija (*J. Moreno teorijos terminas*)

assimilation asimiliacija: 1. žr. **anabolism**; 2. naujo įjungimas į turimas žinias; 3. skirtingo susitapatinimo asmenų ar grupių supanašėjimas (*pvz., tautinė asimiliacija*); 4. įsisavinimas, absorbavimas

assistance 1. pagalba, parama; 2. asistavimas, meiliekavimas; 3. (*gyvūnų, žmogaus*) meilimosi ritualai

assistant pagalbininkas, padėjėjas, asistentas

assistive 1. pagalbinis, kompensacinis (*pvz., pagalbinė technika*); 2. meiliekaujamas, meilimosi (*elgesys*)

associalism asocializmas

associate 1. susietas, susaistytas; 2. asocijuoti, susieti

association asociacija: 1. bendrovė, draugija, bendrija, sąjunga; 2. ryšys, su(si)jungimas

associationism žr. **associalism**

associationistic asocialistinis

associative-chain asociacijų virtinė / grandinė

assonance sąskambis, apytikris atitikimas

assort 1. rūšiuoti, grupuoti, klasifikuoti; 2. tikti, derintis

assortative mating tarpusavio atitikimu grįstas poravimasis

assortment 1. asortimentas; 2. klasifikavimas

assuagement 1. numalšinimas, palengvinimas, nuraminimas; 2. skausmą malšinantis

assuasive ramiantis, palengvinantis

assume 1. prisiimti (*kalte*); 2. manyti; 3. apsiimti, dėtis

assumed mean numanomas (*tariamasis, pradinis*) vidurkis

assumption 1. prielaida, manymas; 2. pri(si)ėmimas; 3. apsimetimas

assurance 1. garantija, patikimumas; 2. arogantiškumas, įžūlumas

- astasia** astazija, stovėjimo sutrikimas, nepastovėjimas
- astereognosia** astereognozija, lytos / lytėjimo agnozija
- astereognosis** žr. **astereognosia**
- asterixis** plazdenimo tipo tremoras
- asthenia** astenija, bendras silpnumas
- asthenopia** astenopija, regėjimo silpnumas
- asthma** bronchinė astma
- astigmatism** astigmatizmas (*nevienoda akies laužiamoji geba skirtingomis kryptimis*)
- astigmatoscope** astigmatoskopas
- astral** astralinis, žvaigždinis
- astral body** žvaigždinis kūnas
- astrocyte** astrocitas (*žvaigždinė glijos ląstelė*)
- astrocytosis** astrocitozė (*astrocitu irimas*)
- astroglia** astroglia, astrocitu glija
- astrology** astrologija
- asyllabia** asilabija, skiemenų ir žodžių neatpažinimas
- asylum** 1. prieglauda; 2. *psn.* pamišėlių namai; 3. psichiatrijos ligoninė
- asymbolia** asimbolija, simbolių neatpažinimas
- asymmetry** asimetrija
- asymptomatic** besimptomis, be požymių
- asymptote** asimptotė
- asynchrony** žr. **asynchronism**
- asynchronism** asinchronizmas, nesutapimas laike
- asyndesis** nerišlus kalbėjimas
- asynergia** asinergija, nesuderintas veikimas
- asynergy** žr. **asynergia**
- asynesia** silpnaprotystė, bukumas
- atactilia** ataktilija, lietimio jutimo stoka
- ataractic** 1. ramus; 2. raminamasis vaistas
- ataraxia** ataraksija, nedrumsčiama ramybė
- ataraxy** žr. **ataraxia**
- atavism** atavizmas
- ataxiophemia** dizartrija
- ataxia** ataksija (*judesių koordinacijos sutrikimas*)
- ataxiograph** žr. **ataxiometer**
- ataxiometer** ataksimetras
- ataxiometry** ataksimetrija, ataksijos matavimas
- ataxy** žr. **ataxia**
- atelia** atelija: 1. nevisiškas kūno išsivystymas, vaikui būdingų požymių išlikimas; 2. psichikos (*pažinimo, emocijų*) nepakankamas išsivystymas
- ateliiosis** žr. **atelia**
- ateloencephalia** nepakankamas smegenų išsivystymas
- atendant** slaugė, palydovas
- atherosclerosis** ateriosklerozė (*arterijų sklerozė ir aterozė*)
- athetosis** atetozė, nevalingi galūnių pirštų judesiai
- athirst** 1. ištroškęs; 2. pasiilgęs
- athletic triad** atlečių sutrikimų triada (*mėnusių, nebuvimas, anoreksija ir osteoporozė*)
- athletosome** atletiškas kūnas
- athymia** atimija: 1. užkrūčio liaukos nebuvimas; 2. emocijų reakcijų nebuvimas; 3. žr. **amentia**
- athyreosis** skydliaukės funkcijų sutrikimas
- athyreotic cretinism** skydliaukinis kretinizmas
- atmosphere** 1. atmosfera, oras; 2. aplinka, klimatas
- atmosphere effect** aureolės efektas
- atmosphere perspective** oro perspektyva (*su-vokiant atstumą*)
- atomism** atomizmas
- atomistics** žr. **atomism**
- atonia** atonija, tonuso stoka
- atonicity** žr. **atonia**
- atony** žr. **atonia**
- attractiveness** patrauklumas
- atrium** 1. ertmė; 2. prieširdis, prieangis
- atrophy** atrofija, išsekimas, sunykimas
- atropine** atropinas
- attachment** 1. prieraišumas, prisirišimas; 2. pri-tvirtinimas; 3. ryšys
- attack** 1. priepuolis; 2. puolimas
- attainment** žr. **achievement**
- attempt** mėginimas, bandymas, pastanga
- attendance** slaugymas, priežiūra, lankymas
- attended message** dėmesio objektas
- attending behavio(u)r** dėmesinga elgsena
- attending** dėmesio kreipimas
- attensity** 1. jutimo, pojūčio aiškumas; 2. dėmesį patraukiantis

attention 1. dėmesys; 2. rūpinimasis, slaugymas; 3. aptarnavimas, priežiūra; 4. mandagumas, paslaugumas

attention deficit disorder with hyperactivity dėmesio stokos ir hiperkatyvumo sutrikimas

attention deficit disorder without hyperactivity dėmesio stoka be hiperkatyvumo

attentive 1. dėmesingas; 2. atidus, rūpestingas

attentiveness dėmesingumas

attenuation atenuacija, silpimas, silpninimas

attenuator atenuatorius, silpnintuvas

at the back of one's mind pašamonėje

attic child izoliacijoje augęs vaikas

attitude 1. nuostata, požiūris, nuomonė, santykis, pozicija; 2. poza, laikysena; 3. ketinimas

attitudinal nuostatos, nuostatinis

attitudinize pozuoti, kalbėti / rašyti dirbtiniu stiliumi, siekti padaryti įspūdį

attorney įgaliotasis asmuo

attraction 1. trauka, traukimas; 2. patrauklumas, žavumas; 3. apžavai

attributable priskirtinas, aiškintinas

attribute 1. (*būdingas, suvokiamas, neatskiriamas*) bruožas, savybė; 2. esminė savybė, parametras; 3. aiškinti, priskirti

attribution 1. atribucija, priskyrimas; 2. savybė, pobūdis

attrition (*tyrimo*) dalyvių nubyrimas

attribution atūcija (*hipotetiškas pažinimo procesas tarp jutimo ir suvokimo*)

atypical netipiškas, nukrypstantis nuo (*normos, standarto, aprašto tipo*), nebūdingas

aud- aud- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su klausa, girdėjimu*)

audacity 1. drąsumas, ryžtingumas; 2. išūlumas

auden audenas (*dirbtinai sukeltas girdimasis pojūtis*)

audibility girdimumas

audible girdimas

audible thoughts minčių girdėjimas (*haliucinacija*)

audibly girdimai, garsiai

audile girdėlius (*pirmenybę teikiantis girdimajai informacijai*)

auding 1. girdimasis suvokimas (*girdėjimas, klausymas, supratimas*); 2. įgarsinimas

audio girdimasis

audio- žr. **aud-**

audiogenic audiogeninis, garso kilmės

audiogram audiograma, girdimumo kreivė

audiograph audiografas

audiogravic audiogravitacinis

audiogyral illusion tariamas garso šaltinio judėjimas sukantis

audiokinetic audiokinetinis

audiology audiologija (*mokslas apie klausą*)

audiometer audiometras

audiometrician audiometrijos specialistas

audiometry audiometrija, klausos matavimai

audiophile audiofilas (*garso įrašų mėgėjas*)

audiophone audiofonas, klausos aparatas (*garso stiprinimo aparatas neprigirdintiems*)

audiotactile audiotaktilinis

audiovisual audiovizualinis

audit 1. patikrinimas; 2. periodiškas lankymas (*klientų, ligonių*)

audition 1. klausa (*girdimojo jutimo ir suvokimo modalumas*); 2. išklausymas; 3. tikrinimas

auditive 1. žr. **audile**; 2. girdimasis, klausos

audito-oculogyric reflex audiookulomotorinis refleksas (*galvos ir akių pasukimas garso šaltinio link*)

auditory 1. klausos, girdimasis; 2. garsinis, akustinis

auditory aphasia girdimoji afazija

auditory tube (*klausos*) trimitas, Eustachijaus vamzdis

augmentation papildymas, (pa)didinimas, (pa)didėjimas

augmentative communication papildančioji / augmentinė komunikacija

augury 1. pranašystė, pranašingas ženklas; 2. nujautimas; 3. būrimas

aura aura: 1. būsimos priepuolio simptomai; 2. aura, žmogaus energetinis laukas; 3. dvelkimas, aromatas

aural 1. ausies, klausos; 2. auros, susijęs su aura

aural microphonic (*vidinės ausies*) sraigės mikrofoninis reiškinys

auralize auralizuoti, versti girdimuoju (*pojūčiu, suvokiniu, vaizdiniu*)

aurally žodžiu, iš klausos

- aureola** aureolė, šviesratis
- auricle** 1. ausies kaušelis; 2. auselė; 3. išorinė ausis
- aurist** ausies ligų specialistas
- aurometer** žr. **audiometer**
- auscultation** auskultacija, išklausymas
- auspices** 1. geras ženklas; 2. globa
- auspicious** palankus, žadantis sėkmę
- austere** 1. griežtas; 2. asketiškas
- austerity** griežtumas, asketiškumas
- australopithec** australopitekas
- autacoid** autakoidas (*biologiškai aktyvi medžiaga*)
- autarchy** patvaldystė
- autassassinophilia** autasasinoofilija (*lytinis susijaudinimas manant, kad yra pavojus žūti*)
- autemesia** vėmimas be organinių priežasčių
- authenticity** autentiškumas, tikrumas
- authentic schizophrenia** branduolinė šizofrenija
- authoritarian** autoritarinis, autoritetu grįstas (*valdymas*), patvaldiškas
- authoritarianism** autoritarizmas
- authority** 1. autoritetas, lyderis; 2. valdžia
- authorization** įgaliojimų / valdžios teisių suteikimas
- autism** autizmas
- autist** autistas
- autistic** autistiškas
- aut(o)-** auto- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su pačiu savimi*)
- autoaggonistophilia** potraukis būti stebimam / filmuojamam sueities metu
- auto-agression** saviagresija, į save nukreipta agresija
- autoallergy** autoalergija
- autoanalysis** savianalizė
- autoassassinatophilia** žr. **autassassinophilia**
- autobiography** autobiografija
- autocatharsis** autokatarsis
- autocentric** autocentriškas
- autochthon** autochtonas, čiabuvis, vietinės kilmės
- autochthonous gestalt** endogeninis geštaltas
- autocinesia** žr. **autokinesia**
- autocinesis** žr. **autokinesia**
- autoclitic** autoklitiškas (*susikuriantis verbaliu stereotipu*)
- autocoid** žr. **autacoid**
- autocorrelation** autokoreliacija
- autocriticism** savikritiškumas
- autoeroti(ci)sm** autoerotizmas (*lytinis savęs dirginimas*)
- autoflagellation** saviplaka (*lytinis pasitenkinimas plakant ar kitaip save žeidžiant*)
- autogenesis** autogenezė (*savaiminis gyvybės atsiradimas*)
- autognosis** savižina
- autographia** žr. **dermographia**
- autographic** autografinis, savo ranka rašytas
- autographism** žr. **dermographia**
- autohypnosis** savitaiga, savihipnozė
- autoimmunity** autoimunitetas
- autoinstructional** savarankiškas mokymasis
- autointoxication** autointoksikacija
- autokinesia** 1. valingas judesys; 2. vidaus dirgiklių sukeltas judesys
- autokinesis** žr. **autokinesia**
- autolesion** savęs (su)žalojimas
- automasochism** automazochizmas, savimazochizmas
- automated** automatizuotas
- automatic** 1. automatiškas, automatinis, pats veikiantis; 2. nesąmoningas, mašinalus, mechaniškas, nevalinis
- automaticity** automatiškumas
- automation** automatika, automatizacija
- automatism** automatizmas
- automatograph** judesių registravimo įtaisas
- automaton** robotas (*panašiai kaip žmogus veikiantis automatas*)
- automatoscope** automatoskopas
- automnesia** savaiminis / spontaniškas atsiminimas
- automorphic** automorfiškas (*matantis panašumų į save*)
- automutilation** savęs žalojimas (*siekiant didesnio seksualinio malonumo*)
- autonecrophilia** autonekrofilija (*lytinis susijaudinimas, įsivaizduojant sueitį pačiam esant mirusiam*)
- autoneprophilia** žr. **autopedophilia**

autonoetic nuo sąmonės priklausomas, autonominis

autonomasia autonomazija (*negalėjimas atgauti pavadinimų*)

autonomic autonomiškas, autonominis, savaiminis, nepriklausomas

autonomic speech prasimanyta kalba (*pvz., dvyinių*)

autonomically savaimė

autonomic nervous system autonominė nervų sistema

autonomotropic susijęs su autonominė nervų sistema

autonomous word žr. **autosemantic word**

autonomy autonomija, nepriklausomumas

autopagnosia žr. **autotopagnosia**

autopagnosia žr. **autotopagnosia**

autopathic idiopatiškas

autopathy idiopatija

autopedophilia autopedofilija (*lytinis susijaudinimas, įsivaizduojant save vaiku ar ren-giantis kaip vaikas*)

autophagia autofagija: **1.** savo kūno dalių valgymas, kramtymas; **2.** kūno audinių vartojimas medžiagų apykaitos procese (*ypač trūkstant maisto medžiagų, pvz., stipraus pasninkavimo metu*)

autophagy žr. **autophagia**

autophilia savęs įsimylėjimas, narcisizmas

autophobia autofobija (*liguista vienumos baimė*)

autophonia autofonija (*savo balso girdėjimas*)

autophonic response žr. **autophonia**

autophony žr. **autophonia**

autoplastic autoplastinis, adaptyvus

autoplasty **1.** prisitaikymo plastiškumas; **2.** autoplastinė operacija (*naudojant paties asmens organus ar audinius*)

autopoesis savitarpio palaikymas

autopsy autopsija (*lavono tyrimas*)

autopsychic autopsichinis (*iš asmens psichikos kylantis*)

autopsychosis autopsichožė

autoreceptor autoreceptorius

autoregression autoregresija

autorivalry savęs tobulinimas

autoscope autoskopas (*smulkių judesių registravimo prietaisas*)

autoscopia autoskopija (*savęs regėjimo išorėje haliucinacija*)

autoscopic phenomenon žr. **autoscopia**

autoscopophilia autoskopofilija (*lytinis malonumas regint save nuoga*)

autoscopy žr. **autoscopia**

autosemantic word savarankiškas žodis

autosexuality autoseksualumas (*bet kuri seksualumo raiškos forma nedalyvaujant kitam asmeniui ar gyvūnui*)

autoshaping savaiminė asociacija (*susidaranti mokantis*)

autosome autosoma, nelytinė chromosoma

autostereogram autostereograma

autostereotype autostereotipas

autosuggestibility savitaigumas

autosuggestion autosugestija, savitaiga

autotelic **1.** savitiksliškas; **2.** gyvenimiškai svarbus

autotherapy autoterapija (*savęs gydymas, savaiminis išgyjimas*)

autotomy autotomija: **1.** savo organo atskyrimas (*būdingas, pvz., driežams*); **2.** savęs žalojimas

autotopagnosia autotopagnozija (*savo kūno iškreiptas suvokimas*)

autotraining autogeninė treniruotė

auxiliaries pagalbiniai mechanizmai

auxiliary **1.** subsidiarus, pagalbos; **2.** pagalbininkas

auxology auksologija (*mokymas apie organizmo augimą*)

availability pasiekiamumas, prieinamumas

available pasiekiamas, prieinamas

avalanche conduction dirgikliui neproporcingas nervinis jaudinimas

average **1.** vidurkis; **2.** vidutinis, vidutiniškas; **3.** vidutiniškai prilygti

averaging vidurkinimas

aversion dygėjimasis, pasidygėjimas, bjaurėjimasis

avert **1.** nukreipti (*žvilgsnį*), atitraukti (*mintis*); **2.** išvengti

avidity godumas, gobšumas

aviophobia skrydžio lėktuvu baimė
avocation mėgstamas darbas, profesija, pašaukimas, hobis
avoidance vengimas, šalinimasis
avoidance-avoidance conflict rinkimosi iš dviejų blogybių konfliktas
avolition iniciatyvos stoka
awake 1. būdraujantis, nemiegantis; 2. (pa)budinti
awakening 1. budinimas; 2. nubudimas
award apdovanojimas
awareness 1. supratimas; 2. įsisąmoninimas, sąmoningumas, sąmonė
awe 1. jausti pagarbą baimę; 2. žavesys fiziniu grožiu
awestruck apimtas pagarbios baimės
awfulizing potencialių grėsmių pervertinimas
awkward 1. nerangus, nevikrus, nemiklus; 2. neparankus, nepatogus; 3. keblus, blogas
awkward age pereinamasis amžius
awkwardness nerangumas, nepatogumas, keblumas
axial 1. ašinis; 2. išilgai kūno ašies
axifugal eferentinis, išcentrinis, centrifuginis
axiodrama žr. **psychodrama**
axiological aksiologinis, susijęs su vertybėmis
axiology aksiologija
axiom aksioma, postulatas, principas
axiomatics aksiomatika
axipetal žr. **centripetal**
axis ašis: 1. klasifikacijos (*pvz., DSM-IV*) matmuo; 2. kūno ar kito objekto pjūvio linija / plokštuma; 3. 2-asis kaklo slankstelis
axis-cylinder ašinis cilindras (*aksono*)
axoaxonal tarpaksoninis
axodendritic aksodendritinis
axolemma aksolema, aksono protoplazma
axon aksonas, nervinė skaidula
axonal aksono, aksoninis
axon collateral aksono atsišakojimas
axone žr. **axon**
axon hillock aksono kauburėlis / pradinis segmentas
axon reflex periferinio nervo refleksas
axon terminal aksono galūnėlė

axoplasm aksoplazma
axosomatic synapse aksosomatinė sinapsė
axotomy aksono pašalinimas
azoic be gyvybės, negyvas
azoospermia (*gyvos*) spermos nebuvimas sėkloje
Aztec type mikrocefalinė idiotija
azygo(u)s nesuporintas, pavienis

B

babble čiauškėjimas
babblers čiauškalius
babbling žr. **babble**
babish kūdikiškas
baboon pavianas
baby kūdikis, vaikas
baby blues jaunų motinų depresija, verksmingumas po gimdymo
baby-faced kūdikiško / nekalto veido
baby-farm lopšelis
baby-farmer kūdikio prižiūrėtojas
babyhood kūdikystė
babyish kūdikiškas, vaikiškas
baby talk 1. kūdikio šneka; 2. kūdikiška šneka (*kalbant su kūdikiu*)
bacillophobia bacilofobija (*liguista užsikrėtimo bacilomis / mikrobais baimė*)
back 1. nugara; 2. atvirksčioji pusė
backbone stuburas
backboned animal stuburinis gyvūnas
back-clipping žodžių trumpinimas iš galo
backcross grįžtamojo kryžminimo palikuonis
back-formation 1. atgalinė žodžių daryba; 2. žodžių trumpinimas iš galo
background 1. fonas; 2. prielaida; 3. pagrindas; 4. išsimokslinimas
background noise aplinkos / foninis triukšmas
backlash 1. nepalanki reakcija; 2. savireguliacija
backset recidyvas, atkrytis, grįžimas
backtalk šurkštus atsakymas, įžūlus atsikalbinėjimas
backup avoidance pasikartojimo vengimas
backup reinforcer atsarginė pastipra
backward 1. atgalinis, atbulinis, grįžtamas; 2. atsilikęs, neišsivystęs; 3. pavėlavęs, vėlyvas
backwardness atsilikimas, neišsivystymas

backward reading palinleksija, atbulinis skaitymas
backward span atbulinio atgaminimo apimtis
bacteriophobia liguista bakterijų (*užsikrėtimo bakterijomis*) baimė
bacterium bakterija
badinage draugiškas šaipymasis / juokavimas
bad-me 1. nepritarimo (pa)jutimas; 2. blogas aš (*H. Sullivan*o teorijos terminas)
bad trip ūmus psichozinis sutrikimas (*su haliucinacija*)
bait shyness baimė apsinuodyti, masalo baimė (*A. Garcia* reiškinyje)
balance 1. pusiausvyra, balansas; 2. balansuoti; 3. santykis
balanced 1. pusiausviras; 2. ramus; 3. proporcingas
ballism(us) balizmas, metimo tipo judesys
ballistic sakadinis, balistinis
ballistophobia balistofobija, svaidomų objektų baimė
ballsy drąsus, ryžtingas
band 1. ryšys; 2. raištis; 3. juosta, diapazonas
banding skirstymas intervalais
bandpass filter plačiajuostis filtras
band score intervalinis įvertis
bandwagon 1. masinis judėjimas; 2. mada
bandwagon effect daugumos efektas / poveikis
bandwidth 1. informacijos aprėptis (*gaunama iš matavimo instrumento*); 2. diapazonas
bang 1. hašišas; 2. didžiulis malonumas
banner advertisement reklaminė nuoroda
bantering mėgstantis juokauti
bar 1. baras (*slėgio vienetas*); 2. strypas, brūkšnys
baragnosis baragnozija (*svorio suvokimo sutrikimas*)

bar chart / diagram / graph histograma
bar hustlers vyrų homoseksuali prostitucija
barber's paradox / barber's pole effect kirpėjo paradoksas (*judėjimo iliuzija*)
barbital veronalis (*vaistas*)
barbitalism barbitūrizmas, apsinuodijimas veronaliu
barbiturate abuse / addiction / dependence žr. **barbiturism**
barbiturate barbitūratas
barbiturism barbitūrinė narkomanija, piknaudžiavimas barbitūratais
barema barema (*žmogaus funkcionavimo savarankiškumo matas*)
baresthesia barestezija, spaudimo jutimas
bargaining derybos
bar(o)- baro- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su slėgiu, svoriu*)
baro(re)ceptor baroreceptorius (*slėgio receptoriaus*)
barognosis barognozija (*svorio suvokimas keliant*)
barophobia liguista slėgio / traukos jėgos baimė
barotaxis barotaksis (*organizmo orientacija slėgio atžvilgiu*)
barotitis barotitas (*ausies uždegimas dėl staigaus slėgio pokyčio*)
barotropism barotropizmas (*augalo reagavimas į slėgio gradientą*)
barreness of intellect proto ribotumas
barrier kliuvinys, kliūtis
Barthel index Bartelio rodiklis (*žmogaus funkcionavimo savarankiškumo matas*)
barycoia neprigirdėjimas
baryglossia žr. **barylalia**
barylalia sunkiakalbystė (*dėl neiškaus tarimo*)
baryodmia nemalonus kvapas
baryodynia aštrus skausmas
baryphonia 1. žr. **barylalia**; 2. gilus / žemas balsas
baryphony 1. žr. **barylalia**; 2. žr. **baryphonia**
barythymia 1. melancholija; 2. paniurimas
basal 1. pamato, pamatinis; 2. pagrindinis
basal cell bazinė / IV tipo ląstelė (*uodimo receptoriaus*)

basal forebrain priekinių smegenų pamatas
basal ganglia / nuclei (*galvos smegenų*) pamato mazgai / branduoliai
basal mental age pagrindinis amžius (*testuojant*)
basal metabolism pagrindinė medžiagų apykaita
basal-resistance level žr. **basal skin resistance**
basal skin resistance foninė odos varža
base 1. pagrindas, pamatas; 2. paprastos / primityvios prigimties
base-born žemos kilmės, nesantuokinis
basedowian sergantis Bazedovo liga
baseless be pagrindo, nepagrįstas, neargumentuotas
base line, baseline 1. abscisė; 2. pradinis / atspirties taškas; 3. foninis, įprastinis, bendrasis
basement effect minimumo efektas
base pair bazių pora (*DNR*)
base passions žemos aistros
bases of an attitude nuostatos komponentai
base structure pamatinis darinys, pamatinė struktūra
basic 1. pagrindinis, svarbiausias, pamatinis; 2. elementarus, pradinis
basic personality pamatinė asmenybė (*konkrečios kultūros*)
basic physiological need 1. pamatinis fiziologinis poreikis; 2. žemesnysis poreikis (*A. Maslow teorijos terminas*)
basic research fundamentinis tyrimas
basic rest-activity cycle pagrindinis ramybės ir aktyvumo ciklas
basic rule pamatinė taisyklė (*psichoanalizėje*)
basic skills pamatiniai įgūdžiai
basic technique pagrindinė metodika (*parapsichologijoje*)
basic trust pamatinis pasitikėjimas
basilar 1. pagrindo, pagrindinis; 2. pamatinis, 3. pamato) susijęs su galvos smegenų pamatu
basilar artery pagrindinė arterija
basilar membrane pagrindinė membrana (*vidinės ausies*)
basilect vyraujantis dialektas
basiphobia žr. **basophobia**
basis 1. pagrindas; 2. pamatas

basket cell krepšinė ląstelė (*smegenėlių*)
basket ending krepšinė galūnelė
basolateral pagrindo / pamato šoninis
basophobia 1. bazofobija (*liguista baimė stovėti ir vaikščioti*); 2. negalėjimas stovėti ir vaikščioti
bass deafness kurtumas žemiems garsams
bat-blind visiškai aklas
battery of tests testų rinkinys
bat-eyed nepastabus, neįžvalgus
bath therapy vandens terapija
bathesthesia gilusis (*raumenų, sąnarių, sausgyslių*) jutimas
bathmotropic veikiantis jaudrumą
bat(h)ophobia 1. liguista žiūrėjimo žemyn (*aukštumos*) baimė; 2. liguista aukštų objektų (*pastato, kalno*) baimė
bathy- bati- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su gyliu, giluma*)
bathyaesthesia žr. **bathesthesia**
bathyanesthesia gilioji nejautra
bathyperesthesia sustiprėjęs gilusis jutimas
battarism batarizmas
battered 1. mušamas, muštas; 2. skriaudžiamas (*asmuo*)
battle fatigue kautynių / mūšio nuovargis
battle shock mūšio (*sukeltas*) šokas
baud bodas (*informacijos perdavimo greičio vienetą*)
b-cognition būties pažinimas (*A. Maslow teorijos terminas*)
beam 1. spindulys; 2. pluoštas,
bear prisiimti kaltę
beard drąsiai priešintis, reikšti priešingą nuomonę
bearing 1. laikysena; 2. kantrumas
beast fetishism gyvūnų fetišas (*pvz., kailis sukeltia susijaudinimą*)
beat 1. smūgis; 2. širdies dūžis / plakimas; 3. pulsavimas
beaten 1. sumuštas; 2. išvargęs
beating phantasy mušimo fantazija (*psichoanalizėje*)
beatitude palaima
beauty-sleep ankstyvasis miegas (*iki vidurnakčio*)
becoming tapsmas

bedfast prie lovos prikaustytas ligonis
bed-hop turėti atsiktinių lytinių santykių
bedlam beprotnamis
bedrest lovos režimas
bed-wetting naktinis šlapimo nelaikymas, naktinė enurezė
bee dance bičių šokis
befriend būti draugiškam, susidraugauti
beg prašyti, maldauti, elgetauti
begetting power lytinė galia
beggar elgeta
beggary 1. skurdas; 2. elgetavimas
begging 1. maisto prašymas garsais (*gyvūnų jauniklių*); 2. elgetavimas
begrudge pavydėti, gailėti
beguile 1. maloniai leisti laiką; 2. apgauti; 3. patraukti dėmesį, žavėti
beguilement 1. malonus laiko leidimas; 2. apgaulė
behave 1. elgtis; 2. veikti, funkcionuoti
behavio(u)r 1. elgsena, elgesys, elgimasis, manieros; 2. funkcionavimas; 3. (*darbo*) režimas
behavio(u)ral 1. elgesio, elgsenos; 2. psichikos, psichinis
behavio(u)ral age amžius pagal elgesį, elgesio amžius
behavio(u)ral atavism elgesio atavizmas
behavio(u)ral / behavio(u)r adjustment elgesio priderinimas / pritaikymas
behavio(u)ral / behavio(u)r contagion užkrečiamas elgesys
behavio(u)ral / behavio(u)r contract sutartis dėl elgesio
behavio(u)ral / behavio(u)r genetics elgesio genetika, psichogenetika
behavio(u)ral / behavio(u)r homology homologiškas elgesys
behavio(u)ral / behavio(u)r therapy elgesio terapija
behavio(u)ral congruence elgesio nuoseklumas
behavio(u)ral counseling biheivioristinis konsultavimas
behavio(u)ral couples therapy biheivioristinė sutuoktinių terapija

- behavio(u)ral diary** elgesio dienoraštis
- behavio(u)ral ecology** biheivioristinė / elgesio ekologija
- behavio(u)ral inhibition** elgesio slopinimas
- behavio(u)ral integration** elgesio integracija
- behavio(u)ral interview** interviu apie elgesį
- behavio(u)ral pharmacology** psichofarmakologija, elgesio farmakologija
- behavio(u)ral phenotype** elgesio fenotipas
- behavio(u)ral psychology** biheivioristinė psichologija
- behavio(u)ral sciences** elgesio mokslai
- behavio(u)r clinic** psichikos sveikatos klinika
- behavio(u)r determinant** elgesio priežastis
- behavio(u)r disorder** elgesio sutrikimas
- behavio(u)rism** biheiviorizmas
- behavio(u)rist** biheivioristas
- behavio(u)ristic** biheivioristiškas, biheivioristinis
- behavio(u)ristics** žr. **behavio(u)rism**
- behavio(u)r modification** elgesio keitimas
- behavio(u)r patern** elgesio struktūra
- behavio(u)r setting** elgesio aplinkuma
- behavio(u)r shaping** elgesio formavimas / tobulinimas
- behavio(u)r theory** elgesio / biheivioristinė teorija
- behavio(u)r therapy** biheivioristinė terapija
- behavio(u)r unit** elgesio vienetas
- being:** 1. būtybė, žmogus; 2. esmė; 3. būtis
- being-beyond-the-world** būtis anapus
- being cognition** žr. **b-cognition**
- being-in-the-world** būtis pasaulyje
- being motivation** metamotyvacija
- being values** būties vertybės
- bel** belas (*santykinis garso stiprumo matas*)
- belief** 1. tikėjimas; 2. įsitikinimas; 3. nuomonė
- believability effect** tikėtinumo poveikis
- believe** tikėti, manyti
- believer** 1. tikintysis; 2. šalininkas
- belittling** menkinimas
- bell and pad** skambutis ir įklotas (*naktinei enurezai reguliuoti*)
- belladonna** atropinas
- belladonna delirium** atropininis delyras
- bell curve** normalusis skirstinys
- bellicosity** karingumas, polinkis peštis
- bell-shape curve** žr. **bell curve**
- belonephobia** aštrių daiktų baimė
- belonging** bendrumas
- belongingness** 1. bendrystės jausmas; 2. bendrystė
- bench trial** teisėjo lemiamas žodis
- benchmark job** etaloninis darbas
- bends** žr. **decompression sickness**
- benefectance** naudingas veiksmingumas (*tendencija sieti save su teigiamais įvykiais*)
- beneficence** labdarystė, geradarystė
- beneficial** gydantis, naudingas
- beneficient** geradariškas, geraširdiškas
- benefit** 1. nauda, pelnas; 2. pašalpa, išmoka
- benevolence** geranoriškumas, dosnumas
- benign** gerybinis
- benign stupor** gerybinis (*neilgalaikis*) stuporas
- bent** polinkis, potraukis
- benumb** bukinti / silpninti jausmus
- benzodiazepines** benzodiazepinai (*raminamųjų vaistų grupė*)
- berdache** transvestitas
- bereavement** netektis (*artimųjų*)
- bereft of reason** netekęs proto, be sąmonės
- beriberi** beriberis
- best fit** geriausiai tinkantis / suderintas / pritaikęs
- bestial** 1. žvėriškas, gyvuliškas; 2. gašlus, ištvirkęs
- bestiality** 1. zoofilija (*lytinis santykiavimas su gyvūnais*); 2. gyvuliškumas, žvėriškumas
- beta alcoholism** antroji alkoholizmo stadija
- beta endorphin** beta endorfinas
- beta error** beta (*II tipo*) klaida (*statistikoje*)
- beta motion / movement** beta judėjimas (*tariamo judėjimo rūšis*)
- beta receptor** beta adrenoreceptorius
- beta response** beta (*aplenkiantis*) atsakas
- beta rhythm** beta ritmas
- beta wave** beta banga
- bethink** prisiminti, sugalvoti
- betrayal** išdavystė
- between-brain** tarpinės smegenys, smegenys
- between-group design** tarpgrupinė tyrimo schema

between-group variance tarpgrupinė dispersija
between-subject design tarpindividinė tyrimo schema
Betz cell piramidinė ląstelė
bewilder sugluminti, išmušti iš vėžių
bewilderment 1. sulaukėjimas; 2. maišatis, susipainiojimas
beyond anapus
beyondism anapusybė
B-fiber B skaidula (*mielinizuota ANS skaidula*)
bi- bi- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su dviem, dvigubu*)
bias 1. šališkumas, tendencingumas; 2. tyrimo klaida; 3. atsako paklaida
biased šališkas
biased estimator šališkas vertintojas
bias sampling šališkas imties sudarymas
biastophilia lytinis potraukis prie nepažįstamųjų
bibliomania bibliomanija (*liguistas knygų pomėgis*)
bibliophobia bibliofobija (*liguista knygų baimė*)
bibliotherapy biblioterapija
bicameral mind dvejopas protas
bicameralism bikameralizmas, dvejopybė
biceps reflex dvigalvio raumens refleksas
biconditional dvilypumas
bidirectional dvikryptis
bifactor method dviejų faktorių metodas
Big Five Didysis penketas (*penkių faktorių asmenybės modelis*)
bigamist 1. bigamistas; 2. dvipatis; 3. dvivyrė
bigamy bigamija
biglottism žr. **bilingualism**
bigorexia raumenų dismorfija
big-timer garsenybė, išžymybė
bilabial abilūpis, dvilūpis
bilateral abipusis, abišonis, dvišalis
bilateralism dvišalė simetrija
bilateral palsy paraplegija, abipusis (*abiejų rankų arba kojų*) paralyžius
bilateral symmetry žr. **bilateralism**
bilateral transfer abišonis perkėlimas (*įgūdžių perkėlimas iš vienos kūno pusės į kitą*)
bile tulžis
bilingual dvikalbis, kalbantis dviem kalbomis

bilingual education dvikalbis ugdymas
bilingualism dvikalbystė
bilis įniršio sindromas
biliterate raštingas dviem kalbomis
bimanual abirankis, dvirankis
bimanual coordination abirankė koordinacija
bimanual interference abirankė interferencija
bimodal 1. dviviršūnis; 2. bimodalinis, dviejų modalumų
bimodal distribution dviviršūnis skirstinys
binary dvejetainis, dvinaris
binary choice pasirinkimas iš dviejų
binary code dvejetainis kodas
binary colo(u)r / hue dvinarė spalva (*iš dviejų spalvų maišymo gauta spalva*)
binary digit bitas, dvejetainis skaitmuo
binary number system dvejetainė skaičiavimo sistema
binasal hemianopia binazalinė hemianopija
binaural abiausiai, dviausis
binaural beat abiausiai (*garso*) plakimas
binaural cue abiausiai signalas
binaural disparity abiausiai disparatiškumas
binaural fusion abiausiai susiliejimas
binaural hearing abiausė klausos
binaural interaction abiausė sąveika
binaural shift abiausiai poslinkis
binaural summation abiausiai sumavimas
binaural time difference abiausiai nevienalaikiškumas
binaural unmasking abiausiai maskavimo išnykimas
binauricular žr. **binaural**
bind rišti, jungti, sieti
binding affinity jungiamasis bendrumas (*mediatoriaus ir receptoriaus*)
binding site (*mediatoriaus*) jungimosi vieta (*posinapsinėje membranoje*)
binge drinking kartkartinis piktnaudžiavimas alkoholiu
binocular abiakis, dviakis
binocular accomodation abiakė akomodacija
binocular cue abiakis signalas
binocular disparity abiakis disparatiškumas
binocular flicker abiakis ritmiškas dirginimas
binocular fusion abiakis susiliejimas

- binocular interaction** abiakė sąveika
- binocular parallax** abiakis paralaksas
- binocular rivalry** akių lenktyniavimas / konkurencija
- binocular summation** abiakis sumavimas
- binocular suppression** akių tarpusavio slopinimas
- binocular vision** dviakis regėjimas
- binomial** binominis, dvinaris, dvejetainis
- binomial distribution** binominis skirstinys
- binomial nomenclature / classification** dvivar-dė / dvinarė klasifikacija
- binotic** žr. **binaural**
- bio-** bio- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su gyvybe, biologija*)
- bioacoustics** bioakustika, biologinė akustika
- bio-analysis** bioanalizė (*psichoanalizėje*)
- bioavailability** vaisto / medžiagos įsisavinamumas
- biochemical antagonism** biocheminis antagonizmas
- biochemistry** biochemija
- biocoenosis** biocenozė (*vienoje vietoje gyvenančių gyvūnų ir augalų visuma*)
- biocybernetics** biokibernetika
- biodata** biografiniai duomenys
- biodemography** populiacijų demografija
- biodiversity** biologinė įvairovė
- biodot** biodotas (*prietaisais stresui nustatyti*)
- biodynamics** biodinamika (*gyvybės procesų dinamika*)
- bioecological** bioekologinis
- bioelectric potential** bioelektrinis potencialas
- bioelectronics** bioelektronika
- bioenergetics** bioenergetika
- bioengineering** bioinžinerija
- bioequivalence** bioekvivalentiškumas
- bioethics** bioetika
- biofeedback** grįžtamasis biologinis ryšys
- biofeedback therapy** grįžtamoju ryšiu grįsta terapija
- biofeedback training** grįžtamoju ryšiu grįstas lavinimas
- biofunctional therapy** biofunkcinė terapija
- biogenesis** žr. **biogeny**
- biogenetic** biogenetinis
- biogenetic law** biogenetinis dėsnis, rekapituliacija
- biogenetics** biogenetika
- biogenic amine** biogeninis aminas
- biogenic** biogeniškas, organinis, gyvybiškos kilmės
- biogenous** žr. **biogenic**
- biogeny** biogenezė, gyvybės raida (*ontogenezė ir filogenezė*)
- biogram** biograma (*trumpas biografijos aprašas*)
- biographical data** biografiniai duomenys
- biographical method** biografinis metodas
- biography** biografija, gyvenimo aprašas
- bioinformatics** bioinformatika
- biokinetics** biokinetika, organizmo pokyčiai
- biolocation** biolokacija
- biological** biologinis, biologijos
- biological action** biologinis poveikis
- biological aging** biologinis senėjimas
- biological determinism** biologinis determinizmas / priežastingumas
- biological drive** biologinė varà
- biological engineering** bioinžinerija
- biological factor** biologinis veiksnys
- biological fallacy** biologinė klaida
- biological family** biologinė šeima
- biological imperative** biologinis imperatyvas
- biological intelligence** gyvūnų inteligencija / išmana
- biological marker** biologinis požymis / simptomas (*pvz., ligos*)
- biological motion** gyvūnų organizmų judėjimas
- biological psychology** žr. **biopsychology**
- biological rhythm** žr. **biorhythm**
- biological taxonomy** biologinė taksonomija
- biological warfare** biologinės karo / kovos priemonės
- biologicals** medicininiai preparatai
- biologism** biologizmas
- biology** biologija (*gyvybės mokslas*)
- bioluminescence** bioluminescencija (*gyvūnų organizmų švytėjimas*)
- biolysis** gyvosios medžiagos irimas
- biolytic** ardantis gyvąją medžiagą

biom biomas (*didelė organizmų bendrija*)

biomagnetism biomagnetizmas

biomechanics biomechanika

biomedical biomedicininis

biometrics žr. **biometry**

biometry biometrija

biomimetic biomimetiškas (*panašus į gyvą reiškinį*)

bion 1. gyvasis organizmas; 2. bionas (*lytinės energijos pūslelė / vezikulė – orgazmo šaltinis*)

bionics bionika

bionomic factor ekologinis veiksnys

bionomics ekologija

bionosis bionozė (*gyvųjų organizmų sukeliama liga*)

biont gyvasis organizmas

biophagism žr. **biophagy**

biophagy maitinimasis gyvaisiais organizmais

biophilia biofilija (*trauka / meilė gyvybei*)

biophore smulkiusia dalelė su gyvybės požymiais

biophysics biofizika

biopsy biopsija (*gyvojo audinio gabaliuko išplovimas mikroskopiniam tyrimui*)

biopsychic biopsichinis

biopsychology biopsichologija

biopsychosocial biopsichosocialinis

biorhythm bioritmas

bios gyvybė

bioscience gyvybės mokslas, biologija

biosensor jutimo organas, jutiklis

biosocial biosocialinis

biosociology biosociologija

biosonar biosonaras (*objekto vietos nustatymo sistema naudojant echolokaciją*)

biosphere biosfera

biostatics biostatika

biostatistics 1. demografinė statistika; 2. biostatistika; 3. biometrija

biostratigraphy biostratigrafija

biosynthesis biosintezė

biosystemathics biosistematika

biotaxis biotaksis

biotech žr. **biotechnology**

biotechnology biotechnologija

biotic biotiškas 1. susijęs su gyvybe; 2. gyvybiškai svarbus (*dirgiklis*)

biotics biotika (*mokslas apie gyvųjų organizmų savybes*)

biotope biotopas, organizmų bendrija

biotransformation biotransformacija

biotransport biotransportas (*medžiagų ir energijos pernaša / judėjimas gyvuosiuose organizmuose*)

biotype biotipas, biologinis tipas

biotypology biotipologija

bipara du kartus gimdžiusi moteris

biparental turintis tėvą ir motiną

biped(al) dvikojis

bipedality dvikojystė

biphasic dvifazis

biplot dvimatis grafikas / brėžinys

bipolar 1. dvipolis; 2. bipolinis

bipolar affective disorder bipolinis nuotaikos / emocijų sutrikimas

bipolar cell dvipolė ląstelė

bipolar disorder bipolinis sutrikimas

bipolar rating scale dvipolė rangavimo skalė

birds-of-a-feather-phenomenon 1. toks tokį pažiņo; 2. homofilija; 3. trauka prie panašių į save

birth 1. gimimas; 2. gimdymas

birth cohort amžiaus kohorta / grupė

birth cry pirmasis naujagimio riksmas

birth defect įgimtas trūkumas / sutrikimas

birthmark apgamas

birth mother gimdytoja, motina

birth order gimimo eiliškumas

birth palsy paralyžius dėl gimdymo traumos

birth parent gimdytoja(s), biologinis tėvas, biologinė motina

birth rate gimstamumas

birth ratio gimdymų / gimimų santykis (*pvz., berniukų ir mergaičių*)

birth rite gimdymo ritualas

birthright 1. prigimtinė teisė; 2. pirmagimystės teisė

birth trauma gimdymo trauma

bisection dalinimas / perskyrimas / perpjovimas pusiau

- biserial** biserijinis
- biserial correlation** biserijinė koreliacija
- bisexual** 1. dvilytis; 2. biseksualas
- bisexuality** 1. dvilytiškumas; 2. biseksualumas
- bistable perceptual event** dvejetainis suvokimas
- bit** 1. truputį, nedaug; 2. žr. **binary digit**
- bite** 1. įkandimas, sukandimas; 2. baitas (*informacijos kiekio vienetą*)
- bitemporal hemianopia** abipusė šoninė hemianopija
- biting manija** kandžiojimosi manija
- biting nail** nagų kramtymas
- bitter** kartus
- bitterness** 1. kartybė, aitrumas; 2. pyktis
- bivalence** divalentistiškumas
- bivariate** dviejų kintamųjų, susijęs su dviem kintamaisiais
- bivariate statistics** dviejų kintamųjų statistika
- bizarre delusion** įmantrus kludiesys
- bizarre behavio(u)r** keistas / įmantrus elgesys
- black-and-white** juodas ir baltas, nespaltotas
- black bile** juodoji tulžis (*kaip manyta, melancholijos priežastis*)
- black box** juodoji dėžė
- black death** maras
- blacking out** žr. **blackout**
- blackmail** 1. šantažas; 2. šantažuoti
- blackout** 1. sąmonės aptemimas; 2. alkoholinė amnezija
- bladder control** šlapinimosi kontrolė
- blame** 1. kaltė, atsakomybė; 2. kaltinti, laikyti atsakingu
- blame escape / avoidance** atsakomybės / kaltės vengimas
- blameless** nekaltas
- blank** 1. tuščias; 2. sumišęs, sutrikęs
- blank hallucination** tuštumos / nesvarumo halucinacija
- blank screen** tuščias ekranas (*psichoanalizėje*)
- blank trial** aklas (*kontrolinis*) mėginys
- blast noise** sprogtamasis triukšmas
- blastula** blastulė, gemalinė pūslelė
- blend** 1. mišinys; 2. maišyti
- blended / reconstituted family** mišrioji šeima
- blending inheritance** mišrusis požymių paveldėjimas
- blending** susiliejimas, su(si)maišymas
- blepharism** vokų traukulias
- blepharoplegia** voko paralyžius
- blepharospasm** tonusinis voko spazmas
- blind** 1. aklas, neregys; 2. veikiantis akiai / neapgalvotai; 3. akinti
- blind alley** aklakelis, aklavietė (*labirinte*)
- blind analysis** aklasis analizės būdas
- blind / blinding headache** migrena
- blindfold** 1. akių raištis; 2. užrištomis akimis
- blinding** 1. akinantis; 2. stebinant, nuostabus
- blindism** blindizmas, aklojo manierizmas
- blindness** aklumas, aklybė, neregystė
- blind review** aklasis recenzavimas (*nežinant autoriaus*)
- blind sight** žr. **blindsight**
- blindsight** 1. regimųjų pojūčių likutis; 2. akla-regystė (*regėjimas nesuvokiant*)
- blind spot** 1. akloji dėmė (*natūrali skotoma*); 2. tamsi dėmė / vieta (*nematymas kai kurių savo elgesio aspektų*)
- blind study** aklasis tyrimo būdas (*nežinant nepriklausomojo kintamojo variacijų*)
- blind walk** aklas vaikščiojimas (*užsirišus akis*)
- blink** 1. mirkčioti; 2. mirkčiojimas; 3. mirksėti, mirksėjimas
- blinkered** neatsižvelgiantis į kitų nuomonę, ribotas
- blinking** mirkčiojantis
- blink reflex / response** užsimerkimo / mirksėjimo refleksas / atsakas
- blivet** negalima / neįmanoma figūra
- blob** gumulėlis (*tam tikrai spalvai jautrių regos žievės neuronų grupė*)
- block** 1. blokas, blokavimas; 2. vienodų daiktų grupė; 3. užtvara, kliūtis; užtvirti
- block design** kubelių kompozicija
- block diagram** histograma, stulpelinė diagrama
- blocking** 1. blokada; 2. staigus kalbos netekimas; 3. asociacijų nutrūkimas
- blood** 1. kraujas; 2. temperamentas, būdas; 3. kilmė, giminystė
- blood-brain barrier** hematoencefalinis barjeras
- bloodless** abejingas, bejausmis
- blood phobia** liguista kraujo baimė
- blood pressure** kraujospūdis

blow 1. kokainas; 2. kokaino uostymas; 3. haišišo rūkymas
blue mėlynas
blue baby kūdikis, turintis įgimtą širdies ligą
blue blind aklas mėlynai spalvai, tritanopas
blue-collar worker darbininkas
blue blind / blindness žr. **tritanopia**
blue devils baltoji karštinė
blue-sighted jautrus mėlynai spalvai
blue-yellow blind / blindness žr. **tetartanopia**
blunted affect vangė emocija
blur neryškus (*vaizdas*)
blur point neryškaus taško atstumas (*atstumas nuo akių iki ribos, nuo kurios taškas tampa neryškus*)
blushing paraudimas, nukaitimas (*kraujo priplūdimas į veidą*)
board 1. taryba, komisija; 2. lenta
boarder globos įstaigos gyventojas
boarding home pensionas
boarding-out system pacientų / vaikų priežiūra specialiosiose įstaigose
boarding-school internatinė mokykla
bodily-kinesthetic intelligence kinestezinė inteligencija / išmana
body 1. kūnas; 2. liemuo; 3. lavonas; 4. organizacija
body awareness savo kūno suvokimas
body buffer zone žr. **personal space**
body build index kūno sudėjimo indeksas
body build kūno sudėjimas
body cell somatinė ląstelė
body cognitions savo kūno suvokimas
body concept žr. **body image**
body disfigurement fizinis trūkumas
body dysmorphia dismorfija
body dysmorphic disorder žr. **dysmorphophobia**
body ego kūniškasis ego
body ideal kūno idealas
body image kūno vaizdas
body image agnosia žr. **autotopagnosia**
body language kūno kalba
body mass index kūno masės indeksas

body-mind problem kūno ir psichikos / sielos problema
body percept kūno suvokiny
body schema kūno schema
body type kūno tipas
bogus pipeline tariamas informacijos kanalas
boilermaker's deafness profesinis kurtumas
bold 1. drąsus, įžūlus; 2. ryškus; 3. juodas, pusjuodis
bolshy smarkaujantis, maištaujantis
bolter persimetėlis, atskalūnas, apsimitėlis
bona fide 1. sąžiningas, tikras; 2. sąžiningai, tikrai
bond 1. ryšys, saitas; 2. rišti, sieti
bondage 1. vergovė; 2. tariama seksualinė vergovė
bondage and discipline paklusimas ir disciplina (*seksualinis žaidimas*)
bonding prisirišimas
bone kaulas
bone age amžius pagal kaulus
bone conduction kaulų laidumas
book-learning knyginė / nuo gyvenimo atitrūkusios žinios
boomerang effect bumerango efektas
boopia boopija (*specifiška isterikų akių išraiška*)
booster stimuliuojantis, skatinantis (*ankstesnę veikimą / veiksmą*)
bootstrap 1. (savi)plėtra; 2. prognozė
bootstrapping 1. informacijos apdorojimo plėtojimas; 2. tiesinis prognozavimas
borderline 1. ribinis; 2. tarpinis
borderline intellectual functioning žr. **borderline intelligence**
borderline intelligence ribinis išmanumas (*IQ = 70–80*)
borderline mental retardation ribinis protinis / psichinis atsilikimas
borderline personality disorder ribinis asmenybės sutrikimas
borderline psychosis ribinė psichozę
borderline schizoprenia ribinė šizofrenija
borderline state ribinė būklė
bore nuobodus žmogus, nuoboda
boredom nuobodulys, monotoniškumas
boring pain rėžiantis / veriantis skausmas

- born** 1. gimęs; 2. įgimtas
- Borna disease** gyvūnų encefalopatija, Borna liga
- born-again** 1. perėjęs į kitą tikėjimą; 2. pakeitęs gyvenimo būdą
- borne** ribotas, siauro akiračio
- borstal system** Borstaliao auklėjimo sistema (*pagal Borstaliao nepilnamečių nusikaltėlių kolonijos pavadinimą*)
- bottle-baby** dirbtiniu būdu maitinamas kūdikis
- bottle-feed** maitinti dirbtiniu būdu
- bottleneck** 1. butelio kaklelis; 2. silpna vieta, kelio / tako susiaurėjimas
- bottoming out** 1. kraštutinė neviltis; 2. smukimas iki dugno (*santykių, priklausomybės nuo alkoholio ar narkotikų*)
- bottom-line** praktiškas, pragmatiškas
- bottom-up** kylantis (*einantis nuo smulkmenų prie bendresnių dalių*)
- bottom-up processing** apdorojimas nuo apačios į viršų
- boulimia** žr. **bulimia**
- bound** 1. riba, apribojimas; 2. susijęs, sietinis
- boundary** riba, siena
- boundary ambiguity** kraštutinis neapibrėžtumas / dvilypumas
- bounded rationality** susaistytasis racionalumas / protas
- bound energy** susaistytoji energija
- boundless** bekraštis, beribis, neribotas
- bout** priepuolis (*ligos*)
- bouton** aksono galūnėlė / svogūnėlis
- bovine spongiform encephalopathy** galvijų kempiniginė encefalopatija
- bow motion / movement** lanko formos tariamas judėjimas (*beta judėjimo rūšis*)
- bowel control** išmatų šalinimo kontrolė
- bowel incontinence** išmatų nelaikymas
- box** dėžė, narvelis
- box-and-whisker plot** histograma su pasikliautinių intervalų grafiniu vaizdu
- box plot** žr. **block diagram**
- boxer's dementia** boksininkų silpnaprotystė
- boyhood** vaikystė, paauglystė
- boyshness** vaikiškumas
- brachiation** brachiacija, šokinėjimas nuo šakos ant šakos
- brachium** 1. žastas; 2. ranka
- brachy-** brachi- (*sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su trumpas, trumpalaikis, nepakanamas*)
- brachycephalia** trumpagalvystė
- brachycephalism** žr. **brachycephalia**
- brachycephaly** žr. **brachycephalia**
- brachydactyly** trumpapirštystė
- brachygraphy** trumparaštis
- brachymetropia** trumparegystė
- brachymorph** žemas ir storas (*kūno tipas*)
- brachymorphic** žr. **brachymorph**
- brachytype** žr. **brachymorph**
- brady-** bradi- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su lėtumu, silpnumu, ko nors trūkumu*)
- bradycardia** neprisigirdėjimas
- bradyarrhythmia** žr. **bradycardia**
- bradyarthria** žr. **bradylalia**
- bradycardia** bradikardija, lėtas pulsas (*mažiau negu 60 susitraukimų per minutę*)
- bradyesthesia** susilpnėjęs jutimas
- bradyglossia** žr. **bradylalia**
- bradykinesia** judesių lėtumas
- bradykinetic** lėtai judantis
- bradylalia** lėtakalbystė
- bradylexia** lėtas skaitymas
- bradylogia** žr. **bradylalia**
- bradyphasia** žr. **bradylalia**
- bradyphrasia** žr. **bradylalia**
- bradyphrenia** sulėtėjusi psichinė veikla
- bradyscope** bradiskopas (*prietaisas lėtam ir ilgam objektų pateikimui*)
- bradytrophia** sulėtėjusi medžiagų apykaita
- brag** 1. gyrimasis; 2. pagyrūnas
- braid cutting** plaukų (*kirpimo*) fetišas
- braidism** hipnotizmas
- Braille, braille** Brailio raštas
- brain** galvos smegenys
- brain ablation** smegenų pašalinimas
- brain affection** galvos smegenų pažeidimas
- brain asymmetry** galvos smegenų asimetrija
- brain center** galvos smegenų centras

brain child proto kūrinys / vaisius
brain concussion žr. **concussion**
brain contusion žr. **concussion**
brain convulsion / **gyrus** galvos smegenų klostė / vingis
brain cortex galvos smegenų žievė
brain damage galvos smegenų pažeidimas
brain death galvos smegenų mirtis
brain disorder galvos smegenų liga / sutrikimas
brain-drain protų nutekėjimas (*išvykstant specialistams*)
brain explant galvos smegenų eksplantas
brainfag, brain fag galvos smegenų nuovargis, nervinis išsekimas
brain fat cerebrinas (*galvos smegenų glikozidas*)
brain fever 1. galvos smegenų uždegimas; 2. meningitas
brain graft galvos smegenų transplantas
brain imaging galvos smegenų funkcijų vaizdinimas
brain lesion galvos smegenų dalies pašalinimas
brain localization lokalizacija galvos smegenyse
brain mapping galvos smegenų kartografavimas (*topografinis žymėjimas*)
brain neoplasm žr. **brain tumor(u)r**
brain nucleus galvos smegenų branduolys
brain potentials galvos smegenų potencialai
brainpower 1. protiniai gebėjimai; 2. intelektualusis elitas
brain reserve capacity 1. nepažeistos galvos smegenų dalies pajėgumas; 2. galvos smegenų funkcinis pajėgumas
brain sand tumour smėlinė meningioma (*smegenų dangalų navikas*)
brain scan galvos smegenų (*aktyvumo*) nuskaitymas
brain self-stimulation galvos smegenų savidirga
brain splitting galvos smegenų perskyrimas (*perpjaunant pusrutulių jungtis*)
brain stimulation (*tiesioginis*) galvos smegenų dirginimas
brainsick pamišęs
brainstem smegenų kamienas
brainstorm 1. staigi mintis / idėja; 2. proto aptemimas, dvasinis sukrėtimas; 3. kolektyviai svarstyti

brainstorming grupinis / kolektyvinis svarstymas
brain-teaser galvosūkis, sunki problema
brain-tire smegenų nuovargis
brain tumor(u)r galvos smegenų auglys / navikas
brain-twister žr. **brain-teaser**
brain wash plauti smegenis, paveikti, agituoti
brainwashing smegenų (pra)plovimas (radikalus nuostatų keitimas specialiomis priemonėmis)
brain wave, brainwave 1. į galvą šovusi gera mintis; 2. smegenų (*elektrinė*) banga
brain wave therapy galvos smegenų elektrinių bangų terapija
brainwork protinis darbas
brainy protingas, gabus, galvotas
branch 1. šaka; 2. linija (*giminystės*); 3. skyrius
branching šakojimasis, šakuma
brand loyalty lojalumas prekės ženklui
brave drąsus, narsus
bravery drąsa
bread-and-butter gyvybiškas, svarbus, kasdienis
breadth 1. plotis; 2. (*interesy*) platumas
break(-)down 1. pairimas; 2. skirstyti, klasifikuoti
breaking of voice balso mutacija
breakthrough 1. proveržis (*psichoterapijos procese*); 2. didelis atradimas (*moksle*)
breast 1. krūtinė; 2. krūtis, pienliaukė; 3. reikmių tenkinimo objektas (*psichoanalizėje*); 4. (*apibendrintai*) motina
breast-phantom phenomenon krūties fantomas
breath 1. kvėpavimas; kvėpuoti, įkvėpti; 2. gyvenimas, gyvybė; 3. dvelkimas
breathing related sleep disorder kvėpavimo miegant sutrikimas
breathtaking kvapą gniaužiantis, patraukiantis
breech birth gimimas kojomis į priekį
breed 1. veislė; 2. giminė; 3. veisti
breeding 1. veisimas; 2. iš(si)auklėjimas, geros manieros
breeding behavio(u)r veisimosi elgsena
breeding size veisimosi dalyvių dalis
bregma bregma: 1. viršugalvis; 2. vainikinės ir strėlinės (*sagitalinės*) siūlių susikirtimo taškas (*antropometrinis taškas*)

brevity trumpumas, glaustumasis (*kalbos*)
bricolage brikoliažas, skirtingų tyrimo metodų derinio taikymas
bricoleur skirtingų tyrimo metodų derintojas
bridge of Varolius (*Varolio*) tiltas (*smegenų dalis*)
bridge to reality tiltas į realybę, remotyvacija
bridging tilto tiesimas (*psichoterapijoje*)
bridging inferences siejančios išvados
brief 1. trumpas, glaustas; **2.** trumpalaikis
brief counseling trumpalaikė konsultacija
briefing 1. instruktažas, informavimas; **2.** trumpas pasitarimas
brief light therapy trumpalaikė šviesos terapija
brief psychotherapy trumpalaikė psichoterapija
brief psychotic disorder trumpalaikis psichozinis sutrikimas
brief reactive psychosis trumpalaikė reaktyvioji psichozė
brief recurrent depressive disorder trumpalaikė pasikartojanti depresija
brief stimulus therapy trumpalaikis elektros šokas
bright 1. ryškus, šviesus; **2.** sumanus, gabus; **3.** nuostabus, puikus; **4.** linksmas, gyvas
bright light therapy fototerapija, gydymas šviesa
brightness 1. skaistis; **2.** sumanumas, išvalgumas, protingumas
brightness adaptation adaptacija / prisitaikymas prie šviesos
brightness constancy skaisčio konstantiškumas
brightness contrast skaisčio kontrastas (*vienalaikis arba nuoseklusis*)
brightness discrimination skaisčio skyrimas
brightness threshold skaisčio slenkstis
bril brilis (*skaisčio vienetas, matuojamas dB*)
brilliance 1. skaistis, tono skaistis; **2.** talentingumas, talentas
bring through išgydyti, išgelbėti, padėti įveikti sunkumus
bring up auginti, auklėti
bringdown nuoboda, įkyruolis
broadband plačiajuostis
broad-based bendras, visuotinis, platus
Broca's aphasia Broka / motorinė afazija

Broca's area Broka laukelis (*motorinės kalbos centras kairiosios kaktinės smegenų skilties apatinėje dalyje*)
Broca's / speech area žr. **Broca's area**
Brodmann's areas Brodmano laukeliai (*žievės citoarchitektoniniai laukeliai K. Brodmano žemėlapyje*)
Brodmann's map Brodmano žemėlapis (*žievės citoarchitektoninis žemėlapis*)
broken 1. sulaužytas, sulūžęs; **2.** nualintas, palaužtas
broken-hearted susisielojęs, prislėgtas
broken home žlugę namai (*išsiskyrus, be vieno iš tėvų*)
bromatotherapy dietoterapija, gydymasis maitinimas
brontophobia griaustinio baimė
brooding compulsion apmąstymų įkyrybės
brood parasitism lizdinis parazitizmas
brotherliness brolybė
browache žr. **brow ague**
brow ague 1. migrena; **2.** trišakio nervo neuralgija
browbeat bauginti, gąsdinti
brown off suezinti
brow pang žr. **brow ague 2**
Brunswik ratio Brunsviko proporcija (*proporcijumo formulė suvokimo konstantiškumui matuoti*)
brute 1. žiaurus; **2.** gyvuliški instinktai; **3.** neprotingas, beprasmis
brute force brutali jėga
bruxism griežimas dantimis (*ypač miegant*)
bruxomania žr. **bruxism**
B-type personality B tipo asmenybė
buccal skruosto, burnos
buccal intercourse orogenitalinė sueitis
buccal speech burninė kalba
buccinator skruostų raumuo
buccofacial apraxia burnos ir veido apraksija
buccolingual masticatory syndrome burnos judesių sindromas (*nuo ilgo psichotropinių vaistų vartojimo*)
buffer 1. slopintuvas; **2.** laikinas saugojimas; **3.** apsaugantis; **4.** apsaugos zona

buffer filler / item / material nukreipianti užduotis

buffer store tarpinė (pvz., *trumpalaikė*) atmintis

bufotenin bufoteninas (*haliucinogenas*)

buggery 1. zoofilija, lytinis santykiavimas su gyvūnais; 2. pederastija

bughouse 1. beprotnamis; 2. išprotėjęs

build 1. konstrukcija; 2. sudėjimas (*kūno*); 3. statyti

builder kūrėjas, komponuotojas

built in 1. esantis neatskiriama (*ko*) dalis, įterptinis; 2. įgimtas

build up (pa)taisyti sveikatą

bulb 1. svogūno / obuolio formos; 2. pailgosios smegenys

bulbar 1. susijęs su pailgosiomis smegenimis; 2. svogūniška

bulb of the eye žr. **bulbus oculi**

bulbopontine region pailgųjų smegenų ir tilto sritis

bulbotegmental reticular formation bulbotegmentinis tinklinis darinys

bulbus oculi akies obuolys

bulesis valia

bulimia bulimija, nepasotinamas noras valgyti, vilkiškas alkis

bulimia nervosa nervinė bulimija

bullying patyčios, priekabiavimas

bundle pluoštas, paketas

bupthalmos akies padidėjimas

burden 1. našta, sunkmena; 2. sielvartas

burn-out žr. **burnout**

burnout 1. išsekti; 2. perdegti (*darbe*)

burnt (odo(u)r) degusių (*skonis, kvapas*)

burst 1. pliūptelėjimas, trūkimas, išsiveržimas, iškrova; 2. jausmų protrūkis

burst-pause firing ritmiški neuronų impulsų pliūpsniai

business 1. reikalas; 2. verslas; 3. pareiga, teisė

business game verslo žaidimai

business psychology verslo psichologija

buspironone buspironas (*vaistas nuo nerimo*)

bust-to-waist ratio krūtinės ir liemens apimčių santykis

busy 1. užsiėmęs, užimtas; 2. judrus, nenustygtantis

butterfly effect drugio efektas (*maža priežastis gali sukelti sunkių padarinių*)

button mygtukas, klavišas

butyrophenones butirofenonai (*antipsichozinių vaistų grupė*)

buying behavio(u)r pirkimosi elgsena

buzz 1. zvimbimas, skambutis; 2. jaudulys, malonumas; 3. gandai, žinios

buzzing triukšmas

buzz word madingas / populiarus žodelis / posakis

B-values metareikmės

by-effect šalutinis, nepageidaujamas reiškinys / poveikis

by-end šalutinis / slaptas tikslas

bygone praeities, praėjęs

by-product šalutinis produktas

bystander / Genovese effect stebėtojo / pašaliečio reiškinys (*pagalbos neteikimas prireikus ar jos prašant*)

byte baitas (8 bitai)

byword 1. pertaras, priežodis; 2. ko nors blogo įkūnijimas; 3. simbolis

by-work šalutinis darbas

C

C-fiber laisva nervų galūnėlė, C skaidula

cable kabelis, laidas (*laido savybė praleisti elektros srovę, priskiriama ir aksonui*)

cachexia išsekimas, kacheksija

cachexy žr. **cachexia**

cachinnation juokas be priežasties (*pvz., šizofrenijos atveju*)

cack-handed 1. negrabus; 2. kairiarankis

caco- kako- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, ro-danti sąsają su blogu, nemaloniu*)

cacoethes piktybiškas

cacogenics išsigimimas, sutrikęs vystymasis

cacogeusia iškreiptas skonis

cacography prasta rašyba, prastas / negražus raštas

cacology prasta kalba

cacophonous nedarnus

cacosmia tariamas blogo kvapo jutimas

caenogenetic nesenos kilmės

caffeine kofeinas

caffeinism kofeinizmas

cajolement meilikavimas, pataikavimas

cal kalorija

Cal kilokalorija, didžioji kalorija

calamitous pražūtingas, nelaimingas

calamus scriptorius ajerinė kamera (*IV skilvelio užpakalinė dalis*)

calcarine area / cortex pentino žievė

calcarine sulcus / fissure pentino vaga

calculation 1. skaičiavimas; 2. svarstymas, galvojimas; 3. numatymas

calculus žr. **calculation** 1

cafacient šildantis, sukeliantis šilumos pojūtį

calibration 1. kalibravimas, gradavimas; 2. sutikrinimas

calibre 1. išsilavinimas, erudicija; 2. moralinės savybės; 3. reikšmingumas (*asmenybės*)

call (gydytojo) iškviatimas, (*ligonio*) lankymas

callback pakartotinis kvietimas

call card nusikaltimo pėdsakas

calling 1. pašaukimas; 2. profesija

callomania savo grožio manija, kalomanija

callosal didžiosios (*galvos smegenų*) jungties, kalozinis

callosal apraxia kalozinė apraksija (*dėl didžiosios jungties pažeidimo*)

callosal gyrus didžiosios (*galvos smegenų*) jungties klostė

callosotomy, callosotomy kalozektomija (*didžiosios smegenų jungties perpjovimas / pašalinimas*)

callosum didžioji (*galvos smegenų*) jungtis

callousness šiurkštumas (*jausmų*); beširdiškumas

calmant žr. **calmative**

calmative 1. raminantis; 2. raminamasis vaistas

calmness 1. ramumas, ramus elgesys; 2. šalta-kraujiškumas

caloric content kaloringumas

caloric nystagmus temperatūrinis nistagmas

caloric unit kalorija (*matas*)

calorie žr. **calory**

calorific kaloringas, šilumą sukeliantis

calorification šilumos išskyrimas / gaminimas

calorimetry kalorimetrija

calory kalorija

calumniate šmeižti, apkalbėti

camera 1. fotoaparatas; 2. kino kamera, telekamera; 3. narvas, kamera

camisole tramdomieji marškiniai

camouflage 1. maskuotė; 2. priedanga

camphor kamparas

camphoraceous kamparo kvapo

camphor habit žr. **camphoromania**

camphoromania kamparomanija (*liguistas potraukis uostyti kampara*)

campimeter kampimetras, akiplėčio matuoklis

campimetry kampimetrija, akiplėčio matavimai

camptocormia stuburo iškrypimas

canal kanalas, takas, vamzdelis

canalization kryptingas kitimas / elgesys

canalizing selection kryptinga atranka

cancer vėžys, piktybinis navikas

cancerophobia liguista vėžio baimė

cancer phobia žr. **cancerophobia**

candela žr. **candle**

candle žvakė (*šviesos stiprumo vienetas*)

cane 1. aklujų lazdelė 2. lazda (*turintiems fizinę negalią*)

canine hunger vilko apetitas

canine madness / **rabies** hidrofobija, pasiutligė

cannabinoid kanapių, kanapinis

cannabis 1. kanapė; 2. žr. **marihuana**

cannibal 1. kanibalas (*ėdantis savo rūšies individus*); 2. žmogėdra (*žmogienos valgytojas*)

cannibalism 1. kanibalizmas (*patologinis potraukis valgyti žmogieną*); 2. žmogėdrystė

cannibalistic stage oralinė sadistinė fazė

cannula vamzdelis, kaniulė

canon kanonas, visuotinė taisyklė / norma

canonical kanoninis, kanono, taisyklėmis grįstas

canonical neurons įprastiniai / požymių neuronai

canonical correlation kanoninė koreliacija / sąsaja

canting nenuoširdus, veidmainiškas

capability 1. žr. **capacity**; 2. veiksnumas

capacious mind imlus protas

capacitate įgalinti, padaryti pajėgų

capacity 1. pajėgumas; 2. gebėjimas; 3. talpumas; 4. galia

capillary kapiliarinis

caprice kaprizas, užgaida

caprylic odo(u)r ožio kvapas

capsula kapsulė

capsula externa išorinė kapsulė

captation pirmoji hipnozės stadija

captious priekabus, kliautingas

captivate (su)žavėti, patraukti

capture the attention patraukti dėmesį

car sickness blogavimas važiuojant (*automobilu*)

caravaning behavio(u)r vilkstininis elgesys (*gyvūnų jauniklių susikabinimas eilute*)

cardiac širdies

cardiac arrest širdies sustojimas

cardiac pacemaker 1. pulso (*širdies ritmo*) vedlys; 2. širdies stimulatorius

cardiac psychology kardiologinė psichologija

cardiac psychosis kardiopsichozę

cardinal pagrindinis

cardinal trait pagrindinis bruožas

cardinal virtues pagrindinės dorybės

cardioactive stimuliuojantis širdį

cardiochronograph pulso dažnio matuoklis

cardiogenic kardiogeninis (*susijęs su širdies veikla*)

cardiogram kardiograma (*širdies srovių užrašas*)

cardiopathy kardiopatija (*širdies liga*)

cardiophobia kardiofobija (*liguista baimė susirgti širdies liga*)

cardiopulmonary bypass širdies ir plaučių šuntas

cardiovascular širdies ir kraujagyslių

cardiovascular reactivity širdies ir kraujagyslių jaudrumas (*psichologiniams veiksniams*)

card-sorting kortelių rūšiavimas (*testas*)

card-stacking tendencinga faktų atranka (*ka nors įrodinėjant*)

care 1. priežiūra, slauga, rūpyba; 2. slaugyti, prižiūrėti, rūpintis

carebaria galvos skausmas / spaudimas

career anchors karjeros ramsčiai (*suvokti savo gebėjimai, interesai ir vertybės, kuriai remiantis priimami karjeros sprendimai*)

career aspirations karjeros aspiracijos / lūkesčiai

career choice karjeros rinkimasis

career counseling konsultavimas karjeros klausimais

career development karjeros raida / plėtra

career education karjeros ugdymas

career guidance karjeros vedyba

careerist karjeristas

career planning karjeros planavimas

carefree 1. be rūpesčių, laimingas; 2. neatsakingas
careful 1. atsargus; 2. atidus, rūpestingas
caregiver 1. globėjas; 2. slaugytojas
carer žr. **caregiver**
caretaker 1. augintojas (*vaiko*); 2. prižiūrėtojas
caretaking behavio(u)r rūpinimasis vaikais / jaunikliais
careworn rūpesčių prislėgtas
carezza užsitęsusi sueitis
cargo cult kargo kultas: 1. krovionių (su)dievinimas; 2. ritualizuotas mėgdžiojimas (*siekiant geresnio gyvenimo*)
caring rūpyba, globa
carnage pjautynės, skerdynės
carnal kūniškas
carnal knowledge kūniškoji pažintis (*lytinės patirties prasme*)
carnivore 1. mėšėdis (*gyvūnas*); 2. vabzdžiaėdis (*augalas*)
carnivorous žr. **carnivore**
carotid artery miego arterija
carotidynia karotodinija (*kaklo skausmas*)
carpal riešo, riešinis
carpal age amžius pagal riešo sukaulėjimą
carpentered environment dirbtinė / sukurtoji stačiakampių formų aplinka
carphology karfologija (*nesąmoningi ligoonio judesiai kliedinti*)
carriage 1. laikysena; 2. stovėseną; 3. eisena, sėdėseną
carrier nešiotojas (*mutacijos*)
carryover effect perkėlimo įtaka (*planuojant tyrimo sąlygas*)
Cartesian Dekarto, dekartiškas
Cartesianism dekartizmas
case 1. atvejis; 2. ligonis; 3. klientas; 4. byla
casebook ligonių / klientų / atvejų knyga
case law precedentų teisė
case load atvejo sunkumas
case management atvejo vadyba
case of emergency neatidėliotinas atvejis
case rate 1. sergamumas; 2. (*ligos*) atvejų dažnumas
case record ligos istorija; atvejo įrašas
casework darbas su (*konkrečiu*) klientu

caseworker atvejo specialistas / darbuotojas (*psichologas, socialinis darbuotojas*)
caste 1. kasta (*paveldimas socialinis sluoksnis*); 2. luomas
castigate 1. barti, griežtai kritikuoti; 2. pliekti (*ydą*)
cast in the eye žvairumas
castrate 1. kastruoti; 2. kastratas
castration kastracija
casual 1. nukentėjęs; 2. atsitiktinis
casual crowd atsitiktinis susibūrimas
casualties gyvosios jėgos nuostoliai (*kare*)
casualty 1. nelaimingas atsitikimas; 2. auka, nukentėjęs
casuist kazuistas
casuistics kazuistika: 1. ligos atvejų tyrimas / aprašymas; 2. suktas įrodinėjimas / samprotavimas; 3. etinė drausmė
casuistry žr. **casuistics**
cat- žr. **kata-**
cata- žr. **kata-**
catabolism katabolizmas (*organinių medžiagų skaidymasis organizme*)
catabolite katabolizmo produktas
catachresis nevykęs žodžio pavartojimas
catadrome ligos paūmėjimas
catalepsy katalepsija
cataleptic katalepsiškas
cataleptoid 1. panašus į katalepsiją; 2. katalepsiškas
catalexia kataleksija (*žodžių kartojimas skaitant*)
catalexia žr. **catalexia**
catalogia katalogija (*beprasmių žodžių arba frazių kartojimas*)
catalysis katalizė
catalyst katalizatorius
catamenia mėnesinė
catamite katamitas (*berniukas – pederastijos dalyvis*)
catamnesis katamnezė
cataphasia katafazija, sintaksinė (*žodžių derinimo*) afazija
cataphora protarpinė koma
cataplexy katapleksija (*staigus raumenų silpnumas po stiprių emocijų*)

cataract katarakta, akies lęšiuko drumstis
catastrophic illness nepagydoma liga
catathymia katatimija (*suvokinių ir sprendimų priklausomybė nuo įsivaizduojamų norų ir išgyvenimų*)
catathymic amnesia katatiminė / atrankioji amnezija
catathymic crisis katatiminė krizė
catatonia katatonija, stuporas (*psichikos ir judesių sutrikimas*)
catatonic excitement katatoninis jaudinimas
catatonic schizophrenia katatoninė šizofrenija
catatonic stupor katatoninis stuporas
catatony žr. **catatonia**
catch trial apgaulingas / melagingas (*reagavimo į nepateiktą dirgiklį*) mėginys
cat cry katės kniūkimo (*J. Lejeune*) sindromas
catechetic procedure / method katechetinis metodas
catecholamine hypothesis katecholamininė / dopamininė šizofrenijos teorija
catecholamine katecholaminas (*epinefrinas, norepinefrinas, dopaminas*)
catecholaminergic katecholaminerginis (*jautrus katecholaminui*)
categorical attitude žr. **abstract attitude**
categorical 1. kategoriškas, nesąlygiškas; 2. kategorijos, kategorinis
categorical thought kategorinis / sąvokinis mąstymas
categorical variable kategorinis / netolydusis kintamasis
categorisation žr. **categorization**
categorization kategorizacija, skirstymas kategorijomis / grupėmis / klasėmis
category kategorija
category kategorija: 1. (*objektų, kintamųjų*) grupė, klasė, skyrius; 2. sąvoka (*įvardijanti panašių objektų grupę*)
catelectrotonus katelektrotonusas
catharsis katarsis (*psichikos ap(si)valymas, išsivadavimas iš vidinių konfliktų*)
cathected kateksizuotas
cathecton žr. **cathexis**
cathexis kateksis

cation katijonas, teigiamasis jonas
cat's eye pupil plyšinis vyzdys
cat's eye syndrome katės akies sindromas (*genetinis regos sutrikimas*)
cauda equina lot. arklio uodega (*nugaros smegenų apatinės dalies nervų pluoštas*)
caudal uodegos / užpakalio krypties
caudate nucleus (*smegenų pamato*) uodegotasis branduolys
caudocephalad nuo uodegos galvos link
causal priežastinis, priežasties
causal ambiguity priežastinis neapibrėžtumas
causalgia kauzalgija (*trauminės kilmės deginantis skausmas*)
causality priežastingumas
causal variable nepriklausomasis kintamasis
causation etiologija, priežastingumas
causative agent sukėlėjas
cause 1. priežastis; 2. sukelti ligą
caution atsargumas, apdairumas
cavity ertmė, tuštuma
cebocephaly kapucingalvystė (*kapucinas – beždžionių rūšis*)
cecity aklumas
ceiling maksimumas, riba, lubos
ceiling age maksimalus protinis amžius
ceiling effect maksimumo efektas
celestial illusion mėnulio iliuzija
celiac / lymphatic / nervous plexus pilvinis (*nervinis*) rezginys
celibacy 1. viengungystė; 2. celibatas
cell 1. ląstelė; 2. kamera, celė
cell-cell interaction tarpląstelinė sąveika
cellular tissue ląstelynas
cellule maža ląstelė
cenesthesia kūno jutimai (*sergant, gyjant*)
cenesthopathy senestopatija (*bendrasis ligos jūtimas*)
cenogamy grupinė santuoka
cenotrope cenotropas (*gyvūnų grupei būdinga elgsena*)
ensorship (*vidinė sąmonės*) cenzūra (*psichologinė analizė*)
cent 1. centas, smulki moneta; 2. šimtas, šimtinė; 3. centas, tono aukščio vienetas (*oktavos 1/1200*)

- centenarian** šimtametis, šimto metų
- center 1.** centras; **2.** vidurys; **3.** nervinis centras
- centering** centravimas
- center of gravity** svorio centras
- centile** procentilis, centilis
- central** centrinis, svarbiausias
- central aphasia** centrinė afazija
- central blind / blindness** žr. **amaurosis**
- central deafness** centrinis kurtumas
- centralism** centralizmas, centrizmas
- centralization** centralizacija
- central nervous system** centrinė nervų sistema
- central nystagmus** centrinis nistagmas
- central trait theory** pagrindinių bruožų teorija
- central vision** centrinis regėjimas
- centration, centering** centracija
- centre** žr. **center**
- centrencephalic** esantis galvos smegenų centre
- centrifugal** išcentrinis
- centrifugal swing** laikymasis anksčiau pasirinkto kelio labirinte
- centripetal** įcentrinis
- centrogenous** centrinės kilmės
- centroid method** centroidų metodas (*faktori-
nėje analizėje*)
- centrotherapy** gydymas veikiant nervinius centrus
- centrum commune** saulės rezhginys
- cephal(o)-** cefal(o)- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su galva*)
- cephalad** esantis prie galvos, nukreiptas į galvą
- cephalagra** žr. **headache**
- cephalalgia** žr. **headache**
- cephalic 1.** galvinis; **2.** viršutinis
- cephalic index** galvos indeksas (*galvos ilgio ir pločio santykis*)
- cephalitis** encefalitas (*galvos smegenų uždegimas*)
- cephalization** cefalizacija, galvos susidarymas / didėjimas (*evoliucionuojant organizmams*)
- cephalocaudal** žr. **cephalocaudal**
- cephalocaudal** nuo galvos link uodegos / pasturgalio
- cephalocel** galvos smegenų išvarža
- cephalodynia** žr. **headache**
- cephalogenesis** galvos smegenų raida
- cephalomeningitis** galvos smegenų ir jų dangalų uždegimas
- cephalometer** galvomatis
- cephalometry** galvos matavimas
- cephalopathy** galvos smegenų liga
- ceptor** žr. **receptor**
- cepuscular animal** naktinis gyvūnas
- ceratine** kreatinas (*raumenų susitraukimui svarbi baltyminė medžiaga*)
- cercopithecine** žr. **cercopithecoid**
- cercopithecoid** šunbeždžionė
- cerea flexibilitas** žr. **catalepsy**
- cerebellar** smegenėlių, smegenėlinis
- cerebellar ataxia** smegenėlinė ataksija
- cerebellospinal** cerebelospinalinis (*susijęs su smegenėlėmis ir stuburo smegenimis*)
- cerebellum** smegenėlės
- cerebra** žr. **cerebrum**
- cerebral** cerebrinis, smegeninis, galvos smegenų
- cerebral achromatopsia** cerebrinis aklumas spalvoms
- cerebral affection** galvos smegenų pažeidimas
- cerebral amblyopia** cerebrinė ambliopija
- cerebral apoplexy** kraujo išsiliejimas į smegenis
- cerebral aqueduct** galvos smegenų kanalas
- cerebral blind / blindness** aklumas dėl smegenų pažeidimo
- cerebral concussion** smegenų sutrenkimas
- cerebral dominance** galvos smegenų pusrutulio dominavimas
- cerebral palsy** cerebrinis paralyžius (*paralyžius pažeidus galvos smegenis*)
- cerebralgia** žr. **headache**
- cerebration** smegenų veikla
- cerebrifugal** išeinantis iš smegenų
- cerebripetal** įeinantis į smegenis
- cerebritis** smegenų uždegimas, encefalitas
- cereb(ro)-** cereb(ro)- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su galvos smegenimis*)
- cerebrology** mokslas apie galvos smegenis
- cerebroopathy** galvos smegenų liga
- cerebrospinal** cerebrospinalinis (*susijęs su galvos ir nugaros smegenimis*)
- cerebrospinal axis** galvos ir stuburo smegenys
- cerebrospinal fluid** cerebrospinalinis (*galvos ir nugaros smegenų*) skystis
- cerebrotomy** cerebrotomija (*galvos smegenų preparavimas / šalinimas*)

- cerebrotonia** cerebrotonija, galvos smegenų tonusas
- cerebrovascular accident** insultas, smegenų kraujotakos sutrikimas (*hemoragija, embolija, trombozė*)
- cerebrovascular insufficiency** smegenų kraujotakos nepakankamumas
- cerebrum** 1. didžiosios smegenys (*didieji smegenų pusrutuliai*); 2. žr. **brain**
- ceremonial** apeiginis
- certainty of an attitude** nuostatos tikrumas
- certainty of paternity** tėvystės tikrumas
- certifiable** 1. praneštinas, būtinas pranešti; 2. guldytinas į ligoninę (*psichikos ligonis*); 3. pripažintas neveiksniu / nepakaltinamu
- certification** 1. licencijavimas; 2. atestavimas
- cerumen** ausies siera
- ceruminous deafness** apkurtimas dėl ausies užsikimšimo siera
- cerveau isolé** *pranc.* izoliuotos didžiosios smegenys (*perpjovus smegenų kamieną vidurinių smegenų lygmenyje*)
- cervical** kaklo
- cervical ganglion / plexus** žr. **cerviplex**
- cerviplex** kaklo (*nervinis*) rezginytis
- cervix** kaklas
- cesarean / C section** cezario pjūvis
- chain** grandinė
- chaining** elgsenos struktūrinimas (*atskirų veiksmų jungimas į visumą*)
- chain reproduction** grandininė reprodukcija (*idėjų, vertybių*)
- chain-smoker** be pertraukos rūkantis
- challenging behavio(u)r** rizikinga elgsena
- chance-half correlation** perpus padalytos imties koreliacija
- chance-word association** atsitiktinio žodžio asociacija
- changeability** kintamumas, nepastovumas
- change blindness** aklumas pokyčiui, pokyčio nematymas
- change colo(u)r** parausti
- change effect** pokyčio rezultatas (*parapsichologijoje*)
- change of life** klimaksas, klimakterinis laikotarpis
- change-over delay** pakeitimo užlaikymas (*pašalinimo procedūroje*)
- change score** įverčių keitimas
- channel** kanalas, kelias
- channel capacity** kanalo praleidžiamoji geba
- chaos** chaosas, netvarka
- chaotic** chaotiškas, netvarkingas
- character** 1. požymis, kokybė, žymė; 2. būdas, charakteris, charakterio tipas, asmenybė; 3. reputacija
- character displacement / divergence** požymių divergencija / išsiskyrimas
- characteristic** 1. charakteristika; 2. savybė, požymis
- characteristic features** 1. būdingi bruožai; 2. prototipinės / esminės savybės
- characterization** charakteristika (*charakterio / asmenybės aprašymas / apibūdinimas*)
- characterize** 1. apibūdinti, aprašyti, išskirti specifinius bruožus; 2. išsiskirti, pasižymėti
- character neurosis** neurozinis charakteris
- characterologically-induced congruence** charakterių panašumas
- characterology** 1. charakterologija; 2. asmenybės psichologija
- charge** 1. kaltinimas; 2. atsakomybė; 3. globotinis, auklėtinis; 4. globa, pareiga; 5. krūvis, įkrova
- charge of affect** kateksis
- charitable behavio(u)r** labdaringas / geraširdiškas elgesys
- chart** 1. diagrama; 2. diagramos darymas; 3. (*poveikio*) planas
- charting** ligos istorijos rašymas
- chart of the patient** ligos istorija
- chaste** skaistus
- chastity** skaistybė
- chauvinistic** šovinistinis
- cheat** apgauti
- cheater** savanaudis
- check** 1. tikrinimas; 2. tikrinti
- checking** tikrinimas
- checklist** apklausa, patikrinimo forma
- check reading** sistemos valdymo pultas
- check sample** kontrolinė imtis, kontrolinis patvirtinimas

- cheilophagia** žr. **chilophagia**
cheiromancer chiromantas
cheiromancy žr. **palmistry**
chemesthesis bendrasis cheminis jutimas
chemical cheminis
chemical drug antagonism vaistų antagonizmas
chemoaffinity cheminė trauka
chemoattractant cheminis masalas
chemokinesis chemokinezė (*aktyvumo padidėjimas veikiant cheminei medžiagai*)
chemoreceptor chemoreceptorius
chemoreflex chemorefleksas (*cheminių dirgiklių sukeltas refleksas*)
chemorepellant cheminis repelentas (*atbaidantis chemikalas*)
chemosensitivity jautrumas cheminiams dirgikliams
chemotaxis chemotaksis
chemotherapy chemoterapija
chemotropism chemotropizmas
chessboard illusion šachmatų lentos iliuzija
chest voice krūtininis balsas
chiaroscuro kontrastas, šviesotamsa
chiaroscuro žr. **chiaroscuro**
chiasm(a) kryžmė (*regos nervų*)
child 1. vaikas; 2. atžala, palikuonis (*žmogus nuo gimimo iki lytinės brandos*)
child abuse vaiko išnaudojimas / tvirkinimas / prievartavimas
child analysis vaiko psichoanalizė
child-bearing gimdymas
child-bed gimdymas ir laikotarpis po gimdymo
child-centered į vaiką orientuotas, vaikui skirtas
child directed žr. **child-centered**
child-directed speech vaikui skirtas kalbėjimas
childhood vaikystė (*nuo gimimo iki lytinės brandos*)
childhood amnesia vaikystės įvykių užmiršimas
childhood autism vaikų autizmas
child molestation seksualinis priekabiavimas prie vaikų
child neglect vaiko nepriežiūra
chilliness drebulys
chilophagia lūpų kramtymas / kandžiojimas
chimera 1. chimera (*sudarytas iš skirtingos kilmės elementų*); 2. neįtikima fantazija
chimeric chimeriškas
chin reflex žandikaulio refleksas
chirapsia masažas
chiro- chiro- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su ranka, delnu*)
chirology chirologija: 1. rankų kalba (*kurčėnybių*); 2. delnų rašto mokslas
chiromancy žr. **palmistry**
chirosophy žr. **palmistry**
chi-square (χ^2) χ chi kvadratas
chi-square distribution chi kvadrato skirstinys
chi-square test chi kvadrato kriterijus
chlorop(s)ia chlorop(s)ija, žaliasis regėjimas (*daiktai matomi žali*)
choice 1. pa(si)rinkimas, alternatyva; 2. rinktinis, geriausias; 3. rinklus, atsargus; 4. šiurkštus, įžeidžiamas (*žodis*)
choice reaction pasirinkimo reakcija
choke dusulys
chokes žr. **decompression sickness**
choleric choleriškas, irzlus, lengvai suerzinamas
cholinergic cholinerginis (*acetilcholino veikimu grįstas*)
cholinesterase cholinesterazė (*acetilcholiną skaidantis fermentas*)
cholinoceptor acetilcholinui jautrus neuroreceptorius
chord keyboard riboto ženklų skaičiaus klaviatūra
chorda tympani lot. būgninė styga (*veidinio nervo atšaka*)
chorea chorėja
choreomania choreomanija, šokimo manija
chorion chorionas
chrom(at)- chrom(at)- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su spalva*)
chroma spalvis, spalvos grynumas
chrom(a)esthesia chromestezija (*sinestezijos rūšis, spalvos jutimas veikiant kito modalumo dirgikliui*)
chromatic spalvotas, spalvinis, susijęs su spalva
chromatic audition / **hearing** garso sukelti spalvų pojūčiai (*sinestezijos rūšis*)
chromatic colo(u)r chromatinė spalva (*bet kuri spalva, išskyrus baltą, juodą ir pilką spalvas*)

chromaticity spalvingumas
chromaticness žr. **chromaticity**
chromatism chromatizmas, nenormali pigmentacija
chromatodysopsia dalinis spalvinis aklumas
chromatopseudopsia spalvų jutimo sutrikimas; daltonizmas
chromatopsia chromatopsija, vienos kurios nors spalvos matymas
chromatotherapy žr. **chromotherapy**
chromatotropism chromatotropizmas, spalvos sukeltas augalo judesys
chromesthesia
chromopsia žr. **chromatopsia**
chromopsis žr. **chromatopsia**
chromosome chromosoma
chromotherapy gydymas spalvota šviesa
chronaxia chronaksija
chronaxie žr. **chronaxia**
chronaxy žr. **chronaxia**
chronesthesia laiko jutimas
chronic lėtinis
chronic depression žr. **dysthymia**
chronic illness lėtinė liga
chronic pain lėtinis / nuolatinis skausmas
chronic preparation ilgalaikiam tyrimui parngtas (*gyvūnas*)
chronic psychosis lėtinė psichozė
chronic schizophrenia lėtinė šizofrenija
chronicity pastovumas, lėtinė būseną
chron(o)- chron(o)- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su laiku*)
chronobiology biologinių ritmų tyrimas
chronograph grafinis laiko matuoklis
chronological age chronologinis amžius
chronometer chronometras, laiko matuoklis
chronometric chronometrinis, susijęs su laiko parametrais
chronometric analysis chronometrinė (*pažinimo proceso*) analizė
chronometrics žr. **chronometry**
chronometry (*procesų*) laiko parametrų nustatymas, laiko matavimas
chronotaraxis laiko intervalų ilginimas arba trumpinimas (*juos vertinant*)

chronotaxis 1. (*ivykių, dokumentų*) skirstymas / sudėliojimas pagal laiką; **2.** žr. **dischronation**
chronotherapy 1. chronoterapija, paros ritmo gerinimas
chunk 1. didelis kiekis; **2.** grupuoti
chunking grupavimas / jungimas į didesnius (*informacijos*) vienetus
ciliaris blakstieninis
ciliary žr. **ciliaris**
cilium blakstiena
cingulum juostelė, juosta (*pilkosios medžiagos sancaupa juostiniame vingyje*)
cintingencies of self-worth savęs vertinimų darna
cintingency reinforcement nuo elgesio priklausoma pastipra
continuity theory 1. raidos vientisumo teorija; **2.** perimamumas
circadian cirkadinis, trunkantis apie parą
circadian rhythm cirkadinis / paros ritmas
circadian rhythm sleep disorder miego paros ritmo sutrikimas
circle 1. ratas, apskritimas; **2.** ciklas
circle of support pagalbininkų grupė
circling dance (*bitės*) šokis ratu
circuit grandinė, kontūras
circuit behavio(u)r žr. **circular behavio(u)r**
circuit insanity cikliška (*maniakinė-depresinė*) psichozė, bipolinis sutrikimas
circuit reasoning nelogiškas / tuščias mąstymas
circular cikliškas, rato, žiedinis
circular behavio(u)r užkrečiamas elgesys
circularity cikliškumas
circular reaction / response 1. žiedinė reakcija; **2.** cikliška reakcija
circulation 1. cirkuliacija, kraujo apytaka; **2.** judėjimas ratu
circum- cirkum- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su apie, maždaug, aplink; priešdėlis reiškiantis ap-*)
circumcision apipjaustymas
circumlocution 1. daugiažodystė; **2.** perifrazė, tropas
circumscribed amnesia žr. **localized amnesia**
circumscribed ribotas, apibrėžtas

circumspection apdairumas, atsargumas

circumstance 1. aplinkybė, sąlyga; 2. atvejis, faktas

circumstriate cortex asociacinė regos žievė (18 ir 19 laukai)

circumthanatology priešmirtiniai tyrimai

circumvallate papila skonio svogūnėliai / receptoriai

circumventricular aplink skilvelį, supantis skilvelį

cissa neįprasto maisto potraukis (*neštumo metu*)

citoarchitecture citoarchitektūra, audinio ląstelinė struktūra

cittosis žr. **picacismus**

civil pilietinis, civilinis

civilization 1. civilizacija; 2. žmonių civilizacija; 3. civilizavimas

cladism kladizmas (*kilmės / evoliuciniai ryšiais grįsta organizmų klasifikacija*)

cladistics kladistika (*organizmų klasifikacijos pagal kilmę mokslas*)

cladogenesis kladogenezė (*rūšių susidarymas divergencijos būdu*)

cladogram kladograma (*kilmės ryšiais grįsta organizmų klasifikacijos schema*)

claim 1. tvirtinimas; 2. pretenzijų reiškinys, pretenzija; 3. ieškinys

clairaudience aiškiagirdystė

clairvoyance aiškiaregystė

clan klanas, giminė

clandestine 1. slaptas / nepastebimas požymis (*suaugus*); 2. (*embrioninių*) požymių pasireiškimas suaugus

clang association žodžių garsinė asociacija

clarification 1. paaiškinimas, išaiškinimas; 2. kliento žodžių prasmės nustatymas (*psichoterapijoje*)

clash susidūrimas, konfliktas, nesiderinimas

clasp-knife reflex / phenomenon lenktinio peilio refleksas

class 1. (*visuomenės*) klasė; 2. klasė, grupė, kategorija (*klasifikacijoje, sistematikoje*); 3. (*mo kyklos*) klasė

class-consciousness klasinė sąmonė

classical 1. klasikinis; 2. paprastas, santūrus

classical depression didysis depresijos epizodas

classical psychoanalysis klasikinė psichoanalizė

classical test theory klasikinė testų teorija

classification 1. kategorizacija; 2. klasifikacija; 3. biologinė taksonomija

classification test 1. klasifikacijos kriterijus; 2. klasifikavimo testas

classifier klasifikatorius

classify klasifikuoti, priskirti klasei / kategorijai

class inclusion priklausymas klasei

class interval įverčių skirstinio intervalas

claudication 1. šlubavimas; 2. mėšlungis, spazmas

clause 1. sakiny (sudetinio sakinio dėmuo); 2. išlyga, klauzulė; 3. sąlyga

claustrophobia klaustrofobija (*liguista uždary patalpų baimė*)

claustrum užtvara

clavus ūmus skausmas

clay therapy molio psichoterapija

clear sensorium aiški sensorika

cleft lip skelta / kiškio lūpa

cleft palate skeltas / vilko gomurys

clerical 1. kanceliarinis; 2. klerikalinis

clerical aptitude kanceliariniai gabumai

cleverness sumanumas, protingumas, miklumas

client klientas

client centered / oriented klientocentriškas, į klientą orientuotas (*požiūris, gydymas, rūpestis*)

climacteric 1. kritinis, pavojingas; 2. kimakterinis; 3. klimaksas

climate 1. klimatas; 2. atmosfera / klimatas (*žmonių grupėje, įstaigoje*)

climate treatment žr. **climathotherapy**

climathotherapy gydymas klimatiniais veiksniais

climatic hazard žalingas klimato poveikis

climax 1. klimaksas, lytinio gesimo laikotarpis, (*motery*) menopauzė; 2. kulminacija, aukščiausias taškas

climbing fibre / fiber kylančioji skaidula

clinging behavio(u)r įsikibimas / nesitraukimas (*kūdikių ar gyvūnų jauniklių siekimas būti kartu su tėvais / globėjais*)

clinical klinikinis, klinikos
clinical assessment klinikinis įvertinimas
clinical history / record ligos istorija
clinician klinicistas
clonodactyly klinodaktilija, piršto pasislinkimas / pakrypimas
clipping (žodžio) trumpinys
clique klika (*savanaudiškų tikslų siekianti žmonių grupė*)
clitoris klitoris, varputė
cloaca 1. kloaka; 2. žinduolių embrionų bendroji ertmė (*svarbi Z. Froido teorijoje*)
clone 1. klonas (*ląstelės ar individo palikuonis, kilęs nelytinio veisimosi būdu*); 2. panašybė, sutapimas; 3. veisimasis vegetaciniu būdu; 4. klonuoti
clonic kloninis, susijęs su klonu / traukuliais
clonic convulsion kloninis mėšlungis
clonicity klonizmas (*ilgalaikė klono būklė*)
cloning 1. klonavimas; 2. veisimas vegetaciniu būdu
clonus traukuliai, klonas (*ritmiški atskirų raumenų ar jų grupių susitraukimai*)
close 1. galas, pabaiga; 2. uždarymas, užbaigimas
closed uždarytas, uždaras(is)
closed adoption uždarysis įvaikinimas
closed-ended question žr. **closed question**
closed instinct stereotipiški (*rūšiai būdingi*) veiksmi
closed-loop control uždaroji kontrolės grandinė, grįžtamasis ryšys
closedmindedness dogmatizmas, pažiūrų / interesų siaurumas
closedness uždarumas
closed question uždarysis klausimas
closed system uždara sistema
closetightedness žr. **myopia**
closet homosexual slaptas homoseksualas
closure 1. uždarymas, užbaigimas; 2. uždarumas
clouded sensorium neryškūs / prislopę jutimai
clouding aptemimas, priblankimas, prislopimas
clouding of consciousness sąmonės aptemimas
cloudy miglotas, neaiškus (*pvz., regėjimas*)
cloze praleistų žodžių pratimas / testas
clue žr. **cue**

clumsy automation nevykusi / netikusi automatizacija (*negerinanti žmogaus darbinės situacijos gamybos automatizacija*)
cluster klasteris, grupė, pluoštas
cluster analysis klasterių analizė
cluster headache periodiniai galvos skausmai
clustering grupavimas, (*kintamųjų, tiriamųjų*) jungimas į grupes / klasterius
cluttering greitas ir neaiškus kalbėjimas (*dėl jaudinimosi, ligos*)
clysmaphilia klizmafiliija (*patiriamas malonumas darant klizmą*)
co- ko- (*priešdėlis, reiškiantis buvimą su, kartu, bendrumą*)
coach 1. lavinti; 2. lavybininkas; treneris
coacher žr. **coach 2**
coaching lavyba, treniravimas
coacting group bendrai veikiančių asmenų grupė
coaction effect veikimo kartu / auditorijos efektas
coactivation koaktyvacija
coactive koaktyvus, veikiantis kartu
coactor bendrai / kartu veikiantis
coadaptation koadaptacija (*tarpusavio prisitaikymas*)
coarticulation koartikuliacija
coat apvalkalas, apdangalas
cocaine kokainas
cocaine abuse / addiction kokainizmas (*piktnaudžiavimas kokainu*)
cochlea sraigė (*vidinės ausies*)
cochlear sraiginis, sraigės, kochlearinis
cochleariform sraigės formos
cochlear implant sraigės / kochlearinis implantas
cochlear microphonic sraigės mikrofoninis reiškinys
cochlear nerve klausos nervas
cochlear nuclei sraiginiai branduoliai
cocktail-party phenomenon kokteilio vakarėlio reiškinys (*vieno kalbėtojo šnekos išskyrimas iš šnekų mišinio*)
cocontraction koordinuotas (*raumenų*) susitraukimas
cocounseling savitarpio konsultavimas
codable tinkamas koduoti, koduotinas

- code 1.** kodas; **2.** koduoti; **3.** kodeksas
- codependency** savitarpio priklausomybė
- codetermine** kodeterminacija, bendras lėmimas (*ko nors*)
- codification** žr. **coding**
- coding 1.** kodavimas; **2.** kodifikacija (*objektų sisteminimas*)
- codominance** kodominavimas
- codon** kodonas (*genetinio kodo vienetą, trijų aminorūgščių derinys*)
- coefficient** koeficientas
- coefficient of agreement** žr. **coefficient of concordation**
- coefficient of concordation** sutapties koeficientas
- coenotrope** žr. **cenotrope**
- coenzyme** koenzimas, kofermentas
- coercion** prievarta, prievartavimas
- coetaneous** bendraamžis
- coevolution** koevoliucija
- coexistence** sambūvis
- cofacilitator** terapeuto padėjėjas
- coffeinism** kofeinizmas (*piktnaudžiavimas kofeinu*)
- coffeism** žr. **coffeinism**
- cogitation** kogitacija, pažinimas (*mąstant*)
- cogito** pažinti (*mąstyti*)
- cognition** pažinimas, kognicija
- cognitional** žr. **cognitive**
- cognitive** pažinimo, pažintinis, kognityvus, kognityvinis
- cognitive ability** pažintinis gebėjimas
- cognitive behavio(u)rism** kognityvinis biheviorizmas
- cognitive contour** subjektyvusis kontūras
- cognitive decline** pažinimo silpnėjimas
- cognitive deffect / deficit / impairment** pažinimo yda / trūkumas / sutrikimas
- cognitive derailment / slippage** pažinimo silpnumas, minčių logiškumo stoka (*sergant šizofrenija*)
- cognitive development** pažinimo raida
- cognitive dissonance** kognityvinis disonansas
- cognitive faculty** pažinimo skyrius / sritis
- cognitive flexibility** pažinimo lankstumas
- cognitive map** kognityvinis atvaizdis / planas / schema / žemėlapis
- cognitive marker** kognityvinis požymis
- cognitive neuroscience** kognityvinis neuro mokslas
- cognitive operation / process** pažinimo procesas
- cognitive overload** pažinimo perkrova
- cognitive phenomics** pažinimo fenotipų mokslas
- cognitive psychology** kognityvinė / pažinimo psichologija
- cognitive schema** pažinimo schema
- cognitive science** kognityvinis mokslas
- cognitive stage** pažintinė stadija (*formuojant įgūdį*)
- cognitive style** kognityvinis / pažinimo stilius
- cognitive tempo** pažinimo tempas
- cognitive therapy** kognityvinė terapija
- cognitive uncscious** nesąmoningas pažintinis reiškinys / procesas
- cognitivism** kognityvizmas
- cognitivist** kognityvistas, pažinimo specialistas
- cognizable** pažinus
- cognizance** žinojimas
- cognizance need** žinojimo poreikis
- cognizant** žinantis
- cognize** pažinti
- cognoscenti** žinovas (*tam tikros srities*)
- cohabitation** gyvenimas nesusituokus
- cohabitee** sugyventinis
- coherence** darna, koherentiškumas
- cohesion 1.** santalka; **2.** kohezija, sankiba
- cohort** kohorta (*pagal bendrą požymį parinkta tiriamųjų grupė*)
- coincidence** supuolimas, sutaptis
- coin counting** monetų skaičiavimo judesiai (*specifiški pirštų judesiai, esant drebamajam paralyžiui*)
- coitophobia** žr. **genophobia**
- coitus, coition** sueitis, lytinis aktas, kopuliacija
- coitus interruptus** nutrauktoji sueitis
- coitus reservatus** užlaikytoji sueitis
- colapsing** apalpimas
- cold 1.** šaltas; **2.** abejingas, nesvetingas
- cold-blooded animal** šaltakraujis gyvūnas

cold cognition neemocingas pažinimas
cold emotion neaiški emocija
coldness 1. šaltis (*šalčio jutimas*); 2. šaltumas (*emocinis, lytinis*)
cold sense / sensation šalčio jutimas / pojūtis
cold spot šalčio taškas (*šalčio receptorius odoje*)
colic dieglys
collaboration 1. bendradarbiavimas; 2. kolaboravimas
collaborative therapy bendradarbiavimu grįsta terapija
collapse kolapsas (*ūminis smegenų kraujagyslių nepakankamumas*)
collateral 1. šoninis, šalutinis; 2. atsišakojimas, atšaka; 3. papildomas, antrinis; 4. lygiagrečius; 5. tolima giminystė
collateral behavio(u)r antrinis / papildomas elgesys
collateral fiber šoninio šakojimosi atauga, kolateralė
collateral sulcus papildoma šoninė vaga
collecting mania rinkimo manija
collection 1. rinkinys, kolekcija; 2. sambūris, sankaupa; 3. paėmimas, atsiėmimas; 4. rinkimas
collective 1. kolektyvas; 2. kolektyvinis, kolektyvus
collective representations kolektyviniai vaizdiniai
collective self kolektyvinė savastis, kolektyvinis aš
collective unconscious kolektyvinė pasąmonė
colliculus kalnelis, gumburėlis
colliculus inferior (*keturkalnio*) apatinis dvikalnis
colliculus superior (*keturkalnio*) viršutinis dvikalnis
colligation (*faktų*) susiejimas, apibendrinimas
colocalization kolokalizacija
colonial nesting perėjimas kolonijomis
colony 1. (*gyvūnų*) kolonija, sambūris; 2. kompiaktiškai gyvenančių žmonių grupė
colorimeter kolorimetras
colorimetry kolorimetrija
colorless bespalvis

colostrum priešpienis
colo(u)r 1. spalva; 2. spalvinis; 3. atspalvis
colo(u)r amnesia spalvų amnezija / užmiršimas
colo(u)r anomaly spalvų regėjimo sutrikimas
colo(u)r anomia spalvų anomija (*negebėjimas pavadinti spalvų*)
colo(u)r blind žr. **achromatopsia**
colo(u)r blindness spalvinis aklumas
colo(u)r constancy spalvos (*suvokimo*) konstantiškumas
colo(u)r contrast spalvinis kontrastas
colo(u)r deficiency spalvų regėjimo yda / trūkumas
colo(u)r fusion spalvų susiliejimas
colo(u)r induction spalvų indukcija
colo(u)r mixer spalvų maišytuvas
colo(u)r mixing spalvų maišymas
colo(u)r mixture laws spalvų maišymo dėsniai
colo(u)r saturation spalvos sotis
colo(u)r solid spalvų kūnas
colo(u)r subtraction spalvų atėmimas
colo(u)r tint / tone žr. **hue 2.**
colo(u)r triangle spalvų trikampis
colo(u)r weakness susilpnėjęs spalvų regėjimas
colo(u)r wheel spalvų maišymo ratas
colo(u)r zones spalvų regėjimo zonos (*tinklainėje*)
colo(u)red audition / hearing garso sukelti spalvų pojūčiai (*sinestezijos rūšis*)
coloured noise spalvinis triukšmas
column 1. stuburas; 2. kolona, kolonėlė
coma koma (*visiškas sąmonės netekimas*)
comand neuron komandinis neuronas
coma therapy gydymas koma
comatose komos, kominis
coma vigil koma atsimerkus
combat fatigue psichinė / streso būklė (*po mūšio*)
combative kovingas, mėgstantis peštis
combination derinimas, jungimas, kombinacija
combinatorics kombinatorika
combined therapy jungtinė terapija
comedian juokdarys (*socialinis vaidmuo grupėje*)
coming out 1. prisipažinimas, atsiskleidimas; 2. paaiškėjimas
comittable siūstinas priverstiniam gydymui

- command automatism** nurodymų atlikimo automatizmas (*be sąmonės kontrolės*)
- command style** nurodymų stilius
- commensal** komensalas (*mintantis kito organizmo atliekomis arba gyvenantis ant kito organizmo, bet jam nekenkiantis*)
- commensalism** komensalizmas, dviejų organizmų sambūvis (*kai vienam jis naudingas, o kitam neutralus*)
- commissive** įsipareigojantis, (pa)žadantis
- commissural** jungties, susijęs su jungtimi
- commissure** sąauga, jungtis
- commissurectomy** jungties perpjovimas / pašalinimas
- commissurotomy** žr. **commissurectomy**
- commit** (pa)daryti (*ką bloga*)
- commitment** 1. įsipareigojimas; 2. įvykdymas; 3. priverstinis guldymas į ligoninę
- commitment law** priverstinio gydymo įstatymas
- commit suicide** nusižudyti
- common chemical sense** bendrasis cheminis jutimas / pojūtis
- common** dažnai pasitaikantis, bendras, įprastinis, paprastas
- commonality** bendrumas
- common conscience** kolektyvinė sąžinė
- common sense** sveikas protas, sveika nuovoka
- common sensibility** 1. taktilinis jutimas; 2. visceralinis (*vidaus organų*) jutimas
- commonsense justice** sveiko proto teisingumas
- commonsense** žr. **sensus communis**
- common trait** bendras bruožas, bendra savybė
- commotio cerebri** žr. **concussion**
- commotion** sukrėtimas
- communal feeling** bendrumo jausmas
- communality** bendrybė
- communal spirit** bendra dvasia
- commune** 1. komuna; 2. bendruomenė
- communicable** komunikabilus, gebantis bendrauti
- communicable disease** užkrečiamoji liga
- communication** 1. bendravimas, komunikacija; 2. pranešimas
- communication apprehension** bendravimo baimė
- communion** bendrija, bendrų interesų žmonės
- communitarian** bendruomeninis
- communitarism** bendruomeniškumas, komunitarizmas
- community-based rehabilitation** reabilitacija bendruomenėje, reabilitacija bendruomenės jėgomis
- community inclusion** įtrauktis į bendruomenę
- comorbidity** kelių ligų derinys
- companion** partneris, draugas, pašnekovas
- companionate** partneriškas, draugus
- companionate marriage** vedybos pagal sutartį
- comparability** palyginamumas, tinkamumas lyginimui
- comparable** 1. (pa)lyginamas, lygintinas; 2. panašus
- comparative** lyginamasis
- comparative method** lyginimo metodas
- comparative psychology** lyginamoji psichologija
- comparator** komparatorius, lyginimo blokas / mechanizmas
- compare** lyginti, gretinti
- comparison** 1. lyginimas, gretinimas; 2. laipsniavimas
- compartmentalization** minčių / idėjų / lūkesčių (at)skyrimas
- compassion** 1. gailėstis, užuojauta; 2. gailėtis, užjausti
- compassion fatigue** perdegimas (*ilgai ką nors užjaučiant*)
- compatibility** suderinamumas
- compeer** lygus
- compensable job factor** kompensuojamasis darbo veiksnys
- compensate** kompensuoti
- compensation** kompensacija
- compensatory** kompensacinis, kompensuojamasis
- compensatory education** kompensuojamasis ugdymas
- competence** kompetencija
- competency** žr. **competence**
- competent** kompetentingas
- competition** 1. konkurencija; 2. varžybos
- competitor** 1. konkurentas; 2. varžovas
- compile** kompiliuoti, sudaryti, (su)rinkti

compiler sudarytojas

complaint nusiskundimas, negalavimas, liga

complement 1. papildomasis; 2. papildinys; 3. komplektiškumas; kompleksas; 4. komplektuoti

complementarism komplementarizmas, papildomumas

complementarity žr. **complementarism**

complementary 1. papildantis vienas kitą; 2. papildomas

complete 1. visiškas, užbaigtas; 2. užbaigti, užpildyti

complete mother vaikui atsidavusi motina

completion (už)baigimas, (už)pildymas

complex 1. sudėtingas, sudėtinis, kompleksinis; 2. kompleksas

complexity sudėtingumas

complex reaction sudėtinga / pasirinkimo reakcija

compliance 1. paklusimas; 2. sutikimas; 3. taisyklių laikymasis

compliance žr. **compliance**

compliant character 1. nuolaidus būdas / charakteris; 2. neurotiškas nuolaidumas

complicating sequela komplikacija, padarinys

complication 1. komplikacija; 2. komplikotumas, sudėtingumas; 3. kelių jutimų samplaika

component instinct sudėtinis instinktas (*psichoanalizėje*)

componential komponentinis

compose 1. sudaryti, komponuoti; 2. nusiraminti, susikaupti

composition sudėtis, mišinys

compos mentis normalus, viso proto

compound astigmatism mišrusis astigmatizmas

compound bilingual mišrus dvikalbis (*kuris dviejų kalbų mokėsi tomis pačiomis aplinkybėmis*)

comprehend suprasti

comprehension 1. supratimas; 2. supratingumas

comprehensive 1. suprantamas; 2. visapusis, išsamus, platus; 3. vidurinis (*mokslas, mokykla*)

comprehensive assessment visapusis įvertinimas

compressed speech (su)glausta šneka (*atgaminama didesniu greičiu nei įrašas*)

compression 1. (su)spaudimas, (su)slėgimas; 2. (su)mažinimas, (su)trumpinimas, suglaudimas

compromise 1. kompromisas; 2. vidurys, tarpas

compromiser kompromiso derintojas (*grupėje kompromiso siekiantis asmuo*)

compulsion 1. įkyrybė, kompulsija; 2. neįveikiamas noras, manija; 3. prievarta

compulsive 1. kompulsyvus, turintis neįveikiamą potraukį; 2. įkyri (*būseną*), įkyrus, stereotipiškas; 3. nevalingas

compulsive gambling kortavimo įkyrybė

compulsive laughter nevalingas juokas, juoko įkyrybė

compulsive movements nevalingi / įkyrūs judesiai

compulsiveness kompulsyvumas, elgesio perseveracija

compulsive neurosis įkyrybių neurozė

compulsive repetition įkyrus kartojimas, įkyrioji perseveracija / stereotipija

compulsive stealing vogimo įkyrybė, kleptomanija

compulsivity žr. **compulsiveness**

compulsory priverstinis, privalomas

compunction 1. sąžinės graužatis; 2. kaltės / gėdos jausmas; 3. sielvartas, krintimasis (*dėl numatomo veiksmo ar rezultato*)

computable apskaičiuojamas

computation (ap)skaičiavimas

computational epistemology kibernetinė epistemologija / gnoseologija

computational linguistics kompiuterinė lingvistika

computational model kompiuterinis modelis

computer anxiety kompiuterinis nerimas

computer-assisted / computerized testing / assessment kompiuterizuotas testavimas / įvertinimas

computer-assisted instruction kompiuterizuota (*mokymo*) programa

computer / computational metaphor (*pažinimo procesų*) kompiuterinė metafora

computerized / computed tomography kompiuterinė tomografija

computerized diagnosis kompiuterizuota diagnozė

computer phobia žr. **cyberphobia**

conarium kankorėžinė liauka (*R. Descartes'o pavadinta psichikos ir kūno sąlyčio vieta*)

conation 1. valia; 2. jungtis (*žinių, emocijų, troškimų ir instinktų, skatinančių atitinkamai elgtis*)

conative valinis, valingas

conatus 1. siekimas išlikti ir įsitvirtinti; 2. natūralus siekis, įgimtas noras

concassation dvasinis išgyvenimas

concatenation 1. jungimas; 2. (*įvykių*) grandinė

concaveation konkaveacija (*svetimo jauniklio sukelti elgesio ir fiziologiniai pokyčiai patelės organizme*)

concealment slėpimas, maskavimas

conceivable suvokiamas, įsivaizduojamas

concent age pilnametystė

concentrated attention sutelktasis / atrankusis dėmesys

concentration susikaupimas, dėmesio koncentracija

concentration-camp syndrom koncentracijos stovyklos sindromas (*išlikimo kaltės jausmas*)

concentrativeness gebėjimas susikaupti

concept sąvoka, idėja, konceptas

conception 1. pažiūrų ir reiškinį sistema; 2. koncepcija, samprata; 3. pastojimas, apvaisinimas

conception age amžius nuo pastojimo

conceptional koncepcinis, susijęs su koncepcija

conception rate / ratio 1. pradinis lyčių santykis (*vyriškųjų ir moteriškųjų gemalų skaičiaus santykis*); 2. (*gyvūnų*) nėštumų ir ker gimų santykis

conceptual apraxia sąvokinė apraksija

conceptual conceptualus: 1. abstraktus; 2. susijęs su konceptualizmu

conceptualization konceptualizacija, sampratos / koncepcijos sukūrimas

conceptual nervous system nervų sistemos struktūros ir funkcijų koncepcija

conceptual tempo minčių ir veiksmų tempas

concern susirūpinimas, rūpestis, interesas, reikalas

concerned susijęs, susirūpinęs, suinteresuotas

concession nuolaida, lengvata

conciliation sutaikinimas, santarvė

conclusion išvada, pabaiga

concomitance vyksmų sutapimas, lygiagretusis vyksmas

concomitant vykstantis kartu, lydintis, susijęs

concomitant sensation sinestezija

concomitant variation susijusi variacija, kovariacija

concord santarvė, sutarimas

concordance 1. atitikimas; 2. sutikimas, sutarimas

concordance in twins dvynių panašumas

concrete 1. konkretus, realus, materialus; 2. praktiškas, pritaikomas

concreteness konkretumas, realumas

concretization, concretion konkretizacija

concurrence 1. sutikimas; 2. sutapimas

concurrent sutampantis, vykstantis tuo pačiu metu, veikiantis kartu

concurrent insanity su kita liga susijusi psichozė

concurrent therapy žr. **combined therapy**

concurrent validity sutampantis validumas (*tikrinami du testai vienas kito atžvilgiu*)

concussion 1. sukrėtimas, sutrenkimas; 2. smegenų sukrėtimas / kontūzija

condensation kondensacija (*dviejų ar daugiau vaizdų susiliejimas į vieną – psichoanalizėje*)

condition 1. sąlyga; 2. būklė; 3. aplinkybė; 4. sąlygoti (*suformuoti refleksą / atsaką tam tikromis aplinkybėmis*)

conditional 1. sąlyginis; 2. sąlygotas

conditional clause išlyga

conditional / conditioned reflex / response sąlyginis refleksas / atsakas

conditional discharge išrašymas su išlygomis (*iš ligoninės*)

conditionally lygtinai, su sąlyga, sąlygiškai

conditioned 1. sąlyginis; 2. sąlygotas; 3. sąlygotas

conditioned flavo(u)r / food aversion sąlygotas pasibjaurėjimas skonių / maistu

conditioned hypoalgesia sąlygota hipoaalgezija

conditioned inhibition sąlygotas slopinimas

conditioned reinforcer sąlygota pastipra
conditioned response (CR, Rc) sąlyginis atsakas
conditioned stimulus (CS, Sc) sąlyginis dirgiklis
conditioning sąlygojimas
conditioning apparatus sąlygojimo įranga
conditioning therapy žr. **behavio(u)r therapy**
condolence užuojauta
condom prezervatyvas
conduct 1. elgesys; 2. būti laidininku, praleisti;
 3. vadovauti
conductance laidumas
conduct disorder elgesio sutrikimas
conduction 1. praleidimas (*srovės, impulsų*), buvimas laidininku, laidumas; 2. (*garso*) perdavimas, laidumas
conduction anaesthesia laidininė anestezija, nervo blokada
conduction aphasia laidininkinė afazija
conduction deafness laidininkinis kurtumas
conduction time perdavimo laikas
conduction velocity perdavimo apimtis
conduction with decrement silpstantis sklidimas, silpnėjantis perdavimas
conductive 1. laidus; 2. susijęs su elgesiu
conductivity 1. laidumas; 2. (*audinio / sistemas*) jaudrumas
conductor laidininkas, laidas
conduct reaction elgesio reakcija
cone 1. kūgis; 2. kūgelis, kolbelė
cone opsin jodopsinas (*kūgelių pigmentas*)
coneshaped kūgiškas
confabulation 1. konfabuliacija, atminties apgaulė, prasimanymas; 2. šnekučiavimasis
confederate 1. konfederatas 2. tyrėjo statytinis; 3. pagalbininkas (*parapsichologijoje*)
confession prisipažinimas, išpažintis
confidant patikėtinis (*asmuo, draugas*)
confidence 1. pa(s)tikėjimas, pasiklovimas; 2. slaptas pranešimas, slaptumas; 3. tikrumas, įsitikinimas, tikėjimas (*savo teisumu*)
confidence interval pasikliautinis intervalas
confidence limits pasiklovimo / galiojimo ribos
confidential 1. konfidencialus, slaptas; 2. patikintis paslaptį; 3. patikimas
confidentiality konfidencialumas, slaptumas, mokėjimas laikyti paslaptį

configuration forma, struktūra, konfigūracija
configurational 1. sudėtingas; 2. visybiškas
configurational analysis integruota / visybiška analizė
confined apribotas
confined to bed ligos prirakintas prie lovos
confinement 1. izoliavimas, apribojimas; 2. (*psichikos ligonio*) tramdomoji priemonė
confirmable proposition patvirtinamasis teiginys
confirmation bias patvirtinimo šališkumas / subjektyvumas
confirmative (pa)tvirtinantis
confirmatory patvirtinamasis
confirmatory factor analysis patvirtinamoji faktorių analizė
confirmed lėtinis, išsisknijęs, nepataisomas
conflict 1. konfliktas; 2. prieštarauti
conflict behavio(u)r konfliktiškas elgesys
conflict-free sphere bekonfliktė ego sritis
conflict spiral konflikto spiralė (*laipsniškai stiprėjantis konfliktas*)
confluence (*minčių, motyvų*) samplūdis, susiliejimas
conform 1. pri(si)derinti (*prie elgesio normų*); 2. paklusti (*taisyklėms*)
conformance žr. **conformity**
conformism žr. **conformity** 2
conformist konformistas
conformity 1. prisitaikymas, atitikimas; 2. konformizmas
confounding (*įvairių kintamųjų įtakos*) sampyna
confounds nekontruoliuojami / pašaliniai kintamieji (*veikiantys kartu su nepriklausomuoju kintamuoju*)
confrontation 1. su(si)priešinimas, konfrontacija; 2. susidūrimas
confusability index painiojimo rodiklis
confusion sumišimas, suglumimas, konfūzas
confusional psychosis / status sumišimo / painiojimo psichozė / būklė
congeneric vienarūšis, giminingas
congenetic tos pačios kilmės
congenital 1. įgimtas; 2. giminingas; 3. kartu gimęs
congregation susirinkimas, kongregacija

- congress** 1. kongresas, suvažiavimas; 2. suėjimas, susitikimas
- congruence** 1. sutaptis, atitikimas; 2. kongruencija
- congruent attitude change** vienakryptis nuostatos kismas
- congruent principle** sutapties / kongruencijos principas
- congruent retinal points** tapatūs tinklainių taškai
- congruity** žr. **congruence**
- conjecture** 1. numanymas, spėjimas; 2. numanyti, spėti
- conjoin** jungti(s)
- conjoined manipulation** veikla abiem rankomis
- conjoined twins** sukibę / suaugę dvyniai
- conjoint counseling / therapy** jungtinis konsultavimas, jungtinė terapija
- conjoint measurement** (*kintamųjų*) jungtinis / bendras matavimas
- conjugal** santuoka, santuokinis gyvenimas
- conjugal paranoia** santuokinė paranoja (*pavydo kliedesys*)
- conjugate** 1. jungė; 2. porinis
- conjugate deviation** veido ir akies iškreipimas paralyžiaus pusėje
- conjugate movement** koordinuoti akių judesiai
- conjugation** 1. konjugacija 2. jungimasis
- conjunction** 1. konjunkcija; 2. susidėjimas
- conjunction search** ieška pagal kelis požymius
- conjunctiva** lot. junginė (*akių gleivinė*), konjunktyva
- conjunctive concept** konjunkcinė sąvoka
- conjunctivity** jungimasis, gebėjimas jungtis
- connate** žr. **contingent**
- connected** 1. susijęs; 2. nuoseklus, rišlus
- connected discourse** rišlus tekstas
- connection** 1. ryšys, sąryšis, sąsaja, sujungimas; 2. lytiniai santykiai
- connectionism** konekcionizmas
- connective** jungiamasis
- connector** jungiklis, jungtis
- connector neuron** tarpinis neuronas
- connexion** žr. **connection**
- conniption** isterijos / siuto priepuolis
- connive** nuolaidžiauti, žiūrėti pro pirštus
- connotation** 1. konotacija, prireikšmis, papildomas reikšmės atspalvis; 2. tai, kas numanoma / turima galvoje
- controlled attention** valingas dėmesys
- consanguineous marriage** vedybos tarp giminių
- consanguinity** kraujo / genetinė giminystė
- conscience** sąžinė
- conscientiousness** sąžiningumas, sąmoningumas
- conscientization** sąmoningėjimas
- conscious** 1. žr. **consciousness**; 2. sąmoningas; 3. būdraujantis (*nemiegantis gyvūnas / žmogus*)
- consciousness** 1. sąmonė; 2. suvokimas; 3. būdravimas (*nemiegojimas, buvimas budraus*)
- conscious process** sąmoningas procesas
- conscious state** sąmonės būklė
- consecutive** nuoseklus, einantis iš eilės
- consecutiveness** senėjimas
- consensual eye / light / pupillary reflex** sutartinė vyzdžių reakcija (*į vienos akies apšvietimą*)
- consensual reflex** abipusis refleksas (*į vienpusį dirginimą*)
- consensus** (*nuomonių*) vienodumas, sutarimas, konsensus
- consent** sutikimas, leidimas
- consentient** sutarus
- consequence** pasekmė, išvada, padarinys
- consequent** einantis po, išplaukiantis, logiškas
- conservation** tvarumas
- conservation of energy** energijos tvarumas
- conservatism** konservatizmas
- conservative** konservatyvus, (*gydymas*) be operacijos
- consideration** 1. svarstymas, aptarimas; 2. reikšmė, svarba
- considerable** svarbus, reikšmingas, didelis
- consilience** žinių sintezė (*aprašant žmogų*)
- consistency** 1. konsistencija, tirštumas; 2. nuoseklumas, logiškumas; 3. neprieštaringumas, patikimumas
- consistency theories** neprieštaringumo teorijos
- consistent** 1. nuoseklus; 2. tinkamas; 3. tirštas
- consolidate** 1. sutvirtinti, įtvirtinti; 2. sujungti, įjungti; 3. konsoliduoti
- consolidation** konsolidacija

consonance 1. konsonansas, sąskambis; 2. santarvė

consonant darnus

conspecific 1. turintis panašių savybių; 2. tos pačios rūšies

conspicuity pastebimumas, išsiskiriamumas

constancy 1. konstantiškumas; 2. pastovumas

constancy law konstantiškumo dėsnis

constancy of internal environment vidaus terpės pastovumas, homeostazė

constancy of the organism homeostazė

constellation konsteliacija, plejada, daugybė

constellatory daugybinis

constituent komponentas

constituent analysis komponentinė analizė

constitution 1. kūno sudėjimas; 2. konstitucija; 3. įstatai

constitutional 1. organizmo, (*kūno*) sudėjimo / konstitucinis; 2. būdingas

constitutional disorder konstitucinis sutrikimas

constitutional psychosis funkcinė / konstitucinė psichozė

constitutional type kūno sudėjimo tipas

constrain 1. (pri)versti, (su)varžyti; 2. įkalinti

constrained 1. suvaržytas, sukaustytas (*apie judesius*); 2. prislopintas (*apie balsą*)

constrained association (ap)ribota / nelaisva asociacija

constraint spaudimas, prievarta, apribojimas

constraint of movement priverstinis judesys

constraint question ribojantis klausimas

constricting pain maudžiantis / spaudžiantis skausmas

constrictor sutraukiamasis raumuo

construct 1. sumanyti, sudaryti, sugalvoti; 2. konstruktas, vaizdinys

construction 1. statymas, pastatas, konstrukcija; 2. aiškinimas

constructional 1. konstrukcinis, konstrukcijos; 2. konstrukto

constructional apraxia / dyspraxia konstravimo apraksija / dispraksija

constructional praxis konstravimo veikla / veiksmas

constructionism žr. **constructivism**

constructiveness konstruktyvumas, dalykiškumas

constructivism konstruktyvizmas

constructor konstruktorius, kūrėjas, sudarytojas

construct validity konstrukto validumas

consult 1. konsultuoti, patarti; 2. kreiptis patarimo

consultant konsultantas, patarėjas

consultation 1. konsultacija, konsultavimas, specialisto patarimas; 2. konsiliumas

consulting 1. konsultacinis; 2. konsultavimas; 3. konsultuojantis

consulting psychologist konsultuojantis psichologas

consulting psychology konsultavimo psichologija

consumatory susijęs su vartojimu

consumer vartotojas

consumer behavio(u)r vartotojo elgsena

consumerism 1. konsumerizmas; 2. vartotojų teisių gynimas

consumerist 1. vartojimo šalininkas; 2. vartotojų teisių gynėjas

consummate 1. tobulas, patyręs; 2. visiškai; 3. (už)baigti

consummatory act / behavio(u)r baigiamasis veiksmas / elgesys

consummatory communication baigtinis bendravimas, bendravimas be grįžtamojo ryšio

contact 1. kontaktas, sąlytis; 2. įvairiapusis ryšys (*geštalterapijoje*)

contact comfort (*fizinio*) kontakto švelnumas / malonumas

contact desensitization kontakto jautrumo pašalinimas

contact sense kontaktinis jutimas

contagion 1. užkratas; 2. užkrėtimas, infekcijos perdavimas

contain 1. tilpti; 2. turėti (*savyje*)

containment sulaikymas, tramdymas

contamination kontaminacija: 1. užkrėtimas; 2. žodžių ar frazių suliejimas; 3. nekontroliuojamųjų kintamųjų poveikis tyrimo rezultatams

contamination obsession įkyrybių antplūdis

contemplation 1. kontempliacija, mąstymas, svarstymas; 2. numatymas, laukimas
contemporaneity vienalaikiškumas
contemporary 1. vienalaikis; 2. dabartinis, šiuolaikinis
contemporize sinchronizuoti, vykti vienu metu, priderinti
content 1. turinys, esmė, tai, kas yra (*viduje*); 2. talpa; 3. patenkintas
content analysis turinio analizė
content effect turinio poveikis
contentiousness priekabumas, vaidingumas
contentment pasitenkinimas
content of consciousness sąmonės turinys
content validity turinio validumas
content word žr. **autosemantic word**
context 1. aplinkybė; 2. kontekstas; 3. fonas; 4. situacija
contextual 1. aplinkybių; 2. konteksto
contextual clue / cue aplinkybių / konteksto užuomina
contextual interference effect interferencinis aplinkybių poveikis
contextualism aplinkybių / konteksto pabrėžimas
contextualization 1. (*įvykio*) nagrinėjimas kontekste; 2. derinimas su situacija
contiguity gretimumas, artimumas
contiguity of associations gretimumo asociacijos
contiguity principle gretimumo principas
continence 1. (*šlapimo, išmatų*) sulaikymas; 2. (*lytinis*) susilaikymas
continent susilaikantis
contingence žr. **contingency**
contingency 1. tikimybė, tikėtinas atvejis; 2. priklausomybė; 3. sąlyginumas
contingency awareness įvykių sąsajų suvokimas / supratimas
contingency coefficient kontingencijos / sutapties koeficientas
contingency contract sutartis dėl pokyčių (*elgesio terapijoje*)
contingent 1. kontingentas, grupė; 2. atsitiktinis, netikėtas; 3. priklausomas, nulemtas; 4. sąlygotas
continuance tęsimasis, trukmė

continuation tęsimasis, tęsinys
continuative attention pastovus / palaikomas dėmesys
continuity nenutrūkstamumas, vientisumas
continuous 1. nuolatinis; 2. ištisinis, tolydus
continuous variable tolydusis kintamasis
continuum kontinuumas: 1. ištisinė, nepertraukiama seka; 2. vientisa / tolydi terpė; 3. nuosekli aibė
contour kontūras, apybrėža (*daikto ar figūros kraštinė linija*)
contra- kontra- (*priešdėlis, reiškiantis buvimą priešingoje pusėje*)
contraattitudinal advocacy įtikinėjimas prieš asmens nuostatas
contraception kontracepcija, pastojimo išvengimas
contract 1. su(si)traukti, sumažinti; 2. kontraktas, sutartis, sandėris
contractibility žr. **contractility**
contractility kontraktilumas, gebėjimas susitraukti
contraction su(si)traukimas
contracture kontraktūra, ilgalaikis (*raumens*) su(si)traukimas
contradiction prieštaravimas, priešingybė
contradictory representation nesuderinami vaizdiniai
contraindication kontraindikacija
contralateral priešingos pusės, kontralateralinis
contraprepared nepasirengęs, neparengtas, neturintis polinkio
contrarian priešgyna
contrast 1. kontrastas; 2. sudaryti kontrastą; 3. priešingybė
contrast sensitivity kontrastinis jautrumas
contrastimulant raminamasis
contrasting kontrastuojantis, kontrastiškas
contrastive analysis gretinamoji analizė
contrasuggestibility priešgyniavimas
contravolitional nevalingas, prieš valią
contrecoup (*smegenų*) pažeidimas priešingoje smūgio pusėje
contrectation 1. prisilietimas (*rankomis*); 2. glamonėjimasis, mylavimasis
contribute prisidėti, įnešti indėlį

contrient interdependent priešpriešinė priklausomybė

control 1. valdymas; valdyti; 2. kontrolė; kontroliuoti; 3. reguliavimas; reguliuoti

controllable 1. kontroliuojamas, valdomas, reguliuojamas; 2. ramus, susitvardantis

controlled analysis prižiūrimoji psichoanalizė

controlled association (*instrukcijos*) kontroliuojama asociacija

controlled variable kontroliuojamasis kintamasis

control pain malšinti skausmą

contusion kontūzija, sumušimas

convalescence pasveikimas, gijimas

convenience sampling patogioji imties atranka

convalescent care sveikstančiojo slauga

convalescent home reabilitacinė gydykla

convalescent period sveikimo periodas

convention 1. susitarimas; 2. paprotys, tvarka; 3. susirinkimas

conventional tradicinis, įprastas, konvencionalus

conventional antipsychotics tradiciniai vaistai nuo psichikos ligos

conventionality sutartinumas, įprastumas, įprastinės normos

conventional morality sutartinės moralės lygmuo (*L. Kohlbergo teorijos terminas*)

convergence konvergencija: 1. požymių supanašėjimas; 2. akių optinių ašių suartėjimas; 3. poveikių susijėjimas (*į vieną neuroną, taką ar nervinį centrą*)

convergence disorder charakterio / asmenybės sutrikimas

convergent evolution konvergentinė evoliucija

convergent strabismus lydymasis žvairumas

convergent thinking konvergentinis mąstymas

conversation pokalbis

conversational maxims / postulates pokalbio taisyklės / postulatai

conversion konversija, virsmas, atsivertimas, perėjimas

conversion disorder konversinis sutrikimas

conversion hysteria konversinė isterija, isterinė neurozė

conveyance pateikimas, informavimas, perdavimas

conviction 1. įsitikinimas, tikrumas; 2. nuteisimas

convolution vingis, klostė

convulsant sukeliantis traukulius

convulsed iškreiptas, persikreipęs (*veidas*)

convulsion konvulsija, traukulys, mėšlungis

convulsive toxemia eklampsija, traukulių priepuolis

co-occurrence kovariacija, kitimas kartu

cooing 1. burkavimas; 2. gugavimas (*kūdikių*)

cool šaltakraujis, ramus

cool-headed šaltakraujiškas, ramus

costriction susitraukimas

contractibility su(si)traukiamumas

cooperate kooperuoti(s), jungti(s); bendradarbiauti

coordinate 1. lygus; 2. koordinačių; 3. koordinuoti, derinti

coordinate bilingual suderintas dvikalbis (*kuris vartoja dvi skirtingomis aplinkybėmis išmoktas kalbas*)

coordinate morality suderintos doros normos

coordination 1. koordinacija, suderinimas; 2. sujungimas

cope susidoroti, susitvarkyti, įveikti

coping įveika

copresence buvimas kartu

copr(o)- kopro- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su išmatomis ir nešvankybėmis*)

coprolagnia koprolagnija, lytinis jaudinimasis matant ir įsivaizduojant išmatas

coprolalia nešvankus kalbėjimas, nešvanki kalba

coprophagia išmatų valgymas / ėdimas

coprophemia koprofemija (*seksualinis jaudinimas nešvankybėmis*)

coprophilia koprofilija: 1. liguistas domėjimasis išmatomis; 2. lytinis potraukis išmatoms

coprophobia koprofobija (*liguista išmatų baimė*)

coprophrasia žr. **coprolalia**

copula jungtis

copulation kopuliacija

copulatory lock kopuliacijos (*su kitais*) ribojimas

copying mania mėgdžiojimo manija

cor- kor- (*priešdėlis, reiškiantis buvimą kartu, su, bendras*)

cord styga

cord disease nugaros smegenų liga

cordial širdingas, nuoširdus

core 1. šerdis; 2. centras; 3. pagrindas

core area centras, centrinė vieta

corectasia vyzdžio išsiplėtimas

corectasis žr. **corectasia**

corediastasis žr. **corectasia**

core gender identity lyties identitetas, lytinis tapatumas

coreligionist bendratikis

coreometer vyzdžio matuoklis

corium tikroji oda

cornea ragena

corneal opacity ragenos drumstis

corneal reflex ragenos refleksas

cornu Ammonis žr. **hippocampus**

corollary išvada, konsekvencija, rezultatas

corollary discharge eferentinė iškrova

coronal žr. **coronary**

coronary vainikinis

coronary heart / artery disease / širdies vainikinių arterijų liga

coronary-prone behavior(u)r koronarinę širdies ligą skatinantis elgesys

corp- korp- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su kūnu, struktūra*)

corporal kūno

corporal punishment fizinė bausmė

corpora quadrigemina lot. keturkalnis

corporeality materialumas, kūniškumas

corpse phobia liguista lavonų baimė

corpus 1. kūnas (*anatominė struktūra*); 2. rinkinys, kodeksas, tekstynas

corpus callosum lot. didžioji smegenų jungtis

corpus cavernosum lot. akytkūnis

corpus mammilaria lot. speninis kūnas

corpus striatum lot. dryžuotasis kūnas

corpuscallosotomy komisurotomija (*didžiosios smegenų jungties perpjovimas*)

corpuscle dalelė, dalelytė

correct 1. teisingas, teišus, taisyklingas; 2. korektiškas, tinkamas; 3. (iš)taisyti

correction 1. (iš)taisymas, korekcija; 2. (nu)baudimas; 3. pataisa, koregavimas, korekcija

correctional facility / institution pataisos įstaiga

corrective taisantis, korekcinis

corrective lens koreguojamasis lęšis

corrective therapist kineziterapeutas

corrective therapy kineziterapija

correctness teisingumas, tešumas, korektiškumas

correlate 1. koreliuoti; 2. ieškoti ryšio / koreliacijos; 3. koreliatas

correlated koreliuojantis

correlation ryšys, koreliacija; tarpusavio santykis / priklausymas

correlation barrier koreliacijos riba

correlation cluster koreliacinis klasteris (*grupė kintamųjų, turinčių stiprų tarpusavio ryšį*)

correlation coefficient koreliacijos / ryšio koeficientas

correlation matrix / table koreliacinė matrica / lentelė

correspond 1. atitikti; 2. susirašinėti

correspondence 1. atitiktis, panašumas, analogija; 2. susirašinėjimas, laiškai

correspondence bias atitikties šališkumas

correspondent 1. atitinkantis, atitiktinis; 2. korespondentas, susirašinėtojas

corresponding retinal points tapatūs tinklainės taškai

corridor illusion koridoriaus iliuzija (*tiriant dydžio konstantiškumą*)

corroboration patvirtinimas (*teorijos*)

corsucation šviesos blyksėjimo prieš akis pojūtis

cortex 1. (*galvos smegenų*) žievė; 2. žievė, paviršinis sluoksnis

cortical žievės, žievinis, kortikalinis

cortical-arousal factor žievinis jaudos veiksnys

cortical barrel somatosensorinės žievės neuronų kolonėlė (*susijusi su gyvūnų ūsų jumi- mais*)

cortical dominance pusrutulių dominavimas

cortical-evoked potential / response žievės sukeltinis potencialas / atsakas

cortical induction (*jaudinimo arba slopinimo*) sužadindimas žievėje

cortical inhibition 1. slopinimas žievėje; 2. slopinamasis žievės poveikis

cortical lamina žievės sluoksnis

cortical localization of function funkcijos lokalizacija žievėje

cortical map žievės žemėlapis / schema

corticalization kortikalizacija (*evoliucinis žievės masės ir įtakos didėjimas*)

cortical-subcortical motor loop žievės ir požiivio motorinė kilpa

cortico- kortiko- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su žieve*)

corticoafferent įeinantis į (*galvos smegenų*) žievę

corticobasal / corticostriatonigral ganglionic degeneration kortikobazalinė degeneracija

corticobulbar fiber / pathway žievinė pailgųjų smegenų skaidula, žievinis pailgųjų smegenų laidas

corticoefferent išeinantis iš (*galvos smegenų*) žievės

corticoefferent žievinis

corticofugal žr. **corticoefferent**

corticoid žr. **corticosteroid**

corticopetal žr. **corticoefferent**

corticopontine žievės ir tilto

corticospinal fiber žievinė nugaros smegenų skaidula

corticospinal pathway / tract priekinis žievinis nugaros smegenų laidas

corticosteroid kortikosteroidas (*antinksčių žievės steroidinis hormonas*)

corticosterone kortikosteronas

corticotropic hormone adrenokortikotropinis hormonas

corticotropin kortikotropinas

cortisol kortizolis (*antinksčių žievės hormonas*)

cortisone kortizonas

Corti's organ spiralinis / Korčio organas

cosatiation reikmės (pa)tenkinimas tenkinant kitą reikmę

cost-benefit analysis sąnaudų ir naudos analizė

cost-effective rentabilus

cot death staigi kūdikio mirtis

cotherapy koterapija (*gydo du terapeutai*)

co-twin control dvynių lyginimas

couch kušetė (*gydytojo / psichoanalitiko kabinete*)

counsel 1. patarimas; 2. advokatas; 3. pasitarimas, svarstymas

counselee konsultuojamasis

counseling 1. patarimas, (*psichologo*) konsultacija; 2. orientavimas

counseling psychology psichologinis konsultavimas

counseling relationship konsultanto ir kliento santykiai

counseling service 1. konsultavimo paslauga; 2. konsultavimo tarnyba

counselling žr. **counseling**

counselor patarėjas, konsultantas

count 1. skaičiavimas, nustatytas skaičius; 2. atsižvelgimas, laikymas; 3. tikėtis, dėti viltis

countenance veido išraiška, užjaučiantis žvilgsnis

counter- kontr(a)- (*priešdėlis, reiškiantis buvimą priešpriešiais, atsakomąjį veiksmą*)

counteraction priešveiksmis

counterargument kontrargumentas

counterbalance atsvara

counterbalancing atsvaros palaikymas, (*sąlygų*) išlyginimas

counter-cathexis antikateksis

counterchange sukeisti vietomis

counterclaim priešpriešinis reikalavimas

countercompulsion priešpriešinė įkyrybė / kompulsija (*įkyrybė, slopinanti kitą įkyrybę*)

counterconditioning priešpriešinis sąlygojimas (*skirtingi refleksai tam pačiam dirgikliui*)

counterconformity nekonformiškumas

counterculture kontr(a)kultūra

counterfactual kontrafaktinis

counterfactual thinking kontrafaktinis mąstymas

counterfeit 1. klastotė; 2. netikras, apsimestinis

counteridentification kontr(a)identifikacija (*psichoanalitiko ir kliento priešpriešinis susitapatinimas*)

counterindication žr. **contraindication**

counterinvestment jausmų supriešinimas (*psichoanalizėje*)

countermeasure atsakomoji priemonė

counterphobia antifobija (*rizikinga elgsena*)

- counterphobic character** antifobiškas charakteris (*psichoanalizėje*)
- counterpoison** priešnuodis
- countershading** maskuotė
- countershock** kontrašokas
- countersuggestion** kontrapasiūlymas / teigimas
- countertransference** priešpriešinys perkėlimas (*psichoanalizėje*)
- counterweight** atsvaras
- counterwill** gebėjimas priešintis norui, gebėjimas pasakyti „ne“
- counterwork** priešingas veikimas
- counting** skaičiavimas
- coup** sėkmingas ėjimas / manevras
- couple** 1. sutuoktinis; 2. pora, du
- couples counseling** porų konsultavimas
- coupling** jungimasis, poravimasis
- courage** drąsa
- course** 1. eiga; 2. kryptis, (*gydymo*) kursas; 3. (*pasikaitų, mokymo*) kursas
- court** teismas
- courtesan fantasy** heteriška / kurtizaniška (*prostitutės vaidmens atlikties*) fantazija
- court-ordered treatment** teismo paskirtas gydymas
- courtship** meilikavimas, piršimasis
- covariance** kovariantiškumas
- covariation** kovariacija, kitimas kartu
- cover** 1. priedanga; 2. vokas
- cover memory** paslėptoji / išstumtoji atmintis
- cover story** tikslą maskuojantis paaiškinimas
- covert** slapas / paslėptas
- covert response** paslėptas atsakas
- covert self** slaptoji savastis
- covert speech** negirdima šneka, subvokalizacija
- cowardice** bailumas
- cower** susigūžti
- co-worker** bendradarbis
- coy** drovus
- coyness** drovumas, kuklumas
- cozenage** apgavystė
- crack** lūžtantis balsas
- craft** 1. įgudimas; 2. amatas
- craft palsy** profesinis paralyžius
- cramp** mėšlungis, spazmas
- cramped** 1. kenčiantis nuo spazmų; 2. ribotas, ribotų gabumų
- cranial** kaukolės, kaukolinis
- cranial capacity** kaukolės tūris
- cranial division** (*parasimpatinės nervų sistemos*) kaukolinis skyrius
- cranial index** kaukolės / galvos indeksas
- cranial nerves** galviniai (*galvos smegenų*) nervai
- cranial reflex** galvinių nervų refleksai
- cranio-** kranio- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su kaukole, smegenimis*)
- craniograph** 1. kaukolės fotografija; 2. kraniografas
- craniometric** kraniometrinis
- craniometry** kaukolės matavimai, kraniometrija
- craniosacral system** parasimpatinė nervų sistema
- cranoscopy** kranioskopija
- craniotomy** kraniotomija (*kaukolės atidarymas*)
- cranium** 1. kaukolė; 2. smegeninė
- crawl** 1. ropojimas, šliaužimas; 2. šiurpas (*odos pašiurpimas išsigandus*)
- creaze** pamišimas, manija
- create** 1. kurti, daryti; 2. sukelti (*jausmą*)
- creatic nausea** gyvūninės kilmės maisto sukeltas šleikštulys
- creation** kūryba, kūrinys, kūrimas
- creationism** kreacionizmas
- creativity** kūrybiškumas
- creator** kūrėjas, autorius
- creature** 1. gyvas padaras, gyvis; 2. žmogus
- credibility** 1. patikimumas, tikėtinumas; 2. patikėjimas
- credit** 1. (pasi)tikėjimas; 2. geras vardas; 3. kreditas (*dėstomo kurso apimties vienetas*)
- credulous** 1. patiklus; 2. patikimas
- creep** 1. šliaužimas; 2. slinkti, sunkiai vaikščioti
- creeping palsy** progresuojantysis paralyžius (*dėl raumenų atrofijos*)
- creeping sensation** šiurpas, pagaugai
- cretin** kretinas, sergantis kretinizmu
- cretinism** kretinizmas
- cretinoid state** žr. **cretinism**
- cretinous** silpnaprotis, puskvailis

crib death kūdikių staigios mirties sindromas
crime nusikaltimas, nusizengimas, piktadarystė
criminal 1. nusikalstamas (*užtraukiantis baudžiamąją atsakomybę*); 2. nusikaltėlis
criminal act nusikalstamas veiksmas
criminal commitment nukreipimas medicinei ekspertizei (*dėl nusikaltimo*)
criminal gang nusikaltėlių gauja
criminal intent nusikalstama paskata
criminality nusikalstamumas
criminal negligence nusikalstamas nerūpestingumas
criminal profiling kriminalinis profiliavimas (*nusikaltėlių, aukų*)
criminal psychopath nusikaltėlis psichopatas
criminal responsibility baudžiamoji atskomybė
criminally insane nepakaltinamas
crimination 1. apkaltinimas, apkalta, inkriminavimas; 2. pasmerkimas
criminology kriminologija, kriminalistika
crisis 1. krizė; 2. lūžis; 3. priepuolis
crisis center krizių centras
crisis counseling konsultavimas krizės atveju
crisis management krizės valdymas
crispation raumenų trūkčiojimas
crista skiauterė
criterion 1. kriterijus; 2. įvertinimo pagrindas, matas
criterion analysis kriterinė analizė
criterion contamination kriterijaus kontaminacija (*validuojamo kintamojo įtaka validacijos kriterijaus parinkčiai*)
criterion cutoff skirstymo kriterijus
critical 1. kritinis, kritiškas; 2. lemiamas
critical flicker frequency (*dirgiklių*) susiliejimo kritinis dažnis
critical period 1. kritinis periodas; 2. jautrusis periodas
criticism 1. žr. **critique** 1; 2. kriticizmas
critique 1. kritikos straipsnis, recenzija; 2. kritika, kritikavimas
cross 1. kryžminis, skersas; 2. mišinys, mišrunas; 3. kryžmė; 4. priešintis; 5. eiti skersai
cross- kros- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, ro-danti sąsają, sąveiką, ėjimą skersai, kryžmę, priešpriešą, tam tikrą aibės aprėptį*)

cross-adaptation krosadaptacija (*sensorinės adaptacijos išplitimas kitiems dirgikliams*)
cross-addiction kelių narkotikų toleravimas
cross-breed mišrunas, hibridas
cross-breeding kryžminimas
cross-conditioning mišrusis sąlygojimas
cross-cuing pavadavimas (*sutrikus vienam informacijos kanalui, jį pavaduoja kitas*)
crosscultural psychology tarpkultūrinė psichologija
cross-cultural tarpkultūrinis
cross-dressing rengimasis priešingos lyties drabužiais
crossed sukryžiuotas, skersinis, priešinis
crossed aphasia priešinė afazija (*po dešiniojo pusrutulio pažeidimo*)
crossed dominance priešinis dominavimas (*pvz., dominuoja dešiniarankio kairioji akis*)
cross-eye žvairumas
cross-fostering kryžminė globa
cross-gender behavio(u)r priešingai lyčiai būdingas elgesys
crossing su(si)kryžiavimas
crossing-over krosingoveris (*homologinių*), genų susikeitimas / perkryža
cross-modal krosmodalinis (*veikiantis kelis modalumus / jutimus*)
crossness charakterio bjaurumas, irzlumas
cross-parent identification tapatinimasis su priešingos lyties gimdytoju
cross reflex kryžminis refleksas
cross-section skersinis pjūvis
cross-sectional method pjūvių metodas (*imčių sudarymas pagal pasirinktus kintamuosius*)
cross-talk priešinė klaida (*konkurencinės veiklos atveju*)
cross-training priešinis įgūdžių perkėlimas
cross-validation (*testo*) validumo priešpriešinis tikrinimas (*sudarant naują tos pačios gyventojų grupės imtį*)
crowd 1. minia; 2. susiburti, grūstis
crowd behavio(u)r minios / užkrečiamas elgesys
crowd consciousness / mind minios psichika / sąmonė / protas
crowd psychology minios psichologija
crucial lemiamas, kritiškas

- crude** apytikslis
- cruelty** žiaurumas, beširdiškumas
- crus cerebri** smegenų kjojtės
- cry** 1. verksmas, verkimas; 2. riksmas; 3. lojimas, staugimas
- cry-baby** rėksnys, verksnys
- crying-cat syndrome** žr. **cat cry**
- cryo-** krio- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su šalčiu, neigiama temperatūra*)
- cryophilic** žr. **psychrophilic**
- cryotherapy** gydymas šalčiu
- crypsis** nepastebimumas, neišsiskyrimas iš fono (*dėl spalvos*)
- cryptaesthesia** žr. **cryptesthesia**
- cryptarithmetics** skaičių kodavimas raidėmis
- cryptesthesia** 1. nuojauta; 2. aiškiaregystė
- cryptesthetic** nujaučiantis
- cryptic** slaptas, paslėptas, nepastebimas
- cryptic female choice** slaptas patelės pasirinkimas
- crypticity** maskuotė (*gyvūnų supanašėjimas su fonu*)
- crypto-** kripto- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, reiškianti slaptumą, maskuotę, susilpnėjimą*)
- cryptobiosis** kriptobiozė (*gyvybinių funkcijų susilpnėjimas nepalankiomis sąlygomis*)
- cryptogen(et)ic** nežinomos kilmės
- cryptogenic epilepsy** idiopatinė (*nežinomos kilmės*) epilepsija
- cryptogram** kriptograma, šifruotė
- cryptographer** šifruotojas
- cryptography** šifruočių kūrimas ir skaitymas
- cryptomnesia** kriptomnezija (*patologinis svetimų minčių priskyrimas sau*)
- cryptophasia** šnekėjimasis sava (*kitiems nesuprantama*) kalba
- cryptophoric symbolism** metaforinis simbolizmas
- crysta** žr. **crista**
- crystalization** kristalizacija
- crystallized abilities** kristalizuotieji gebėjimai (*pvz., asmens žodynas, kultūros žinios*)
- crystallized intelligence** kristalizuotasis išmanumas / kristalizuotoji inteligencija
- ctinomania** liguistas potraukis žudyti / kankinti gyvūnus
- cubital nerve** alkūninis nervas
- cuckoldry** svetimvyrstė, svetimpatinystė
- cuddling behavio(u)r** glaustymasis (*pvz., vaikų prie tėvų*)
- cue** 1. ženklas; 2. skiriamasis požymis; 3. užuomina; 4. signalas
- cue function** signalinė funkcija
- cued recall** atsiminimas dėl užuominos
- cued speech** ženklais palengvinamas kalbėjimas
- culpability** kaltumas
- culpable** 1. kaltas; 2. kaltinamasis
- culprit** kaltinamasis
- cultural absolute / absolutism** kultūrinis absoliutas, grynos kultūros
- cultural blindness** kultūrinis aklumas, etnocentrizmas (*kitos kultūros neigimas*)
- cultural-familial mental retardation** kultūrinis šeiminis protinis atsilikimas
- cultural psychology** kultūros psichologija
- cultural relativism** kultūrinis reliatyvizmas
- cultural test bias** kultūrinis testo šališkumas
- culture-bias theory** kultūrinio šališkumo teorija
- culture-bound** žr. **culture-specific**
- culture-fair test** kultūrai nešališkas testas
- culture-free** kultūrai nešališkas
- culture shock** kultūrinis šokas
- culture-specific** būdingas kultūrai
- culturgen** kultūrgenas (*kultūros elementas asmenybės struktūroje*)
- cumulation** kumuliacija, kaupima(si)s, sumavima(si)s
- cumulative** 1. sukauptas, surinktas; 2. augantis, didėjantis
- cumulative continuity** tolydusis kaupimas
- cumulative frequency curve / distribution** sukauptųjų dažnių kreivė / skirstinys
- cumulative recorder** atsakų / reakcijų savirašis (*registravimo prietaisas*)
- cuneate nucleus** pleištinis branduolys
- cuniculus** galvos smegenų klostė
- cunnilinctio** žr. **cunnilingus**
- cunnilinctus** žr. **cunnilingus**
- cunnilingam** žr. **cunnilingus**
- cunnilingus** kunilingas (*moters lyties organų bučiavimas / laižymas*)

cunning 1. miklumas, nagingumas; 2. miklus, nagingas; 3. gudrybė, suktybė
cunnus moters išoriniai lyties organai
cupula (*pusratinių kanalų ampulės*) kupolas
curare kurarė (*raumenis paralyžiuojantis augalinis nuodas*)
cure gydymas
cure-all panacėja, vaistas nuo visų ligų
cureless neišgydomas
curiosity 1. smalsumas, žinių troškimas; 2. nuostebimas, nuostaba; 3. retenybė, keistenybė, kuriozas
curious smalsus
current 1. einamasis, dabartinis; 2. srovė
curriculum mokymo planas / programa
curriculum-based assessment / measurement mokymo programa grįstas įvertinimas / matavimas
curve fitting kreivės priderinimas (*empiriniams duomenims*)
curvilinear žr. **nonlinear**
cuspedness užsispyrimas
custodial care globėjiška priežiūra
custodial case globos byla
custody 1. globa; 2. būti globojamam
custom 1. paprotys; 2. paprotinė teisė; 3. klientūra
customary 1. paprotinis; 2. įprastas
customary law žr. **custom 2**
cut 1. (per)pjauti; 2. (su)mažinti; 3. nutraukti
cutaneous odos
cutaneous pain odos skausmas
cutaneus-pupillary reflex vyzdžio refleksas dirginant odą
cutting pjovimas, perskyrimas
cybernetic kibernetikos, kibernetinis
cybernetics kibernetika
cyberphobia liguista kompiuterių baimė
cyberspace kibernetinė / interneto erdvė
cycle ratas, ciklas
cycloid 1. cikloidinis; 2. ciklotimikas
cycloid psychosis cikloidinė psichozę
cyclopean eye kiklopinė akis (*dviejų akių projekcija į vieną hipotetinę akį*)
cyclophobia liguista dviračių baimė

cycloopia kiklopija, vienakystė, Fraserio sindromas
cyclostat aktyvumo ratas
cyclothymia ciklotimija, silpna bipolinė psichozę
cyclothymic ciklotimiškas, sergantis ciklotimija
cycloptropia žvairumas
cylinder cilindras, būgnas, ritinys
cynicism cinizmas
cynophobia liguista šunų baimė
cynorexia žr. **bulimia**
cytoarchitectonics citoarchitektonika (*audinių struktūros pagal ląstelių išsidėstymą tyrimo sritis*)
cytoarchitecture ląstelių iš(si)dėstymas (*pvz., didžiųjų pusrutulių žievėje*)
cytobiology citobiologija, ląstelės biologija
cytogenesis citogenezė, ląstelės kilmė ir raida
cytogenetic map citogenetinis žemėlapis / planas
cytogenic ląstelinės kilmės, veikiantis ląstelę
cytogeny žr. **cytogenesis**
cytology citologija
cytopathology citopatologija, ląstelės patologija
cytophysiology citofiziologija (*ląstelės fiziologija*)
cytoplasm citoplazma, ląstelės turinys (*išskyrus branduolį*)
cytoplasmic citoplazminis
cytosine citozinas
cytotoxic nuodijantis ląstelę
cytotoxin citotoksinas, ląstelės nuodas

D

dactology žr. **dactylogy**

dactyl pirštas

dactylic daktilinis, pirštų

dactylogram pirštų atspaudas

dactylography daktilografija, rašymas pirštu
(*ore, ant daikto*)

dactylogy daktilologija, pirštų kalba

dactyloscopy daktiloskopija, pirštų atspaudų tyrimas

daily 1. kasdienis; 2. dienos, dieninis

daily biological rhythm paros bioritmas

Dallenbach stimulator odos termostimuliatorius

daltonian daltonikas

daltonism daltonizmas, spalvinis aklumas (*dažniausiai ir žaliai spalvai*)

damage pažeidimas, trauma

damageable lengvai pažeidžiamas

damping 1. slopinimas, silpninimas; 2. (*svyravimo*) amplitudės mažėjimas

dance therapy šokio terapija

dancing disease chorėja (*organinė smegenų liga, pasireiškianti nevalingais judesiais*)

dangerousness pavojingumas

dark light šviesos pojūtis visiškoje tamsoje

darkness adaptation tamsinė adaptacija, prisitaikymas prie tamsos

darkness fear tamsos baimė

Darwinian 1. Darvino; 2. žr. **Darwinist**

Darwinian ear įgimtas ausies nenormalumas

Darwinian fitness išlikimas, prisitaikymas (*Darvino evoliucijos teorijos sąvoka*)

Darwinist darvinistas, Darvino sekėjas

data duomenys, faktai

database duomenų bazė / bankas

data snooping atsitiktinių duomenų rankiojimas

date rape žaginimas (*kai žagintojas pažįstamas*)

date-rape drug žaginimo narkotikas

datum duomuo, faktas

datum line 1. standartas (*lyginimui*); 2. atskaitos taškas

dawdling 1. dykinėjimas, tuščias laiko leidimas;

2. delsimas atlikti nemalonią užduotį

day blindness žr. **hemeralopia** 1

daydream svajonės, fantazijos

daydreamer svajotojas, svajoklis

daymare dieninis košmaras

day residue dienos svajonių liekanos (*sapne*)

day-school dieninė mokykla

day sight / vision dieninis / fotopinis regėjimas

daywork dienos / padienis darbas

dazedness apsvaigimas; apstulbimas

dazzle apaki(ni)mas; apakinti

de- de- (*priešdėlis, reiškiantis iš, pašalinimą*)

deactivation deaktyvacija (*perėjimas į pasyvią būklę*)

dead negyvas, miręs

dead-alive bejėgis, be gyvybės ženklų

deadaptation deadaptacija, adaptacijos sutrikimas

dead faint visiška sąmonės netektis

deadlock aklavietė, padėtis be išeities

deadly catatonia mirtina katatonija

deaf kurčias

deaf aid priemonė kurtiems

deaf-and-dumb žr. **deaf-mute**

deaf-and-dumbness žr. **deafmutism**

deaf-blind kurčneregis

deaf-blindness kurčneregystė

deafen kurtinti

deafferentation deaferentacija

deaf-mute kurčnebylis

deafmutism kurčėbylystė
deafness kurtumas
deaggressivization agresyvumo (su)mažinimas
deanesthesiant vaistas sąmonei atgauti (*po nar-kozės*)
death mirtis, mirimas
death agony priešmirtinė agonija
death anxiety nerimas dėl mirties, mirties baimė
deathbed escorts and visions priešmirtinės ha-liucinacijos
death-certificate mirties liudijimas
death education švietimas mirties klausimais
death feigning tariamoji / apsimestinė mirtis
death gene mirties genas
death instinct mirties instinktas
death phobia tanatofobija, liguista mirties baimė
death rate mirtingumas
death rite mirties ritualas / tradicija
death sick mirtinai sergantis
death taboro / tabu mirties tabu
death transe mirties transas
death wish mirties troškimas / noras
deautomatization deautomatizacija (*įgūdžių silpnėjimas*)
debile silpnas
debilitated nusilpęs, (su)silpnintas
debilitation silpnumas, silpninimas
debilitative anxiety jėgas silpninantis nerimas
debility 1. silpnumas, astenija; 2. *psn.* debilumas, nedidelė silpnaprotystė
debriefing tyrimo paaiškinimas
decay 1. sveikatos pašlijimas; 2. gili senatvė; 3. irimas, gedimas; gesti
décalage (*pažinimo raidos pakopų / etapų*) netolydumas
decathexis dekateksis, kateksio pašalinimas
decease mirtis, pabaiga
deceive apgauti (dinėti)
deceleration greičio sumažinimas
decency gera / tinkama elgsena, padorumas
decentralization decentralizacija
decentration decentracija
deception apgaulė, (*konkurento*) apgavimas
decerebrate rigidity decerebracinis rigidiškumas
decerebration didžiųjų pusrutulių pašalinimas
decibel (dB / db) decibelas

decide nuspręsti, nutarti, apsisototi (*prie*)
decile decilis, skirstinio dešimtadalis
decimal dešimtainis
decision (apsi)sprendimas
decision making nusprendimas, apsisprendimas
decision theory sprendimų teorija
decisiveness ryžtingumas
declarative deklaratyvus, konstatuojamas
declarative knowledge deklaratyviosios / faktinės žinios
declarative memory deklaratyvioji / faktų atmintis
decline smukimas, nykimas
decoding iškodavimas, iššifravimas
decompensation dekompensacija
decomposition irimas, skaidymasis
decompression sickness dekompresijos liga
deconditioning atprati(ni)mas
deconstruction dekonstrukcija (*kritinės analizės metodas*)
decontextualization dekontekstualizacija (*atitrūkimas nuo konteksto / aplinkybių*)
decorous padorus, prideramas (*elgesys*)
decortication dekortikacija, (*galvos smegenų*) žievės pašalinimas
decrement (su)mažėjimas, (su)silpnėjimas
decryption dešifravimas, iššifravimas
deculturation nukultūrėjimas, (*konkrečios*) kultūros nykimas
decussion kryžmė, susikirtimas
dedifferentiation dediferenciacija, diferenciacijos / specializacijos silpnėjimas
deduction dedukcija, išvedimas, išvados darymas
deductive reasoning / thinking dedukcinis pro-tavimas / mąstymas
deed veiksmas, poelgis, darbas
deep analysis gelminė analizė, psichoanalizė
deep pain (*raumenų ir audinių*) giluminis skausmas
defatigation kraštutinis nuovargis, pervargimas
defecation defekacija, išmatų šalinimas
defect yda, trūkumas, *psn.* defektas
defection 1. pasitraukimas, nesėkmė; 2. neištiki-mybė
defective su trūkumais, ydingas

- defectology** *psn.* defektologija, specialioji pedagogika
- defect orientation** dėmesys trūkumui / negaliai
- defence** žr. **defense**
- defendant** kaltinamasis, teisiamasis
- defense** gynyba
- defense mechanism** gynybos / gynybinis mechanizmas
- defense reaction / reflex / activity** gynybinė reakcija / veikla
- defensible** gynybiškas
- deference** 1. skaitymasis, pagarba; 2. gerbti
- deferent** pagarbus
- deferential** žr. **deferent**
- defiance** atviras ne(pa)klusnumas, nepaisymas
- deficiency** stoka, trūkumas, deficitas
- deficit** žr. **deficiency**
- definable** apibrėžiamas, apibūdinamas
- definite** aiškus, apibrėžtas, tikslus
- definition** 1. apibrėžimas; 2. aiškumas, tikslumas; 3. (*optikoje vaizdo*) ryškumas
- deflection** (*sąmonės, dėmesio*) nukreipimas (*nuo nerimą keliančios situacijos*)
- defloration** defloracija, mergystės plėvės suplėšymas
- deflower** 1. atimti nekaltybę; 2. išprievartauti
- deformity** iškrypimas, išsigimimas
- defusion** defuzija, iširimas
- degeneracy** žr. **degeneration**
- degeneration** 1. išsigimimas; 2. degeneracija, sunykimas
- degenerescence** išsigimimo procesas
- degradation** 1. degradacija, smukimas; 2. laipsniškas savybės silpnėjimas
- degree** 1. laipsnis; 2. mokslinis laipsnis
- degrees of freedom (df)** laisvės laipsniai
- degust(ate)** degustuoti, ragauti
- dehabituation** žr. **dishabituation**
- dehypnosis** dehipnozė (*įsitikinimo, kad hipnozės metu sukeltos haliucinacijos yra tikroviškos, šalinimas*)
- dehypnotization** nubudimas / pabudinimas iš hipnozės
- dehoaxing** demaskavimas
- dehumanization** dehumanizacija, nužmoginimas
- deification** (su)dievinimas
- deign** nusižeminti
- deindividuation** individualybės (*jausmo*) praradimas
- deinstitutionalization** deinstitutionalizacija
- deism** deizmas
- deity** dievybė
- deixis** 1. tiesioginis įrodymas; 2. nurodymas, parodymas
- déja entendu** *pranc.* jau girdėto jausmas
- déja pensé** *pranc.* jau mąstyto jausmas
- déja raconté** *pranc.* jau sakyto jausmas
- déja vécu** *pranc.* jau gyvento jausmas
- déja vu** *pranc.* jau matyto jausmas
- dejection** prislėgtumas, nusiminimas
- delay** delsa; (už)delsti
- delay conditioning** delsos sąlygojimas
- delayed** uždelstas, delsos
- delayed sleep-onset** lėtas užmigimas
- deleterious action** kenksmingas veikimas
- deletion** 1. išbraukimas, ištrynimasis; 2. kas ištrinta / išbraukta
- deliberate** tyčinis, apgalvotas, sąmoningas
- deliberate practice** tikslinga / apgalvota praktika
- delibidinization** deseksualizacija, lytinio potraukio neutralizacija
- delicacy** subtilumas, taktas, keblumas
- delight** džiaugsmas, malonumas
- delimit(ate)** at(si)riboti
- delimitation** atsiribojimas, ribų nustatymas
- delinquency** nusikalstamumas (*paauglių*)
- delinquent** nusikaltėlis, teisės pažeidėjas (*dažniausiai paauglys*)
- deliquium** apalpimas
- deliration** žr. **delire**
- delire** kliesdesys, delyras
- delire of grandeur** didybės manija
- delire of persecution** persekiojimo kliesdesys
- delire tremens** baltoji karštinė
- deliriant** sukeliantis kliesdį
- delirious** kliedintis, paklaikęs
- delirium** žr. **delire**
- delitescent** latentinis, slaptas
- delivery** 1. pristatymas; 2. gimdymas
- Delphi method** Delfų metodas (*įvykių numatymas ekspertų metodu*)

delta (D) (*reakcijos ar kito proceso*) priaugio simbolis

delta alcoholism ketvirtoji alkoholizmo stadija

delta motion / movement delta judėjimas

delta rule delta taisyklė

deltoid deltinis (*raumuo*)

delusion 1. deliuzija, jausmų apgaulė; 2. kliedesys; 3. įkyri idėja, manija

delusional manijos, kliedesio, kliedesinis

delusional disorder kliedesinis sutrikimas

delusional jealousy kliedesinis pavydas

delusional speech kliedesinė kalba

delusion insanity paranoja

delusion of grandeur žr. **delire of grandeur**

delusion of influence poveikio / įtakos kliedesys

delusion of littleness mažybės manija

delusion of persecution žr. **delire of persecution**

delusion of poverty skurdo kliedesys

delusive žr. **delusional**

delusiveness 1. apgaulingumas, iliuziškumas; 2. kliedesingumas

delusory žr. **delusional**

dem(o)- dem(o)- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su liaudimi, žmonėmis, gyventojais*)

demand 1. (pa)reikalavimas, paklausa; 2. poreikis; 3. reikėti

demand feeding maitinimas pagal poreikį

demandingness reikalavimas kitų dėmesio / paramos

demandments suabsoliutinti reikalavimai (*sau*)

demarcation atsiribojimas, ribų nustatymas

demasculinization demaskulinizacija (*vyriškumo raidos slopinimas dėl androgenų stokos*)

demeanour elgesys, maniera

dementation proto sutrikimas

dementia demencija, silpnaprotystė, proto sutrikimas

dementia infantilis (*vaikų*) protinis atsilikimas

dementia naturalis natūralioji silpnaprotystė

dementia of the Alzheimer's type (DAT) silpnaprotystė dėl Alzheimerio ligos

dementia paralytica paralyžinė silpnaprotystė (*silpnaprotystė dėl progresuojančiojo paralyžiaus*)

dementia praecox 1. jaunatvinė silpnaprotystė;

2. *psn.* šizofrenija

dementia presenile priešsenatvinė silpnaprotystė

dementia pugilistica boksininkų silpnaprotystė

dementia simplex paprastoji silpnaprotystė

demimonstrosity dalinis išsigimimas

demyelination demielinacija (*mielininio dangalo nykimas*)

demographer demografas

demographics 1. demografiniai duomenys;

2. demografinė statistika

demography demografija

demonic possession dvasių apsidėimas

demonomania demonomanija (*velnio apsidėimo manija*)

demonopathy žr. **demonomania**

demonophobia liguista piktųjų dvasių (*velnių, demonų*) baimė, demonofobija

demonstration demonstravimas, rodymas; įrodymas

demophobia liguista minios (*žmonių susibūrimo*) baimė, demofobija

demoralization demoralizacija, demoralizavimas

demorphinization atrati(ni)mas nuo morfijaus

demos liaudis, demas

demote pažeminimas (*pareigų*)

demotic liaudiškas, demotiškas

demotivation motyvacijos silpninimas

demutization kurčnebylių mokymas (susi)kalbėti

denasality denazališkumas (*garso tarimo sutrikimas dėl nosies ertmės struktūros*)

dendrite dendritas

dendritic išsišakojęs, dendrito

dendritic spine dendrito keterėlė / spygliukas

dendrodendritic tarpdendritinė (*sinapsė*)

dendron žr. **dendrite**

dendrophilia dendrofilija (*lytinis potraukis medžiams*)

dendrophily žr. **dendrophilia**

denervation denervacija, atskyrimas nuo nervo

denial išsigynimas, atmetimas, neigimas, atsisakymas

denial of blindness žr. **anosognosia for blindness**

deny (pa)neigti, atmesti

denomination 1. pavadinimas; 2. klasė, kategorija

denormalization režimo pažeidimas

denotation denotacija, denotatas

denotative meaning denotacinė, nurodomoji (žodžio) reikšmė

density tankumas, sūdrumas, tankis

dental phobia liguista dantų gydymo (*odonto- logo*) baimė

dentate gyrus dantytoji klostė (*hipokampo dalis*)

dentate nucleus (*smegenėlių*) dantytasis branduolys

deordination (*moralės*) normų pažeidimas

deoxyribonucleic acid (DNA) deoksiribonukleorūgštis (DNR)

depend 1. būti priklausomam; 2. pasitikėti

dependability patikimumas, priklausomumas

dependance žr. **dependence**

dependence 1. priklausomumas, priklausymas (*nuo kitų*), nesavarankumas; 2. priklausomybė, poreikis (*vartoti narkotikus, alkoholi*)

dependent personality disorder priklausoma asmenybė

dependent variable priklausomasis kintamasis

depersonalization depersonalizacija: 1. nuasmenėjimas, asmenybės jausmo netekimas; 2. nuasmeninimas, individualybių niveliacija, asmenybių standartizacija

depersonification depersonifikacija: 1. nuasmeninimas (*savo vertybių ir savybių priemetimas kitam*); 2. kitų žmonių vertybių ir savybių perėmimas (*superego formavimosi laikotarpiu*)

depletion išsekimas, jėgų išsekvojimas

depletive treatment (*psichikos ligų*) gydymas išsekiniu

depolarization depoliarizacija

depopulation gyventojų (su) mažėjimas

deportment laikysena, elgsena, manieras

depravation 1. patologinis pojūčių iškrypimas; 2. žr. **depravity**

depravity ištvirtikimas

depress 1. prislėgti, liūdinti; 2. slopinti, silpninti

depressant depresantas, raminausias vaistas

depressed prislėgtas, nusiminęs, liūdnas

depressed bipolar disorder bipolinė psichozė

depression depresija: 1. žr. **depressive disorder**; 2. prislėgta nuotaika, liūdesys; 3. funkcijos slopinimas

depressive disorder depresija (*sutrikimas, liga*)

depressive neurosis žr. **dysthymia**

depressive personality disorder depresinis asmenybės sutrikimas

depressive spectrum depresijos spektras

depressor nerve kraujospūdį mažinantis nervas (*klajoklio nervo atšaka*)

deprivation 1. deprivacija, izoliacija; 2. (*laisvės, teisų*) atėmimas, neprileidimas

deprivation of hearing girdimoji deprivacija

deprogramming deprogramavimas, naujos ugdymo programos sudarymas (*neadekvatiam elgesiui taisyti*)

depth analysis giluminė analizė, psichoanalizė

depth of feeling jausmo stiprumas / gilumas

depth of processing (*informacijos*) apdorojimo lygmuo / išsamumas

depth perception 1. gilumos suvokimas; 2. (*objektų*) atstumo ir trimatiškumo suvokimas

depth psychology gelmių psichologija

derailment minčių kaitaliojimas(is) (*šizofrenijos požymis*)

derailment of volition valios / norų kaitaliojimas(is)

derealization derealizacija, realybės jausmo praradimas

dereflection minčių nukreipimas nuo savęs

dereism dereizmas (*nelogiškas, su tikrove nesusijęs mąstymas*)

derivation 1. vedinys; 2. (*teoremos*) išvedimas; 3. atsišakojimas

derived įgytas, kilęs, kildintinas

derived scale išvestinė (*iš kitos*) / transformuotoji skalė

derived score išvestinis / transformuotasis įvertis

derma žr. **dermis**

dermal sensation / **sense** odos jutimas / pojūtis

dermalgia odos skausmas

dermatitis odos uždegimas

dermatoglyphics dermatoglifika (*delnų, padų ir pirštų odos rašto mokslas*)

dermatograph dermatografas, pieštukas / instrumentas piešti odoje

dermatographia žr. **dermographia**

dermatographism žr. **dermographia**

dermatome dermatomas (*stuburo smegenų vieno nervo aprėpiama odos sritis*)

dermis oda

dermographia / dermografija: **1.** rašymas / piešimas odoje; **2.** alerginės reakcijos sukeltas odos raštas

dermooptical perception matymas / regėjimas oda

derogation menkinimas, žeminimas

descendant palikuonis

descent, descensus **1.** nusileidimas; **2.** sumažėjimas

deschooling formaliojo švietimo atsisakymas

description aprašymas, apibūdinimas, pavaizdavimas

descriptive aprašomasis

descriptive psychiatry aprašomoji psichiatrija

descriptive statistics aprašomoji statistika

desensibilization desensibilizacija (*jautrumo ar jaudrumo sumažinimas*)

desensitisation žr. **desensibilization**

desensitization žr. **desensibilization**

desexualization (*įvykių ar reiškinių*) seksualinio / erotinio aspekto sumažinimas

design **1.** planas, schema; **2.** tikslas; **3.** eskizas, piešinys

desirability pageidaujumas, patrauklumas

deskilling atgudi(ni)mas

desocialization desocializacija (*tarpasmeninių santykių silpnėjimas*)

despair nusivylimas, vilties praradimas

desperate beviltiškas, desperatiškas

despite pyktis, neapykanta

despondency nusiminimas, liūdnumas

destruction destrukcija, irimas, ardymas, griovimas

destructiveness destruktyvumas

destructive instinct destrukcijos / mirties instinktas

destrudo mirties instinkto energija

desurgency dvasinis nuosmukis

desymbolization desimbolizacija (*žodžių simbolinės prasmės nesuvokimas*)

desynchronization desinchronizacija (*procesų vienaikiškumo sutrikimas*)

desynchronosis desinchronija: **1.** nuokrypis nuo vienaikiškumo / sinchronijos; **2.** bioritmo ir išorės ritmų neatitikimas persikėlus per kelias laiko juostas

detached character atsiskyriškumas, abejingumas (*kitiems*)

detached effect (*emocijų ir minčių*) atsiejimo efektas

detached retina atšokusi tinklainė

detachment **1.** nuošalumas, abejingumas; **2.** (*emocijų*) atskyrimas / atsiejimas (*nuo problemos, santykių su kitais*); **3.** (*vaiko*) savarankiškumo siekis; **4.** nešališkumas, objektyvumas

detectable aptinkamas, pajuntamas

detection **1.** aptikimas; **2.** pajutimas

detection theory signalų aptikimo teorija

detection threshold (*dirgiklio*) aptikimo / pajutimo slenkstis

detector **1.** detektorius, ieškiklis; **2.** indikatorius

deterioration index blogėjimo / degradacijos rodiklis

determinant lemiamas veiksnys, lemiamą priežastį, determinantas

determination **1.** ryžtingumas; **2.** (apsi)sprendimas; **3.** nustatymas, apibrėžimas, determinacija

determining set lemiamoji / nusakomoji nuostata

determinism determinizmas, priežastingumas

deterministic psychology deterministinė psichologija

deterrant atbaidymo / sulaikymo priemonė

detestation pasišlykštėjimas, pasibjaurėjimas

dethronement of parents tėvų autoriteto praradimas

detour problem aplinkkelio problema / užduotis

detoxication detoksikacija, apsinuodijimo pašalinimas

detoxification žr. **detoxication**

detractio **1.** mažinimas, menkinimas; **2.** (*dėmesio*) silpnėjimas

detrimental žalingas, nuostolingas
deutencephalon žr. **diencephalon**
deuteranopia deuteranopija, akumas žaliai spalvai
deuteropathy antrinė liga
devaluation nuvertinimas, menkinimas
development 1. raida, vystymasis, brendimas; 2. plėtra, plėtotė; 3. tobulinimas
developmental 1. raidos, vystymosi, susijęs su raida; 2. plėtos
developmental acceleration raidos greitėjimas
developmental age raidos amžius
developmental anomaly raidos nuokrypis
developmental approach raidos požiūris, įžiūra / prieiga iš raidos pozicijų
developmental defect raidos yda / trūkumas
developmental norm amžiaus / raidos norma
developmental psychology raidos psichologija
developmental quotient (DQ) raidos koeficientas
developmental scale raidos skalė
deviance nuokrypis, nukrypimas
deviancy žr. **deviance**
deviant 1. nukrypęs nuo normos; 2. iškrypėlis
deviation nukrypimas, nuokrypis, deviacija
device 1. įtaisas, prietaisas, įrenginys, aparatas; 2. priemonė
deviometer žvairumo matuoklis
devolution 1. atgalinė raida, involiucija; 2. regresas
dexter dešinysis
dexterity vikrumas, miklumas, nagingumas
dexterity test miklumo testas
dextrad dešine kryptimi, į dešinę
dextrality 1. dešiniarankystė; 2. miklumas, vikrumas
dextraocularity dešiniaakystė, dešinės akies vyraavimas
dextrasinistral 1. kryptis iš dešinės į kairę; 2. kairiarankio išmokta dešiniarankystė
dextroocularity žr. **dextraocularity**
dextropedal dešiniakojis
dextrophobia dekstrofobija (*liguista dešinės pusės daiktų baimė*)
dextrousness žr. **dextrality**

di- di- (*priešdėlis, reiškiantis dvigubumą*)
dia- dia- (*priešdėlis, reiškiantis per, tarp, skersai*)
diabetes cukraligė, diabetas
diabetogenic diabetogeninis, susijęs su cukralige
diabetophobia liguista cukraligės baimė
diachroneity žr. **diachrony**
diachronism žr. **diachrony**
diachrony diachronija, reiškinių chronologinė seka
diacritical 1. diakritinis; 2. diakritinis ženklas
diacritical marking system (DMS) diakritinė (*raidžių*) rašymo sistema
diad diada, dviese, pora
diadochokinesis antagonistinių judesių kaitaliojimas
diagnosis diagnozė (*sutrikimo / ligos / savybės nustatymas*)
diagnostic character diagnostinis požymis
diagnostic interview diagnostinis interviu
diagnostic miss diagnozės klaida
diagnostics diagnostika: 1. žr. **diagnosis**; 2. ligų nustatymo mokslas
diagnostic test diagnostinis testas / bandinys
diagnostic value diagnostinė vertė
diagram diagrama, schema, grafikas, brėžinys
dial 1. apskritoji skalė, ciferblatas; 2. matuoti
dialectic dialektika, dialektikos, dialektiškas
dialectical žr. **dialectic**
dialog dialogas
dialogic psychotherapy dialogu grįsta psichoterapija
dialogue žr. **dialog**
Diana complex Dianos kompleksas (*ištumtas į pasąmonę moters noro būti vyru kompleksas*)
dianoetic dianoetinis, jusline patirtimi grįstas
dianoia juslinis protas
diapason diapazonas
diapause diapauzė
diaphoresis diaforezė
diaphragm diafragma, perdanga, plėvelė
diary method dienoraščio metodas
diaschisis diašizė (*smegenų sričių aplink pažėdimą disfunkcija*)
diastole diastolė

diathesis diatezė (*polinkis sirgti kai kuriomis ligomis*)

diaxon(e) dviaksonis / bipolinis neuronas

diazepam diazepamamas (*vaistas nuo nerimo*)

dicephalus dvigalvis

dichoptic dviakis, dichoptinis (*regėjimas*)

dichorhnic dvišnervis (*uodimas*)

dichotic dviausiai, dichotinis (*klausymas*)

dichotic listening dichotinis / dviausiai klausymas

dichotomy dvišakumas, skyrimasis į dvi dalis, dichotomija

dichotomous dvišakis, dichotomiškas

dichromacy žr. **dichromasy**

dichromasy dichromazija, dvispalvis regėjimas

dichromatic dvispalvis

dichromatism 1. žr. **dichromasy**; 2. dvispalvystė

dichromatopsia žr. **dichromasy**

dichromia žr. **dichromasy**

dichromopsia žr. **dichromasy**

didactic analysis psichoanalitinė didaktika (*psichoanalizės mokymo būdas*)

didactic therapy didaktinė (*psicho*)terapija

didactics didaktika

die (nu)mirti

diencephalon žr. **interbrain**

diestrus laikotarpis tarp rųjų

diet 1. dieta (*tam tikro maisto ribojimas*); 2. maistas

dietary neophobia liguista naujo maisto baimė

difference skirtumas

difference tone skirtumo tonas (*jungtinio tono rūšis*)

differentia skiriamasis požymis

differentiable diferencijuojamas

differential 1. diferencialas; 2. diferencinis, skyrimo; 3. skiriamasis

differential analysis diferencinė (*gebėjimų*) analizė

differential conditioning diferencinis sąlygojimas

differential diagnosis diferencinė diagnozė

differential extinction diferencijuotas ges(in)imas

differential inhibition diferencijuotas slopinimas

differential limen / threshold santykinis skiriamasis slenkstis

differential psychology diferencinė psichologija

differential scoring diferencijuotas įvertinimas

differentiation 1. diferencijavimas, (at)skyrimas, skyrimas (*dirgiklių*); 2. diferenciacija, dalių išsiskyrimas (*vystantis / plėtojantis*); 3. skirstymasis

difficulty 1. sunkumas; 2. kliūtis

diffidence drovumas, drova, nepasitikėjimas savimi

diffraction difrakcija, spindulių (iš)sklaidymas

diffuse 1. difuziškas, išsisklaidęs; 2. skleisti (*in-formaciją*)

diffuse attention išsklaidytas / nesutelktas dėmesys

diffuse nervous system difuzinė nervų sistema

diffuseness 1. ištęstumas, daugiažodiškumas; 2. (*organizacijos*) padrikumas

diffusion sklaida, iš(si)sklaidymas, difuzija

diffusion of knowledge žinių sklaida

diffusion of responsibility atsakomybės pas(is)-kirstymas

digamist dvipatis, dvivyrė

digamy digamija, dviviryštė, dvipatyštė

digensis kartų kaita

digenous dvilytis

digestion 1. virškinimas; 2. (*žinių*) įgijimas

digit 1. pirštas; 2. piršto plotis (*mato vienetas ≈ 1,9 cm*); 3. vienaženklis skaičius

digital 1. skaitmeninis; 2. pirštų, pirštų pavidalo

digitize skaitmeninti (*informaciją*)

digit span skaičių atminties apimtis

diglossia žr. **bilingualism**

dignity orumas, kilnumas

digression nutolimas, nukrypimas

dilapidation pablogėjimas (*būklės*)

dilatation žr. **dilation**

dilation iš(si)plėtimas

dilemma dilema, neaiškus (*būtinis*) pasirinkimas

dilettante mėgėjas, diletantas

diligence stropumas, uolumas, darbštumas

dilution effect (*gyvūnų, ypač jauniklių*) būriavimosi reiškinys

- dim** blausus, neryškus
- dimension 1.** matmuo; **2.** aspektas; **3.** požymis
- dimensionality** matiškumas, matuojamumas
- dimerous** dvidalis
- diminution** mažėjimas, mažinimas, silpnėjimas
- dimming** blausimasis
- dimness** blausumas
- dimorphic** žr. **dimorphous**
- dimorphism** dimorfizmas
- dimorphous** dimorfiškas
- dioptr** žr. **dioptr**
- dioptr** dioptrija (*lęšio laužiamosios gebos vietas*)
- dioptric aberration** sferinė aberacija
- dioptrics** dioptrika (*mokslas apie šviesos lūžimą*)
- diotic** abiausiai, binauralinis
- diphasic** dvifazis
- dipl-** dipl- (*priešdėlis, reiškiantis dvigubumą, abipusiškumą*)
- diplacis** diplakuzija, dvejinimasis ausyse
- diplegia** abipusis paralyžius
- diplegic** abipusiškai paralyžiuotas
- diplo-** žr. **dipl-**
- diploid** diploidas (*turintis dvigubą chromosomų rinkinį*)
- diploid number** chromosomų skaičius diploide
- diploidy** diploidija
- diplopia** dvejinimasis akyse, diplopija
- dipsomania** girtavimas, alkoholizmas
- dipsomaniac** girtuoklis, alkoholikas
- dipsopathy** žr. **dipsomania**
- direct** tiesioginis, netarpiškas
- direct apprehension / perception** tiesioginis suvokimas
- direct association** tiesioginė asociacija
- direct correlation** teigiama koreliacija
- directed** nukreiptas, tiesus, kryptingas, tikslingas
- directed movement** tikslingas judesys
- directedness** kryptingumas, tiesumas
- directed thinking** kryptingas mąstymas
- direction 1.** kryptis, linkmė; **2.** aspektas, pusė; **3.** instrukcija, direktyva; **4.** (pa)skyrimas
- directional selection** kryptinga atranka
- directive therapy** nurodomoji / direktyvioji terapija
- directness** tiesumas, atvirumas
- director** psichodramos vedėjas
- dirhinia** abišnervystė
- dirt eating** žemės valgymas, geofagija
- dirt phobia** liguista nešvaros baimė
- dis-** dis- (*priešdėlis, reiškiantis neigimą, pašalinimą*)
- disability 1.** negalia, ne(i)galumas; **2.** neveiknumas
- disable** ne(i)galus
- disabled 1.** neįgalintas, suluošintas; **2.** žr. **disable**
- disablement** žr. **disability**
- disabuse** atverti akis (*klystančiam*), išmesti iš galvos
- disaccord** nesutarimas
- disacustom** atpratinti
- disadvantage** nuostolis, nenauda, žala
- disaesthesia 1.** (odos) jutimų sutrikimas; **2.** nemalonūs (odos) jutimai
- disaffection** nepasitenkinimas, neloyalumas
- disaffiliate** atsiskirti
- disambiguation** dviprasmiškumo pašalinimas
- disapperance** dingimas, (iš)nykimas
- disappointment** nusivylimas, nesėkmė
- disapprobation** nepritarimas, smerkimas
- disarrangement** suardymas, dezorganizacija
- disarranged-sentence test** netaisyklingo sakinio testas
- disassociation 1.** atsiribojimas, atsiskyrimas; disociacija; **2.** asmenybės susidvejinimas / skilimas
- disaster** nelaimė, neganda; nesėkmė
- disbalance** pusiausvyros sutrikimas
- disbelieve** ne(pa)tikėti
- disbrain** pašalinti galvos smegenis
- discharge 1.** išrašymas (*iš ligoninės*); **2.** atleidimas (*iš darbo*); **3.** išskyrimas, iš(si)krovimas; **4.** veikimo potencialo / impulso generavimas
- discharge of affect** emocinė iškrova, afekto apraiška
- dischronation** laiko agnozija (*laiko orientacijos sutrikimas*)
- disciple** mokinyš, sekėjas
- disciplinarian** griežtos drausmės šalininkas

discipline 1. drausmė; 2. mokymo metodas; 3. (*mokslo, mokymo*) dalykas

discomfort nepatogumas, negera savijauta, diskomfortas

discompose trikdyti

disconfirmability žr. **falsifiability**

disconfirmation nepa(si)tvirtinimas, nepasiteisinimas

disconfirmation of expectations lūkesčių nepasiteisinimas

disconnect atjungti, atskirti

disconnection (*kartu veikiančių nervinių centrų*) atjungimas, atskyrimas

disconnexion žr. **disconnection**

disconsolate liūdnas, nelaimingas

discontent nepasitenkinimas, apmaudas

discontinuous variable netolydusis / diskretiškasis kintamasis

discontinuance pertraukimas, sustabdymas

discontinuation žr. **discontinuance**

discontinuity pertraukiamumas, netolydumas; nutrūkimas, trūkis

discontinuity theory / hypothesis trūkio teorija / hipotezė

discordance 1. nesutarimas; 2. neatitikimas

discouragement atkalb(in)ėjimas, drąsos atėmimas

discourse analysis diskurso analizė

discovery atradimas, atidengimas

discovery learning atrandamasis mokymasis

discredit diskreditavimas, diskreditacija

discreet diskretiškas, taktiškas, atsargus

discrepancy skirt(ing)umas, nesutapimas, neatitikimas

discrepant skirtingas, nesutampantis

discrete atskiras, pavienis

discretion 1. veiksmų laisvė; 2. taktiškumas, diskretiškumas

discrimen (*jušinis*) skyrimas

discriminability iš(si)skiriamumas

discriminal skyrimo, skirtumo

discriminal dispersion skirtumų dispersija

discriminandum dirgiklių atskiriamumas

discriminant skiriamasis veiksnys

discriminant analysis diskriminantinė analizė

discriminate 1. (at)skirti; 2. diskriminuoti, skirtingai vertinti

discriminated operant conditioning operantinis skiriamasis sąlygojimas

discrimination 1. gebėjimas skirti, skyrimas; 2. diskriminacija

discriminative diferencinis, skyrimo

discriminative cue skiriamasis požymis

discriminative power (*testo*) skiriamoji / skirtymo galia

discriminative range skiriamoji sritis

discursive 1. neaiškus, padrikas; 2. diskursyvus

discussant diskusijos dalyvis

discussion 1. (ap)svarstymas, aptarimas; 2. diskusija

disease liga, susirgimas

diseased condition patologinė būklė

diseased incidence sergamumas

disease model ligos / medicininis modelis

disease phobia liguista baimė susirgti

disembodiment bekūniškumas, atskirta nuo kūno (*siela*)

disenfranchised grief žr. **disfranchised grief**

disengagement nusišalinimas

disequilibrium pusiausvyros sutrikimas

disestezija (*odos*) jutimo sutrikimas

disfiguration sudarkymas

disfigurement fizinė yda, fizinis trūkumas

disfluency nerišlumas

disfranchised grief slaptas sielvartas

disgust bjaurėjimasis

dishabituation 1. atpratimas; 2. dishabituacija, pripratimo sutrikdymas

disharmony nedarna, disharmonija

dishonesty nedorumas, nesąžiningumas

dishono(u)r negarbė, gėda

disillusion iliuzijų praradimas, nusivylimas

disillusionment neviltingumas

disincentive stabdys, atbaidymo priemonė

disinclination nenoras

disinformation dezinformacija

disinhibition slopinimo sutrikimas / sutrikdymas

disintegration dezintegracija, iš(si)skaidymas, išsiderinimas, vientisumo praradimas

- disjoint sets** nesikertančios / nesusietos nuostatos
- disjunction** 1. atskyrimas, perskyrimas; 2. disjunkcija
- disjunctive concept** disjunkcinė sąvoka
- disjunctive motivation** alternatyvioji motyvacija
- disjunctive reaction time** pasirinkimo reakcijos laikas
- disjunctive syllogism** disjunktyvusis silogizmas / samprotavimas
- disjunctivity** 1. skiriamumas, disjunktyvumas; 2. minčių ir veikslių koordinacijos stoka
- dislocation** vietos pakeitimas
- dismiss** išmesti, vyti, atleisti
- disobedience** ne(pa)klusnumas, neklausymas
- disobedient** ne(pa)klusnus
- disorder** 1. sutrikimas, liga; 2. ardyti sveikatą
- disordered / impaired activity** sutrikusi / ydinga veikla
- disorganization** dezorganizacija, pairimas, netvarka
- disorganization of behavior(u)r** elgesio dezorganizacija
- disorganized attachment** sutrikdytas prieraišumas
- disorientate** dezorientuoti, (su)klaidinti, netekti orientacijos
- disorientation** dezorientacija, (su)klaidinimas
- disparate** skirtingas, kitoks, nesutampantis
- disparate retinal points** nesutampantys / disparatiniai tinklainės taškai
- dispartition** skirtumas, nelygumas
- disparity** disparatiškumas, neatitiktis
- dispassionate** bešalis, nešališkas
- dispensary of mental hygiene** psichiatrijos dispensaris
- disperse** (išsi)sklaidyti, išplisti
- dispersion** 1. dispersija; 2. sklaida
- dispersion circle** (*šviesos*) sklaidos ratas
- dispersion-relief quotient / ratio** kančios ir palengvėjimo santykio rodiklis
- displace** pakeisti, perkelti
- displaced aggression** sukeista / perkelta agresija
- displaced vision** optiškai iškreiptas regėjimas
- displacement** pakeitimas, perkėlimas, slinkis
- displacement of affect** afekto / emocijos pardresavimas (*perkėlimas iš vieno objekto į kitą*)
- display** 1. parodymas, at(si)skleidimas; 2. dirgiklio pateikimas; 3. dirginimo įranga; 4. pul-tas, ekranas
- displease** nepatikti
- displeasure** nepasitenkinimas, apmaudas
- disposal** dispozicija, turėjimas savo žinioje
- disposition** 1. charakteris, būdas, polinkis; 2. žr. **disposal**
- dispute** disputas, debatai, polemika
- disqualification** diskvalifikacija, netinkamumas, pripažinimas neveiksniu
- disquiet** nerimas, neramumas
- disregard** nepaisymas, ignoravimas, dėmesio nekreipimas
- disrespect** nepagarba, negerbimas
- disrespectful** nepagarbus, nemandagus
- disruption** žlugdymas, griovimas, trikdymas
- disruptive behavior(u)r disorder** griaunamasis elgesys
- dissatisfaction** nepasitenkinimas
- dissection** skrodimas, perpjovimas
- dissemble** slėpti, maskuoti (*jausmus, norus*)
- disseminate** skleisti, platinti
- dissent** 1. nuomonių skirtumas; 2. nesutikti
- dissentient** kitamintis
- dissertation** disertacija
- dissident** disidentas, kitamanis
- dissimilarity** nepanašumas
- dissimilation** žr. **catabolism**
- dissimulation** slėpimas (*jausmy, norų, ligos*), apsimetimas
- dissimulator** apsimetėlis, veidmainis
- dissymmetry** žr. **asymmetry**
- dissociable** nesocialus, nevisuomeniškas
- dissociation** disociacija, atsiejimas, išsiskyrimas, rišlumo sutrikimas
- dissociative** atskiriantis, atsiejantis, disociatyvus
- dissociative disorder** disociatyvusis sutrikimas
- dissociative fugue** disociatyvioji fuga
- dissonance** disonansas, nedarna, neatitikimas
- distal** tolimes, netiesioginis, distalinis

distal response 1. atsakas į distalinį dirgiklį;
2. atsako poveikis aplinkai

distance 1. atstumas, nuotolis, toluma, tolis;
2. laiko tarpas; 3. perspektyva

distance constancy atstumo konstantiškumas / pastovumas

distance receptor, distoreceptor toliusis receptorius

distance vision atstumo suvokimas regėjimu

distance zones (*asmeninės erdvės*) zonų atstumas

distasteful nemalonus, atstumiantis, bjaurus

distemper 1. negalavimas; 2. dvasinis sutrikimas

distichous dvieilis

distinct skirtingas, atskiras, individualus

distinction skirt(ing)umas, savitumas, individualumas

distinctive skiriamasis, būdingasis, atskiriantis

distinctive feature skiriamasis / būdingasis bruožas

distinctness 1. aiškumas, ryškumas; 2. iš(si)skiriamumas

distinguishing character skiriamasis požymis

distorted room iškreiptas / Amesio kambarys (*gilumos suvokimui tirti*)

distortion iškreipimas, deformavimas

distract atitraukti / išblaškyti (*dėmesį*)

distracted 1. išsiblaškęs, suglumęs; 2. išblaškytas, sutrikdytas

distracted attention išblaškytas dėmesys

distractibility 1. išblaškumumas; 2. išsiblaškimumas

distractor distraktorius (*dėmesį blaškantis / atitraukiantis veiksny*s)

distractor technique (*dėmesio*) blaškymo metodika

distract išsiblaškęs, neatidus

distress 1. trikdantis veiklą stresas; 2. išsekimas, funkcijos sutrikimas; 3. sielvartas, kančia

distressful sielvartingas, nelaimingas

distressful uncertainty kankinama nežinia

distressing 1. keliantis sielvartą; 2. gluminantis

distributable (pa)skirstytinas, paskirstomas

distribute (pa)skirstyti, (iš)dalyti, (išsi)barstyti, (iš)plisti

distributed practice paskirstytas mokymasis, paskirstytos pratybės

distribution 1. skirstinys; 2. pasiskirstymas, pasiskirstymo dėsnis, išsidėstymas; 3. paplitimas

distribution curve skirstinio kreivė

distribution-free statistics žr. **nonparametric statistics**

distribution of attention dėmesio paskirstymas

distribution of scores įverčių skirstinys

distributive analysis and synthesis paskirstytoji / distribucinė analizė ir sintezė (*psichoterapijos metodika*)

distributivity skirstomumas, distributyvumas

distrustful nepasitikintis

disturbance trukdymas, trikdymas

disturbed child sutrikusios raidos vaikas

disunite perskirti, (at)skirti

disuse ne(be)vartojimas, ne(be)naudojimas

disvolution atgalinė raida

disyllabic dviskiemenis

disynaptic dvisinapsis

diuresis diurezė (*šlapimo išsiskyrimas*)

diurnal 1. paros (*ciklas, periodas*); 2. dienos, dieninis

divagation kalbos / mąstymo padrikumas

divergence divergencija, išsiskyrimas

divergent 1. divergentiškas, išsiskiriantis, nukrypstantis; 2. sklaidomasis (*apie lęšį*)

divergent evolution divergentinė / įvairiakryptė evoliucija

divergent thinking divergentinis / įvairiakryptis mąstymas

diverse įvairus, skirtingas

diversification įvairinimas

diversiform įvairus, įvairialytis

diversion (*dėmesio*) nukreipimas / atitraukimas

diversionary žr. **diversive**

diversity įvairovė, skirtybė

diversity training pakantos įvairovei mokymas

diversive nukreipiantis / atitraukiantis (*dėmesį*)

divided attention paskirstytas dėmesys

divided brain perskirtos galvos smegenys

divisible dalomas, dalus

division 1. dalijimas(is); 2. skyrimasis, skilimas

divorce skyrybos, ištuoka

dizygotic dizigotinis, neidentiškas (*kilęs iš dviejų apvaisintų kiaušialąsčių*)

dizziness galvos sukimasis / svaigimas

dizzy apsvaigęs

docility romumas, supratingumas

doctor in charge gydantis gydytojas

documentation dokumentacija, patvirtinimas
dokumentais

doer atlikėjas, veiklūnas, veikėjas

dog-ape šunbeždžionė

dogmatism dogmatizmas

dol dolis (*skausmo vienetas – dvigubo stiprumo
slenkstinis skausminis dirginimas*)

dolichocephaly ilgagalvystė

dolichomorphy ilgakūnystė

dolly lėlytė

dolor 1. sielvartas, liūdesys; 2. skausmas (*fizinis,
dvasinis*)

dolorimeter skausmo matuoklis

dolorimetry skausmo matavimai

dolour žr. **dolor**

domain 1. valda; 2. sritis, zona; 3. domenas

domatophobia liguista baimė būti name / pa-
talpoje

domestic 1. vidaus, krašto; 2. namų, naminis;
3. prijaukintas; 4. domestiktuotas (*tapęs na-
miniu*)

domestication 1. (pri)jaukinimas; 2. domesti-
kacija (*padarymas naminiu*)

domicile nuolatinė gyvenamoji vieta

dominance dominavimas, vyravimas, viešpata-
vimas

dominance need dominavimo poreikis

dominance-submission dominavimas ir paval-
dumas

dominant 1. vyraujantis, dominuojantis; 2. do-
minantė

dominant trait 1. vyraujanti savybė, vyraujan-
tis bruožas; 2. pagal dominuojantį geną pa-
veldima savybė

domination žr. **dominance**

dominator dominatorius (*tinklainės ganglijinių
ląstelių rūšis*)

dominatrix (*sueities metu*) dominuojanti par-
tnerė

domineering despotiškas, valdingas

dominion viešpatavimas, valdžia

donatism ankstyvoji hipnozės stadija

done up išsekęs, pavargęs

doodling mechaniškas piešimas

door-in-the-face technique „durimis į veidą“ /
„smūgio į kaktą“ technika (*ko nors siekimas
pradedant stipriu reikalavimu*)

dopamine dopaminas

dopamine hypothesis dopamininė (*šizofreni-
jos*) hipotezė

dopamine receptor dopamino jutiklis (*dopa-
minui jautri molekulė*)

dopaminergic dopaminerginis, jautrus dopa-
minui

dope dopingas, narkotikas

doping dopingo vartojimas

doraphobia liguista kailio baimė

dormancy neveiklumas, apsnūdimas

dorsal nugarinis, nugaros, dorsalinis

dorsal column nugarinis (*nugaros smegenų*)
pluoštas

dorsal root užpakalinė (*nugaros smegenų*) šak-
nelė

dors(o)- dors(o)- (*pirmoji sudurtinių žodžių
dalis, rodanti sąsają su nugara*)

dorsolateral nugarinis šoninis

dorsomedial nugarinis vidinis

dorsum nugara

dosage dozavimas, norma

dose 1. dozė; 2. dozuoti, duoti vaistus dozėmis

dossier ligos istorija

dotage suvaikėjimas senatvėje

dotting test taškų testas

double approach-avoidance conflict dviguba-
sis (*tikslų*) siekimo ir vengimo konfliktas

double consciousness susidvejėjusi sąmonė

double dvigubas, sudvejintas

double-alteration problem sudvejintų dirgi-
klių kaitaliojimo uždavinys

double-blind dvigubai „aklas“ tyrimas (*tyri-
mas, kurio metu nei tiriamasis, nei tyrėjas
nežino poveikio pobūdžio*)

double-entry table dvigubos įvesties lentelė

double hearted dviveidis

double minded neryžtingas

double talk dviprasmybė

double vibration (dv) virpesio periodas
double vision dvejinimasis akyse, diplopija
doubling dvigubinimas, dvejinimas
doubt 1. abejonė; **2.** abejoti
doubting mania abejojimo / netikrumo manija
downer slopinamasis vaistas
downhearted liūdnas
downward communication hierarchiška / direktyvioji komunikacija
drama therapy psichodrama
dramatics dramos taikymas rehabilitacijoje
dramatization dramatinavimas, perdėjimas
drastic griežtas, drastiškas
drawing piešimas, braižyba
dread (didelė) baimė
dream 1. sapnas; sapnuoti; **2.** svajonė, fantazija; svajoti, fantazuoti
dream analysis / interpretation sapnų analizė / aiškinimas
dream anxiety disorder nakties košmarai, buginantys sapnai
dream determinant sapno (*psychologinis*) veiksnys
dream ego sapnų ego
dream symbolism sapno simbolika
dreamland svajonių pasaulis
dreamless besapnis
dreamlike pasakiškas
dream-series method sapnų serijinio tyrimo metodika
dream-work sapno turinio atskleidimas
dreamy svajokliškas, svajingas, pasakiškas
drinking aid (pagalbinė) rengimosi priemonė
drift lėtas slinkimas, dreifas
drill treniruotė, kartojimas
drinking aid (pagalbinė) gėrimo priemonė
drinkometer gėrimų matuoklis
drive vara, potraukis, paskata
dromomania liguistas potraukis vaikščioti / keliauti
dromophobia liguista vaikščiojimo / keliavimo baimė
dropout pašalintas nebaigus mokymosi / gydymo
dropping kritimas, metimas
dropsy of brain galvos smegenų vandenė
drowsiness mieguistumas

drug 1. vaistas; **2.** narkotikas
drug abuse piktnaudžiavimas vaistais / narkotikais
drug addict narkomanas
drug addiction narkomanija
drug antagonism vaistų priešpriešinis veikimas
drug dependence priklausomybė nuo narkotikų / vaistų
drug friend žr. **drug addict**
drug holiday narkotikų nevartojimo laikas
drug interaction vaistų sąveika
drug order vaistų (pa)skyrimas
drug tolerance narkotikų / vaistų tolerancija / pakanta
drum 1. būgnas; **2.** (*ausies*) būgnelis
drunkenness girtavimas
dual dvejopas, dvilypis, dvigubas
dual coding dvejopas kodavimas
dualism dualizmas
dualist dualistas
duality dvilypumas, dvejopumas
dualize dvigubinti
dual personality sudvejinta asmenybė
dual-purpose dvejopos paskirties
duct kanalas, latakas, landa
ductless belatakis
duipara dukart gimdžiusi
dull 1. bukas, nenuovokus; **2.** nuobodus
dull brain bukaprotystė, bukumas
dull hearing neprigirdėjimas
dull normal ribinis intelektas
dull pain bukas skausmas
dull sight silpnas regėjimas
dumb 1. nebylys; nebylus; **2.** latentinis, slaptas; **3.** netekęs žado
dumbness nebylystė
dummy 1. netikras, fiktyvus; **2.** žr. **placebo**
dupl(o)- dupl(o)- (*priešdėlis, reiškiantis dvigubumą, abipusiškumą*)
duplex dvigubas, dvipusis
duplexity 1. dvigubumas, dvipusiškumas, dvejojumas; **2.** dviveidiškumas
duplexity theory (regėjimo, tinklainės procesų) dvejojumo teorija
duplication dvigubinimas, kopijavimas
duplicity žr. **duplexity**

- durability** ilgaamžiškumas
- dural** susijęs su kietuoju smegenų dangalu
- dura mater** *lot.* kietasis smegenų dangalas
- durance** ilgaamžiškumas, specifinės veiklos periodas (*žmogaus gyvenime*)
- dura sinus** *lot.* kietojo smegenų dangalo išduba / ertmė
- duration** trukmė
- duress** prievarta
- duty** pareiga, prievolė
- dwarf** 1. neužauga; 2. žemaūgis (*gyvūnas, augalas*)
- dwarfishness** žr. **dwarfism**
- dwarfism** žemaūgystė
- dwarfness** žr. **dwarfism**
- dyad** žr. **diad**
- dying** 1. mirtis, mirimas; 2. mirštantis
- dying phobia** tanatofobija (*liguista mirties baimė*)
- dynamia** energija, veiklumas
- dynamic** 1. dinamiškas, dinaminis, veiklus; 2. susijęs su jėga
- dynamic equilibrium** dinaminė pusiausvyrą
- dynamic psychology** dinaminė psichologija
- dynamics** dinamika
- dynamism** dinamizmas, dinamiškumas
- dynamogenesis** dinamogenezė: 1. energijos / jėgos atsiradimas raumenyse; 2. judesio jėga proporcinga pojūčiui
- dynamogeny** žr. **dynamogenesis**
- dynamograph** dinamografas
- dynamometer** dinamometras
- dyne** dina (*jėgos / slėgio vienetas*)
- dynorphins** dinorfinai (*endogeninių opiatų grupė*)
- dys-** dis- (*priešdėlis, reiškiantis sutrikimą, trūkumą, ydą*)
- dysacusia** žr. **dysacusia**
- dysacusia** klausos yda / sutrikimas
- dysacusis** žr. **dysacusia**
- dysarthria** dizartrija, tarimo sutrikimas
- dysbasia** eisenos sutrikimas
- dysbulia** disbulija, valios sutrikimas
- dyscalculia** diskalkulija, skaičiavimo sutrikimas
- dyschiria** dischirija (*lietimo vietos jutimo sutrikimas*)
- dyschromacy** spalvų regėjimo sutrikimas
- dyschromatopsia** žr. **dyschromacy**
- dyschromia** odos pigmentacijos sutrikimas
- dyschromopsia** žr. **dyschromacy**
- dyschronism** laiko nesuvokimas
- dysdyadochokinesia** disdiadochokinezija (*alternatyvių veiksmų atlikimo pirštais sutrikimas*)
- dyseneia** diseniija, tarimo sutrikimas (*dėl kurtumo*)
- dysergasia** neurastenija
- dysesthesia** jutimo sutrikimas
- dysfunction** disfunkcija, funkcijos sutrikimas
- dysgenesia** disgenezė, ydinga / sutrikusi raida
- dysgenesis** žr. **dysgenesia**
- dysgeusia** disgeuzija, skonio sutrikimas
- dysglossia** disglosija, kalbos sutrikimas
- dysgnosis** disgnozija, (at)pažinimo sutrikimas
- dysgraphia** disgrafija, rašymo sutrikimas
- dyshomophilia** dishomofilija (*nerimas dėl homoseksualinių fantazijų*)
- dyskinesia** diskinezija, judesių sutrikimas
- dyslalia** dislaliija, kalbėjimo sutrikimas
- dyslexia** disleksija, skaitymo sutrikimas
- dyslogia** dislogija, minčių reiškimo sutrikimas
- dysmetria** dismetrija, judesių valdymo sutrikimas
- dysmetropsia** dismetropija (*objektų dydžio ir formos suvokimo regėjimu sutrikimas*)
- dysmimia** dismimija, mimikos sutrikimas
- dysmnesia** dismnezija, atminties sutrikimas
- dysmorphism** dismorfizmas (*kūno sandaros nenormalumas*)
- dysmorphophobia** dismorfofobija (*liguistas susirūpinimas savo išvaizda*)
- dysopsia** dizopsija, regėjimo sutrikimas
- dysorexia** dizoreksija, apetito sutrikimas
- dysorthographia** dizortografija, tarties sutrikimas
- dysosmia** dizosmija, uodimo sutrikimas
- dysostosis** dizostozė, kaulų raidos sutrikimas
- dyspareunia** dispareunija, skausminga lytinė sueitis
- dysphagia** disfagija, rijimo sutrikimas
- dysphasia** disfazija, kalbėjimo sutrikimas (*dėl kalbos centrų pažeidimo*)

dysphemia disfemija, kalbėjimo sutrikimas (*dėl psichikos sutrikimo*)
dysphonia disfonija, balsu sutrikimas
dysphonia puberum balsu mutacija, lytinio brendimo disfonija
dysphorea žr. **dysphoria**
dysphoria disforija, nuotaikos sutrikimas
dysphrasia žr. **dysphasia**
dysphrenia *psn.* disfrenija, psichikos sutrikimas
dysplasia displazija, raidos / augimo sutrikimas
dyspn(o)ea dusulys, dispnėja
dyspraxia dispraksija, veiksmo / veiklos sutrikimas
dysrhythmia disritmija, funkcijos ritmo sutrikimas
dyssexuality seksualumo sutrikimas
dysocial personality sutrikusio socialinio elgesio asmenybė
dysomnia disomnija, miego sutrikimas
dyspermia dispermija, skausmingas sėklos išsiveržimas
dysstasia distazija, stovėjimo sutrikimas
dystaxia distaksija, judesių koordinacijos sutrikimas
dysthymia distimija, sustiprėjęs liūdesys
dysthymic disorder žr. **dysthymia**
dystonia distonija, tonuso sumažėjimas
dystrophic distrofiškas, nepakankamos mitybos
dystrophy distrofija, nepakankama mityba
dysuria dizurija, šlapinimosi sutrikimas

E

ear 1. ausis (*garso jutimo organas*); **2.** auselė

earache ausies skausmas

ear defenders ausinės (*garsui slopinti*), antifonai

eardrum žr. **tympanic membrane**

ear-minded (*asmuo*) su gera klausa, gera girdimoji atmintis

earreach aiškaus garso atstumas

earshot girdėjimo atstumas

ear vomiting refleksinis vėmimas (*suerzinus klausos sistemą*)

earwax žr. **cerumen**

easement susilpnėjimas (*skausmo*)

eat valgyti

ebriety girtumas

ebullience (*jausmų*) protrūkis, jaudulys

ebullition žr. **ebullience**

ecbatic žymintis rezultatą / pasekmę

eccentric 1. periferinis; **2.** ekscentrikas; ekscentriškas žmogus

eccentric atrophy išplitusioji atrofija

eccentric limitation regos lauko susiaurėjimas

eccrysis išskyrimas

eccytesis negimdinis nėštumas

ecdemic ekdeminis, susijęs su nevietine liga

ec- ek- (*priešdėlis, reiškiantis išorinį, išorę*)

echo atgarsis, aidas

echo- echo- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su aidu, atsikartojimu*)

echographia echografija (*žodžių perrašinėjimas nesuvokiant jų prasmės*)

echoic 1. aido, atgarsio, panašus į aidą; **2.** ataidintis

echoic behavio(u)r mėgdžiojamoji elgsena

echoic memory aidinė atmintis

echoing aidingas, aidintis

echokinesis echokinezija (*kito žmogaus judesių kartojimas*)

echolalia echolalija (*kito žmogaus žodžių kartojimas*)

echolocation echolokacija (*objekto lokalizacija pagal atgarsį / aidą*)

echomatism žr. **echopraxia**

echomimia žr. **echopraxia**

echomotism žr. **echopraxia**

echopathy echopatija (*veiksmų ar žodžių mechaniškas atkartojimas*)

echophony echofonija (*balso aidas krūtinėje*)

echophotony spalvinis girdėjimas (*spalvų jutimas girdint garsą*)

echophrasia žr. **echolalia**

echopraxia echopraksija (*mechaniškas kito žmogaus veiksmų kartojimas*)

echopraxis žr. **echopraxia**

echo-sounder echolotas

echo speech / sign echolalija (*kito žmogaus žodžių kartojimas*)

eclampsia eklampsija, traukulių priepuolis

eclamtogenic sukiantis priepuolius

eclecticisim eklektizmas

eclim(i)a nuolatinis alkis

ecmnesia nesenų įvykių užmiršimas

ecobehavio(u)ral ekobihevioristinis

ecofeminism ekofeminizmas (*ekologinio ir feministinio judėjimų samplaika*)

ecological ekologiškas, ekologinis

ecological optics ekologinė optika (*J. Gibsono teorijos terminas*)

ecological psychology ekologinė psichologija

ecological validity ekologinis validumas

ecology aplinkotyra, ekologija

ecomania ekomanija, liguistas valdingumas (*šeimoje*)

economic 1. ūkio, ūkinis; ekonomikos, ekonominis; **2.** psichinė energija (*psichoanalizėje*)

ecopathology ekopatologija (*nenormalumas / nuokrypis aplinkinių požiūriu*)

ecosystem ekosistema

ecphoria ekforija (*atminties pėdsakų aktyvacija*)

ecphory žr. **ecphoria**

ecstasy 1. ekstazė, stipraus jaudulio būseną;
2. ekstazis (*narkotikas*)

ecstatic ekstazės pagautas, traso būsenos

ectal išorinis

ecto- žr. **ec-**

ectoderm ektoderma, išorinis gemalinis lapelis

ectogenesis ektogenezė, egzogenezė

ectogenic teratim išsigimimas (*kai trūksta kurių nors kūno dalių*)

ectogenous žr. **exogenous**

ectohormone feromonas

ectomorphy ektomorfiija (*lieso kūno tipas*)

ectopia neįprasta organo padėtis

ectopic pregnancy žr. **eccycesis**

ectoplasm ekto plazma

ectopy žr. **ectopia**

ectotherm šaltakraujis (*gyvūnas*)

ectrogeny organo netekimas / nebuvimas

ectromelia begalūnystė

edema patinimas, pabrinkimas

edible valgomas, valgomasis

educability mokslumas, mokytinumas, pajėgumas mokytis

educable mokytinas

educated 1. apsisvietęs, išsimokslinęs; 2. išlavintas (*skonis*)

education 1. švietimas; 2. ugdymas, lavinimas, mokymas

educational mokomasis, mokymo

educational acceleration mokslumo akceleracija

educational achievement akademinė pasieka

educational guidance pedagoginė pagalba

educational psychology pedagoginė psichologija

educational quotient (EQ) mokslumo koeficientas

educational retardation akademinis atsilikimas

educationalist žr. **educator**

educationally subnormal mažesnio mokslumo

education of will valios ugdymas

educative auklėjamasis, šviečiamasis

educator pedagogas, švietimo darbuotojas

educate išaiškinti, atskleisti

education 1. išaiškinimas, atskleidimas (*gabumų, galimybių*); 2. išvada

effect 1. poveikis, įtaka, veikimas; 2. pasekmė, rezultatas; 3. efektas, įspūdis

effectance (*poveikio*) veiksmingumas

effector žr. **effector**

effective veiksmingas

effective dose veiksminga dozė

effective habit strength veiksmingas įpročio / įgūdžio stiprumas

effectiveness 1. veiksmingumas; 2. įspūdingumas

effective stimulus veiksmingas dirgiklis

effectless neveiksmingas

effector efektorius

effeminacy išlepinimas, (*vyro*) moteriškumas

effemination 1. sumoterėjimas; 2. pasyvusis homoseksualizmas

effluent eferentinis, išcentrinis

effervescence jaudulys, jaudinimasis

effete išsekęs, nualintas

efficacy veiksmingumas

efficiency produktyvumas, efektyvumas

effluvium 1. tvaikas, garai; 2. nemalonus kūno kvapas; 3. fluidas (*hipotetinis judrus skystis, kurio tekėjimu buvo aiškinama elektra, magnetizmas*); 4. psichinė srovė (*spinduliuojanti iš žmogaus kūno*) (*parapsichologijoje*)

effort pastanga

egalitarianism egalitarizmas (*visuotinės lygiavos nuostata*)

egersis kraštutinis būdravimas, nemiga

egertic sukeltantis nemigą / būdravimą

egg cell kiaušialąstė

egg stage inkubacinis laikotarpis

ego 1. aš, savastis; 2. ego (*asmenybės struktūros dalis psichoanalizėje*)

ego-alien žr. **egodystonic**

ego cathexis / libido / erotism egokateksis, narcizmas

egocentricity žr. **egocentrism**

egocentrism egocentrizmas

- ego complex** ego kompleksas
- egodystonic** egodistoniškas (*pasizymintis ego poreikių, tikslų, elgesio ir jausmų disharmonija*)
- ego failure** ego trūkumas / sutrikimas
- ego-id** ego ir id
- egoism** egoizmas, savanaudiškumas
- egoistic** egoistinis, egoistiškas, savanaudiškas
- egoistic suicide** egoistiška savižudybė
- egomania** egomanija, patologinis savęs pervertinimas, kraštutinis egoizmas
- egomorphism** 1. egomorfizmas; 2. autizmas
- ego-object polarity** aš ir ne aš skyrimas / poliškumas
- egopathy** egopatija, priešiškumas
- ego psychology** ego psichologija
- egosyntonia** egosintonija (*ego poreikių, tikslų, elgesio ir jausmų harmonija*)
- egotheism** tapatinimasis su Dievu
- egotism** savimana, egotizmas
- ego-trip** elgtis egoistiškai
- ego-tripper** savimeilis, egoistas
- egressing insanity** psichozė dėl ankstesnės ligos
- eiconometer** 1. mikroskopo didinamosios galios matuoklis; 2. anizeikonijos matuoklis
- eidelon** atvaizdas
- eidetic** eidetinis, eidetiškas
- eidetiker** eidetikas
- eidoptometry** eidoptometrija, regos aštrumo matavimas
- eidotropic** eidotropinis (*skatinantis vaizdo baigtinumą*)
- eikon** ikona, vaizdas
- eisodic** žr. **afferent**
- either-or thinking** dichotominis mąstymas
- ejaculation** ejakuliacija, sėklos išmetimas
- ejection** išstūmimas, išmetimas
- elaborated code** detalusis kodas
- elaboration** 1. detalizavimas; 2. (*minties*) rutuliojimas; 3. rengimas, tobulinimas; 4. susidarymas, gaminimasis
- elation** nuotaikos pakilimas, stiprus juokas
- elative** eliatyvas (*didžiausias ypatybės kiekis*)
- elbow jerk** alkūnės refleksas
- elder abuse** smurtas prieš senyvus ir senus žmones
- elective** pasirinktinis, atrenkamasis
- Electra complex** Elektros kompleksas (*dukters lytinė meilė tėvui, pavydas ir neapykanta motinai*)
- electrical synapse** elektrinė sinapsė
- electric sense** elektros jutimas
- electric shock therapy** žr. **electroshock therapy**
- electro-** elektro- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su elektra*)
- electroaesthesiometer** elektroesteziometras
- electroanesthesia** elektroanestezija (*skausmo slopinimas elektra*)
- electrocardiogram** elektrokardiograma (*širdies veikimo srovių užrašas*)
- electrocardiograph** elektrokardiografas (*prietaisas širdies veikimo srovėms užrašyti*)
- electrocardiography** elektrokardiografija
- electroconvulsive shock / therapy** elektrokonvulsinis šokas, elektrokonvulsinė terapija (*psichikos ligoms gydyti*)
- electrocorticogram** elektrokortikograma (*pusrutulių žievės veikimo srovių užrašas*)
- electrocution** mirtis nuo elektros
- electrode** elektrodas
- electrodermal response** žr. **galvanic skin response**
- electrodiagnosis** elektrodiagnostika
- electroencephalogram** elektroencefalograma (*galvos smegenų veikimo srovių užrašas*)
- electroencephalograph** elektroencefalografas (*prietaisas galvos smegenų veikimo srovėms užrašyti*)
- electroencephalographic arousal** elektroencefalografinė jaudos raiška
- electroencephalography** elektroencefalografija
- electrography** elektrografija (*gyvų audinių elektrinių reiškinių – biosrovių užrašas*)
- electrokymography** judesių užrašymas elektrokimografu (*judesių registravimo prietaisu*)
- electromyogram** elektromiograma (*raumenų biosrovių užrašas*)
- electromyograph** elektromiografas (*prietaisas raumenų veikimo srovėms registruoti*)
- electromyography** elektromiografija
- electronarcosis** elektronarkozė

electronystagmography elektronistagmografija
electrooculogram elektrookulograma (*akies veikimo srovių užrašas*)
electroolfactogram elektroolfaktograma (*uodimo sistemos veikimo srovių užrašas*)
electrophotherapy gydymas elektros šviesa
electrophysiology elektrofiziologija (*mokslas apie elektros reiškinius gyvuose organizmuose*)
electroplethysmography elektropletizmografija (*kraujo tūrio kraujagyslėse elektrinis matavimas*)
electropyrexia elektropireksija (*kūno temperatūros padidinimas elektra*)
electroretinogram elektroretinograma (*akies tinklainės veikimo srovių užrašas*)
electroshock therapy gydymas elektros šoku
electrosleep therapy gydymas elektros sukeltu miegu
electrostimulation dirginimas / stimuliavimas elektra
electrostimulator elektrostimulatorius
electrotactile elektrotaktilinis
electrotaxis elektrotaksis
elektrotherapeutics žr. **electrotherapy**
electrotherapy elektroterapija, gydymas elektra
electrothermotherapy elektrotermoterapija (*gydymas elektros sukelta šiluma*)
electrotonus elektrotonusas (*gyvo audinio tonuso keitimas elektra*)
electrotropism elektrotropizmas
elementalism žr. **elementarism**
elementarism elementarizmas
elementary 1. elementarus, paprastas; 2. pradinis; 3. neskaidomas
elementism žr. **elementarism**
elevator phobia liguista elevatoriaus / keltuvo baimė
elicitation reagavimas specifišku atsaku (*pvz., seilių išskyrimu*)
elicited sukeltas, atsakomasis (*elgesys*)
eligibility tinkamumas, reikiama kvalifikacija
elimination eliminacija, atmetimas, pašalinimas
eliminativism eliminatyvizmas, redukcionizmas
elocutionary oratoriškas
elopement pabėgimas (*iš ligoninės, namų*)

eloquence iškalba
elucidation paaiškinimas
elusive memory silpna atmintis
emaciate išsekinti, išvarginti, nualinti
emasculate 1. kastruoti; 2. silpninti vyriškumą
emasculation 1. emaskuliacija (*vyriškumo silpninimas*); 2. kastracija
embarrassment sumišimas
embedded įterptas, įterptinis
embedded figure įterpta / paslėpta figūra
embeddedness įterptumas
embodiment įkūnijimas
embolalia žr. **embololalia**
embolic stroke embolinis insultas (*kraujagyslės užsikimšimo sukeltas insultas*)
embolism embolija, kraujagyslės užsikimšimas
embololalia embololija, embolinė kalba (*sudaryta iš beprasmių žodžių ar įterptinių skiemenų*)
embolophrasia žr. **embololalia**
embolus embolas, kraujagyslę užkemšantis darinys (*trombas, riebalų lašas, oro pūslėlė*)
embrace reflex apsauginis refleksas
embryo embrionas, gemalas
embryogenic žr. **embryogenic**
embryogenic embriogeninis, susijęs su gemalu ar gemaline raida
embryogeny embriogenezė, gemalo raida
embryoism užuomazginė / gemalo būklė
embryology embriologija
embryonic embrioninis, gemalinis, užuomazginis
embryonization embrionizacija (*grįžimas į gemalinę būklę*)
emergence 1. antirodymas, (iš)kilimas; 2. psichologinis antiredukcionizmas (*psichikos redukcijos į smegenų procesus atmetimas*)
emergency 1. sunki ligonio būklė; 2. kritinė padėtis
emergency call neatidėliotinas iškvietimas (*pas ligonį, klientą*)
emergency condition kritiška padėtis
emergency psychotherapy neatidėliotina / skubi psichoterapija
emergency services greitosios pagalbos paslaugos / tarnyba

emergent staigus, nenumatytas, skubus

emergent literacy pasirangimo skaityti ir rašyti
įgūdžiai

emesis vėmimas

emetatrophia organizmo (su)nykimas dėl nuo-
latinio vėmimo

emetic vimdomasis

emetophobia liguista vėmimo baimė

emic eminis (*susijęs su vidinėmis savybėmis, su
vidiniu vertinimu*)

emic-etic distinction eminė ir etinė skirtis

eminence žymumas, aukšta padėtis

emitted behavio(u)r natūralus / spontaniškas
elgesys

emmenia mėnesinės

emmeniotherapy mėnesinių sutrikimas, emenio-
patija

emmetrope žr. **emetropic**

emmetropia emetropija, normalus regėjimas

emmetropism žr. **emmetropia**

emote demonstruoti jausmus, išgyventi emo-
ciją

emotion 1. emocija, jaudinimasis, išgyvenimas;
2. jausmas

emotional žr. **emotive**

emotional arousal emocinė jauda

emotional anesthesia emocinė nejautra

emotional bias emocinis šališkumas

emotional contagion emocinis užkratas

emotional disposition emocinė savybė, emoci-
nis bruožas

emotional expression emocijos (iš)raiška

emotional handicap sutrikusių emocijų, emo-
cinis neįgalumas

emotional indicator emocijos (*fiziologinis*) ro-
diklis

emotional intelligence emocinis išmanumas /
intelektas

emotionality emociingumas

emotional maturity emocinė branda

emotional stability emocinis pastovumas / sta-
bilumas

emotionless be emocijų, neemocingas

emotive 1. emocinis; 2. sukeliantis emociją, su-
sijęs su emocija

emotivity žr. **emotionality**

empathetic žr. **empathic**

empathic empatiškas, užjaučiantis

empathy empatija, atjauta

emphasis pabrėžimas, išryškinimas

empiric empirikas

empirical psychology empirinė psichologija

empirical self žr. **me 3**

empiricism empirizmas

empiricist žr. **empiric**

employable darbingas, įdarbintinas, tinkamas
darbui

employee darbuotojas, tarnautojas

employer darbdavys

employment tarnyba, darbas, užsiėmimas

empowerment 1. įgaliojimas; 2. įgalinimas

empty-chair technique tuščios kėdės technika
(*gestaltpsichoterapijoje*)

empty nest tušti namai (*išvykus iš jų vaikams*)

emulation 1. mėgdžiojimas, sekimas; 2. lenkty-
niavimas

emusculate beraumenis

enable 1. įgalinti; 2. įgalioti, įteisinti

enabler nuolaidautojas, nuolaidžiautojas

enabling įgalinantis

enact 1. nustatyti / suteikti (*įstatymo*) galią;
2. vaidinti

enaction įveiksminimas

enactive nutariamasis, patvirtinamasis

enactment 1. patvirtinimas; 2. parodymas, at-
skleidimas

enantiobiosis priešiškų organizmų sambūvis

enantiodromia (*daikto, reiškinių*) tapsmas prie-
šybe sau

enanthopathy enantiopatija, vienos ligos gydy-
mas kita liga

encapsulation 1. kapsulės / apvalkalo su(si)-
darymas; 2. užsidarymas / užsisklendimas
kiaute (*atsiribojimas nuo skausmingos infor-
macijos*)

enceinte nėščioji

encephalalgia galvos skausmas

encephalasthenia neurastenija, psichastenija

encephalatrophy galvos smegenų atrofija

encephalic smegenų, susijęs su smegenimis

encephalitis encefalitas, galvos smegenų uždegimas

encephalization encefalizacija (*progresyvus galvos smegenų kitimas evoliucijos procese*)

encephalization quotient encefalizacijos koeficientas

encephalocoele galvos smegenų išvarža

encephalocystocoele žr. **encephalocoele**

encephalogram encefalograma (*smegenų aktyvumo ar struktūros grafinis vaizdas*)

encephalography encefalografija

encephaloid panašus į galvos smegenis

encephalomalacia galvos smegenų suminkštėjimas

encephalomyelitis galvos ir nugaros smegenų uždegimas

encephalon žr. **brain**

encephalopathy galvos smegenų liga

encephalopsy encefalopsija (*spalvos siejimas su skaitmeniu, raide, kvapu ir pan.*)

encephalopsychosis encefalopsichozė (*psichozė dėl nenormalaus smegenų funkcionavimo*)

encephalotomy encefalotomija: **1.** galvos smegenų preparavimas; **2.** galvos smegenų pjūvis

encoding (už)kodavimas

encoding specificity kodavimo specifika

encopresis enkoprezė, išmatų nelaikymas

encorticalization kortikalizacija (*progresyvus evoliucinis didžiųjų pusrutulių žievės kitimas*)

encounter susitikti, susidurti

encounter group susitikimų grupė

encouragement drąsinimas, raginimas, skatinimas

encryption (už)šifravimas, (už)kodavimas

enculturation įkultūrinimas (*prisitaikymas prie naujos kultūros, naujos kultūros perėmimas*)

encyesis normalus nėštumas

encystment inkapsuliacija

encystment of the self saviizoliacija, užsisklendimas

endastral ausies vidaus

end brain galinės smegenys

end brush aksono galinės išsišakojimas

end button / foot sinapsinis gumbelis

endeictic simptominis, susijęs su ligos požymiais

endemic endeminis, vietinis

ending galūnėlė

end lobe žr. **occipital lobe**

end(o)- end(o)- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su vidumi*)

endobiotic gyvenantis organizmo viduje

endocrine endokrininis, vidaus sekrecijos, susijęs su belatakėmis liaukomis

endocrine gland belatakė liauka

endocrinology endokrinologija (*mokslas apie belatakes liaukas*)

endocrinopathy belatakių liaukų veiklos liga

endoderm endoderma, vidinis gemalinis lapelis

endogamy endogamija (*vedybos socialinių grupių – giminių, panašių religinių įsitikinimų, kastų viduje*)

endogenic endogeninis, vidinės kilmės

endogenous žr. **endogenic**

endogenous smile endogeninė šypsena (*miegancio kūdikio šypsena*)

endogeny endogenija, endogeninė raida

endolymph endolimfa (*plėvinių labirintų limfa*)

endomorph(ic) **1.** endomorfiskas; **2.** endomorfas

endomorph endomorfija

endomusia muzikavimas mintyse

endoneural endoneurinis

endophasia **1.** vidinė kalba; **2.** begarsis lūpų ir kitų kalbos padargų judėjimas

endoplasm endoplazma, centrinė protoplazmos dalis

endopsychic endopsichinis

endorphin endorfinas

endothelium endotelis

endothemy žr. **homoiothemy**

endowment talentas, gabumai

end plate galinė plokštelė (*nervo ir raumens skaidulos kontakto vieta*)

end-pleasure baigimo malonumas

end test žr. **posttest**

endure iškęsti, pakelti

enduring ilgalaikis, patvarus, tvirtas

enelcomorphism žr. **adultomorphism**

energization energijos skatinimas / suteikimas

energy 1. energija; 2. energingumas, jėga
enervation 1. nervinio ryšio nutraukimas; 2. nusilpimas, varginimas
enfant terrible *pranc.* 1. nenuorama (*vaikas*); 2. statantis kitus į keblią padėtį (*žmogus*)
enforcement action prievartinis veikimas
engage 1. patraukti (*dėmesį*), sudominti; 2. įdarbinti, nusamdyti; 3. sujungti, sukibti
engagement įsipareigojimas, susitarimas, sukibimas
engender sukelti, būti priežastimi
engineering psychology inžinerinė psichologija
engram atminties pėdsakas / įrašas
engulf apimti (*apie jausmus*)
engulfment 1. baimė prarasti tapatumą užmezgant santykius; 2. nerimas dėl tariamos išorinės grėsmės
enhancement (su)stiprinimas, (pa)didinimas
enjoyment 1. malonumas, pomėgis; 2. turėjimas (*sveikatos*)
enkephalins enkefalinai (*gyvo organizmo sintetinės opioidinės medžiagos*)
enkindle kurstyti aistras
enlarge (pa)didinti, plėstis
enlighten (ap)šviesti, informuoti
enlightened apsišvietęs, šviesus
en masse *pranc.* ištiesai, masiškai, kartu
enmeshed family glaudžiais santykiais susaisyta šeima
enmity nesantaika, priešiškumas
ennui nuobodis, nuobodulys
enomania 1. dipsomanija, periodiškas girtavimas; 2. baltoji karštligė
enormity 1. didumas, rimtumas; 2. baisus nusikaltimas
enrichment program pagerinta / sustiprinta (*mokymo*) programa
ensemble 1. bendras / visumos įspūdis; 2. ansamblis, darni visuma
entacoustic sensation subjektyvus / vidinės kilmės klausos pojūtis
entad nukreiptas į vidų
ental vidinis, centrinis
entelechy 1. pasiektas / realizuotas / vidinis tikslas; 2. entelechija (*vidinė priežastis, gyvybinė jėga*)

enter 1. įeiti, įžengti, įstoti; 2. imtis, įsitraukti, pradėti
enter(o)- enter(o)- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su žarnomis, viduriais*)
enteron viduriai
entero(re)ceptor vidaus (*organų*) receptorius
enterprise 1. verslo įmonė; 2. verslas; 3. iniciatyva, sumanymas
enthetic išorinis, kilęs iš išorės
enthusiasm entuziazmas, pakilimas, susižavėjimas
enthymeme entimema, sutrumpintas silogizmas / argumentas
entice (su)gundyti, (su)vilioti
entirety visybė, visuma
entitativity žr. **entitavity**
entitavity (*grupės*) sutelktumas
entitlement 1. teisė į ką nors (*daiktą, dalyką*); 2. nepagrįstas tvirtinimas / reikalavimas
entity 1. esybė, būtybė; 2. asmuo, subjektas; 3. vientisumas, organizmas
entoderm žr. **endoderm**
entomophobia entomofobija (*liguista vabzdžių baimė*)
entopic užimantis teisingą padėtį
entoptic 1. esantis akies obuolio viduje; 2. regos vidaus (*kilmės*)
entorhinal cortex centrinė uodžiamųjų smegenų dalis
entotic 1. esantis ausies viduje; 2. klausos vidaus (*kilmės*)
entrainment (*dviejų ar daugiau reiškinių*) sinchroniška / vienalaikė raiška
entrancement 1. transas, ekstazė; 2. transo / ekstazės sukėlimas
entropy entropija
entry 1. durys, vartai; 2. įėjimas, įstojimas, pradžia
entry-level tinkamas pradedantiesiems
enumeration 1. išskaičiavimas, išvardijimas; 2. sąrašas
enunciation 1. gera tarsena, tartis; 2. (*minčių*) formulavimas, dėstymas
enuresis enurezė, šlapimo nelaikymas
enviable pavydėtinas, keliantis pavydą

envious pavydus
environment aplinka
environmental aplinkos, ekologinis
environmentalism aplinkos sureikšminimas
environmentalist ekologas, aplinkosaugininkas, aplinkos tyrėjas
environmental psychology žr. **ecological psychology**
environment-friendly nežalingas aplinkai
envisage įžvelgti, numatyti, įsivaizduoti
envision žr. **envisage**
envy 1. pavydas; 2. pavydo objektas
enzygotic kilęs iš bendro kiaušinėlio
eonism žr. **transvestic fetishism**
epencephalon žr. **metencephalon**
ependyma ependima (*smegenų skilvelių ir centrinio kanalo epitelis*)
ephebophilia efebofilija (*lytinis potraukis santykiams su jaunais žmonėmis ir paaugliais*)
ephedrine efedrinas
ephemera greitai praeinantis
epi- epi- (*priešdėlis, reiškiantis išorinį, papildomą, esantį virš*)
epicete ketvirtasis smegenų skilvelis
epicocelia žr. **epicete**
epicrisis epikrizė: 1. ligos analizė po jos baigties; 2. antrinė ligos krizė
epicritic didelio jautrumo
epidemia epidemija
epidemiography epidemijos aprašymas
epidemiologist epidemiologas
epidemiology epidemiologija
epidemy žr. **epidemia**
epidermis epidermis, antodis
epidural epiduralinis, esantis ant kietojo smegenų dangalo
epigamic epigaminis
epigenesis 1. epigenezė; 2. papildomas požymis
epigenetics epigenetika
epilepsy epilepsija, nuomaris
epileptic 1. epileptikas; 2. epilepsijos, nuomario, epilepsinis
epileptic cry epilepsinis riksmas
epileptic equivalent epilepsijos atitikmuo
epileptiform žr. **epileptoid**

epileptogenic epileptogeninis, sukiantis nuomari / epilepsiją
epileptoid panašus į epilepsiją
epileptology mokslas apie nuomari / epilepsiją
epileptosis epilepsinė silpnaprotystė
epimeletic behavio(u)r pagalbos teikimas
epinephrine epinefrinas, adrenalinas (*neuro-mediatorius*)
epineural supantis nervą
epiphany staigus (*savo, kitų, tikrovės*) prigimties suvokimas
epiphenomenalism epifenomenalizmas (*psichikos kaip šalutinio produkto koncepcija*)
epiphenomenon epifenomenas (*neįprastas / antrinis / patologinis / šalutinis reiškinys*)
epiphyllaxis organizmo atsparumo padidėjimas
epiphyseopathy kankorėžinės liaukos liga
epiphysis kankorėžinė liauka, epifizė
epipilial esantis ant minkštojo smegenų dangalo
episcotister episkotisteris (*mechaninis prietaisas regimųjų dirgiklių susiliejimui tirti*)
episode 1. ligos priepuolis / epizodas; 2. simptomas; 3. apibrėžtas įvykis / apibrėžta įvykių seka
episodical memory epizodinė atmintis
epistemic episteminis, susijęs su žiniomis
epistemological epistemologinis, gnoseologinis
epistemology pažinimo teorija, epistemologija, gnoseologija
epistemophilia 1. žinių trauka; 2. malonus potyris gaunant žinias
epithalamus antgumburis, epitalamas
epithelium epitelis, dengiamasis audinys
epitonic keliantis tonusą
equal (to)lygus, vienodas
equal-interval scale lygių intervalų skalė
equality lygybė, vienodumas
equality of rights lygiateisiškumas
equalization (su)lyginimas, suvienodinimas
equalizer svertas, korektorius
equanimity ramybė, šaltakraujiškumas
equate 1. prilyginti, sulyginti; 2. nustatyti lygybę; 3. sudaryti lygtį
equated scores suvienodinti / sulyginti (*skirtinųjų skalių*) įverčiai

- equation** išlyginimas, lygtis
- equation method** išlyginimo / vidutinės paklaidos metodas
- equi-** ekvi- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su lygumu, vienodumu*)
- equibalance** žr. **equilibrium**
- equidistant** vienodu atstumu, vienodai nutolęs
- equi-effective** vienodai veiksmingas
- equifinal** vienodos baigties, vienodo rezultato
- equilibration** pusiausvyros išlaikymas
- equilibrium** pusiausvyra
- equipment** įrenginys, įranga
- equipoise** pusiausvyra, atsvara
- equipotentiality** vienodas veikimas, lygiaveiksmiškumas
- equity** teisingumas, nešališkumas
- equivalence** ekvivalentiškumas, lygiavertiškumas, atitikimas
- equivalent** 1. lygiavertis, lygiareikšmis, tolygus; 2. atitikmuo
- equivocal** dviprasmiškas, dviprasmiškas, abejotinas
- equivocation** išsisukinėjimas, kalbėjimas dvi-prasmybėmis
- eradication** išnaikinimas
- erection** erekcija, stovėjimas
- eremophilia** eremofilija (*liguistas potraukis būti vienam*)
- erethism** 1. didelis jautrumas; 2. stiprus suirzimas
- erethophobia** liguista paraudimo baimė
- erg** ergas: 1. darbo ir energijos vienetas; 2. įgimta vara (*tikslo link*)
- ergasiology** 1. psichobiologija (*biopsichosocialinė psichiatrijos kryptis*); 2. biopsichologija, biologinė psichologija
- ergasiomania** liguista darbo aistra
- ergasthenia** nuovargis, pervargimas, persidirbimas
- ergic**ergiškas, pasirengęs, motyvuotas
- ergo-** ergo- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su darbu, veikimu*)
- ergogenic** didinantis darbingumą
- ergogeny** organizmo potencinė ir kinetinė energija
- ergogram** ergograma (*raumenų darbo užrašas*)
- ergograph** ergografas (*prietaisas raumenų darbui užrašyti*)
- ergography** ergografija (*raumenų darbo užrašymas*)
- ergometer** ergometras, darbo / darbingumo matuoklis
- ergonomics** ergonomika
- ergonomist** ergonomas, ergonomikos specialistas
- ergotherapy** ergoterapija, gydymas darbu / judesiu
- ergotropic** ergotropinis, energingas, darbingas
- erogenic** erogeninis (*keliantis lytinį susijaudinimą*)
- erogenous** žr. **erogenic**
- Eros** 1. Erotas (*senovės graikų meilės dievas*); 2. erotas, aistra, meilė
- erotica** erotika: 1. visa, kas susiję su lytine meile; 2. gašlios meilės menas
- eroticism** žr. **erotism**
- eroticization** žr. **erotization**
- erotic love** kūniška / juslinė meilė
- erotism** erotizmas, gašlumas (*padidėjęs lytinis potraukis*)
- erotization** erotizacija
- eroto-** eroto- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su lytimi, lytiškumu, seksualumu*)
- erotogenic** žr. **erogenic**
- erotographomania** erotografomanija (*liguistas noras rašyti erotikos temomis*)
- erotolalia** erotinės nešvankybės
- erotomania** erotomanija (*liguista lytinė aistra*)
- erotopathia** erotopatija, lytinis iškrypimas
- erotopathy** žr. **erotopathia**
- erotophonophilia** žr. **lust murder**
- err** 1. būti neteisiam, klysti; 2. nusidėti
- error** 1. (su)klydimas, klaida; 2. nuodėmė; 3. klaida, paklaida (*statistikoje*)
- erudite** eruditas
- erudition** erudicija, apsiskaitymas
- erythro-** eritro- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su raudona spalva*)
- erythrocyte** eritrocitas, raudonasis kraujo kūnelis
- erythrogenous** eritrogeninis
- erythropia** eritropija (*spalvų regėjimo sutrikimas, kai matomi daiktai atrodo raudoni*)

erythrospia žr. **erythrospia**

escape 1. (iš)vengimas, pasitraukimas; 2. vengti, pabėgti, trauktis

escape conditioning vengimo sąlygojimas

escape learning mokymas(is) (iš)vengti

escaped pabėgęs, pasitraukęs

escapee pabėgėlis

escape training vengimo lavinimas / mokymas

escapism eskapizmas (*atitrūkimas nuo tikrovės, aktualių klausimų vengimas*)

escapist vengiantis tikrovės

esoteric ezoterinis, slaptas, neaiškus

esotropia ezotropija (*abiakis vidinis žvairumas*)

essence esmė

essential condition būtina sąlyga

essentialism esencializmas

esteem pagarba

esthesiometry žr. **aesthesimetry**

esthesioneurosis jautrumo praradimas

esthesia žr. **aesthesia**

esthete žr. **aesthetic**

esthetic žr. **aesthetic**

estheticokinetic susijęs su jutimu ir judesiu

ethetics žr. **aesthetics**

estimable 1. gerbtinas; 2. galimas nustatyti / įvertinamas

estimation 1. apskaičiavimas; 2. nustatymas, įvertinimas

estimator (*statistinis*) įvertis

estrangement atitolimas, nutolimas, (*santykių*) atšalimas, susvetimėjimas

estrogen estrogenas, folikulinas

estrus 1. skatulys; 2. aistra, aistringas noras; 3. žr. **oestrus**

eta eta (*netiesinės koreliacijos simbolis*)

et-epimeletic behavio(u)r kvietimo (pa)gelbėti elgesys

eternal truths amžinosios tiesos

eternity amžinybė, amžinumas

ether eteris

e-therapy internetinė psichoterapija

ethereal eterinis, eterio (*kvapas*)

etherial žr. **ethereal**

etherize migdyti eteriu

ethical etiškas, etinis, dorovinis

ethics etika, moralė, dorovė

ethnic 1. etninis, etniškas; 2. egzotiškas

ethnic awareness tautinė / etninė sąmonė

ethnic cleanning etninis valymas

ethnicity tautiškumas, etniškumas

ethnic psychosis etnopsichozė

ethnocentrism etnocentrizmas

ethnographic etnografinis

ethnography etnografija

ethnolinguistics etnolingvistika

ethnologist etnologas

ethnology etnologija

ethnopsychology etnopsichologija, tautinė psichologija

ethnopsychopharmacology etnopsichofarmakologija

ethnotherapy etnoterapija

ethogram etograma, elgsenos aprašas

ethological etologinis

ethologist etologas

ethology etologija (*lyginamosios psichologijos kryptis*)

ethos 1. etosas; 2. charakteris; 3. dorinis veidas; 4. įprotis, poelgis

etic etinis (*susijęs su kontekstu, su išoriniu stebėjimu ir vertinimu, t. y. su tyrėju*)

etiologic(al) etiologinis, (*ligos*) kilmės

etiology etiologija (*mokslas apie ligų kilmę*)

etiquette 1. etiketas; 2. profesinė etika

eu- eu- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su normalumu, gerumu, lengvumu*)

eubiotics sveikos / higieniškos gyvenenos mokslas

eubolism eubolizmas (*normali medžiagų apykaita*)

eud(a)emonia eudemonija, eudaimonija (*didelio gėrio / didelės laimės turėjimas*)

eud(a)emonism eudemonizmas, audaimonizmas (*laimės kaip didžiausios vertybės teigimas*)

euergasia normalus psichinis funkcionavimas

euesthesia normalus jutimas

eugamic period lytinio brendimo laikotarpis

eugenesis gebėjimas veistis (*palikti palikuonis*)

eugenics eugenika

eukaryote eukariotas, tikrabrandoelis (*organizmas, kurio ląstelės turi tikrą branduolį*)

eumorphic normalaus kūno sudėjimo

eunoia protingumas

eunuch eunuchas, kastratas

eunuchism žr. **eunuchoidism**

eunuchoidism eunuchoidizmas (*panašumas į eunuchą / kastratą; kūno pokyčiai dėl nepakankamo lytinių liaukų veikimo*)

eupathy dvasinė ramybė

euphenics eufenika (*įgimtų trūkumų korekcija išorės veiksniais*)

euphony geras skambėjimas

euphoria euforija, pakili nuotaika

euphoriant nuotaiką keliantis / gerinantis (*vaistas, veiksnys*)

euphorogenic žr. **euphoriant**

euphory žr. **euphoria**

eupsychia eupsichija, gera psichinė sveikata

eureka eureka, radau (*staigus proto nušvitimas / supratimas sprendžiant uždavinį / problemą*)

eurhythmic (*kūno judesių*) ritmika, ritminė gimnastika

eurymorph eurimorfis (*kūno indeksas, mažėnis už vidutinį*)

euryplastic kresnas

eusociality socialumas, visuomeniškumas (*tai komas visuomeniniams organizmams su darbo pasidalijimu*)

Eustachyan tube žr. **auditory tube**

eusthenic eusteniškas, atletiškas (*kūno sudėjimas*)

eustress teigiamas / sveikas stresas

euthanasia eutanazija: **1.** lengva mirtis; **2.** neskausmingas neišgydomo ligonio numarinimas

euthenics eutenika (*gerovės didinimas keičiant aplinką*)

euthymia **1.** ramybė, maloni nuotaika; **2.** tarpinė fazė tarp depresijos ir manijos (*bipolinio sutrikimo atveju*)

evade išvengti, išsisukti, apeiti

evaluability assessment (*tyrimo ar studijų programos*) galimybės vertinti nustatymas

evaluate **1.** vertinti, nustatyti vertę / gabumus; **2.** išreikšti skaičiais

evaluation (į)vertinimas, ištyrimas, nustatymas

evaluator credibility (į)vertintojo kompetencija

evanescent greitai išnykstantis / pamirštamas

evasion **1.** idėjų / minčių sukeitimas (*paralogizmo rūšis*); **2.** (iš)vengimas

even-handed nešališkas, teisingas

evenly hovering attention tolydusis dėmesys (*per visą terapijos seansą*)

even-minded ramus, lygus (*charakteris*)

evens lygios galimybės

event **1.** įvykis, atsitikimas; **2.** reiškinys

even-tempered ramus, nesupykstantis, nesuzierzinantis

event related potential (ERP) su įvykiais susijęs potencialas

evidence **1.** akivaizdus faktas / įrodymas; **2.** požymis; **3.** įkaltis

evidential pagrįstas įrodymu / akivaizdumu

evil blogis, blogybė, nelaimė

evil-eye bloga akis, (už)būrimas (*žvilgsniu*)

evil-minded piktas, piktanoris

eviration **1.** kastracija; **2.** vyro sumoteriškėjimas; **3.** kitos lyties požymių įgijimas

evocation (su)jaudinimas, (*jausmų*) atkūrimas

evocative sukeliantis, žadinantis

evoked potential (EP) sukeltinis potencialas (SP)

evolution **1.** evoliucija; **2.** plėtotė; **3.** istorinė raida

evolutional žr. **evolutionary**

evolutionary **1.** evoliucijos, evoliucinis; **2.** plėtotės, raidos

evolutionary psychology evoliucinė psichologija

evolutionary theory evoliucijos teorija

evolutionism evoliucionizmas (*evoliucijos pozicijos laikymasis*)

evolutionist evoliucionistas

evolutive skatinantis raidą

evolve **1.** plėtotis, evoliucionuoti; **2.** plėtoti, rutulioti

exacerbation (*ligos*) paaštrėjimas / pablogėjimas, priepuolis

exact **1.** tikslus, tikras; **2.** kruopštus (*žmogus*)

exaltation egzaltacija: **1.** dvasinis pakilimas / iškėlimas, susijaudinimo būseną; **2.** audinių bioelektrinio aktyvumo padidėjimas

exam 1. egzaminas, egzamino užduotis; 2. (iš)-tyrimas

examinant žr. **examiner**

examination 1. (iš)tyrimas; 2. apžiūrėjimas, eksperimentizė; 3. egzaminas, egzaminavimas, testavimas

examination by touch apčiuopa, palpacija

examinee egzaminuojamasis

examiner 1. egzaminuotojas; 2. tyrėjas

exaptation egzaptacija (*naujos / papildomos funkcijos atlikimas*)

exasperation suerzinimas, skausmo padidėjimas

excellence meistriškumas, tobulas mokėjimas

exception išimtis

exceptional išskirtinis, ypatingas

excerebration smegenų pašalinimas

excess 1. perviršis, perteklius; 2. ekscesas, išsišokimas

excessive drinking piktnaudžiavimas alkoholiu

excetionable keliantis protestą, priekaištautinas

exchange 1. kaita, (pasi)keitimas; 2. keisti(s)

exchangeable keičiamas, mainomas, tinkamas keisti

excitability 1. (*emocinis*) jautrumas; 2. jaudrumas

excitable 1. jautrus; 2. jaudrus, dirglus

excitant 1. jaudinantis; 2. jaudiklis, dirgiklis

excitation jaudinimas, jaudinimo būklė

excitative 1. jaudrus, sujaudinamas; 2. jaudinantis

excitatory-inhibitory jaudinimo ir slopinimo

excitatory postsynaptic potential (EPSP) jaudinantysis posinapsinis potencialas (JPSP)

excitatory potential (ζE_R) potencinė jaudinimo padėtis (*C. Hullo teorijos terminas*)

excitatory threshold (su)jaudinimo slenkstis

excited sujaudintas, sužadintas

excitement (su)(si)jaudinimas

exciter jaudiklis, dirgiklis

exciting jaudinantis, žadinantis

excitomuscular jaudinantis / dirginantis raumenis

excitotoxin nervui kenksmingas jaudiklis

excitotoxicity jaudinimo kenksmingumas

exclusion 1. atskirtis; 2. išskyrimas, atskyrimas

exclusiveness išskirtinumas, atskirtis

excogitation išgalvojimas, pramanas

excrement išmatos

excreta išskyros

excretion išskyrimas, šalinimas

excruciation kankinimas, kančia

execration neapykanta, prakeikimas

executant atlikėjas, vykdytojas

executive vykdomasis, vykdan(ys)is

executive area vykdomosios funkcijos (*nervinis*) centras

executive dysfunction vykdomosios (*valdymo / planavimo*) funkcijos sutrikimas

executive ego function ego vykdomoji funkcija

executive function vykdomoji (*valdymo / planavimo*) funkcija

executive self vykdančysis / planuojantysis aš

exegesis egzegezė, teksto aiškinimas

exemplar 1. pavyzdys, tipas; 2. egzempliorius

exercise high euforija po fizinių pratybų

exercise pratimas, pratybos, treniruotė, mankšta

exercise therapy fizinė (psicho)terapija

exercitation praktika, treniravimas

exertion (*fizinis*) krūvis, įtampa

exhalation iškvėpimas

exhausted 1. išvargęs, išsekęs, nualintas; 2. (*etologijoje*) specifinės veikimo energijos išseikvojimas

exhaustion stage (*bendrojo adaptacinio sindromo*) išsekimo fazė

exhaustion delire / delirium išsekimo kludiesys

exhaustion prostracija, išsekimas, distrofija

exhaustive 1. (iš)sekinantis, išsemiantis; 2. išsamus, nuodugnus

exhaustive search nuodugni ieška

exhibitionism 1. siekimas būti dėmesio centre;

2. ekshibicionizmas

exhibitionist ekshibicionistas

existence 1. buvimas, gyvavimas; 2. būtis

existent egzistuojantis, esantis

existential egzistencinis, egzistencijos

existentialism egzistencializmas

- existentialist** egzistencialistas
- existential psychology** egzistencinė psichologija
- existing** egzistuojantis, esantis
- exitor** žr. **exciter**
- exo-** egzo- (*pirmasis sudurtinių žodžių dėmuo, rodantis sąsają su išore*)
- exocathexion** egzokateksis (*psichinės energijos nukreipimas į išorę*)
- exocrine** egzokrininis, latakinės sekrecijos
- exogamy** egzogamija: **1.** mišriosios vedybos; **2.** kryžminis veisimasis
- exogenic** žr. **exogenous**
- exogenous** išorinis, išorinės kilmės
- exophthalmia** išverstakumas
- exopsychic** psichinis poveikis kitiems
- exorcism** egzorcizmas (*piktųjų dvasių išvaymas*)
- exoskeleton** išoriniai griaučiai
- exosomatic method** egzosomatinis metodas (*odos varžos / laidumo matavimo metodas*)
- exoteric** visiems prieinamas, suprantamas
- exothermal** žr. **exothermic**
- exothermic** egzoterminis (*vykstantis išsiskiriant šilumai*)
- exotic** egzotiškas, svetimas
- expanded** išplėstinis, išplėstas
- expansion** erdvė, platybė
- expansive** plėtrus
- expansion** plėtimas(is), ekspansija, išsiplėtimas
- expansive delusion / delirium** didybės manija / kliedesys
- expansiveness** ekspansyvumas
- expansivity** žr. **expansiveness**
- ex-patient** buvęs pacientas
- expectable** laukiamas, tikėtinas
- expectancy** žr. **expectation**
- expectant mother** nėščia moteris
- expectation** **1.** laukimas; **2.** tikimybė
- expedience** tikslingumas, naudingumas
- experience** **1.** (*darbo*) stažas; **2.** patirtis, potyris, sukauptos žinios; **3.** patirti, įgyti
- experiential** **1.** patirtinis, grįstas patirtimi; **2.** empirinis
- experiment** **1.** eksperimentas, bandymas; **2.** eksperimentuoti, bandyti
- experimental** eksperimentinis, eksperimento, bandomasis
- experimentalize** eksperimentuoti, daryti bandymus
- experimental psychology** eksperimentinė psichologija
- experimentation** eksperimentavimas, bandymai
- experimentator** eksperimentuotojas, bandytojas
- experimenter** žr. **experimentator**
- experiment of nature** gamtos eksperimentas
- expert** ekspertas, specialistas, žinovas
- expert evidence / testimony** eksperto parodymai teisme
- expertise** ekspertizė, įvertinimas
- expiation** (*kaltės*) išpirkimas, atpirkimas
- expiration** **1.** (*termino, laiko*) pasibaigimas; **2.** iškvėpimas
- expiratory** iškvėpimo, iškvėpiamasis
- explanation** (pa)aiškinimas, išaiškinimas
- explanatory** žr. **explicative**
- expletive** **1.** užpildantis, papildomas; **2.** žr. **explicit**
- explicable** paaiškinamas, galimas paaiškinti
- explication** paaiškinimas, interpretacija
- explicative** aiškinamasis
- explicit** eksplisitinis, aiškus, tiesioginis
- explicit learning** eksplisitinis mokymasis
- explicit memory** eksplisitinė atmintis
- exploitable** tinkamas (iš)naudoti, eksploatuojamas
- exploitation** išnaudojimas, eksploatacija
- exploitative** išnaudojimu grįstas
- exploiter** išnaudotojas
- exploration** tyrinėjimas, (iš)tyrimas
- explorative** **1.** tiriamasis, tyrimo; **2.** žvalgomas
- explorative behavio(u)r** tiriamoji elgsena
- explorative drive** tyrinėjimo vara
- exploratory** žr. **explorative**
- explorer** tyrėjas, tyrinėtojas
- explosion** sprogimas, (*pykčio, juoko*) proveržis
- exponent** **1.** aiškintojas; **2.** eksponentė; **3.** laipsnio rodiklis
- exponential** eksponentinis, rodiklinis
- exposed** neapsaugotas, pažeidžiamas
- exposition** ekspozicija

expostulation prieštaravimas, įkalbinėjimas
exposure 1. buvimas (*žalingoje aplinkoje*); 2. stavymas (*į pavojų*); 3. rodymas, ekspozicija
expression ekspresija, (iš)raiška
expressive aphasia / dysphasia motorinė afazija / disfazija
expressive-impressive aphasia visiškoji afazija
expressiveness ekspresyvumas, raiškumas
extension (iš)tęsimas, iš(si)plėtimas, išskleidimas, ištiesimas
extensionality ekstensyvumas
extensor tiesiamasis raumuo
extent mastas, apimtis, laipsnis
extenuation (*kaltės*) mažinimas / švelninimas
exterior išorė, išvaizda, eksterjeras
exteriorization eksteriorizacija, iškėlimas / išplitimas į išorę
extermination (iš)naikinimas
external išorinis, į išorę nukreiptas / orientuotas
externalia išoriniai lyties organai
externalism eksternalizmas, išoriškumas
externality 1. išoriškumas; 2. eksternališkumas (*kalbant apie kontrolės atribuciją – asmenybės savybę*)
externalization eksternalizacija
externalizer 1. išorinis veiksnys; 2. eksternalas (*įvykių priežasčių ieškantis išorėje*)
exteroffective susijęs su išoriniu veikimu
extero(re)ception eksterocepcija
extero(re)ceptor išorinis receptorius / jutiklis, eksteroceptorius
exterosystem sudėtinga sistema
extesticulate kastruoti
extinction išnykimas, (už)gesi(ni)mas, (nu)slopinimas
extinction burst (*reakcijos*) gesimo trūkis
extinguished užgesintas, nuslopinas
extirpation pašalinimas, išjovimas
extortionate prievartinis
extortioner prievartautojas
extra- ekstra- (*priešdėlis, reiškiantis ką nors papildomą, priedą, aukščiausių rūši*)
extracellular neląstelinis, ląstelės išorės
extraception ektracepcija (*objektyvistinis gyvenimo suvokimas*)

extract 1. ištrauka, ekstraktas; 2. išgauti
extracurricular activity neprograminė / neauditorinė / užklausinė veikla
extradimensional papildomo matmens
extradural ekstraduralinis (*esantis kietojo smegenų dangalo išorėje*)
extraexcitation per didelis susijaudinimas
extrafine itin geros kokybės
extrafusal fibers ekstrapuzalinės (*raumens*) skaidulos
extrajection žr. **projection** 1
extrajudicial 1. neteisinis; 2. neoficialus
extralegal nenustatytas įstatymo
extramarital nesantuokinis
extraneous svetimas, pašalinis, šalutinis
extraocular akies išorės
extrapolation ekstrapoliacija, numatymas
extrapsychic ekstrapсихinis, nepsichinis
extrapunitive ekstrapunyvumas, polinkis kaltinti kitus
extrapyramidal ekstrapiramidinis
extrapyramidal motor system ekstrapiramidinė judesių sistema
extrasensory ekstrasensorinis, ne jutimų
extrasensory hue nespektrinė spalva (*pvz., purpurinė*)
extrasocial nesocialinis
extraspectral ekstraspektrinis, nespektrinis
extrastriate cortex neprojekcinė regimoji žievė
extratensive ekstratensyvus (*H. Rorschacho emociškai labilus ir ekspresyvus asmenybės tipas*)
extratensivity ekstratensyvumas
extrauterine negimdinis
extraversion ekstraversija
extraversion-introversion ekstraversija ir introversija
extraversive ekstravertiškas
extravert ekstravertas
extraverted žr. **extraversive**
extrinsic išorinis, pašalinis
extroversion žr. **extraversion**
exuberance energingumas, gyvumas
exultation džiūgavimas
exuviate išsinerti, nusinerti, šertis
ex-wife buvusi žmona

eye 1. akis, akutė; 2. regėjimas
eye-balling peržiūrėjimas, peržvalga
eyebeam greitas žvilgsnis
eyebrow antakis
eyebrow flash greitas antakių pakėlimas (*sveikinantis, flirtuojant*)
eye-catching krintantis į akis
eyedness žr. **eye dominance**
eye dominance akies dominavimas / vyravimas
eyelash blakstiena
eyelid akies vokas
eye-mindedness 1. vyraujanti regimoji atmintis; 2. vaizdinis mąstymas
eye movements akies judesiai
eye-popper stulbinamas įvykis
eye preference žr. **eye dominance**
eye regression perskaityto peržvalga
eye-rhyme „akių rimas“, rimas pagal rašybą
eye-roll sign / test akies nukreipimo aukštyn rodiklis / testas (*polinkiuui būti užhipnotizuotam nustatyti*)
eyeshot akiratis, matomas plotas, akiplotis
eyesight regėjimas, matymas
eyesight acuity regos aštrumas
eyesore bjaurus, subjaurotas (*vaizdas*)
eye span suvokimo apimtis (*skaitant*)
eyestrain akies pervargimas, akių varginimas
eye-voice span suvokimo apimtis garsiai skaitant
eyewater ašaros
eyewink mirktelėjimas, merkimas
eyewitness liudytojas
eyewitness memory liudytojo atmintis
eyewitness testimony liudytojo parodymas

F

fables test pasakėčių testas
fabrication išgalvojimas, klastotė
face 1. veidas; 2. veido išraiška, grimasa
face saving gero vardo / prestižo (iš)saugojimas
face-to-face akis į akį
face-to-face group maža grupė
face validity akivaizdus / matomas validumas
facework 1. bendravimas akis į akį; 2. prestižo / orumo / garbės palaikymo elgesys
facial veido, veidinis
facial vision regėjimas veidu (pvz., *aklųjų*)
facies (*ligonio*) veidas, veido išraiška
facilitated communication palengvintoji komunikacija
facilitation (pa)lengvinimas
facilitator lengvinys
facioplegia veido paralyžius
fact-finding faktų nustatymas
factitious dirbtinis, nenatūralus
factitious disorder apsimestinis sutrikimas
factitive priežastinis
factor 1. veiksnys, aplinkybė; 2. kintamasis; 3. (*statistikoje*) faktorius
factorable skaidomas, faktorizuojamas
factor analysis faktorių analizė
factorial 1. faktorialas; 2. faktorinis, faktoriaus
factorial design faktorinis (*tyrimo*) planas
factoring skaidymas, faktorių išskyrimas
factorization žr. **factoring**
factory hygiene darbo higiena
factual knowledge faktinės / deklaratyviosios žinios
faculty 1. fakultetas; 2. psichikos sritis (pvz., *regimasis suvokimas, klausia, valia*)
faculty of hearing klausia
faculty of vision rega

faculty psychology modulinė psichologija (*psichika skirstoma į sritis / modulius / gebėjimus*)
fad užgaida, kaprizas
faded blukus, išblukęs
fade-in tolygus atsiradimas / stiprėjimas
fade-out tolygus (iš)nykimas
fading silpnėjimas, nykimas
faecal fekalinis, išmatų
fail 1. visiška nesėkmė; 2. žlugti
fail-safe patikimas, saugus
failure 1. trūkumas; 2. nesėkmės
faint nuopalpis, alpulyš
faint-hearted silpnadvasis
fainting sickness žr. **epilepsy**
fainting-fit žr. **faint**
fair-minded teisingas, nešališkas
fairness teisingumas, nešališkumas
faith 1. tikėjimas; 2. tikyba; 3. ištikimybė
faith healing 1. (pasi)tikėjimas gydymu; 2. gydymas maldomis / įtaiga
fake klastotė
fall 1. (nu)kritimas; 2. kristi, leistis
fallacy 1. klaida; 2. klaidingas įsitikinimas
fallacy of generalization apibendrinimo klaida
fallacy of inference samprotavimo klaida
fallacy of observation stebėjimo klaida
fall chronometer kryčio laiko matuoklis
fallible 1. klystantis; 2. klaidingas
falling disease / sickness žr. **epilepsy**
falling-off (su)mažėjimas, smukimas
falling-off in relations santykių pablogėjimas
falling-out sąmonės aptemimas
fall in ill susirgti
false 1. klaidingas; 2. melagingas, apgaulingas
false alarm apgaulingas / netikras pavojus
false-belief apgaulingas įsitikinimas

false-consensus apgaulingas pritarimas / sutarimas

false memory atminties apgaulė

false modesty apsimestinis kuklumas

false negative klaidingas atmetimas / neigimas

false positive klaidingas teigimas / priėmimas

false tears apsimestinės ašaros

false transmitter jaudinimo neskatinantis mediatorius

falsifiability (*teorijos, teiginio, hipotezės*) paneigiamumas

falsification falsifikacija, klastotė

falsificationism falsifikacionizmas

falter 1. užsikirsti (*kalbant*); 2. drebėti (*apie balsą*)

faltering drebantis, neryžtingas (*balsas*)

famble mikčioti, užsikirsti

fame 1. garbė, garsas; 2. išgarsėti

familia žr. **family**

familial 1. šeimos, šeiminis, šeimyninis; 2. paveldimas (pvz., *liga*)

familiarity 1. žinojimas, pažinimas; 2. artumas, familiarumas

familiarization 1. supažindinimas; 2. susipažinimas

family 1. (*sistematikoje*) šeima; 2. šeim(yn)a (*artimos giminytės ryšiais susaistyta ir kartu gyvenanti asmenų grupė*); 3. žr. **familial 1**

family constellation šeimos struktūra

family history šeimos istorija / anamnezė

family therapy šeimos terapija

fan 1. vėduoklė; 2. aistruolis

fanatic 1. fanatikas; 2. fanatiškas

fanaticism fanatizmas, fanatiškumas

fancy 1. fantazija, vaizduotė; 2. įmantrus, madingas, fantastiškas

fan effect vėduoklės efektas

fantasm iliuzija, šmėkla

fantast fantastas, svajotojas

fantasy 1. žr. **immagination**; 2. svajonė, fantazija

far tolumas, tolus

far point tolimiausias matymo taškas

farsight žr. **hyperopia**

far-sighted toliaregis

farsightedness žr. **hyperopia**

fasciculus pluoštelis

fasciculus gracilis grakštusis pluoštelis

fascination žava, patrauklumas

fascinum žr. **evil-eye**

fashion 1. mada; 2. maniera, būdas

fast 1. greitas; 2. tvirtas, stiprus; 3. pasninkauti

fasting pasninkavimas

fat riebalai

fatal 1. lemtingas; 2. mirtinas

fatalism fatalizmas

fatality 1. nelaimė, mirtis; 2. lemtis, lemtingumas

father 1. tėvas; 2. įkūrėjas, pradininkas

father complex žr. **Oedipus complex**

father figure žr. **surrogate father**

father fixation tėvo fiksacija, kraštutinis prierašumas prie tėvo

fatherhood tėvystė, tėviškumas

father surrogate žr. **surrogate father**

fatiguability alsumas, nuvargstamumas

fatigue nuovargis

fatigue reaction temperatūros pakilimas dėl nuovargio

fatness nutukimas, storumas

fault 1. kaltė, nusižengimas; 2. yda, trūkumas

faultfinding priekabumas

faultless nepriekaištingas, be klaidų

faulty ydingas, klaidingas

faux pas *pranc.* klaidingas žingsnis, netaktas

favouritism favoritizmas

fear 1. baimė, nuogaštavimas; 2. bijoti

fearful bijantis, baugštus

fear-induced baimės sukeltas

fearless bebaimis

fear of flying skrydžio baimė

fear of success / failure sėkmės / nesėkmės baimė

feasibility tinkamumas, galimumas

feature savybė, bruožas, požymis

feature / featural analysis požymių analizė

featureless neturintis ryškių bruožų, neišraiškingas

feature map savybių žemėlapis / schema

febrile 1. karščiuojantis; 2. karštinis

febrile delirium karštinės kliedesys

febrile seizure karštinis priepuolis
febrility 1. karštligė; 2. karščiavimas
fecundation apvaisinimas
fecundity 1. vaisingumas, vislumas; 2. produktyvumas
feeble silpnas, palieęs
feeble-minded protiškai atsilikęs
feeble mindedness protinis atsilikimas, silpnaprotystė
feed 1. maitinimas(is); 2. maitinti
feedback 1. grįžtamasis ryšys; 2. atsakomoji reakcija
feeding maitinimas(is), mityba
feeding behavio(u)r mitybos elgsena
feel 1. jausti(s); 2. išgyventi, patirti; 3. jutimas
feel-good nuotaikingas
feeling 1. jausmas, emocija; 2. jutimas, jautimas, pojūtis
feeling-into atjauta, empatija
feeling of well-being gerovės jausmas
feeling type jausminis / emocinis tipas (*C. Jungo psichologijoje*)
feigning apsimetimas
fellatio oralinis lytinis aktas
fellatio žr. **fellatio**
fellow-feeling užuojauta, atjauta
felt-need įsisažmonintas / pajustas poreikis
felt sense 1. pajustas 2. pajauta
fem lesbietė
female 1. patelė; 2. moteris; 3. moteriškas
female impersonator moters vaidmens perėmėjas
female sperm moteriškasis spermijas (*spermijas / spermatozoidas su lytine X chromosoma*)
feme moteris, žmona
femicide moterų žudymas
feminality žr. **femininity**
femineity žr. **femininity**
femininity (*socialiai determinuotas*) moteriškumas
feminism feminizmas
feminization (su) moteriškėjimas
femoral nerve šlauninis nervas
fence-mending santykių susiklostymas
feral child laukinis vaikas

ferment fermentas
fertilisation žr. **fertilization**
fertility vaisingumas, vislumas
fertilization apvaisinimas
festinating gait greitėjanti eisena (*sergant Parkinsono liga*)
fetal vaisiaus, embrioninis
fetal alcohol effects alkoholio poveikis vaisiui
fetal alcohol syndrome alkoholio paveikto vaisiaus sindromas
fetalism fetalizmas (*vaisiaus sandaros išlaikymas po gimimo*)
fetation vaisiaus vystymasis
feticide 1. vaisiaus numarinimas / nužudymas; 2. žr. **abortion**
fetish 1. fetišas; 2. fetišuoti
fetishism fetišizmas
fetoscopy vaisiaus apžiūra
fetus (*žmogaus*) vaisius (*nuo 9 savaitės iki gimimo*)
feud nesantaika, vaidas
fever karštis, karščiavimas
fever delire žr. **febrile delirium**
fiat 1. valios aktas; 2. įsakas, nurodymas
fiber skaidula, gysla, pluoštas
fibre žr. **fiber**
fibriform pluošto / skaidulų pavidalo
fibril skaidulėlė, fibrilė
fibrillation 1. virpėjimas; 2. širdies virpėjimas
fiction pramanas, fikcija
fictitious pramanytas, netikras, išgalvotas
fidelity 1. ištikimybė, atsidavimas; 2. (*metodo; garso / vaizdo atkūrimo*) tikslumas
fidgetiness neramumas, nenustygstamumas
fidgets 1. nervingi judesiai; 2. nenustygti
fiducial limits pasitikėjimo ribos
fiducial point nulinis / pradinis lyginimo taškas
fiduciary 1. grįstas pasitikėjimu; 2. patikėtas; 3. patikėtinis
field 1. sritis; 2. praktinės veiklos vieta; 3. laukas
field dependence priklausomas nuo lauko
field force lauko jėga
field independence nepriklausomas nuo lauko
field of attention dėmesio laukas
field of consciousness sąmonės laukas

- field of vision** akiplotis
field theory lauko teorija
field-test bandymas natūraliomis sąlygomis
fieldwork praktinė veikla, praktika
fierce nuožmus, piktas
fight 1. kova, peštynės; **2.** peštis
fight-flight reaction kovos arba pasitraukimo / vengimo reakcija
fighting pešimasis
figural 1. perkeltinis; **2.** susijęs su forma / figūra
figural aftereffect figūros poveiksmis
figural cohesion formos / figūros dalių sankiba
figural synthesis formos / figūros sintezė
figurative 1. perkeltinis, metaforinis, vaizdin-gas; **2.** vaizduojamasis (*menas*)
figure 1. figūra, išvaizda, forma; **2.** paveiksliau-kas; **3.** skaitmuo
figure-and-ground žr. **figure-ground**
figure-ground figūra ir fonas
file 1. aplankas, segtuvas; **2.** rinkmena, failas
filial dukters, sūnaus, vaikų (*rūpestis, meilė, prisirišimas prie tėvų*)
filial imprinting jauniklių prisirišimas (*prie tėvų*)
filiation atšaka, kilmė, giminystės santykis
filicide vaikžudystė
filling (už)pildymas, pripildymas
film-test fotogeniško patikrinimas
filter 1. filtras, koštuvas; **2.** filtruoti
filter theory filtro teorija
final 1. paskutinis, galinis; **2.** galutinis, baigiamasis
final common path bendras galutinis kelias (*motoneuronas*)
findings duomenys, tyrimo faktai
fine 1. geras, gražus; **2.** subtilus, smulkus
fine criterion tikslus kriterijus
fine motor movement smulkieji judesiai
finger pirštas
finger agnosia pirštų agnozija
finger alphabet aklujų abėcėlė
finger end žr. **finger tip**
fingering lietimasis pirštais, pirštų prisilietimas
fingermark pirštų atspaudas
fingerprint žr. **fingermark**
finger spelling daktilinė / pirštų kalba (*raidžių pateikimas pirštų judesiais*)
 fingertip piršto galiukas
 fingerwagging kaltinimas
 finish 1. pabaiga, galas; **2.** (pa)baigti
 finite ribotas, baigtinis
 fire alarm gaisro signalas
 fire-setting behavio(u)r padeginėjimas
 fire-worship ugnies garbinimas
 first aid pirmoji / greitoji pagalba
 first finger rodomasis pirštas, smilius
 first moment skirstinio vidurkis
 first-order correlation pirmos eilės ryšys
 first-order factor pirmos eilės faktorius
 first-signal system pirmoji signalinė sistema
 fissile skalus (*linkęs dalintis / skilti*)
 fission 1. dalijimasis (*lįstelių*); **2.** skilimas, atsi-kyrimas
 fissure 1. plyšys; **2.** vaga
 fistula fistulė, dirbtinis kanalas / latakas
 fit 1. priepuolis; **2.** tikti, derėti, atitikti; **3.** nuo-taika, emocija (*šnekamojoje kalboje*)
 fit conription isterijos priepuolis
 fitful mėšlungiškas, trūkčiojamas
 fitness 1. tikimas, derėjimas, tinkamumas; **2.** kū-no rengyba, pajėgumas; **3.** (*biologijoje*) išliki-mas, prisitaikymas
 fits mėšlungis, konvulsijos
 fittest labiausiai prisitaikęs
 fix 1. (su)taisyti, (pri)tvirtinti; **2.** įbesti (*akis*); **3.** atkreipti (*dėmesį*)
 fixate 1. (už)fiksuoti; **2.** turėti įkyrią idėją
 fixation 1. susitelkimas ties įkyria idėja, minti-mi, reikme; **2.** fiksacija (*pasilikimas kurioje nors raidos pakopoje*); **3.** (*žvilgsnio / akių*) fiksacija, nukreipimas į objektą; **4.** (*igūdžio*) įtvirtinimo pabaiga
 fixed 1. nustatytas, pastovus, nekintamas; **2.** įky-rus
 fixed action pattern fiksuota veiksmo struktūra (*rūšiai būdinga elgsena*)
 fixed-alternative question žr. **closed question**
 fixed effects model fiksuoto poveikio modelis
 fixed factor fiksuotas veiksnys / kintamasis
 fixed idea įkyri idėja

fixedly 1. nekintamai, nejudamai; 2. įdėmiai
fixedness laikymasis savo, nepaslankumas (*primant sprendimus*)
fixed ratio (FR) fiksuotas atsakų ir jų pastipros santykis
fixed / stabilized image stabilizuotas atvaizdas
fixed time (FT) fiksuotas (*pastipros*) laikas
flaccidity silpnumas, glebumas
flaccid paralysis glebusis / atoniškasis paralyžius
flagelant 1. saviplaka; 2. saviplakis (*save plakan-tis žmogus*)
flagellation 1. mušnojimas (*masažuojant*); 2. plakimas, čaižymas; 3. mazochizmas
flair 1. nuojauta; 2. gabumai
flamboyance ekstravagantiškumas
flapping tremor plazdenamasis tremoras
flash blyksnis, žybsnis, blykstė
flashback žvilgsnis į praeitį, prisiminimas
flashbulb blykstė
flashbulb memory blykstės / fotografinė atmintis
flashlight 1. mirksinti šviesa; 2. šviesos signalas
flashmeter tachistoskopas
flat affect emocijų / nuotaikų lėkštumas / vienodumas
flatness žr. **flat affect**
flattened affect žr. **flat affect**
flattening of affect žr. **flat affect**
flavo(u)r skanumas, pikantiškumas (*uodimo, skonio ir lietimo pojūčių derinio rezultatas*)
flehmen dantų rodyimo poza (*uodimui susti-printi*)
flexibility paslankumas, lankstumas
flexible lankstus
flexion (su)lenkimas
flexor lenkiamasis raumuo
flextime laisvas (*darbo dienos*) režimas
flexure (su)lenkimas, linkis
flicker 1. blyksėjimas, mirksėjimas; 2. mirksėti, virpėti
flicker fusion blyksėjimų / virpesių susilieėjimas
flight 1. skrydis; 2. (*minties*) polėkis; 3. bėgimas, atsitraukimas
flight from reality tikrovės vengimas
flight into health staigus išgijimas
flight into illness staigus susirgimas

flight of colo(u)r spalvų plaukiojimas
flight of ideas idėjų / minčių / vaizdų antplūdis
flighty conduct lengvabūdiškas elgesys
flippancy lengvabūdiškumas
floaters (*akies*) drumstis, skraidančios muselės (*akyse*)
floating affect nepastovi emocija
floccillation floksitacija (*lovos baltinių draskymas klieđint*)
floccitation žr. **floccillation**
flocking (*gyvūnų*) būriavimasis, susispietimas
flogging žr. **flagellation**
flood srautas
flooding tvindymas (*psichoterapijos procedūra – nerimą sukeliančios situacijos sukūrimas*)
floor žemiausia riba, minimumas
flow 1. tėkmė, srautas; 2. antplūdis; 3. sklandumas
flow chart / diagram (*informacijos apdorojimo*) struktūrinė schema
flowery gėlių kvapo
flowing sklandus, grakštus
flow of feelings jausmų antplūdis
fluctuate svyruoti, kaitaliotis
fluctuation of attention dėmesio svyravimas
fluency 1. (*kalbos*) laisvumas, sklandumas; 2. iškalbumas
fluent 1. sklandus, laisvas, rišlus; 2. iškalbus, rašantis laisvu stiliumi
fluent aphasia sensorinė / Wernicke's afazija
fluid skystis, fluidas
fluid abilities tokieji gebėjimai (*pvz., psichinis tempas, dėmesio apimtis*)
fluid intelligence tokioji inteligencija / išmana
fluidity 1. skystoji būseną; 2. sklandumas
flurry sujudimas, bruzdesys, jaudinimasis
flush 1. srovė, srautas; 2. (*veido*) paraudimas, raudonis
fluster nervintis, jaudintis
frustration jaudinimasis
flutter 1. šiurkštumas, rupumas (*paviršius*); 2. virpantis garsas
flying flies žr. **floaters**
focal židinio, židininis, vietinis
focal attention atrenkamasis / selektyvusis dėmesys

- focal epilepsy** Jacksono / židininė epilepsija
focal lesion židininis / vietinis pažeidimas
focus 1. židinis; 2. dėmesio centras
focus group fokusuotų diskusijų grupė
focus of attention dėmesio objektas
focusing 1. fokusavimas; 2. (*dėmesio*) sutelkimas
focussed 1. (su)fokusuotas; 2. susikaupęs
foetal žr. fetal
foetus žr. fetus
fogging 1. patamsėjimas, nublankimas; 2. astigmatizmo nustatymo būdas
fold raukšlė, klostė
folie 1. manija; 2. psichozė
folie circulaire bipolinė psichozė
folium (*smegenų*) klostė
folk / group mind kolektyvinis protas, kolektyvinė sąmonė
folk medicine liaudies medicina
folk psychology kasdienio gyvenimo / liaudies psichologija
folk soul liaudies / tautos siela / dvasia
folkways liaudies / tautos papročiai / tradicijos
follicle 1. (*iš epitelio sudaryta*) liaukinė pūslelė; 2. kiaušialąstės pūslelė, folikulas; 3. plauko maišelis; 4. limfmazgis
followership pavaldumas
following reaction sekimo reakcija
follow-up paskesnis (*tyrimas*), tolesnis, tąsa
follow-up history katamnezė
fontanel(le) momenėlis
food maistas, valgis
food addiction maistinė priklausomybė
food aversion bjaurėjimasis maistu / valgiu
food caching maisto slėpimas / kaupimas
food faddism mitybos įnoringumas / keistuoliškumas (*mitybos mados vaikymasis*)
foot 1. pėda (*ilgio matas 30,48 cm*); 2. pėda, koja
foot anesthesia pėdos nejautra
foot-candle pėdžvakė (*1 pėdžvakė – 10,764 liuksų*)
footedness kojos dominavimas
foot end jutimo nervo galūnelė
foot-in-the-door technique „kojų duryse“ metodika
foraging pašaro / maisto ieškojimas
foramen anga, kanalas
foramen magnum lot. didžioji anga
forbidden uždraustas, draudžiamas
force 1. galia, jėga; 2. veiksnys; 3. versti
forced priverstinis
forced-choice technique alternatyvaus / priverstinio pasirinkimo metodika
force field jėgos laukas
forceful tvirtas, valingas
forceps injury (*naujagimio*) pažeidimas chirurginėmis žnyplėmis
forcible prievartinis
forearm dilbis
forebear protėviai, proseneliai
foreboding nuojauta
forebrain priekinės smegenys (*didieji pusrutuliai, kartais su tarpinėmis smegenimis*)
forecast nuspėjimas, prognozė
forecaster prognozuotojas
foreconscious žr. preconscious
fore-exercise preliminarios pratybės
foreground-background (*dėmesio*) objektas ir fonas
foregrounding pabrėžimas, akcentavimas
foreign hull 1. svetimkūnis; 2. gyvybinės erdvės pašalinis veiksnys
forejudge iš anksto nuspręsti
foreknowledge numatymas
forensic teismo, teisės
forensic assessment teisminė ekspertizė
forensic medicine teismo / teisės medicina
forensics teismo / teisės mokslas
foreperiod priešperiodis (*tarpas tarp perspėjamojo ir signalinio dirgiklių*)
foreplay mylėjimasis, glamonės (*prieš lytinį aktą*)
forepleasure ankstyvasis (*erotinis*) malonumas
foreseeable iš anksto numatomas
foresee numatyti, nuspėti
foreshadow būti ženklų, pranašauti
foreshortening (*daikto, vaizdo*) sumažėjimas dėl perspektyvos
foresight išvalgumas, apdairumas
foretaste išankstinis jautimas, ženklas
foretell (iš)pranašauti

forethought 1. numatymas, (*išankstinis*) apgalvo-
vojimas; 2. žr. **foresight**
foretime seni laikai, praeitis
foreward masking priekinis maskavimas
forewarning įspėjimas, perspėjimas
forgetful užmaršus, užsimirštantis
forgetfulness 1. užmaršumas; 2. užmarštis
forgettable (*lengvai*) pamirštamasis
forgetting užmiršimas
forgiveness 1. atleidimas; 2. atlaidumas
form 1. forma, pavidalas, figūra; 2. sveikatos
būklė; 3. blankas, anketa; 4. protokolas
formal 1. oficialus, formalus; 2. išorinis; 3. tai-
syklingas
formal definition formalioji apibrėžtis
formalize 1. įforminti; 2. formalizuoti
formal operations formaliosios operacijos
formant formantas: 1. žodžių darybos priemo-
nė; 2. sudėtinio garso (*balso, muzikos garso*)
dėmuo
formation 1. formavima(si)s, su(si)darymas;
2. darinys
formative 1. formuojantis, sudarantis; 2. forma-
vimosi; 3. žr. **formant**
formboard test formų dėliojimo iš dalių testas
form constancy formos konstantiškumas
formes frustes netipiški simptomai / požymiai
form-function relation formos ir funkcijos ry-
šys
formation šiurpulys, skruzdžių bėgiojimas
kūnu (*haliucinacija*)
formicophilia liguistas (*lytinis*) potraukis vabz-
džiams
form of address kreipinys
form quality formos / struktūros / geštalto ko-
kybė
formulation (su)formulavimas, formuluotė
fornication nesantuokiniai ryšiai
fornix skliautas
forthcoming būsimas, ateinantis
forward 1. priekinis, (*esantis*) priekyje; 2. anks-
tyvas
forward association tiesioginė asociacija (*pir-
myn nukreiptoji asociacija*)
forward conditioning / pairing tiesioginis są-
lygojimas

forward inferences tiesioginis protavimas, tie-
sioginės išvados
forward masking tiesioginis maskavimas
fossa lot. įduba
fossil 1. suakmenėjusios iškasenos; 2. suakme-
nėjimas
fossilization sustabarėjimas (*mokantis antros
kalbos*)
foster auklėti, globoti
fostering (*svetimo*) vaiko globojimas, auklėjimas
foster-brother / sister netikras brolis, netikra
sesuo
foster-child žr. **fosterling**
foster-daughter / son netikra duktė, netikras
sūnus
foster-father / mother globėjas, netikras tėvas,
netikra motina
foster home 1. (*vaikų*) globos namai; 2. pensio-
nas, globos įstaiga (*suaugusiesiems*)
fostering globa (*kai bent vienas iš globėjų yra ne
giminaitis*)
fosterling auklėtinis, globotinis
foster-parents globėjai, netikri tėvai
foul 1. nešvarus, niekšingas, negarbingas; 2. dvo-
kas (*H. Zwaardemakerio ir H. Henningo kva-
pų sistemose*)
found 1. (į)steigti, (į)kurti; 2. pagrįsti
foundation 1. pamatas, pagrindas; 2. įkūrimas,
įsteigimas; 3. fondas
founder (į)kūrėjas, (į)steigėjas
founder effect pradininko pasekmė (*mutacija
nedidelėje populiacijos dalyje, nulemianti
naujos rūšies pradžių*)
foundling pamestinukas, rastinukas, rastas vaikas
fovea (*geltonosios dėmės*) centrinė duobutė
fovea centralis žr. **fovea**
foveal vision centrinis regėjimas (*regėjimas dir-
ginant centrinės duobutės receptorių*)
fractionation skirstymas (*į dalis*), fracionavi-
mas
fragile trapus, lūžus
fragile process lūžio procesas (*psichoterapijoje*)
fragrant kvapnus
frailty human silpnas / trapus žmogus (*doroviš-
kai nepastovus žmogus*)

frame 1. rėmas, karkasas; 2. kūno sudėjimas; 3. nusiteikimas (*ką nors daryti*); 4. protokolinis duomenų blokas; 5. mokymo programa; 6. žinių / informacijos schema

frame analysis sistemos analizė

frame of reference pažiūrų / atskaitos sistema

frame-up sankalba, iš anksto sumanytas planas

framework 1. griaučiai, sandara; 2. sistema; 3. sprendimas pagal situaciją

framing sistemos / karkaso / nusiteikimo formavimas / kadrovimas

fraternity brolybė, broliškumas

fratricidal broližudiškas

free 1. laisvas; 2. nemokamas; 3. neturintis; 4. be

free-and-easy nesivaržantis, nesuvaržytas

free association laisvoji asociacija

freedom 1. laisvė, teisė; 2. išlaisvinimas, laisvumas

freedom of movement judesio laisvumas

freedom to withdraw (*tyrimo dalyvio*) teisė pasitraukti (*iš tyrimo*)

free-feeding neribojama mityba

free-floating sklendantis, laisvos eigos

free-floating anxiety nedeterminuotas / laisvos eigos / difuziškas nerimas

free-for-all laisvoji / nevaržoma diskusija

freehanded dosnus

free nerve endings laisvosios nervų galūnėlės

free operant spontaniškas / laisvas atsakas

free-thinker laisvamaniškas

free will laisva valia

freewill 1. žr. **free will**; 2. savanoriškas

freezing sustingimas (*raumenų, apsimetus nimirėliu*)

freezing behaviour sąstingis, sustingimas (*iškilus pavojui*)

frenetic karštligiškas (*veikimas*)

frequency dažnis, dažnumas, pasikartojimas

frequency analysis dažnių analizė

frequency distribution dažnių skirstinys

frequency method pastoviųjų dirgiklių metodas

frequency polygon dažnių poligonas

frequency theory dažninė / telefoninė (*klausos*) teorija

frequent dažnas, dažnai vykstantis, įprastas

fretful irzlus, neramus

Freudian 1. froidistas, Froido sekėjas; 2. Froido, froidistiškas

Freudianism froidizmas

Freudian slip apsirikimas, riktas (*Z. Froido teorijoje*)

fright 1. išgąstis; 2. gąsdinti

fright neurosis baimės neurozė

fright precordial ilgesys prieš melancholijos priepuolį

frigid šalta, frigidiška (*apie moterį*)

frigidity 1. šaltumas, abejingumas; 2. moters lytinis šaltumas, frigidiskumas

fringe consciousness sąmonės / dėmesio periferija / paribys

fringe of consciousness žr. **fringe consciousness**

fringer atstumtasis (*grupės narys*)

frog gait paralitiko eisena

front 1. priekis; 2. veidas; 3. kakta

frontal lobe kaktinė (*smegenų*) skiltis

frontal lobotomy kaktos skilčių (pa)šalinimas

front clipping žodžių trumpinimas iš pradžios

frottage trynimasis (*seksualiniais sumetimais*)

frotteur trinuklis (*asmuo, kuris trinasi seksualiniais sumetimais*)

frotteurism froteurizmas, trynimosi potraukis

frozen šaldytas, sustingęs, suakmenėjęs (*iš baimės*)

frozen noise sustingdytas triukšmas (*baltojo triukšmo to paties segmento įrašo kartojimas*)

fruitful vaisingas

fruity 1. vaisių kvapo (*kvapų sistemoje*); 2. sodrus / melodingas balsas

frustration 1. frustracija; 2. (*vilčių*) žlugdymas, nusivylimas

frustration-aggression hypothesis frustracijos ir agresijos (*ryšio aiškinimo*) hipotezė

frustration-engendered arousal dėl frustracijos pakitusi jauda

frustrative frustruojantis, frustraciją skatinantis

fugue fuga (*prieblandinės sąmonės būseną*)

fulcrum atramos taškas, priemonė tikslui siekti

fulfilment 1. įvykdymas, atlikimas; 2. (pasi)tenkinimas

fulgurating persmelkiantis (*skausmas*)
full inclusion visiška įtrauktis
full-blooded pilnakraujis, smarkus, entuzias-
tingas
full-scale visos apimties, išsamus
fumble-and-success mokymasis mėginant ir
klystant
function 1. funkcija, prieklausa; **2.** veikimas, funk-
cionavimas; funkcionuoti, veikti; **3.** pareigos
functional 1. funkcinis, funkcijos; **2.** veikiantis,
funkcionalus, praktiškas
functional anatomy funkcinė anatomija
functional antagonism funkcinis antagonizmas
functional asymmetry 1. funkcinė asimetrija;
2. funkcijos asimetrija
functional blindness funkcinis aklumas
functional brain imaging galvos smegenų
funkcijų vaizdinimas
functional deafness funkcinis kurtumas
functional defect funkcinė yda, funkcinis trū-
kumas
functionalism funkcionalizmas
functionalistic funkcionalistinis
functional moneme žr. **function word**
functional psychology funkcionalistinė psi-
chologija
function engram funkcinė engrama, paveldė-
tas nervinis archetipo atspaudas (*C. Jungo*
teorijos terminas)
functioning funkcionavimas, veikimas
function pleasure funkcinis malonumas (*kai*
pati veikla ir jos rezultatai yra veikimo ska-
tulys)
function relation funkcinis ryšys, funkcinė prie-
klausa
function type funkcinis (*asmenybės*) tipas
(*C. Jungo psichologijoje*)
function word funkcinis žodis
functor žr. **function word**
fundamental 1. esminis, pagrindinis, svarbiau-
sias; **2.** pagrindai; **3.** fundamentinis (*mokslas*)
fundamental attribution error pagrindinė pri-
skyrimo klaida
fundamental / basic needs pagrindiniai poreikiai
fundamental color(s) pagrindinės spalvos

fundamental skills pagrindiniai įgūdžiai
fundamental tone pagrindinis tonas
fundus reflex test skiaskopija (*akies refrakcijos*
nustatymo būdas)
funnel technique piltuvėlio metodika (*apklauso*
anketos / klausimyno sudarymo principas
nuo bendresnio prie specifiškesnio)
furiosity įsiūtis, įniršis
furious rabies agresyvus / neramus pamišimas
fusion fuzija: **1.** (*vaizdų / dirgiklių*) su(sil)ieji-
mas; **2.** (*instinktų*) susiliejimas (*psichoana-*
lizėje); **3.** susiliejimo (*su kitais, gamta, kos-*
mosu) jausmas
fusional language sintetinė kalba
fusion binaural abiausiai susiliejimas
fusion binocular susiliejimas
fusion frequency kritinis susiliejimo dažnis
future orientation orientacija į ateitį
future shock permainų šokas (*socialinio ir tech-*
nologinio kitimo sukeltas sumišimas)
fuzzy 1. miglotas, neryškus; **2.** neapibrėžtas
fuzzy logic neapibrėžtinė / neraiškioji logika
fuzzy trace neapibrėžtiniai (*atminties*) pėdsakai

G

- g factor** žr. **general factor**
gain by illness ligos nauda
gainsharing pelno pasidalijimas (*darbuotojų motyvacijai didinti*)
gait eisena
gait apraxia eisenos apraksija
galactorrhoea labai stipri laktacija
galactosemia galaktozemija (*galaktozės vertimo gliukoze sutrikimas*)
galanin galaninas (*nervų sistemos augimo neuropeptidas*)
galeophobia liguista kačių baimė
galvanic galvaninis, susijęs su elektros srove
galvanic skin response odos galvaninis atsakas
galvanocontractibility raumens susitraukimas veikiant elektrai
galvanometer galvanometras
galvanoscope galvanoskopas
galvanotaxis galvanotaksis
galvanotherapeutics gydymas galvanine / elektros srove
galvanotropism galvanotropizmas
gambler's fallacy lošėjo klaida / šališkumas
gamesmanship mokėjimas nugalėti (*psichologiškai*)
gamete gameta, lytinė ląstelė
gametogenesis gametogenezė (*lytinių ląstelių susidarymas ir raida*)
gamic lytinis, galintis apvaisinti
gamine berniokiška mergaitė / moteris
gamma afferent gama aferentinis nervas
gamma alcoholism gama alkoholizmas (*3-ioji alkoholizmo stadija*)
gamma-amino butyric acid (GABA) gama aminosviesto rūgštis (*GASR; neuromediatorius*)
gamma motor neuron gama motoneuronas
gamma movement / motion gama judėjimas (*tariamo judėjimo rūšis*)
gamma rays gama spinduliai
gamma synchrony / coherence (*galvos smegenų*) gama bangų sinchronizacija
gamma wave gama banga (*EEG dažnis 20–70 Hz*)
gamogenic susidaręs lytiniu būdu
gamomania vedybų manija
gamonomanija žr. **gamomania**
gamophobia liguista vedybų baimė
ganglion nervinis mazgas, ganglijas
ganglion cells (*tinklainės*) ganglinės ląstelės
ganglionnervous susijęs su simpatine nervų sistema
ganglioneuroma ganglioneuroma, nervinio mazgo auglys
ganglionic mazginis, mazgo
gang-rape grupinis (iš)prievartavimas
gangrene 1. gangrena, apmirimas; 2. (*moralinis*) gedimas, puvimas
ganja gandžia (hašišo / marihuanos rūšis)
gap spraga, protarpis, intervalas
gap detection tarpo (*tarp garsų*) aptikimas
gape plačiai išsižioti, žiovauti
garden-path sentence dviprasmiškas / apgaulingas sakinyš
gargoylism gargolizmas (*nenormali veido ir galvos forma*)
gastric skrandžio
gastr(o)- gastr(o)- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su skrandžiu, pilvu*)
gastrocolic reflex gautbinės žarnos refleksas (*priimant arba ruošiantis priimti maistą*)
gastrula gastrulė

gastrulation gastruliacija (*blastulės virtimas gastrule*)

gate vartai, perėja (*jonų ir neuromediatorių praejimo vieta neuronuose ir kitose ląstelėse*)

gate-control theory of pain skausmo vartų kontrolės teorija

gating užtvėrimas, blokavimas (*dalies informacijos nepateikimas į sąmonę dėl blokavimo*)

Gaussian distribution Gauso skirstinys

gay žr. **homosexual**

gay bashing smurtas prieš homoseksualus

gay lib žr. **gay liberation**

gay liberation judėjimas už homoseksualų teises

gaze 1. įdėmus žvilgsnis, spoksojimas; 2. (pa)žvelgti; 3. akių (nu)kreipimas, žvilgsnis

gaze palsy žvilgsnio paralyžius

gazing įdėmus žiūrėjimas, spoksojimas

gazing-stock visų dėmesio / domėjimosi objektas

gelasmus spazminis isteriškas juokas (*būdingas psichikos ligoniams*)

gelotherapy juoko terapija

gematria gematrija (*numerologijos rūšis*)

gemellology dvynių mokslas

gen žinios, informacija

gender 1. giminė; 2. (*socialinė*) lytis

gender bias lytinis šališkumas

gender dysphoria nepasitenkinimas dėl savo lyties

gender identity lytinis tapatumas

gender nonconformity su lytimi nederanti (*savijauta*)

gender role lyties (*socialinis*) vaidmuo

gender schema lytinė schema (*su lytimi susijusio elgesio nuostatos*)

gender script lytinis scenarijus (*su lytimi susijusi veikla*)

gender typing su lytimi susijusio elgesio tipavimas

gender selection žr. **sexual selection**

gender-specific būdingas lyčiai

gene genas

genealogy 1. genealogija, kilmė; 2. kilmės nustatymas

gene expression geno (*įtakos*) raiška fenotipe

gene frequency geno paplitimas populiacijoje

gene knockout geno (*veikimo*) blokavimas

gene mutation geno mutacija

gene pair genų pora / alelis

gene pool (*rūšies*) genofondas, genų rinkinys

general 1. bendrasis, visuotinis; 2. generalinis, vyriausias; 3. pagrindinis

general ability bendrasis gebėjimas

general adaptation syndrome bendrojo prisitaikymo sindromas (*H. Selye teorijos terminas*)

general factor (*išmaningumo*) bendrasis / g faktorius

general intelligence bendrasis išmanumas / intelektas, bendroji inteligencija

generality bendrybė, visuotinumas, bendrumas

generalizability 1. (*atrankinio tyrimo duomenų*) tinkamumas visai aibei; 2. apibendrinamumas, galimybė apibendrinti

generalization 1. apibendrinimas; 2. generalizacija, (*ligos*) išplitimas

generalized apibendrintas, išplitęs

generalized arousal išplitusi jauda

generalized inhibitory potential (ζ_{IR}) išplitęs slopinantysis potencialas

generalized other apibendrintasis kitas

generalized seizure išplitęs / generalizuotas (*epilepsijos*) priepuolis

generalizing apibendrinantis

general will bendroji / visuotinė valia

generation 1. karta; 2. kilimas; 3. gamyba; 4. generavimas

generative generatyvinis, kūrybiškas

generative grammar generatyvinė gramatika

generative semantics generatyvinė semantika

generator 1. gamintojas, generatorius; 2. gaminant, generacinis

generator potential generacinis potencialas (*nervinį impulsą sukeltantis potencialas*)

generatrix sudaromoji

generic 1. bendras, bendrinis; 2. būdingas klasei / rūšiai; 3. genties, gentinis; 4. susijęs su genu

generic knowledge bendrosios žinios

generic name bendrasis / bendrinis pavadinimas / vardas

genesis kilmė, pradžia, raida

genetic genetinis, geno, genetikos

- genetic affinity** genetinis ryšys
- genetic drift** genų dreifas
- genetic engineering** genų inžinerija
- genetic epistemology** genetinė epistemologija
(*pažinimo kilmė ir raida – J. Piaget terminas*)
- genetic map** chromosomų sandaros schema
- genetic memory** genetinė atmintis
- genetic predisposition** genetinis polinkis
- genetic psychology** genetinė / raidos psichologija
- genetic variation** genetinė įvairovė
- geneticism** geneticizmas (*genetinių veiksnių akcentavimas, pirmenybės teikimas paveldėjimui*)
- genetics** genetika
- genetotropic disease** genetotropinė liga (*dėl paveldimo fermentų trūkumo*)
- genetrix** gimdyvė, motina
- genic** genų, geninis
- geniculate body** kelinis kūnas
- genidentic** tos pačios kilmės / raidos
- genital** lytinis, lyties organų
- genital anomaly** lytinis nuokrypis / nenormalumas
- genital character** genitalinis charakteris, genitalinė asmenybė
- genitalia** lyties organai
- genitality** genitališkumas (*lyties organų nulemtas seksualumas*)
- genitalization** genitalizacija: **1.** libido projekcija į daiktus (*lyties organų simbolius*); **2.** genitalinės asmenybės raida
- genital mutilation** lyties organų sužalojimas: **1.** apipjaustymas; **2.** sužeidimas psichozės atveju, prievartaujant
- genitals** žr. **genitalia**
- genital stage / level** genitalinė (*raidos*) stadija
- genital zones** genitalinės sritys
- genitofemoral nerve** gaktinis šlaunies nervas
- genius** **1.** genialumas, talentas; **2.** genijus
- genocopy** žr. **genotype**
- genogram** genograma, šeimos medis (*su santykių ir kitokiomis smulkmenomis*)
- genome** genomas, genų visuma
- genomics** genotipų mokslas
- genophobia** genofobija (*liguista sueities baimė*)
- genotype** genotipas (*genomo nulemta savybių visuma*)
- genre** žanras, stilius
- gens** giminė / kilmė pagal vyriškąją liniją
- genu** **1.** kelis; **2.** didžiosios smegenų jungties priekinė dalis
- genuine** tikras, autentiškas
- genus** gentis
- geocentric** geocentriškas, geocentrinis
- geometric illusion** geometrinė iliuzija
- geometric(al) mean / average** geometrinis vidurkis
- geon** geonas (*elementarus suvokimo vienetas, geocentrinis jonas*)
- geophagia** geofagija, žemės valgymas
- geophagism** žr. **geophagia**
- geophagy** žr. **geophagia**
- geotaxis** geotaksis
- geotropism** geotropizmas
- geriatric** geriatrinis, susijęs su senatve
- geriatrician** geriatras, senatvės specialistas
- geriatric psychology** žr. **gerontopsychology**
- geriatrics** geriatrija (*mokslas apie senatvę ir senatvės ligas*)
- geriatric screening** geriatrinė patikra
- geriopsychosis** senatvinė silpnaprotystė / psichozė
- germ** gemalas, embrionas
- germ cell** lytinė ląstelė
- germinal** **1.** gemalo, embrioninis; **2.** užuomazginis
- gerocomia** mokslas apie senatvės ligas
- gerocomy** žr. **gerocomia**
- gerontal** senatviškas
- gerontic** žr. **gerontal**
- gerontocracy** senų žmonių valdžia
- gerontological psychology** žr. **gerontopsychology**
- gerontologist** gerontologas
- gerontology** gerontologija
- gerontophilia** gerontofilija (*seksualinis potraukis senyviems žmonėms*)
- gerontopsychiatry** gerontopsichiatrija (*senų žmonių psichiatrija*)

gerontopsychologist gerontopsichologas
gerontopsychology gero(nto)psichologija, senų žmonių psichologija
gerophilia žr. **gerontophilia**
geropsychology žr. **gerontopsychology**
Gestalt, gestalt vok. geštaltas, visetas, visybė
gestalt factor geštalto / viseto (*formavimosi*) veiksnys
gestalting geštalto susidarymas
gestaltism geštaltizmas, geštaltpsichologija
gestaltist geštaltistas (*prisilaikantis geštaltizmo pažiūrų*)
gestalt laws / principles of organization geštalto / viseto / suvokinio organizacijos dėsniai
gestalt psychology geštaltpsichologija
gestalt therapy geštaltterapija
gestation nėštumas, nėštumo laikotarpis
gestational / fetal age amžius nuo pastojimo, vaisiaus amžius
gestational surrogate pakaitinis (*kitos moters nešiojamas*) vaisius (*implantavus apvaisintą kiaušialąstę*)
gesticulation gestikuliacija
gestural gesto, gestų
gestural language gestų (*kūno ženklų*) kalba
gestural-postural language gestų ir pozų kalba
gesture 1. mostas, poelgis; 2. gestas; 3. gestikuoti, rodyti gestu
geusis skanavimas, skonio mėginimas
giantism gigantizmas, milžinūgystė
giant neurone gigantinis neuronas
gibber 1. žr. **gibberish**; 2. neaiškiai kalbėti
gibberish neaiški / greita šneka, tauškėjimas (*sergant psichikos liga*)
gift 1. dovana; 2. gabumas, talentas
giftedness talentingumas, gabumas
gigantism žr. **giantism**
girdle sensation liemens veržimo diržu jausmas (*sergant išsėtine skleroze*)
girl mergaitė, mergina
girlhood mergystė, mergavimas
give-and-take abipusės nuolaidos
giver teikėjas, davėjas
gland liauka

glandular liaukos, liaukinis
glandule liaukutė
glans (*varpos, klitorio*) galvutė
glare 1. akinantis blizgesys; 2. veriamai žiūrėti
glaring veriamas žvilgsnis
glass ceiling nematomas kliuvinys
glia glija, neuroglija (*paraminis smegenų audinys*)
gliocyte neuroglijos ląstelė
gliocyte žr. **gliocyte**
gliosis gliozė (*žuvusių neuronų pakeitimas glijos ląstelėmis*)
global visuotinis, globalus, visa apimantis
global amnesia visiška amnezija
global aphasia visiška afazija
global intelligence visapusiška inteligencija / išmana
globus hystericus lot. (*psichogeninės kilmės*) gumulas gerklėje
globus pallidus lot. blyškusis kūnas (*vienas iš didžiųjų pusrutulių pamato branduolių*)
glomerule žr. **glomerulus**
glomerulus glomerulas, (*inksto*) kamuolėlis
glossal liežuvio, liežuvinis
glossalgia liežuvio skausmas (*be aiškios priežasties*)
glossary glosarijus
gloss(o)- glosa- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su liežuviu ir kalbėjimu*)
glossodynia žr. **glossalgia**
glossolalia glosolalija (*neaiški ligonių kalba, kalba religinių apeigų metu*)
glossopharyngeal nerve liežuvinis ryklės nervas
glossoplegia liežuvio paralyžius
glossosynthesis liguistas naujažodžių kūrimas ir vartojimas
glottal balsaskylės
glottal stop / catch glotinis sprogimas (*tariant garsus*)
glottis balsaskylė
glove an(a)esthesia funkcinė rankų nejautra
glucoprivation gliukozės trūkumas ląstelėse
glucoreceptors gliukoreceptoriai
glucose gliukozė
glucose receptors žr. **glucoreceptors**

glucostatic theory gliukostatinė teorija (*alkio ir sotumo aiškinimas gliukozės apykaita*)

glue-sniffing klijų uostymas

glutaminergic glutaminerginis, jautrus glutamatui

glycogen glikogenas

glycogenolysis glikogeno virtimas gliukoze

gnosia, gnosis žinojimas, pažinimas, atpažinimas

gnostic pažinimo, gnostinis

gnosticism gnosticizmas

goal tikslas, uždavinys

goal directed activity tikslinga veikla

goal-directed behavio(u)r tikslinga elgsena

goal orientation (*fizinė, psichinė*) orientacija į tikslą

goal response tikslingas atsakas

goal state (*pasiekto*) tikslo būklė

goal stimulus tikslo stimulus (*tikslingos elgsenos metu susiformavęs propriocepinis signalas*)

goblet figure Rubino / taurės figūra (*dviprasmė figūra, kai matomi dviejų veidų profiliai arba taurė*)

golden section / mean aukso vidurys

golem golemas: **1.** automatas, robotas; **2.** dirbtinis / molinis žmogus (*magų kūrinys*)

Golgi neurons (type I and type II) Goldžio neuronai (*I ir II tipo*)

gonad gonada, pirminis lyties organas (*sėklidė ir kiaušidė*)

gonadotrophic gonadotropinis, veikiantis gonadą

good continuation gera tąsa (*geštalto / viseto dėsnis*)

good gestalt geras geštaltas / visetas

good-me gerasis aš

goodness of fit (*prognozuotų ir empirinių duomenų*) atitiktis

good shape gera forma

goodwill **1.** geranoriškumas, draugiškumas; **2.** gera valia

goose bumps / flesh / skin žąsies / pašiurpusi oda

gorilla gorila

gossip paskala

gout podagra

govern **1.** valdyti, vadovauti; **2.** lemti; **3.** valdytis, (su)valdyti jausmus

governable pavaldus, paklusnus

governing valdantysis

grab sučiupimas, pagriebimas

grace **1.** grakštumas; **2.** palankumas, malonė; **3.** mandagumas, taktas

graceful grakštus

gracial fasciculus / nucleus grakštusis pluoštelis / branduolys

gradable laipsniuojamas

gradation gradacija, laipsniškumas, pakopos

grade **1.** laipsnis, rangas, pakopa, tarpsnis; **2.** ranguoti; **3.** klasė

graded žr. **gradual**

graded potential tolygiai kintantis potencialas

grade equivalent klasės ekvivalentas

grade norm / equivalent klasės norma (*pagal mokyklos atitinkamos klasės lygio žinias*)

grade score klasės įvertis

gradient **1.** nuolydis, nuolaidumas; **2.** gradientas

gradual laipsniškas, palaipsninis, tolygiai kintantis

gradualism gradualizmas (*evoliucijos aiškinimas nedidelių pokyčių kaupimusi*)

graduation **1.** mokyklos baigimas; **2.** diplomo ar mokslo laipsnio gavimas

graminovorous žolėdis

grammar **1.** gramatika; **2.** mokslo pradžios

grammaticality gramatiškumas, gramatinis taisyklingumas

grandiose delusions didybės manija

grand mal didysis epilepsijos priepuolis

grand mean vidurkių vidurkis

granular cortex granulinė žievė (*dominuoja granulinės nervinės ląstelės*)

graph diagrama, grafikas, kreivė

graph- graf- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su rašymu*)

graphan(a)esthesia grafanestezija (*pasyvaus lytėjimo sutrikimo rūšis*)

grapheme grafema

graph(a)esthesia grafestezija (*pasyvaus lytėjimo rūšis*)

graphic analysis grafinė analizė

graphic individuality rašyenos individualumas

graphic language rašytinė kalba

graphic rating scale grafinė rangų skalė

graphoanalysis asmenybės įvertinimas pagal raštą

graphodyne grafodinas, spaudimo rašant matuoklis

graphology grafologija

graphomania grafomanija (*liguista aistra rašyti*)

graphometry grafometrija (*projekcinis piešimas nematant*)

graphomotor apraxia apraksinė agrafija (*rašymo sutrikimas dėl kinetinės apraksijos*)

graphopathology žr. **graphoanalysis**

graphophobia liguista rašymo baimė

graphorrhea nesuvaldomas noras rašyti

graphospasm žr. **writers cramp**

grasp reflex griebimo refleksas

gratification patenkinimas, pasitenkinimas (*pasiekus tikslą*)

grating 1. gardelė; 2. (*dantų*) griežimas

grating acuity grotelėmis nustatytas regos aštrumas

gratitude dėkingumas

gravel-blind pusaklis

gravid žr. **gravida**

gravida nėščia moteris

gravidity nėštumas

gravi(re)ceptor graviceptorius (*pusiausvyros ir žemės traukos receptorius*)

gravitation svorio jėga, gravitacija, visuotinė trauka

gravitational gravitacinis

gravity 1. rimtumas, orumas; 2. sunkio jėga, sunkumas

gray matter (*smegenų*) pilkoji medžiaga

gray-out dalinis sąmonės praradimas

great apes didžiosios žmogbeždžionės

great chain of being didžioji būties grandinė

great commissure didžioji smegenų jungtis

great man theory didžiojo žmogaus teorija (*asmenybės vaidmens istorijoje teorija*)

Greco-Latin square graikiškasis-lotyniškasis kvadratas

gregariousness kaimeniškumas, bandos instinktas

grief sielvartas

griefwork sielvarto įveika

grievance 1. skriauda; 2. nuoskauda

grimace grimasa, vaipymasis

grip pagriebimas, suspaudimas

grooming kutinėjimas(is)

groop selection grupinė atranka

gross didžiulis, stambus

gross appearance makroskopinis vaizdas

gross criterion bendrasis / apytikris kriterijus

gross motor stambieji judesiai, stambioji motorika

gross score netransformuotas / bendrasis įvertis

ground fonas, pagrindas

grounded theory grindžiamoji teorija

group 1. grupė; 2. grupinis, grupės; 3. socialinė grupė; 4. (*tyrimo dalyvių*) imtis

grouped frequency distribution grupuotas dažnumų skirstinys

grouping grupuotė, grupavimas

grouping error grupavimo klaida

group / social consciousness kolektyvinė / grupės sąmonė

group / social norm grupės / socialinė norma

groupthink šabloniškas / grupinis mąstymas

groupware (*kompiuterinė*) grupinio darbo programa

grown-up suaugėlis

growth 1. augimas, didėjimas; 2. raida

growth cone augimo kūgelis (*aksono ir dendrito augimo viršūnėlė*)

growth curve augimo kreivė

growth group augimo grupė (*atskirų asmenų raidos akcentavimas grupės plėtrai*)

growth hormone augimo hormonas

growth needs augimo poreikis

growth principle augimo principas (*C. Rogerso psichologijoje*)

growth spurt augimo šuolis

grub vikšras, lerva

grundy viešojo nuomonė

grundyism nerašytos elgesio normos

guardian (*testamentu tėvų paskirtas*) vaiko globėjas

guardian ad litem *lot.* nepilnamečio atstovas (*paskirtas teismo*)

guardianship globa

guess atspėjimas, spėliojimas

guessing bias spėliojimo nulemtas šališkumas

- guess-work** spėlionė, prielaida
- guidance** 1. vadovavimas, orientavimas; 2. pamokymas, patarimas; 3. vedyba
- guidelines** nurodymai, gairės
- guiding fiction / idea** pagrindinė idėja
- guilt** kaltė, kaltumas
- guilt by association** susietoji / asocijuotoji kaltė
- guilt culture** kaltės kultūra (*kaltė grįstas socialinio elgesio normų reguliavimas*)
- guilt-ridden** persekiojamas kaltės jausmo
- gullibility** patiklumas, lengvatikybė
- guru** 1. dvasinis vadovas (*induizmo filosofijoje*);
2. mokytojas, visažinis lyderis
- gust** 1. (*geras*) skonis; 2. gustas (*skonio vienetas*)
- gustation** skanavimas
- gustative** žr. **gustatory**
- gustatory** skonio, skoninis
- gustatory agnosia** skonio agnozija
- gustometer** gustometras, skonio matuoklis
- gustum** skonio pojūtis / jutimas
- gut** viduriai, virškinimo traktas
- gutter-child** beglobis vaikas
- guttersnipe** žr. **gutter-child**
- gutturphonia** gerklinis balsas (*disfonijos rūšis*)
- gynander** žr. **gynandromorph**
- gynandrism** žr. **gynandry**
- gynandromorph** ginandromorfis (*turintis vyriškuosius ir moteriškuosius lyties organus*)
- gynandrous** panaši į vyrą (*vyriškuosius ir moteriškuosius požymius turintis asmuo*)
- gynandry** moteriškasis pseudohermafroditizmas
- gynecomimesis** ginekomimezė (*lytinis susijaudinimas įsivaizduojant save moterimi*)
- gynecomimetophilia** ginekomimetofilija (*liguistas potraukis lytiškai susijaudinti rengiantis kaip moteris*)
- gyn(o)-** gin(o)- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su moterimi*)
- gyrator / rotation treatment** gydymas išcentrine jėga (*sukant*)
- gyrus** (*galvos smegenų žievės*) klostė / vingis / raukšlė

H

habil nagingas, miklus, vikrus
habit 1. įprotis; 2. ypatybė, (*veikimo*) būdas
habitable gyvenama(si)s, tinkamas gyventi
habitat 1. (*gyvūno, augalo*) tėvynė; 2. arealas
habit-forming priprantamas, galintis tapti įpročiu
habit of mind galvosena
habit spasm tikas, raumenų trūkčiojimas
habit training įpročio lavinimas
habituate priprasti, (į)pratinti
habituation 1. pripratimas; 2. įpratimas
habitus 1. būdas, polinkis; 2. kūno konstitucija
haematic kraujo, veikiantis kraują
haemo- žr. **hemo-**
hair cell plaukuotoji ląstelė
hair esthesiometer plaukinis esteziometras
half 1. pusė, pusiau; 2. pusinis, pusės
half-conscious pusiau sąmoningas
half-vision pusinė anopsija, hemianopsija
hallucination haliucinacija
hallucinogen haliucinogenas (*haliucinacijos veiksnys*)
hallucinosi haliucinozė (*nuolatinės haliucinacijos*)
halo 1. aureolė, nimbas; 2. geras vardas, šlovė
halo effect aureolės / šlovės efektas
halving dalijimas pusiau
hammer plaktukas (*vidurinės ausies kaulelis*)
hand ranka (*plaštaka*)
handedness rankos dominavimas
handicap 1. kliūtis, kliuvinys; 2. trūkumas, kliauda, yda
handicapism žr. **ableism** 2
handicapped neįgalusis, *psn.* invalidas
handicapping strategy žr. **self-handicapping**
handicap principle handikapo / išlyginimo principas (*zoopsichologijoje*)

handicraft spasm profesinis traukulys
handiness miklumumas, vikrumas
hand-language kurčnebylių kalba
handling 1. (*gyvūno*) dresavimas, pratinimas (*prie rankų*); 2. lietimas, švelnus glostymas
handlist abėcėlinis sąrašas
hand-washing obsession rankų plovimo įkyrybė
handwriting rašysena
haphalgnesia skausmo jutimas (*veikiant nesklausminių dirgikliu*)
haphophobia liguista lietimio baimė
haphiphobia žr. **haphophobia**
hapless nelaimingas
haploid 1. haploidas; 2. haploidinis, viengubas
haploidy haploidija
haplogy skiemenų praleidimas greitakalbėje
happiness 1. laimė; 2. džiaugsmas; 3. gera savijauta
haptic agnosia lytos / lytėjimo agnozija
haptic illusion lytos / lytėjimo iliuzija
haptics lyta, lytėjimas
haptometer lytos jautrumo matuoklis
harassing varginantis
hard kietas, sunkus, stiprus, tvirtas
hard-and-fast griežtai apibrėžtas, nusistovėjęs
hard-bitten užsigrūdinęs
hardcase sunkus / užsispyręs žmogus
hard data tikri duomenys
hard drug tikrasis (*fiziologinę priklausomybę sukeliantis*) narkotikas
hard-featured šiurkščių veido bruožų
hardiness atsparumas, ištvermingumas
hardness of hearing neprigirdėjimas
hard of hearing neprigirdintis, apykurtis
hard palate kietasis gomurys
hard problem žr. **body-mind problem**

- hard psychology** griežtoji (*objektyvioji, eksperimentinė*) psichologija
- hard-set** atkaklus, tvirtos nusistatymo
- hard-to-get effect** sunkaus pasiekiamumo efektas
- hardware** techninė įranga, aparatūra
- hard wired** 1. susijęs su kompiuterine įranga; 2. genetiškai nulemtas, griežtai determinuotas
- hard-working** darbštus, stropus
- harelip** kiškio lūpa
- hare's eyes** kiškio akis, neužmerktakystė
- harm** žala, pažeidimas, sužalojimas
- harmonic** 1. harmonika; 2. harmoninis
- harmony** 1. darna, harmonija; 2. sutarimas
- harp theory** arfos / stygų teorija (*klausos mechanizmo aiškinimas*)
- hash** žr. **hashish**
- hasheesh** žr. **hashish**
- hashhead** narkomanas, hašišo vartotojas
- hashish** hašišas
- hate** neapykanta
- hatred** žr. **hate**
- haunter** įkyri idėja / mintis
- haunting** vaidenimasis
- haut-mal** epilepsijos priepuolio viršūnė
- hawk-eyed** 1. aiškiaregis; 2. gerai matantis, aštriaregis
- hazard** 1. rizika; 2. pavojus; 3. rizikuoti
- hazy vision** miglotas / neaiškus matymas
- head** 1. galva; 2. protas, gabumas
- headache** galvos skausmas
- headachy** 1. sergantis galvos skausmais; 2. sukeliantis galvos skausmą
- headbanger** 1. ekstremistas; 2. keistuolis
- headmaster** mokyklos direktorius
- head-of-the-table effect** vietos prie stalo reiškiny / veiksnys (*lyderystė pagal sėdimą vietą prie diskusijų stalo*)
- headphones** ausinės
- headship** vadovavimas, direktoriavimas
- head(-)start** 1. gera pradžia, pranašumas; 2. turėti pranašumą
- headteacher** žr. **headmaster**
- headword** antraštinis žodis (*žodyne*), pagrindinis žodis
- headwork** protinis darbas
- heal** (iš)gydyti
- heal-all** panacėja, vaistas nuo visų ligų
- healer** gydytojas
- health** sveikata
- health education** sanitarinis švietimas
- health hazard** pavojus sveikatai
- health psychology** sveikatos psichologija
- health service** 1. sveikatos paslauga; 2. sveikatos priežiūros tarnyba
- hearing** klausą, girda
- hearing acuity** klausos aštrumas / jautrumas
- hearing aid** klausos aparatas
- hearing impairment** klausos sutrikimas / disfunkcija / trūkumas
- hearing loss** apkurtimas
- hearing mute** girdintis nebylys
- heart** širdis
- heartache** 1. širdies skausmas; 2. sielvartas, liūdesys
- heartbeat** 1. širdies plakimas; 2. jaudinimasis
- heart consciousness** gebėjimas jausti savo širdies plakimą
- heat** karštis, šiluma, kaitra
- heat apoplexy** šiluminė apopleksija
- heat dolorimeter** karščio sukkelto skausmo matuoklis
- heat-sensitive** jautrus šilumai
- heatstroke** šilumos smūgis
- heaviness** 1. vangumas, inertiškumas; 2. depresija, nusiminimas
- heavy activity** sunkus darbas
- hebephrenia** hebefrenija, dezorganizuota / hebefreninė šizofrenija
- hebetate** buk(in)ti
- hebetic** paaugliškas, jaunatviškas (*susijęs su lytine branda*)
- heboid** žr. **hebetic**
- hedge** 1. apriboti, (su)varžyti, trukdyti; 2. išsisukinėti
- hedonic** hedoniškas, siekiantis malonumų
- hedonics** hedonika (*malonumo ir nemalonumo išgyvenimų tyrimo sritis*)
- hedonism** 1. hedonizmas (*filosofijos kryptis*); 2. hedonistinė psichologija

hegemony hegemonija, viešpatavimas
height age (*amžiaus tarpsnio*) ūgio norma
height phobia akrofobija, liguista aukščio baimė
height vertigo galvos sukimasis / svaigimas (*žiūrint iš aukšto*)
heliophobia šviesos baimė
heliotropism heliotropizmas, fototropizmas
help 1. pagalba, priemonė (*padėti*); 2. padėti, pagelbėti
helper pagalbininkas, pagelbėjantis individas (*gyvūnų elgsenoje*)
helping professions paramos kitiems profesijos (*mediko, socialinio darbuotojo, psichologo ir kt.*)
helping relationship pagalbos santykiai
helplessness bejėgiškumas
helpmate pagalbininkas
helpmeet žr. **helpmate**
help-seeking behavio(u)r žr. **et-epimeletic behavio(u)r**
hemaden vidaus sekrecijos liauka
hematoma hematoma, kraujo išlaja
hematophobia liguista kraujo baimė
hemeralopia 1. dienisinis aklumas (*blogas matymas šviesoje ir geras – prieblandoje*); 2. vištakumas, naktinis aklumas
hemeralopsia žr. **hemeralopia**
hemi- hemi- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, reiškiantis ko nors pusę*)
hemialgija vienpusis (*pusės kūno*) skausmas
hemianalgisia vienpusė (*pusės kūno*) analgezi-ja, hemianalgezija
hemianesthesia vienpusė (*pusės kūno*) nejautra
hemianop(s)ia vienpusis aklumas (*nematymas vienos arba abiejų akių pusės akipločio srityje*)
hemiballism(us) hemibalizmas (*nevalingi vienos kūno pusės didelės amplitudės judesiai*)
hemichorea vienpusė (*pusės kūno*) chorėja
hemisphera vienpusis galvos skausmas
hemidecortication vienpusė dekortikacija (*galvos smegenų vieno pusrutulio žievės pašalinimas*)
hemilateral 1. vienpusis; 2. tos pačios pusės
hemineglect nematymas vienoje akipločio pusėje

hemipia žr. **hemianop(s)ia**
hemiparesis hemiparezė, vienpusė (*pusės kūno*) parėzė
hemiplegia vienpusis (*pusės kūno*) paralyzius
hemisphere pusrutulis
hem(o)- hemo- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su krauju*)
hemophobia liguista kraujo baimė
hemorrhage hemoragija, kraujavimas
hemorrhagic stroke hemoraginis insultas
hemothymia kraujo troškimas, liguistas noras nusikalsti
hemp 1. žr. **cannabis**; 2. žr. **angel dust**
hen-blindness žr. **hemeralopia** 2
herding kaimeniškumas
herd instinct bandos instinktas
hereditarianism pirmenybės teikimas paveldimumui
hereditary žr. **heritable**
hereditation paveldėjimo įtaka
heredity 1. paveldėjimas, paveldas; 2. žr. **heritability**
heresy erezija, herezija
heritability paveldimumas
heritable paveldimas, paveldėtas
heritage paveldas, palikimas
heritor paveldėtojas
hermaphrodite dvilytiškumas, hermafroditas
hermaphroditism žr. **intersexuality**
hermeneutics hermeneutika (*tekstų supratimo ir aiškinimo mokslas*)
heroin heroinas
heroinizm priklausomybė nuo heroino, heroinizmas
hero-worship 1. didvyrių kultas; 2. garbinti
herpes-simplex encephalitis paprastosios pūslelinės sukeltas encefalitas
herpetic neuralgija pūslelinės sukelta neuralgija
hertz (Hz) hercas (Hz)
hetaeral fantasy žr. **courtesan fantasy**
hetero- hetero- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su nevienodumu, skirtingumu*)
heterocentric heterocentriškas, neegocentriškas
heterochronia heterochronija, nevienalaikiškumas
heterochrony žr. **heterochronia**

- heterocrania** kaukolės asimetrija
- heterodoxy** heterodoksija, klaidatikystė
- heteroeroticism** heteroerotizmas, heteroseksualumas
- heterogamy** heterogamija
- heterogeneity** heterogeniškumas, nepanašumas, nevienalytiškumas
- heterogenesis** heterogenezė (*skirtumų atsiradimas palikuonyse*)
- heterogenetic cortex** įvairiarūšė / kitokia žievė (*seniausioji ir senoji pusrutulių žievė*)
- heterogenic** heterogeniškas, įvairiarūšis, nevienalytis
- heterogenous** žr. **heterogenic**
- heterohypnosis** kito asmens sukelta hipnozė
- heterolalia** žr. **heterophasia**
- heterologic** kito tipo, kitos rūšies
- heteromorhic** kito pavidalo, kitos sandaros, nukrypęs nuo normos
- heteromorphosis** heteromorfozė: **1.** darinio / organo nenormalumas; **2.** regeneruojančio organo kitoniškumas
- heteromorphous** žr. **heteromorphic**
- heteronomy** heteronomija (*emocinė ir kitokia priklausomybė nuo kitų*)
- heteropathy** **1.** nenormalus jautrumas dirginiui; **2.** ligos sukėlimas kitai ligai gydyti
- heterophasia** heterofazija (*vartojimas ne tų žodžių, kuriuos norima sakyti*)
- heterophemia** žr. **heterophasia**
- heterophemy** žr. **heterophasia**
- heterophilia** heterofilija (*trauka prie kitos lyties asmenų*)
- heterophily** žr. **heterophilia**
- heterophoria** heteroforija (*akių judesių nekoordinuotumas*)
- heteropsia** heteropsija (*dviejų akių skirtingas regėjimas*)
- heterorexia** apetito sutrikimas
- heteroscedasticity** heteroskedastiškumas (*vieno kintamojo dispersijos priklausomybė nuo kito kintamojo*)
- heterosexism** **1.** homoseksualų diskriminacija; **2.** žr. **heterosexuality**
- heterosexual** **1.** heteroseksualinis; **2.** heteroseksualas
- heterosexuality** heteroseksualumas (*lytinis potraukis priešingos lyties individui*)
- heterosis** hibridų pranašumas (*geresnių savybių įgijimas kryžminant*)
- heterosociality** socialiniai (*neseksualiniai*) ryšiai
- heterosuggestion** įtaiga
- heterosynaptic** heterosinapsinis
- heterotopia** organo / audinio neįprasta padėtis
- heterotopy** žr. **heterotopia**
- heterotropia** heterotropija, žvairumas
- heterozygote** hibridas
- heuristics** euristika, heuristika
- hibernation** (*gyvūnų*) žiemos miegas
- hidden figure** žr. **embedded figure**
- hierarchical** hierarchiškas, hierarchinis
- hierarchy** **1.** hierarchija; **2.** teokratija
- hieroglyph** hieroglifas
- high** **1.** apsvaigimas, euforija su haliucinacija (*dėl narkotiko poveikio*); **2.** jausmų pakilimas, džiūgavimas
- higher mental processes** aukštesnieji psichiniai procesai
- higher nervous activity** aukštoji nervinė veikla
- higher order conditioning** aukštesnės eilės sąlygojimas
- high / intense arousal** stipri jauda
- hillock** kalvutė, kauburėlis (*aksono išėities iš neurono kūno vieta*)
- hindbrain** užpakalinės smegenys
- hindsight bias** gudrumas po laiko
- hinge** kvartilis (*duomenų skirstinio dalijimo taškas*)
- hint** užuomina, aliuzija
- hipermotivity** paskatų sustiprėjimas
- hippocampal convolution** hipokampo klostė
- hippocampus** lot. hipokampus, Amono ragas
- hippus** lot. hipas (*ritmiški vyzdžio išsiplėtimai ir susiaurėjimai*)
- hircine** ožio kvapas (*H. Zwaardemakerio kvapų sistemoje*)
- hire** (*darbo jėgos*) samda
- histamine** histaminas
- histogram** stulpelinė diagrama, histograma
- histology** histologija (*audinių struktūros mokslas*)
- historical artefact** istorijos artefaktas
- historical psychoanalysis** žr. **psychohistory**

historical psychology istorinė psichologija
historicism istorizmas
historigram laiko eilutės grafikas
histrionic 1. sceninis, vaidybinis; 2. teatrališkas, histrioniškas, nenatūralus
histrionic mania polinkis į teatrališkas pozas ir veiksmus
histrionic palsy / paralysis veidinio nervo paralyžius
histrionic personality disorder histrioniška / isteriška asmenybė (*histrioninio pobūdžio asmenybės sutrikimas*)
histrionics 1. vaidyba, teatro menas; 2. teatrališkumas
histrionic spasm tikas, veido raumenų trūkčiojimas
hit 1. pataikymas, tinkamas reagavimas / atsakas; 2. narkotikų dozė
hoarding (*maisto atsargų*) kaupimas
hoarseness kimulys, užkimęs balsas
hobby pomėgis, hobis
hodgepicks 1. auklėjimo mokslas; 2. medicinos etiketas
hodology takų / ryšių (*pvz., tarpneuroninių*) tyrimas
hold functions stabiliosios inteligencijos / išmanos funkcijos (*kalbos žinios, objektų surinkimas ir paveiksluko užbaigimas*)
holding environment palaikančioji aplinka
holergasia holergazija, visybiškas (*psichikos ligos*) veikimas
holism holizmas, visybiškumo filosofija
holistic holistinis, visybiškas
holistic psychology holistinė psichologija
hol(o)- hol(o)- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su užbaigtumu*)
hologram holograma
holograph savo ranka rašytas dokumentas
holographic memory holografinė atmintis
holophrase vienžodystė (*kalbėjimas vartojant tik vieną žodį*)
holophrastic stage (*kalbos raidos*) vieno žodžio stadija
holoplexia bendrasis paralyžius
holoprosencephaly holoprozencefalija (*prieikinių smegenų diferenciacijos stoka*)

holotetanus ilgalaikis tetaninis raumenų susitraukimas
holotonia viso kūno raumenų tonuso padidėjimas
homeless benamis, beglobis
homeo- homeo- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su panašumu*)
homeopathy homeopatija
homeostasis homeostazė (*organizmo vidinės terpės ir funkcijų santykinis pastovumas / pusiausvirumas*)
homeostatic balance žr. **homeostasis**
homeotherapy homeoterapija (*gydymas veikniu, panašiu į ligą sukėlusį veiksnį*)
homeotypical normalaus / įprasto tipo
homicidal 1. mirtinas, mirtį nešantis; 2. persekiojamas žudymo manijos
homicide 1. žudikas; 2. nužudymas, žmogžudystė
homing pigeon pašto karvelis
hominid 1. hominidas, priklausantis žmonių šeimai; 2. žmoginis primatas
hominify sužmoginti
homo lot. 1. žmogus; 2. homoseksualas
homo erectus lot. stačiasis žmogus
homo faber lot. nagingasis žmogus
homo habilis lot. sumanusis žmogus
homo sapiens lot. protingasis žmogus
hom(o)- homo- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, reiškianti: 1. panašumą, tą pačią pusę / kilmę; 2. žmogų, tai, kas susiję su žmogumi*)
homocentric homocentriškas
homoerotism homoerotizmas (*lytinis potraukis tos pačios lyties atstovams*)
homogamy homogamija (*panašaus į save su-tuoktinio rinkimasis*)
homogeneity homogeniškumas, vienaarūšiškumas, vienalytiškumas
homogenesis žr. **homogeny**
homogenic association homogeninė asociacija
homogeny homogenezė (*palikuonių panašumas į tėvus*)
homoiothermy šiltakraujystė
homolateral žr. **ipsilateral**
homology homologija (*bendros kilmės organai ir funkcijos*)

- homomorphism** mimikrija
- homonym symptom** homoniminis simptomas
- homonymous hemianopia** homoniminė / bendravardė hemianopija
- homophile** 1. homofilas, žmonių / žmonijos mylėtojas; 2. homoseksualas
- homophone** homofonas, vienodai skambantis
- homophony** homofonija, vienbalsiškumas, panašus žodžių skambėjimas
- homoplasy** homoplazija, panašumas (*dėl konvergentinės evoliucijos*)
- homoscedasticity** homoskedastiškumas (*kintamojo dispersijos nepriklausomumas nuo kito kintamojo*)
- homosexual** 1. homoseksualus; 2. homoseksualas
- homosexuality** homoseksualumas (*potraukis tos pačios lyties asmenims*)
- homosociality** homosocialumas (*santykių tarp tos pačios lyties asmenų sistema*)
- homothermal** šiltakraujis
- homozygous** homozigotiškas
- homunculus** homunkulas (*metafora*): 1. žmogaus miniatiūra gemalinėje ląstelėje (*preformizmo teorijoje*); 2. žmogaus kūno jutimo ir judesių projekcija smegenyse (*žievėje, branduoliuose*)
- honest** 1. doras, sąžiningas; 2. tikras, nefalsifikuotas
- honestly significant difference test** tinkamiausias skirtumo (*statistinio*) reikšmingumo kriterijus
- hope** 1. viltis; 2. tikėtis, laukti
- hoped-for** tikėtasis, lauktas
- hopelessness** beviltiškumas
- horizontal (H) cells** horizontaliosios (*tinklainės*) ląstelės
- hormic psychology** instinkto psichologija
- hormone** hormonas
- hormonotherapy** gydymas hormonais
- horn of Amon** žr. **hippocampus**
- horolog-agnosia** laiko agnozija
- horology** laiko matavimas
- horopter** horopteris (*tinklainių atitiktinių taškų visuma*)
- horoscope** horoskopas (*žmogaus savybių susijimas su planetų išsidėstymu gimimo metu*)
- horror-stricken** / **-struck** siaubo apimtas
- hospice** (*nepagydomų ligonių*) slaugos ligoninė
- hospital for the insane** psichiatrijos ligoninė
- hospitalisation** žr. **hospitalization**
- hospitalism** neigiama ligoninės (*aplinkos*) įtaka
- hospitalitis** priklausomybė nuo ligoninės
- hospitalization** (pa)guldymas į ligoninę
- hostility** priešiškusmas
- hotline** karštoji (*konsultavimo telefonu*) linija
- hue** 1. spalva; 2. spalvos tonas, atspalvis
- hue unique** pagrindinė spalva
- human** būdingas žmogui, žmogaus
- human being** žmogus
- human ceiling** žmogaus galimybių ribos
- humane** 1. humaniškas, žmogiškas; 2. humanitarinis
- humaneness** žmogiškumą
- human engineering** ergonomika
- human factor** žmogiškasis faktorius / veiksnys
- humanism** humanizmas
- humanistic psychology** humanistinė psichologija
- humanitarian** 1. humanitaras; 2. filantropas; 3. humanitarinis
- humanitarian aid** humanitarinė pagalba
- humanity** 1. žmonija; 2. žmogiškumas, žmogaus prigimtis
- humanize** 1. sužmoginti, sužmogėti; 2. sušvelninti
- humankind** žmonija
- humanly** žmogiškai
- humanoid** humanoidas, panašus į žmogų, žmogėnas, žmogaus analogas / robotas
- human resources** 1. žmogiškieji ištekliai; 2. personalas
- humiliation** (pa)žeminimas
- humility** nuolankumas, paklusnumas, kuklumas
- humor** 1. humoras; 2. (*organizmo*) skystis (*nulemiantis temperamentą*); 3. (*akies*) stiklakūnis
- hunger** 1. alkis; 2. badas
- hunger cure** gydymas badu
- hunger injury** badavimo žala
- hungry** 1. alkanas, badaujantis; 2. trokštantis

hunting behavio(u)r medžioklė (*kitų gyvūnų persekiojimas ir puolimas*)

husband vyras, sutuoktinis

hyalophagia stiklo valgymas

hybrid 1. hibridas, mišrūnas; **2.** hibridinis, mišrus

hybrid vigor žr. **heterosis**

hybridization mišrinimas, kryžminimas

hydro- hidro- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su vandeniu, skysčiu*)

hydrocephaly galvos smegenų vandenė, hidrocefalija

hydrocortisone hidrokortizonas

hydrophobia 1. pasiutligė; **2.** liguista vandens baimė

hydrophoby žr. **hydrophobia**

hydrotherapy hidroterapija, gydymas vandeniu

hygiene žr. **hygienics**

hygiene of work darbo higiena

hygienics higiena

hygienization sveikatingumo gerinimas

hygrophobia higrofobija (*liguista skysčių / drėgmės baimė*)

hyle 1. pirminė / nediferencijuota materija; **2.** esmė, substancija

hymen mergystės plėvė

hymeneal santuokinis, vedybinis

hypacusia prikurtimas

hyp(a)esthesia sumažėjęs jautrumas

hypalgesia sumažėjęs jautrumas skausmui

hypalgia žr. **hypalgesia**

hyper- hiper- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti normos viršijimą, sąsają su esančiu aukščiau ar už ko nors, ypatingu, išskirtiniu*)

hyperactivity hiperaktyvumas, padidėjęs aktyvumas / judrumas

hyperacusia padidėjęs klausos jautrumas

hyperacusis žr. **hyperacusia**

hyper(a)esthesia padidėjęs jautrumas

hyperalgesia padidėjęs jautrumas skausmui

hyperalgia žr. **hyperalgesia**

hyperbulia didelis valingumas

hypercompensation hiperkompensacija

hypercritical labai kritiškas, priekabus

hyperemotivity labai didelis emocionalumas

hypererethism labai didelis jaudrumas

hyperergasia labai didelis darbingumas / veiklumas / aktyvumas

hyperergia žr. **hyperergasia**

hyperergy žr. **hyperergasia**

hyperexcitability padidėjęs jaudrumas

hyperfunction hiperfunkcija

hypergenitalism hipergenitalizmas (*labai išsivystę išoriniai lyties organai*)

hypergeusia didelis skonio jautrumas

hyperhedonia (*liguistai*) sustiprėjęs malonumo išgyvenimas

hyperkinesis hiperkinezija, padidėjęs motorinis aktyvumas

hyperkinesthesia padidėjęs kinestezinis jautrumas

hyperkinetic syndrome hiperkinezijos (*padidėjusio judrumo*) sindromas

hyperlexia hiperleksija, ankstyvas išmokimas skaityti

hyperlogia hiperlogija, sustiprėjęs kalbumas

hypermania hipermanija, labai stipri manija

hypermetria hipermetrija, padidėjusi judesių amplitudė (*dismetrijos rūšis*)

hypermetrope žr. **hyperope**

hyper(metr)opia toliaregystė

hypermnesia atminties / atsiminimo sustiprėjimas

hypermotility sustiprėjęs judamumas

hypernormal perdėm normalus

hyperope toliaregis

hyperopia toliaregystė

hyperorexia žr. **bulimia**

hyperosmia padidėjęs uoslės jautrumas

hyperphagia besaikis valgymas

hyperphasia plepumas, padidėjęs kalbumas

hyperphrenia 1. dideli protiniai gebėjimai; **2.** sustiprėjęs psichinis aktyvumas (*manijos metu*)

hyperplasia hiperplazija, organo padidėjimas (*dėl ląstelių pagausėjimo*)

hyperpolarization hiperpolarizacija, membraninio / ramybės potencialo padidėjimas

hyperprosexia hiperprozeksija (*ypač stiprus susikoncentravimas į vieną idėją ar mintį*)

hyperreaction ypač stipri reakcija

hyperreflexia refleksų sustiprėjimas

hypersensitivity padidėjęs jautrumas
hypersensitization ypač stiprus įjautrinimas
hypersomnia hipersomnija: **1.** nenormaliai ilgas miegas; **2.** nuolatinis mieguistumas
hypersthenia energijos ir jėgos padidėjimas
hypersusceptability padidėjęs jautrumas / imlumas
hypertension hipertenzija, kraujospūdžio padidėjimas
hyperthymergastic reaction psichinio jaudulio / kliedesio reakcija
hyperthymia kraštutinis emocijų gūžimas
hyperthyroidism skydliaukės funkcijos padidėjimas
hypertonia hipertoniškumas, padidėjusio kraujospūdžio liga
hypertrophy hipertrofija (*ypač išreikštas organo išsivystymas*)
hypervegetative type žr. **pyknic type**
hypervigilance hipervigilumas (*padidėjęs atidumas pavojaus atveju*)
hyperwakefulness padidėjęs būdravimas
hypesthesia žr. **hypoesthesia**
hyphedonia liguistai silpnas malonumo išgyvenimas
hyphenophilia hifenofilija (*lytinis jaudinimasis liečiant audinį, kailį, odą*)
hyphen psychologist brūkšnelinis psichologas (*psichologo, samprotaujančio apie tarpinius psichinius procesus ir neapsiribojančio schema S-R, metafora*)
hypnagogia snūduriavimas
hypnagogic **1.** hipnozinis, skatinantis miegą; **2.** susijęs su sapnais ir haliucinacijomis
hypnagogic images hipnagoginiai vaizdiniai, vaizdiniai užmiegant
hypnagogic reverie **1.** svajonės / fantazijos snūduriuojant / užmiegant; **2.** hipnozės būklė
hypnalgia skausmo jutimas miegant
hypnic hipnozinis, susijęs su miegu / hipnoze
hypn(o)- hipn(o)- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su miegu*)
hypnoanalysis hipnozė psichoanalizė
hypnodontics hipnozės taikymas odontologijoje
hypnodrama psichodrama su hipnoze
hypnogenesis hipnozės eiga

hypnogenetic žr. **hypnogenic**
hypnogenic **1.** skatinantis miegą; **2.** hipnotizuojantis
hypnoidal primenantis miegą / hipnozę, panašus į miegą / hipnozę
hypnoidization mieguistumo (su)kėlimas
hypnolepsy žr. **hypersomnia 2**
hypnophobia hipnofobija (*liguista baimė numirti užmigus*)
hypnopompic susijęs su snūduriavimo būseną, hipnopompinis
hypnopompic images hipnopompiniai vaizdai
hypnosedative raminamasis / migdomasis (*vaistas, veiksnys*)
hypnosis hipnozė (*įtaiga sukeltas miegas*)
hypnotherapy miego terapija, veikimas miegu / hipnoze
hypnotic **1.** hipnozinis, susijęs su hipnoze; **2.** hipnotikas, migdomasis vaistas
hypnotic regression hipnozė regresija
hypnotism įtaiga sukeliama miego būseną
hypnotist hipnotizuotojas
hypnotizability polinkis įtaigai / hipnozei
hypnotization hipnotizavimas, hipnozės sukėlimas
hyp(o)- hipo- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su mažesniu, sumažėjimu, trūkumu, esančiu žemiau arba po kuo nors*)
hypoactivity hipoaktyvumas, sumažėjęs aktyvumas / veiklumas
hypochondria hipochondrija (*nesamų ligų priškyrimas sau*)
hypochondriac **1.** hipochondriškas; **2.** hipochondriškas
hypocrisy veidmainiavimas
hypocritical **1.** nepakankamas kritiškumas; **2.** veidmainiškas
hypoderma poodis
hypodynamia nepakankamas judamumas
hypoergastia energijos / aktyvumo stoka
hypoexcitability sumažėjęs jaudrumas
hypofunction hipofunkcija, susilpnėjusi funkcija
hypogenesis lėta raida
hypogenitalism hipogenitalizmas (*nepakankamas lyties organų išsivystymas*)

hypoglossal nerve poliežuvinis nervas
hypoguesia susilpnėjęs skonio jutimas
hypokinesia žr. **hypodynamia**
hypokinesia susilpnėjusi somatosensori-
 ka / kinestezija
hypolexia sulėtėjusi skaitymo raida
hypologia nekalbumas
hypomania hipomanija, nestipri manija
hypometria hipometrija, sumažėjusi judesių
 amplitudė (*dismetrijos rūšis*)
hypometropia trumparegystė
hypomnesia hipomnezija, susilpnėjusi atmintis
hypomnesis žr. **hypomnesia**
hypomotility žr. **hypodynamia**
hypomyothonia susilpnėjęs raumenų tonusas
hypophonia silpnas balsas
hypophrasia nekalbumas
hypophrenia silpnaprotystė
hypophysis hipofizė, posmegeninė liauka
hypopituitarism hipofizės funkcijos nepakan-
 kamumas
hypoplasia nepakankamas organo išsivystymas
hypopolarization nepakankama poliarizacija
hypopraxia susilpnėjusi veikla, susilpnėję veiks-
 mai
hypoprosessis žr. **hypoprosesxia**
hypoprosesxia nepakankamas susikaupimas / dė-
 mesys
hypopsychosis silpna psichožė
hyporeflexia reflekso susilpnėjimas
hyporexia sumažėjęs apetitas, nevalgumas
hyposensitization nepakankamas jautrumas
hyposexualism susilpnėjęs seksualumas, lytinis
 šaltumas
hyposmia susilpnėjęs uodimas, susilpnėjusi
 uoslė
hyposomnia trumpas ir negilus miegas
hypostasis hipostazė
hyposthenia hipostenija, susilpnėjęs tonusas
hypostheniant silpninantis
hyposynergia susilpnėjusi raumenų sinergija
hypotaxia silpna judesių koordinacija
hypotension hipotenzija, kraujospūdžio suma-
 žėjimas
hypothalamus pogumburis
hypothesis hipotezė, prielaida, spėjimas

hypothrophy nepakankamas (*organo*) išsivys-
 tymas
hypothymia silpnas emocionalumas
hypothyroidism skydliaukės funkcijos nepa-
 kankamumas
hypotonia susilpnėjęs tonusas
hypoxia hipoksija (*deguonies trūkumas audi-
 niuose*)
hypoxyphilia seksualinis susijaudinimas trūks-
 tant deguonies
hypophobia liguista aukščio baimė
hysteria isterija
hysterical isteriškas, isterinis
hysterical ataxia isterinė ataksija
hysterical blindness isterinis aklumas
hysterical character isterinis charakteris
hysterical deafness isterinis kurtumas (*apkurti-
 mas dėl isterijos*)
hysterical personality isteriška asmenybė
hystericism isteriškumas
hysterics isterijos priepuolis, isterija
hysteriform panašus į isteriją
hyster(o)- histero- (*pirmoji sudurtinių žodžių
 dalis, rodanti sąsają su gimda*)
hysterogenic sukiantis isteriją
hysterope sergantis isteriniu regos sutrikimu

I

I 1. aš, pats; 2. įvardijamasis aš
ianthinopia violetinis regėjimas (*bespalviai daiktai atrodo violetiniai*)
iateria terapija, gydymas
iatic(al) 1. gydomas; 2. susijęs su gydytoju
iatro- jatro- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su gydytoju, medicina*)
iatrochemical jatrocheminis
iatrogenesis jatrogenezė
iatrogenic 1. jatrogeninis, įtaigos / savitaigos sukeltas; 2. gydytojo / gydymo sukeltas
iatrogeny žr. **iatrogenesis**
iatrology gydomoji medicina
iatrophysical jatrofiz(ik)inis
icebraker bendravimą stiprinantis veiksnys (*bendraujant*)
ichthyophobia liguista žuvų baimė
icon 1. ikona; 2. ženklas, simbolis; 3. piktograma
iconic presentation ikoninis / regimasis vaizdinys
iconoclastic ikonoklastinis (*nukreiptas prieš nusistovėjusias pažiūras*)
iconolagny ikonolagnija (*lytinis jaudinimasis žiūrint į paveikslus ar skulptūras*)
iconomania ikonomanija (*liguistas paveikslų rinkimas ir garbinimas*)
ictus 1. tvinksnis, smūgis; 2. ligos priepuolis
id 1. id, tai, instinktyvioji / libidiškoji psichikos sritis; 2. žr. **intra**
idea 1. idėja, mintis; 2. supratimas; 3. fantazija, vaizduotė; 4. ketinimas, planas
ideal 1. idealas; 2. idealus, tobulas; 3. nerealus, nematerialus
idealism idealizmas
idealization idealizavimas, idealizacija
ideation ideacija

ideational agnosia ideacinė agnozija
identical identiškias, tapatus, toks pat
identic twins identiški / monozigotiški (*vieno kiaušinėlio*) dvyniai
identification (su)tapatinimas, identifikacija
identikit fotorobotas (*iš pasakojimo atkurtas portretas*)
identity tapatumas, identiškumas, identitetas
ideogenous minties sukeltas, ideogeninis
ideogram 1. ideograma; 2. ženklas, simbolis
ideograph žr. **ideogram**
ideographic ideografinis
ideokinetic ideomotorinis
ideologic(al) 1. ideologinis, ideologiškas; 2. idėjinis
ideology ideologija
ideomotor žr. **ideokinetic**
ideophrenia ideofrenija (*minčių iškrypimas, silpnaprotystė*)
idio- idio- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su savitumu, kitoniškumu*)
idiocentric idiocentriškas (*į asmenį ar save nukreiptas*)
idiocrasy 1. ypatingas jautrumas kai kurioms medžiagoms; 2. žmogaus skiriamieji bruožai
idiocy psn. idiotija, labai didelė silpnaprotystė
idiodynamics savarankiškumas (*elgiantis, reaguojant*)
idiogamist idiogamas (*asmuo, galintis lytiškai sueiti tik su savo sutuoktine / sutuoktiniu*)
idiogenesis kilęs be aiškios priežasties
idioglossia idiolalija, neaiški kalbėsena
idiographic idiografinis (*tiriantis atskirą atvejį*)
idiolalia žr. **idioglossia**
idiolect idiolektas (*asmeniui būdinga kalba ir kalbėjimas*)

idiom 1. idioma; 2. tarmė, kalbos savitumas
idiomatic 1. idiominis; 2. turintis daug idiomų
idiomuscular būdingas raumeniui
idioneurosis idioneurozė (*nervų funkcijos sutrikimas*)
idiopathic idiopatiškas, savaiminis, savarankiškas, nenustatytos kilmės
idiopathy idiopatija (*savaime besivystanti / nežinomos etiologijos liga*)
idioretinal tinklainės, susijęs su tinklaine
idiosyncrasy idiosinkrazija: 1. išskirtinis bruožas; 2. ypatingas jautrumas kai kurioms medžiagoms
idiot *psn.* idiotas; silpnaprotis, kvailys
idiot savant talentingas silpnaprotis (*protiškai atsilikęs, bet kai kurioms sritims gabus asmuo*)
idiotypic susijęs su paveldimumu
idioverse asmens pasaulis
idolize dievinti, garbinti
ignoratio elenchi žr. **irrelevant argument**
ignoration ignoravimas, nepaisymas
ikon žr. **icon**
illegality neteisėtumas, nelegalumas
illegible neįskaitomas, neišskaitomas
illiteracy neraštingumas
illness liga, susirgimas
illogicality nelogiškumas
illumiance žr. **illumination 1**
illumination 1. apšvietimas (*matuojamas liuksais*); 2. apšviestumas, ryškumas
illuminationism sustiprėjusių haliucinacijų būklė
illusion iliuzija: 1. jutimo / suvokimo apgaulė; 2. atminties apgaulė
illusory žr. **illusory**
illusory iliuziškas, nerealus, apgaulingas
illustration iliustracija: 1. paveikslas, pavyzdys; 2. vaizdingas aiškinimas
ill-will pikta valia, nepalankumas
im- žr. **in- 2**
image 1. (at)vaizdas, paveikslas 2. vaizdas, vaizdinys; 3. įsivaizduoti, (pa)vaizduoti
image-building įvaizdžio kūrimas
image-conscious suvokiantis savo įvaizdį / presitižą
imageless thought bevaizdis mąstymas

imagery 1. vaizduotė; 2. vaizdiniai
imagination 1. įsivaizdavimas; 2. vaizduotė, fantazija
imaginative 1. lakios vaizduotės; 2. vaizdus, vaizdingas
imago 1. atvaizdas; 2. motinos / tėvo vaizdinys (*psichoanalizėje*); 3. imagas (*suaugęs / visiškai išsivystęs vaizdas*)
imbalance 1. pusiausvyros stoka; 2. nepastovumas
imbecile 1. silpnas, bejėgis; 2. *psn.* imbecilas (*vidutiniškai protiškai atsilikęs*)
imbecility *psn.* imbecilumas (*vidutinis protinis atsilikimas*)
imitation (pa)mėgdžiojimas, imitavimas, imitacija
imitative learning mokymasis (pa)mėgdžiojant
imitative word garsažodis
immaculate nesuterštas, tyras
immanence 1. savybingumas, pastovi savybė; 2. imanentiškumas, būdingumas iš prigimties
immaterial 1. nemedžiaginis, nematerialus; 2. nesvarbus, neesminis
immaterialism pirmenybės teikimas nematerialumui / dvasingumui
immaturity nebranda
immeasurable neišmatuojamas, begalinis
immediacy neatidėliojamumas, skubumas
immediate 1. tiesioginis; 2. nedelsiamas, neatidėliojamas, skubus; 3. artimiausias
immedicable neišgydomas
immemorial 1. neatmenamas; 2. senovinis
immigration imigracija, imigravimas
immobility nejudamumas
immobilization imobilizavimas, judamumo ribojimas
immoderate nesaikingas, besaikis
immorality nedorovingumas, nedorybė
immortality nemirtingumas, nemarumas
immortalize įamžinti, daryti nemirtingą
immovability žr. **immobility**
immune 1. apsaugotas; 2. atsparus užkrečiamajai ligai, neimlus, imuninis
immunisation žr. **immunization**

- immunity** imunitetas, neimlumas / atsparumas užkrečiamajai ligai
- immunization** imuniteto su(si)darymas
- immunodeficiency** imuniteto trūkumas
- immunology** imunologija
- immunotherapy** imunoterapija (*gydymas stiprinant atsparumą ligoms*)
- impact** 1. poveikis, įtaka; 2. smūgis, susidūrimas
- impaired** ydingas, pažeistas, pakenktas
- impairment** sutrikimas (*kūno sandaros ar funkcijos yda / trūkumas*)
- impartial** nešališkas, objektyvus
- impatience** 1. nekantrumas; 2. nepakanta
- impeachment** 1. apkalta; 2. (su)abejojimas
- impeccable** neklaidingas, neklystamas
- impenetrability** nesuprantamumas / neprieinamumas (*sqmonei*)
- imperative** 1. būtinybė, imperatyvas; 2. įsakomas, liepiamas, primygtinis; 3. nevalingas
- imperceptible** nesuvokiamas, nepastebimas
- imperception** 1. nesuvokimas, neįžvalgumas; 2. suvokimo sutrikimas
- impersonal** 1. neasmeniškas, nuasmenintas; 2. nešališkas, objektyvus
- impersonality** nešališkumas, objektyvumas
- impersonation** 1. įkūnijimas, įsmeninimas; 2. (pa)vaizdavimas, (pa)mėgdžiojimas
- impetus** smarkumas, varomoji jėga, impulsas
- impingement** pasikėsinimas (*į kieno teises*)
- implant** 1. įdiegti, įskiepyti, įauginti; 2. įsodas
- implantable** implantuojamas, įterpiamas, įauginamas (*elektrodas*)
- implementation** (į)diegimas, įgyvendinimas
- implication** 1. į(si)painiojimas, dalyvavimas; 2. prasmė, reikšmė, potekstė; 3. implikacija, išvada
- implicit** implicitinis: 1. numanomas, užslėptas, neišreikštas žodžiais; 2. sąmonės nekontroliuojamas
- implicit speech** implicitinis / neišreikštas kalbėjimas
- implied** numanomas, suprantamas iš potekstės
- imply** 1. numanyti, spėti, suprasti; 2. reikšti, turėti mintyje
- implosive therapy** implozinė (*psicho*)terapija
- impossible figure** neįmanoma figūra
- impostor syndrome / phenomenon** 1. sėkmės susiejimas su išoriniais veiksniais; 2. patologinis polinkis apgauti
- impotence** žr. **impotency**
- impotency** 1. bejėgiškumas, silpnumas; 2. impotencija, lytinis nepajėgumas
- impoverish** 1. nuskurdinti, nualinti; 2. ardyti (*sveikatą*)
- impractical** nepraktiškas, nerealus
- imprecise** netikslus
- impression** 1. įspūdis; 2. įspaudas; 3. atspaudas
- impressive aphasia** sensorinė afazija
- imprimatur** pritarimas, sankcija
- imprint** 1. žymė, pėdsakas; 2. atspaudas, įspaudas; 3. atspausti, palikti pėdsaką
- imprinting** 1. įspaudimas, įspaudas; 2. įsidėmėjimas (*stebėjimo / mitybos objekto įstri-gimas / įspaudimas atmintyje – įsiminimas*)
- imprisonment** įkalinimas, buvimas kalėjime
- improvement** (pa)gerėjimas, gerinimas, patobulinimas
- improvisation** improvizacija
- impuberism** 1. nebranda; 2. vaiko bruožų išlikimas suaugus
- impuberty** žr. **impuberism**
- impudence** įžūlumas
- impulse** impulsas
- impulse-control disorder** vidinių paskatų kontrolės sutrikimas
- impulsion** žr. **impulse**
- impulsive** impulsyvus
- impulsive act** impulsyvus veiksmas
- impulsiveness** žr. **impulsivity**
- impulsivity** impulsyvumas
- impunity** nebaudžiamumas
- imputation** kaltinimas, kaltės primetimas
- in-** ne-, į- (*priešdėlis, reiškiantis: 1. neigimą, ko nors trūkumą; 2. judėjimą į vidų*)
- in absentia** lot. nesant, už akių
- inanity** 1. išsekimas, nusialinimas; 2. tuštumas
- inappropriate** neadekvatus, netinkamas
- inattention** dėmesio / susikaupimo stoka, nedėmesingumas
- inattentional blindness** nematymas / nesuvokimas dėl dėmesio stokos
- in-between** 1. protarpis, tarpas; 2. tarpininkas

inborn įgimtas, prigimtas
inbred gimęs iš tėvų giminaičių
inbreeding įvaisingas
inbuilt įgimtas
incantation monotoniškas kalbėjimas / giedojimas
incendiarism žr. **pyromania**
incentive skatulytis
inception pradžia
incest kraujomaiša (*lytiniai santykiai tarp artimų giminaičių*)
incidence 1. paplitimas; 2. dažnumas
incident 1. atsitikimas, įvykis, incidentas; 2. įprastas, būdingas
incidental 1. atsitiktinis, šalutinis; 2. savybinas, būdingas
incidental learning savaiminis mokymasis / sąlygojimas
inclinal linkęs, turintis polinkį
include įtraukti, apimti, aprėpti
inclusion 1. įterptis, įtrauktis; 2. įskaitymas
inclusive 1. (*viską*) aprėpiantis; 2. visuminis; 3. visapusiškai integruotas
inclusive fitness visuminis prisitaikymas / išlikimas
incommensurable ne(pa)lyginamas
incompatibility (*žmonių tarpusavio*) nesuderinamumas
incompetence 1. ne(su)gebėjimas; nekompetentingumas; 2. neteisnumas, neveiknumas
incomplete ne(už)baigtas
incongruity neatitikimas
inconscient 1. pasąmonės; 2. neįsąmonintas, nesąmoningas
inconsistent nenuoseklus
incontinency ne(su)sivaldymas, nelaikymas
incontinent ne(su)silaikantis, nelaikantis (*šlapimo, išmatų*)
incoordination (*judesių*) koordinacijos stoka / nebuvimas
incompatible 1. nesuderinamas; 2. nesuderinami dalykai
incorporation 1. su(si)jungimas, prijungimas; 2. inkorporacija, inkorporavimas
increase 1. augimas, padidėjimas; 2. augti, didėti

increment (pa)didėjimas, augimas
incremental (*palaipsniui*) didėjantis
increscent žr. **incremental**
incretion vidinė sekrecija
incrimination (ap)kaltinimas, inkriminacija
incubation 1. inkubacija; 2. inkubacinis laikotarpis
incubus 1. nakties košmaras; 2. demonas
incurable sergantis neišgydoma liga
incus lot. priekalas (*vidurinės ausies kaulelis*)
indagation nuodugnus ištyrimas, nuodugni apžiūra
indecency 1. nepadorumas; 2. nusižengimas dorovės normai
indefinite neapibrėžtas
independence nepriklausomybė, savarankiškumas
independent variable nepriklausomasis kintamasis
in-depth nuodugnus, detalus
index 1. rodiklis; 2. koeficientas; 3. smilius; 4. rodyklė
index case žr. **proband**
indexerity nemiklumumas
indication 1. (pa)rodytas; 2. požymis, simptomas
indicator 1. rodiklis, indikatorius; 2. rodyklė
indictable kaltinamas
indictment oficialus kaltinimas
indifference 1. abejingumas, nesidomėjimas; 2. nereikšmingumas
indifferent indiferentinis, nereikšmingas
indigenous vietinis, tenykštis
indigested 1. nesuvirškintas; 2. neapgalvotas; 3. chaotiškas
indignation pasipiktinimas
indignity (pa)žeminimas, įžeidimas
indirect 1. šalutinis, papildomas; 2. netiesioginis, tarpiškas
indissociation nediferencijuotas suvokimas (*ankstyvosios raidos stadija*)
indissoluble tvirtas, neišardomas
indistinctive ne(at)skiriamas, nepastebimas
indistinct memories migloti atsiminimai
indistinguishable žr. **indistinctive**

- individual** 1. individualus, asmeninis; 2. individas, asmuo, asmenybė; 3. (*savitas*) žmogus; 4. savitas, ypatingas
- individualism** individualizmas
- individuality** 1. individualybė, asmenybė; 2. savitumas, individualumas
- individualization** individualizacija, individualizavimas
- individual psychology** individualioji psichologija
- individuation** individuacija (*tapsmo žmogumi / asmenybe procesas*)
- indivisibility** nedalumas
- indoctrination** indoktrinacija: 1. apmokymas, supažindinimas 2. įdiegimas, įskiepijimas
- indoleamine** indolaminas (*pvz., serotoninas, triptofanas*)
- inductance** induktyvumas
- induction** indukcija (*samprotavimo rūšis; jaudinimo ir slopinimo sąveika; sukėlimas, stimuliavimas*)
- indulgent parents** vaikus lepinantys tėvai
- industrial** 1. pramonės, industrinis; 2. darbo
- industrial psychiatry** industrinė / darbo psichiatrija
- industrial psychology** industrinė / darbo psichologija
- industriousness** darbštumas, stropumas
- ineffable** nenusakomas, neišreiškiamas (*jausmas, būseną*)
- inertia** inercija, nepaslankumas
- inertness** inertiškumas
- infancy** kūdikystė
- infant** 1. kūdikis; 2. vaikas (*iki 2 metų*)
- infanticide** vaikžudystė, kūdikio žudymas
- infantile** vaikiškas; kūdikiškas, infantilis
- infantilism** infantilizmas (*protinio arba fizinio vystymosi atsilikimas*)
- infantilization** 1. (su)vaikėjimas; 2. vaikiškas elgesys
- infantorium** kūdikių ligoninė
- infarct(ion)** infarktas (*audinio žūtis dėl kraujagyslių užsikimšimo*)
- infection** 1. infekcija, už(si)krėtimas; 2. užkratas
- infecundity** nevaisingumas
- infelicity** nelaimė, dalia
- infer** 1. (pa)daryti išvadą; 2. reikšti, (nu)manyti, turėti galvoje
- inference** išvada, išvados darymas, išvedimas
- inferential statistics** išvadų statistika
- inferior** 1. apatinis; 2. žemesnis
- inferiority** žemesnė padėtis, prastesnė kokybė
- infertility** nevaisingumas
- infestation** infestacija, apsikrėtimas zooparazitais
- infighting** vidinė kova (*organizacijoje*)
- infinite** žr. **infinity**
- infinitesimal** nykstamasis dydis
- infinity** begalybė
- infirmity** 1. silpnumas, negalia; 2. kūno yda / trūkumas
- infix** intarpas
- in flagrante delicto** lot. nusikaltimo vietoje, darant nusikaltimą
- inflammatory** 1. uždegimo, susijęs su uždegimu; 2. kurstantis
- inflection** 1. kaityba; 2. (*balso*) moduliacija, intonacija
- inflexibility** rigidiškumas, nepaslankumas, nelankstumas
- infliction** 1. skausmas; 2. skausmo sukėlimas
- influence** 1. įtaka, poveikis; 2. (pa)veikti
- influential** įtakingas, svarbus
- influenza** gripas
- inform** 1. pranešti, informuoti; 2. įskųsti
- informal** neoficialus, neformalus
- informant** 1. pranešėjas, informantas; 2. (į)skundėjas, informatorius
- information** informacija
- information channel** informacijos (*perdavimo*) kanalas
- informative** informatyvus
- informercial** reklaminis filmas
- infra-** infra- (*priešdėlis, reiškiantis mažesnę, esantį žemiau, po, tarp*)
- infracrion** pažeidimas, nesilaikymas (*įstatymo*)
- infradian** ilgesnis už parą
- infrahuman** 1. gyvūnas; 2. ikižmoginis (*organizmas*)
- infrapsychic** automatiškas, neįsisąmonintas

infrasonic infragarsinis, infragarso
infrastructure infrastruktūra
infrequency retumas
infringement (*įstatymo*) pažeidimas
infundibulum piltuvėlis, piltuvėliškas darinys
infusion 1. iliejimas, įpylimas; 2. įteigimas, įkvėpimas
ingeminate kartoti, nuolat sakyti (*tą patį*)
ingenerate įgimtas
ingenuity sumanumas, išradingumas
ingestive rijimo, susijęs su (nu)rijimu
ingratiatio pataikavimas, meilikavimas
ingratitude nedėkingumas
ingravescent blogėjantis, silpnėjantis
ingredient 1. sudedamasis, -oji (dalis); 2. veiksnys
ingroup 1. tapatinimosi grupė; 2. sava / siaura grupė
inhabit gyventi
inhabitable tinkamas gyventi
inhabitancy gyvenamoji vieta, buveinė
inhalant įkvepiamoji medžiaga, inhaliantas
inhalation 1. (*oro, dūmų*) įkvėpimas; 2. inhaliacija
inherent 1. įgimtas; 2. būdingas, neatskiriamas
inherently iš prigimties, natūraliai
inheritable paveldimas
inheritance 1. paveldėjimas; 2. paveldimumas
inheritor paveldėtojas, įpėdinis
inhibition 1. slopinimas; 2. stabdymas, kliudymas
inhibitor inhibitorius (*veikiantis slopinamai*)
inhibitory 1. slopinantis, kliudantis; 2. draudžiantis
inhibitory potential (${}_S I_R$) slopinimo pajėgumas, slopinimas ${}_S I_R$
inhibitrope reaguojantis slopinimu
initial pradinis, pirminis
initial cry žr. *epileptic cry*
initial insomnia užmigimo sutrikimas
initiation pradėjimas, pradžia, iniciacija
initiative 1. iniciatyva; 2. iniciatyvus
initiator iniciatorius, pradininkas
injection (į)švirkštimas, (į)leidimas, injekcija
in-joke (*nedaugeliui suprantamas*) sąmojis
injunction 1. įsakymas; 2. draudimas
injurant organizmui kenksminga medžiaga

injurious kenksmingas, pažeidžiantis
injury feigning apsimetimas, kad yra sužeistas
inkblot test rašalo / dažų dėmių testas
inmate ligonis (*ligoninėje*)
innate 1. įgimtas, prigimtinis; 2. natūralus, savaime esantis
innately iš prigimties
inner vidinis
inner-directedness vidinis kryptingumas / savarankiškumas (*priimant sprendimus*)
inner man / woman siela, vidinis vyras / moters aš
inner-personal region vidinė asmenybės erdvė
innervation inervacija (*nervų išsiraizgymas organe ar audinyje*)
innovation naujovė, inovacija, naujovių diegimas
innovator novatorius
innuendo užuomina, prasimanymas
inoculation 1. skiepijimas; 2. diegimas
inodorous bekvapis
inpatient stacionaro ligonis
input 1. įvestis (duomenys ir /ar vieta); 2. įvesti (*informaciją*)
inquest tyrimas, apklausa
inquiring mind smalsus protas
inquiry 1. pasiteiravimas; 2. apklausa; 3. informacijos tarnyba; 4. tyrimas
inquisition tardymas
insalubrious žalingas sveikatai (*klimatas*)
insane pamišęs, sutrikusios psichikos
insane asylum 1. psichiatrijos ligoninė; 2. psichikos ligonių prieglauda
insanitary antisanitarinis
insanity 1. pamišimas, psichozė, psichikos liga; 2. nepakaltinamumas dėl pamišimo
insanity defense nepakaltinamumas
insatiability nepasotinamumas
inscription užrašas, įrašas
inscrutable neperprantamas, nesuvokiamas
insect vabzdys
insectivore vabzdžiaėdis
insecurity nesaugumas
insemination apvaisinimas
insensate bejausmis, be sąmonės

insensibility 1. nejautra; 2. bejausmiškumas; 3. be sąmonės

insensible nejautrus, bejausmis

insensous žr. **insensible**

insentient negyvas, nejauciantis

inseperable neatskiriamas

insertion tarpas, įterpimas (*į vidų*)

inside 1. vidus; 2. vidinis

insight 1. įžvalga; 2. supratimas

insightful įžvalgus, nuovokus

insignificant nereikšmingas, nesvarbus

insinuate 1. insinuoti, netiesiogiai duoti supras-ti; 2. įteigti užuominomis

insinuation insinuacija, prasimanymas

in situ lot. buvimo / savo vietoje

insociable nesocialus, nebendraujantis

insolent įžūlus, akiplėšiškas

insomnia nemiga

insomniac nemigos kankinamas žmogus

insomnia of exhaustion nemiga dėl pervargimo

inspect 1. atidžiai apžiūrėti; 2. prižiūrėti; 3. tikrinti

inspection apžiūrėjimas

inspectionalism žr. **voyeurism**

inspiration 1. (*oro*) įkvėpimas, įkvėpis; 2. įkvėpimas (*vidinis akstinas ką nors daryti / veik-ti*); 3. inspiracija, paskata (*išorinė*)

instability 1. nepastovumas, nestabilumas; 2. dvasinės pusiausvyros stoka

instance pavyzdys

instant 1. akimirksnis; 2. skubus

instigate sukurstyti, raginti

instigation 1. kurstymas; 2. raginimas

instinct instinktas (*įgimta parengtis ką nors at-likti, biologinė vara*)

instinctive 1. instinktyvus, įgimtas; 2. nevalin-gas, nesąmoningas

instinctual fusion (*gyvenimo ir mirties*) ins-tinkto sintezė / pusiausvyra

institute 1. institutas; 2. žr. **institution**

institution institucija, įstaiga, organizacija

institutionalism institucionalizmas (*ilgalaikio buvimo uždaroje institucijoje sindromas*)

institutionalization institucionalizacija

instruct apmokyti, instrukuoti, duoti nurodymus

instruction(s) 1. (ap)mokymas; 2. nurodymas, instruktažas; 3. instrukcijos, taisyklės; 4. ko-manda, operatorius

instrument 1. įrankis; 2. (*matavimo, registravi-mo, testavimo*) priemonė / instrumentas

instrumental 1. instrumentinis, įrankio; 2. ope-rantinis, išmoktas, aplinką veikiantis (*orga-nizmo veiksmas*)

instrumental conditioning / learning instru-mentinis sąlygojimas / mokymasis

instrumentation ap(si)rūpinimas įrankiais / priemonėmis

insula salelė, Reilo salelė (*primatų galvos smege-nų žievės dalis netoli šoninės vagos*)

insulin insulinas (*kasos hormonas*)

insulin coma therapy žr. **insuline shock**

insuline shock insulininis šokas

insulinization insulinizavimas, gydymas insu-linu

insulin-shock therapy žr. **insuline shock**

insult 1. įžeisti, užgauti; 2. insultas

insurance draudimas

insusceptibility atsparumas ligai

intact sveikas, nepažeistas

intake įleidimas, priėmimas

intake interview pradinė apklausa (*priimant į ligoninę, globos įstaigą*)

intangibility nematerialumas, neapčiuopiamu-mas

integer visybė, visuma

integration integracija (*dalių įjungimas / įtrau-kimas į visumą*)

integrity vientisumas, integralumas

intellect intelektas, protas: 1. pažinimo funkcijų visuma; 2. mąstymo gebėjimų visuma

intellectual disability protinis atsilikimas, silp-naprotystė

intellectualism intelektualizmas

intelligence išmanumas, intelektas

intelligence quotient (IQ) išmanumo / intelek-to koeficientas (IQ)

intelligent išmanus, protingas

intelligibility (*kalbos*) suprantamumas, aišku-mas

intelligible suprantamas, aiškus

intemperance nesantūrumas, nesaikingumas, nesusivaldymas
intemperate nesantūrus, nesusivaldantis
intense 1. stiprus, intensyvus; 2. didelis
intense colo(u)r sodri spalva
intension įtampa
intensity intensyvumas, stiprumas, jėga
intent žr. **intention**
intention ketinimas, tikslas, intencija
intentional numatytas, tikslingas
intention tremor kinetinis / intencinis tremoras / drebulys
intentness 1. įtemptas dėmesys; 2. rūpestingumas
inter- inter- (*prmoji sudurtinių žodžių dalis, reiškianti ryšį, jungtį, sąsają*)
interaction sąveika
interactionism interakcionizmas (*sąveikų pabrėžimas*)
interactive 1. sąveikaujantis; 2. dialoginis
interactive processing dialoginis apdorojimas
interactive system interaktyvioji sistema
interattitudinal tarpnuostatinis (*ryšys tarp nuostatų*)
interaural tarpausinis, interauralinis
interaural rivalry tarpausinis lenktyniavimas
interbehavio(u)ral psychology žr. **interbehavio(u)rism**
interbehavio(u)rism interbiheiviorizmas (*vidinių ir aplinkos veiksnių sąveikų pabrėžimas*)
interbrain tarpinės smegenys
interbreed (su)kryžminti, kryžmintis
intercellular tarpląstelinis
intercept 1. priimti; 2. atidėti koordinacių ašyje
interceptor užtarėjas, tarpininkas
intercerebral (*jungtys*) tarp smegenų dalių
interchange keitimasis, apsikeitimas, kaitaliojima(si)s
intercommunio tarpusavio bendravimas
intercommunity bendrumas
interconnect susijungti
interconnection tarpusavio ryšys, susijungimas
intercourse 1. sueitis; 2. bendravimas
interdependence abipusė priklausomybė
interdisciplinary tarpdalykinis
interest domesys, interesas

interested susidomėjęs, sudomintas
interesting įdomus
interethnic tarptautinis
interface 1. sandūra; 2. sąsaja; 3. (*kompiuterio*) sąsajos įtaisas (*klaviatūra, ekranas, pelė*)
interfemale tarp patelių
interference 1. interferencija, tarpusavis trukdymas / slopinimas; 2. maskavimas
intergenerational tarp kartų
intergluteal tarpsėdmeninis
intergrade tarpinė forma
intergroup tarpgrupinis
interhemispheric tarppusrutulinis
interhemispheric fissure žr. **sagittal fissure**
interim 1. laiko tarpas; 2. tarpinis
interindividual tarpasmeninis
interinhibitive savitarpiskai slopinantis
interior 1. vidus; 2. vidaus, vidinis
interiorization interiorizacija
interjacent tarpinis
interjection 1. į(si)terpimas; 2. šūksmas, jaustukas
interjectional jausmažodinis
interjectional theory šūksminė / jausmažodinė (*kalbos kilmės*) teorija
interlanguage tarptautinė kalba
interlinear esantis tarp eilučių
interlingua interlingva, dirbtinė tarptautinė kalba
interlocator pašnekovas
interlocking 1. blokavimas; 2. tarpusavio blokavimas
interlocking schedule susietasis (*pastipros*) režimas / planas
interlocution pokalbis, dialogas
intermale tarp patinų
intermarriage 1. vedybos tarp skirtingų rasių / tautybių / klasių žmonių; 2. viengencijų / giminių vedybos
intermediary tarpinis
intermediate žr. **intermediary**
intermediator žr. **mediator**
intermedium tarpinė grandis
interminable begalinis, amžinas
intermittence tone trūkčiojantis tonas

- intermittent** protarpinis, trūkus
- intermittent insanity** žr. **bipolar disorder**
- intermittent insomnia** protarpinė nemiga
- intermittent reinforcement** besikaitaliojanti pastipra
- intermix** susimaišyti
- intermodal** tarpmodalinis
- intern** 1. praktikantas, stažuotojas; 2. stažuotis
- internal** vidaus, vidinis
- internalization** internalizacija, perkėlimas į vidinį / psichikos planą
- international** tarptautinis, internacionalinis
- interneuron** tarpinis neuronas
- internuncial neuron** žr. **interneuron**
- interoception** interocepcija, vidaus recepcija / jutimas
- interoceptor** interoceptorius, vidaus receptorius
- interocular** tarpakinis, tarp akių
- interofective** susijęs su organizmo vidine veikla
- interosystem** vidaus organų sistema
- interpersonal** tarpasmeninis
- interphase** interfazė (*laikas tarp ląstelių dalijimosi ciklą*)
- interplay** sąveika
- interpolation** interpoliacija, interpoliavimas
- interposition** įsiterpimas, pertraukimas
- interpretation** 1. aiškinimas, interpretacija; 2. supratimas; 3. vertimas (*iš vienos kalbos į kitą*)
- interpreter** 1. aiškintojas, interpretatorius; 2. vertėjas
- interquartile range** tarpkvartilinis diapazonas (*atstumas tarp 25-o ir 75-o procentilių*)
- interrater / rater reliability** vertintojų sprendimų patikimumas
- interrelate** sietis, būti susijusiam
- interrelation** tarpusavio ryšys
- interresponse time (IRT)** laiko tarpas tarp atsakų
- interrogator** klausėjas, kvotėjas
- interrogatory** klausimynas (*raštu pateikiamų klausimų sąrašas*)
- interrole conflict** konfliktas tarp vaidmenų
- interruption** nutraukimas, pertrūkis
- interscorer reliability** žr. **interrater reliability**
- intersegmental arc reflex** tarpsegmentinis reflekso lankas
- intersensory** tarpensorinis
- intersex** 1. tarpinė lytis; 2. dvilytis
- intersexuality** dvilytiškumas, hermafroditizmas
- intersexual selection** tarplytinė atranka (*lytinės atrankos rūšis*)
- intersocial** tarpasmeninis, socialinis
- interspecies** tarprūšinis
- interstimulus interval (ISI)** tarpstimulinis intervalas (TSI)
- interstitial fluid** tarpląstelinis skystis
- intersubjective** tarpsubjektinis
- intersubjectivity** intersubjektyvumas (*suvokiamas kito subjektyvumas*)
- intertrial** tarp bandymų, tarp mėginių
- intertribal** tarpgentinis
- intertwine** su(si)pinti, su(si)sukti
- interval** tarpas, protarpis, intervalas, segmentas
- intervening** 1. įsiterpiantis; 2. įsiterpimas
- intervention** 1. kišimasis, įsikišimas, poveikis; 2. intervencija
- interventricular** tarpskilvelinis
- intervertebral** tarpslankstelinis
- interview** 1. pokalbis, apklausa; 2. interviu (*apklausos būdas*); 3. imti interviu
- interviewee** interviu davėjas, apklausiamasis, respondentas
- interviewer** apklausėjas
- intestine** 1. žarna, žarnynas; 2. vidaus, vidinis
- intimacy** 1. artimumas, intimumas; 2. lytinis aktas, sueitis
- intimate** 1. artimas (*draugas*); 2. intymus; 3. vidinis, slaptas (*jausmas*); 4. užsiminti
- intimate zone** artimų / intymių santykių zona
- intimation** užuomina
- intimidate** (į)bauginti, gąsdinti
- intitule** pavadinti
- intolerance** nepakanta, netolerancija
- intonation** 1. intonacija; 2. priegaidė
- intoxicant** 1. nuodingas; 2. svaigalas, nuodas
- intoxication** 1. apsinuodijimas, intoksikacija; 2. apsvaigi(ni)mas, pasigėrimas
- intoximeter** girtumo nustatymo prietaisas
- intra-** intra- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, reiškianti esantį viduje*)
- intraarterial** arterijos vidaus, vidinis arterijos
- intraattitudinal** nuostatos vidaus

intracardiac širdies vidaus
intracardial žr. **intracardiac**
intracellular viduląstelinis, ląstelės vidaus
intraception intracepcija (*subjektyvistinis gyvenimo suvokimas*)
intracerebral smegenų vidaus
intraclass klasės / grupės vidaus
intracranial kaukolės vidaus
intractability 1. nenuolaidumas, nelankstumas; 2. nepagydomumas
intra dermal odos vidinis (*sluoksnis*), įodinis, esantis odoje
intradimensional matmens vidaus
intrafusal intrafuzalinis, vidinis raumenų pluošto
intragroup grupės vidaus, vidugrupinis
intraindividual intraindividinis, vidinis asmens / individo
intra medullary pailgųjų smegenų vidaus
intramural vidinis, vykstantis viduje
intramuscular raumens vidaus, vidinis raumens
intranatal gimdymo metu, intranatalinis
intrap sychic intrapsichinis
intrap sychic(al) ataxia psichinė ataksija
intra role conflict vidinis vaidmens konfliktas
intra sexual selection lyties viduje vykstanti atranka (*lytinės atrankos rūšis*)
intra uterine gimdos vidaus, vidinis gimdos
intra venous vidinis venos, intraveninis
intra vitam lot. esant gyvam
in-treatment gydymas ligoninėje
intra gant intrigantas
intra gue intriga, pinklės
intra sive 1. įgimtas; 2. būdingas, esminis; 3. vidinis
introception vidinis jutimas / pojūtis, introcep-cija
intro duction 1. įdiegimas, supažindinimas; 2. įvadas (*knygos, straipsnio*)
introitus įeiga, anga
introjection 1. introjeksija (*kitų žmonių standartų ir vertybių priėmimas*); 2. su(si)tapatinimas
intromission į(si)terpimas, įterptis
intropunitive kaltinantis save
introspection savistaba, introspekci ja

introspectionism introspekcionizmas
introversible nukreiptas į vidų
introversion introversija
introvert introvertas (*susitelkęs į save*)
intrusion intarpas
intuition intuicija, nuojauta
intuitional žr. **intuitive**
intuitive intuityvus, nujaučiantis
in utero lot. iki gimimo, gimdoje
in vacuo lot. tuštumoje, vakuume
invalid 1. invalidas, luošys, ligonis; 2. nevalidus (*testas*)
invalidate 1. pripažinti neįgaliu / invalidu; 2. parodyti nevalidumą
invalidity 1. psn. invalidumas, luošumas; 2. negaliojimas, nepagrįstumas
invariability nekintamumas, pastovumas
invariance invariantiškumas, ne(si)keitimas, išliekamumas
invariant invariantas
invasion 1. įsiskverbimas; 2. invazija, ligos pradžia
invasive invazinis
invention sugalvojimas, sumanymas
inventiveness išradingumas, sumanumas
inventor 1. išradėjas; 2. prasimanėlis
inventory apklausa, apklausa, anketa
inverse 1. inversinis, atvirkštinis; 2. priešybė, priešingybė
inversion 1. apvertimas; 2. atvirkštinė tvarka, apgrąža, inversija
invert 1. apversti, perstatyti; 2. iškrypėlis
invertebrate bestuburis (*gyvūnas*)
inverted 1. invertuotas, apverstas; 2. atvirkščias
investigation tyr(inėj)imas
investigative tiriamasis, tyrimo
investigator tyrėjas
investigatory žr. **investigative**
investment įdėjimas, investavimas, investicija
inveteracy (*ipročio, prietaro*) įsišaknijimas
inveterate 1. įsišaknijęs; 2. užkietėjęs, nepataisomas
invigilator stebėtojas
invigoration jėgų suteikimas, pagyvinimas
invisibility nematomumas, nepastebimumas

invisible nematomas, nepastebimas, užslėptas
in vitro *lot.* mėgintuvėlyje (*bandymas dirbtinėje sistemoje*)
in vivo *lot.* gyvame organizme (*bandymas gyvojoje sistemoje*)
involuntary nevalinis, nevalingas, be ketinimo, nesąmoningas, netyčinis
involuntary muscle lygusis raumuo
involuntariness nevalingumas
involution 1. atgalinė raida, involiucija; 2. kėlimas laipsniu
involvement į(si)traukimas, dalyvavimas, įsipainiojimas, domėjimasis
invulnerability nepažeidžiamumas
inward 1. vidinis, vidaus; 2. dvasinis, protinis
inwardness 1. esmė, tikroji prigimtis; 2. vidaus jėga
ion jonas
iophobia liguista nuodų baimė, jofobija
iotacism jotacizmas, *j* neištarimas
ipsation žr. **masturbation**
ipsative nenorminis, palyginamas tik su savimi
ipseity asmenybė, individualybė
ipsilateral vienpusis, tos pačios pusės
irascibility ūmumas, staigumas
ire pyktis, įtūžis
iridic žr. **iritic**
iris rainelė
iritation jaudinimas, dirginimas
iritic rainelės, susijęs su rainele
irony ironija
irradiance spindėjimas, švytėjimas
irradiation 1. iradiacija, sklidimas; 2. spinduliavimas
irrational 1. iracionalus, nelogiškas, neprotin-gas; 2. stokojantis proto aiškumo
irreceptive neimlus, nesuvokiantis
irrelevant 1. netikęs; 2. nereikšmingas, nesvarbus
irrelevant argument netikęs argumentas / įrodymas
irrelevant language (*kitiems*) nesuprantamas kalbėjimas
irretentive neišlaikantis, silpnas (*apie atmintį*)
irritability 1. irzlumas; 2. jaudrumas, sujaudinamumas; 3. *psn.* dirglumas

irritable 1. jaudrus; 2. irzlus
irritancy 1. jaudinimas, jaudrumas; 2. dirginimas
irritant 1. jaudinantis, dirginantis; 2. jaudiklis, dirgiklis
isch(a)emia išemija, vietinė mažakraujystė
ischophonia mikčiojimas
island deafness klausos spragos, atrankinis kurtumas (*klausos kai kuriems garso dažniam susilpnėjimas*)
iso- izo- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su vienodumu, pastovumu*)
isochromatic vienspalvis
isochron izochrona (*įvairių funkcijų pokyčių dydis per tą patį laiką*)
isochronal 1. vienalaikis, vienodos trukmės, izochroniškas; 2. vienodos chronaksijos
isochronous žr. **isochronal**
isocortex žr. **neocortex**
isolate izoliuoti, atskirti
isolation 1. izoliacija, at(si)skyrimas; 2. izoliuotumas, vienuma
isolex izoleksa (*lingvistinės geografijos žemėlapiu linija, rodanti leksinio kalbos reiškinių paplitimo ribas*)
isoline izolinija
isomer izomeras
isometric izometrinis
isometrics izometriški pratimai (*raumenims stiprinti*)
isomorphism izomorfizmas (*fiziologinių ir psichinių procesų atitiktis*)
isomorphous tapatus forma / struktūra, izomorfiškas
isophilia izofilija (*nelytinis potraukis savo lyties asmenims*)
isopia izopija (*vienodas matymas abiem akimis*)
isotonic izotoninis
issue 1. svarstoma problema, ginčo objektas; 2. rezultatas, baigtis, išeiga
itch 1. niežėjimas, niežulys; 2. noras, troškimas
item (*testo, apklauso*) elementas, punktas, klausimas, teiginys, užduotis
item analysis (*testo*) užduočių (*klausimų, teiginių*) analizė
itemize sudaryti sąrašą, išvardyti papunkčiui, detalizuoti

item response theory atsakų į testo užduotis teorija

item-to-item reliability ryšiais tarp (*testo*) užduočių grįstas patikimumas

item validity (*testo*) užduoties / elemento / teiginio validumas

item wighting (*testo*) užduoties / elemento / teiginio svorio nustatymas

iteration (pa)kartojimas (*iki nustatyto kriterijaus*)

itinerancy žr. **peregrination**

J

jactation 1. ligonio blaškymasis, traukuliai;

2. lingavimas, svyravimas

jactitation žr. **jactation**

jaded iškankintas, išvargintas

jargon 1. žargonas, nesuprantama kalba; 2. kūdikių tariami garsai (*neturintys apibrėžtos reikšmės*)

jargon aphasia žargonų afazija (*sensorinės / Wernicke's afazijos rūšis*)

jaundice 1. gelta; 2. tulžingumas, pavydas

jealous pavydulingas, pavydas

jealousy pavydas, pavyduliavimas

jeopardy pavojus, rizika

jerk 1. mėšlungiškas trūkčiojimas / krūpčiojimas; 2. staigus judesys

jet lag žr. **desynchronosis**

jiggle cage judinamasis narvas (*gyvūno judesiniam aktyvumui tirti*)

jigsaw classroom mokymasis grupelėmis / bendradarbiaujant

jigsaw method žr. **jigsaw classroom**

jitter garsų susilieėjimas

jitters nervinis su(s)jaukinimas

jittery nervingas, neramus

job darbas

job context darbo aplinkybės / sąlygos

jobless bedarbis

joie de vivre žr. **joy of life**

joint 1. jungtis, sąnarys; 2. bendras, vieningas, jungtinis

joint attention jungtinis / kolektyvinis / grupinis dėmesys

jointly bendrai, kartu, drauge

joke juokas, sąmojis, pokštas

joking mania juokavimo manija (*linguistas potraukis krėsti primityvius pokštus ar pasakoti juokingas istorijas*)

jouissance (*patiriamas*) malonumas, pasitenkinimas

journalese laikraštinė kalba

joy džiaugsmas, linksnumas

joy of life gyvenimo džiaugsmas

judder vibracija

judge 1. teisėjas; 2. žinovas, ekspertas; 3. manyti, spręsti

judg(e)matic(al) protingas

judgement 1. sprendimas, nuomonė, sprendinys; 2. teismo nuosprendis / nutartis

judicare teisingumo vykdymas

judicial teismo, teisminis

judicious sveiko proto, protingas

jumping apparatus / **stend** šokinėjimo įrenginys (*gyvūnų elgsenai tirti*)

jumps chorėja

jumpy veikiantis nervus, nervingas, susierzinęs

junction jungtis, sandūra

juncture 1. (*susidariusi*) padėtis; 2. su(s)jungimas

junior jaunesnis, jaunesnysis

juridical juridinis, teisinis

justice 1. teisingumas, teisybė; 2. justicija

justifiable pateisinamas, atleistinas, dovanotinas

justification 1. teisinima(s); 2. pateisinamos aplinkybės

justificatory pateisinama(s)

justify 1. patvirtinti faktais; 2. pateisinti

just noticeable difference vos pastebimas skirtumas

just-world phenomenon / hypothesis teisingo

pasaulio reiškiny / hipotezė

juvenescence 1. paauglystė; 2. jaunystė

juvenile 1. jaunas žmogus, jaunuolis; 2. nepilnametis; 3. jaunatviškas

juvenilism infantilizmas (*vaikiškų bruožų išlikimas subrendus*)

juvenility jaunystė, jaunatviškumas

juvey nepilnametis nusikaltėlis

juvie žr. **juvey**

juxtaposition sugretinimas

K

kainic acid kaininė rūgštis (*neurotoksinas*)

kainophobia žr. **neophobia**

kairos apsisprendimo metas, (*gyvenimo*) pokyčių metas

kakergasia **1.** nestipri psichozę; **2.** protinės veiklos nusilpimas

kakesthesia **1.** jautrumo sutrikimas; **2.** negalavimas

kakosmia žr. **cacosmia**

kappa įverčių sutapties koeficientas

kappa effect kapa reiškinys (*dirgiklio dydžio įtaka jo trukmės suvokimui*)

kappa receptor opioidinis receptorių

karezza žr. **carezza**

karyomite chromosoma

karyon (*ląstelės*) branduolys

karyotype kariotipas, chromosomų visuma (*konkrečios rūšies ar individo*)

kat(a)- kat(a)- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su žemyn, apačioje, pakeitimas, apsvertimas*)

katasexuality žr. **necrophylia**

kation žr. **cation**

keen trokštantis, entuziastingas

keen hunger stiprus alkis

keenness nuovoka

keen-set labai trokštantis

keen sight ypač geras regėjimas

ken akiratis, pažinimo ribos

kenogenesis nuokrypis nuo normalios raidos

kenophobia kenofobija (*liguista tuščios erdvės baimė*)

kernel esmė

ketones ketonai

key **1.** raktas (*kodavimo ir dekodavimo simbolių rinkinys, testo atsakymų rinkinys*); **2.** klavišas, mygtukas, perjungiklis; **3.** pagrindinis, svarbiausias

keyboard klaviatūra

keyword esminis žodis

kid vaikas

kidnap (*žmogaus*) pagrobimas

kidney inkstas

kill (už)mušti, žudyti

killer žudikas

kilobytophobia žr. **cyberphobia**

kilocycle kilohercas

kin **1.** giminė, šeima; **2.** giminaičiai; **3.** giminin-gas, panašus

kind **1.** rūšis, veislė; **2.** skiriamasis požymis; **3.** malonus, mielas, minkštas

kindergarten vaikų darželis

kindling dirbtiniai epilepsijos priepuoliai (*periodiškai dirginant smegenis*)

kindness gerumas, geranoriškumas

kindred **1.** giminystė, giminingumas; **2.** giminaičiai

kindred spirit gimininga siela

kineme kinema (*fonemos ar artikulemos analogas judesių srityje*)

kinemorph kinemorfa (*morfemos analogas judesių srityje*)

kinephantom kinefantomas (*judesio iliuzijos rūšis*)

kinesia judėjimas, judesiai

kinesialgia kinezalgija (*judant kylantis skausmas*)

kinesiatics gydomoji mankšta

kinesics kinezika (*mokslas apie judesių kalbą*)

kinesimeter kinezimetras (*judesių matuoklis*)
kinesiology kineziologija (*mokslas apie raumeninius judesius*)
kinesioneurosis kinezioneurozė (*funkcinis neuromotorinis sutrikimas*)
kinesiopathy kineziopatija, judesių sutrikimas
kinesiotherapy žr. **kinesitherapy**
kinesis 1. žr. **kinesia**; 2. kinezė (*organizmo judėsenos pasikeitimas veikiant dirgikliui*)
kinesitherapy kineziterapija, gydymas judesiu
kinesodic motorinė eferentacija
kinesophobia liguista judesių baimė
kinesthesiometer kinesteziometras
kinesthesia kinestezija (*kūno dalių padėties ir judesių jutimas*)
kinesthetic kinestezinis, jaučiantis kūno dalių padėtį ir judesius
kinesthetics žr. **kinesthesia**
kinetic kinetinis, susijęs su judėjimu
kinetic depth effect judėjimo sukeltas gilumos pojūtis
kinetics kinetika
kinetism gebėjimas judėti
kinetotherapy žr. **kinesitherapy**
kin group giminytės ryšiais susieta grupė
kinocilia (*vidinės ausies plaukuotųjų ląstelių*) judamieji plaukeliai
kinotoxin nuovargio toksinas
kin selection gimininė atranka
kinship 1. giminytė; 2. panašumas, artimumas
kinship ritual gimininis ritualas
kinsman gėntainis
kit 1. (*testo*) priemonių rinkinys; 2. reikmenys
kleptolagnia kleptolagnija, lytinė kleptomanija (*vogimas lytiniam potraukiui tenkinti*)
kleptomania kleptomanija, liguista aistra vogti
kleptomaniac kleptomanas
kleptophobia liguista vagių baimė, kleptofobija
klinotaxis klinotaksis (*judėjimas link dirgiklio sukaliuojant kūną kryptčiai išlaikyti*)
klismaphilia klizmafilija (*lytinis pasitenkinimas darant klizmą arba įsivaizduojant, kad ji daroma*)

knee kelis
knee-jerk kelio refleksas
knee-jerk reflex žr. **knee-jerk**
knee phenomenon žr. **knee-jerk**
knob gumbelis, guga
know 1. žinoti; 2. pažinti; 3. mokėti, nusimanyti
knowable 1. pažinus; 2. atpažįstamas, suvokiamas
know-all visažinis
knower žinantis (*žmogus*)
know-how mokėjimas daryti, išmanymas
knowing 1. žinojimas, supratimas; 2. žinantis, suprantantis
knowing self savižina
knowledge 1. žinios; 2. pažinimas
knowledge by acquaintance juslinės žinios
ko- žr. **co-**
koleadership kolyderystė
kolytic stabdantis, slopinantis
kopiopia akių nuovargis
kopr(o)- žr. **copro-**
koprolagnia žr. **coprolagnia**
koprophemia žr. **coprophemia**
kurtosis ekscesas
kymogram kimograma (*kimografu užrašytas svyravimas*)
kymograph kimografas (*prietaisas fiziologiniams svyravimams užrašyti*)
kymographia kimografija (*fiziologinių procesų užrašymas kimografu*)
kynophobia kinofobija (*liguista šunų baimė*)

L

lab žr. **laboratory**

label 1. etiketė, žymė; 2. stigma; 3. (pa)žymėti, stigmatizuoti

labelling stigmatizavimas, etikečių klijavimas, diskriminacija

lability 1. labilumas, nepastovumas, paslankumas; 2. nepatvarumas

labio- labio- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su lūpomis*)

labiograph labiografas (*prietaisas lūpų judesiams užrašyti*)

labiology labiologija (*lūpų judesių ir garsų ryšio mokslas*)

labiomancy skaitymas iš lūpų

labium lūpa

laboratory assistant laborantas

laboratory laboratorija

labo(u)r 1. darbas; 2. žr. **birth** 2

labyrinth 1. labirintas; 2. vidinė ausis, ausies labirintas

lackadaisical apatiškas, abejingas

lack of fit neatitiktis

laconic lakoniškas, trumpas

lacrimation 1. ašarojimas; 2. verksmas, verkimas

lactation pieno išskyrimas (*iš pieno liaukų*), laktacija

lact(o)- lakt(o)- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su pienu*)

lactogenic skatinantis laktaciją

lacuna 1. lakūna, teksto spraga; 2. (*atminties, žinių*) spraga; 3. įduba

lacunar amnesia žr. **localized amnesia**

lacunar stroke lakūninis infarktas / insultas

lag 1. atsilikimas, uždelsimas; 2. latentinis periodas

lagophthalmos (*akies*) neužmerkimas, voko nenusileidimas

lagophthalmus žr. **lagophthalmos**

laliatry logopedija

lallation 1. vapėjimas, vapaliojimas; 2. garso *l* tarimas vietoj *r*

lalling žr. **lallation**

lalognosis 1. kalbos supratimas; 2. vapėjimo supratimas

lalopathy kalbos sutrikimas / yda, lalopatija

lalophobia baimė kalbėti, lalofobija

laloplegia 1. kalbos padargų paralyžius; 2. negebėjimas aiškiai tarti žodžių

laloplegy žr. **laloplegia**

lalorrhoea žr. **logorrhoea**

lambdacism lambdacizmas: 1. negebėjimas tarti garso *l*; 2. žr. **lallation** 2

landmark 1. orientyras, krintantis į akis objektas; 2. gairė, reikšmingas įvykis

langour 1. nusilpimas, apatiškumas, nuvargimas; 2. neveiklumas

language 1. kalba; 2. kalbos stilius

language centers kalbos centrai (*smegenyse*)

language-responsible cognitive structures kalbos kognityvinis pamatas

language sign kalbos ženklas

languageless apatija, nuobodis

lanugo 1. vaisiaus (*kūno*) plaukeliai; 2. švelnūs / vaikiški plaukai

lapse 1. (*atminties, dėmesio trumpalaikis*) praradimas; 2. žr. **lapsus**

lapsus apsirikimas, klaida, liapsusas

lapsus calami apsirikimas rašant, rašymo klaida

lapsus linguae kalbėjimo / šnekos klaida

lapsus memoriae atminties klaida

large-hearted didžiadvasis, geranoriškas

large-minded plačių pažiūrų, pakantus

large-scale didelio masto

larva lerva

laryngeal gerklų, gerklinis
larynges žr. **larynx**
laryng(o)- laring(o)- (*pirmasis sudurtinių žodžių dėmuo, rodantis sąsają su gerklomis*)
laryngoparalysis gerklų paralyžius
larynx gerklos
lassitude nuovargis, apatija
lat(t)ah syndrome latahas (*sustiprėjęs somatinis reagavimas į netikėtą poveikį*)
late 1. vėlus, pavėlavęs; 2. pastarasis
latence žr. **latency**
latency 1. latencija, slaptas laikas; 2. slapta / paslėpta būseną
latency period latentinis / slaptasis periodas
latent latentinis, slaptas, paslėptas, nematomas
latent character nepatebimas / latentinis požymis
latent homosexual slaptas homoseksualas
latent inhibition slaptas slopinimas
latent trait theory žr. **item response theory**
late-onset paraphrenia vėlyvoji parafrenija
late-onset schizophrenia vėlyvoji šizofrenija
lateral šoninis, lateralinis
lateral corticospinal tract šoninis žievinis nugaros smegenų laidas
lateral differences didžiųjų pusrutulių skirtumai / asimetrija
lateral dorsal nucleus nugarinis šoninis branduolys
lateral fissure šoninė vaga
lateral inhibition šoninis slopinimas
laterality laterališkumas, asimetrija
lateralization lateralizacija, asimetrijos susiformavimas / didėjimas
later(o)- later(o)- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su puse, šonu*)
lateropulsion lateropulsija (*nevalingi virtimo į šonus judesiai, pvz., sergant parkinsonizmu*)
late-selection theory vėlyvosios atrankos teorija
Latin square lotyniškasis kvadratas (*dirgiklių pateikimo procedūra*)
latitude 1. platumas; 2. (*veiksmų, pažiūrų*) platumas
latitudinarian 1. pakantus; 2. plačių pažiūrų žmogus

lattice 1. grotelės, tinklelis; 2. struktūra, gardelė
laudable 1. (pa)girtinas; 2. gerybinis
laugh 1. juokas, kvatojimas; 2. juoktis
laughing-stock pajuokos objektas
law 1. įstatymas; 2. teisė; 3. teismas; 4. dėsnis, taisyklė, principas
law of closure figūros užbaigimo dėsnis
lax silpnas, išglebęs
laxity silpnumas, glebumas
lay 1. neprofesionalus; 2. pareikšti
lay analysis neprofesionali psichoanalizė (*atliekama neturint diplomo ar mokslo laipsnio*)
layer sluoksnis, lygmuo
layman žr. **layperson**
layout planas, schema
layperson 1. pasaulietis, 2. nespecialistas, neprofesionalas
lay psychology žr. **naive psychology**
laywomen 1. pasaulietė, 2. nespecialistė, neprofesionalė
lazar *psn.* raupsuotasis
laziness tingis, tinginystė
lazy eye ambliopija, tingi akis
lazy tingus
lead 1. vadovavimas, iniciatyva; 2. pirmavimas
leader 1. vadovas, vedlys, vadas; 2. lyderis
leadership 1. vadovavimas; 2. vadovybė, vadovai
leading 1. pagrindinis, svarbiausias, vadovaujantis; 2. vedantysis; 3. lyderystė
leading eye vyraujančioji / dominuojančioji akis
leading hemisphere vyraujantysis / dominuojantysis pusrutulis
leakage 1. (*informacijos*) nutekėjimas, paaiškėjimas; 2. nuotėkis, sklaida
leaning polinkis, palinkimas
learn 1. mokytis, išmokti; 2. sužinoti
learnable mokslus
learned 1. išmoktas; 2. mokytas, apsišvietęs
learned helplessness išmoktas bejėgiškumas
learning mokymasis, išmokimas
learning curve mokymosi kreivė
learning difficulty / disability / disorder mokymosi sunkumas / negalia / sutrikimas
learning to learn mokymasis mokytis
learning without awareness mokymasis neįsąmoninant / nesuvokiant

- least effort principle** mažiausiųjų pastangų principas
- leaving the field** (*fizinis, psichologinis*) pasitraukimas iš (*konflikto*) situacijos
- left** 1. kairysis, kairinis; 2. kairė pusė
- left brain** kairioji galvos smegenų pusė, kairiosios smegenys
- left-hand** 1. kairys, kairinis; 2. kaire ranka padarytas
- left-handed** 1. kairiarankis; 2. kairei rankai (*taikytas*); 3. kaire ranka padarytas
- left-handedness** kairiarankystė
- leftie** kairuolis
- leg** koja
- legal authority** teisėtas vadovas / lyderis
- legal blindness** įteisintas / teisėtas aklumas
- legally speaking** teisiniu požiūriu
- legasthenia** legastenija (*žodžių darybos iš raidžių sutrikimas*)
- legend** 1. legenda, pasakojimas; 2. aprašas, paaiškinimas
- legibility** įskaitomumas, aiškumas
- legible** įskaitomas, aiškus
- legitimate** 1. teisinis; 2. pagrįstas, teisingas, doras
- leisure** laisvalaikis
- lek** (*gyvūnų, dažniausiai patinų*) sanauja (*laikiant patelių poravimuisi*)
- lekking** žr. **lek**
- lemma** 1. lema; 2. tema, antraštė
- lemniscus** kilpa, kilpos sistema
- leniency** atlaidumas, švelnumas
- leniency error** klaida dėl atlaidaus / švelnaus vertinimo
- lens** 1. lėšiuokas (*akies*); 2. lėšis, didinamasis stiklas
- lenticular** lėšio formos, abipus iškilas; 2. lėšiuoko (*akies*)
- lenticular nucleus** lėšinis branduolys
- leptocephalus** siauragalvis, mažagalvis
- leptomorph** leptomorfis, liekno kūno
- leptophonia** plonabalsystė
- lerema** žr. **logorrhea**
- leresis** žr. **logorrhea**
- lerner** moksleivis, mokinyš, besimokantysis
- lesbian** 1. lesbiškas; 2. lesbietė
- lesbianism** lesbianizmas, moterų homoseksualizmas
- lesion** 1. pažeidimas; 2. pašalinimas
- lesser apes** mažesniosios žmogbeždžionės
- letdown** 1. sumažėjimas, kritimas; 2. nusivylimas
- lethal** mirtinas, mirštamasis
- lethality** mirštamumas
- lethargic** 1. letargiškas; 2. tingus, apatiškas, apsnūdęs
- lethargy** letargija, į miegą panaši būseną
- lethiferous** žr. **lethal**
- lethologica** žodžių užmirštis (*laikinas negalėjimas atsiminti reikiamo žodžio*)
- letter** 1. raidė; 2. laiškas; 3. raštas (*dokumentas*)
- letter-by-letter** 1. paraidžiui; 2. paraidinis
- lettered** 1. apsiskaitęs, išprusęs; 2. pažymėtas raidėmis
- letter reversal** raidžių sukeitimas (*rašant, skaitant*)
- letting go** susitaikymas / nebekovojimas su mirtimi
- leuco-, leuko-** leuk(o)- (*pirmasis sudurtinių žodžių dėmuo, rodantis sąsają su balta, šviesia spalva*)
- leucocyte, leukocyte** leukocitas, baltasis kraujo kūnelis
- leucotomy, leukotomy** žr. **lobotomy**
- leuc(a)emia** baltakraujystė, leukozė
- level** 1. lygis, lygmuo; 2. pakopa
- leveller** (su)lygintojas, lygybės šalininkas
- levelling** (iš)lyginimas, sulyginimas
- level-off** stabilizavimas, nusistovėjimas
- lever** svirtas
- leverage** svertinis
- levitation** 1. kėlimas, pakilimas; 2. levitacija, daiktų kėlimas psichine energija
- lexical** 1. leksikos, leksinis; 2. žodyno, žodyninis
- lexical agraphia** ortografinė / rašybos agrafija
- lexical word** žr. **autosemantic word**
- lexicon** leksikonas, žodynas
- liability** 1. polinkis, palinkimas; 2. atsakomybė, prievolė
- liable** 1. linkęs; 2. atsakingas, privalantis
- libber** feministinio judėjimo šalininkė
- liberal** 1. liberalus, negriežtas; 2. liberalas

libertarianism liberalių pažiūrų laikymasis
libidinal susijęs su libido, labai seksualus
libidinization libidinizacija, erotizacija
libidinous žr. **libidinal**
libido 1. geidulys, noras; 2. seksualinis potraukis, seksualinė vara
licence leidimas, licencija
licking (ap)laižymas (*gyvūnų naujagimio*)
lickometer žr. **drinkometer**
lid (*akies*) vokas
lie 1. melas, apgavystė; 2. apgauti
lie detector melo detektorius
life 1. gyvybė; 2. gyvūnija; 3. gyvumas, dvasios pakilimas; 4. gyvenimas
life activity 1. gyvybinė veikla; 2. gyvybės aktyvumas; 3. kasdienė veikla
life age amžius
life-and / or-death gyvenimo ir (ar) mirties, lemiamas, gyvybiškai svarbus
lifeblood gyvybinės jėgos šaltinis
life cycle (*individo, grupės, institucijos*) gyvenimo stadija / pakopa / etapas
life-force gyvybinė / varomoji jėga
life-history 1. gyvenimo istorija; 2. gyvybės raida
lifelong visą gyvenimą, iki gyvos galvos
lifemanship mokėjimas gyventi
life space gyvenimo erdvė (*K. Levino teorijos terminas*)
life span žr. **lifespan**
lifespan gyvenimas, gyvenimo laikas / trukmė
lifestyle gyvenmena, gyvenimo būdas
lifetime gyvenimo trukmė
lifework viso gyvenimo darbas
lifless 1. negyvas, bedvasis; 2. blankus, nuobodus
light 1. šviesa; 2. apšvietimas; 3. (pa)aiškinimas; 4. lengvas, nedidelis, nesunkus, nežymus
light adaptation šviesinė adaptacija, prisitaikymas prie šviesos
light induction regimoji indukcija
light reflex refleksas į šviesą
lightness 1. šviesumas, apšviestumas; 2. lengvumas, linksma nuotaika
light-sensitive jautrus šviesai
like 1. panašus; 2. panašiai; 3. vienodas; 4. patikti; 5. mėgti

likelihood 1. (*subjektyvus*) tikėtinumumas, galimumas; 2. tikimybė
likelihood ratio teisingų ir neteisingų atsakymų santykis (*signalų aptikimo teorijoje*)
like-minded tų pačių pažiūrų / siekių
liking 1. pomėgis, simpatija; 2. skonis
liking scale (*tarpasmeninių*) simpatijų skalė
lilliputian liliputas
limb galūnė
limbic lobe limbinė skiltis
limbic system limbinė sistema
limen žr. **threshold**
limerence aistringa meilė
liminal 1. slenkstinis; 2. susijęs su slenksčiu
limit 1. riba, limitas, rėžis; 2. tolerancija
limitation 1. apribojimas, išlyga; 2. ribotumas, trūkumas; 3. galutinis terminas
limitations of senses jutimų / pojūčių (*galimybų*) ribotumas
limited 1. ribotas; 2. ribotos atsakomybės
limosis žr. **bulimia**
limotherapy gydymas alkium
limulus pasaginis krabas (*dažnas regimųjų funkcijų tyrimų objektas*)
line 1. linija, brūkšny; 2. tiesė; 3. eilutė; 4. apybrėža, kontūras; 5. elgsena, veikimo būdas; 6. (*genealoginė*) kilmės linija
lineage kilmė
lineament 1. (*veido*) bruožai; 2. (*būdo*) skiriamasis bruožas
linear 1. tiesinis; 2. linijinis
linearity tiesiškumas
lineup (iš)rikiuoti
lingism gydymas judesiais
lingo 1. svetima kalba; 2. specialus žargonas
lingua 1. liežuvis; 2. kalba
lingual 1. liežuvinis, liežuvio; 2. kalbinis
lingual papilla liežuvio spenelis / gumburėlis
linguistics kalbotyra, lingvistika
link 1. ryšys, sąsaja; 2. grandis; 3. jungtis; 4. ryšio linija / kanalas
linkage 1. sujungimas, sukabinimas; 2. jungtis; 3. glaudus ryšys
lip žr. **labium**
lipid lipidai, riebalai
lip reading skaitymas / supratimas iš lūpų

- liqour** 1. skystis; 2. tirpalas
- lisp** 1. šveplavimas; 2. švepluoti
- lissencephalic** žr. **lissencephalous**
- lissencephalous** turintis lygias (*be klosčių*) smegenis
- lissencephaly** bevingės / beklostės smegenys
- list** 1. sąrašas, registras; 2. įrašyti į sąrašą, pateikti sąrašę
- listener** klausytojas
- listening** (iš)klausymas
- listening apparatus** klausymosi / klausos aparatas
- literacy** raštingumas
- literal** 1. (pa)raidinis; 2. pažodinis; 3. tiesioginis (*apie žodžio prasmę*)
- literal alexia / dyslexia** raidžių aleksija / disleksija
- literalism** pažodiškumas, žodžio supratimas tiesiogine prasme
- literate** raštingas, išsilavinęs, mokytas
- lithium** litis
- litigious** mėgstantis bylinėtis
- little brain** žr. **cerebellum**
- live** 1. gyventi; 2. gyvas
- liv(e)able** 1. tinkamas gyventi, pakenčiamas; 2. sugyvenamas
- livelihood** pragyvenimas, gyvenimo šaltinis
- lively** 1. gyvas, gyvybingas; 2. gaivus, atgajus
- liver** kepenys
- livid** įpykęs, įniršęs
- living-space** gyvybinė erdvė
- load** 1. našta; 2. krūvis, apkrova, įkrova; 3. kel-tis; 4. (pa)krauti, (už)krauti
- loaded** pakrautas, įkrautas
- loading** 1. įkrova, įkrovimas, krūvis; 2. (*faktoriaus*) svoris
- lobar** skilties, skiltinis
- lobe, lobus** skiltis
- lobectomy** lobektomija, (*galvos smegenų*) skilties pašalinimas
- lobotomy** lobotomija, (*galvos smegenų*) skilties atskyrimas / įpjova
- lobule, lobulus** skiltelė
- local** vietos, vietinis, lokalus
- localise** žr. **localize**
- localism** 1. vietiniai interesai, vietinis patriotizmas; 2. interesų siaurumas
- localization** lokalizacija, vietos nustatymas, buvimo vieta
- localization of function** funkcijos lokalizacija (*smegenyse*)
- localize** lokalizuoti: 1. nustatyti buvimo vietą; 2. neleisti išplisti
- localized amnesia** specifinė / lakūninė amnezija
- localized arousal** lokalizuota / vietinė jauda
- location** 1. padėtis, vieta; 2. lokalizacija
- location constancy** (*objekto*) vietos konstantiškumas
- location error / bias** (*sisteminė*) vietos nustatymo paklaida
- lock-and-key model** spynos ir rakto modelis (*mediatoriaus veikimui aiškinti*)
- locking** 1. už(si)rakinimas; 2. blokavimas, stabdymas
- lockout** lokautas
- locomotion** 1. judėjimas; 2. kėlimasis (*iš vienos vietos į kitą*), lokomocija
- locomotivity** judamumas, mobilumas
- locomotor** lokomotorinis, susijęs su judėjimu
- locomotor ataxia** lokomotorinė ataksija
- locomotorium** judėjimo aparatas
- locus** vieta, padėtis, lokusas
- locus of control** kontrolės vieta / ištakos
- locution** posakis
- loftiness** didingumas, išdidumas, išpuikimas
- logagnosia** afazija
- logamnesia** žodžių amnezija / užmiršimas
- logaphasia** motorinė afazija
- logarithmic** logaritminis
- logic** logika
- logizomechanophobia** žr. **cyberphobia**
- logjam** aklavietė, neišsprendžiama problema
- log law** logaritminis / Fechnerio dėsnis
- log(o)**- log(o)- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su kalba, kalbėjimu*)
- logogen** logogenas (*kalbinės atminties vienetą / kodą*)
- logogram** raidė / ženklas (*žymintis žodį*)
- logography** logografija (*žodžių ar morfemų žymėjimas ženklais*)
- logokoposis** žodžių negirdėjimas
- logomachy** tuščias ginčas, ginčas dėl žodžių

logoneurosis logoneurozė (*kalbos neurozė*)
logopathy logopatija (*kalbos sutrikimas*)
logopedics žr. **logopedy**
logopedist logopedas
logopedy logopedija (*kalbos sutrikimų mokslas*)
logophasia 1. motorinė afazija; 2. artikuliacijos / tarimo sutrikimas
logoplegia kalbėjimo / šnekos paralyžius
logorrhea logorėja, padidėjęs / nesulaikomas šnekumas
logotherapy logoterapija
logrolling savitarpio pagalba, abipusiškos paslaugos
loitering valkatavimas
loneliness vienatvė, vienišumas
long 1. ilgas; 2. ilgai trunkantis, ilgalaikis
longevity ilgaamžystė
longilineal liekno / asteniško kūno
longing didelis noras, troškimas, geismas
longitudinal 1. ilgalaikis, kartotinis; 2. išilginis (*tyrimas*)
longitudinal fissure žr. **sagittal fissure**
longsightedness toliaregystė
long-term ilgalaikis
long-term memory / store (LTM) ilgalaikė atmintis
look 1. žvilgsnis; 2. pažiūrėti, žvelgti; 3. ieškojimas; 4. (*akių, veido*) išraiška; 5. išorė, išvaizda
look angle žiūrėjimo / žvilgsnio kampas
looker-on žiūrėtojas, stebėtojas
looking-glass self atspindėtasis / veidrodis aš (*savęs suvokimas kitų akimis*)
lookout 1. budrumas, sekimas; 2. stebykla; 3. stebėtojas
look-over apžiūrėjimas
look-say (*mokymo skaityti*) pažodinis metodas
look-see žvilgtėrijimas, peržvalga
look-up informacijos ieškojimas (*žodyne ir pan.*)
loom įgauti didelį pavidalą
looming 1. miražas; 2. neryškus
loop kilpa, pralanka
loose 1. laisvas; 2. palaidas
loose(ning) of associations mąstymo (*idėjų, asociacijų*) pakrikimas

loquacity kalbumas, plepumas
loser nevykėlis
lose-shift strategy pralaimėjimo ir kito pasirinkimo strategija
loss netekimas, praradimas, netektis
lost-letter technique / procedure pamesto laiško metodika
lotus-eater 1. tingus svajotojas; 2. sibiritas, hedonistas
loudness 1. garsumas, garso stiprumas; 2. triukšmas, triukšmo lygis
loudspeaker garsiakalbis
love 1. meilė, įsimylėjimas; 2. mylėti; 3. meilės objektas
lovemap meilės svajonė / fantazija
love withdrawal baudimas / gąsdinimas nemylėjimu
low 1. žemas, neaukštas; 2. silpnas; 3. prislėgtas
low-sighted silpnaregis
low-skilled silpnų įgūdžių, nepakankamai įgudęs
loyalty ištikimybė, lojalumas
lubricious gašlus, pasileidęs
lucid aiškus, ryškus, šviesus
lucid dream ryškus ir kontroliuojamas sapnas
lucid intervals sąmonės prošvaistės (*normalus funkcionavimas tarp psichikos sutrikimų*)
lucidity 1. šviesumas, skaidrumas; 2. (*minties, kalbos, proto*) aiškumas
luck laimė, sėkmė
lucotherapy fototerapija, gydymas šviesa
lumbago juosmens / strėnų gėla / skausmas
lumbar strėnų, juosmens
lumbosacral plexus juosmeninis kryžmens (*nervinis*) rezginys
lumen liumenas (*šviesos srauto vienetas*)
luminance skaitis
luminescence liuminescencija, švytėjimas
luminosity 1. šviesos ryškumas, spindesys; 2. šviesingumas, skaitis
luminosity curve spektrinio jautrumo kreivė (*fotopinio arba skotopinio regėjimo sąlygomis*)
luminous flux (*šaltinio spinduliuojamos*) šviesos srautas (*matuojamas liumenais*)
lunacy 1. pamišimas, psichozė; 2. žr. **somnambulism**

- lunatic** 1. nakviša, lunatikas; 2. pamišęs, beprotis
- lunatic asylum** 1. psichiatrijos ligoninė; 2. pamišėlių namai
- lung** plautis
- lure** 1. pagunda, vilionė; 2. jaukas, masalas; 3. klaidinga testo užduotis
- lust** geismas, geidulys
- lust murder** kraštutinis lytinis sadizmas, erotofonofilija
- lusus natural** 1. nuokrypis nuo normos; 2. gamtos išdaiga
- lycanthropy** 1. likantropija (*tikėjimas, kad žmogus gali persikūnyti į vilką ar kitą gyvūną*); 2. likomanija (*virtimo vilku kliedesys*)
- lygophilia** ligofilija (*liguista tamsios / niūrios vietos trauka*)
- lying-in woman** gimdyvė
- lykomania** žr. **lycanthropy**
- lymph** limfa
- lymphatic** limfos, limfinis
- lymphocyte** limfocitas
- lysergic acid diethylamide (LSD)** lizergo rūgšties dietilamidas (LSD)
- lysis** lizė: 1. lėtas temperatūros kritimas; 2. (*ląstelių*) irimas

M

Mach bands Macho juostos

macilent liesas

macro- makro- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su didumu, stambumu*)

macrobiosis makrobiozė, ilgaamžystė

macrocephalous makrocefalas, didžiagalvis

macrocephaly makrocefalija, didžiagalvystė

macroelectrode makroelektrodas

macroglia makroglija

macrographia makrografija, labai stambi rašysena

macromania žr. **megalomania**

macromyelia makromielija, nenormaliai didelės stuburo smegenys

macrophage makrofagas (*iš baltųjų kraujo kūnelių susiformavusi gynybinė ląstelė*)

macroprocess makroprocesas

macropsia makropsija (*regimojo suvokimo anomalija, kai objektai atrodo didesni, negu yra*)

macroscopic makroskopinis, matomas plika akimi

macrosmatic makrosmatikas, turintis labai išlavėjusių uoslę

macrosomatic makrosomatinis

macrosystem makrosistema

macula lot. **1.** dėmė; **2.** drumstis

macula acustica lot. klausos dėmelė

macula lutea lot. geltonoji dėmė

mad pamišęs

mad-doctor psichiatras

madman pamišėlis; išprotėjęs

madness pamišimas

magic magija; magiškas

magical thinking magiškasis mąstymas

magnetic resonance imaging (MRI) magnetinio rezonanso vaizdinimas

magnetic sense magnetinio lauko jutimas

magnetism **1.** hipnotizmas; **2.** magnetizmas; **3.** patrauklumas

magnetoencephalography (MEG) magnetoencefalografija

magnetotropism magnetotropizmas

magnification (pa) didinimas

magnitude **1.** dydis; **2.** svarba, reikšmingumas

magnitude estimation dydžio (į) vertinimas

magnitude production dydžio nustatymas

magnocellular nucleus didžialąstis branduolys

magnocellular system didžialąstė sistema

maidenhead **1.** mergystė; **2.** mergystės plėvė

maim žaloti, luošinti

main **1.** pagrindinis; **2.** stiprus (*fiziškai*); **3.** plaštaka

main effect pagrindinė įtaka / poveikis

mainstream vyraujanti kryptis / tendencija

maintenance **1.** palaikymas, parama; **2.** išlaikymas; **3.** techninė priežiūra

major **1.** pagrindinis; **2.** didesnis

major depressive disorder didžioji depresija

make-up **1.** sandara, struktūra; **2.** charakteris, būdas

mal **1.** skausmas, liga; **2.** šleikštulys

mal- mal- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, reiškiantis neigiamą ko nors vertinimą, trūkumą, sutrikimą*)

maladaptation prastas prisitaikymas, adaptacijos trūkumas

maladaptive nepakankamai prisitaikantis

maladjusted **1.** blogai pritaikytas; **2.** neprisitaikantis; turintis elgesio / bendravimo problemų

maladjustment neprisitaikymas, nedarna, nesiderinimas

malady negalavimas, liga, nesveikata

malaise negalavimas, negalia
malapropism malapropizmas (*klaidingas panašiai skambančio žodžio pavartojimas*)
malarticulation neaiški tartis
malassimilation blogas įsisavinimas
malconformation neproporcingas kūno sudėjimas
maldevelopment sutrikusi raida
male 1. vyras; 2. patinas; 3. vyriškas, vyriškosios lyties
malefic žalingas, pragaištingas
maleness vyriškumas (*su reprodukcine galia siejami lyties bruožai*)
malevolence piktavališkumas, piktdžiuga
malformation kūno (*ar jo dalies*) deformacija
malformed deformuotas
malfunction sutrikusi funkcija, disfunkcija, blogas veikimas
malice 1. pagieža, pyktis; 2. nusikalstamas ketinimas
malign 1. žalingas, blogas; 2. piktybinis
malignancy 1. piktybiškumas; 2. kenksmingumas
malignant 1. piktybinis; 2. kenksmingas
malignity žr. **malignancy**
malingerer simuliantas, apsimetėlis
malingery simuliavimas, apsimetimas ligoniu
mallear susijęs su (*ausies*) plaktuku
malleation maleacija, stukčiojimas ranka
malleoincudal susijęs su (*ausies*) plaktuku ir priekalu
malleus plaktukas (*vidinės ausies kaulelis*)
malnourished prastai besimaitinantis, liesas, išsekęs
malnutrition prasta mityba
malodorous blogo kvapo, dvokiantis
malpractice 1. neteisėtas veiksmas; 2. aplaidumas, neatidumas
maltreat blogai elgtis
maltreatment blogas elgesys, nepriežiūra
malum 1. liga; 2. blogybė
mamma pieno liauka, krūtis
mammal žinduolis
mammary gland pieno liauka
mammilla krūties spenelis

man 1. žmogus; 2. vyriškis, vyras
manage 1. susidoroti; 2. galėti, pajėgti; 3. vadovauti, tvarkyti
manageable 1. (su)valdomas; 2. sukalbamas; 3. įvykdomas
management 1. vadovavimas, valdymas; 2. vadyba
manager vedėjas, valdytojas, direktorius; vadybininkas
managerial psychology valdymo psichologija
manicnism kairiarankystė
mand mandas, žodinį reikalavimą reiškiantis operantas (*B. Skinnerio teorijos terminas*)
mandible apatinis žandikaulis
manduc(a)tion kramtymas
manhood 1. brandus amžius, vyrystė; 2. vyriškumas; 3. vyrai (*kuopine prasme*)
mania 1. manija; 2. nenormalus potraukis, aistra
maniac maniakas, pamišėlis
maniacal maniakinis, susijęs su manija
manic 1. žr. **maniacal**; 2. žr. **maniac**
manic-depressive psychosis / disorder / illness / reaction žr. **bipolar disorder**
manic epizode manijos epizodas
manifestation 1. pasireiškimas, apraiška; 2. požymis
manifest content regimasis turinys (*psichoanalizėje*)
manipulation 1. manipuliavimas; 2. gydymas rankomis
mankind 1. žmonija; 2. vyrai, vyriškoji lytis
manner 1. būdas; 2. elgsena; 3. papročiai
mannerism 1. manieringumas; 2. manieros
mannish vyriška (*apie moterį*)
manometer manometras, dujų ir skysčių slėgio matuoklis
manoptoscope manoptoskopas, akies dominavimo matuoklis
mantle 1. išorinio audinio sluoksnius, mantija; 2. smegenų žievė
manual 1. žinynas, vadovas, vadovėlis; 2. rankinis, rankų
manual communication bendravimas gestais
manual dominance rankos dominavimas
manual efforts fizinės pastangos

manualism manualizmas: **1.** bendravimas gestų kalba (*mokant kurčiuosius*); **2.** rankų darbo svarbos akcentavimas

manual labo(u)r fizinis darbas

manual language žr. **sign language**

manufacturer gamintojas

manus **1.** ranka; **2.** plaštaka; **3.** gyvūnų galūnės distalinis segmentas (*atitinkantis žmogaus delną ar pėdą*)

map planas, schema; pažymėti, sudaryti planą

mapping **1.** žymėjimas, planavimas; **2.** atvaizdis; atvaizdavimas

manustupration masturbacija, orgazmo sukėlimas (*dirbtinai manipuluojant savo lyties organais*)

marantic išsekęs

marasmic marazminis, labai išsekęs

marasmus marazmas, išsekimas, sunykimas

margin kraštas, riba

marginal **1.** ribinis, krašt(ut)inis; **2.** marginalas

marginal consciousness periferinė sąmonė

marginal group marginalioji grupė

marginal intelligence žr. **borderline intelligence**

marginalization marginalizacija

margin of consciousness žr. **marginal consciousness**

marihuana marihuana (*narkotikas*)

marital **1.** vedybinis, santuokinis; **2.** vyro

marital schizm sutuoktinių nesantaika

marital / marriage therapy sutuoktinių psichoterapija

mark **1.** žymė, ženklas; **2.** požymis; žymėti, apibūdinti; **3.** pažymys, balas

marker **1.** ženklintuvas; **2.** ženklas, žymuo; **3.** simptomas

market research rinkos tyrimas

marriage santuoka, vedybos

marriage counsel(l)ing žr. **marital therapy**

marrow kaulų smegenys / čiulpai

masculine **1.** vyriškoji giminė; **2.** vyriškas, vyrų; **3.** panaši į vyrą (*apie moterį*)

masculinity vyriškumas

masculinity-femininity vyriškumas ir moteriškumas (*vienas iš žmogaus apibūdinimo parametru*)

masculinization maskulinizacija, (moterų) suvyriškėjimas

mask kaukė; maskuoti, slėpti

masked užmaskuotas, latentinis, besimptomis

masked depression užmaskuota depresija

masking maskuotė, maskavimas

masochism mazochizmas (*polinkis į sau skausmingus, destruktivius, žeminančius potyrius*)

masochist mazochistas

masochistic mazochistinis

masochistic personality disorder mazochistinė asmenybė

mass **1.** masė; **2.** masinis

massage masažas; masažuoti

mass behavio(u)r masinis elgesys

mass communication žiniasklaida

mass contagion žr. **mass behavio(u)r**

massed practice ištisinis mokymasis

mass hysteria grupinė / kolektyvinė isterija

mass movement masinis judėjimas

mass psychology masių psichologija

mastery meistriškumas

masturbation masturbacija

match **1.** rinkti į porą, priderinti, suderinti, (su)lyginti; **2.** pora

matchable atitinkamas, deramas

matched-group design sulygintų / suvienodintų grupių planas

matched-groups procedure eksperimento grupių sulyginimas

matched pairs suvienodintos (*tiriamųjų*) poros

matched samples suvienodintos imtys

matching **1.** (su)lyginimas, suvienodinimas; **2.** sutapdinimas

mate poruotis, vesti

material **1.** medžiaga; medžiaginis; **2.** kūniškas, fizinis

materialism materializmas

maternal motinos, motiniškas

maternal deprivation syndrome motinos trūkumo / deprivacijos sindromas

maternal instinct / drive motiniškas instinktas

maternity motinystė

maternity home gimdymo namai

maternity leave vaiko priežiūros atostogos

maternity patient gimdyvė

mathematical model matematinis modelis
mathematical psychology matematinė psichologija
mating 1. suporavimas; 2. poravimasis
mating behavio(u)r poravimosi elgsena
matriarchy matriarchatas
matricide motinos nužudymas
matrifocal matricentrinis
matrilineal descent matrilinijinis; kilmė iš motinos pusės
matrix 1. matrica; 2. tarpląstelinė medžiaga; 3. terpė
matroclinous paveldėjęs motinos bruožus
matromorphic panašus į motiną
matter 1. materija, medžiaga; 2. klausimas, dalykas, reikalas
maturate bręsti
maturation brendimas
mature 1. brandus, subrendęs; 2. išnešiotas (*apie kūdikį*)
maturity subrendimas, branda
maxim 1. maksima, sentencija; 2. elgesio taisyklė, principas
maximal maksimalus, didžiausias
maximize 1. nepaprastai padidinti, maksimizuoti; 2. skirti didžiausią reikšmę
maximum maksimumas
maze labirintas
maze learning mokymasis labirinte
me 1. manęs, man, mane; 2. aš (*vienas savasties aspektų*); 3. empirinis aš (*W. Jameso teorijos terminas*)
mean 1. vidurys; 2. vidurkis; 3. vidutinis; 4. reikšti, turėti omenyje
mean deviation žr. **average deviation**
meaning prasmė, reikšmė
meaning-centered therapy logoterapija
meaningful reikšmingas, prasmingas
meaningless 1. bereikšmis, nereikšmingas; 2. beprasmiškas
mean length of utterance (MLU) vidutinis pasakymo ilgis
means priemonė, būdas
means-ends analysis priemonių ir tikslų analizė
measurability matumas

measurable (iš)matuojamas
measure 1. matas, matavimo priemonė; 2. masas; 3. kriterijus; išmatuoti, nustatyti, įvertinti
measurement 1. (iš)matavimas; 2. matai, matų sistema; 3. įvertinimas, nustatymas
measurement scale matavimo / įvertinimo skalė
meatus (klausos) landa
mechanical 1. mechaninis; 2. mašinalus; 3. mechanistinis
mechanical ability / aptitude mechaninis gebėjimas / gabumas
mechanicalism mechanicizmas
mechanical-man conception mechanistinė žmogaus samprata
mechanics 1. mechanika; 2. automatizuoti įgūdžiai
mechanism mechanizmas, įranga
mechanistic mechanistinis
mechanistic approach mechanistinis požiūris
mechanomorphism mechanomorfizmas
mechanoreceptor mechanoreceptorius
meconism mekonizmas: 1. pripratimas prie opijaus; 2. apsinuodijimas opijumi
meconium 1. vaisiaus išmatos; 2. opijus
Medea complex Medėjos kompleksas
media 1. žiniasklaida; 2. (kraujagyslių) vidurinis dangalas
medial vidurinis, vidurio; vidinis
medial forebrain bundle priekinių smegenų vidinis pluoštas
medial geniculate nucleus vidinis kelinis kūnas
medial lemniscus vidinė kilpa (*galvos smegenų tilte*)
medial preoptic area vidinė preoptinė sritis
median 1. mediana; 2. vidurinė arterija
mediate 1. tarpinis; 2. tarpiškas, netiesioginis; 3. tarpininkauti, užimti tarpinę padėtį
mediation tarpininkavimas, mediacija
mediator 1. tarpininkas; 2. mediatorius / siuntiklis
medic gydytojas, medikas
medicable pagydomas
medical medicininis, gydomasis, terapinis
medical aid medicinos pagalba / priemonė
medical board gydytojų komisija

medical certificate sveikatos pažymėjimas
medical establishment gydymo įstaiga
medical history 1. ligos istorija; 2. medicinos istorija
medical service medicinos / sveikatos priežiūros paslauga
medical psychology medicinos psichologija
medicament vaistas, medikamentas
medication gydymas
medication-induced movement disorders gydymo sukelti judėjimo / judesio sutrikimai
medicaster šundaktaris
medicine 1. medicina; 2. vaistai
mediodorsal nucleus nugarinis vidinis branduolys (*tarpinėse smegenyse*)
mediofrontal vidurkakčio
meditation apmąstymas, meditacija
medium 1. terpė, aplinka; 2. vidurys; 3. priemonė, būdas; 4. mediumas
medulla 1. pailgosios smegenys; 2. šerdis
medulla oblongata pailgosios smegenys
medulla ossium (kaulų) čiulpai
medullary sheath aksonų mielininis apvalkalas
medulla spinalis nugaros smegenys
megalocephaly žr. **macrocephaly**
megalocephalic žr. **macrocephalous**
megalomania didybės manija
megalopsia žr. **macropsia**
megrim žr. **migraine**
meiosis mejozė
mel melas (*garso aukščio vienetas*)
melancholic 1. melancholiškas, nuliūdęs; 2. melancholikas
melancholia melancholija, prislėgta nuotaika
melanin melaninas (*audinių pigmentas*)
melatonin melatoninas (*hormonas*)
melomania melomanija
member 1. narys; 2. sistemos elementas
membership narystė
membrane 1. membrana; 2. plėvė, apvalkalas
membrane potential membraninis / ramybės potencialas
membraneous membraninis, plėvinis
memorial atmintinas, primenantis, memorialinis
memorization paraidinis / tikslus įsiminimas

memorize įsiminti, išmokti atmintinai
memory atmintis, atsiminimas
memory curve atminties / Ebinghauso kreivė
memory drum atminties būgnas
memory impairment atminties sutrikimas
memory loss atminties netektis
memory span atminties apimtis
memory trace atminties pėdsakas
menacme menakmė (*mėnesinių periodas*)
menarche pirmosios mėnesinės, menarchė
mendacity melagingumas; melavimas
Mendelian inheritance paveldėjimas pagal Mendelio dėsnius
meninges smegenų dangalai
meningioma meningioma (*smegenų dangalų kilmės auglys*)
menopause menopauzė
menses žr. **menstruation**
mens rea lot. paskata nusikalsti
menstrual cycle mėnesinių / menstruacijų ciklas
menstruation mėnesinės, menstruacijos
mental 1. psichinis, mentalinis; 2. protinis; 3. mintinis
mental aberration psichikos sutrikimas
mental ability psichinis / protinis gebėjimas
mental age protinis amžius
mental alienation išprotėjimas, pamišimas
mental ataxia psichinė ataksija (*psichinių procesų nedarna*)
mental attention mentalinis dėmesys
mental capacity psichikos pajėgumas
mental chronometry psichinių reiškinių chronometrija
mental energy psichikos energija
mental debility žr. **mental retardation**
mental deficiency žr. **mental retardation**
mental deterioration psichikos sveikatos silpimas
mental disability psichikos negalia
mental disease žr. **mental disorder**
mental disorder psichikos sutrikimas
mental experiment mintinis eksperimentas
mental fog sąmonės pritemimas / susilpnėjimas
mental function psichikos funkcija
mental handicap žr. **mental disability**
mental healing psichoterapija

mental health psichikos sveikata
mental hospital psichiatrijos ligoninė
mental hygiene psichikos / proto higiena
mental illness žr. **mental disorder**
mental image vaizdinys, idėja
mental imagery 1. vaizdinija (*vaizdinių visu-*
ma); 2. vaizdavimasis
mentalism mentalizmas
mentality 1. galvosena, mentalitetas; 2. prota-
vimo būdas; 3. intelektas
mental lexicon mentalinis žodynas
mentally 1. mintyse; 2. psichiškai, protiškai
mental map žr. **cognitive map**
mental maturity psichinė branda
mental medicine psichiatrija
mental process psichinis procesas
mental representation psichinė pateiktis / re-
prezentacija
mental retardation psichinis atsilikimas
mental rotation mentalinis (pa)sukimas
mental scale psichologinio įvertinimo skalė
mental set žr. **set**
mental specialist psichiatras
mental status psichikos būklė
mental tension psichinė įtampa
mentation 1. mąstymo procesas; 2. protinis la-
vinimas(is)
menticide žr. **brainwashing**
menticulture proto lavinimas
mentiferous telepatiškas
mentimeter protinių gebėjimų matuoklis
mention paminėjimas, pasirėmimas
mentism mentizmas, nevalingas vaizdinių ki-
limas
merycism 1. gromuliavimas; 2. atrajojimas; 3. at-
rijimas / atpylimas (*maisto*)
mescaline meskalinas (*narkotikas*)
mesencephalon žr. **midbrain**
mesmerism žr. **hypnotism**
mes(o)- mezo- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis,*
reiškianti vidurinį, vidutinį, tarpinį)
mesocephalic mezocefalinis, vidutingalvis
mesoderm mezoderma, vidurinis gemalo lapelis
mesomorph mezomorfas (*kūno tipas*) (*W. Shel-*
dono teorijos terminas)

mesomorphic mezomorfiškas
mesopic vision mezopinė / prieteminė rega
mesoskelic atletiškas
mesosomatic vidutinio kūno sudėjimo
message 1. pranešimas; 2. signalas; signalizuoti;
3. genetinio kodo vienetas
meta- meta- (*priešdėlis, reiškiantis buvimą ar*
perėjimą prie ko nors, būvio pasikeitimą)
meta-analysis metaanalizė
metabolic medžiagų apykaitos, metabolinis
metabolimetry medžiagų apykaitos nustatymas
metabolism medžiagų apykaita, metabolizmas
metabotropic receptor metabotropinis recep-
torius
metacognition metakognicija (*savo pažinimo*
procesų stebėseną ir valdymas)
metacommunication metakomunikacija
metacombat metakombatas
metagenesis metagenezė (*lytinės ir nelytinės*
kartos kaita)
metalanguage metakalba
metalepsy pakeitimas, atstojimas
metalinguistics metalingvistika
metallophobia metalofobija, metalinių daiktų
baimė
metamerism metamerija (*kūno dalių išsidėsty-*
mas išilgai jo ašies)
metamorphosis metamorfozė, (pa)virtimas, pa-
sikeitimas
metaneeds aukštesnieji poreikiai (*A. Maslow*
teorijos terminas)
metaphase metafazė, ląstelės dalijimosi fazė
metaphor metafora
metaphrase metafrazė, pažodinis vertimas
metaphysics metafizika
metapsychics žr. **parapsychology**
metapsychoanalysis metapsichoanalizė
metapsychology metapsichologija: 1. psicholo-
gijos metodologija; 2. parapsichologija
metastasis metastazė
metatheory metateorija
metathesis metatezė, sankaita, perstatymas
metathetic metatetiškas, galintis keistis
metempirical metaempirinis, empiriškai nepa-
tikrinamas

metempsychosis metempsichožė, pomirtinis sielos persikėlimas į kitą kūną (*religinė filosofinė pažiūra*)

metencephalon žr. **hindbrain**

methadone metadonas (*sintetinis narkotikas*)

methamphetamine metamfetaminas

method 1. metodas, būdas; 2. metodika

methodical 1. sistemingas; 2. metodiškas

method of absolute judgement absoliutaus sprendimo metodika

method of adjustment of equivalent stimulus dirgiklių sulyginimo metodika

method of average error vidutinės paklaidos metodika

method of choice pasirinkimo metodika

method of constant stimuli pastoviuųjų dirgiklių metodika

method of just noticeable differences vos pastebimų skirtumų metodika

method of limits ribų metodika

method of loci vietos metodika (*mnemonikoje*)

method of minimal change minimalių pokyčių metodika

method of paired comparison porinių lyginimų metodika

method of successive intervals nuosekliųjų intervalų metodika

methodology metodologija

methodological metodologinis

methomania metilepsija, patologinis potraukis pasigerti

meticulous skrupulingas

metra gimda

metric 1. metrinis; 2. matavimo

metromania nimfomanija (*moters gašlumas*)

metronome metronomas, taktomatis

mettle 1. charakteris, temperamentas; 2. energija

miasm(a) miazma (*ligą sukelianti medžiaga, patenkanti į kūną iš aplinkos*)

mication 1. vaisiaus judesiai gimdoje; 2. staigus nevalingas krūptelėjimas

micro- mikro- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su mažumu, smulkumu*)

microcephalic mažagalvis

microcephalism žr. **microcephaly**

microcephaly mikrocefalija, mažagalvystė

microclimate mikroklimatas

microcosm mikrokosmas

microelectrode mikroelektrodas

microgenetic method mikrogenetinis metodas

microglia mikroglia

micrographia mikrografija, labai smulki rašysena

micromelia mikromelija, mažagalūnystė

micron mikronas

microphonia mikrofonija, labai silpnas balsas

micropsia mikropsija (*regimojo suvokimo anomalija, kai objektai atrodo mažesni, negu yra*)

micropsychosis mikropsichožė, trumpalaikė psichožė

microsaccades mikrosakadiniai akių judesiai

microsleep mikromiegas, labai trumpas prisnūdimas

microsmia mikrosmija, susilpnėjusi uoslė

microsmatic mikrosmatikas, silpnai užuodžiantis

microtome mikrotomas (*prietaisai mikroskopinėms atpjovoms daryti*)

miction šlapinimasis

micturition skausmingas šlapinimasis

midbrain vidurinės smegenys

middle-aged vidutinio amžiaus

middle ear vidurinė ausis

midpoint vidurio taškas, vidury

midscore vidutinė reikšmė, mediana

migraine migrena, galvos skausmas

migration behavior(u)r migravimas, kilnojimasis

milestone gairė

milieu aplinka

milieu therapy aplinkos terapija

military psychology karo psichologija

millilambert mililambertas

mime mimika

mimesis mimezė, (pa)mėgdžiojimas

mimetic mimetinis, (pa)mėgdžiojimas

mimicry 1. (pa)mėgdžiojimas; 2. mimikrija

mind 1. protas; 2. psichika; 3. atmintis; 4. nuomonė; 5. dvasia, siela

mind-bending 1. sukiantis haliucinacijas; 2. nesuprantamas

mindblindness psichinis aklumas (*negebėjimas suprasti kito minčių ir elgesio*)

mind-blowing stulbinantis, šokiruojantis

mind-body problem sielos ir kūno problema (*filosofijoje*)

mind-cure psichoterapija

mind-deafness dvasinis / psichinis kurtumas

minded linkęs, nusiteikęs, turintis polinkį

mind-expanding sukeliantis haliucinacijas, haliucinogeninis

mindful 1. rūpestingas, atidus; 2. budrus

mindfulness sutelktis į išgyvenamą potyrį (*Rytų psichologijos sąvoka*)

mindless 1. beprasmiškas, kvailas; 2. negalvojantis

mindlessness neįsivaizduojamumas (*savo veiksmų*)

mind-reading (*kito*) minčių skaitymas, telepatija

mindset mąstysena; požiūris

minimal minimalus, mažiausias

minimal brain dysfunction minimali smegenų disfunkcija

mini-max strategy minimaksinė strategija

minimum minimumas

minor nedidelis; antraeilis

minority 1. mažuma; 2. nepilnametystė

minority group engiamieji

mirror drawing veidrodinė braižyba (*rankos ir akies koordinavimo testas*)

mirror-image veidrodinis (*atvirkščias*) atvaizdas

mirror neuron veidrodinis neuronas

mirror reading veidrodinis skaitymas

mirror self veidrodinė savastis (*asmens savivoka, grįžta žiniomis apie tai, kaip jį suvokia kiti*)

mirror writing veidrodinis rašymas (*atvirkščias raidžių ar žodžių eilių rašymas*)

mis(o)- miz(o)- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, reiškianti ko nors klaidingumą, neigiamą vertinimą*)

misandry mizandrija, liguista neapykanta vyrams

misanthrop mizantropas

misanthropy mizantropija, neapykanta žmonėms

misapplication 1. netaisyklingas / klaidingas vartojimas; 2. piktnaudžiavimas

misappreciate nepakankamai / neteisingai vertinti

misapprehend neteisingai / klaidingai suprasti

misapprehension neteisingas / klaidingas supratimas, nesusipratimas

misarticulation klaidingas / prastas tarimas

misbehave blogai elgtis

misbelief klaidinga nuomonė, suklydimas

misbelieve (su)klysti

misbirth persileidimas, abortas

misborn neišnešiotas

miscalculate apsiskaičiuoti, apsiriki skaičiuojant

miscarriage 1. nesėkmė, klaida; 2. persileidimas

miscegenation miscegenacija, mišrios vedybos (*ypač tarp skirtingų rasių atstovų*)

misconceive 1. neteisingai suprasti; 2. neteisingai įsivaizduoti

misconception klaidinga pažiūra

misconduct 1. netinkamas poelgis; 2. neištikimybė; 3. aplaidumas

miscreated išsigimęs, luošas, bjaurus

misdeed piktadarybė, nusikaltimas

misdelegant nusikaltėlis, nusižengėlis

misdelegant 1. nusižengimas; 2. baudžiama nusižengimas

misdiagnosis klaidinga diagnozė

misdoubt 1. abejoti; 2. įtarti; 3. nujausti bloga

miserable 1. labai nelaimingas; 2. skurdus, pasigailėtinas; 3. liūdnas

miserliness šykštumas

misery 1. kančia; 2. vargas, skurdas

misestimation neteisingas / klaidingas įvertinimas

misfit netinkamas; nevykėlis

misfortune nelaimė, nesėkmė

misgive nujausti negera

misgiving (bloga) nuojauta, nuogastavimas

misgovern blogai valdyti

misguidance neteisingas vadovavimas

mishandle 1. blogai elgtis (*su*); 2. blogai tvarkyti

mishear nenugirsti

mishit nepataikymas

misinterpret klaidingai aiškinti

misjudge 1. susidaryti klaidingą nuomonę; 2. neteisingai vertinti

misleading klaidinantis, apgaulingas

mismatch 1. netikti, nesiderinti; 2. neatitiki-
mas, nederėjimas

misogamy mizogamija, pasibjaurėjimas vedy-
bomis

misogyny mizoginija, neapykanta moterims

misopedia mizopedija, neapykanta vaikams

miss praleidimas, nepataikymas (*signalų aptiki-
mo teorijos sąvoka*)

missed case neatpažinta liga

mission (*gyvenimo*) tikslas, pašaukimas

mistake klaida

mistaken 1. neteisus; 2. klaidingai suprastas

mistreatment 1. netinkamas gydymas; 2. blo-
gas elgesys (*su*)

mistrust nepasitikėjimas, įtarimas

misunderstand neteisingai suprasti, nesuprasti

misuse netinkamas vartojimas / naudojimas;
piktnaudžiavimas

mitigation mitigacija, susilpninimas, sušvelni-
nimas

mitosis mitozė, netiesioginis ląstelės dalijimasis

mix 1. sumaišymas; 2. mišinys; maišatis

mixed 1. (su)maišytas; 2. mišrus, įvairiarūšis

mixed bipolar disorder mišrusis bipolinis su-
trikimas

mixed (cerebral) dominance mišrusis (*smege-
nų pusrutulių*) dominavimas

mixed emotions mišrios emocijos

mixed-up 1. įsipainiojęs; 2. susipainiojęs

mixoscopy mikroskopija (*vujerizmo atmaina*)

mixoscopy bestialis zoofilinė mikroskopija

mneme atminties pėdsakas

mnemonic mnemoninis

mnemonics mnemonika (*būdai, padedantys
kuo daugiau atsiminti*)

mnemonist mnemonikos specialistas

mnemotechnics mnemoteknika

mnestic atminties, susijęs su atmintimi

mob minia, gauja

mobbing behavio(u)r 1. (gyvūnų) būrimasis
kovai; 2. grupinės patyčios; 3. gujimas darbe

mobile judrus, paslankus, slenkamas

mobility 1. judrumas, judamumas, judumas;
2. nepastovumas, kitimas

mob psychology minios psichologija

modal modalus

modality 1. modalumas; 2. veikimo būdas; 3. ju-
timo būdas

mode 1. būdas, metodas; 2. būseną, nuotaika;
3. veikseną

model 1. modelis; 2. tikslai kopija; 3. pavyzdys

model(l)ing modeliavimas

moderate 1. vidutinis; 2. nuosaikus

moderation 1. nuosaikumas, susivaldymas;
2. sumažėjimas; 3. lėtinimas

modern mental test theory žr. **item response
theory**

modest kuklus, santūrus

modifiable pakeičiamas

modification pa(si)keitimas, modifikacija

modify pakeisti, modifikuoti

modularity of mind psichikos modulumas

modulation moduliacija; moduliavimas

modulator moduliatorius

module modulis

modus 1. būdas; 2. saikas

modus ponens antecedento patvirtinimas (*tei-
ginių logikoje*)

modus tollens konsekvento paneigimas (*teigi-
nių logikoje*)

mogigraphia mogigrafija (*pirštų raumenų spaz-
mas rašant*)

mogilalia mikčiojimas

mogiphonia mogifonija (*viešųjų kalbėtojų ger-
klų spazmas*)

molar molinis

mold formuoti, daryti pagal pavyzdį

molecular molekulinis

molecule molekulė

molilalia žr. **mogilalia**

molimina menstruaciniai negalavimai

moment momentas, akimirka

momentum 1. impulsas, varomoji jėga; 2. mo-
mentas

monad monada

monaural vienausis, susijęs su viena ausimi,
monauralinis

mongolism mongolizmas, Dauno liga

monism monizmas

monitor kontroliuoti, stebėti (*įrenginius*)

- monitoring** stebėseną, priežiūra
- monochromacy** vienspalvystė
- monochromatic vision** vienspalvė rega
- monochrome** vienspalvis
- monocular** vienakis, vienos akies, monokulinis
- monocular cue** monokulinis signalas
- monogamy** vienpatystė, monogamija
- monogony** monogonija, organizmų nelytinis dauginimasis
- monomania** monomanija (*vieno patologinio potraukio manija*)
- monomorphism** monomorfizmas, formos vienodumas
- monopathy** monopatija: **1.** vienos kūno pusės liga; **2.** dvasinis išgyvenimas dėl vienatvės
- monophasic** vienfazis
- monoplegia** monoplegija (*vienos galūnės ar raumenų grupės paralyžius*)
- monoptic** žr. **monocular**
- monorchid** vienasėklidis (*vyras*)
- monorhnic** vienašnervis (*uodimas*)
- monosexual** **1.** vienalytis; **2.** skirtas vienos lyties asmenims
- monostratal** vienasluoksnis
- monosyllabic** **1.** vienskiemenis; **2.** mažakalbis
- monotic** viena ausimi, į vieną ausį
- monotone** **1.** monotoniškumas, vienodumas; **2.** žr. **monotonous**
- monotonic** monotoninis (*dviejų kintamųjų ryšio ypatumas*)
- monotonous** monotoniškas, vienodas, nuobodus
- monovular** žr. **monozygotic**
- monozygotic** monozygotinis, kilęs iš vieno kiaušinėlio
- monozygotic twins** monozygotiniai / identiškieji dvyniai
- monster** **1.** apsigimėlis; **2.** išsigimėlis
- monstrous** **1.** baisus; **2.** išsigimęs, bjaurus; **3.** didžiulis; **4.** absurdiškas
- mood** nuotaika, nusiteikimas
- mood disorders** nuotaikos sutrikimai
- mood induction** nuotaikos sukėlimas
- moodiness** bloga nuotaika
- moody** **1.** nepastovios nuotaikos; **2.** paniuręs, liūdnas
- moon-blindness** vištakumas
- mooncalf** **1.** idiotas, silpnaproty; **2.** apsigimėlis
- mooneye** **1.** žr. **moon-blindness**; **2.** (*arklio*) periodiškas akių uždegimas
- moon-eyed** **1.** vištakis, neprimatantis sutemus; **2.** išpūstomis akimis (*iš baimės*)
- moonhead** pamišėlis
- moon illusion** mėnulio iliuzija
- moonmadness** pamišimas
- mope** **1.** melancholikas; **2.** nusiminimas
- mope-eyed** trumparegis
- mopish** niūrus, nusiminęs
- moral** **1.** pamokymas; **2.** dorovė; **3.** doras, dorovingas, moralus
- moral anxiety** moralinis nerimas
- moral code** moralės kodeksas
- moral development** moralės / dorovės raida
- moral dilemma** moralinė dilema
- morale** (*grupės*) dvasinė būklė, nuotaika
- morality** **1.** moralė; **2.** dorovingumas; **3.** moralės principai
- morally** moraliai, dorai
- morally wrong** amoralus
- morals** moralinio elgesio normos
- moratorium** **1.** moratoriumas, sustabdymas; **2.** atidėjimas
- morbid** **1.** liguistas, nesveikas; **2.** patologinis
- morbid curiosity** liguistas smalsumas
- morbid growth** navikas, auglys
- morbidity** **1.** liguistumas; **2.** sergamumas, sergamumo procentas
- morbidity** liguistas jautrumas, įtarumas
- morbid poison** virusas, toksinas
- morbific** sukeliantis ligą
- morbus** liga
- morenogram** sociograma
- mores** papročiai
- moria** morija, liguistas potraukis kvailioti
- moribund** mirštantis
- moron** *psn.* idiotas, sunkiausio laipsnio silpnaproty
- morpheme** morfema
- morphia** žr. **morphine**
- morphine** morfijus, morfinas
- morphinism** morfinizmas, įprotis vartoti morfijų
- morphinist** morfinistas, vartojantis morfijų

morphinization gydymas morfijumi
morphogenesis morfogenezė
morphogeny žr. **morphogenesis**
morphology morfologija
mors mirtis
mortal 1. mirtingas; 2. mirtinas, mirštamasis
mortal agony priešmirtinė agonija
mortal disease mirtina liga
mortality 1. mirštamumas; 2. mirtingumas
mortally 1. mirtinai; 2. baisiai, nežmoniškai
mortido mirties instinktas
mortiferous mirtinas, mirštamasis, mirties
mortification 1. (mirtina) gėda, nuoskauda, pažeminimas; 2. gangrena; 3. apmarinimas
mortifying įžeidžiamas, užgaulus, žeminantis
morula morulė
mosaic mozaika
mother 1. motina; 2. šaltinis, pradžia
mother archetype motinos archetipas
mother cell motininė ląstelė
motherese mamakalbė, savita motinos šneka su kūdikiu
motherhood motinystė
mothering motiniška globa, motinystė
motherless našlaitis
motherly motiniškas, motinos
mother-to-be būsimoji motina
mother-tongue gimtoji kalba
motif pagrindinė tema, leitmotyvas
motile judamas, judantis
motility 1. judamumas; 2. judėseną
motion 1. judėjimas, judesys; 2. eiga; 3. mostas, gestas; 4. paskata; 5. tuštinimasis
motion aftereffect judėjimo / judesio poveikis
motion agnosia judėjimo agnozija
motional judinamasis, judėjimo
motionless nejudantis
motion parallax judėjimo paralaksas
motion sickness judėjimo sukeltas pykinimas
motivate 1. skatinti, būti priežastimi; 2. pagrįsti, motyvuoti
motivated motyvuotas, suinteresuotas
motivation 1. motyvacija; 2. motyvas, stimulus
motivator skatinamasis veiksnys, skatuly

motive 1. motyvas, skatuly; 2. varomasis, judinamasis
 motiveless nemotyvuotas, be pagrindo
motivity varomoji jėga
motor 1. variklis; 2. motorinis, judinamasis; 3. varomasis
motor agraphia motorinė agrafija
motor aphasia motorinė afazija
motor aprosodia motorinė aprozodija
motor area motorikos zona
motor coordination judesių koordinacija
motor cortex motorinė žievė
motor disorder motorikos sutrikimas
motor homunculus motorinis homunkulas
motoricity gebėjimas judėti
motor memory judesių atsiminimas
motor nerve motorinis, judinamasis nervas
motor neuron motorinis neuronas
mould formuoti
moulding formavimas
movable 1. judamas; 2. kilnojamas, perkeliamas
move judėti, judinti; per(si)kelti
moveless nejudamas, nejudantis
movement 1. judėjimas, slinkimas; 2. judesys, mostas; 3. veikla, veiksmai
movement disorders judesių sutrikimas
movement sense judesio / kinestezinis jutimas
movement therapy judesio / šokio terapija
mover 1. judantis žmogus / daiktas; 2. varomoji jėga; 3. sumanytojas
moving average slankusis vidurkis
multi- multi- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su gausa, dideliu kiekiu*)
multicellular daugialąstis
multicolour(ed) daugiaspalvis
multicultural daugiakultūris
multidimensional daugiamatis
multidimensional scaling daugiamatis skalavimas
multifactorial analysis daugiafaktorė analizė
multifold daugkartinis
multiform daugiopas; įvairus
multiformity įvairovė, polimorfizmas
multifunction(al) daugiafunkcis
multilayer daugiasluoksnis

multilateral daugiašalis
multilevel daugialygis
multilingual daugiakalbis, įvairiakalbis
multimodal daugiarūšis
multinational daugiatautis
multinomial daugianaris
multiparity daugkartinis gimdymas
multiphase daugiafazis
multiple daugeriopas, daugybinis, kartotinis
multiple aptitude test daugeriopų gabumų testas
multiple causation daugeriopas priežastingumas
multiple-choice alternatyvus, pasirenkamasis
multiple correlation daugialypė koreliacija
multiple determination žr. **overdetermination**
multiple-intelligences theory daugiarūšio išmanumo teorija
multiple personality daugialypė asmenybė
multiple vision poliopija, regos sutrikimas
multiplex 1. sudėtinis; 2. daugkartinis
multiplicative didinamasis, dauginamasis
multiplicity 1. daugialypumas; 2. įvairovė, gausybė
multiply 1. (pa)dauginti, (pa)daugėti; 2. didinti, didėti; 3. daugintis
multipolar daugiapolis
multipurpose daugiatikslis, universalus
multirooted daugiašaknis
multi-stage daugiapakopis
multisyllable daugiaskiemenis
multitasking daugiaprogramis režimas
multitudinous gausus, gausingas
multivariate analysis daugiamatė analizė
mumble vapėti, murmėti, burbėti
mumpish paniuręs, blogos nuotaikos
mundane 1. žemiškas, pasaulietiškas; 2. kosminis; 3. kasdieniškas, paprastas
murder žmogžudystė
muscle raumuo
muscle fiber raumens skaidula
muscle cramp nevalingas raumens susitraukimas
muscle / muscular sense raumeninis jutimas
muscle tone raumenų tonusas
muscle twitch raumens trūkčiojimas
muscular 1. raumeninis, raumens; 2 raumeningas; 3. stiprus

muscularity raumeningumas
muscultation 1. raumenynas; 2. raumenų veikla
musculature muskulatūra, raumenynas
musculocutaneous odos ir raumenų
musical intelligence muzikinis išmanumas
musical therapy muzikos terapija
musstitation vapėjimas, begarsis lūpų judinimas
mutability kintamumas, nepastovumas
mutable kintamas, nepastovus
mutacism nebylystė, mutizmas
mutagen mutagenas
mutant 1. kintamas, nepastovus; 2. mutantas
mutate keisti(s), kisti
mutation mutacija: 1. balso pakitimas lytinio brendimo metu; 2. organizmo požymių ar savybių pakitimas
mutative kintamas, nepastovus
mute 1. nebylus; 2. begarsis, tylus
muted prislopintas, duslus
muteness nebylystė, nebylumas
mutism 1. mutizmas, nebylystė; 2. kalbinio bendravimo sutrikimas
mutual 1. abipusis; 2. bendras
mutualism žr. **symbiosis**
myalgia mialgija, raumenų skausmai
myasthenia miastenija, raumenų silpnumas
myatonia miatonija, raumenų tonuso nebuvimas
myelencephalon žr. **medulla oblongata**
myelin mielinas
myelination mielinizacija, apsitraukimas mielinu
myelon žr. **spinal cord**
my(o)esthesia kinestezija, judesio jutimas
myogen(et)ic miogeninis, raumenų kilmės
myogram miograma (*raumens susitraukimų užrašas*)
myograph miografas
myography miografija
myokinetic miokinetinis, susijęs su raumenų judesiais
myopathy miopatija, raumenų liga
myope trumparegis
myopia trumparegystė
myopic trumparegiškas
myosis vyzdžio susitraukimas

myosthesis raumenų jausmas
myotility raumenų susitraukimas
myotonia miotonija, ilgalaikė raumens įtampa
mysophobia mizofobija, liguista užteršimo baimė
mysterious paslaptingas, slėpingas, mįslingas
mystery paslaptis, slėpingumas, mįslingumas
mystic(al) 1. mistinis; 2. slaptas
mysticism misticizmas, mistika
mysticotrascendent therapy mistinė-transcendentinė terapija
mystification 1. mistifikacija; 2. suglumimas, sumišimas
mystify 1. mistifikuoti; 2. apgaubti paslaptimi
mystifying gluminantis, intriguojantis
mystique paslaptingumas, mistika
myth 1. mitas; 2. mitinė būtybė
mythic(al) 1. mitinis; 2. pasakiškas, pramanytas
mythicize paversti mitu, sukurti mitą
mythologic(al) mitologinis, mitinis
mythologize mitologizuoti
mythology 1. mitologija; 2. mitų rinkinys
mythomania mitomanija (*liguista aistra meluoti arba išsigalvoti*)
mythophobia mitofobija (*liguista baimė pasakyti neteisybę*)
myxedema miksedema (*kretinizmo forma*)
myzesis 1. čiulpimas, žindymas; 2. įsiurbimas

N

naive naivus, paprastas

naive psychology neprofesionalioji psichologija

naivety naivumas, paprastumas

naked eye plika akis

name 1. vardas, pavardė; 2. pavadinimas; įvardyti

nameless 1. bevardis; 2. nežinomas, anoniminis

nanism nanizmas, nanosomija, neūžaugystė

nano- nano- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su labai mažais matmenimis*)

nanometer manometras

nanosomia žr. **nanism**

nanus neūžauga

narc(iss)ism narcisizmas, savęs įsimylėjimas

narc(iss)istic injury narcisistinė trauma

narc(iss)istic personality narcisistinė asmenybė

narc(iss)istic personality disorder narcisistinis asmenybės sutrikimas

narcoanalysis narkoanalizė (*psichoterapijos metodika*)

narcohypnia narkohipnija (*patologinis sąstingis pabundant*)

narcolepsy narkolepsija, miego priepuolis

narcoma narkoma, sąstingis nuo narkotikų

narcomania narkomanija

narcose 1. nejautos būseną; 2. sąstingis

narcosis narkozė

narcosynthesis žr. **narcoanalysis**

narcotherapy narkopsichoterapija (*tam tikrus medikamentus taikanti psichoterapija*)

narcotic narkotikas

narcotic addiction narkomanija

narcotic blocking agent narkotiko blokavimo medžiaga

narcotization narkotizavimas

nare šnervė

narky susierzinęs, supykęs

narrate pasakoti

narration (nu)pasakojimas

narrative 1. pasakojimas; 2. (*įvykių*) išdėstymas

narrator pasakotojas

narrow 1. siauras; 2. ribotas; 3. nuodugnus

narrow attention siauras dėmesys (*sutelktas į mažą objektų kiekį*)

narrow examination nuodugni (ligonio) apžiūra

narrow mind dvasinis ribotumas

narrow-minded siauraproty, ribotas

narrow view siauras požiūris

nasal nosies, nosinis

nasalize kalbėti pro nosį

nasopharynx nosiaryklė

nascency gimimas, atsiradimas, susidarymas

nascent gimstantis, atsirandantis

natal gimimo; natalinis

natality gimstamumas, gimimų skaičius

nation tauta, tautybė

national tautinis, nacionalinis

native 1. gimtas(is), vietinis; 2. įgimtas; 3. paprastas, nedirbtinis

nativism natyvizmas (*doktrina, pabrėžianti įgimtų veiksmų įtaką psichikai ir elgesiui*)

natural 1. natūralus, tikras, nedirbtinis; 2. paprastas; 3. prigimtinis, įgimtas; 4. gamtinis

natural category natūralioji kategorija

natural experiment natūralusis eksperimentas

natural language natūrali (žmonių) kalba

natural low prigimtinė teisė

natural science gamtos mokslai

natural selection natūralioji atranka (Č. Darvino terminas)

natural talent įgimtas talentas

naturalism natūralizmas
naturalistic natūralistinis
naturalistic observation natūralistinis stebėjimas
nature 1. gamta; 2. prigimtis; 3. pobūdis, esmė; 4. rūšis, tipas
nature-nurture controversy prigimties ir ugdymo priešara
naturopathy natūropatija (*gydymas gamtinėmis priemonėmis*)
nausea šleikštulys, pykinimas
nauseous šleikštus
near-death experience (NDE) priešmirtiniai išgyvenimai
nearest artumas, artimumas
near point artimoji (*akomodacijos arba konvergencijos*) riba
nearsighted trumparegis
nearsightedness trumparegystė
neatness 1. švarumas, tvarkingumas; 2. aiškumas; 3. sumanumas
necessitate daryti būtiną, (nu)lemti, reikalauti
necessitous būtinas
necessity būtinybė, neišvengiamybė
necro- nekro- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su mirtimi, išnykimu*)
necrobiosis nekrobiozė, audinių nykimas
necrocytosis nekrocitozė, ląstelių nykimas
necromania nekromanija (*liguistas žavėjimasis mirtimi ir lavonais*)
necrophilia nekrofilija (*lytinis potraukis prie lavonų*)
necrophobia nekrofobija (*liguista lavonų / mirties baimė*)
necropsy nekropsija: 1. lavono apžiūra; 2. autopsija, lavono tyrimas / skrodimas
necroscopy žr. **necropsy**
necrosis nekrozė, vietinė žūtis (*organo ar jo dalies žūtis esant gyviems aplinkiniams audiniams*)
need reikmė, poreikis
need-be būtinybė
need for achievement pasiekimų poreikis
need for affiliation bendrystės / afiliacijos poreikis

need for cognition pažinimo poreikis
needful reikalingas, būtinas
need hierarchy poreikių hierarchija
needle administration vaistų įšvirkštimas, injekcija
needle therapy akupunktūra
need reduction poreikių (su)mažėjimas
neencephalon žr. **neencephalon**
negate 1. (pa)neigti, nepripažinti; 2. panaikinti; 3. prieštarauti
negation 1. (pa)neigimas, nepripažinimas; 2. nebūtis
negationist neigėjas, nihilistas
negative 1. neigiamas; 2. negatyvus; 3. nepalankus
negative afterimage neigiamas povaizdis
negative attitude neigiama nuostata
negative feedback neigiamas grįžtamasis ryšys
negative history neigiama anamnezė (*ligos nebuvimas praeityje*)
negative priming neigiama užuomina
negative reinforcement neigiama pastipra
negative transfer neigiamas perkėlimas
negativism negatyvizmas: 1. priešgyniavimas; 2. liguistas polinkis (*viską*) neigti
negativity neigiamumas, neigiamybė
negatory neigiamas
neglect 1. nesirūpinimas, aplaidumas; 2. ignoravimas, nepaisymas
neglected case užleista liga
neglectful neatidus, nerūpestingas
negligence 1. nerūpestingumas, neatsargumas; 2. apsileidimas; 3. (*stiliaus*) laisvumas
negligible nereikšmingas, nedidelis
negotiable diskutuotinas, svarstytinas
negotiation derybos, derėjimas
negotiator derybininkas, derybų dalyvis
neoanalyst neoanalitikas
neoassociationism neosociacionizmas
neobiheviourism neobiheiviorizmas
neocerebellum naujosios smegenėlės
neocortex naujoji (*smegenų*) žievė
neencephalon naujosios galvos smegenys
neo-Freudian neofroidistinis
neogenesis neogenezė, audinio ataugimas / regeneracija

- neolalia 1.** neolalija (*kalba, kurioje daug naujadarų*); **2.** polinkis kurti naujadarus
- neologism 1.** naujadaras, neologizmas; **2.** naujadarų kūrimas / vartojimas
- neologize** kurti / vartoti naujadarus
- neonatal** naujagimių, susijęs su naujagimiais
- neonatal mortality** naujagimių mirtingumas
- neonate** naujagimis
- neopathy** neopatija, nauja liga (*antra liga arba esamos komplikacija*)
- neophasia** neofazija, asmens susikurta savita kalba (*būdinga kai kurioms šizofrenijos formoms*)
- neophenomenology** neofenomenologija
- neophilia** neofilija, naujovių pomėgis
- neophilism** žr. **neophilia**
- neophobia** neofobija, liguista naujovių baimė
- neoplasm** navikas, neoplazma
- neopsychoanalysis** neopsichoanalizė
- neostriatum** naujasis (*smegenų*) dryžuotasis kūnas
- neoteny** neoteniija: **1.** nebrandžių ypatumų išlikimas suaugus; **2.** gebėjimas daugintis nesubrendus
- nephelism** nefelizmas, blaivybė
- nephelopsia** nefelopsija, miglotas regėjimas
- nerval** nervinis
- nervation** inervacija, nervų išsidėstymas kūne
- nerve** nervas; nervinis
- nerve accomodation** nervo akomodacija
- nerve block** nervo blokavimas
- nerve cell** nervinė ląstelė
- nerve centre** nervinis centras
- nerve deafness** nervinis kurtumas
- nerve ending** nervo galūnėlė
- nerve fiber** žr. **nerve fibre**
- nerve fibre** nervinė skaidula
- nerve hillock** žr. **hillock**
- nerve impulse** nervinis impulsas
- nerve-knot** nervinis mazgas, ganglijas
- nerve pathway** nervinis takas
- nerve process** žr. **neural process**
- nerve root** nervo šaknelė
- nerve sheath** nervo apvalkalas
- nerve storm** stiprus nervinis pakrikimas
- nerve supply** inervacija
- nerve termination** nervo galūnėlė
- nerve tissue** nervinis audinys
- nerve trunk** nervo kamienas
- nerve-wracking** nervinantis, kankinantis
- nervine** nervus raminantis, (*nervų*) raminieji vaistai
- nervismus** nervizmas
- nervous 1.** nervų, nervinis; **2.** nervingas, susijaudinęs; **3.** baikštus, bailus; **4.** nervinantis, erzinantis
- nervous breakdown 1.** nervinis išsekimas; **2.** nervų sistemos pažeidimas / sutrikimas
- nervous debility** neurastenija (*pasireiškianti bendru silpnumu*)
- nervous impulse** žr. **nerve impulse**
- nervousness** nervingumas
- nervous system** nervų sistema
- nervule** nervo šakelė
- nervus vagus** lot. klajoklis nervas
- nescience 1.** nežinojimas; **2.** agnosticizmas
- nescient** agnostikas
- network 1.** tinklas; **2.** grafikas; **3.** sistema; **4.** grandinė
- network model** tinklinis modelis
- neural** nervinis, susijęs su nervų sistema
- neural arc(h)** nervinis lankas
- neural axis 1.** centrinė nervų sistema; **2.** smegenų ašis; **3.** aksonas
- neuraxis** žr. **neural axis**
- neural canal** nugaros smegenų kanalas
- neural conduction** nervinis laidumas
- neural discharge** nervinė iškrova
- neural fibril** neurofibrilė, nervinė skaidulėlė
- neurofibril(la)** žr. **neural fibril**
- neural folds** gemalo smegenų klostės
- neural groove** gemalo smegenų griovelis
- neural impulse** žr. **nerve impulse**
- neural integration** neurointegracija
- neuralgia** neuralgija, nervinis skausmas
- neuralgic** neuralginis
- neuralgismus** psichalgija, psichinės kilmės skausmas
- neural network** nervinis tinklas
- neural plate** nervinė plokštelė

neural plasticity nervų sistemos plastiškumas
neural process nervinis procesas
neural substrate nervinis pagrindas
neural tube nervų vamzdelis
neurasthenia neurastenija
neurasthenic neurasteninis
neurectomy neurektomija, nervo pašalinimas
neurilemma neurilema, aksono apvalkalėlis
neurine neurinas, nervinio audinio baltyminė medžiaga
neurite aksonas
neuritic plaque neuritinė / senilinė plokštelė
neuritis neuritas, nervo uždegimas
neuroanatomy neuroanatomija, nervų sistemos anatomija
neuro(bio)feedback grįžtamasis nervinis ryšys
neurobiology neurobiologija
neurobiotaxis neurobiotaksis (*kryptingas aksonų augimas*)
neuroblast neuroblastas (*užuomazginė nervinė ląstelė*)
neurocanal nugaros smegenų kanalas
neuroceptor (neuro)receptorius
neurochemistry neurochemija
neurocognition neurokognicija
neurocyte neurocitas, nervinė ląstelė
neurodendrite dendritas, neurono atauga
neurodendron žr. **neurodendrite**
neurodiversity neuroįvairovė
neuroelectrotherapy neuroelektroterapija
neuroendocrinology neuroendokrinologija
neuroepidermal layer neuroepidermis, neuroektoderma
neuroepithelium neuroepitelis
neuroethology neuroetologija
neurogenesis neurogenezė
neurogenic neurogeninis, nervų kilmės
neurogeny nervinės ląstelės raida
neuroglia neuroglia, paraminis nervinis audinys
neuroglioma neuroglioma (*glijos kilmės navikas*)
neurogram neurograma: **1.** atminties pėdsakas / engrama; **2.** smegenų aktyvumo atvaizdas
neurohormone neurohormonas
neurohumor žr. **neurotransmitter**
neurohumoral neurohumoralinis

neurohypophysis neurohipofizė (*užpakalinė hipofizės skiltis*)
neuro-imaging neurovaizdinimas
neurolemma žr. **neurilemma**
neuroleptics neuroleptikai, psichotropiniai vaistai
neurolinguistic programming neurolingvistinis programavimas
neurolinguistics neurolingvistika
neurological neurologinis, neurologijos
neurological evaluation neurologinis įvertinimas
neurological impairment neurologinis sutrikimas
neurologist neurologas
neurology neurologija
neuroma neuroma, nervinis navikas
neuromeria neuromerija (*centrinės nervų sistemos pasidalijimas į segmentus*)
neuromerus neuromeras (*nervų sistemos segmentas*)
neuromodulator neuromodulatorius (*cheminė medžiaga, veikianti kaip neuromediatorius*)
neuromotor neuromotorinis
neuromuscular nervo ir raumens
neuronal nervinis, nervų
neuron(e) neuronas
neuronography neuronografija (*neuronų jungčių tyrimas*)
neuropath neuropatas, sergantis neuropatija
neuropathic neuropatinis
neuropathist žr. **neuropathologist**
neuropathologist neuropatologas
neuropathology neuropatologija
neuropathy neuropatija, nervų liga
neuropeptide neuropeptidas
neuropharmacology neurofarmakologija
neurophysiological neurofiziologinis
neurophysiology neurofiziologija
neuropil(e) neuropilema (*ploniausių nervinių skaidulų tinklas*)
neuropilem žr. **neuropil(e)**
neuroplasty neuroplastika, nervo plastika
neuroplex(us) nervinis rezginys
neuropodium neuropodiumas (*nervinės ataugos galo sustorėjimas*)
neuroporus nervinio vamzdelio anga
neuropsychiatrist neuropsichiatras

- neuropsychiatry** neuropsichiatrija
neuropsychic neuropsichinis
neuropsychology neuropsichologija
neuroreceptor neuroreceptorius
neurosal neurozinis
neuroscience neuromokslas (*nervų sistemos moksliniai tyrimai*)
neurosecretion neurosekrecija
neurosis neurozė
neurospasm neurospazmas, nervinės kilmės mėšlungis
neurosurgery neurochirurgija
neurosynapse neuronų sandūra
neurosyphilis neurosifilis, nervų sistemos sifilis
neurotendinal spindle nervinė saugyslinė verpstė
neurotherapy neuroterapija: **1.** nervų ligų gydymas; **2.** psichoterapija
neurotic 1. neurozinis, nervinis; **2.** neurastenikas
neurotic anxiety neurozinis nerimas
neurotic breakthrough neurozinis proveržis
neurotic character neurozinis charakteris
neurotic conflict neurozinis konfliktas
neurotic depression neurozinė depresija
neurotic disorder neurozinis sutrikimas
neuroticism 1. neurotizmas (*neurozinė būseną*); **2.** neurotiškumas (*asmenybės bruožas*)
neurotization neurotizacija: **1.** perpjauto nervo sugijimas; **2.** nervo įsodinimas į paralyžiuotą raumenį
neurotomy neurotomija, nervo perpjovimas
neurotoxic neurotoksinis, toksiškai veikiantis nervų sistemą
neurotoxicology neurotoksikologija
neurotoxin neurotoksinai
neurotransmission neuromediacija
neurotransmitter neuromediatorius, neurosiuntiklis
neurotropismus neurotropizmas
neurovascular neurovaskulinis, susijęs su nervais ir kraujagyslėmis
neurovegetative system vegetacinė / autonominė nervų sistema
neurotypical neurotipiškas
neurulation neuruliacija (*gemalo neuronų dauginimasis*)
- neuter 1.** neutralus; **2.** belytis, bevardės giminės
neutral 1. neutralus; **2.** nešališkas, objektyvus
neutral colo(u)r neutrali spalva
neutral gray neutrali pilka (*spalva*)
neutrality neutralumas
neutralization neutralizacija
neutralize neutralizuoti, padaryti neveiksmingą
never-ceasing nesiliaujantis
never-ending nesibaigiantis, nepabaigiamas
never-to-be-forgotten neužmirštamasis
nevus apgamas
newborn naujagimis
New Look Naujasis žvilgsnis (*požiūris į suvokimo procesus*)
nexus ryšys, santykiai, kontaktai
niacin nikotino rūgštis
nicotine nikotinas
nicotine dependence priklausomybė nuo nikotino
nicotine withdrawal nikotino abstinencija
nicotinic receptor nikotino receptorius
nicotinism apsinuodijimas nikotinu, nikotinizmas
nictitating membrane mirkčiojimo membrana
nictitation mirkčiojimas, mirksėjimas
nidation 1. implantavimas, įsodinimas; **2.** įsikverbimas
night-blindness žr. **nyctalopia**
nightmare košmaras
nightmare disorder košmarai (*kaip miego sutrikimas*)
nightmarish košmariškas, siaubingas
night-terror naktinis siaubas (*susapnavus baisų sapną ir pan.*)
night vision žr. **scotopic vision**
night walker žr. **somnambulist**
night walking žr. **somnambulism**
nihilism nihilizmas
nihilist nihilistas
nihilistic nihilistinis
nihilistic delusion neigimo klaidės
nirvana nirvana
nisus potraukis
nit nitas (*švytinčio paviršiaus skaisčio vienetas*)

noble savage kilniadvasis barbaras (*J. J. Rousseau terminas*)

nociception skausmo suvokimas, nocicepcija

nociceptive jautrus skausmui, nocicepcinis

nociceptive reflex nocicepcinis refleksas

nociceptor skausmo receptorius

noeiinfluence žalingas / kenksmingas poveikis

noctambulation žr. **somnambulism**

noctambulism žr. **somnambulism**

noctiphilia žr. **nyctophilia**

noctiphobia žr. **nyctophobia**

noctovision žr. **scotopic vision**

nocturia žr. **nycturia**

nocturnal nakties, naktinis

nocturnal emission ejakuliacija miego metu

nocturnal myoclonus raumenų trūkčiojimas miegant

nodal point mazginis / susikirtimo taškas

node 1. mazgas; 2. susikirtimo taškas

noesis protas, intelektas

noetic 1. intelektinis, protinis; 2. noetinis, protu suvokiamas

noise triukšmas

noiseproof nepraleidžiantis triukšmo

noisy triukšmingas, trankus

nomadism nomadizmas, klajoklystė

nominal 1. nominalus, formalus; 2. minimalus, simbolinis

nominal aphasia žr. **anomia**

nominal classification nominalioji klasifikacija

nominal data nominalūs (*kategoriiniai*) duomenys

nominalism nominalizmas

nominal scale nominalioji (*kategorių*) skalė

nominate 1. (pa)siūlyti; 2. (pa)skirti; 3. nustatyti

nomogram nomograma

nomological nomologinis, susijęs su mokslo dėsniais

nomological net nomologinis tinklas

nomology nomologija (*tikrovės dėsnių nustatymo mokslas*)

nomothetic nomotetinis, nustatantis dėsnius

non-addictive neįprantamas (*apie narkotiką ir pan.*)

nonadditive neadityvus, nesudedamas

nonadditivity neadityvumas, nesudedamumas

nonage 1. nepilnametystė; 2. jaunystė

nonaggressive neagresyvus

nonattendance (*užsiėmimų*) nelankymas

nonavailable nesantis dispozicijoje, neturimas

nonbeliever 1. netikintysis; 2. skeptikas

noncentral distribution necentrinis skirstinys

noncommunicable neužkrečiamas

noncommunication tarpusavio nesupratimas, nekomunikabilumas

noncompliance 1. nesutikimas; 2. nenuolaidumas; 3. nevykdymas, nesilaikymas

nonconformist 1. neprisitaikėlis; 2. nonkonformistas

nonconformity 1. neprisitaikymas; 2. neatitikimas

nonconscious nesąmoningas

noncontingent reinforcement nesąlygota pastipra

nondetermination neapibrėžtumas

nondimensional bematis, nedimensinis

nondirectional bekryptis

nondirective therapy nedirektyvioji / nenurodomoji psichoterapija

nondurable trumpalaikis, nepatvarus

noneducable nemokslus

noneffective netinkamas, neveiksmingas

nonentity 1. nebūtis; 2. neegzistuojantis daiktas

nonessential neesminis, nesvarbus

non-existence neegzistavimas, nebuvimas

nonexperimental method neeksperimentinis tyrimo būdas

nonfactual fiktyvus

nonfulfillment neįvykdymas, neišpildymas

non-human nepriklausantis žmonių giminei

non-identical twins neidentiški dvyniai

nonlegitimate authority neteisėta valdžia / vadovas

nonlinear netiesinis

nonlinear correlation netiesinė koreliacija

nonlinear regression netiesinė regresija

nonliterate neturinti rašytinės kalbos (*kultūra*)

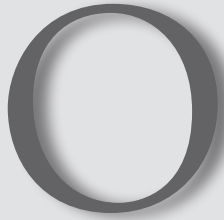
nonmetric 1. nematuojamas; 2. nemetrinis

nonmetric scaling nemetrinis skaliavimas

- non-obedience** nepaklusnumas
- nonobservance** nesilaikymas (*taisyklių ir pan.*)
- nonoperatory thought** ikioperacinis mąstymas (*J. Piaget teorijos terminas*)
- nonparametric statistics** neparimetrinė statistika
- nonplus** sumišimas, pasimetimas
- nonplussed** suglumęs, sutrikęs
- nonprobability sampling** netikimybinė atranka
- nonrational** neracionalus
- non-REM sleep** žr. **NREM sleep**
- non-resistant** neatsparus, nepatvarus
- non-responsiveness** reakcijos nebuvimas
- non-reversible** 1. negrįžtamas; 2. negražinamas
- nonscheduled** ne pagal tvarkaraštį, nenumatytas
- nonsense correlation** iliuzinė / klaidingoji koreliacija
- nonsense syllable** beprasmis skiemuo
- non sequitur** *lot.* iš to neišplaukia
- nonsocial** nesocialus, nebendraujantis
- nonsomniac** mažai miegantis
- nonspecific** nespecifinis, bendras
- nonstandard** nestandartinis
- nonstandard speech** nebendrinė šneka
- nonverbal** nežodinis
- nonverbal communication** nežodinis bendravimas
- nonverbal intelligence** nežodinis išmanumas
- nonverbal test** nežodinis testas
- nonviable** negyvybingas
- nonvoluntary** nevalingas
- noology** noologija (*proto reiškinius tyrinėjantis mokslas*)
- noradrenalin** žr. **norepinephrine**
- norepinephrine** norepinefrinas, noradrenalinus
- norm** 1. norma; 2. standartas, pavyzdys
- normal** normalus, taisyklingas, sveikas
- normal curve** žr. **normal distribution**
- normal distribution** normalusis skirstinys
- normalcy, normality** normali būklė, normalumas
- normalization** normalizavimas, normavimas
- normalize** normalizuoti(s), (su)normuoti
- normative** normatyvinis, norminamasis
- normative research methods** norminamųjų tyrimų metodai
- normative science** normatyvinis mokslas
- norm group** norminė grupė
- normless suicide** anoniminė savižudybė
- nose** nosis
- noso-** nozo- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodantis sąsają su liga*)
- nosoagnosia** nozoagnozija, savo ligos nesuvokimas
- nosogeny** patogenezė, ligos raida
- nosology** nozologija, ligų formų klasifikavimo mokslas
- nosomania** nozomanija, dėjimasis ligonių
- nosophobia** nozofobija, liguista baimė susirgti
- nosotaxy** nozotaksija, ligų klasifikacija
- nostalgia** nostalgija
- nostophobia** nostofobija, patloginė baimė grįžti namo
- nostril** šnervė, nosiaskylė
- note** 1. pastaba, užrašas; 2. dėmesys
- noteless** 1. nežymus; 2. nemuzikalus
- noteworthy** pažymėtinas, vertas dėmesio
- nothingness** 1. nebūtis; 2. tuštuma
- noticeable** pastebimas, žymus, vertas dėmesio
- notion** 1. supratimas, mintis, sąvoka; 2. nuomonė, pažiūra; 3. ketinimas, užgaida
- notional** 1. abstraktus; 2. įsivaizduojamas
- nourish** maitinti
- nourishing** 1. maistingas; 2. maitinamasis veikimas
- nourishment** 1. mityba, maitinimas; 2. maistas
- nous** 1. protas, intelektas; 2. sveikas protas, nuovoka
- novel** naujas, originalus, neįprastas
- novelty** naujovė
- noxious** kenksmingas, žalingas, nuodingas
- noxiousness** kenksmingumas, žala
- NREM sleep** miego fazė be greitųjų akių judesių
- nuclear** branduolio, branduolinis
- nuclear complex / conflict** esminis kompleksas / konfliktas
- nuclear family** branduolinė šeima
- nuclear magnetic resonance** branduolių magnetinis rezonansas
- nuclear self** savasties branduolys
- nucleolus** branduolėlis

nucleoplasm (*ląstelės*) branduolio plazma
nucleotide nukleotidas
nucleus **1.** branduolys; centras; **2.** nervinis centras (*galvos smegenyse*)
nuisance **1.** apmaudas, nemalonumas; **2.** įkyrus žmogus; **3.** trukdymas, nepatogumas
null hypothesis nulinė hipotezė
nullification anuliavimas, panaikinimas
nullify **1.** anuliuoti, daryti negaliojantį; **2.** paverti niekais
nulliparous negimdžiusi moteris
numb **1.** nutirpęs, sustingęs; **2.** sustiręs, sugrubęs
number **1.** numeris; **2.** skaičius, kiekis; **3.** skaitmuo, suma
numbering **1.** numeravimas, numeracija; **2.** šifravimas, skaitinis kodavimas
numbness sustingimas, tirpulis, sustirimas
numerable suskaičiuojamas
numeracy mokėjimas skaičiuoti
numeral skaitmuo; skaitmeninis
numerate skaičiuoti, žymėti skaitmenimis
numeration **1.** skaičiavimas; **2.** numeracija, numeravimas
numerator **1.** skaitiklis; **2.** skaičiuoklis, numeratorius
numerical ability skaičiavimo gebėjimas
numerical competence skaičiavimo kompetencija
numerical scale skaitmeninė skalė
numerous gausus
numinous dieviškas, mistiškas, paslaptingas
nurse medicinos sesuo, slaugė
nurse-child augintinis
nurs(e)ling **1.** globotinis, augintinis; **2.** (žindomas) kūdikis
nursemaid auklė, globėja
nursery-school vaikų darželis (*2–5 metų vaikams*)
nursing **1.** slaugymas, slauga; **2.** žindymas, maitinimas
nursing behavio(u)r globojamoji elgsena
nursing bottle kūdikio buteliukas
nursing centre vaikų konsultacija
nursing home **1.** slaugos namai; **2.** privati klinika / gydykla
nursing mother žindytė

nurturance puoselėjimas
nurture ugdymas, visų aplinkos veiksnių įtaka individo raidai
nutrient **1.** maistingoji medžiaga; **2.** maistingas; **3.** maitinamasis
nutriment maistas, penas
nutrition **1.** maistas; **2.** maitinimas(is), mityba
nutritional disorder mitybos sutrikimas
nutritional status mitybos būklė
nutritious maistingas
nutritive **1.** maistingoji medžiaga; **2.** maistinis
nyctalgia niktalgija (*naktinis skausmas*)
nyctalopia niktalopija: **1.** naktinis regumas (*mąstymas naktį geriau negu dieną*); **2.** vištakumas
nyctophilia niktofilija (*nakties / tamsos pomėgis*)
nyctophobia niktofobija (*liguista nakties / tamsos baimė*)
nyctophonia niktofonija (*vaiko nebylystė dieną ir kalbėjimas naktį*)
nycturia nikturija, dažnas šlapinimasis naktį
nympholepsy nimfolepsija, gašlumo priepuolis
nymphomania nimfomanija (*padidėjęs moters lytinis potraukis*)
nymphomaniac nimfomanė
nystagmus nistagmas (*nevalingi ritmiški akių judesiai*)

obdurate 1. užsispyręs; 2. kietaširdis, surambėjęs
obedience paklusimas, nuolankumas
obedient paklusnus, nuolankus
obese nutukęs, apkūnus
obesity nutukimas
obey klausyti, paklusti, nusilenkti
object 1. dalykas, daiktas; 2. objektas; 3. tikslas, siekis; 4. prieštarauti, protestuoti
object-assembly test objekto sudėjimo (*iš dalių*) testas
object blindness daiktų agnozija
object cathexis objekto kateksis, energijos nukreipimas į objektą (*psichoanalizėje*)
object constancy objekto konstantiškumas / pastovumas
objectify įkūnyti, įdaiktinti
objection prieštaravimas, nesutikimas
objectionable nemalonus, atgrasus, nepageidaujamas
objectivation objektyvacija, naudojimasis projekcijos gynybiniu mechanizmu (*psichoanalizėje*)
objective 1. tikslas, siekinys; 2. nešališkas, tikslinis
objectivism objektyvizmas
objectivity objektyvumas
objectless betikslis, beprasmiškas
object permanence objekto esatis (*J. Piaget teorijos terminas*)
object relations objektiniai ryšiai
object-relations theory objektų ryšių teorija
obligate į(si)pareigoti
obligation į(si)pareigojimas, pareiga, priedermė
obligatory privalomas, būtinas, įpareigojantis
oblige 1. įpareigoti; 2. padaryti paslaugą
obligees žmogus, kuriam įsipareigojama

obliging paslaugus, mielas
oblique 1. įstrižas, nuožulnus, pasviręs; 2. priklausomas, susietas (*faktorių analizėje*)
oblique decalage nuožulnūs netolydumas (*J. Piaget teorijos terminas*)
oblique muscle įstrižinis raumuo
oblique rotation pražulnūs posūkis
oblique solution pražulniųjų ašių sprendinys
obliterate ištrinti, išdildyti (*iš atminties*)
oblivious užmirštantis, užsimiršęs
obliviscence užmarštis, užmaršumas
oblongata žr. **medulla oblongata**
obnubilation sąmonės pritemimas
obscene nepadorus, nešvankus
obscenity nepadorumas, nešvankumas, cinizmas
obscurant tamsuolis, tamsybininkas
obscurantism tamsuoliškumas, obskurantizmas
obscure 1. miglotas, sunkiai pastebimas; 2. tamsus, dulšvas; 3. paslėptas, nuošalus
obscurity 1. neaiškumas, nesuprantamumas; 2. nežinomybė, nežinia; 3. tamsuma, tamsybė
obsecration maldavimas, meldimas
observable 1. pastebimas, matomas; 2. įsidėmėtinas; vertas dėmesio
observance 1. paisymas, šventimas; 2. apeigos, ritualas
observant 1. laikąs (*įstatymų ir pan.*), švenčiantis; 2. pastabus, atidus
observation 1. stebėjimas, sekimas, priežiūra; 2. pastabumas; 3. stebinys
observational stebimasis, stebėjimo
observational error stebėjimo (pa)klaida
observation(al) learning stebimasis mokymasis
observational method stebėjimo metodas
observational study stebimasis tyrimas

observe 1. (pa)stebėti, sekti; 2. laikytis, švęsti; 3. pareikšti

observed išmatuotas, nustatytas

observer 1. stebėtojas, sekėjas; 2. apžvalgininkas

observer bias stebėtojo šališkumas

observer drift stebėjimo poslinkis

obsess persekioti, kankinti, apnikti, apimti

obsession įkyrybė, manija

obsessional neurosis žr. **obsessive-compulsive disorder**

obsessive-compulsive disorder obsesinis kompulsinis sutrikimas, įkyrybė

obsolescence senėjimas, pasenimas, sunykimas

obsolescent nykstantis, senstantis, atgyvenantis

obsolete 1. pasenęs, atgyvenęs; 2. atrofavęsis

obstacle sense kliūties jutimas (*aklujų*)

obstinacy užsispyrimas, atkaklumas

obstinate 1. užsispyręs, atkaklus; 2. sunkiai gydomas

obstruction method blokavimo metodika (*gyvūnų motyvacinėms būsenoms tirti*)

obtain 1. (iš)gauti, į(si)gyti, pasiekti; 2. egzistuoti, išsilaikyti, galioti

obtainable gaunamas, įsigyjamas, pasiekiamas

obtained mean empirinis vidurkis

obtained score pradinis / neapdorotas įvertis

obtrusive idea įkyri idėja

obtrusive measure akivaizdus (*nemaskuojamas*) matavimas

obtund sumažinti jautrumą / skausmą

obvious akivaizdus, aiškus

occasion 1. atvejis, kartas; 2. proga, galimybė; 3. pagrindas, priežastis

occasional 1. retkarčiais / kartais atsitinkantis; 2. atsitiktinis; 3. proginis

occasionalism okazionalizmas (*filosofinė doktrina*)

occasionally retkarčiais, atsitiktinai

occipital susijęs su pakaušiu

occipital lobe pakaušinė (*semgenų*) skiltis

occiput pakaušis

occlude užtvirti, užkirsti (*kelių*)

occult 1. slaptas, paslėptas; 2. paslaptingas, magiškas, okultinis

occultism okultizmas

occupation 1. profesija; 2. užsiėmimas, darbas; 3. užimtumas

occupation(al) 1. profesinis; 2. susijęs su užimtumu

occupational analysis profesijos analizė

occupational classification profesijų klasifikacija

occupational counseling profesinis konsultavimas

occupation(al) disease profesinė liga

occupational family giminingos profesijos

occupational group profesinė grupė

occupation(al) hazard profesijos pavojingumas / rizikingumas

occupational psychology darbo psichologija

occupational therapy darbo / užimtumo terapija

occur 1. atsitikti, įvykti; 2. pasitaikyti; 3. ateiti į galvą

occurrence 1. atsitikimas, įvykis, atvejis; 2. buvimo vieta, paplitimas

ochlophobia ochlofobija (*liguista minios baimė*)

ocular 1. akies, akių; 2. akivaizdus

ocular apraxia akių apraksija

ocular convergence akių konvergencija

ocular demonstration akivaizdus įrodymas

ocular divergence akių divergencija

ocular dominance akies dominavimas

ocular palsy žr. **oculomotor palsy**

oculist okulistas, akių ligų gydytojas

oculogyral illusion okulogiracinė iliuzija (*viena iš regimo judesio iliuzijų*)

oculogyration okulogiracija, akies obuolio judėjimas

oculomotor okulomotorinis, susijęs su akies judesiais

oculomotor cue okulomotorinis signalas

oculomotor nerve okulomotorinis nervas

oculomotor palsy akies raumenų paralyžius

oculovestibular response okulovestibulinis (*akies ir prieangio*) atsakas

O data stebėjimo duomenys

odd 1. keistas, neįprastas, savotiškas; 2. nelyginis, neporinis; 3. apytikris; 4. atsitiktinis, visoks

oddiy 1. keistumas; **2.** keistuolis
odds 1. šansai; **2.** persvara, pranašumas; **3.** skirtumas, nelygybė
odiferous turintis kvapą, kvapus
odorant odorantas, kvapioji / lakioji medžiaga
odorimetry žr. **olfactometry**
odo(u)r kvapas, aromatas
odo(u)r prism kvapų prizmė (*H. Henningo kvapų klasifikacijos būdas*)
odo(u)r square kvapų kvadratas (*E. Crockerio ir L. Hendersono kvapų klasifikacija*)
Oedipus complex Edipo kompleksas (*psichoa-nalizėje*)
oesophagus stemplė
oestradiol estradiolis
oestrogen estrogenas
oestromania estromanija (*padidėjęs lytinis potraukis*)
oestrone estronas, moters lytinis hormonas
oestrus ruja
offcast atstumtasis
off cell išjungties ląstelė (*reaguojanti į dirginimo nutraukimą*)
off-duty neįjungtas; rezervinis
offence 1. į(si)žeidimas; **2.** skriauda; **3.** nusižengimas
offend 1. įžeisti, užgauti; **2.** pykinti, erzinti; **3.** pažeisti, nusižengti
offender 1. įžeidėjas, skriaudėjas; **2.** pažeidėjas, nusikaltėlis
officer of health sanitarijos inspektorius
official drug farmakologinis vaistas
offline atjungtis
off odo(u)r nemalonus kvapas
off response išjungties atsakas
offspring 1. palikuonis; **2.** vaisius; **3.** (*gyvulio*) jauniklis
offuscation pritemimas
ogive ogivė, sukauptų dažnių skirstinys
oikophobia oikofobija (*psichikos ligonių baimė grįžti namo*)
oinomania 1. dipsomanija (*liguista aistra gerti*); **2.** baltoji karštligė
old-age senatvė, senatvinis
old-age sight presbiopija, senatvinė toliaregystė

olfactie olfakta (*kvapo stiprumo vienetas*)
olfaction 1. uodimas, uoslė; **2.** kvapo pojūtis
olfactology olfaktologija, kvapų ir uoslės tyrimas
olfactometer olfaktometras (*uoslės matavimo prietaisas*)
olfactometry olfaktometrija (*uoslės jautrumo matavimas*)
olfactophilia olfaktofilija (*kūno kvapų sukeltamo seksualinio susijaudinimo geismas*)
olfactorium uodimo tyrimo kamera
olfactory uodžiamasis
olfactory acuity uoslės aštrumas
olfactory bulb uoslės (laido) stormuo / svogūnas
olfactory cortex uoslės sritis smegenų žievėje
olfactory eroticism kvapų sukeltas erotizmas
olfactory nerve uoslės nervas
olfactory tract uoslės laidas
oligo- oligo- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su mažu ar sumažėjusiu ko nors kiekiu*)
oligo(en)cephaly žr. **oligophrenia**
oligolalia oligolalija, žodyno skurdumas
oligophrenia oligofrenija, silpnaprotystė
oligotrophy oligotrofija, sumažėjusi mityba
olivary nucleus alyvos branduolys (*pailgosiose smegenyse*)
omacephalus omacefalus (*neišsivysčiusią galvą ir viršutines galūnes turintis apsigimėlis*)
omnidirectional bekryptis
omnifarious visoks, visokeriopas
omnipotence of thought ketinimo visagalybė
omnipresence buvimas visur
omniscience visko žinojimas
omnivore visaėdis gyvūnas
onanism onanizmas
on cell įjungties ląstelė (*reaguojanti į dirginimo pradžių*)
one-group pretest-posttest design vienos grupės planas su testavimu prieš poveikį ir po jo
one-ideded 1. vienos idėjos apsėstas; **2.** ribotas (*žmogus*)
oneiric susijęs su sapnais ir sapnavimu
oneirism žr. **oneirophrenia**
oneirodynia oneirodinija (*sunkių sapnų drumsčiamas neramus miegas*)

oneiromancy oneiromantija (*sapnų aiškinimu grįstas pranašavimas*)

oneirology oneirologija (*sapnų tyrimo mokslas*)

oneirophrenia oneirofrenija (*į sapnavimą panaši sąmonės būseną*)

oneiroscopy oneiroskopija (*sapnų analizė*)

oneness 1. vienumas, vieningumas, tapatybė; 2. išskirtinumas, ypatingumas; 3. sutarimas

one-off vienintelė proga / galimybė; vienintelis įvykis

one-sided 1. nelygiavertis; 2. vienašalis

one-tailed test vienpusis kriterijus

one-upmanship mokėjimas pasiekti pranašumą, pralenkti kitus

one-way vienakryptis, vien(a)pusis

one-way analysis of variance vien(a)faktorė dispersinė analizė

one-way screen vienpusio matymo stiklas (*kambario sienoje*)

one-word stage vieno žodžio stadija (*kalbos raidoje*)

oniomania oniomanija, liguistas potraukis pirkti

on-line 1. prijungtis; 2. tiesioginis

on-off cell įjungties ir išjungties ląstelė (*reaguojanti į dirginimo pradžią ir jo nutraukimą*)

onomatomania onomatomanija, žodžių manija (*įkyrus kai kurių žodžių kartojimas*)

onomatopoeic theory onomatopėjinė (*kalbos*) teorija

onomatophobia onomatofobija (*liguista kai kurių žodžių baimė*)

onrush (*jausmų*) antplūdis

onset (*ligos*) pradžia, protrūkis

ontogenesis žr. **ontogeny**

ontogenetic ontogenetinis

ontogeny ontogenezė, individo / individuali raida

ontology ontologija

onychophagia onichofagija, besaikis nagų kramtymas

oogenesis kiaušinėlio (*moteriškosios lytinės ląstelės*) susidarymas

opacity 1. nepermatomumas; 2. drumstumas; 3. (*minties, vaizdo*) neaiškumas

opaque 1. nepermatomas, tamsus; 2. neaiškus, nesuprantamas; 3. kvailas

open-ended 1. neapribotas, atviras; 2. negalutinis

open-ended question atviras klausimas

open-eyed budrus, sąmoningas

open-minded 1. plačių pažiūrų; 2. nešališkas

openness 1. atvirumas, aiškumas; 2. tiesumas

open study atviras tyrimas

open system atvira sistema (*bet kuri lanksti, reguliuojama ir modifikuojama sistema*)

open vowel atvirasis balsis

operable 1. veikiantis, veiksnus; 2. operuojamas

operandum operandas (*B. Skinnerio teorijos terminas*)

operant 1. operantas, aplinką veikiantis organizmo veiksmas; 2. operantinis, išmoktas

operant aggression susiformavęs / išmoktas agresyvumas

operant conditioning operantinis sąlygojimas

operant level operantinis lygmuo

operant response operantinis atsakas

operate 1. veikti, dirbti, funkcionuoti; 2. operuoti; 3. naudoti; 4. valdyti

operated valdomas

operating 1. operacinis; 2. einamasis; 3. susijęs su darbu, valdymu

operation 1. operacija; 2. veikimas, galiojimas; 3. darbas

operational 1. operacinis; 2. veikiantis, dirbant; 3. naudojamas

operational definition operacinė apibrėžtis

operation(al)ism operacionalizmas

operational research operacinis tyrimas (*matematiškai grįsta sudėtingų sistemų tyrimo prieiga*)

operations research žr. **operational research**

operative 1. veikiantis, dirbant; 2. veiksmingas, operatyvus

operator operatorius

operational stage operacinė (*kognityvinės raidos*) stadija

operatory thought operacinis mąstymas (*J. Piaget teorijos terminas*)

ophidiophilia nenormalus žavėjimasis ropliais

- ophthalmic** akies, akių
- ophthalmodiagnosis** oftalmodiagnozė (*ligų nustatymas iš akių pakitimu*)
- ophthalmology** oftalmologija (*akių ligų mokslas*)
- ophthalmometer** oftalmometras (*prietaisas akies refrakcijos gebai matuoti*)
- ophthalmophobia** oftalmofobija (*patologinė įdėmaus žvilgsnio baimė*)
- ophthalmoplegia** oftalmoplegija (*akies raumenų paralyžius*)
- ophthalmoscope** oftalmoskopas (*prietaisas akių dugnei tirti*)
- ophthalmotometry** oftalmotometrija, aki-spūdzio matavimas
- opiates** opiatai (*opijaus turinčios medžiagos*)
- opiate receptors** opiatų receptoriai
- opinion** nuomonė, pažiūra, požiūris
- opionated** per daug pasitikintis savimi, užsispyręs
- opinion-makers** (*kitų žmonių*) nuomonės formuotojai
- opinion poll** (*viešosios*) nuomonės apklausa
- opioide** opioidai (*natūralių opiatų ir sintetintų, morfijaus turinčių medžiagų grupė*)
- opioid abuse** piktnaudžiavimas opioidais
- opioid agonist** opioidų agonistas
- opioid antagonist** opioidų antagonistas
- opioid dependence** priklausomybė nuo opioidų
- opioid intoxication** opioidinė intoksikacija
- opioid withdrawal** opioidinė abstinencija
- opium** opijus, opiumas
- opponent 1.** priešininkas, varžovas; **2.** oponentas
- opponent cell** oponentinė ląstelė
- opponent process** oponentinis procesas
- opponent-process theory** oponentinių procesų teorija
- opportune 1.** palankus, tinkamas; **2.** savalaikis
- opportunism** oportunizmas, prisitaikėliškumas
- opportunity 1.** (gera / palanki) proga, dingstis; **2.** galimybė
- oppose** priešintis, nepritari
- opposite** priešingas, skirtingas
- oppositional defiant disorder** prieštaraujantis nepaklusnus elgesys
- oppressed group** žr. **minority group**
- optacon** optakonas (*šviesos vertimo lytos signalais įrenginys*)
- optic(al) 1.** akių; regimasis, optinis; **2.** susijęs su šviesa
- optical agnosia** regimoji agnozija
- optical axis** optinė ašis
- optical defect** regos trūkumas
- optical illusion** optinė / regimoji iliuzija
- optical image** optinis / regimasis vaizdas
- optical projection** optinis projektavimas
- optic aphasia** regimoji agnozija
- optic apraxia** optinė apraksija
- optic ataxia** optinė ataksija
- optic atrophy** regos nervo atrofija
- optic chiasm** regos nervų kryžmė
- optic disk** regos nervo diskas
- optician** optikas
- optic nerve** regos nervas
- optics** optika
- optic tract** regimasis laidas
- optimal** optimalus
- optimality theory** optimalumo teorija
- optimism** optimizmas
- optimist** optimistas
- optimistic(al)** optimistinis, optimistiškas
- optimize** daryti optimalų / tinkamiausią / geriausią
- optimum** palankiausias sąlygos
- option** pasirinkimas, pasirinkimo teisė
- optional** nebūtinus, neprivalomas
- optogram** optograma (*objekto atvaizdas tinklainėje*)
- optokinetic** optokinetinis (*susijęs su akių judesiais*)
- optokinetic nystagmus** optokinetinis nistagmas
- optokinetic reflex (OKR)** optokinetinis refleksas
- optometrist** akinių parinkėjas
- optometry** optometrija (*akių refrakcijos gebos matavimas optometru*)
- optophone** optofonas (*garsinio skaitymo įrenginys neregiams*)
- oracle** orakulas
- oral 1.** sakytinis, sakomasis; žodinis; **2.** burnos, oralinis
- oral-aggressive** oralinis agresyvumas (*psichanalizėje*)

oral apraxia oralinė apraksija
oral cavity burnos ertmė
oral character oralinis charakteris (*psichoanalizėje*)
oral dependence oralinė priklausomybė (*psichoanalizėje*)
oral eroticism oralinis erotizmas (*psichoanalizėje*)
oral incorporative oralinis susijungimas (*psichoanalizėje*)
oralism oralizmas (*kurčiųjų komunikavimo įgūdžių lavinimo metodas*)
orality oralumas, su burna susijęs veiksnys (*psichoanalizėje*)
orally 1. žodžiu; 2. pro burną
oral method oralinis metodas, kurčiųjų kalbos mokymo metodas
oral neurosis oralinė neurozė (*psichoanalizėje*)
oral personality žr. **oral character**
oral phase oralinė fazė
oral primacy oralumo primatas (*psichoanalizėje*)
oral reading 1. oralinis skaitymas (*lūpų judinimas tyliai skaitant*); 2. skaitymas balsu
oral regression oralinė regresija (*psichoanalizėje*)
oral sadism oralinis sadizmas (*psichoanalizėje*)
oral sex oralinis seksas
oral stage oralinė stadija (*psichoanalizėje*)
oral test žodinis testas
orbit 1. orbita; 2. akiduobė
orbital floor akies dugnas
orbitofrontal cortex orbitofrontalioji žievė (*smegenų kaktinių skilčių priekinės dalies apačia*)
order 1. įsakymas, nurodymas; 2. tvarka, nuoseklumas; 3. būrys (*gyvūnų sistematikoje*)
order effects eilės tvarkos padariniai
ordering išdėstymas, tvarkinys, tvarkymas
orderliness tvarkingumas
orderly 1. tvarkingas; 2. reguliarus, metodiškas
order of magnitude dydžio eilė
order statistic pozicinė statistika
ordinal scale rangų skalė
ordinate ordinatė

ordinate axis ordinačių ašis
orectic žadinantis apetitą
orexic žr. **orectic**
orexism apetitas, valgumas
organ organas
organelle žr. **organoids**
organ eroti(ci)sm organo erotizmas (*psichoanalizėje*)
organic 1. organo, organinis; 2. organiškas
organic anxiety organinės kilmės nerimas
organic brain syndrome organinis smegenų sindromas
organic dementia organinė demencija
organic disorder organinis sutrikimas
organic hallucinosis organinė haliucinozė (*nuo latinės haliucinacijos*)
organicism organicizmas (*sociologijos kryptis*)
organic mental disorder organinės kilmės psichikos sutrikimas
organic mood syndrome organinis nuotaikos sindromas
organic organization natūralioji / adaptyvioji organizacija
organic psychosis organinė psichozę
organic repression organinis slopinimas, amnezija
organic sensation vidinis jutimas / pojūtis
organic variable organinis kintamasis
organ inferiority organo menkavertiškumas
organism organizmas
organismic organizminis, organizmo
organismic determinant organizmo veiksnys
organismic psychology organizminė psichologija
organismic variable organizmo kintamasis
organization 1. organizacija; 2. organizavimas, sutvarkymas; 3. sandara, struktūra
organizational organizacinis
organizational dynamics organizacijos dinamika
organizational psychology organizacinė psichologija
organize 1. (su)organizuoti, surengti; 2. sistematinti; 3. kurti, jungtis
organized organizuotas, gerai parengtas

- organized offender** organizuoto nusikaltimo dalyvis
- organized play** (*iš anksto*) suorganizuotas žaidimas
- organizer** organizatorius, rengėjas
- organ libido** žr. **organ eroti(ci)sm**
- organ of Corti** spiralinis organas (*galinis klausos aparatas ausies sraigtinio latako pagrindu*)
- organogenesis** organogenezė (*organų raida per organizmų filogenezę ir ontogenezę*)
- organogenic** organogeninis
- organogeny** žr. **organogenesis**
- organoids** organoidai (*į organus panašūs ląstelės dariniai*)
- organoleptic** juslinis
- organology** organologija (*mokslas apie kūno organus*)
- organon** organonas (*mokslinio pažinimo priemonė*)
- orgasm** orgazmas
- orgasm disorders** orgazmo sutrikimai
- orgasmic dysfunction** orgazmo disfunkcija
- orgone theory** orgono (*specifinės gyvybinės energijos*) teorija (*W. Reicho teorijos terminas*)
- ergonomy** ergonomija (*W. Reicho asmenybės teorija ir psichoterapinė praktika*)
- orgy** orgija
- orientate** orientuoti(s): **1.** duoti kryptį; **2.** susivokti aplinkoje; **3.** nustatyti buvimo vietą
- orientation** orientacija, orientavimasis, gebėjimas suvokti supantį pasaulį
- orienting reflex** žr. **orienting response**
- orienting response** orientacinė reakcija / refleksas
- orifacial** burnos ir veido
- orifice** žiomenys, anga, kiaurymė
- origin** **1.** šaltinis, ištaka, pradžia; **2.** kilmė; **3.** sankirta
- original** **1.** pirminis, pradinis; **2.** įgimtas; **3.** savotiškas, savitas; **4.** naujas, naujoviškas
- originality** **1.** savitumas, originalumas; **2.** naujumas
- originate** **1.** duoti pradžią, sukurti; **2.** prasidėti, atsirasti, kilti
- origination** **1.** pradžia, kilmė; **2.** sukūrimas, sukėlimas
- originator** sukūrėjas, pradininkas
- origin of species** rūšių kilmė
- orolingual** burnos ir liežuvio
- oronasal** burnos ir nosies
- oropharynx** burnos ir ryklės
- orphan** našlaitis
- orphanage** našlaičių namai / prieglauda
- orphanhood** našlaitystė
- ortho-** orto- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su taisyklingumu, teisingumu, tikrumu*)
- orthodox** griežtų pažiūrų, ortodoksinis
- orthogenesis** ortogenezė, kryptingos rūšių raidos teorija
- orthogenetic principle** ortogenetinis (*raidos kryptingumo*) principas
- orthogenic** ortogeninis
- orthogenital** ortogenitalinis, susijęs su normalia seksualine elgsena
- orthognathy** ortognatija, vidutiniškas žandikaulių atsikišimas
- orthogonal** statmenas, stačiakampis, ortogonalus
- orthogonal rotation** ortogonalusis posūkis
- orthogonal solution** ortogonalusis sprendinys
- orthography** ortografija, rašyba
- orthokinesis** ortokinezė, judėjimo greičio ar dažnio pokyčiai
- orthomolecular psychiatry** ortomolekulinė psichiatrija
- orthomolecular therapy** ortomolekulinė psichoterapija
- orthopsychiatry** ortopsichiatrija (*psichikos sutrikimų prevencija ir ankstyvasis gydymas*)
- oscillate** virpėti, vibruoti, svyruoti
- oscillating figure** nevienareikšmis piešinys
- oscillation** virpėjimas, vibracija, svyravimas
- oscillograph** oscillografas
- oscillometer** oscilometras
- oscillopsia** oscilopsija (*iluzinis aplinkos objektų judėjimo suvokimas*)
- oscilloscope** osciloskopas
- oscitation** žiovulys
- osmatism** jautri uoslė
- osme** **1.** uoslė; **2.** kvapas

osmology osmologija: 1. kvapų ir uoslės tyrimas; 2. osmoso reiškinių tyrimas

osmometer osmometras (*prietaisas osmosiniam slėgiui matuoti*)

osmometric thirst osmosinis troškulys

osmophobia osmofobija (*liguista kvapų baimė*)

osmoreceptor osmoreceptorius / osmoso receptorius

osmosis osmosas (*dviųjų skysčių koncentracijos išsilyginimas difuzija*)

osmotic pressure osmosinis slėgis

osphresiolagnia osfrezioagnija (*kvapo sukeltas erotinis potyris*)

osphresis žr. **olfaction**

ossicle kaulelis

ossify sukaulėti, sustabarėti

ostensible tariamas, apsimestinis

ostensive (pa)vaizdas, parodomasis

ostentation pasirodymas, puikavimasis, pasigyrimas

ostentatious demonstratyvus, pretenzingas

osteopathy osteopatija: 1. kaulų liga; 2. alternatyviosios medicinos praktika

ostracism ostrakizmas, išvaymas iš visuomenės, ištrėmimas

other 1. kitas (*asmuo*); 2. žr. **significant other**

other-directed prisitaikantis prie kitų, konformistinis

otherness kitoniškumas, skirtingumas

otherwise-minded kitų pažiūrų, kitamintis

other worldly nežemiškas, anapusinis

otic ausų, klausos

otiose niekam netinkamas, nereikalingas, vangus

otitis otitas, ausies uždegimas

otoconium žr. **statoconia**

otogenic tone otogeninis (*ausyje kylantis*) tonas

otolaryngology otolaringologija, ausų, nosies ir gerklų ligų mokslas

otoneurology otoneurologija, klausos neurologija

otolith žr. **statoconia**

otology otologija, ausų ligų mokslas

otosclerosis otosklerozė, ausies sklerozė

ototoxic pavojingas ausims

outbreak 1. išsiveržimas, prasiveržimas; 2. protrūkis, (*staigi*) pradžia

outbreeding negiminingų individų kryžminimasis

outburst protrūkis, proveržis, sprogimas

outcast atstumtas, paniekintas, benamis

outcome rezultatas, padarinys, baigtis

outer išorinis

outer-directed į išorę nukreiptas

outer ear išorinė ausis

outface elgtis arogantiškai, mesti iššūkį, nusiileisti

out-group kiti, jie, jų grupė

outgrow 1. peraugti; 2. išaugti

outlet at(si)palaidavimas, išsiliejimas

outlier kraštutinė (*labai nutolusi*) vertė

outline 1. kontūras, apybraiža; 2. metmenys, eskizas

outlive pergyventi, pragyventi (*ilgiau už kitą*)

outlook 1. perspektyva; 2. požiūris; 3. vaizdas

outlying atokus, nuošalus

outness išorinis pasaulis, objektyvi tikrovė

outnumber viršyti skaičiumi

out-of-body experience atsiskyrimo nuo kūno potyris (*depersonalizacijos forma*)

out-of-school activity žr. **extracurricular activity**

outpatient ambulatorinis ligonis

outpatient clinic poliklinika

output išvestis

outrage pa(si)piktinimas, įžeidimas

outrageous piktinantis, įžeidžiamas

outset pradžia

outsider autsajderis, nepriklausantis grupei, pašautinis

outward išorinis

outworn išsekintas, sunykęs

oval window ovalus langelis (*vidinėje ausyje*)

ovarian susijęs su kiaušide, kiaušidės

ovary kiaušidė

over- per-, per daug, pernelyg (*priešdėlis, reišiantis normos viršijimą*)

overachievement perviršis (*žinių, rezultatų*)

overachiever persistengėlis, darbštuolis

over-age peraugęs (*tam tikrą amžių*), per senęs

overanxious per daug susirūpinęs, pernelyg nerimastingas

overbear 1. įveikti, primesti savo valią; 2. viršyti

overbearing valdingas, arogantiškas

overcome 1. nugalėti, įveikti; 2. apimti (*apie jausmus*)

overcompensation 1. per didelis atlygis; 2. hiperkompensacija (*A. Adlerio teorijos terminas*)

overconfidence perdėta saviklioiva

overconfident pernelyg pasitikintis (*savimi*)

overcontrolled per daug kontroliuojamas

overcrowding 1. perpildymas; 2. gyventojų perteklius

overdetermination dauginis priešastingumas (*psichoanalizėje*)

overdetermined daugybės priešasčių nulemtas

overdose perdozuoti

overeating persivalgymas

overestimate pervertinimas (*per didelis įvertinimas*)

overexclusion 1. perdėtas atmetimas (*polinkis atmesti alternatyvias reakcijas*); 2. perdėta atskirtis

overextension žr. **overgeneralization**

overfatigue pervargimas

overfeeding permaitinimas

overflow activity žr. **vacuum activity**

overgeneralization per didelis apibendrinimas

overgrowth nenormaliai greitas (už)augimas

overinclusion perdėta įterptis (*negebėjimas atsižioti nereikšmingos informacijos*)

overinterpretation perdėtas sureikšminimas

overjustification perdėtas apdovanojimas

overlap iš dalies uždengti / sutapti

overlapping sanklota, dalinis uždengimas

overlapping factor iš dalies sutampantis veiksnys

overlearning persimokymas

overload perkrova

overparticular per daug smulkmeniškias

overprotection perdėta globa

overrate pervertinti, per daug įvertinti

overreact pernelyg jautriai reaguoti

overreaction labai stipri reakcija

overregularization perdėtas vadovavimasis taisyklėmis (*mokantis kalbos*)

overshadowing nustelbimas

overshooting (*tam tikro tikimybės lygio*) viršijimas

oversight neapsižiūrėjimas, apsirikimas

oversimplification supaprastinimas

overspread paskleisti, pasklisti, iš(si)driekti

overstrain persitempimas, pervargimas

overstressed pervargęs

overt atviras, aiškus, akivaizdus

overtask per sunki užduotis

overt behavio(u)r akivaizdus / atviras elgesys

overtone 1. obertonas, virštonis; 2. potekstė, užuomina

overtrain persitreniuoti

overvalue pervertinti, teikti per didelę reikšmę

overweight 1. atsvaris, per didelis svoris; 2. persvara

overweighted šališkas, neobjektyvus

ovulation ovuliacija (*kiaušinėlio išėjimas iš kiaušidės*)

ovum kiaušinėlis (*moteriškoji lytinė ląstelė*)

oxazepam oksazepamas (*antidepresantas*)

oxyaphia oksiafija, padidėjęs lytos jautrumas

oxycephalic smailialgalvis

oxycephalism žr. **oxycephaly**

oxycephaly smailialgalvystė

oxyesthesia pojūčių paaštrėjimas

oxygen intake deguonies suvartojimas

oxylalia greitakalbystė

oxyopia oksiofija, aštriaregystė

oxyoptria oksioptrija (*regos aštrumo vienetas*)

oxyosmia hiperosmija (*uoslės jautrumo padidėjimas*)

oxytocin oksitocinas (*hormonas*)

P

pabulum penas, maistas
pacemaker 1. ritmo vedlys; 2. širdies stimulatorius
pacing veiksmo / veiklos tempo kontroliavimas
Pacinian corpuscle Pačinio kūnelis
pa(e)dophilia pedofilija (*lytinis potraukis vaikams*)
pain 1. skausmas, kančia; 2. sielvartas, širdgėla
painful skausmingas, skaudus
pain-killer skausmo malšinamasis vaistas
painless beskausmis, nesunkus
pain pathway skausmo takas
pain receptor skausmo receptoriai
pain threshold skausmo slenkstis
pain tolerance skausmo pakanta
pair pora; porinis; poruoti
pair-bond poros ryšys
paired-associations porinės asociacijos
paired-comparisons method porinių lyginimų metodas
pairing poravimas
palaeocortex senoji (*smegenų*) žievė
palaeoencephalon senosios smegenys
palaeopsychology paleopsichologija
palatable 1. skanus; 2. malonus, priimtinas
palatal gomurinis
palate gomurys
paleogenesis palingenezė, evoliucijos eigoje pranykusių požymių atsiradimas
paleologic(al) thinking paleologinis mąstymas
palikinesia palikinezija, (*nesąmoningas*) judesių kartojimas
palilalia palilalija, patologinis skiemenų arba žodžių kartojimas
palingenesis žr. **paleogenesis**
palingraphia žr. **mirror writing**

palinlexia palinleksija, atbulinis žodžių skaitymas
palinop(s)ia palinopsija, regimasis poveikis
palinphrasia palinfrazija (*patologiškai dažnai kurių žodžių ar frazių kartojimas kalbant*)
pallaesthesia palestezija, vibracijos jutimas
pallesthesia žr. **pallaesthesia**
palliative paliatyvus, lengvinantis
palmaesthesia žr. **pallaesthesia**
palmar delninis
palmar conductance / resistance žr. **galvanic skin response**
palmar reflex / response delno refleksas
palmistry chiromantija
palmitic acid palmitino rūgštis
palpability akivaizdumas, apčiuopiamumas
palpation apčiuopa, palpacija
palpitation stiprus ir greitas širdies plakimas
palsy 1. paralyžius; 2. visiško bejėgiškumo būseną
panacea panacėja, visuotinis vaistas (*nuo visų ligų*)
panalgia viso kūno skausmai
pandemia pandemija, visuotinė epidemija
Pandemonium vaizdų atpažinimo kompiuterinis modelis
pang staigus aštrus skausmas
pan glossia panglosija, patologinis plepumas
panic panika
panic attack panikos priepuolis
panic disorder patologinė panika
pan(o)phobia panfobija, visko bijojimas
panplegia viso kūno paralyžius
panpsychism panpsichizmas
pansexualism panseksualizmas

- pantaphobia** pantafofija, visiškas bebaimiškumas
- pantheism** panteizmas
- paper-and-pencil test** popieriaus ir pieštuko testas
- papilla** papilė, spenelis, gumburėlis
- parabiosis** parabiozė: **1.** eksperimentinis dviejų organų sujungimas; **2.** perdirginto audinio laikinas jautrumo sumažėjimas; **3.** ribinė būklė tarp gyvybės ir mirties
- paracentral vision** paracentrinė rega
- parachromatopsia** parachromatopsija, sutrikęs spalvų skyrimas
- paracontrast** metakontrastas
- paracusia** parakuzija, iškrypęs girdėjimas
- paradigm** **1.** pavyzdys; **2.** paradigma
- paradigmatic association** paradigmatinė asociacija
- paradigm shift** paradigmos kaita / pokytis
- paradox** paradoksas
- paradoxical** paradoksalus / paradoksinis, neįprastas
- paradoxical cold** paradoksinis šalčio jautrumas
- paradoxical intention** paradoksalus ketinimas
- paradoxical sleep** paradoksinis miegas
- paradoxical technique** paradoksali metodika (*psichoterapijoje*)
- paradoxical warmth** paradoksinis šilumos jautrumas
- paraesthesia** parestезija, tariamasis jautrumas (*skruzdžių rėpliojimo, tirpimo ir kitų nesamų dirginimų*)
- parafovea** tinklainės sritis aplink centrinę duobutę
- parageusia** parageuzija, apgaulingas skonio jautrumas
- paragrammatism** paragramatizmas, garsų, skiemėnų, žodžių praleidimas arba sukeitimas
- paragraphia** paragrafija, rašymo sutrikimas (*praleidžiamos arba sukeičiamos raidės*)
- parahippocampal gyrus** parahipokampinė klostė (*smilkinio srityje*)
- parakinesis** parakinezė, judesių sutrikimas
- paralalia** paralalija, garsų painiojimas kalbant
- paralanguage** žr. **prosody**
- paraldehyd** paraldehydas, migdomasis preparatas
- paralexia** paraleksija, skaitymo sutrikimas
- paralgesia** paralgezija, iškrypęs skausmo jautrumas
- paralinguistics** paralingvistika
- parallax** paralaksas
- parallel distributed processing (PDP) models** lygiagretaus apdorojimo paskirstymo modeliai
- parallelism** paralelizmas
- parallel form** alternatyvi (*testo*) forma
- parallel play** žaidimas pavieniui (*vaikų grupėje*)
- parallel processing** lygiagretusis apdorojimas
- parallel search** lygiagrečioji ieška
- paralogia** paralogija, logiško mąstymo sutrikimas
- paralogism** paralogizmas, klaidinga išvada
- paralysis** paralyzius
- paralysis agitans** žr. **Parkinson's disease**
- paralytic dementia** žr. **paresis**
- paramedian** paramedianinis, esantis greta vidurio linijos
- parameter** parametras
- parametric** parametrinis
- parametric statistics** parametrinė statistika
- paramimia** paramimija, apgauli veido išraiška (*neatitinkanti jausmų ir minčių*)
- paramimism** paramimizmas (*gestai ar judesiai, kurių reikšmė suprantama tik pačiam juos atliekančiam asmeniui*)
- paramnesia** paramnezija, apgauli atmintis
- paramusia** paramuzija, muzikinio gebėjimo sutrikimas
- paranoia** paranoja (*psichikos liga, kuriai būdingos klaidingos idėjos*)
- paranoiac** paranoikas, sergantis paranoja
- paranoid** paranojinis, paranoidinis
- paranoid delusion** paranojinis klaidingas
- paranoid disorder** paranojinis sutrikimas
- paranoid ideation** paranojiniai vaizdiniai / idėjos
- paranoid position** paranojinė nuostata
- paranormal** antgamtinis
- paraphasia** parafazija, garsų, žodžių arba sąvokų painiojimas (*kalbant*)
- paraphemia** parafemija, žodžių ar garsų painiojimas (*kalbant*)
- paraphilia** parafilija, lytinis iškrypimas
- paraphobia** parafobija, nestipri fobija

paraphonia parafonija (*patologinis balsų pakitimas*)

paraphrase parafrazė

paraphrenia parafrenija, paranoidinio tipo šizofrenija

paraplegia paraplegija, abipusis paralyžius (*abiejų rankų arba kojų*)

parapraxis parapraksija, judesių painiojimas

paraprofessional paraprofesionalas (*pakankamai pasirengęs dirbti specialioje srityje, vadovaujant profesionalui*)

parapsychology parapsichologija

parareaction parareakcija (*nenormaliai stipri reakcija į mažavertį įvykį*)

parareflexia pararefleksija, refleksų sutrikimas

parasagittal parasagitalinis, priestrelinis

parasexuality paraseksualumas, iškreiptas seksualumas

parasigmatism parasigmatizmas, šveplumas (*netaisyklingas garsų s, š, z, ž tarimas*)

parasite parazitas

parasitism parazitizmas (*parazito gebėjimas gyventi šeimininko organizme*)

parasitosis parazitozė, parazitinė liga (*sukeliama parazitų*)

parasomnia parasomnija, miego sutrikimai

parasuicide parasuicidas, tariamoji savižudybė

parasympathetic nervous system parasimpatinė nervų sistema

parasympatholitic drugs parasimpatolitiniai vaistai (*parasimpatinės nervų sistemos veiklą slopinančios medžiagos*)

parasympathomimetic drugs parasimpatomimetiniai vaistai (*parasimpatinės nervų sistemos veiklą aktyvinančios medžiagos*)

parataxic distortion parataksinis / perkėlimo iškraipymas

parataxis parataksė: **1.** bejungtukė kalbos dėmenų konstrukcija; **2.** vientisos struktūros elementų integracijos stoka

parathymia paratomija, iškreipta emocinė reakcija

parathyroid gland prieskydinė liauka

paratypic atipinis, nukrypęs nuo tipiško

paraventricular nucleus (PVN) prieskilvelinis branduolys (*tarpinėse smegenyse*)

paraverbal therapy nežodinė psichoterapija

paraxial paraksialus, gretaašis (*esantis bet kurioje kūno ar organo ašies pusėje*)

paregoric sedatyvas, raminamasis vaistas

parenchyma parenchima (*organo specifinių ląstelių visuma*)

parent **1.** tėvas, motina; **2.** tėvai, gimdytojai; **3.** protėvis; **4.** pirminis, pagrindinis

parentage **1.** kilmė, giminystės linija; **2.** tėvystė, motinystė

parental **1.** tėvų, tėviškas; motinos, motiniškas; **2.** esantis šaltiniu

parental behavio(u)r tėvystė

parental investment tėvų įnašas (*palikuonių išlikimui*)

parenthood tėvystė, motinystė

parenting vaikų auklėjimas (*šeimoje*)

parenting style vaikų auklėjimo stilius

paresis parezė, judesių silpnumas

paresthesia žr. **paraesthesia**

parietal momeninis, momens

parietal bone momenkaulis

parietal lobe (*smegenų*) momeninė skiltis

parity **1.** lygybė, lygiavertiškumas; **2.** atitikimas, analogija

parkinsonism parkinsonizmas (*bendras visų būklių, kurių simptomai primena drebamąjį paralyžių, pavadinimas*)

Parkinson's disease Parkinsono liga, drebamasis paralyžius

parlance kalba, kalbėsena

paroniria liguisti sapnai

paronomasia paronomazija (*panašios išraiškos, bet skirtingos reikšmės žodžių vartojimas stiliaus sumetimais*)

parophresia žr. **parosmia**

parorexia paroreksija (*liguistas potraukis valgyti neįprastus / nevirškinamus produktus*)

parosmia uodimo sutrikimas

parotid gland poausinė liauka

paroxysm paroksizmas, priepuolis

parsimony principle ekonomijos principas

parthenogenesis partenogenezė, veisimasis nepvaisintais kiaušinėliais

partial **1.** dalinis, ne visas; **2.** šališkas, neabejingas

partial correlation dalinė koreliacija

- partial hospitalization** dalinis (pa)guldymas į ligoninę
- partial instinct** dalinis instinktas (*psichoanalizėje*)
- partialism** partializmas (*parafilijos rūšis: seksualinį pasitenkinimą sukelia sąlytis su partnerio kūno dalimi*)
- partiality** 1. šališkumas; 2. palinkimas, potraukis
- partial reinforcement** dalinė pastipra
- partial tone** dalinis tonas
- participant** 1. dalyvis, dalininkas; 2. dalyvaujantis
- participant observation** dalyvaujantis stebėjimas
- participant observer** dalyvaujantis stebėtojas
- participate** dalyvauti
- participation** 1. dalyvavimas, dalyvumas; 2. participacija (*vaiko mąstymo ypatybė*) (*J. Piaget teorijos terminas*)
- participative management** valdymas dalyvaujant darbuotojams
- particular** 1. tam tikras, konkretus; 2. ypatingas, savotiškas; 3. individualus, atskiras
- particular complex** individualus kompleksas (*psichoanalizėje*)
- particularism** partikuliarizmas (*individualius veiksmus pabrėžiantis socialinės psichologijos požiuiris*)
- partile** įverčių skirstinio dalis
- part instinct** žr. **partial instinct**
- partition** 1. padalijimas, suskirstymas; 2. dalis, padala; 3. skaidinys
- partition measure** skaidinio matas
- parturient** 1. gimdančioji; atsivedančioji (*jauniklius*); 2. gimdymo
- parturition** gimdymas, atsivedimas
- parvocellular system** mažaląstė (*regos sistemos*) dalis
- passing stranger effect** atsitiktinio pašaliečio reiškinys
- passion** 1. aistra, aistringas potraukis; 2. kančia
- passionate** 1. aistringas; 2. karštas, ūmus; 3. įsimylėjęs
- passionless** beaistris, šaltas
- passive** 1. neveiklus, pasyvus; 2. romus, nuolankus
- passive-aggressive** pasyviai agresyvus
- passive-aggressive personality disorder** pasyviai agresyvaus tipo asmenybės sutrikimas
- passive avoidance** pasyvus vengimas
- passive-dependant personality** pasyviai priklausoma asmenybė
- passive euthanasia** pasyvioji eutanazija
- passive exercise** pasyvusis (*raumenis lavinantis*) pratimas
- passive immunity** pasyvusis imunitetas
- passive learning** žr. **incidental learning**
- passive vocabulary** pasyvusis žodynas
- passivity** pasyvumas, romumas, nuolankumas
- past** praeitis
- past history** anamnezė
- pastime** laisvalaikio leidimas, pramoga
- pastoral counseling** pastoracinis konsultavimas
- patella** girnelė
- patellar reflex** žr. **knee-jerk**
- paternal** tėvo, tėviškas
- paternal behavior** tėviškas elgesys
- paternalism** 1. tėviškas rūpinimasis, globa; 2. paternalizmas
- path** 1. takas, kelias; 2. trajektorija
- path analysis** kelių analizė (*struktūrinių lygčių modeliavimo variantas*)
- pathergasia** patergazija, fizinis nenormalumas (*trikdantis veiklą*)
- pathetic** patetinis, jaudinantis
- pathetic fallacy** žr. **anthropomorfism**
- pathic** 1. liguistas; 2. susijęs su lytiniu iškrypimu
- path(o)-** pat(o)- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su liga, sutrikimu*)
- pathoanatomy** žr. **pathological anatomy**
- pathobiography** patobiografija (*istorinių duomenų naudojimas atliekant psichoanalitinę biografinę asmens analizę*)
- pathobolism** patologinė medžiagų apykaita
- pathogenesis** patogenezė, ligos raida
- pathogenetic** patogeninis, sukiantis ligą
- pathognomonic** patognomoninis, leidžiantis pažinti ligą
- pathognomy** patognomika (*mokslas apie ligos požymius*)
- pathography** patografija (*žmogaus tyrimas atsižvelgiant į jo ligas ir sutrikimus*)

pathologic(al) patologinis, liguistas, ligos sukeltas

pathological anatomy patologinė anatomija

pathological gambling patologinis lošimas

pathological grief patologinis sielvartas

pathological jealousy patologinis pavydas

pathology patologija (*mokslas apie ligas ir liguistas būsenas*)

pathomania patomanija, nenormalus noras padaryti nusikaltimą

pathomimesis patomimija, ligos mėgdžiojimas

pathomimicry patomimikrija (*apsimetimas ligonių, tam tikros ligos simptomų mėgdžiojimas*)

pathomorphic patomorfinis (*pasižymintis anomalia kūno struktūra*)

pathoneurosis patoneurozė (*neurozinė būklė, kuriai būdingas perdėtas nerimas dėl sutrikusio ar blogai funkcionuojančio organo*)

pathophysiology patologinė fiziologija

pathopsychology patologinė psichologija

patience 1. kantrybė; 2. atkaklumas, ištvermė

patient 1. kantrus, ištvermingas; 2. ligonis, pacientas

patient history ligos istorija

patient record žr. **patient history**

patriarchy patriarchatas

patrilineal descent kilmė pagal tėvo liniją

patroclinous paveldėjęs tėvo bruožus

patronage globa, globėjiška elgsena

pattern 1. modelis, šablonas; 2. būdas, pobūdis, struktūra; 3. pavyzdys, raštas; 4. konfigūracija

patterning modeliavimas

pattern-maker modeliuotojas

pattern recognition konfigūracijos / struktūros atpažinimas

paucity nepakankamumas, trūkumas

pause 1. pauzė, pertrauka; 2. dvejojimas

Pavlovian conditioning klasikinis sąlygojimas

Pavlov's reflex klasikinis sąlyginis refleksas

pavor baisus sapnas

payoff 1. atpildas, atsiskaitymas; 2. baigtis, rezultatas; 3. išlošis, mokestis

payoff matrix mokesčių matrica

peak 1. viršūnė; 2. aukščiausias / kulminacinis taškas

peak experience kulminacinis potyris

Pearson product-moment correlation Pirsono mišriojo momento koreliacija

peculiar 1. ypatingas, būdingas; 2. savitas, asmeninis; 3. keistas, savotiškas

peculiarity 1. ypatumas, savitumas; 2. saviškumas, ypatybė; 3. keistumas, keistybė

pedagogic(al) pedagoginis

pedagogics žr. **pedagogy**

pedagogue pedagogas, mokytojas

pedagogy pedagogika

pedant pedantas

pedantry pedantizmas, pedantiškumas

pederast pederastas

pederasty pederastija, vyro lytinis santykiavimas su vyru

pediatric pediatriinis

pediatrician pediatras, vaikų ligų gydytojas

pediatric psychology pediatriinė psichologija

pediatrics pediatrija, vaikų ligų mokslas

pedigree 1. genealogija, kilmė; 2. grynaveislis gyvūnas; 3. (žodžio) kilmė

pedologia pedologija (*XIX a. pab.–XX a. pr. pedagogikos ir psichologijos kryptis, tyrusi vaiko raidą*)

pedomorphism pedomorfizmas (*suaugusiųjų elgesio apibūdinimas vaikų elgesio terminais*)

pedomorphosis pedomorfozė (*vaikiškų / jaunuoliškų ypatumų išlikimas suaugus*)

peduncle kojytė (*nervinių skaidulų pluoštas smegenyse*)

peer 1. bendraamžis; 2. bendradarbis; 3. tos pačios socialinės padėties žmogus

peer group bendraamžių (*ar kitokios bendrytės*) grupė

peerless neprilygstamas, neturintis sau lygių

peer rating grupės narių vertinimas

peg-word mnemonic system „žodžio pritvirtinimo“ mnemonika

pejorative menkinamasis, niekinamasis, pejoratyvinis

pellet 1. gniutuliukas, gumulėlis; 2. piliulė, žirnelis; 3. granulė

penalty bausmė, nuobauda
penchant polinkis, potraukis
pendulum švytuoklė
penetrable praskverbiamas, pralaidus
penetrance penetracija (*geno raiškos organizmų populiacijoje dažnis*)
penetrate 1. skverbtis, įsiskverbti, pereiti, įsigauti; 2. per(si)sunkti; 3. permąstyti, perprasti, išžvelgti
penetrating 1. skvarbus, įžvalgus; 2. skardus, šaižus
penile susijęs su varpa, varpos
penis varpa (*vyro lyties organas*)
penis envy vyro lyties organo pavydas
penmanship 1. kaligrafija; 2. rašysena; 3. rašymo stilius
penology penologija (*mokslas apie bausmes ir kalėjimus*)
pentatonic pentatonika (*muzikos sistema, pagrįsta penkiais įvairaus aukščio garsais*)
pepsin pepsinas
peptic virškinamasis, virškinimo
peptide peptidas
peptone peptonas (*baltymų skilimo produktas*)
perceivable suvokiamas
perceive suvokti, pagauti, pastebėti
perceived self savivoka
percent, per cent procentas, nuošimtis
percentage 1. procentinis santykis, procentas; 2. dalis
percentile procentilis
percept suvokiny, perceptas
perceptibility suvokiamumas
perceptible pastebimas, suvokiamas
perception suvokimas, percepcija
perceptive suvokimo, nuovokus
perceptivity gebėjimas suvokti, nuovokumas
perceptron perceptronas (*neuronų tinklų matematinis / fizikinis modelis*)
perceptual suvokimo, percepcinis
perceptual anchoring percepcinis atramos taškas
perceptual constancy suvokimo pastovumas / konstantiškumas
perceptual cycle suvokimo ciklas

perceptual defense percepcinė gynyba
perceptual differentiation percepcinis skyrimas
perceptual field percepcinis / suvokimo laukas
perceptual learning percepcinis mokymasis
perceptual organization percepcinė tvarkyba
perceptual schema percepcinė schema
perceptual sensitization percepcinis jautrėjimas
perceptual set percepcinė nuostata
perceptual vigilance 1. žr. **perceptual sensitization**; 2. percepcinis budrumas
percipient suvokėjas, percipientas (*parapsichologijoje*)
peregrination peregrinacija, keliavimas (*Miunhauzeno sindromo bruožas*)
peregrinating patient peregrinas (*per gydymo įstaigas keliaujantis pacientas*)
perfect tobulas, idealus, visiškas
perfection tobulinimas, tobulumas, išbaigtumas
perfectionism perfekcionizmas, tobulybės siekimas
perfectionist perfekcionistas, žmogus, siekiantis tobulumo
perfectly tobulai, puikiai, labai gerai
perform įvykdyti, atlikti
performance 1. (į)vykdymas, atlikimas; 2. pasirodymas, išorinis veiksmas; 3. atliktis
performance anxiety scenos baimė
performance test atlikties (*nežodinis*) testas
performative atlikties
peri- peri- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, ro-danti, kad kas nors yra šalia, prie ko nors, aplink ką nors*)
periaqueductal grey (PAG) smegenų kamieno cerebrospinalinio kanalo srities pilkoji medžiaga
perilymph perilimfa (*limfa tarp vidinės ausies kaulinio ir plėvinio labirintų*)
perimeter perimetras, išorinė riba
perimetry akiplėčio matavimas, perimetrija
perinatal perinatalinis (*įvykstantis per gimdymą ir 10 dienų po gimdymo*)
period 1. periodas, laikas, laikotarpis, terminas; 2. epocha; 3. ciklas
periodic 1. periodinis; 2. cikliškas
periodicity periodiškumas, dažnumas

periodic reinforcement periodinė pastipra

period prevalence (*ligos atvejų per tam tikrą laiką*) paplitimas

periods mėnesinės, menstruacijos

peripheral 1. periferinis, pakraštinis; 2. antraeilis, šalutinis

peripheralism periferinė teorija

peripheral nervous system periferinė nervų sistema

peripheral vision periferinė rega

periphery pakraštys, periferija

peristaltica peristaltika, žarnų susitraukimai

perlocutionary act perlokucinis šnekos aktas

permanence nekintamumas, pastovumas

permanent nuolatinis, pastovus, ilgalaikis

permanent memory žr. **long-term memory**

permanently nuolatos, ilgam

permeability (pra)laidumas, skvarba

permeable (pra)laidus

permissible leidžiamas, leistinas

permission leidimas

permissiveness liberalumas, negriežtumas

permissive parenting negriežtas / nuolaidžiaujamasis (*vaikų*) auklėjimas

permit leisti, sudaryti galimybę

permutation perstata, keitinys

permute perstatyti, pakeisti, sukeisti

pernicious 1. pražūtingas, kenksmingas; 2. piktybinis

pernicious anaemia piktybinė mažakraujystė

pernicious trend pavojinga (*raidos*) tendencija

perpetration nusikaltimas

perpetrator nusikaltėlis, kaltininkas

perpetual amžinas, begalinis, nuolatinis

perphenazine perfenazinas (*neuroleptinis vaistas psichoziniams sutrikimams gydyti*)

perplex 1. (su)gluminti, (ap)stulbinti; 2. (su)painioti

perplexed suglumintas, sumišęs, painus, keblus

per se lot. pats savaime

persecution persekiojimas

persecution complex persekiojimo manija

perseverance atkaklumas, ištvermingumas

perseveration perseveracija: 1. ankstesnio įspūdzio ar idėjos išsilikymas, veiksmų karto-

jimasis kitoje veikloje; 2. beprasmis žodžių, frazių arba judesių kartojimas

perseveration set perseveracinė nuostata

perseverative error perseveracinė klaida

persist 1. užsispirti; 2. išsilaikyti, tęstis

persistence 1. užsispyrimas, atkaklumas; 2. ištvermingumas; 3. išsilaikymas

persistent 1. atkaklus, užsispyręs; 2. nepaliaujamas, pastovus; 3. išsilaikantis

person asmuo, žmogus

persona persona, kaukė

personal asmeninis, asmens

personal construct asmeninis konstruktas

personal disposition (PD) asmens bruožas

personal documents asmens dokumentai (*dienoraščiai, laišakai, autobiografija ir kt.*)

personal equation individualių skirtumų išlyginimas

personal-growth group asmens tobulėjimo grupė

personal identity asmens tapatybė

personalism personalizmas

personalistic 1. asmeninis, individualus; 2. personalistinis

personalistic approach personalistinis požiūris / prieiga

personalistic psychology personalistinė psichologija

personality asmenybė

personality type asmenybės tipas

personalize 1. aiškinti iš asmeninių pozicijų; 2. pritaikyti asmeniniams poreikiams

personal space asmeninė erdvė

personal unconscious asmeninė nešąmoningumo sfera

personate 1. į(si)kūnyti; 2. dėtis, apsimesti

personation 1. į(si)kūnijimas; 2. apsimitimas, dėjimas

person-centered therapy į asmenį orientuota psichoterapija

personification 1. personifikacija, įsameninimas; 2. į(si)kūnijimas

personify 1. įsameninti; 2. įkūnyti

personnel personalas, darbuotojai

personnel psychology personalo psichologija

personology personologija: **1.** holistinis asmenybės tyrimas; **2.** asmenybės teorija (*H. Murray*aus terminas)

person perception (*kito*) asmens suvokimas

perspective požiūris, perspektyva

perspective taking *kito* (*asmens*) požiūrio pagava

perspicacious nuovokus, išvalgus

perspicacity nuovokumas, išvalgumas

perspicuity aiškumas, suprantamumas

perspicuous aiškus, suprantamas

persuadable įtikinamas, įkalbamas

persuade **1.** įtikinti; **2.** įkalbėti, prikalbinti

persuader įkalbėtojas, įtikinėtojas

persuasion **1.** įkalb(in)ėjimas; **2.** įsitikinimas, tikėjimas

pertinacious užsispyręs, atkaklus

pertinacy užsispyrimas, atkaklumas

perturb **1.** (su)kelti nerimą / sąmyšį; **2.** trikdyti

perturbation **1.** sumišimas, sutrikimas; **2.** trikdymas, perturbacija

pervasion pasklidimas, paplitimas

pervasive sklindantis, plintantis, prasiskeliantis

pervasive developmental disorders įvairiopi raidos sutrikimai

perverse **1.** priešgynus; **2.** iškreiptas, ydingas; **3.** nepagrįstas

perversion **1.** iškraipymas; **2.** iškrypimas

perversity **1.** užsispyrimas, užgaida; **2.** iškrypimas, nenormalumas

perversive iškraipantis, iškrypęs

pervert iškrypėlis, atskalūnas

perverted iškreiptas, iškraipytas, iškrypęs

pervious **1.** praeinamas, laidus; **2.** imlus

pessimism pesimizmas

pessimist pesimistas

pessimistic pesimistinis

petit mal *pranc.* mažasis epilepsijos priepuolis

PET scan nuskaitymas pozitroninės emisijos tomografu

petrification suakmenėjimas

petulance irzlumas, susierzinimas, nekantrumas

petulant irzlus, aišktingas, nekantrus

PGR žr. **galvanic skin response**

phagocyte fagocitas (*kitas ląsteles ar daleles paglemžianti ir suvirškinanti ląstelė*)

phagocytosis fagocitozė (*fagocitų kova su bakterijomis*)

phagomania fagomanija, valgymo manija

phagothrapy fagoterapija (*kai kurių infekcinių ligų gydymas bakteriofagu*)

phallic falinis

phallic phase žr. **phallic stage**

phallic stage falinė pakopa

phallic symbol falo simbolis

phallocentric falocentrinis

phallocrat falokratas

phallus varpa, falas

phantasm fantazmas, vaidenimasis

phantasmagoria fantasmagorija (*fantastiniai į sapnus panašūs vaizdiniai*)

phantasticant žr. **phantasticum**

phantasticum fantastikumumas (*haliucinacijas sukeliantys vaistai*)

phantasy fantazija, vaizduotė

phantom **1.** šmėkla, fantomas; **2.** iliuzija

phantom limb fantominė galūnė (*tariamasis amputuotų galūnių jutimas*)

phantosmia fantosmija, uoslės haliucinacija

pharmacodynamics farmakodinamika (*vaistų ir receptorių sąveikos tyrimas*)

pharmacogenetics farmakogenetika (*genetinių veiksnių įtakos individualiam vaistų poveikiui tyrimas*)

pharmacokinetics farmakokinetika (*tyrimas, kaip biologinė sistema apdoroja farmakologines medžiagas*)

pharmacological antagonism farmakologinis antagonizmas (*dviejų vaistų sąveika*)

pharmacology farmakologija (*mokslas, tiriantis vaistų poveikį organizmui ir jų panaudojimo gydymui*)

pharmacomania farmakomanija, vaistų vartojimo manija

pharmacopoeia farmakopėja (*oficialus farmacininkų vadovas*)

pharmacophobia farmakofobija (*liguista vaistų baimė*)

pharmacotherapy farmakoterapija (*gydymas vaistais*)

pharynx ryklė
phase tarpsnis, stadija, fazė
phasic fazinis, stadijinis
phatic fatinis (*ryšių / kontaktų užmezgimo*)
phencyclidine fenciklidinas (*depresantas*)
phenocopy fenokopija (*organizmo fenotipo pokytis, kurį sukelia aplinkos veiksniai*)
phenome fenomas (*organizmo fenotipo požymių visuma*)
phenomenal nepaprastas, fenomenalus
phenomenal field fenomenalūs laukas / erdvė
phenomenalism fenomenalizmas
phenomenalistic introspection fenomenalistinė introspekcija
phenomenal motion tariamasis judėjimas
phenomenal self fenomenalioji savastis, fenomenalūs aš
phenomenistic causality fenomenistinis priežastingumas (*J. Piaget teorijos terminas*)
phenomenistic thought fenomenistinis mąstymas (*J. Piaget teorijos terminas*)
phenomenocentrism fenomenocentrizmas
phenomenology fenomenologija
phenomenon fenomenas, reiškinys
phenomics fenomika, fenotipų tyrimai
phenothiazines fenotiazinai, antipsichoziniai vaistai
phenotype fenotipas
phenylketonuria (PKU) fenilketonurija (*genetinis sutrikimas*)
phenylpyruvic oligophrenia fenilpiruvinė oligofrenija (*sunki psichikos atsilikimo forma*)
pheromone feromonas (*cheminė medžiaga, atliekanti komunikacinę funkciją tarp tos pačios rūšies individų*)
phi coefficient fi koeficientas
philosophical psychology filosofinė psichologija
philosophical psychotherapy filosofinė psichoterapija
philosophy filosofija
philosophy of mind proto filosofija
phi phenomenon fi fenomenas
phlegmatic flegmatikas
phobia fobija, patologinė baimė

phobic anxiety fobinis nerimas
phobic disorder fobinis sutrikimas
phocomelia fokomelija, ruoniagalūnystė (*apsigimimas, kai netinkamai susiformavusios galūnės*)
phon fonas (*subjektyvaus tono garsumo matas*)
phonagnosia fonagnozija, balso agnozija
phonasthenia fonastenija, funkcinis balso nuovargis
phonation fonacija (*garsų išgavimas kalbos pavidalais*)
phone kalbos garsas
phoneme fonema
phonemic foneminis, fonemų
phonemic awareness fonemų suvokimas
phonetic fonetinis
phonetics fonetika
phonetic symbolism fonetinis simbolizmas
phonic garsinis, akustinis
phonics 1. fonika, akustika; 2. fonetinis metodas mokant skaityti
phonism fonizmas, sinestezijos forma
phonogram fonograma (*grafinis ženklas, fiksuojantis garsinius kalbos elementus*)
phonography fonografija, kalbos garsais grįsta rašymo sistema
phonologic(al) fonologinis
phonology fonologija
phonopathy fonopatija, balso išgavimo sutrikimas
phonoreceptor garso receptorius
phonoscope fonoskopas (*prietaisas fonetinėms kalbos ypatybėms tirti*)
phonosurgery fonochirurgija
phoria forija (*abiejų akių obuolių suderintas nustatymas žiūrint į objektą*)
phorometry forometrija (*akies obuolių judinančių raumenų pusiausvyros matavimas*)
phosphene fosfenas
phot fotas (*apšviestumo vienetas*)
photalgia fotalgija (*akių skausmai nuo šviesos*)
photic šviesos
photism fotizmas
photochemical fotocheminis
photochromatic fotochrominis

- photodynamic** fotodinaminis, susijęs su šviesos poveikiu organizmui
- photographic memory** fotografinė atmintis
- photokinesis** fotokinezė (*žemesnių organizmų judėjimas link šviesos*)
- photoma** fotoma (*haliucinacinis šviesos blyksnis*)
- photomania** fotomanija (*anomalus šviesos pomėgis*)
- photometer** fotometras
- photometry** fotometrija
- photon** fotonas
- photopathy** fotopatija (*skausmingas šviesos poveikis*)
- photophobia** fotofobija (*liguista šviesos baimė*)
- photopia** fotopija (*rega esant ryškiam apšvietimui*)
- photopic** fotopinis, susijęs su regėjimu šviesoje
- photopic vision** fotopinė rega
- photopigment** fotopigmentas
- photopsy** fotopsija (*subjektyvus nesančios šviesos jutimas*)
- photoreceptive** fotorecpcinis
- photoreceptor** fotoreceptorius
- photosensibility** jautrumas šviesai
- photosensitive** jautrus šviesai
- phototaxis** fototaksis
- phototherapy** fototerapija, gydymas šviesa
- phototonus** jautrus šviesai
- phototropism** žr. **phototaxis**
- phrasal** frazės, frazinis
- phrase** frazė
- phrase marker** frazės schema
- phrase-structure grammar** frazės sandaros gramatika
- phrasing** (minčių) formulavimas / formuluotė
- phratry** fratrija, socialinė giminystės ryšių siejama organizacija
- phrenasthenia** silpnaprotystė
- phrenic nerve** diafragminis nervas
- phrenology** frenologija
- phthinoid** ftinoidinis, asteninio (*kūno sandaros*) tipo
- phylaxis** organizmo savigny (nuo užkrato)
- phylogenesis** žr. **phylogeny**
- phylogenetic** filogenetinis
- phylogeny** filogenezė
- phylontogenesis** žr. **phylontogeny**
- phylontogeny** filontogenezė, filogenetinė ontogenezės raida
- phylum** tipas (*klasifikuojant gyvūnus ir augalus*)
- physiatrics, physiatry** žr. **physical medicine**
- physic** 1. vaistas; 2. gydytojavimas
- physical** fizinis
- physical dependence** fizinė priklausomybė
- physical disability** fizinė negalia
- physical examination** medicininė apžiūra
- physical handicap** žr. **physical disability**
- physicalism** fizikalizmas
- physical medicine** fizioterapija, gydymas fizinėmis priemonėmis
- physical therapy** žr. **physical medicine**
- physician** gydytojas
- physician in charge** gydantis gydytojas
- physician in chief** vyriausiasis gydytojas
- physiodynamic therapy** fiziodinaminė terapija
- physiogenetic** fiziogenetinis
- physiognomic** fizionominis
- physiognomic perception** emocijų ir jausmų suvokimas
- physiognomy** fizionomija: 1. veido išraiška; 2. asmenybės savybių nustatymas iš veido bruožų
- physiological** fiziologinis
- physiological age** fiziologinis amžius
- physiological antagonism** fiziologinis antagonizmas (*dvių priešingai veikiančių medžiagų / organų sąveika*)
- physiological nystagmus** fiziologinis nistagmas
- physiological psychology** fiziologinė psichologija
- physiological zero** fiziologinis nulis
- physiologist** fiziologas
- physiology** fiziologija
- physiotherapy** fizioterapija
- physique** kūno sudėjimas, išorė
- physique type** kūno tipas
- pia mater** švelnusis galvos smegenų dangalas
- pica** žr. **picacismus**
- picacismus** pikacizmas, valgymo sutrikimas (*nevalgomų dalykų valgymas*)

picrotoxin pikrotoksinas, centrinės nervų sistemos stimulatorius

pictogram piktograma

pictography piktografija

pictophilia piktofilija (*erotinių paveikslų ir filmų sukeliama lytinio sužadavimo pomėgis*)

pictorial vaizdinis, vaizduojamasis

pictorial imagery regimieji vaizdiniai

picture 1. paveikslas, piešinys; 2. vaizdas; 3. nuotrauka; 4. kopija

picture-arrangement test paveikslėlių išdėstymo testas

picture-completion test paveikslėlių užbaigimo testas

picture-interpretation test paveikslėlių interpretavimo testas

pidgin pidžinas (*maišyta, supaprastintos gramatinės sandaros ir riboto žodyno kalba*)

piecemeal action nesuderinti veiksmai

pie chart skritulinė diagrama

piety 1. pamaldumas, dievobaimingumas; 2. pagarba (*tėvams, vyresniesiems*)

pigment pigmentas

pigmentation pigmentacija

pigment layer pigmentinis sluoksnis (*tinklainėje*)

piloerection plaukų atsistojimas (*išsigandus*)

pilomotor response paširpimas, žąsies oda

pilosity padidėjęs plaukuotumas

pilot study bandomasis tyrimas

pineal body žr. **pineal gland**

pineal gland kankorėžinė liauka

pinna ausies kaušelis

pinotherapy gydymas badu

pinpoint vision susitraukęs regos laukas

pitch (*tono, garso*) aukštis

pithecanthropus pitekanthropas

pithiatism pitiatizmas: 1. įtaigos sukelta isterija; 2. pitiatrija, gydymas įtaiga

pituitarism sutrikęs hipofizės funkcionavimas

pituitary gland hipofizė, posmegeninė liauka

pity 1. gailestis, pasigailėjimas; 2. apgailestavimas

pivot centras, ašis, pagrindinis taškas

pivotal pagrindinis, lemiamas, centrinis

pivot grammar pamatinė gramatika (*ankstyvosios kalbos raidos stadijos – dvižodžių sakinų pamatas*)

pivot words atraminiai žodžiai

placebo placebas (*neveikli, tam tikrą vaistą imituojanti medžiaga*)

placebo effect placebo poveikis

placement 1. sudėliojimas, talpinimas; 2. į(si)darbinimas

placenta placenta, nuovala

plain 1. paprastas, aiškus; 2. tiesus, atviras; 3. lygus

plain muscle lygusis raumuo

plan 1. planas; 2. schema, diagrama, brėžinys; 3. sumanymas, projektas; 4. veikimo būdas

plane 1. plokštuma; 2. lygmuo, plotmė

planned parenthood gimimų planavimas

planophrasia planofrazija, netvarkingas idėjų srautas

plantar reflex pado refleksas

planum temporale žr. **temporal plane**

plaque plokštelė, diskas

plasm(a) plazma

plastic 1. plastikinis; 2. plastinis, plastiškas

plasticity plastiškumas

plastic surgery plastinė operacija

plate plokštelė, lentelė

plateau plokšmė, plato

Platonic 1. platoniškas; 2. nepraktiškas

Platonic love platoniška meilė

Platonism platonizmas, Platono filosofija

platycephaly plokščiagalvystė, platicefalija (*apsigimimas*)

platycoria vyzdžio išsiplėtimas, platikorija

plausibility patikimumas, tikėtinumas

plausible patikimas, tikėtinas

play žaidimas, žaismas

play-act apsimitinėti, maivytis

playback atsukimas atgal (*įrašo juostoje*)

played-out 1. išsekęs, išvargęs; 2. pasenęs, susidėvėjęs

player žaidėjas, veikėjas

playfellow vaikystės draugas

playful žaismingas, linksmas

playgame vaikų žaidimas

- playgroup** vaikų darželis (*visuomeniniais pagrindais*)
- playroom** žaidimų kambarys
- play therapy** žaidimo terapija
- plea** 1. prašymas, maldavimas; 2. pasiteisinimas
- pleasant** malonus, mielas
- pleasantness** malonumas
- pleasure** 1. malonumas, pomėgis, pasitenkinimas; 2. noras, pageidavimas
- pleasure center(s)** malonumo centras (-ai) (*smegenyse*)
- pleasure-pain principle** malonumo ir skausmo principas
- pleasure principle** žr. **pleasure-pain principle**
- pleasure-unpleasure principle** žr. **pleasure-pain principle**
- pleiotropic** pleotropija (*vieno geno poveikis keliems fenotipiniams bruožams*)
- pleniloquence** plenilokvencija (*stiprus potraukis nepertraukiamai kalbėti*)
- pleomorphus** pleomorfinis (*turintis savybę keisti savo formą*)
- pleonasm** pleonazmas, daugiažodiškumas
- pleonexia** pleoneksija, patologinis gobšumas
- plethysmograph** pletizmografas (*prietaisas kraujagyslių pulsinio tūrio kitimui užrašyti*)
- plexiform layer** rezginio formos sluoksnis
- plexus** rezginy (nervų)
- plexive** sprogstamasis (*priebalsis*)
- plot** 1. grafikas, diagrama, brėžinys; 2. siužetas, fabula
- plotting** plano sudarymas, brėžimas
- plural** daugybinis, daugkartinis
- pluralism** pliuralizmas
- plural marriage** poligamija
- pluricellular** daugialąstis
- pluripara** daugiakartė gimdyvė
- plutomania** plutomanija, besaikis pinigų ir turto siekis
- pneumoencephalogram** pneumoencefalograma
- pneumogastric nerve** žr. **nervus vagus**
- pneumograph** pneumografas (*prietaisas kvėpavimo judesiams užrašyti*)
- pneumotachograph** pneumotachografas (*prietaisas oro srautui iš nosies ir burnos registruoti*)
- poetry therapy** poezijos psichoterapija
- poikilothermia** poikiloterminija, šaltakraujystė
- point-biserial correlation** taškinė biserijinė koreliacija
- pointer** rodyklė
- point estimation** taškinis įvertinimas
- pointful** tinkamas, vykęs, vietoje
- pointless** beprasmiškas, betikslis
- point of regard** požiūrio taškas
- point of subjective equality** subjektyvios lygybės taškas
- point prevalence** (*ligos*) paplitimo mastas
- point-to-point correspondence** žr. **isomorphism**
- poison** nuodai
- political correctness** politinis korektiškumas
- political psychology** politikos psichologija
- polarity** poliškumas
- polarization** poliarizacija
- polar opposite** diametraliai priešingas
- poll** 1. apklausa; 2. balsavimas; 3. balsų skaičavimas
- poly-** poli- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su daugumu, gausumu, įvairumu*)
- polyandry** daugvyrstė, poliandrija
- polychromatic** daugiaspalvis
- polydactylism** daugiapirštystė, polidaktilija
- polydipsia** nenumaldomas troškulys
- polydrug dependence** dauginė priklausomybė (*nuo daugelio medžiagų*)
- polyethism** polietizmas (*darbo pasidalijimas tarp kai kurių vabzdžių*)
- polygamy** poligamija (*daugpatystė ir daugvyrstė*)
- polygenic** poligeninis, priklausomas nuo kelių genų
- polyglot** daugiakalbis, poliglotas
- polygon** daugiakampis
- polygraph** poligrafas
- polygyny** daugpatystė, poliginija
- polylogia** žr. **logorrhea**
- polymodal** polimodalus, apimantis kelis sensorinius modalumus
- polymorphic gene** polimorfinis genas
- polymorphismus** polimorfizmas (*savybė būti įvairios formos*)

- polyneuritis** polineuritas, dauginis nervų uždegimas
- polyneuropathy** polineuropatija (*liga, paveikianti daugelį arba visus periferinius nervus*)
- polyonymy** daugiavardžiškumas, polionomija
- polyopia** poliopija, dauginė rega (*keli daikto vaizdai tinklainėje*)
- polypeptide** polipeptidas
- polyphagia** rajumas, polifagija
- polyphasic sleep** daugiafazis miegas
- polyphobia** polifobija, patloginė daugelio dalykų baimė
- polyphony** polifonija
- polyphrasia** žr. **logorrhea**
- polysemy** daugiareikšmiškumas, polisemija
- polysomnography** polisomnografija (*vienalais kelių fiziologinių procesų fiksavimas*)
- polysynaptic reflex** polisinaspinis refleksas
- ponophobia** ponofobija (*patloginė baimė nuvargti*)
- pons** (*smegenų*) tiltas
- Ponzo illusion** Ponco (*geležinkelio*) iliuzija
- pooling** (*dalykų, duomenų*) jungimas, sumavimas
- population** populiacija
- poriomania** poriomanija (*liguistas potraukis keliauti be aiškaus tikslo*)
- pornographomania** pornografomanija, liguistas potraukis rašinėti nešvankybes
- pornography** pornografija
- pornolagnia** pornolagnija (*liguistas troškimas lytinių santykių su prostitutėmis*)
- porphyria** porfirija (*porfirino susikaupimas audiniuose*)
- pose** poza, pozavimas; pozuoti
- position** padėtis, vieta, iš(si)dėstymas
- positioning** pozicionavimas, savo pozicijos nu(si)statymas
- positive afterimage** teigiamasis poveikis
- positively** 1. tikrai, aiškiai; 2. teigiamai, pozityviai, konstruktyviai; 3. visiškai, absoliučiai
- positive transfer** teigiamas perkėlimas
- positivism** pozityvizmas
- positivity bias** pozityvumo pervertinimas
- positron emission tomography (PET)** pozitronų emisijos tomografija
- possession** 1. turėjimas, valdymas; 2. nuosavybė, turtas
- possessive** savininkiškas, egoistinis
- possessive instinct** savininkiškas instinktas
- possessiveness** savininkiškumas
- possibility** galimybė, galimumas
- postcentral gyrus** užcentrinis vingis
- postconcussional disorder** pokontūzinis sutrikimas
- postconventional level of moral development** pokonvencinis moralinės raidos lygis
- post-encephalic / postencephalitic amnesia** poencefalitinė amnezija
- posterior** 1. užpakalinis; 2. tolesnis, vėlesnis
- posterior cerebral commissure** užpakalinė smegenų jungtis
- posterior horn** užpakalinis ragas
- posteriority** vėlesnės aplinkybės
- posterity** palikuonys
- postformal thought** poformalusis mąstymas (*J. Piaget teorijos terminas*)
- postganglionic neuron** užmazginis neuronas
- post hoc lot.** po to
- post hoc test** post hoc testas
- posthypnotic amnesia** pohipnozinė amnezija
- posthypnotic suggestion** pohipnozinė įtaiga
- postnatal** ponatalinis, po gimimo
- postpartum** po gimdymo
- postpartum depression** depresija po gimdymo
- postpartum psychosis** psichozė po gimdymo
- postrotational nystagmus** porotacinis nistagmas
- postschizophrenic depression** depresija po šizofrenijos
- postsynaptic** posinapsinis
- posttest** baigiamasis testas
- posttraumatic amnesia** potrauminė amnezija
- posttraumatic disorder** potrauminis sutrikimas
- posttraumatic stress** potrauminis stresas
- postulate** postulas
- postural** pozos, laikysenos, posturalinis
- postural aftereffect** posturalinis poveiksmis
- postural control** laikysenos kontrolė
- postural reflex** pozos / posturalinis refleksas
- postural tremor** posturalinis tremoras
- posture** 1. (*kūno*) laikysena, padėtis, poza; 2. pozicija, požiūris

- postvention** postvecija, pagalbos priemonės po krizės ar traumos
- postviral syndrome** lėtinio nuovargio sindromas
- potamophobia** potamofobija (*liguista vandenių – upių, ežerų baimė*)
- potation** girtavimas
- potency** 1. jėga, galia, gebėjimas; 2. potencija, pajėgumas
- potent** 1. pajėgus, galingas; 2. stiprus, stipriai veikiantis
- potential** 1. galimybė, pajėgumas; 2. potencialas
- potentiality** 1. galimybė; 2. potencinės galimybės
- potentiation** potenciacija: 1. vaisto poveikio sustiprėjimas veikiant kitam vaistui; 2. užsitęsęs jaudinimo procesas
- potion** vaistų ar nuodų dozė
- pounding heart** stiprus širdies plakimas
- poverty** 1. neturtas, skurdas; 2. trūkumas, neturėjimas
- power** 1. jėga, energija; 2. pajėgumas, galia; 3. laipsnis
- powerful** 1. galingas, stiprus; 2. veiksmingas
- power function** galios funkcija
- powerless** bejėgis
- power low** jėgos dėsnis
- power test** pajėgumo testas
- practicability** įvykdomumas
- practicable** 1. įvykdomas, įgyvendinamas, realus; 2. tinkamas naudoti
- practical** 1. praktinis; 2. patogus, tinkamas, praktiškas; 3. realus, tikras
- practical intelligence** praktinis išmanumas
- practice** 1. praktika, (pri)taikymas; 2. pratybos, treniravimasis; 3. įprotis, nusistovėjusi tvarka
- practice curve** mokymosi kreivė
- practice effect** patyrimo įtaka
- practician** praktikas
- practise** 1. praktikuotis, treniruoti(s); 2. užsimti; 3. (pri)taikyti, (pasi)naudoti
- practised** prityręs, įgudęs, įprastas
- practitioner** 1. praktikuojantis gydytojas; 2. specialistas
- pragmatic** pragmatinis, praktiškas
- pragmatics** pragmatika
- pragmatism** pragmatizmas
- pragmatognosia** pragmatognozija, daiktų neatpažinimas
- Prägnanz** vok. pregnantiškumas, aiškumas (*geštaltpsichologijos terminas*)
- prandial drinking** sauso maisto sukeliamas gėrimas
- praxiology** praksiologija
- praxis** 1. praktika; 2. papratimas, įprotis
- pre-** pre- (*priešdėlis, reiškiantis buvimą prieš, iki, pirma ko nors*)
- preadolescence** 1. ankstyvoji paauglystė; 2. vyvoji vaikystė
- preattentive processing** neįsisąmonintas (*informacijos*) apdorojimas
- precarious** 1. nesaugus, rizikingas, pavojingas; 2. nepatikimas, nepagrįstas
- precategorical** ikikategorinis
- precategorical acoustic store** ikikategorinė akustinė saugykla
- precaution** atsargumas
- precautionary** prevencinis, įspėjamasis
- precautious** atsargus, apdairus
- precede** įvykti prieš / pirma / anksčiau
- precedence** 1. pirmavimas, buvimas prieš / pirma / anksčiau; 2. pirmenybė, viršenybė
- precedence effect** pirmumo poveikis
- precedent** precedentas
- precentral gyrus** priešcentrinis vingis (*kaktinėje smegenų skiltyje*)
- precept** 1. pamokymas, nurodymas; 2. priesakas, prisakymas
- preceptive** pamokomas
- precipitant** smarkus, veržlus, staigus
- precipitating cause** pagreitinantis veiksnys
- precise** 1. tikslus, apibrėžtas; 2. kruopštus, skrupulingas
- preclude** 1. neleisti atsirasti, užkirsti kelią; 2. sukliudyti, sutrukdyti
- preclusion** kliūtis, trukdymas
- precocious** ankstyvas, per anksti susiformavęs
- precocity** priešlaikinis subrendimas
- precoding** priešlaikinis kodavimas
- precognition** žinojimas iš anksto, nujautimas
- preconceive** iš anksto įsivaizduoti ar susidaryti nuomonę
- preconceived** išankstinis

preconcept pradinė sąvoka (*J. Piaget teorijos terminas*)

preconception išankstinė nuomonė

preconscious ikisąmoninis

preconventional level of moral development prieškonvencinis moralinės raidos lygis

precue išankstinė užuomina

precuneus priešpleištis (*smegenų momeninėje skiltyje*)

precursor 1. pirmtakas; 2. pranašiškas ženklas

predator plėšrūnas, grobuonis

predatory grobuoniškas

predecease mirti pirma / anksčiau (*ko*)

predecessor pirmtakas, protėvis

predestination nulėmimas, lemtis

predetermine iš anksto paskirti / nulemti

predicate tarinys, predikatas

predicate analysis / calculus predikatų analizė

predication 1. tvirtinimas, teigimas; 2. predikacija

predict numatyti, (iš)pranašauti

predictable nuspėjamas, numatomas

prediction prognozė, pranašavimas

predictive efficiency numatomasis veiksmingumas

predictive validity numatomasis / prognozuojamasis validumas

predictor variable numatomasis kintamasis

predilection pomėgis, polinkis

predispose iš anksto nuteikti, būti linkusiam

pre disposition polinkis

predominate vyrauti, dominuoti

predormition snaudulys

preemie neišnešiotas kūdikis

preeminence pranašumas, pirmumas, primatas

prefer labiau mėgti, duoti / teikti pirmenybę

preferable vertesnis, tinkamesnis, mėgstamesnis

preference pirmumas, pirmenybė, preferencija

preference test 1. pasirinkimo nustatymas; 2. preferencijos testas

prefigure įsivaizduoti, numatyti

preformationism žr. **preformism**

preformism preformizmas

prefrontal priekaktinis, prefrontalinis

prefrontal cortex priekaktinė / prefrontalinė žievė

preganglionic neurons priešgangliniai / priešmazginiai neuronai

pregenital phase (*psichoseksualinės raidos*) pregenitalinė fazė (*psichoanalizėje*)

pregnance žr. **Prägnanz**

pregnancy 1. nėštumas; 2. (*idėjų*) gausumas

pregnant 1. nėščia; 2. pregnantiškas; aiškus

prehensile čiumpamasis, griebiamasis

prehension 1. čiupimas, griebimas; 2. supratimas, suvokimas

prehistoric priešistorinis

prehuman ikižmoginis, iki žmogaus

prejudge 1. iš anksto išspręsti ar susidaryti nuomonę; 2. nuteisti neištyrus

prejudice 1. išankstinė nuostata; 2. prietaras; 3. žala

prejudicial kenkiantis, žalingas, pragaištingas

prelinguistic ikikalbinis

preliterate neraštingas, nemokytas

prelogical thinking ikiloginis mąstymas

premarital iki vedybų, ikisantuokinis

premature 1. pirmalaikis, priešlaikinis; 2. skubotas, neapgalvotas

premature delivery priešlaikinis gimdymas

premature ejaculation priešlaikinė ejakuliacija

premenstrual priešlaikiškumas

premenstrual syndrome priešmenstruacinis sindromas

premise premisa, prielaida

premonition nujautimas, perspėjimas

premonitory perspėjamasis, įspėjamasis

premorale stage ikimoralinė stadija

premorbid premorbidinis (*apibūdinantis individo būklę prieš ligą ar sutrikimą*)

premorbid personality premorbidinė asmenybė

prenatal prieš gimdymą, prenatalinis

preoccupation nuolatinis rūpestis, susirūpinimas

preoperational thought žr. **preoperatory thought**

preoperatory stage priešoperacinė (*kognityvinės raidos*) stadija

preoperatory thought priešoperacinis mąstymas (*J. Piaget teorijos terminas*)

preparation ruošimas(is), pa(si) rengimas

preparatory parengtinis, parengiamasis

preparedness pasiruošimas, parengtis

prepossessed (*jausmų, minčių*) apniktas, apimtas
prepossession išankstinis nusistatymas, palinkimas
prepotent labai galingas, vyraujantis
preprogramming suprogramuotas
prepsychotic ikipsichozinis
prepubertal stage priešpubertetinė stadija
presage ženklas, pranašystė, nujautimas
presbyacusic presbiakuzija (*jautrumo garsams netektis senstant*)
presbyatrics žr. **presbyatry**
presbyatry geriatrija, mokslas apie senų žmonių ligas ir jų gydymą
presbyophrenia senatvinė silpnaprotystė, presbiofrenija
presbyopia senatvinė toliaregystė, presbiopija
preschool 1. ikimokyklinis amžius; 2. vaikų darželis
presenile dementia priešsenatvinė demencija / silpnaprotystė
presenility priešlaikinė senatvė
presentation 1. (pa)teikimas; 2. pristatymas, supažindinimas
presentiment nuojauta, nujautimas
preservation apsisaugojimas
preserving medicine profilaktinė medicina
pressure 1. spaudimas; 2. sunkumas, našta; 3. įtampa
pressured speech karštligiškas kalbėjimas (*hipomanijos, manijos, šizofrenijos paaštrėjimo metu*)
pressure gradient spūdžio gradientas
pressure sense spūdžio pojūtis
pressure-sensitive spot spūdžiui jautrus taškas
prestige prestižas
prestriate cortex prestriatinė žievė (*antrinė ir tretinė regimosios žievės zonos*)
presumption manymas, spėjimas, prielaida
presumptive manomas, spėjamas, galimas, tikėtinas
presumptious pernelyg pasitikintis savimi, išūlus
presuppose 1. iš anksto manyti; 2. turėti kaip prielaidą
presupposition spėjimas, prielaida

presynaptic priešsinapsinis
preterm viability prieš laiką gimusio kūdikio gyvybingumas
pretence 1. apsimetimas; 2. pretekstas
pretend 1. apsimesti, dėtis; 2. įsivaizduoti
pretest išankstinis testas
pretesting išankstinis testavimas
prevalence 1. paplitimas; 2. vyravimas
preverbal ikižodinis
prevent (su)trukdyti, užkirsti kelią
prevention (su)trukdymas, prevencija, išpėjimas
preventionism prevencija, profilaktika
prevention of accidents saugumo technika
preventive išpėjamas, apsauginis, prevencinis
preventive medicine prevencinė medicina
previse numatyti, išpėti
prevision numatymas
rewiring žr. **preprogramming**
priapism priapizmas, ilgalaikė skausminga erekcija
pricking pain duriantis skausmas
pride 1. išdidumas, pasididžiavimas; 2. puikybė, išpuikimas
primacy pirmumas, primatas, viršenybė
primacy effect pirmumo padarinys
prima facie lot. iš pirmo žvilgsnio
primal 1. pirminis, pirmykštis; 2. svarbiausias, pagrindinis
primal anxiety pirminis nerimas (*psichoanalizėje*)
primal horda pirmykštė orda (*psichoanalizėje*)
primal scene pirminė scena (*psichoanalizėje*)
primal repression pirminis išstūmimas (*psichoanalizėje*)
primal trauma pirminė trauma (*psichoanalizėje*)
primary 1. pradinis; 2. pirminis; 3. pagrindinis, svarbiausias
primary abilities pagrindiniai gebėjimai
primary amentia pirminė amencija (*genetinių veiksnių nulemta silpnaprotystė*)
primary anxiety pirminis (*automatinis*) nerimas (*psichoanalizėje*)
primary care pirminė slauga
primary circular reaction pirminė žiedinė reakcija (*J. Piaget teorijos terminas*)
primary colo(u)r pagrindinė spalva

primary cortex pirminė (*smegenų*) žievė
primary data pirminiai duomenys
primary dementia jaunatvinė silpnaprotystė
primary drive pirminė vara (*įgimtas fiziologinis poreikis*)
primary emotion pirminė / pamatinė emocija
primary gain pirminė nauda (*psichoanalizėje*)
primary memory trumpalaikė / pirminė atmintis
primate primatas
prime 1. pagrindinis, svarbiausias; 2. (*iš anksto*) supažindinti
priming užuomina, priminimas
primipara pirmakartė gimdyvė
primiparity pirmasis gimdymas
primitive 1. pirmykštis; 2. primityvus; 3. pradinis
primitivization primityvizacija
primordial 1. pirminis; 2. pradinis; 3. užuomazginis
principal pagrindinis, svarbiausias
principle 1. principas; 2. pradmuo; 3. taisyklė, dėsnis; 4. pagrindinė priežastis
prior 1. ankstesnis, pirmesnis; 2. svarbesnis, svaresnis
priority pirmumas, prioritetas
prisoner's dilemma kalinio dilema
privacy 1. atskirumas, nuošalumas; 2. asmeninis gyvenimas
private 1. privatus, asmeniškasis; 2. nuošalus; 3. slaptas
private event asmeninis įvykis
private opinion asmeninė nuomonė
private parts lyties organai
privates išoriniai lyties organai
private self privatusis aš
private speech asmeninė / egocentrinė šneka
privation nepriteklis, stoka, skurdas
privilege privilegija, (*ypatinga*) teisė, lengvata
proactive 1. proaktyvus; 2. iniciatyvus, veiksnus
proactive interference proaktyvioji interferencija
probabilism probabilizmas, agnostinė filosofinė doktrina
probability tikimybė

probable galimas, tikėtinas
probable error tikėtinoji paklaida
proband tiriamasis asmuo (*nuo kurio pradeda mas genetinis tyrimas*)
probation išbandymas, bandomasis laikas
probationary 1. bandomasis; 2. lygtinis
probationer 1. stažuotojas; 2. lygtinai nuteistas
probe zondas; zonuoti, (iš)tirti
problem 1. problema, klausimas; 2. uždavinys; 3. keblumas, sunkumas
problem behavio(u)r probleminis elgesys
problem box probleminė dėžė
problem checklist problemų katalogas
problem child sunkus vaikas
problem representation problemos pateiktis
problem solving problemos sprendimas
problem space problemos erdvė
problematic(al) probleminis, problemiškas, abejojamas
procedural procedūrinis, procesinis
procedural knowledge procedūrinės žinios
procedural memory procedūrinė atmintis
procedure 1. procedūra; 2. veikimo būdas, darbo tvarka; 3. atlikimo metodika
proceeding vyksmas, eiga, įvykis
proceptive behavio(u)r procepcinis elgesys (*poravimasi lengvinantis patelės elgesys*)
process procesas, vyksmas, eiga
processing apdorojimas
proclitic proklitikas (*vienskiemenis nekirčiuotas žodis, sudarantis su einančiu po jo vieną akcentuacinį vienetą*)
procreate daugintis, gimdyti
procreation dauginimasis, gimdymas, gyvybės davimas
prodigy nepaprastų gabumų žmogus
prodromal prodrominis, pranašingas (*apie gresiančios ligos požymį*)
prodrome prodromas, gresiančią ligą nurodantis požymis
produce 1. gaminti; 2. kurti; 3. pateikti; 4. sukelti; 5. produkuoti; 6. produkcija, rezultatas
product 1. produktas, gaminys; 2. rezultatas, padarinys
production 1. (su)darymas; 2. gamyba; 3. produkcija, kūrinys

production rule (su)darymo taisyklė
production system (su)darymo sistema
productive 1. produktyvus, našus; 2. derlingas
productiveness, productivity produktyvumas, našumas
product-moment correlation mišriojo momento koreliacija
profess 1. atvirai pripažinti; 2. išpažinti; 3. apsimesti
professed 1. atviras; 2. apsimestinis, netikras
profession 1. profesija, verslas; 2. viešas pri(si)pažinimas, pareiškimas
professional 1. profesinis; 2. profesionalų, profesionalus
professional-aptitude test profesinių gabumų testas
professional ethics profesinė etika
professionalism profesionalizmas, profesionalizacija
proficiency įgudimas, patyrimas, mokėjimas
profile 1. profilis; 2. kontūras
profit 1. nauda; 2. pelnas, pajamos
profitable pelningas, naudingas
profound 1. gilus; 2. visiškas; 3. sudėtingas
profound mental retardation labai didelis / sunkus protinis atsilikimas
progeny 1. giminė; 2. palikuonys
progeria progerija, priešlaikine senatve pasireiškianti paveldimoji liga
progesterone progesteronas (*steroidinis hormonas*)
progestin progestinas (*sintetinis hormonas*)
prognathy atsikišęs žandikaulis
prognosis prognozė, spėjimas, numatymas
prognostic test prognozinis testas
program, programme 1. programa; 2. planas
programmatic scheminis
programmed instruction programuotasis mokymas
programmed text programuotasis tekstas
programming programavimas
progress 1. judėjimas į priekį; 2. pažanga; 3. (*įvykių*) eiga
progression progresavimas, progresas, seka
progression index progreso rodiklis

progressive 1. pažangus; 2. progresuojantis; 3. laipsniškas
project 1. projektas, planas, sumanymas; 2. užduotis, tema
projection 1. projekcija; 2. projektavimas; 3. iškyšulys, atauga
projection area projekcinė sritis (*smegenų žievėje*)
projective device žr. **projective technique**
projective identification projekcinė identifikacija
projective play projekcinis žaidimas
projective technique projekcinė metodika
projective test projekcinis testas
proliferate 1. augti, plisti, vešėti; 2. daugintis
proliferation 1. daugėjimas, paplitimas; 2. proliferacija, vešėjimas
prominence 1. iškilumas; 2. reikšmingumas
prominence of the eyes išverstakumas
prominent 1. iškilus; 2. gerai matomas; 3. įžymus, garsus
promiscuity 1. įvairumas, nevienodumas; 2. mišrumas, susimaišymas; 3. promiskuitetas (*atsitiktiniai / nereguliuojami lytiniai santykiai*)
promiscuous 1. įvairus, įvairiarūšis; 2. mišrus, sumaišytas; 3. nedarantis skirtumo, nesirenkantis
promise 1. pažadas, prižadėjimas; 2. perspektyva, viltys
promnesia promnezija, tariamas pirmąkart patiriamų įvykių prisiminimas
promote 1. pagelbėti, skatinti; 2. paaukštinti, pakelti (*į aukštesnes pareigas*)
promotion 1. paaukštinimas; 2. skatinimas; 3. rėmimas
promotional reklaminis
promotion of health sveikatos palaikymas
prompt užuomina, pasakinėjimas
prompting method užuominų būdas
pronation pronacija, nugrėžimas: 1. delno pavertimas į apačią; 2. vidinio pėdos krašto nuleidimas; 3. gulėjimas kniūbsčia
proneness polinkis
prone position kniūbsčia kūno padėtis
pronounce 1. (iš)tarti; 2. paskelbti, pareikšti

pronounced 1. aiškiai išreikštas, ryškus; 2. iš-tartas

proof 1. įrodymas; 2. išbandymas, patikrinimas; 3. korektūra

proof-reader's illusion korektoriaus iliuzija

propaedeutic(al) įvadinis, propedeutinis

propagable 1. plintantis; 2. perduodamas paveldėjimu

propaganda propaganda

propagate 1. skleisti, platinti; 2. dauginti(s), veisti(s); 3. perduoti paveldėjimu

propagation 1. skleidimas, platinimas; 2. dauginimas(is), veisimas(is)

propensity polinkis

proper 1. (pri)deramas, tinkamas; 2. tikras, teisingas; 3. būdingas; 4. visiškas

property 1. ypatybė, savybė; 2. nuosavybė, turtas

prophase profazė, pirmoji ląstelių dalijimosi fazė

prophecy pranašystė, pranašavimas, numatymas

prophylactic apsauginis, profilaktinis

prophylaxis profilaktika, apsauga (*nuo ligų*)

propinquity 1. artimumas, gretimumas; 2. giminingumas, panašumas

proportion 1. proporcija, santykis; 2. proporcingumas; 3. dalis; 4. dydis, mastas

proportional proporcingas, proporcinis

proportionality proporcingumas

proposal pasiūlymas, teikiny (*svarstymui*)

proposition 1. teiginys, tvirtinimas; 2. (pa)siūlymas, projektas

propositional teiginių

propositional analysis teiginių analizė

propositional calculus teiginių ryšių nustatymas

propositional network teiginių tinklas

propositional representation teiginių pateiktis

proprietary medicine patentuotas vaistas

propriety 1. teisingumas, tinkamumas; 2. padarumas

proprioception propriocepcija

proprioceptor proprioceptorius

proprium individualybė, savastis (*G. Allporto teorijos terminas*)

prosencephalon priekinės smegenys

prosocial prosocialus

prosodic prozodinis

prosody prozodija

prosopagnosia prozopagnozija (*neurologinis sutrikimas, pasireiškiantis veidų neatpažinimu*)

prospect 1. perspektyva; 2. ateities vaizdas, planas

prosthesis protezas; protezavimas

prostrate 1. išsitiesęs, kniūbsčias; 2. išsekęs, sugniuždytas

prostration 1. gulėjimas kniūbsčia; 2. išsekimas, nusilpimas

protagonist protagonistas, pagrindinio vaidmens atlikėjas

protanomaly protanomaliija (*raudonai spalvai jautrių receptorių nenormalus funkcionavimas*)

protanopia protanopija (*aklumas raudonai spalvai*)

protect 1. (ap)ginti, (ap)saugoti, pridengti; 2. globoti

protection 1. (ap)gynimas, (ap)saugojimas; 2. globojimas, globa

protective 1. ginamasis, apsauginis; 2. globėjiškas

protective reflex apsauginis refleksas

protector 1. gynėjas, saugotojas; 2. globėjas; 3. apsauga

protectory beglobių vaikų ir nepilnamečių nusikaltėlių įstaiga

protein baltymas

protensity psichinio proceso trukmės potyris

protest protestas; protestuoti

prothetic protetinis, kiekybinis (*pokytis*)

protocol protokolas

protogyny protoginija

protolanguage prokalbė

protopathic pirminis, protopatinis

protoplasm protoplazma

prototaxis prototaksis

prototype prototipas, pirmavaizdis

proud 1. išdidus, pasipūtęs; 2. iškilnus, išpūdingas

prove 1. įrodyti, patvirtinti; 2. (iš)bandyti; 3. pasirodyti, paaiškėti

proveable įrodomas

proverb test patarlių testas

provision 1. aprūpinimas, tiekimas; 2. atsargumo priemonės

provisional 1. laikinas; 2. išankstinis, parengiamasis

provocation 1. provokavimas, kurstymas, iššūkis; 2. erzinimas

provocative 1. provokuojantis, gundantis; 2. erzinantis

provoke 1. (iš)provokuoti; 2. gundyti; 3. (su)erzinti

proxemics proksemika (*erdvės naudojimo įvairiose situacijose tyrimas*)

proximal proksimalus: 1. esantis arčiau kūno vidurio; 2. artimas, glaudžiai susijęs

proximal receptor proksimalus receptorius

proximal response proksimalus atsakas

proximate 1. artimiausias; 2. netarpiškas, tiesioginis

proximate cause tiesioginė priežastis

proximity artimumas

proximity grouping law grupavimo pagal artimumą dėsnis

proximity of blood artima giminystė

proximodistal development proksimodistalinė raida (*nuo kūno centro link galūnių*)

prudence 1. protingumas; 2. apdairumas; 3. taupumas

prudent 1. protingas, išmintingas; 2. apdairus, atsargus

prudery apsimestinis drovumas, perdėtas skrupulingumas

pruning nunykimas (*perteklinių neuronų ir sinapsių*)

prurience gašlumas

pruritus lot. niežėjimas

pselaphesia taktilinis jautrumas

psellism(us) mikčiojimas

pseud(o)- pseud(o)- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su netikrumu, tariamumu, dirbtinumumu*)

pseudaphia taktilinio jautrumo sutrikimas

pseudoangina pseudoangina, funkcinis krūtinės skausmas

pseudoconditioning tariamasis sąlygojimas

pseudocycsis tariamasis nėštumas

pseudodementia pseudodemencija

pseud(o)esthesia pseudoestezija, taktilinio jautimo iliuzija

pseudohallucination pseudohaliucinacija

pseudohermaphrodite pseudohermafroditas

pseudoinsomnia tariamoji nemiga

pseudo-isochromatic charts pseudoizochromatinės lentelės

pseudolalia pseudolalija, beprasmis vapėjimas

pseudologia fantastica (*fantastinė*) pseudologija (*psichikos sutrikimas: įsivaizduojamų dalykų ir tikrų faktų painiojimas*)

pseudology pseudologija, melo tyrimas

pseudomalady tariama / įsivaizduojama liga

pseudomemory tariamas atsiminimas

pseudomnesia pseudomnezija (*psichikos sutrikimas: tariamai prisimenami nebūti įvykiai*)

pseudophone pseudofonas (*įrenginys, sukeičiantis garsų vietą erdvėje*)

pseudopsychology pseudopsichologija

pseudopsychosis pseudopsichozę

pseudoreminiscence pseudoreminiscencija, prasimanymas

pseudoretardation tariamasis atsilikimas

pseudoscience pseudomokslas

pseudoscope pseudoskopas (*optinis prietaisas, sukeičiantis atvaizdus abiejų akių tinklainėse*)

pseudosmia uoslės haliucinacija

psi psi: 1. graikiška raidė ψ , simbolizuojanti psichologiją; 2. parapsichologų tiriami reiškiniai

psilocybin psilocibinas (*haliucinogenas*)

psi-missing nesanti psi (*parapsichologijos eksperimentų sąvoka*)

psittacism psitacizmas (*mechaninis žodžių ar frazių kartojimas*)

psychache psichologinis / dvasinis skausmas

psychagogy psichagogija (*permokymo metodas, pabrėžiantis asmens ir socialinės aplinkos ryšį*)

psychalgia psichalgija (*sutrikimai, kurių svarbiausi simptomai – psichinės kilmės skausmai*)

psychastenia psichastenija

psyche siela, dvasia, psichika

psychiatric(al) psichiatriinis, psichiatrijos
psychiatrics žr. **psychiatry**
psychiatry psichiatrija
psychiatrist psichiatrias
psychic 1. dvasinis, psichinis; 2. aiškiaregis; parapsichologinis; 3. aiškiaregys, mediumas
psychical psichinis, dvasinis
psychic blindness psichinis aklumas
psychic determinism psichinis determinizmas
psychic energy psichinė energija (*psichoanalizėje*)
psychic numbing psichinis stingulys
psychic trauma psichinė trauma
psychic vaginismus psichinis vaginizmas
psychism psichizmas
psychoacoustics psichoakustika
psychoactive substance / drug psichoaktyvioji / psichotropinė medžiaga
psychoanalysis psichoanalizė
psychoanalyst psichoanalitikas
psychoasthenia psichastenija
psychobiography psichobiografija
psychobiology psichobiologija
psychocatharsis psichokatarsis
psychochemistry psichochemija
psychodelia psichodelija
psychodelic 1. psichodelinis, sukeliantis haliucinacijas; 2. absurdiškas, įmanrus
psychodiagnosis psichodiagnozė
psychodiagnosics psichodiagnostika
psychodometer psichodometras (*prietaisas psichinių procesų greičiui matuoti*)
psychodrama psichodrama
psychodynamic psichodinaminis
psychodynamics psichodinamika
psychoeducational psichopedagoginis
psychoendocrinology psichoendokrinologija
psychogalvanic response (PGR) žr. **galvanic skin response**
psychogalvanometer psichogalvanometras
psychogenesis psichogenėzė
psychogenetic psichogenetinis
psychogenetics psichogenetika
psychogenic psichogeninis, psichinės kilmės
psychogenic disorder psichogeninis sutrikimas

psychogenic fugue psichogeninė fuga
psychogenic mutism psichogeninė nebylystė
psychogeny psichogenija (*psichikos sutrikimas, atsiradęs dėl psichinės traumos*)
psychogeriatrics psichogeriatrija
psychogram psichograma (*individo tyrimo standartizuotais testais profilis*)
psychography psichografija
psychohistory psichoistorija
psychohygiene psichohigiena
psychoid psichoidas
psychokinesis psichokinezė
psycholagny psicholagnija (*vaizduotės sukeltas seksualinis susijaudinimas*)
psycholepsy psicholepsija, trumpalaikis psichinis prislėgtumas
psycholinguistics psicholingvistika
psychological psichologinis, psichologijos, psichologiškas
psychological abuse psichologinis smurtas
psychological assessment psichologinis įvertinimas
psychological autopsy psichologinė autopsija (*potirtinė galimų asmens mirties priežasčių analizė*)
psychological dependence psichologinė priklausomybė
psychological distance psichologinis atstumas
psychological me psichologinis aš
psychologism psichologizmas
psychologist psichologas
psychologistic psichologistinis: 1. paviršutiniškai primenantis psichologiją; 2. perdėtas psichologijos žargonu vartojimas aiškinant kai kuriuos reiškinius
psychologist's fallacy psichologo klaida (*interpretuojant*)
psychology psichologija
psycholeptic psicholitinis (*susijęs su haliucinogeninėmis ar psichodelinėmis medžiagomis*)
psychometric psichometrinis
psychometrician psichometrijos specialistas
psychometrics psichometrija
psychometrist žr. **psychometrician**
psychometry žr. **psychometrics**

- psychomimetic** psichomimetinis (*primenantis natūralų psichinį procesą*)
- psychomotor** psichomotorinis
- psychomotor agitation** psichomotorinis susijaudinimas / psichomotorinė ažitacija
- psychomotor retardation** psichomotorinis atsilikimas
- psychomotor stimulant** psichomotorikos stimuliatorius
- psychoneural** psichonervinis
- psychoneuroimmunology** psichoneuroimunologija
- psychoneurosis** psichoneurozė
- psychoneurotic** psichoneurozinis
- psychonomic** psichonominis (*susijęs su tuo, kas dėsninga psichologijoje*)
- psychonomics** psichonomika
- psychonosis** žr. **psychosis**
- psychonosology** psichonozologija (*sisteminė psichikos sutrikimų klasifikacija*)
- psychooncology** psichoonkologija
- psychopath** psychopatas
- psychopathic** psychopatinis, psychopatiškas
- psychopathic personality** psychopatiška asmenybė
- psychopathologist** psychopatologas
- psychopathology** psychopatologija: **1.** psichikos ir elgesio sutrikimai; **2.** žr. **patopsychology**
- psychopathy** psychopatija
- psychopedics** psychopedija, klinikinė vaiko psichologija
- psychopharmacology** psychofarmakologija
- psychopharmacotherapy** psychofarmakoterapija
- psychophysical** psychofizinis
- psychophysics** psychofizika
- psychophysiological** psychofiziologinis
- psychophysiology** psychofiziologija
- psychoplegic** psychopleginis (*susijęs su neuroleptinėmis medžiagomis*)
- psychoprophylaxis** psychoprofilaktika (*mokymo sistema, rengianti moteris gimdymui*)
- psychosexual** psychoseksualinis
- psychosis** psychozė
- psychosocial** psychosocialinis
- psychosocial deprivation** psychosocialinė deprivacija
- psychosocial stressor** psychosocialinis stresorius
- psychosomatic** psychosomatinis
- psychosomatic disorder** psychosomatinis sutrikimas
- psychosomatic medicine** psychosomatinė medicina
- psychosomatics** psychosomatika
- psychosurgery** psychochirurgija
- psychosynthesis** psychosintezė
- psychotechnician** psychologinių ir pedagoginių testų pateikėjas
- psychotechnics** psychotechnika
- psychotherapeutic** psychoterapinis
- psychotherapist** psychoterapeutas
- psychotherapy** psychoterapija
- psychotic** psychozinis, psychotinis, susijęs su psychoze
- psychotic episode** psychozinis priepuolis
- psychotic features** psychoziniai požymiai
- psychoticism** **1.** psychotizmas (*psichinė būseną*); **2.** psychotiškumas (*asmenybės bruožas*)
- psychotic mannerism** psychozinis įprotis (*su psychoze susiję dažnai kartojami judesiai*)
- psychotic surrender** psychozinė kapituliacija
- psychotogenic** psychozogeninis
- psychotomimetic** psychozomimetinis, imituojantis psychozė
- psychotropic** psychotropinis, psychoaktyvus
- psychralgia** psychralgija (*šalčio sukeliama skausmai*)
- psychrophilic** psychrofilinis (*šaltį mėgstantis*)
- psychrotherapy** psychroterapija, gydymas šalčiu
- ptosis** ptozė, nusileidimas, nudribimas
- puberal** subrendęs
- puberty** lytinis (su)brendimas
- puberty rite** iniciacijos ritualas
- pubes** gakta
- pubescence** **1.** lytinis (su)brendimas; **2.** pūkeliai, plaukeliai
- pubescent** lytiškai subrendęs
- public** gaktos; susijęs su išoriniais lyties organais
- public** **1.** viešas, atviras; **2.** visuomeninis, valstybinis; **3.** visuomeniškas, pilietiškas

public health sveikatos apsauga
publicity viešumas
public opinion viešoji nuomonė
public relations viešieji ryšiai
public self viešasis aš
public-speaking anxiety viešo kalbėjimo baimė
puddy drovumas
puenda (*moters*) išoriniai lyties organai
puerile vaikiškas
puerility vaikiškumas
puerpera gimdyvė
puerperal po gimdymo
puerperium laikotarpis po gimdymo (*42 dienos*)
pugnacious mėgstantis ginčytis
pugnacity polinkis peštis
pulmonary plaučių, plautinis
pulsate pulsuoti, plakti, virpėti
pulsation pulsavimas, pulsacija
pulse 1. pulsas, tvinksnis; 2. nuotaika; 3. ritmas
pulse rate pulso dažnis
pulvinar pagalvis (*užpakalinė tarpinių smegenų gumburo dalis*)
punch drunk gavęs galvos traumą
punctate(d) taškuotas, taškinis
punctual punktualus, tikslus
punctuality punktualumas, tikslumas
punish (nu)bausti, šurkščiai elgtis
punisher 1. baudėjas; 2. baudiklis
punishment 1. nubaudimas; 2. bausmė, nuobauda
punitive baudžiamasis
pupil vyzdys
pupillary reflex vyzdžio refleksas
pure 1. grynas; 2. švarus
pure alexia grynoji aleksija
pure hue grynoji spalva
pure tone grynasis tonas
purification 1. (apsi)valymas; 2. gryninimas
purify 1. grynumas; 2. tyrumas
Purkinje afterimage Purkinės povaizdis
Purkinje cell Purkinės ląstelė
purple purpurinė spalva
purpose tikslas, paskirtis, ketinimas
purposive 1. tikslingas; 2. ryžtingas
purposiveness tikslingumas

purposive sampling tikslinga atranka
pursuance 1. vykdymas, laikymasis; 2. persekiojimas, ieškojimas
pursue 1. vykdyti; 2. siekti (*tikslo*), ieškoti; 3. tęsti
pursuit 1. siekimas, vaikymasis; 2. persekiojimas; 3. pomėgis
pursuitmeter judančio objekto sekimą registruojantis prietaisas
pursuit movement sekamasis akies judesys
pursuit reaction sekimo reakcija
putative tariamas, spėjamas
putrid sušvinkęs, dvokus (*vienas iš stereocheminės teorijos kvapų*)
puzzle 1. galvosūkis; 2. sunkus / keblus klausimas
Pygmalion effect Pigmaliono reiškinys (*kito asmens lūkesčius atitinkantis elgesys*)
pyknic type piknikas (*storas, storo stuomens žmogus pagal E. Kretschmerio kūno sandaros tipologiją*)
pyknolepsy piknolepsija (*lengva epilepsijos forma*)
pyramidal cell piramidinė ląstelė (*galvos smegenų žievėje*)
pyramidal tract žievinis nugaros smegenų laidas
pyrolagnia pirolagnija, erotinė piromanija (*ugnies ar gaisro sukeliamas lytinis susijaudinimas*)
pyromania piromanija (*liguistas potraukis paodeginėti*)
pyrophobia pirofobija (*liguista ugnies baimė*)

Q

Q data Q duomenys (*klausimynais gauti duomenys*)

Q method Q metodika (*klausimynų taikymas tyrimui*)

Q sort Q rūšiavimas

Q test Q testas

quack šundaktaris

quadrangular therapy keturkampė (*sutuoktinių*) psichoterapija

quadrantopia žr. **quadrantanopsia**

quadrant kvadrantas

quadrantanopsia kvadrantinė anopsija (*ketvirtadaliu regos lauko funkcionavimo sutrikimas*)

quadrantic hemianopsia žr. **quadrantanopsia**

quadrigemina keturkalnis

quadrilateral keturšonis

quadripareisis žr. **tetraparesis**

quadriplegia žr. **tetraplegia**

quadruped keturkojis

quaggy suglebęs, sudribęs

quake šiurpulys, drebulys

quale kokis (*požymis, lemiantis psichinės patirties prigimtį ir specifiką*)

qualification 1. kvalifikacija; 2. apribojimas, pataisymas; 3. išlyga, sąlyga

qualified kvalifikuotas, tinkamas

qualifier 1. skiriamasis požymis; 2. apibrėžiamasis žodis; 3. kvalifikatorius

qualify 1. įgyti kvalifikaciją; 2. kvalifikuoti, vertinti; 3. pažymėti, apibrėžti

qualitative data kokybiniai duomenys

qualitative research kokybinis tyrimas

quality 1. kokybė, rūšis; 2. ypatybė, savybė

quality of life gyvenimo kokybė

qualm 1. nuogąstavimas; 2. šleikštulys, koptumas

quanta 1. kiekis, suma; 2. dalis; 3. kvantas

quantal hypothesis kvantų hipotezė

quantifiable kiekybiškai įvertinamas / nustatomas

quantifier 1. kvantorius; 2. kvantifikatorius

quantify nustatyti kiekį, išmatuoti ir įvertinti skaičiais

quantitative kiekybinis, kiekinis

quantitative data kiekybiniai duomenys

quantitative research kiekybinis tyrimas

quantity kiekis, kiekybė

quartile kvartilis

quartile deviation kvartilinis nuokrypis

quartimax rotation ortogonalusis sukinyš

quasi lyg, tar(y)tum, neva

quasi- kvazi- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su tariamumu, netikrumu*)

quasi-aggression kvaziagresija

quasi-experimental research kvaziekspertimentinis tyrimas

quasi group kvazigrupė

quasi need kvaziporeikis (*nebiologinis poreikis*)

quasi-reality kvazirealybė

quaver 1. balso virpėjimas; 2. ištarti drebančiu balsu

queasy 1. šleikštus; 2. jaučiantis šleikštulį, negaluojuantis

queer 1. keistas; 2. negaluojuantis, jaučiantis galvos svaigimą

querulant aimanuoklis (*nuolat besiskundžiantis, nepatenkintas, įtarus ligonis*)

question 1. klausimas; 2. problema, dalykas

questionable 1. abejotinas, ginčijamas; 2. įtarinas

questioning klausinėjimas, kvota, apklausa
questionnaire klausimynas, anketa, apklausos lapas
quick 1. greitas, spartus; 2. vikrus, gyvas; 3. su-
pratingas; 4. aštrus
quickening pirmieji vaisiaus judesiai
quickness greitumas, spartumas
quick with child nėščioji
quid pro quo *lot.* paslauga už paslaugą (*su sek-
sualiniu priekabiavimu siejama frazė*)
quiescence ramybė, poilsis
quiet 1. ramus, tylus; 2. paslėptas, slaptas
quintile kvintilis (*įverčių skirstinio penktadalis*)
quiver drebėti; drebėjimas
quiz 1. apklausa, apklausinėjimas; 2. viktorina
quota 1. kvota, dalis, kiekis; 2. norma
quotidian 1. kasdienis; 2. banalus, nuvalkiotas
quotient 1. koeficientas; 2. dalmuo

R

rabies pasiutligė

race 1. rasė; 2. giminė, kilmė, tauta; 3. veislė, rūšis

race differences rasiniai skirtumai

race prejudice rasiniai prietarai

racial rasinis, rasių

racialism žr. **racism**

racialist rasistas

racial memory / unconscious žr. **collective unconscious**

racism rasizmas

radial radialusis: 1. spindulinis; 2. stipininis

radial artery stipininė arterija

radial nerve stipininis nervas

radiance 1. spindesys, švytėjimas; 2. spinduliuotumas

radiant energy spinduliuotimo energija

radiate spinduliuoti, švytėti

radiation spinduliuavimas, radiacija

radiation exposure veikimas radioaktyviaisiais spinduliais

radiation sickness spindulinė liga

radical 1. radikalus; 2. esminis; 3. šakninis

radical behavio(u)rism radikalusis biheviorizmas

radicalism radikalizmas

radicular šaknelinis

radioactive isotope radioaktyvusis izotopas

radioactivity radioaktyvumas

radiodiagnosis rentgenodiagnostika

radiogenic radiogeninis, spindulinės kilmės

radiogram rentgenograma

radioisotope scan radioizotopinis nuskaitymas

radiology radiologija (*mokslas apie spindulinės energijos poveikį organizmui ir jos panaudojimą medicinoje*)

radiometer radiometras

radiometry radiometrija

radioreceptor radioreceptorius

radiosensitivity jautrumas spinduliams

radix šaknis, logaritmo pagrindas

rage įniršis, siautėjimas

railway illusion žr. **Ponzo illusion**

ramification 1. šakojimasis; 2. atšakos

ramose, remous šakotas; atsišakojęs

rampage 1. stiprus susijaudinimas; 2. šėlimas, siautėjimas

ramp movement lėtas / lygus judesys

ramus šaka (*kraujagyslės, nervo*)

random atsitiktinis

random-access memory operatyvioji / tiesioginės kreipties atmintis

random activity atsitiktinė (*be akivaizdaus tikslo*) elgsena

randomization randomizacija, atsitiktinis parinkimas

randomize randomizuoti, atsitiktinai parinkti

randomized-group design atsitiktinai parinktų grupių planas

randomness atsitiktinumas

random-number table atsitiktinių skaičių lentelė

random observation atsitiktinis stebėjimas

random sample atsitiktinė imtis

range 1. sritis, sfera; 2. ribos, nuotolis; 3. diapazonas; 4. plotis

rank 1. rangas, laipsnis; 2. eilė, greta

rank correlation ranginė koreliacija

ranking sutvarkymas

rank order rangų eilė

rape (iš)žaginimas, (iš)prievartavimas

raphe siūlė

raphe nucleus siūlės branduolys (*serotogeninių neuronų grupė smegenyse*)

rapid eye movements (REM) greiti akių judesiai (*miego fazė*)

rapport ryšys, (*tarpusavio*) santykiai

rapprochement nuoširdūs santykiai (*tarp asmenų ar grupių*)

rapture žavėjimasis, ekstazė, džiūgavimas

rare retas, retai pasitaikantis

rate 1. greitis, sparta; 2. koeficientas, rodiklis; 3. vertinti, nustatyti

ratee vertinamasis

rate of change kitimo greitis

rate of mortality mirtingumas

rater vertintojas

rating reitingas, (į)vertinimas

rating scale vertinimo skalė

ratio 1. santykis, proporcija; 2. koeficientas

ratiocinate logiškai samprotauti

ratiocination logiškas samprotavimas

ratio estimation santykio įvertinimas

ratiomorphic raciomorfinis, susijęs su neįsisoninamais racionaliais psichiniais procesais

ration 1. davinys, racionas; 2. maisto produktai

rational 1. protingas, racionalus; 2. saikingas

rationale 1. logiškas išaiškinimas; 2. logiškas pagrindas

rational emotive therapy racionalioji emocijų terapija

rational equation racionalioji lygtis

rationalism racionalizmas

rationalist racionalistas

rationality protingumas, racionalumas

rationalization racionalizacija, racionalinimas

rational psychology racionalioji psichologija (*filosofinė psichologija, priešinga empirinei*)

rational psychotherapy racionalioji psichoterapija

ratio reinforcement proporcinga pastipra

ratio scale santykių skalė

rave kliedėti, siautėti

raving madness siautėjimasis pamišimas

raw data pradiniai / pirminiai duomenys

react reaguoti, priešintis

reactance reaktansas (*nemaloni būseną, kylanti dėl suvoktos grėsmės asmens laisvei*)

reaction 1. reakcija; 2. reagavimas; 3. atoveikis, atoveiksmis

reaction formation priešinga reakcija (*psichanalizėje*)

reactivate atnaujinti, atgaivinti, atgyti

reactivation of memory atsiminimų atgaivinimas

reactive reaguojantis, reaktyvus

reactive attachment disorder reaktyvusis prieraišumo sutrikimas

reactive depression reaktyvioji / egzogeninė depresija

reactivity reaktyvumas

reactology reaktologija

readability išskaitomumas, aiškumas

readaptation readaptacija, adaptacijos atkūrimas

readiness 1. parengtis; 2. sumanumas, nuovokumas

reading 1. skaitymas; 2. parodymas, rodmuo; 3. ištrauka

reading age skaitymo amžius

reading disability skaitymo negalia

reading readiness parengtis skaityti

reading span skaitymo aprėptis (*vienos akies fiksacijos metu suvoktų ženklų kiekis*)

readmission pakartotinis priėmimas (*į ligoninę*)

readout parodymas, rodmuo

reafference grįžtamoji aferentacija (*grįžtamasis ryšys atliekant veiksmą*)

real 1. tikras, realus; 2. tikroviškas; 3. nedirbtinis, gyvas

realism realizmas

realist realistas

realistic realistinis, tikroviškas

real(istic) anxiety realusis / objektyvusis nerimas

reality tikrovė, realybė

reality adaptation prisitaikymas prie tikrovės

reality principle tikrovės principas (*psichoanalizėje*)

reality testing tikrovės tyrimas / įvertinimas

real self realusis aš

reanimation reanimacija, (at)gaivinimas

reappraisal perkainojimas, pervertinimas (*iš naujo*)

rearrange pertvarkyti, pakeisti

rearrangement pertvarkymas

reason 1. priežastis, pagrindas, argumentas; 2. protas, supratimas

reasonable 1. protingas, supratingas; 2. pagrįstas, nuosaikus; 3. priimtinas; 4. prideramas, tinkamas

reasoning 1. protavimas, samprotavimas; 2. pagrindimas, argumentacija

reasonless 1. neprotingas; 2. nepagrįstas

reassess pergalvoti, iš naujo įvertinti

reassurance 1. patikinimas; 2. atgautas pasitikėjimas

reassure 1. patikinti; 2. nuraminti

rebalancing pusiausvyros atkūrimas

rebellion 1. sukilimas, maištas; 2. priešinimasis; 3. pasipiktinimas

rebellious 1. maištingas, maištaujantis; 2. nedrausmingas

rebelliousness maištingumas

rebirth fantasy atgimimo fantazija

rebound effect (*fiziologinių funkcijų*) grąžos efektas

rebus rebusas

recall 1. prisiminti, atkurti, atgaminti; 2. atgamimas

recapitulation 1. glaustas (pa)kartojimas; 2. rekapituliacija

receipt gavimas

receiver gavėjas, priėmėjas

recency naujumas, naujovė

recency effect naujumo poveikis

reception recepcija, (*dirgiklių energijos*) priėmimas

receptive 1. imlus, juslus; 2. receptinis, susijęs su jutimais

receptive field receptinis laukas

receptive language receptinė / suvokiamoji kalba

receptivity imlumas, (su)gebėjimas priimti

receptor receptorius

receptor potential receptinis potencialas

receptor site (*mediatoriui*) jautri ląstelės vieta

recess 1. pertrauka; 2. erdmė; 3. įpjova, įduba

recession 1. pasitraukimas, pasišalinimas; 2. nuosmukis, recesija

recessive recesyvinis, nustelbiamasis

recessive gene recesyvinis genas

recessiveness recesyvumas

recidivism recidyvizmas

recipathy abipusė simpatija

recipe receptas

receptance 1. gavimas, imlumas; 2. gebėjimas priimti

recipient recipientas: 1. gavėjas; 2. priėmėjas; 3. imtuvas

reciprocal 1. abipusis, atsakomasis; 2. atitinkamas; 3. atvirkštinis

reciprocal altruism abipusis / savitarpio altruizmas

reciprocal determinism savitarpio determinizmas

reciprocal inhibition abipusis / savitarpio slopinimas

reciprocal innervation kūno organų tarpusavio inervacija

reciprocity 1. abipusiškumas; 2. tarpusavio sąveika; 3. apgręžiamumas

recitation 1. deklamavimas; 2. (iš)vardijimas

recite 1. atmintinai sakyti; 2. išvardyti (*faktus*); 3. pasakoti, (iš)dėstyti

recode iškoduoti

recoding iškodavimas

recognition 1. atpažinimas; 2. pripažinimas

recognition procedure / method atpažinimo metodika

recognition span atpažinimo apimtis

recognition vocabulary žr. **passive vocabulary**

recognitory assimilation atpažįstamoji asimiliacija

recognizable atpažįstamas

recognize 1. atpažinti; 2. pripažinti; 3. suprasti

recollect atsiminti, prisiminti

recollection at(si)minimas, prisiminimas

recombination rekombinacija, pertvarkymas

recommence atnaujinti, iš naujo pradėti

recompensation rekompensacija

reconditioning pakartotinis sąlygojimas

reconstruction 1. perstatymas, pertvarkymas; 2. atstatymas; 3. atkūrimas

reconstructive memory atkuriamoji atmintis

record 1. įrašas, užrašas; 2. dokumentas, protokolas

recorder registratorius, protokolinkas
recording 1. įrašymas, įrašas; 2. registracija, užrašymas
recover 1. atsitaisyti; 2. atgauti, susigrąžinti, atsigauti
recovery 1. pasveikimas, at(si)gavimas; 2. (*informacijos*) atkūrimas
recreation at(si)gaivinimas, jėgų atgavimas
recreative atgaivinantis, atkuriantis jėgas
recrudescence atsinaujinti, vėl paaštrėti
recrudescence atkrytis, (*ligos*) pablogėjimas
recruit naujokas, naujas narys
recruiting verbavimas, komplektavimas
recruitment 1. verbavimas, papildymas; 2. komplektavimas; 3. klausos jautrumo padidėjimas viršslenkstinam garsui
rectal rektalinis, susijęs su tiesiąja žarna
rectification atitaisymas, ištaisymas, ištiesinimas
rectify 1. atitaisyti, ištaisyti; 2. sureguliuoti, suderinti
rectitude 1. tiesumas, sąžiningumas, dorumas; 2. teisingumas
rectilinear tiesinis
rectilinearity tiesumas
rectus muscle tiesusis raumuo
recuperate 1. atgauti (*jėgas*); 2. atsigauti, pasveikti, išgyti
recuperation jėgų atgavimas, pasveikimas, išgijimas
recuperative padedantis atgauti jėgas
recur 1. sugrįžti; 2. atsikartoti
recurrence 1. pasikartojimas, sugrįžimas; 2. atkrytis
recurrent 1. kartojamas, pasikartojantis, periodinis; 2. grįžtamasis
recurring-figures test pasikartojančių figūrų testas (*atminčiai įvertinti*)
recycling pasikartojimas, ciklo atnaujinimas
red blindness / red-green blindness žr. **daltonism**
reintegration atkūrimas, reintegracija
redirected behavior kitakryptis / kita kryptimi nukreiptas elgesys
redistribution perskirstymas
red nucleus raudonasis branduolys

reduce 1. (su)mažinti, (su)silpninti; 2. pažeminti; 3. sutrumpinti; 4. suvesti
reduced 1. sumažintas, sumažėjęs; 2. pablogėjęs; 3. redukuotas
reduced cue redukuotas signalas
reducible sumažinamas, redukuojamas
reducibility redukuojamumas, prastinamumas
reductio ad absurdum lot. pavertimas absurdu
reduction 1. (su)mažinimas, (su)mažėjimas; 2. pažeminimas; 3. redukcija
reduction(al) division redukcinis (*lqstelės*) dalijimasis
reductionism redukcionizmas
reduction screen redukcinis ekranas
reductive sumažinantis, suprastinantis
redundancy perteklius, gausybė
redundant 1. perteklinis, nereikalingas; 2. dubiuojamasis, atsarginis
reduplicate dvejinti, kartoti
reduplication 1. dvejinimas, kartojimas; 2. dvigubinimas, reduplikacija
reeducation permokymas
reenactment patirto įvykio atkūrimas
reevolution reevoliucija (*laipsniškas psichinių funkcijų atgavimas po epilepsijos priepuolio*)
reexamination pakartotinis tyrimas
refer 1. minėti; 2. nurodyti; 3. remtis; 4. turėti ryšį
reference 1. paminėjimas; 2. nuoroda; 3. informacija
reference axes polinė ašis
reference group referentinė grupė
reference of pain / referred pain atspindėtasis skausmas
referency referentiškumas
referent referentas
referral perdavimas, persiuntimas
referred sensation atspindėtasis pojūtis (*subjektyviai lokalizuojamas kitoje nei dirginama vietoje*)
refinement 1. valymas, (nu)dailinimas; 2. (iš)tobulinimas, patobulinimas
refixation pakartotinis fiksavimas
reflect 1. at(si)spindėti; 2. pavaizduoti; 3. (ap)galvoti, (ap)mąstyti
reflectance atspindėjimas (*šviesos spindulių*)

- reflected** atspindėtas
- reflection** 1. at(si)spindėjimas, atspindys; 2. atvaizdas; 3. apgalvojimas, svarstymas, apmąstymas; 4. savęs pažinimas
- reflective** refleksyvus, apmąstantis
- reflective abstraction** apmąstytas abstrahavimas (*J. Piaget teorijos terminas*)
- reflectivity-impulsivity** / **reflection-impulsivity** mąslumas ir (ar) impulsyvumas (*kognityvinio stiliaus matmuo*)
- reflex** refleksas, reakcija
- reflex arc** refleksio lankas
- reflex center** refleksio centras (*jame juntamasis impulsas virsta judinamuoju*)
- reflex circuit** žr. **reflex arc**
- reflex inhibition** refleksio slopinimas
- reflexive behavior** refleksinis (*nevalingas*) elgesys
- reflexivity** refleksyvumas
- reflexogenic** refleksogeninis, sukeliantis refleksą
- reflexogenous zone** refleksogeninė zona
- reflexology** refleksologija
- reflexotherapy** refleksoterapija
- reform** 1. pertvarka, reforma; 2. atitaisymas, pagerinimas
- reformation** 1. pertvarkymas, reformavimas; 2. per(si)auklėjimas
- refract** laužti (*spindulius*)
- refraction** lūžimas, lūžis, refrakcija
- refraction** / **refractive index** lūžio rodiklis
- refractive** laužiantis, lūžimo, refrakcijos
- refractiveness** lūžtamumas
- refractory** nepaveikiamas, nesuvaldomas, refrakterinis
- refractory period** refrakterinis / nejaudros periodas
- reframing** performulavimas, perkeitimas
- refrangible** lūžtamas
- refresh** 1. (at)gaivinti; 2. atsigavinti; 3. aprūpinti, papildyti
- refusal** atsisakymas, atmetimas
- refuse** atsisakyti, atmesti, nepriimti
- refutable proposition** paneigiamasis teiginys
- refutation** atmetimas, sugriovimas, paneigimas
- refute** atmesti, sugriauti, paneigti
- regain consciousness** atgauti sąmonę, atsigauti
- regard** 1. dėmesys, rūpinimasis; 2. pagarba, palankumas
- regenerate** 1. atgimti, atgyti; 2. atkurti; 3. regeneruoti
- regeneration** 1. (*dvasinis*) atgimimas, atkūrimas; 2. regeneravimas, regeneracija
- regenerative** 1. atgimstantis, atsikuriantis; 2. generacinis
- regimen** 1. režimas, nustatyta tvarka; 2. valdymas
- region** sritis, tarpnis
- regional anesthesia** vietinis skausmo malšinimas
- region of rejection** atmetimo sritis
- register** 1. žurnalas, registras, sąrašas; 2. įrašas
- regnancy** vyravimas
- regression** 1. atžanga, grįžimas į ankstesnę būklę; 2. regresija
- regression analysis** regresinė analizė
- regression coefficient** regresijos koeficientas
- regression curve** regresijos kreivė
- regression equation** regresijos lygtis
- regression toward the mean** regresija vidurkio link
- regression weight** žr. **regression coefficient**
- regressive** regresyvus, atgalinis
- regret** apgailestavimas, gailestis
- regretful** gailestingas, apgailestaujantis
- regulable** reguliuojamas
- regular** 1. reguliarus; 2. taisyklingas; 3. normalus, dėsningas; 4. nuolatinis, įprastinis
- regularity** reguliarumas, taisyklingumas
- regularize** (su)tvarkyti, (su)derinti
- regulate** 1. reguliuoti, tvarkyti; 2. (pri)derinti
- regulation** 1. reguliavimas, taisyklė; 2. nurodymas
- regulator** reguliuotojas, regulatorius
- regulator gene** reguliacinis genas
- regulatory** reguliavimo, kontrolės, priežiūros
- regulatory behavior(u)r** reguliacinė elgsena (*organizmo fiziologinę pusiausvyrą palaikantys veiksmi*)
- regulatory drive** reguliacinė vara (*homeostazę palaikyti*)
- rehabilitate** 1. atkurti, rekonstruoti; 2. reabilituoti; 3. perauklėti

rehabilitation 1. atkūrimas, rekonstravimas; 2. rehabilitacija; 3. perauklėjimas

rehearsal (pa)kartojimas, atpasakojimas

rehearsal buffer kartojimo buferis, fonologinė buferinė saugykla (*kognityviniuose atminties modeliuose*)

rehearse (pa)kartoti, atpasakoti

reification materializavimas, sudaiktinimas

reification fallacy sudaiktinimo klaida

reify materializuoti, sudaiktinti

reinfection pakartotinis užsikrėtimas

reinforce pastiprinti, patvirtinti

reinforcement pastiprinimas, pastipra

reinforcement gradient pastipros gradientas

reinforcer stipriklis

reinforcing stimulus pastipros stimulus

reinnervation reinervacija, nervo įaugimas / įuginimas

reinstate atkurti, grąžinti (*ankstesnę padėtį, tvarką*)

reinstatement atkūrimas, atitaisymas, (su)grąžinimas

reintegrate žr. **redintegrate**

reject 1. atmesti; 2. atsisakyti; 3. išvemti

rejecting-neglecting parenting atstumiantis ir aplaidus auklėjimo stilius

rejection 1. atmetimas; 2. atsisakymas; 3. nepriėmimas

rejuvenation atjauninimas, jėgų atgavimas

rejuvenescence 1. atjauninimas; 2. naujų ląstelių susidarymas

relapse 1. pakartotinis priepuolis; 2. atkrytis

relate 1. (su)sieti; 2. būti susijusiam, giminiuotis; 3. artimai bendrauti

related 1. susijęs; 2. giminingas

relatedness sąryšingumas

relation 1. santykis, ryšys; 2. giminaitis, giminytė

relational santykinis, reliacinis

relational learning ryšių įsisavinimas (*mokantis*)

relational problem santykių problema

relationship 1. giminingumas, giminytė; 2. santykis, sąryšis

relative 1. santykinis, reliatyvus; 2. susijęs; 3. atitinkamas

relative deprivation / gratification santykinis trūkumas / patenkinimas

relative infertility santykinis nevaisingumas

relative refractory period santykinis refraktarinis / nejaudros periodas

relative risk santykinė rizika

relativism reliatyvizmas

relativistic reliatyvistinis, reliatyvumo

relativity reliatyvumas

relax 1. at(si)palaiduoti, (su)glebti; 2. (su)silpninti, (su)silpnėti

relaxant 1. atpalaiduojantis vaistas; 2. atpalaiduojanti priemonė

relaxation 1. atvanga, poilsis; 2. (su)silpninimas, (su)silpnėjimas; 3. at(si)palaidavimas

relaxation therapy atsipalaidavimo terapija

relaxed 1. atsipalaidavęs; 2. neįtemptas

relearning pakartotinis mokymasis

release 1. išlaisvinimas, paleidimas; 2. atpalaidavimas, palengvinimas, palengvėjimas

releaser specifinis dirgiklis

release therapy atpalaiduojamoji psichoterapija

releasing hormone kitų hormonų gamybą skatinantis hormonas

relevance 1. tinkamumas; 2. svarbumas, aktualumas

relevant 1. tinkamas, relevantinis; 2. svarbus, aktualus

relevant other reikšmingasis kitas

reliability patikimumas

reliability coefficient patikimumo koeficientas

reliable patikimas, tikėtinas, tikras

reliance 1. pasitikėjimas, pasiklovimas, tikrumas; 2. priklausomumas, priklausomybė

reliant 1. pasitikintis; 2. priklausomas

relief palengvėjimas, paguoda

relieve 1. palengvinti; 2. išlaisvinti; 3. sumažinti skausmą

relieve nature 1. išsituštinti; 2. nusišlapinti

religion religija

religiosity religingumas, šventeiviškumas

religious instinct religinis instinktas

religious trance religinis transas / ekstazė

relish 1. pomėgis, potraukis; 2. patrauklumas

reluctance nenoras, prieštaravimas

reluctant nenorintis, prieštaraujantis
remand 1. (*suimtojo*) pakartotinis paleidimas už užstatą arba grąžinimas kalėti; 2. grąžinti bylą nagrinėti iš naujo
remark 1. pastaba, replika; 2. pastebėjimas
remedial 1. gydomas; 2. (pa)taisomas, korekcinis
remedial education gydomas mokymas
remedy 1. vaistas; 2. priemonė
remember 1. atsiminti, prisiminti; 2. neužmiršti
remembering atsiminimas
remembrance at(si)minimas, prisiminimas
reminder priminimas
reminiscence 1. prisiminimas, atsiminimas; 2. atsiminimai, memuarai
remission 1. remisija, ligos atoslūgis; 2. atleidimas, dovanojimas
remittent 1. remisinis, atoslūginis; 2. protarpinis, protarpiais pasikartojantis
REM latency REM latencija (*laikas nuo užmigimo iki greitų akių judesių pasirodymo*)
remorse 1. sąžinės graužimas; 2. gailėjimasis
remote 1. tolimas, nutolęs; 2. atokus, nuošalus; 3. menkas, mažas
remote association tolimos asociacijos
remotivation remotyvacija
removal 1. (pa)šalinimas, (pa)naikinimas; 2. per(si)kėlimas, per(si)kraustymas
remove 1. pašalinti; 2. atskirti; 3. perkelti
removed nutolęs, atskirtas, atsiskykęs
REM rebound REM grąža / grįžimas
REM sleep REM miegas (*miego stadija*)
REM storm REM pliūpsnis (*miego metu*)
renal susijęs su inkstais
renascent atgimstantis
renifleur eteromanas (*asmuo, kurį seksualiai sužadina kvapai*)
renin reninas, inkstų hormonas
renounce 1. atsisakyti, atsižadėti; 2. nepripažinti, atmesti
renunciation 1. atsisakymas, išsižadėjimas; 2. pasiaukojimas
reorganization reorganizavimas, pertvarkymas
repair atitaisyti, atgauti, ištaisyti
reparation 1. (*skriaudos ir pan.*) atitaisymas; 2. (*nuostolių*) atlyginimas

repeat 1. kartoti, pa(si)kartoti; 2. atsakinėti / sakyti atmintinai
repeatability pakartojamumas
repel 1. sukelti pasibjaurėjimą; 2. atmušti; 3. atbaidyti; 4. atstumti
repellent repelentas (*vabzdžius ar kitus gyvius atbaidanti medžiaga*)
repent 1. gailėtis; 2. atgailauti
repertory grid repertuarinė gardelė (*asmenybės įvertinimo metodika*)
repetition 1. (pa)kartojimas, kartojimasis; 2. skydas / mokymasis atmintinai
repetition compulsion būtinybė kartoti (*nesąmoningas noras kartoti kai kuriuos veiksmus ar ankstesnę emociją patirtį*)
replace 1. (pa)keisti, išstumti; 2. grąžinti, papildyti
replacement 1. pakeitimas; 2. grąžinimas, papildymas
replicate kartoti, replikuoti
replication 1. kopija, kopijavimas; 2. replika, atkirtis; 3. replikacija
report 1. ataskaita, protokolas; 2. pranešimas, raportas
reportability psichinių potyrių išreiškiamumas kalba
report of case ligos istorija
repose 1. poilsis; 2. ramybė
reposition atitaisymas
represent 1. atstovauti, reprezentuoti; 2. pateikti, simbolizuoti, ženklinti
re-present pakartotinai pateikti
representation 1. reprezentacija, reprezentavimas; 2. pateiktis; 3. atstovavimas; 4. vaizdas
representational atstovaujamas
representative 1. tipiškas; 2. atstovaujamas, reprezentacinis
representativeness reprezentatyvumas, tipiskumas
representativeness heuristic tipiskumo euristika
representative sample atstovaujamoji imtis
representative score atstovaujamas įvertis
repress 1. (nu)malšinti, (nu)slopinti; 2. (su)laisyti, (su)valdyti

repressed išstumtas (*psichoanalizėje*)
repression išstūmimas (*psichoanalizėje*)
reprocessing pakartotinis apdorojimas
reproduce 1. atgaminti, atkurti, reprodukuoti;
 2. atstatyti; 3. gimdyti
reproducibility atkuriamumas, atgaminamumas
reproduction 1. atgaminimas, reprodukcija;
 2. kopija; 3. dauginimasis
reproduction method atgaminimo metodas
reproductive 1. atgaminamasis, atgaminimo;
 2. reprodukcinis
reproductive cycle nėštumo ir laktacijos periodas
reproductive facilitation atgaminimo palengvinimas
reproductive function dauginimosi funkcija
reproductive interference atgaminimo interferencija
reproductive memory atgaminamoji atmintis
reproductive organs dauginimosi organai
reproductive sense veisimosi instinktas
reproductive system dauginimosi sistema
reproof priekaištas, (pa)peikimas
repugnance 1. bjaurėjimasis, pasibjaurėjimas, nepalankumas; 2. prieštaravimas, nesuderinamumas
repugnant 1. bjaurus, atstumiantis; 2. prieštaraujantis, nesuderinamas
repulse 1. atremti; 2. atmesti, atstumti
repulsion 1. bjaurėjimasis, antipatija; 2. atėrimas
repute laikyti, manyti
request 1. prašymas, pageidavimas; 2. paklausa
require 1. (pa)reikalauti, įsakyti; 2. reikėti, būti reikalingam
requirement 1. reikalavimas, būtina sąlyga;
 2. poreikis, (pa)reikalavimas
research (*mokslinis*) tyri(nėji)mas
researcher tyrėjas, tyrinėtojas
resemblance panašumas
resemble būti panašiam
resentment pasipiktinimas, apmaudas, įsižeidimas
reserve 1. atsarga, rezervas; 2. išlyga, sąlyga, apribojimas
reserved santūrus, uždaras

residential school internatinė mokykla
residential treatment gydymas ligoninėje / centre / internate
residual liekana, likutis; liekamasis
residual marker liekamasis simptomas
residual phase liekamoji fazė
residual schizophrenia liekamoji šizofrenija
residue likutis, liekana
residuum žr. **residue**
resign 1. atsisakyti, atsistatydinti; 2. atsižadėti
resignation 1. pareigų atsisakymas, atsistatydinimas; 2. susitaikymas, nuolankumas, rezignacija
resilient 1. stangrus, tamprus, elastingas; 2. greitai atsigauantis
resilience 1. lankstumas; 2. (*psichinis*) atsparumas
resinous dervingas, sakingas (*kvapas*)
resist 1. priešintis, pasipriešinti; 2. atsispirti, nepasiduoti; 3. būti atspariam; 4. atremti
resistance 1. pasipriešinimas, priešinimasis; 2. (*organizmo*) atsparumas
resistance stage pasipriešinimo stadija
resistance to extinction (*sąlyginio atsako*) atsparumas gesimui
resistant atsparus, patvarus
resocialization resocializacija (*psichiškai sutrikusių ir kitų atskirties asmenų grįžimas į bendruomenės gyvenimą*)
resolute ryžtingas, tvirtas
resolution 1. ryžtingumas, ryžtas; 2. sprendimas, nutarimas
resolve 1. pasiryžti, apsispręsti; 2. nuspręsti, nutarti; 3. išsklaidyti (*abejones*)
resolved ryžtingas, tvirtas
resolvent 1. tirpiklis; 2. vaistas nuo uždegimo
resolving power (*akies ar optinio prietaiso*) skiriamoji geba
resonance rezonansas
resonance theory rezonanso teorija
resonator rezonatorius
resorption įsiurbimas, sugėrimas, rezorbicija
resource 1. ištekliai, išgalės; 2. sumanumas, išradingumas
resourceful sumanus, išradingas
respect 1. pagarba; 2. atžvilgis

- respectable** 1. garbingas, orus; 2. padorus, tinkamas
- respiration** kvėpavimas
- respiration rate** kvėpavimo dažnis
- respirator** respiratorius
- respiratory** kvėpavimo, kvėpuojamasis, respiracinis
- respiratory ratio** kvėpavimo koeficientas
- respire** 1. kvėpuoti; 2. atsikvėpti, atgauti kvapą
- respirograph** respirografas
- respite** atokvėpis
- respond** 1. atsakyti; 2. reaguoti, atsiliepti
- respondent** 1. atsakantis, reaguojantis; 2. respondentas, atsakovas
- respondent behavio(u)r** (*specifinio stimulo*) sukeltasis elgesys
- respondent conditioning** operantinis sąlygojimas
- respond to treatment** būti lengvai gydomam
- response** 1. atsakymas; 2. atsakas; 3. atsiliepiamas, reakcija
- response acquiescence** (*respondento*) polinkis duoti patvirtinančius atsakymus
- response bias** atsakymo šališkumas
- responsibility** 1. atsakomybė, atsakingumas; 2. pareiga, įsipareigojimas
- responsible** 1. atsakingas, atskaitingas; 2. patikimas
- responsive** 1. atsiliepiantis; 2. atsakomasis; 3. atjauslus; 4. reaktyvus
- responsiveness** reaktyvumas
- rest** 1. ramybė, poilsis; 2. nejudamumas
- rest-activity cycle** ramybės ir aktyvumo ciklas
- restatement** pakartotinis pareiškimas; patvirtinimas
- resting potential** ramybės potencialas
- resting stage** ramybės periodas
- restitution** sugražinimas, atkūrimas
- restless-legs syndrom** neramių kojų sindromas
- restlessness** neramumas, nenustygimas, nekantrumas
- restoration** atstatymas, atkūrimas, rekonstrukcija
- rest period** pertrauka
- restrain** 1. (su)varžyti, (ap)riboti; 2. sulaukyti, izoliuoti
- restraint** 1. susivaldymas; 2. (ap)ribojimas, (su)varžymas
- restricted code** ribotas kodas
- restricted learning** (*rūšiai būdingas*) mokymosi ribotumas
- restriction** (ap)ribojimas, (su)varžymas
- restructure** pertvarkyti, reorganizuoti
- restructuring** struktūros pertvarka
- result** rezultatas, padarinys
- resultant** išplaukiantis, kylantis
- retain** (iš)laikyti atmintyje, išsaugoti, atminti
- retard** (su)lėtinti, (su)trukdyti, (už)delsti
- retardation** 1. atsilikimas; 2. (su)trukdymas, (su)stabdymas, (už)delsimas
- retention** 1. išlaikymas atmintyje; 2. išsaugojimas, (už)laikymas
- retention curve** atminties kreivė (*grafinis įsimintos medžiagos išlaikymo vaizdas*)
- retentive** 1. turintis gerą atmintį; 2. išlaikantis
- retentivity** gebėjimas išlaikyti patirtį
- retest** pakartotinis testavimas
- reticular** tinklinis
- reticular activating system (RAS)** tinklinė aktyvinanti sistema, tinklinis darinys
- reticular formation** tinklinis darinys
- reticular membrane / lamina** tinklinė membrana
- reticulospinal** retikulospinalinis
- reticulum** 1. tinklelis; 2. tinklinis audinys
- retifism** retifizmas (*fetišizmo forma*)
- retina** tinklainė
- retinal** tinklainės, tinklaininis
- retinal densitometry** tinklainės densitometrija (*šviesos sugėrimo tinklainėje matavimas*)
- retinal disparity** tinklaininė / binokulinė neatitiktis (*nedideli abiejų tinklaininių atvaizdų skirtumai*)
- retinal field** tinklainės laukas (*receptorių plotas, į kurį projektuojamas objektas*)
- retinal image** atvaizdas tinklainėje
- retinal lesion** tinklainės pažeidimas
- retinal red** regimasis purpuras
- retinal rivalry** žr. **binocular rivalry**
- retinal zones** žr. **colo(u)r zones**
- retinitis** retinitas, tinklainės uždegimas

retinopathy retinopatija (*tinklainės liga*)
retinoscopy retinoskopija, tinklainės apžiūra
 veidrodžiu
retinosis retinozė, tinklainės distrofija
retinopic representation retinotopinė reprezentacija (*tinklainės reprezentacija / projekcija regimojoje žievėje*)
retinopathy žr. **retinopic representation**
retire 1. pasitraukti (*iš pareigų*), išeiti (*į atsargą, pensiją*); 2. pasišalinti
retired 1. atsistatydinęs, išėjęs į pensiją; 2. vienišas, atsiskyres
retirement 1. atsistatydinimas, pasitraukimas; 2. vienuma, atsiskyrimas
retrace 1. atkurti atmintyje, prisiminti; 2. atsekti
retrain per(si)kvalifikuoti
retreat 1. atsitraukimas, pasitraukimas; 2. vienuma, atsiskyrimas
retreat from reality žr. **flight from reality**
retrieval 1. (susi)grąžinimas, atgavimas; 2. atitaisyimas; 3. (*informacijos*) ieška, išrinkimas
retrieve 1. susigrąžinti, atgauti; 2. atitaisyti; 3. atkurti; 4. išrinkti
retroaction atvirkštinis veiksmas, retroaktyvumas
retroactive retroaktyvus, turintis atgalinį poveikį
retroactive association retroaktyvioji asociacija
retroactive facilitation retroaktyvusis palengvinimas
retroactive inhibition žr. **retroactive interference**
retroactive interference retroaktyvioji interferencija
retroanteroamnesia retroanteroamnezija (*įvykių prieš traumuojantį įvykį ir po jo užmiršimas*)
retrobulbar užakinis, esantis už akies obuolio
retrocession 1. grįžimas, atkrytis; 2. metastazės iš paviršiaus į vidaus organus
retroflexion retrorefleksija, užpakalinis išlinkimas
retrogenesis retrogenėzė
retrograde retrogradinis, atgaleigis
retrograde amnesia retrogradinė amnezija
retrograde degeneration retrogradinė degeneracija

retrography retrografija, veidrodinis rašymas
retrogression 1. atžanga, regresas; 2. atgalinis judėjimas
retroinfection retroinfekcija, motinos užsikrėtimas nuo vaisiaus
retromorphosis retromorfozė, atgalinė raida
retro nasal olfaction užnosinis uodis (*kvapo, sklindančio iš burnos per nosiaryklę, jutimas*)
retrospection retrospekcija, žvelgimas atgal, praeities apmąstymas
retrospective falsification retrospekcinė falsifikacija
return 1. (su)grįžimas; 2. grąžinimas, atidavimas
reuptake pakartotinė (*mediatoriaus*) apytaka
reveal 1. atskleisti; 2. parodyti, iškelti aikštėn
revenge 1. kerštas; 2. revanšas
reverberating circuit reverberuojanti grandinė
reverberation reverberacija
reverie svajingumas, svajonės
reversal apgrąža, pa(si)keitimas, ap(si)vertimas
reversal error žr. **reversals**
reversal formation žr. **reaction formation**
reversals apgrąžos klaidos (*skaitant ar rašant apgręžiami simboliai*)
reverse direction priešingoji kryptis
reverse order atvirkštinė tvarka
reverse side atvirkščioji pusė
reversibility apgręžiamumas, apverčiamumas
reversible figure apgręžiamoji figūra
reversible perspective apgręžiamoji perspektyva
reversing lenses apgręžiamieji lęšiai
reversion apgręžimas, apgrąža, grįžimas į anks-tesnę padėtį
review 1. apžvalga; 2. peržiūra; 3. recenzija
revised ištaisytas, peržiūrėtas
revision 1. peržiūrėjimas; 2. peržiūrėtas ir pataisytas leidimas
revival 1. atgimimas, pagyvėjimas; 2. atgaivinimas, atnaujinimas
revive 1. atgyti; 2. atgaivinti
revivification reanimacija, (at)gaivinimas
reward atpildas, atlygis
reward expectancy atpildo laukimas
rewrite rule perrašymo taisyklė

rhabdium skersaruožio raumens skaidulos
rhabosis kreivumas
rhegma plyšimas, lūžimas
rhembasmus 1. neryžtingumas; 2. išsiblašymas
rheme rema (*sakinio dalis, kuria išreiškiama svarbiausia informacija*)
rheobase reobazė (*minimalus elektrinis potencialas, reikalingas sudirginti*)
rheoencephalograph reoencefalografas
rheoencephalography reoencefalografija (*kraujotakos smegenyse tyrimas matuojant kraujagyslių varžą*)
rheometer reometras: 1. kraujo / oro srovės matuoklis; 2. galvanometras
rheotachygraphia reotachigrafija (*raumenų elektromotorinės veiklos kitimo užrašymas*)
rheotaxis organizmo reakcija į srovę
rheotome reotomas, elektrinis dirgiklis
rheotropism reotropizmas
rheumatic reumatinis
rheumatism reumatas
rheumatoid reumatoidinis
rhinencephalon uodžiamosios smegenys
rhinesthesia uoslė
rhinolalia rinolalija, sniakrojimas, kalbėjimas pro nosį
rhizomelic rizomelinis, susijęs su klubo ar peties sąnariu
rhodopsin rodopsinas, regos purpuras
rhombencephalon rombinės smegenys
rhythm ritmas, taisyklingas kartojimasis
rhythmic(al) ritminis, ciklinis
ribonucleic acid (RNA) ribonukleorūgštis
ribosome ribosoma (*ląstelės organoidas, kuriam vyksta baltymų sintezė*)
rich interpretation išplėstinė (*teksto*) interpretacija
rickets rachitas
ridicule pajuoka
right 1. teisingas, taisyklingas; 2. dešinė, dešinioji pusė; 3. teisė
right-and-wrong-cases method žr. **method of constant stimuli**
rightfull teisėtas
right-handedness dešiniarankystė

right hemisphere dešinysis (*smegenų*) pusrutulio
righting reflex / reaction išsitiesinimo refleksas
right-left disorientation dešinės ir kairės pusių neskyrimas
rigid nelankstus, griežtas
rigidity 1. nelankstumas; 2. griežtumas
rigor 1. sustingimas; 2. nejudrumas
rigour 1. griežtumas, rūstumas; 2. tikslumas, kruopštumas
ring 1. žiedas, ratas; 2. spengti, ūžti (*ausyse*); 3. gauja (*nusikaltėlių*)
riot 1. maištas, riaušės; 2. kelti riaušes
ripen 1. brandus, subrendęs; 2. bręsti
ripeness branda, brandumas
rise 1. kilimas, (pa)didėjimas; 2. atsiradimas, pradžia
risk rizika, pavojus; rizikuoti
risk aversion nenoras rizikuoti
risk factor rizikos veiksnys
risk taking rizikavimas
risky shift rizikingas poslinkis
risus juokas
rite apeigos, ritualas
ritual 1. ritualas, apeigos; 2. įprastinis, tradicinis
ritualization ritualizacija
rival 1. konkurentas, varžovas; 2. priešininkas
rivalry konkurencija, lenktyniavimas, varžybos
robot robotas, automatas
robust 1. stiprus, tvirtas; 2. smarkus, energingas
robustness sveikatingumas, energingumas
rocking siūbavimas, stereotipiškas kūno judėjimas pirmyn ir atgal
rod 1. lazdelė (*achromatinis tinklainės fotoreceptorius*); 2. strypas
rod and frame test strypo ir rėmų testas
rod vision skotopinė rega (*silpno apšvietimo sąlygomis*)
roentgenogram rentgenograma
roentgen rays rentgeno spinduliai
role vaidmuo
role conflict vaidmenų konfliktas
role diffusion vaidmenų sumaištis
role distancing nesusitapatinimas su vaidmeniu
role-enactment theory (*hipnozės metu*) pirmo vaidmens teorija

role play / playing inscenizavimas
role reversal pasikeitimas vaidmenimis
rolfing rolfin gas (*I. Rolf'o sukurta psichoterapijos metodika*)
romantic love romantinė meilė
rooming-in bendra motinos su naujagimiu palata
root 1. šaknis; **2.** esmė
root conflict esminis konfliktas (*gelmių psichologijoje*)
rootedness socialinių ryšių poreikis
rooting reflex (*naujagimio*) ieškojimo refleksas
root-mean-square kvadratinis vidurkis
root problem žr. **root conflict**
rostral rostralinis, susijęs su snapu / kūno priekiu
rostrum snapas, šnipas
rotation 1. sukimas(is); **2.** kaitaliojimas; **3.** posūkis
rotational sukimo(si)
rotator 1. sukamasis įrenginys; **2.** sukamasis raumuo
rote learning iškalimas
rote memory mechaniškas įsiminimas
rotundity apvalumas, apkūnumas
rough apytikris, grubus, nebaigtas
rough calculation apytikslis skaičiavimas
roughness 1. šiurkštumas, grubumas; **2.** nebaigtumas
round dance ratelis (*bičių komunikavimo priemonė*)
rounding-off error apvalinimo paklaida
round-off apvalinimas
round window apskritas sraigės langelis (*vidinėje ausyje*)
routine 1. nusistovėjusi tvarka / praktika; **2.** rutina, formalumas
routinized behavio(u)r šabloniškas / stereotipiškas elgesys
row eilė, eilutė
rubella raudonukė
rubric 1. rubrika; **2.** skirsnis, skyrelis
rubrospinal rubrospinalinis (*raudonojo branduolio ir nugaros smegenų*)
rude 1. šiurkštus, storžieviškas; **2.** nešvankus, nepadorus

rudeness šiurkštumas
rudiment 1. užuomazga, rudimentas; **2.** pradmenys
rudimentary 1. rudimentinis, užuomazginis; **2.** elementarus, pradinis
rule 1. taisyklė, norma; **2.** būdas, dėsnis
rule learning taisyklių mokymasis
rule of inference išvados darymo taisyklė
rule of thumb apytikrai, apskaičiavus iš akies
rumination 1. atrajojimas, gromuliavimas; **2.** įkyrus mąstymas apie vieną dalyką
rumination disorder of infancy kūdikių valgymo sutrikimas, pasireiškiantis dažnu maisto atrijimu
rumor gandas, paskala
rumor-intensity formula gando intensyvumo formulė
run 1. eiga, vyksmas, procesas; **2.** demonstravimas, rodymas
runaway pabėgėlis; nesuvaldomas
running pulse silpnas ir dažnas pulsas
runway labirinto kelias
rut 1. ruja; **2.** rujoti

S

saccade / saccadic movement sakadiniai (*akių*) judesiai
saccule ausies labirinto maišelis
sacral 1. sakralinis; 2. kryžkaulio, kryžmeninis
sacral bone kryžkaulis
sacred 1. šventas, pašventintas; 2. neliečiamas
sacrifice paaukoti, aukotis
sacrum, sacra žr. **sacral bone**
sad 1. liūdnas, nusiminęs; 2. apgailėtinas, nepataisomas
sadism sadizmas
sadist sadistas
sadistic sadistinis, sadistiškas
sadness liūdesys, nusiminimas
sado-masochism sadomazochizmas
sadomasochistic personality sadomazochistinė asmenybė
safe 1. saugus; 2. sveikas; 3. patikimas; 4. nepavojingas
safety saugumas, sauga
safety device saugos priemonė (*K. Horney teorijos terminas*)
safety motive saugumo motyvas / siekis
sagittal sagitalinis, strėlinis (*dalijantis kūną į kairiąją ir dešiniąją dalis*)
sagittal axis sagitalinė / strėlinė ašis
sagittal fissure sagitalinis / strėlinis plyšys
sagittal suture sagitalinė / strėlinė
saliency 1. iškilumas; 2. pagrindinė / ryškiausia savybė
saliva seilės
salivary seilių, išskiriantis seiles
salivary gland seilių liauka
salivate seilėti, išskirti seiles
salivation 1. seilių išskyrimas; 2. seilėtekis

saltation 1. šokinėjimas; 2. šuolis; 3. netikėtas judėjimo / raidos krypties pakitimas
saltatory 1. šuolių, šokinėjimo; 2. saltatorinis, šuoliškas, netolygus
saltatory conduction saltatorinis laidumas, plitimas šuoliukais
saltatory gait netolygi (*šuoliuojanti*) eisena
salty sūrus
salubrious sveikas, naudingas sveikatai, gydantis
salubrity 1. tvirta sveikata; 2. sveikatai palankios sąlygos
salutary sveikas, pamokomas, naudingas
same-sex marriage homoseksualų santuoka
sample 1. imtis; 2. pavyzdys
sample bias imties paklaida
sample distribution empirinis skirstinys
sampling imties atranka
sampling error atrankos paklaida
sampling population atrankos populiacija
sampling validity atrankos validumas
samsara samsara (*induizmo ir budizmo doktrina apie nenutrūkstamą gimimo, gyvenimo, mirties ir atgimimo ciklą*)
sanable išgydomas
sanction 1. sankcija; 2. įstatymo numatyta bausmė
sane normalus, sveikas, sveiko proto
sanguine 1. sangviniškas, gyvas; 2. viltingas, optimistiškas
sanguineous 1. pilnakraujis; 2. kraujinis; 3. kraujo spalvos
sanguine type sangvinikas
sanguinity kraujo giminytė
sanies kraujo skystis
sanitarian sanitaras

sanitary sanitarinis, higieniškas
sanitation 1. sveikatingumo gerinimas; 2. gijimas; 3. išgydymas
sanity 1. sveikas protas, blaivus galvojimas; 2. normali psichikos būklė; 3. sveikata, sveikatingumas
sapid skanus, malonus
sapid stimulus skonio dirgiklis
sapphism žr. **lesbianism**
sarcogenic sudarantis raumeninį audinį
sarcotic 1. susijęs su raumeninio audinio sudarymu; 2. sukeliantis raumeninio audinio augimą
sarcous raumeninis
SAT (Scholastic Aptitude Test) mokyklinių gebėjimų testas
satanism satanizmas
satellite cell palydovinė (*pagalbinė*) ląstelė
satiare 1. (pri)sotinti, pasotinti; 2. per(si)sotinti
satiation 1. pri(si)sotinimas, pa(si)sotinimas; 2. per(si)sotinimas
satiety sotis, sotumas
satiety center sotumo centras
satiety mechanisms sotumo mechanizmas
satisfaction pa(si)tenkinimas, satisfakcija
satisfice veikti siekiant pakankamai gero (*bet nebūtinai paties geriausio*) rezultato
satisfier trokštamas objektas
satisfy 1. pa(si)tenkinti, atitikti; 2. numalšinti (*alkį, smalsumą*)
saturated solution prisotintas tirpalas
saturation 1. įsotinimas; 2. sotis
satyriasis satyriazė, besaikis vyro gašlumas
savant gerai žinantis, nusimanantis, mokantis
scabrous 1. šiurkštus, grublėtas; 2. nešvankus
scaffolding parama, formavimas
scala (*sraigės latako*) laiptas
scalability skaliuojamumas
scalable skaliuojamas
scala media sraiginis / vidurinis laiptas (*vidinėje ausyje*)
scalar analysis skaliarinė analizė
scala tympani būgninis laiptas (*vidinėje ausyje*)
scala vestibuli prieangio laiptas (*vidinėje ausyje*)

scale 1. skalė; 2. mastas; 3. mastelis; 4. pakopa, lygis
scale of measurement matavimo skalė
scaling skaliavimas, skalės sudarymas
scalogram skalograma
scamping speech kalbėjimas, praleidžiant priebalsius arba skiemenis
scan 1. peržvelgti; 2. atidžiai apžiūrėti; 3. nuskaityti, skenuoti; 4. vaizdo išskleidimas
Scanlon plan Skenlono planas (*organizacijų taikomas grupės skatinimo planas*)
scanning 1. nuskaitymas, skenavimas; 2. atidus apžiūrėjimas; 3. skleistinė
scanning speech žr. **ataxic speech**
scapegoat atpirkimo ožys (*gynybinis mechanizmas, kai dėl savo klaidų kaltinami kiti*)
scapular reflex mentikaulio refleksas
scatologia skatologija: 1. perdėtas susitelkimas į nešvankybes; 2. sąmojis, susijęs su išmatomis
scatological 1. skatologinis, susijęs su išmatomis; 2. nešvarus, pornografinis
scatophilia skatofilija (*liguistas domėjimasis nešvankybėmis*)
scatter sklaida
scatter-brained lengvabūdis, vėjavaikis
scatter chart žr. **scatter diagram** / **plot**
scatter diagram / **plot** taškinė / sklaidos diagrama
scattergram žr. **scatter diagram** / **plot**
scattering padrikas mąstymas
scenario analysis situacijų / scenarijų analizė
scene 1. vaizdas, reginys; 2. vieta; 3. scena
scent 1. kvapas; 2. uoslė
scent marking ženklinimas kvapu
sceptical skeptiškas
scepticism skepticizmas
schedule 1. programa; 2. tvarkaraštis, grafikas
scheduled planuotas, planinis; pagal tvarkaraštį
schedule of reinforcement pastipros programa
scheduling theory programų teorija
schema (*pl. schemata*) schema: 1. žinių reprezentacija psichikoje; 2. apibendrintas grafinis objekto vaizdas
schematic scheminis, schemiškas

- schematization** schemizavimas
- schematize** schemizuoti
- scheme** schema (*kognityvinė struktūra, susidaranti įvairiais amžiaus tarpsniais – J. Piaget teorijos terminas*)
- schism** skilimas, atskala
- schizencephaly** šizencefalija, skeltagalvystė (*apsigimimas*)
- schizoaffective disorder** šizoafektinis sutrikimas
- schizoid 1.** šizofreninis; **2.** šizoidinis
- schizoidia** šizoidija
- schizoid personality disorder** šizoidinio tipo asmenybės sutrikimas, šizoidinė asmenybė
- schizomania** šizomanija
- schizophrenia** šizofrazija, nerišlus kalbėjimas
- schizophrenia** šizofrenija
- schizophrenia in remission** šizofrenijos remisija
- schizophrenic episode** šizofrenijos epizodas
- schizophrenogenic** šizofrenogeninis
- schizotaxia** šizotaksija, genetinė šizofrenijos predispozicija
- schizothymia** šizotimija
- schizotypal personality disorder** šizotipinis asmenybės sutrikimas
- scholarship 1.** išsimokslinimas, mokytumasis; **2.** stipendija
- scholastic 1.** mokyklinis, mokymo; **2.** mokslinis; **3.** scholastinis
- Scholastic Aptitude Test** žr. SAT
- scholasticism** scholastika
- school** mokykla
- schoolable 1.** privalantis mokytis; **2.** mokslus
- schooling 1.** mokymas, mokyklinis lavinimas; **2.** treniravimas
- school phobia** mokyklos baimė
- school psychology** mokyklos psichologija
- school readiness** parengtis mokyklai
- school refusal** atsisakymas lankyti mokyklą
- sciascope** skiaskopas, veidrodinis akių refrakcijai tirti
- sciatic nerve** sėdmeninis nervas
- science** mokslas
- scientific 1.** mokslinis, moksliškas; **2.** meistriškas
- scientific attitude / approach** mokslinė nuostata, mokslinis požiūris / prieiga
- scientific law** mokslo dėsnis
- scientific method** mokslinis metodas
- scientific psychology** mokslinė psichologija
- scientism** scientizmas (*filosofinė pažiūra, teigianti, kad objektyviai pažinti tikrovę leidžia tik gamtos mokslai*)
- scientist** mokslininkas
- scientology** scientologija
- scintigram** scintigrama (*organų vidaus vaizdas*)
- scintigraphy** organų vidaus vaizdavimas
- scintiscan** žr. **scintigram**
- sciosophy** sciosofija (*nemokslinis gamtinių ir antgamtinių reiškinių aiškinimas*)
- sclera** sklera, (*akies*) odena
- sclerogenous** sukeliantis sklerozę
- sclerosis** sklerozė
- sclerotic** sklerozinis
- scoliosis** skoliozė, šoninis stuburo iškrypimas
- scope 1.** užmojis, apimtis; **2.** galimybė; **3.** akiratis
- scopic** vertinamas tiesioginiu (*regimuoju*) stebėjimu
- scopophilia** skopofilija (*seksualinis susijaudinimas žiūrint į nuogą priešingos lyties žmogų*)
- scorable** įvertinamas
- score** įvertis, balas
- scoring** vertinimas, taškų skaičiavimas
- scotoma** skotoma, akipločio ištrūkis
- scotometer** skotometras (*akipločio ištrūkio matuoklis*)
- scotomization** skotomizacija, skotomos susidarymas
- scotophobia** skotofobija, liguista tamsos baimė
- scotophilia** žr. **nyctophilia**
- scotopia** skotopija, matymas tamsoje
- scotopic adaptation** žr. **darkness adaptation**
- scotopic vision** prieteminis skotopinis regėjimas
- scotocopy** retinoskopija, tinklainės apžiūra
- scratch reflex** drėskimo refleksas
- screen 1.** ekranas; **2.** širma, pertvara; **3.** pridengti; **4.** atrinkti;
- screening 1.** patikra; **2.** preliminarus įvertinimas; **3.** atranka
- screening test** atrankos / patikros testas
- screen memory** dengiamasis prisiminimas (*psichoanalizėje*)

screen reader kompiuterinė skaitymo programa (*neregiamas*)

script scenarijus (*kognityvinė schema*)

scruple dvejojimas, būgštavimas, skrupulas

scrupulous skrupulingas, kruopštus, tikslus

seance 1. posėdis, susirinkimas; 2. spiritizmo seansas

search ieškojimas, (pa)ieška

seasickness jūrligė

seasonal affective disorder sezoninis afektinis sutrikimas (*sezoninio nuotaikos sutrikimo forma*)

seasonal mood disorder sezoninis nuotaikos sutrikimas

seat 1. sėdynė, kėdė; 2. vieta, buveinė

seat of mind psichikos organas

secession atsiskyrimas, atskilimas, išėjimas

seclude atskirti, izoliuoti

seclusion 1. at(si)skyrimas, pasitraukimas; 2. nuošalumas, vienuma

seclusiveness atsiskyreliškumas

secondary antrinis, antraeilis, šalutinis

secondary advantage / gain netiesioginė nauda

secondary circular reaction antrinė žiedinė reakcija (*J. Piaget teorijos terminas*)

secondary elaboration antrinis apdorojimas (*psichoanalizėje*)

secondary extinction antrinis gesimas

secondary memory ilgalaikė atmintis

secondary process antrinis procesas (*psichoanalizėje*)

second-order conditioning žr. **higher-order conditioning**

second order factor antrojo laipsnio faktorius

second sight gerontopija, senatvinis regos nušilpimas

second-signal system antroji signalinė sistema

secrete 1. išskirti; 2. (pa)slėpti

secretion 1. sekrecija, išskyrimas, išskyros; 2. slėpimas

secretoinhibitory stabdantis sekreciją

secretomotor(y) skatinantis sekreciją

secretory sekrecijos; išskiriamasis

sect sekta, atskala

section 1. sekcija, dalis, skyrius; 2. pjūvis, profilis; 3. atkarpa, nuopjova

sectional 1. sekcinis; 2. dalinis; 3. pjūvio

secular 1. šimtmetinis, įvykstantis kartą per šimtą metų; 2. pasaulietinis, pasaulietiškas

secure 1. saugus; 2. slaptas, konfidencialus

secure attachment saugus prierašumas

security saugumas

sedate 1. ramus, orus; 2. nuraminti (*ligonį vaistais*)

sedative 1. raminamasis, malšinantis skausmą; 2. migdomasis

sedatives raminamieji (*vaistai*)

sedentary sėdimas, sėslus

seduce 1. (su)vilioti, (su)gundyti; 2. suvedžioti

seduction 1. (su)viliojimas, (su)gundymas; 2. suvedžiojimas

seeking 1. ieškojimas, žvalgymas; 2. siekis, reikalavimas

segment 1. dalis, skiltis; 2. segmentas

segmentation skaidymas, dalijimasis, segmentacija

segregation at(si)skyrimas, iš(si)skyrimas, segregacija

seismic communication seisminė komunikacija

seismotherapy seismoterapija, gydymas vibracija

seizure 1. (*širdies*) smūgis, priepuolis; 2. pagrobimas, užgrobimas; 3. užvalda

seizure disorder epilepsija

sejunction perskyrimas, suskaidymas

selaphobia selafobija, staigaus šviesos blykstelėjimo baimė

select rinkti(s), atrinkti, parinkti, išrinkti

selected group parinkta imtis

selection 1. atrinkimas, parinkimas; 2. atranka; 3. rinkinys

selection bias atrankos šališkumas; šališka atranka

selection index atrankos rodiklis

selective 1. atrankinis, rinktinis; 2. išrankus

selective attention atrankinis dėmesys

selective inattention atrankinis nedėmesingumas, percepcinė gynyba

selective learning atrankinis mokymasis

selective mutism atrankinė nebylystė / mutizmas

selectivity atrankumas, rinklumas, selektyvumas

- self** (aš) pats, savasis aš; savastis
- self-abandonment** pasiaukojimas, negalvojimas apie save
- self-abasement** savinieka, žeminimasis
- self-abhorrence** bjaurėjimasis savimi
- self-abnegation** pasiaukojimas, atsidavimas
- self-absorbed** egocentriškas
- self-absorbtion** egocentrizmas
- self-abuse** onanizmas, masturbacija
- self-acceptance** savipriimtis
- self-accusation** savęs kaltinimas, saviplaka
- self-acting** automatinis, savaiminio veikimo
- self-action** automatiškas / savaiminis veiksmas
- self-activity** saviveika
- self-actualization** saviraiška
- self-adjustment** savireguliacija
- self-administration** pasiskyrimas (*užduočių arba atlygio*)
- self-admiration** savižava, žavėjimasis savimi
- self-advocacy** savigyna
- self-affirmation** teigiama saviroda
- self-alienation** svetimumas sau; savęs nepažinimas
- self-analysis** savianalizė
- self-appointed** apsišaukęs
- self-appraisal** žr. **self-esteem**
- self-assertion** atkaklus savo teisių / reikalavimų / nuomonės gynimas
- self-assertive** tvirtabūdis
- self-assumption** išdidumas, išpuikimas, pasipūtimas
- self-assurance** saviklioja
- self-assured** pasikliaujantis savimi
- self-awareness** savimonė
- self-care** rūpinimasis savimi
- self-censure** savipeika
- self-centered** egocentriškas, egoistiškas
- self-collected** santūrus, susivaldantis, susikaupęs
- self-command** savitvarda, santvarda
- self-communion** savianalizė
- self-complacency** pasitenkinimas savimi
- self-complacent** patenkintas savimi
- self-conceit** pasipūtimas, arogancija
- self-concept** savižina, saviprata
- self-conception** žr. **self-concept**
- self-condemnation** savęs pasmerkimas
- self-confessed** prisipažįstantis, prisipažinęs
- self-confidence** pasitikėjimas savimi
- self-confident** pasitikintis savimi
- self-congratulation** savigyra
- self-conscious** 1. drovus; 2. save suvokiantis
- self-consciousness** 1. drovumas; 2. savimonė
- self-consistency** suderinamumas, neprieštarin-gumas
- self-contained** 1. savarankiškas; 2. uždaras, su-sitvardantis; 3. savaiminis
- self-contradiction** vidinis prieštaravimas
- self-contradictory** prieštaringas, prieštaraujan-tis (*pats sau*)
- self-control** savitvarda, susivaldymas, savikon-trolė
- self-correlation** autokoreliacija, dviejų testo at-likčių koreliacija
- self-critical** savikritiškas
- self-criticism** savikritika
- self-deceit** žr. **self-deception**
- self-deception** saviapgaulė
- self-defeating behavior(u)r** pasmerktas žlugti elgesys
- self-defence** savigyna, savisauga
- self-definition** asmeninė nepriklausomybė
- self-degrading** savęs menkinimas
- self-delusion** saviapgaulė
- self-demand feeding** lankstus (*kūdikio*) maiti-nimo grafikas
- self-denial** atsidavimas, savimarša
- self-dependence** savarankiškumas, nepriklau-somybė
- self-deprecating** menkinantis save
- self-deprecation** savęs menkinimas
- self-derogation** savęs žeminimas / menkinimas
- self-description** savęs apibūdinimas
- self-desensitization** savijautos mažėjimas
- self-destruction** savigriova, savinaika
- self-destructive** susinaikinantis, pražūtingas
- self-determination** apsisprendimas
- self-determined** apsisprendęs, nepriklausomas
- self-development** saviraida
- self-devotion** atsidavimas (*reikalui*), pasiauko-jimas, savi-auka
- self-direction** žr. **self-determination**

self-discipline žr. **self-control**
self-disclosure atsivėrimas, atvirumas
self-discovery savivoka
self-discrepancy prieštaringa saviprata
self-doubt nepasitikėjimas savimi
self-dynamisms savasties motyvacinė sistema
(H. Sullivano teorijos terminas)
self-educated savamokslis
self-education savišvieta, savaaukla
self-effacement kuklumas, drovumas
self-efficacy saviveiksmingumas (*A. Banduros teorijos terminas*)
self-employed besiverčiantis privačia praktika; laisvos profesijos (*menininkas*)
self-enhancement savigarbos padidinimas
self-esteem savigarba
self-evaluation žr. **self-rating**
self-evident akivaizdus
self-examination savityra, savianalizė
self-excitation savijauda
self-existing disease idiopatija, pirminė / savarankiška liga
self-explanatory savaime aiškus
self-expression saviraiška
self-extension saviplėta
self-extinction savojo aš išnykimas (*K. Horney teorijos terminas*)
self-feeling savivertė, savijauta
self-flagellation saviplaka
self-focus sutelktis į save
self-forgetfulness nesavanaudiškumas
self-fulfilling prophecy išsipildžiusi / pasiteisnusi pranašystė
self-governing savavaldis
self-government savivalda
self-gratification savo poreikių patenkinimas
self-guidance autoorientacija
self-handicapping savęs nuvertinimas
self-hate savinieka
self-healing savaiminis (už)gijimas
self-help pagalba sau, saviugda
self-help group savigalbos grupė
selfhood 1. individualybė; 2. egoizmas
self-humiliation nusižeminimas
self-hypnorelaxation savitaiga grįstas atsipalaidavimas

self-hypnosis savitaiga
self-ideal idealusis aš
self-identification susitapatinimas
self-identity savo paties tapatybė
self-image savo paties įvaizdis
self-immolation pasiaukojimas
self-importance išpuikimas, savimana
self-important išpuikęs, pasipūtęs
self-imposed paties pasiskirtas / nusistatytas
self-improvement saviugda
self-indulgence nuolaidžiavimas sau
self-indulgent nuolaidžiaujantis sau
self-infection autoinfekcija (*užsikrėtimas organizme esančiais mikrobais*)
self-inflicted wound susižalojimas
self-injurious behavio(u)r savęs žalojimas
self-insight savižvalga, susivokimas
self-instruction autoinstrukcija
self-interest savanaudiškumas
self-interested savanaudiškas, egoistiškas
self-inventory savęs vertinimo klausimynas
self-invited neprašytas, nekviestas
selfish savanaudiškas, egoistiškas
selfishness savanaudiškumas, egoizmas
selfism žr. **selfishness**
self-justification savęs pateisinimas
self-knowledge savižina
self-loathing bjaurėjimasis savimi
self-love savimeilė
self-made 1. iškilęs savo jėgomis; 2. paties pasidarytas
self-management savivada, savikontrolė
self-mastery savitvarda, susivaldymas
self-medication savigyda
self-monitoring savitikra
self-motion savaiminis judesys
self-murder savižudybė, nusižudymas
self-murderer savižudis
self-mutilation susiluošinimas
self-neglect 1. apsilaidimas, nevalyvumas; 2. nesavanaudiškumas
self-objectification autoobjektyvacija, objektyvios žinios apie save (*G. Allporto teorijos terminas*)
self-observation savistaba, introspekcija

- self-offence** savo interesų nepaisymas, saviskriauda
- self-opinion** gera nuomonė apie save, savimana
- self-opinionated** įsitikinęs savo teisumu
- self-organizing system** savitvarkos sistema
- self-partiality** savęs pervertinimas
- self-perception** savivoka
- self-pity** savigaila
- self-possessed** susitvardantis, ramus, šaltakraujiškas
- self-possession** savitvarda, ramumas, šaltakraujškumas
- self-praise** gyrimasis, savigyra
- self-presentation** prisistatymas
- self-preservation** savisauga
- self-programming** automatinis programavimas
- self-promotion** savireklama
- self-protection** savigyra
- self psychology** savasties psichologija
- self-punishment** savibauda
- self-questioning** savianalizė
- self-rating** savęs vertinimas
- self-realization** savirealizacija
- self-recording** savirašis
- self-reference** nuoroda į save, autoreferencija
- self-reflection** savianalizė
- self-regard** savimeilė
- self-regulation** susireguliuojimas
- self-regulation model** susireguliuojantis modelis
- self-reinforcement** savistipra
- self-reliance** saviklioja
- self-reliant** pasitikintis savo jėgomis
- self-renunciation** pasiaukojimas, savo interesų atsisakymas
- self-report** savistata
- self-repudiation** savineiga (*savo teisių ir malonumų išsižadėjimas*)
- self-repugnant** prieštaringas, nenuoseklus
- self-respect** savigarba
- self-respecting** savigarbus
- self-restraint** susilaikymas, santūrumas
- self-righteous** 1. teisuoliškas; 2. veidmainiškas
- self-rigorous** reiklus sau
- self-sacrifice** pasiaukojimas, atsidavimas
- self-satisfaction** pasitenkinimas savimi
- self-satisfied** patenkintas savimi
- self-schema** savojo aš schema
- self-seeker** savanaudis, karjeristas
- self-sentiment** žr. **ego complex**
- self-serving bias** palankumas sau
- self-stimulation** savidirga
- self-styled** apsišaukęs, netikras
- self-sufficiency** 1. savarankiškumas; 2. (*perdėtas*) pasitikėjimas savimi
- self-sufficient** 1. savarankiškas; 2. (*pernelyg*) pasitikintis savimi
- self-suggestion** savitaiga, autosugestija
- self-support** nepriklausomumas, savarankiškumas
- self-supporting** (*finansišškai*) nepriklausomas, savarankiškas
- self-surrender** pasidavimas, paklusimas kito valiai
- self-sustaining** savarankiškas
- self-system** savasties sistema (*H. Sullivano teorijos terminas*)
- self-talk** vidinis dialogas, šneka sau
- self-taught** savamokslis
- self-test** savityra; savityros priemonė
- self-training** mokymasis
- self-transcendence** autotranscendencija, pasiaukojimas, kitam (*asmeniui, darbui, veiklai*)
- self-treatment** savigyda
- self-understanding** saviprata
- self-verbalization** 1. vidinė šneka; 2. mąstymas balsu
- self-will** užsispyrimas, įnoris
- self-willed** savavalis, užsispyręs, įnoringas
- self-worth** savo vertės jausmas
- semanteme** semantema (*prasmės vienetą*)
- semantic** semantinis, semantikos
- semantic differential** semantinis diferencialas
- semantic generalization** semantinis apibendrinimas
- semanticity** semantiškumas
- semantic memory** semantinė atmintis
- semantic network** semantinis tinklas
- semantic primitive** pamatinis semantinis elementas

- semantics** semantika
- semantic space** semantinė erdvė
- semantogenic disorder** semantogeninis sutrikimas
- semasiography** semasiografija
- semasiology** semasiologija
- semblance** 1. išvaizda, pavidalas; 2. panašumas
- sema** sema (*mažiausias prasmės vienetą*)
- sememe** semema, morfemos reikšmė
- semen** sėkla, sperma
- semicircular** pusapskritis, pusapvalis
- semicomatose** nevisiškas sąmonės netekimas
- semiconscious** pusiau sąmoningas
- semicycle** pusciklis
- seminal** 1. sėklos, sėklinis; 2. gemalinis, užuomazginis
- seminal filament** spermijos, (*vyriškoji*) sėklinė ląstelė
- semiology** semiologija: 1. semiotika; 2. simptomatologija, ligų simptomų mokslas
- semiosis** semiozė
- semiotics** semiotika
- semipartial correlation** dalinė koreliacija
- semipermeable** pusiau pralaidus
- semireclining posture** pusiau gulima kūno padėtis
- semirecumbent** pusiau atsilošęs
- semisideration** hemiplegija, vienpusis (*pusės kūno*) paralyžius
- semiskilled** neaukštos kvalifikacijos
- semistructured interview** pusiau struktūruotas interviu
- semitone** pustonis
- semivowel** pusbalsis
- sender** siuntėjas, agentas (*parapsichologijoje*)
- senescence** senėjimas, senatvė
- senescent** senstantis, senėjantis
- senile** senatvinis, senatviškas
- senile dementia** senatvinė demencija / silpnaprotystė
- senile plaque** žr. **neuritic plaque**
- senilism** senilizmas, senatviškumas
- senility** žr. **senescence**
- senior** 1. vyresnis (*amžiumi*); 2. vyresnis (*pareigomis*)
- seniority** vyresniškumas, pirmenybė
- senium** senatvės amžius
- sensate** justis
- sensation** pojūtis, jutimas, pajautimas
- sensationalism** sensualizmas
- sensation level** jutimo lygmuo
- sensation-seeking** (*aštrių*) pojūčių ieška
- sensation threshold** jutimo / pojūčio slenkstis
- sensation type** juntamasis tipas (*pagal C. Jungą*)
- sense** 1. jutimas, pojūtis; 2. jausmas; 3. išmintis; 4. protas; 5. prasmė
- sense body** receptorius
- senseless** 1. beprasmis, neprotingas; 2. be sąmonės
- sense limen** jutimo slenkstis
- sense modality** jutimo modalumas
- sense of equilibrium** pusiausvyros pojūtis / jutimas
- sense of self** savijuta, savęs jutimas
- sense organ** jutimo organas
- sense quality** jutimo / pojūčio kokybė
- sensibility** jautrumas, jautris
- sensibilization** sensibilizacija, jautrinimas, jautrėjimas
- sensible** 1. jautrus; 2. protingas, sveiko proto, nuovokus; 3. suprantantis, jaučiantis; 4. žymus, juntamas
- sensiferous** jautrus
- sensigenous** didinantis jautrumą
- sensigerous** jautrus (*apie nervą*)
- sensimeter** sensimetras (*odos jautrumo matuoklis*)
- sensing** jutimas (*procesas*)
- sensitive** 1. jautrus, juslus; 2. jausmingas, jaudrus
- sensitive period** jautrusis laikotarpis / periodas
- sensitive soul** juntančioji siela (*Aristotelio terminas*)
- sensitive zone** jautrioji (*kūno*) zona
- sensitivity** 1. jautrumas, jautris; 2. jausmingumas, jaudrumas
- sensitivity trainig** jautrumo lavyba
- sensitization** jautrinimas, jautrėjimas
- sensitize** jautrinti, didinti jautrumą
- sensor** jutiklis
- senso(ri)motor** sensomotorinis

- sensorimotor cortex** sensomotorinė žievė
- sensorimotor intelligence** sensomotorinis išmanumas (*J. Piaget teorijos terminas*)
- sensorimotor rhythm** sensomotorinis ritmas
- sensorimotor stage** sensomotorinė stadija (*J. Piaget teorijos terminas*)
- sensory** jutimo, juslinis, juntamasis, sensorinis
- sensory deprivation** sensorinė / juslinė depriacija (*sensorinės informacijos ribojimas*)
- sensory discrimination** juslinis skyrimas
- sensory information store** sensorinės informacijos saugykla
- sensory input** juslinė / sensorinė įvestis
- sensory memory** juslinė / sensorinė atmintis
- sensory nerve** jutimo / juslės nervas
- sensoryneural deafness / hearing loss** nervinis kurtumas
- sensory organization** juslinės / sensorinės įvesties tvarkyba / organizacija
- sensory overload** sensorinė perkrova
- sensory registre** žr. **sensory information store**
- sensual** 1. juslinis; 2. kūniškas, geismingas; 3. sensualus
- sensuality** gašlumas, geidulingumas
- sensum** jutimas, pojūtis
- sensuous** 1. jusliškas; 2. jausminis, jausmingas
- sensuousness** 1. jusliškumas; 2. jausmingumas
- sensus communis** *lot.* bendroji juslė (*Aristotelio terminas*)
- sentence** 1. nuosprendis; 2. bausmė; 3. sakinys;
- sentence completion test** sakinio užbaigimo testas
- sentience** jslumas, jutimiškumas
- sentience need** jutimo poreikis
- sentiendum** jutimų / jusliniai duomenys
- sentient** juslus, jautrus, juntantis
- sentiment** 1. jausmas, sentimentas; 2. nuotaika, nuomonė
- sentimental** sentimentalus, jausmingas
- sentimentality** sentimentalumas, jausmingumas, jautrumas
- sentinel behavior** (*gyvūnų*) sergėjamas elgesys
- separability** atskiriamumas, skaidumas
- separable** atskiriamas, išskiriamas
- separation** 1. at(si)skyrimas, per(si)skyrimas; 2. išsiskyrimas; 3. (su)skaidymas
- separation anxiety** atsiskyrimo nerimas
- separation-individuation** atsiskyrimas ir individualizacija (*M. Mahler teorijos terminas*)
- sepsis** sepsis, kraujo užkrėtimas
- septum** *lot.* pertvara
- sequel** 1. tęsinys; 2. padarinys
- sequela** (*ligos*) padarinys
- sequence** 1. seka, nuoseklumas; 2. padarinys, rezultatas
- sequential analysis** nuosekloji analizė
- sequential (statistical) test** nuoseklusis kriterijus
- sequestration** atskyrimas, izoliavimas
- serendipitous finding** atsitiktinis atradimas
- serendipity** neplanuota išvalga / atradimas
- serial** serijinis, nuoseklus, einantis paeiliui
- serial-anticipation method** serijinė numatymo metodika
- serial association** nuoseklios asociacijos
- serial-position effect** eilės vietos įtaka
- serial processing** nuoseklusis apdorojimas
- serial recall** dirgiklių eilės prisiminimas
- serial search** nuosekloji ieška
- seriatim** papunkčiui, vienas po kito
- seriation** išdėstymas eilės tvarka
- series** 1. serija; 2. eilė
- serious** 1. rimtas; 2. sunkus; 3. didžiulis
- seriousness** rimtumas
- serotonergic neuron** serotonerginis neuronas
- serotonin** serotoninas
- serve** 1. tarnauti; 2. dirbti, eiti pareigas; 3. tikti, atstoti
- service** 1. tarnyba, tarnavimas; 2. aptarnavimas; 3. paslauga
- servicing** 1. aptarnavimas; 2. paslaugos
- servomechanism** automatinio valdymo mechanizmas
- sessile** nejudrus / prisitvirtinęs (*apie gyvūnų gyvenimo būdą*)
- session** 1. sesija; 2. užsiėmimai, mokymo laikas; 3. seansas
- set** 1. parengtis, nuostata (*veikti*); 2. laikysena; 3. rinkinys, komplektas; 4. aparatas
- set point** nustatytoji (*valdymo mechanizmo*) riba

setting aplinka, situacija, fonas
set-up 1. struktūra, sandara; 2. laikysena; 3. nustatymas
severe mental retardation didelis / žymus protinis atsilikimas
sex 1. lytis; 2. lytinis gyvenimas, seksas; 3. lytinis, lytiškas
sex anomaly lytinė anomalija
sex appeal lytinis patrauklumas
sex characteristics lytiniai bruožai
sex chromosome lytinė chromosoma
sex differences lyčių skirtumai
sex education lytinis švietimas
sex identity lytinis tapatumas
sex intergrade hermafroditas, dvilytis
sexism seksizmas (*lytinė diskriminacija, priešingos lyties atstovų niekinimas*)
sexless 1. fiziškai nepatrauklus; 2. belytis
sex-linked lytiškai determinuotas
sex offence lytinis nusikaltimas
sex offender lytinis nusikaltėlis
sexology seksologija
sex perversion lytinis iškrypimas
sex ratio lyčių proporcija (*populiacijoje*)
sex reversal lyties pasikeitimas
sex role lytinis vaidmuo
sex role stereotype lytinio vaidmens stereotipas
sexual lytinis, seksualinis
sexual abuse seksualinė prievarta
sexual anesthesia lytinis šaltumas
sexual burnout lytinis perdegimas
sexual dimorphism lytinis dimorfizmas
sexual disorder lytinis sutrikimas
sexual harassment seksualinis priekabiavimas
sexual intercourse lytinis santykiavimas, sueitis
sexual inversion lytinis iškrypimas
sexual involution klimaksas
sexuality seksualumas, erotizmas
sexual latency latentinis seksualumo periodas (*psichoanalizėje*)
sexually transmitted disease lytiškai plintanti liga
sexual selection lytinė atranka
sexy 1. (*pernelgy*) seksualus, erotiškasis; 2. lytinis
shade 1. atspalvis, niuansas; 2. ekranas

shading 1. šešėliavimas, (už)tušavimas; 2. niuansai, atspalviai
shadow šešėlis (*vienas iš archetipų, pagal C. Jungą*)
shadowgraph rentgeno nuotrauka
shadowing šešėliavimas (*dichotinio klausymo eksperimentuose*)
shake 1. kratyti, krėsti; 2. drebėti; drebulys
shaken baby sukrėstas kūdikis
shakes 1. drugys; 2. šaltis
shaking cure vibracinis masažas
shaking palsy žr. **Parkinson's disease**
shallow paviršutiniškas, lėkštas, negilus
shallow breathing paviršinis kvėpavimas
sham 1. apsimetimas; 2. apgaulė, klastotė; 3. apsimetėlis, apgavikas
shaman šamanas
sham doctor gydytojas apsimetėlis (*neturintis diplomo*)
shame gėda, apmaudas
shameful gėdingas
shameless begėdis, nepadorus
sham illness apsimestinė liga
sham rage imituojamasis (*smegenų pažeidimų nulemtas*) įniršis
shape 1. forma, pavidalas; 2. kontūras, figūra; 3. modelis, pavyzdys
shaping apipavidalinimas, formos suteikimas
shaping of behavior(u)r elgesio formavimas
shared attention žr. **joint attention**
sharing paskirstymas
sharp aštrus
sharp-eared ausydas, gerai girdintis
sharpening paryškkinimas (*kai kurių prisimėnimų dalykų*)
sharp-eyed aštriaregis, akylas
sharp pulse šokinėjantis pulsas
sheath 1. makštis; 2. apvalkalas
sheer grynas, visiškasis, absoliutus
sheet 1. lapas, lakštas; 2. lentelė
shell shock kontūzija
shelter prieglauda, pastogė
sheltered workshop globojama dirbtuvė (*neįgaliems asmenims*)
shift 1. pakeitimas, perkėlimas; 2. pamaina
shifting 1. nepastovus, kintantis; 2. judantis, judamas

- shifty** 1. apskrus, gudrus; 2. nepastovus, įtartinas, nepatikimas
- shock** 1. smūgis; 2. sukrėtimas; 3. šokas, psichinė trauma
- shock phase** šoko fazė
- shock therapy** šoko terapija
- shooting pain** staigus skausmas, dieglys
- short cough** sausas kosulys
- shorthand** stenografija
- shortness of breath** dusulys
- shortsighted** trumparegis
- shortsightedness** trumparegystė
- short-term memory** trumpalaikė atmintis
- short-termism** trumpalaikiškumas
- short wind** dusulys
- showup** demaskavimas
- shrinkage** susitraukimas, sumažėjimas
- shunning** atstūmimas / pašalinimas (*individuo iš grupės*)
- shy** 1. drovus; 2. neryžtingas, atsargus
- shyness** drovumas, baikštumas
- sialaden** seilių liauka
- sialorrhoea** labai stiprus seilėtekis (*sergant kai kuriomis neurologinėmis ligomis, vartojant vaistus*)
- Siamese twins** Siamo dvyniai (*suaugę dvyniai*)
- sibilant** švilpiamasis priebalsis
- sibilate** šnypšti, tarti švilpiamai
- sibilation** sibilacija (*ydingas tarimas, tam tikrus garsus paverčiant garsu s*)
- sibicide** (*gyvūnų jauniklių*) vienas kito žudymas
- sibling** sibsai (*tų pačių tėvų vaikai*)
- sibling rivalry** sibsų konkurencija (*vaikų pavyduliavimas dėl tėvų meilės*)
- sick** 1. sergantis, nesveikas; 2. liguistas, ligotas; 3. jaučiantis šleikštulį
- sick-headache** migrena
- sick-leave** atostogos dėl ligos
- sickliness** liguistumas, nesveikumas, silpnumas
- sick-list** 1. ligonių sąrašas; 2. nedarbingumo lapelis
- sickness** 1. liga; 2. šleikštulys, vėmimas
- sickness prevention** ligų prevencija
- sickness rate** sergamumas
- sidedness** laterališkumas
- side effect** nepageidaujamas / šalutinis veikimas / poveikis
- sight** 1. rega; 2. regos laukas; 3. žvilgsnis; 4. reginys
- sighting** pamatymas, pastebėjimas
- sighting line** žr. **visual axis**
- sightless** nematomas, neregintis
- sight method** žr. **whole-word method**
- sight-testing** regos aštrumo tyrimas
- sight vocabulary** vaizdinis žodynas
- sigma** 1. sigma, graikų abėcėlės raidė; 2. simbolis, žymintis standartinį nuokrypį
- sigma score** z įvertis
- sigmatism** sigmatizmas: 1. šveplavimas (*garsų s, š, z, ž ydingas tarimas*); 2. sibilacija
- sign** 1. ženklas, simbolis; 2. žymė, požymis; 3. gestas
- signal** 1. signalas, ženklas, požymis; 2. impulsas
- signal anxiety** signalinis nerimas (*psichoanalizėje*)
- signal-detection theory** signalų aptikimo teorija
- signalling system** signalinė sistema
- signal-to-noise ratio** signalo ir triukšmo santykis
- signature** 1. parašas; 2. pėdsakas, žymė
- significance** 1. reikšmė, prasmė, svarba; 2. reikšmingumas
- significance level** reikšmingumo lygmuo
- significant** 1. reikšmingas, prasmingas, svarbus; 2. žymus, pastebimas
- significant difference** reikšmingas skirtumas
- significant other** reikšmingasis kitas (*H. Sullivano teorijos terminas*)
- signification** 1. reikšmė, prasmė; 2. pažymėjimas, nurodymas; 3. signifikacija
- significative** 1. nurodantis, žymintis, liudijantis; 2. reikšmingas
- significs** semantika
- signifier** žymiklis
- signify** 1. reikšti, (pa)žymėti; 2. turėti reikšmę; 3. pranešti
- sign language** gestų kalba
- sign test** ženklų kriterijus
- silence** 1. tylą, tylėjimas; 2. užmarštis, nežinia

silent 1. tylus, begarsis; 2. nekalbus; 3. nekalbus, neišreikštas

silent infection slaptoji infekcija

silent pause begarsė pauzė (*šnekant*)

silent speech žr. **subvocalisation**

silhouette siluetas, forma, kontūrai

silliness kvailybė, kvailumas

silly 1. kvailas, neprotingas; 2. silpnaproty; 3. apkvaišęs

simian beždžionių, beždžioniškas

similar panašus

similarity panašumas

simple 1. paprastas, nesudėtingas; 2. vientisas; 3. naivus

simple random sample paprasta atsitiktinė imtis

simple tone paprastasis / grynasis tonas

simplicity paprastumas, atviraširdiškumas

simulate 1. apsimesti; 2. imituoti, vaizduoti; 3. panėšėti

simulation 1. apsimetimas; 2. imitavimas, vaizdavimas; 3. modeliavimas

simulator 1. apsimetėlis; 2. modeliavimo įrenginys, imituoklis; 3. modelis

simultanagnosia vienalaikė agnozija

simultaneity vienalaikiškumas

simultaneous vienalaikis, vykstantis vienu metu

simultaneous conditioning vienalaikis sąlygojimas

simultaneous contrast vienalaikis kontrastas

sin 1. nuodėmė; 2. yda; 3. nusidėti

sincere 1. nuoširdus, tikras; 2. tiesus, sąžiningas

sincerity 1. nuoširdumas; 2. tiesumas

sinews 1. raumenynas; 2. fizinė jėga; 3. energija

sinful 1. nuodėmingas, nusidėjęs; 2. gėdingas, smerktinas

single 1. vienas, vienintelis; 2. atskiras, skirtas vienam asmeniui; 3. vienišas

single-blind viengubai aklas (*tyrimo maskavimo būdas*)

single-cell recording ląstelės aktyvumo registravimas

single-channel model vieno kanalo modelis (*kai galimas tik nuoseklus informacijos apdorojimas*)

single-minded atsidavęs vienam reikalui, kryptingas

singleness vienišumas, vienvė

single parent nepilna šeima

single-subject design eksperimento su vienu tiriamuoju schema

singleton vienintelis / vienturtis vaikas

single-variable principle vienintelio kintamojo principas

sinistral (*nukreiptas*) kairėn

sinistral kairiarankis, kairysis

sinistrality kairumas, pirmenybė kairės pusės veiksams

sinistromanual kairiarankis

sinistroocular kairiaakis (*geriau matantis kairiaji akimi*)

sinusoid(al) 1. sinusoidė, sinusoidinis; 2. sinusinis, aňčio

site 1. vieta, lokalizacija; 2. šonas, pusė

situate 1. išdėstyti; 2. (su)sieti (*su tam tikromis sąlygomis, fonu*)

situated cognition kontekstualus pažinimas

situation padėtis, situacija, sąlygos, aplinkybės

situational situacinis

situational analysis situacijos analizė

situationalism situacionalizmas

situational neurosis situacinė neurozė

situational psychosis situacinė psichozė

situational stress reaction situacinė streso reakcija

situational test situacinis testas

sixth sense šeštasis pojūtis

size dydis, apimtis, tūris

size constancy dydžio pastovumas / konstantiškumas

size cue (*rega suvokiamo*) dydžio signalas

size-weight illusion dydžio ir svorio iliuzija

skeletal griaučių

skeletization skeletizacija, kraštutinis suliesėjimas

skeleton griaučiai

skepticism skepticizmas, abejonė

skew kreivas, įžambus, asimetriškas

skew correlation netiesinė koreliacija

skew-eyed žvairas

skew muscle skersinis raumuo

skewness asimetrija, antisimetriškumas

skilful meistriškas, sumanus, įgudęs

skill įgūdis, įgudimas, meistriškumas
skilled kvalifikuotas, prityręs, įgudęs
skill learning įgūdžių formavimas(is)
skimming peržvalga (*skaitant*)
skin 1. oda; 2. kailis; 3. plėvelė
skin conductance žr. **galvanic skin response**
skin conductance level (SCL) žr. **galvanic skin response**
skin conductance response (SCR) žr. **galvanic skin response**
Skinner box Skinnerio dėžė
skin potential odos elektrinis potencialas
skin sense odos pojūtis
skin sensory spot odos jutimų taškas
skull kaukolė
slang žargonas, slengas
slant nuožulnus, pasviręs, įžambus
sleep 1. miegas; 2. apmirimas, nutirpimas
sleep apnea miego apnėja
sleep attack miego priepuolis
sleep disorder miego sutrikimas
sleep epilepsy žr. **narcolepsy**
sleepier effect snaudaliaus efektas (*pavėluotas nuostatos pokytis*)
sleepiness mieguistumas
sleeping-draught migdomasis vaistas
sleeping sickness 1. miegligė; 2. letarginis encefalitas
sleep latency užmigimo laikas
sleep learning žr. **hypnopaedia**
sleeplessness nemiga
sleep paralysis miego paralyžius
sleep spindles miego verpstės
sleep terror disorder naktinis siaubas (*miego sutrikimas*)
sleep-wake cycle miego ir būdravimo ciklas
sleepwalking žr. **somnambulism**
slim 1. plonas, laibas; 2. (su)blogti, netekti svorio
slip 1. (pa)slydimas; 2. poslinkis, slinktis; 3. blankas, kortelė
slip of the tongue žr. **parapraxis**
slippage 1. atsilikimas; 2. nesutapimas
slogan devizas (*reklamoje*)
slope nuolydis, polinkis, posvyris
slow 1. lėtas, laipsniškas; 2. neskubus; 3. vėluojantis, atsiliekantis; 4. vangus, menkas

slowdown sulėtinimas
slow learner lėtai besimokantysis: 1. lengvai protiškai atsilikęs; 2. išmokstantis per ilgą laiką
slow-twitch muscle lėtai susitraukiantis raumuo
slow-wave sleep gilaus miego (*vyraujančių lėtų elektrinių bangų*) stadija
slumberous 1. snaudulingas, migdantis; 2. mieguistas
slurring speech neaiški tartis (*suliejami žodžiai*)
small group mažoji grupė
small-sample theory mažosios imties teorija
smell 1. kvapas; 2. uoslė; 3. kvėpėti; 4. užuosti, uostyti
smell brain uodžiamosios smegenys
smelling uoslė
smell prism kvapų prizmė (*H. Henningo kvapų klasifikacijos sistema*)
smell square kvapų kvadratas (*E. Crockerio ir L. Hendersono kvapų klasifikacija*)
smile šypsena
smoker rūkalius
smoking rūkymas
smooth lygus, sklandus
smooth(ed) curve glodžioji kreivė
smoothing (iš)lyginimas, (su)glodinimas
smooth movement lygus / nekintamas judėjimas / judesys
smooth muscle lygusis raumuo
smoothness glodumas
smother 1. (už)dusinti; 2. (už)dusti; 3. (nu)slopinti, užslopinti
snake phobia liguista gyvačių baimė
sneeze čiaudėti; čiaudulys
Snellen chart Sneleno lentelė (*regos aštrumui įvertinti*)
snowball sampling sniego gniūžtės atranka (*kai vieni tyrimo dalyviai rekomenduoja kitus*)
snow-blindness apakimas nuo tviskančio sniego (*labai stiprios šviesos sukeltas regos sutrikimas*)
snub-nosed riestanosis
sober 1. blaivus; 2. saikingas, nuosaikus; 3. rimtas, protingas

- sobriety** 1. blaivumas; 2. saikingumas, nuosai-
kumas; 3. sveika nuovoka
- sociality** draugingumas, visuomeniškumas,
socialumas
- sociality index / rating** visuomeniškumo ro-
diklis / rangas
- social** 1. visuomeninis, socialinis; 2. draugin-
gas; 3. bendruomeninis
- social acceptance** socialinis pripažinimas
- social accomodation** socialinis prisiderinimas
- social anchoring** socialinis susiejimas
- social code** 1. socialinis kodeksas; 2. socialinis
kodas
- social consciousness** visuomeninė sąmonė
- social desirability** socialinis pageidaujumas
- social-exchange theory** socialinių mainų teo-
rija
- social facilitation** socialinis palengvinimas
- social insect** socialinis / visuomeninis vabzdys
- sociality** socialumas
- socialization** socializacija
- socialized drive** socializuota vara
- social lag** socialinis atsilikimas
- social leadership** socialinis vadovavimas
- social learning theory** socialinio mokymosi
teorija
- social loafing** socialinis dykinėjimas
- social mind** socialinis protas
- social mindedness** socialinis suinteresuotumas
- social need** socialinis poreikis
- social phobia** socialinė fobija
- social pressure** socialinis spaudimas
- social role** socialinis vaidmuo
- social self** socialinis aš
- social sensitivity** socialinis jautrumas
- social traps** socialiniai spąstai
- social work** socialinis darbas
- societal** 1. socialinis, visuomenės; 2. sociologinis
- society** 1. visuomenė; 2. bendruomenė; 3. drau-
gija, bendrija
- sociobiology** sociobiologija
- sociocenter** populiariausias grupės narys (*socio-
metrijoje*)
- sociocentrism** sociocentrizmas
- sociocognitive bias** sociokognityvinis šališkumas
- sociocultural factor** sociokultūrinis veiksnys
- sociocusis** klausos (su)silpnėjimas (*dėl šiuolai-
kinio gyvenimo būdo*)
- sociodrama** sociodrama
- socioeconomic status (SES)** socioekonominė
padėtis
- sociofugal** sociofugalinis, kliudantis tarpusavio
bendravimui
- sociogenesis** sociogenezė
- sociogenetics** sociogenetika
- sociogenic** sociogeninis
- sociogram** sociograma
- sociography** sociografija
- sociohistorical development** socioistorinė raida
- sociolinguistics** sociolingvistika
- sociology** sociologija
- sociometrics** žr. **sociometry**
- sociometric test** sociometrinis testas
- sociometry** sociometrija
- socionomics** socionomika
- sociopath** sociopatas
- sociopathic personality** sociopatinė asmenybė
- sociopathy** sociopatija
- sociopetal** sociopetalinis, skatinantis tarpusa-
vio bendravimą
- sociotechnical model** sociotechninis modelis
- sociotherapy** socioterapija
- sodomy** sodomija: 1. lytinis potraukis prie gy-
vūnų; 2. pederastija
- soft data** subjektyvūs duomenys
- soft drug** silpnas narkotikas
- softening of the brain** encefalomaliacija, galvos
smegenų minkštėjimas
- softness** minkštumas
- soft palate** minkštasis gomurys
- soft psychology** negriežtoji (*subjektyvioji*) psi-
chologija
- soft sign** neryškus ženklas
- software** programinė įranga
- solicitation behavio(u)r** 1. įkyrus prašinėjimas;
2. (*prostitučiu*) siūlymasis
- solid** kietas, vientisas, ištisinis
- solidarity** solidarumas, vieningumas, vienybė
- solid vision** stereoskopinis regėjimas
- solipsism** solipsizmas

solitary nucleus atskirojo laido branduolys

solitary play individualus žaidimas

solution 1. (iš)sprendimas, sprendinys; 2. tirpalas; 3. ligos pabaiga

solution-focussed brief therapy trumpa įsprendimą orientuota psichoterapija

solvable išsprendžiamas

solve (iš)spręsti, išaiškinti

soma soma, kūnas

som(a)esthesia kūno pojūčiai

somasthenia kūno silpnumas

somatic somatinis, kūno

somatic disorder somatinis sutrikimas

somatic muscle skersaruožis raumuo

somatic nervous system somatinė nervų sistema

somatic / somatopsychic delusion somatopsichinis / susijęs su kūnu klaidesys

somatic therapy somatinė terapija

somatization somatizacija, organinė psichologinio pažeidimo raiška

somatization disorder somatizacinis sutrikimas

somatoform disorder somatoforminis sutrikimas

somatogenesis somatogenezė

somatognosia somatognozija (*kūno ar jo dalių suvokimo sutrikimas*)

somatology somatologija (*mokslas, tiriantis kūno sandarą ir jos kitimą*)

somatomedin somatomedinas (*augimo hormonas*)

somatometry somatometrija

somatopsychic somatopsichinis

somatopsychology somatopsichologija

somatopsychosis somatogeninė psichozė

somatoscopy somatoskopija, kūno apžiūra

somatosenses kūno pojūčiai

somatosensory somatosensorinis, kūno jutimų

somatosensory homunculus somatosensorinis homunkulas

somatostatin somatostatinas (*kepenų hormonas*)

somatotonic somatotonikas (*W. Sheldon'o asmenybės tipas*)

somatotopagnosia žr. **autotopagnosia**

somatotomy somatotopija, sensorinės sistemos atvaizdis smegenų žievėje

somatotropic somatotropinis, veikiantis kūną

somatotropin somatotropinas (*augimo hormonas*)

somatotype kūno (*sandaros*) tipas

somatotypology kūno tipologija

som(a)esthetic susijęs su kūno pojūčiais

somnambulism somnambulizmas, nakvišumas

somnambulist somnambulas, nakviša, lunatikas

somnarium sanatorija, kurioje taikomas gydymas miegu

somnifacient migdomasis, sukeliantis miegą

somniferous migdantis

somnifugious sukeliantis nemigą

somniloquence somnilokvija, kalbėjimas miegant

somnipathy miego sutrikimas

somnolence mieguistumas, apsnūdimas

somnolent mieguistas, snaudžiantis

somnolentia somnolencija, liguistas mieguistumas

somnolescent sukeliantis mieguistumą

somnology somnologija (*miego ir jo sutrikimų tyrimas*)

sonant balsingasis, sonantas

sone sonas (*garsumo vienetas*)

song 1. daina, giesmė; 2. gyvūnų vokalizacija

sonic garso, garsinis, sklindantis garso greičiu

sonography sonografija (*garsų spektrinė analizė*)

sonometer žr. **audiometer**

soothability (*kūdikio*) nusiraminimas

soothe 1. (nu)raminti; 2. (nu)malšinti, (su)švelninti

sophistry sofistika

sopor soporas (*sąmonės sutrikimo laipsnis, kai ligonis visiškai abejingas aplinkai, bet refleksai dar veikia*)

soporific migdomasis, narkotinis

sore 1. skausmingas; 2. skaudulys, opa, žaizda

sore mouth stomatitas, burnos uždegimas

soreness 1. jautrumas, liguistumas; 2. irzlumas

sorrow 1. liūdesys, sielvartas, širdgėla; 2. gailėtis, apgailstavimas

sorrowing prislėgtas liūdesio / sielvarto

sort 1. rūšis, klasė, tipas; 2. duomenų rikiavimas

sorting test rūšiavimo / klasifikavimo testas

- soul** siela, dvasia
- soulful** jausmingas, melancholiškas
- soulless** besielis, beširdis
- sound** 1. garsas; 2. skambesys, užesys, bildesys; 3. sveikas, stiprus, teisingas
- sound frequency** garso dažnis
- sound intensity** garso stipris
- sound-level meter** garso lygio matuoklis
- sound localization** garso lokalizacija, garso šaltinio vietos suvokimas
- soundness** 1. tvirtumas, stiprumas, sveikata; 2. teisingumas, protingumas
- sound perimetry** garso perimetrija
- sound-pressure level** garso slėgio lygis
- sound-proof** nepralaidus garsui
- sound spectrograph** garso spektrografas
- sound spectrum** garso spektras
- sour** 1. rūgštus; 2. gižus, surūgęs
- source** 1. ištaka; 2. šaltinis, versmė
- source trait** pirminis bruožas
- source trustworthiness** šaltinio patikimumas
- “sour-grapes” mechanism** „rūgščių vynuogių“ (*gynybinis*) mechanizmas
- sourness** rūgštingumas
- space** 1. erdvė; 2. vieta, plotas; 3. nuotolis, atstumas, tarpas
- space bias** žr. **space error**
- spaced practice** paskirstytosios pratybos
- spaced repetition** paskirstytasis kartojimas
- space error** vietos nustatymo paklaida
- space life** žr. **life space**
- space nerves** nervinės skaidulos, perduodančios impulsus iš pusratinių kanalų
- space orientation** orientavimasis erdvėje
- space perception** erdvės suvokimas
- space psychology** erdvės psichologija
- space-time illusion** erdvės ir laiko iliuzija
- spacing** 1. tarpas; 2. išdėstymas tarpais
- spana(e)mia** mažakraujystė
- span of apprehension** suvokimo apimtis
- span of attention** dėmesio apimtis
- span of consciousness** sąmonės apimtis
- span of human life** žr. **lifespan**
- sparing therapy** tausojantis gydymas
- spasm** 1. spazmas, mėšlungis; 2. priepuolis, protrūkis
- spasmatic** spazminis, mėšlunginis
- spasmatic asthma** bronchinė astma
- spasmoarthria** mėšlungiška šneka
- spasmodic** 1. spazminis, priepuolinis; 2. nereguliarus, neritmingas
- spasmodic / spastic dysphonia** spazminė disfonija (*balso sutrikimas*)
- spasmogenic** spazmogeninis, sukeliantis spazmus
- spasmolytic** spazmolitinis, stabdantis mėšlunginius susitraukimus
- spasmophemia** spazmofemija (*spazmų sukeltas kalbėjimo sutrikimas*); mikčiojimas
- spasmophilia** spazmofilija (*vaikų liga, pasireiškianti traukuliais ir susijusi su kalcio ir fosforo apykaitos sutrikimu*)
- spastic** spazminis, mėšlunginis
- spasticity** spastiškumas
- spastic paralysis** spazminis paralyžius
- spastic speech** trūkčiojantis kalbėjimas
- spatial** erdvės, erdvinis
- spatial abilities** erdvės suvokimo gebėjimai
- spatial discrimination** erdvinių savybių skyrimas
- spatial disorientation** nesiorientavimas erdvėje
- spatial intelligence** erdvinis išmanumas
- spatial orientation** orientavimasis erdvėje
- spatial threshold** dviejų taškų skyrimo slenkstis
- spatial summation** erdvinis sumavimas
- spay** sterilizuoti, pašalinti kiaušides
- speaking in tongues** žr. **glossolalia**
- Spearman's rank correlation coefficient** Spearmano ranginės koreliacijos koeficientas
- Spearman's rho** žr. **Spearman's rank correlation coefficient**
- special-aptitude test** specialiųjų gabumų testas
- special case** specialus (*individualus*) atvejis
- special child** vaikas, turintis specialiųjų poreikių
- special education** specialusis ugdymas
- special factor** specialusis faktorius (*Ch. Spearmano dviejų faktorių intelekto teorijos terminas*)
- speciality** 1. specialybė; 2. būdingas bruožas, ypatybė; 3. detalės, smulkmenos
- specialization** specializacija, specializavimasis
- specialize** 1. specializuotis; 2. susiaurinti
- special needs** specialieji poreikiai
- special psychology** specialioji psichologija

- special senses** specialieji jutimai (*susiję su specialiais jutimo organais: klausa, rega, skonis, kvapas*)
- speciation** naujų rūšių formavimasis
- species** 1. rūšis, atmaina, veislė; 2. giminė
- species-specific** rūšiai būdingas
- species-typical** žr. **species-specific**
- specific** 1. ypatingas, specifinis; 2. būdingas; 3. savitas
- specific ability** specifinis gebėjimas
- specific anosmia** specifinė anosmija, negebėjimas užuosti tam tikrų kvapų
- specificate** 1. apibrėžti, išskirti; 2. sukonkretinti, patikslinti, detalizuoti
- specification** 1. patikslinimas, detalizavimas; 2. reikalavimas, sąlyga
- specific developmental disorder** specifinis raidos sutrikimas
- specific developmental dyslexia** specifinė raidos disleksija
- specific energies doctrine** specifinės energijos teorija
- specific gravity** lyginamasis svoris
- specific hunger** specifinis alkis (*tam tikrų medžiagų poreikis organizmui*)
- specificity** 1. specifiskumas; 2. tikslumas
- specific learning disability** specifinė mokymosi negalia
- specific phobia** specifinė fobija (*tam tikrų objektų ar situacijų baimė*)
- specific remedy** specifiniai vaistai
- specify** 1. tiksliai apibrėžti, smulkiai apibūdinti; 2. reikalauti
- specimen** 1. bandinys, mėginys; 2. pavyzdys
- specious present** dabartis (*laiko matavimuose*)
- spectral** spektro, spektrinis
- spectral-absorption curve** spektrinės absorbcijos kreivė
- spectral colo(u)r** spektro spalva
- spectral hue** žr. **spectral colo(u)r**
- spectrogram** spektrograma
- spectrograph** spektrografas
- spectrometer** spektrometras
- spectrophotometer** spektrofotometras
- spectroscope** spektroskopas
- spectroscopy** spektroskopija
- spectrum of consciousness** sąmoningumo spektras / lygmenys
- speculation** spėlionė, spekuliacija
- speculative psychology** spekuliatyvioji psichologija
- speech** 1. kalba; 2. kalbėjimas, šneka; 3. kalbėsena, kalbėjimo būdas
- speech act** šnekos aktas
- speech anxiety** viešo kalbėjimo baimė
- speech area** kalbėjimo sritis (*smegenyse*)
- speech center** kalbėjimo centras (*smegenyse*)
- speech disorder** kalbėjimo sutrikimas
- speech impediment** kalbėjimo defektas
- speech production** kalbos produkavimas
- speech-retarded child** vėliau pradantis šnekėti vaikas
- speech synthesizer** šnekos sintezatorius
- speech therapy** kalbėjimo korekcija, logopedija
- speed-accuracy trade-off** greičio ir tikslumo kompromisas
- speed reading** greitasis skaitymas
- speed test** greičio testas
- spell** 1. pasakyti paraižiui; 2. sudėti (*žodį iš raidžių*); 3. (*trumpas*) laiko tarpas; 4. (*ligos*) priepuolis
- spelling** 1. rašyba, ortografija; 2. (*žodžio*) skaitymas / tarimas paraižiui
- spell of illness** 1. ligos priepuolis; 2. ligos laikotarpis
- sperm** sperma, sėkla
- spermatogenesis** spermatogenezė (*spermijų susidarymas ir raida*)
- spermatorrhea** spermatorėja (*savaiminis vyro sėklos tekėjimas*)
- spermatozoon** spermijas (*vyriškoji lytinė ląstelė*)
- sphere** 1. sfera; 2. socialinė aplinka
- spherical** sferinis
- spherical aberration** sferinė aberacija
- sphincter** sfinkteris, raukas, sutraukiamasis raumuo
- sphincter control** sfinkterio kontroliavimas
- sphincter morality** sfinkterio moralumas (*psichoanalizėje*)

sphygmograph sfigmografas (*pulso dažnio ir įtampos matuoklis*)

sphygmomanometer sfigmomanometras (*arterinio kraujospūdžio matuoklis*)

sphygmus pulsas

spicy 1. aromatinis, aromatingas; 2. pikantiškas, aštrus

spicy odo(u)r cinamono arba muskato kvapas (*vienas pirminių H. Henningo prizmės kvapų*)

spider phobia žr. **arachnophobia**

spike 1. smaigalys, smailė; 2. žr. **action potential**

spina 1. dyglys; 2. ketera; 3. stuburas

spina bifida lot. įskilas stuburas

spinal nugaros, stuburo, nugarkaulio

spinal accessory nerve priedinis nervas

spinal canal stuburo kanalas

spinal column stuburas

spinal cord stuburo / nugaros smegenys

spinal curvature stuburo iškrypimas

spinal fluid stuburo smegenų skystis

spinal ganglion stuburo mazgas / ganglijas

spinal nerve nugaros (*smegenų*) nervas

spinal reflex nugaros smegenų refleksas

spinal root nugaros smegenų šaknelė

spindle 1. verpstė; 2. ašis

spindle-legged ilgakojis, laibakojis (*apie žmogų*)

spine stuburas

spinifugal einantis iš nugaros

spinipetal einantis į nugaros smegenis

spinobulbar susijęs su nugaros ir pailgosiomis smegenimis

spinocerebellar tract nugaros smegenų ir smegenėlių laidas

spinocortical susijęs su nugaros smegenimis ir galvos smegenų žieve

spinoneural susijęs su nugaros smegenimis

spinothalamic tract / system nugaros ir gum-buro laidas / sistema

spintherism fotopsija, subjektyvus nesandčios šviesos jutimas

spiral aftereffect spiralinis poveiksmis

spiral ganglion spiralinis mazgas / ganglijas

spiral test laipsniškai sunkėjantis testas

spirit 1. dvasia, siela; 2. prasmė, esmė

spirited narsus, energingas, karštas, atkaklus

spiritual 1. dvasinis, dvasios; 2. įkvėptas; 3. religinis

spirit(ual)ism spiritualizmas

spirituality dvasingumas, įkvėptumas

spiritualize (į)dvasinti, sudvasinti

spirogram spirograma (*kvėpavimo užrašas*)

spiograph spirografas (*prietaisas kvėpavimo judesiamas užrašyti*)

spirometer spirometras (*plaučių talpos matuoklis*)

spite pyktis, pagieža; (į)pykdyti

splanchnic visceralinis, susijęs su viduriais

spleen blužnis

split 1. plyšys; 2. skėlimas, (su)skaldymas; 3. atskala, atplaiša

split brain perskirtos smegenys

split-brain technique smegenų perskyrimo metodas

split-half reliability pusiau padalinto testo patikimumas

split-litter method padalintos vados metodas (*gyvūnų tyrimuose*)

split-off consciousness sąmonės su(si)skaidymas / skilimas

split personality suskilusi asmenybė

splitting skilimas (*gynybinis mechanizmas*)

splitting of the ego ego skilimas (*psichoanalizėje*)

splitting of the object objekto skilimas (*psichoanalizėje*)

spoil 1. (su)gadinti; 2. (iš)lepinti

spoiled sugadintas, išleptintas

spongioblast spongioblastas (*ektodermos kilmės ląstelė, iš kurios susidaro neuroglijos*)

spontaneous 1. spontaninis, savaiminis; 2. savanoriškas; 3. nevalingas

spontaneous abortion savaiminis abortas

spontaneous discharge savaiminė iškrova

spontaneous recovery savaiminis atsinaujinimas

spontaneous regression savaiminė (*amžiaus*) regresija (*veikiant hipnozei*)

spontaneous remission savaiminė remisija

spoonerism spunerizmas (*netyčiais sakinio žodžių pirmųjų fonetinių elementų sukeitimas*)

- spoon-fed** 1. maitinamas šaukštu (*apie ligonį*); 2. sukramtytas (*apie žinias mokiniams*); 3. išlepintas
- sporadic(al)** sporadinis, pavienis, atsitiktinis
- sport psychology** sporto psichologija
- sportsmanship** sportiškumas
- spotlight** 1. kilnojamas žibintas; 2. dėmesio centras
- spouse** sutuoktinis, -ė (*vyras, žmona*)
- spread** 1. (pa)plisti, (pa)sklisti, driektis; 2. uždengti, apdengti
- spreading activation** plintančioji aktyvacija
- spreading depression** plintantysis slopinimas
- spread of effect** poveikio išplėtimas
- spurious** suklastotas, netikras, melagingas
- spurious correlation** klaidingoji koreliacija
- spurt** 1. staigus pakilimas, protrūkis; 2. pliūpsnis, gūsis; 3. spurtas (*staigus spartos padidėjimas*)
- squab** kresnas
- square** 1. kvadratas, ketvirtainis; 2. langelis, laukelis
- squeeze** 1. suspausti, glaudinti; 2. spaudimas
- squiggle game** „išraitymai“ (*žaidybinė vaikų psichoterapinio konsultavimo priemonė*)
- squint** žr. **strabismus**
- squint-eyed** 1. žvairas; 2. piktavališkas, neigiamai nusistatęs
- stab** 1. smūgis (*aštrių ginklu*), dūris; 2. staigus smarkus skausmas, dieglys
- stabilimeter** stabilomatis, įrankis kūno stabilumui matuoti
- stability** 1. stabilumas, pastovumas; 2. tvirtumas, patvarumas
- stabilization** 1. stabilizacija; 2. patvarios būklės su(si)darymas
- stabilized retinal image** stabilizuotas atvaizdas tinklainėje
- stabilizer** stabilizatorius
- stable** 1. stabilus, pastovus; 2. tvirtas, patvarus
- staccato speech** skiemenavimas (*kalbėjimas pa-brėžiant kiekvieną skiemenį*)
- stadium** raidos stadija / tarpsnis / pakopa
- staff** personalas, etatiniai darbuotojai
- stage** 1. stadija, fazė, tarpsnis, etapas; 2. scena, veiksmo vieta
- stage fright** žr. **performance anxiety**
- stage of latency** slaptasis / inkubacinis ligos periodas
- stages of dying** mirimo stadijos
- stages of man** žmogaus gyvenimo tarpsniai / stadijos
- stages of sleep** miego fazės
- stage theory** stadijų teorija
- stagger** 1. svirduliavimas; svyravimas; 2. galvos sukimasis / svaigimas
- stagnation** 1. sąstingis, stagnacija; 2. sąstovis
- staircase illusion** laiptų iliuzija
- staircase method** žr. **up-and-down method**
- staircase temperature** palaipsniui kylanti temperatūra
- staleness** pervargimas, persitreniravimas (*sporte*)
- stalking** persekiojimas (*sėlinant*)
- stamina** gyvybinės jėgos, ištvermingumas
- stammerer** mikčius
- stammering** žr. **stuttering**
- stamper** judesių nekoordinuojantis ligonis
- stamping gait** ataksinė eisena (*judesių koordinacijos nebuvimas*)
- stance reflex** pozos refleksas
- stand** 1. vieta, pozicija; 2. stendas; 3. pultas
- standard** lygis, norma, etalonas, pavyzdys, standartas
- standard deviation** standartinis nuokrypis
- standard difference** standartinis skirtumas
- standard error** standartinė paklaida
- standardization** standartizacija, standartizavimas, (su)norminimas
- standardization group** norminimo (*standartizacijos*) grupė
- standardize** standartizuoti, (su)norminti
- standardized test** standartizuotas testas
- standard language** bendrinė kalba
- standard ratio** žr. **standard difference**
- standard score** standartinis įvertis
- standard stimulus** pavyzdinis dirgiklis
- standpoint** požiūris, pažiūra
- stanine** stenainas (*statistikos vienetas: 1/9 įverčių skirstinio dalis*)
- stapedial muscle** kilpinis raumuo
- stapedial nerve** kilpinis nervas
- stapes** kilpa (*ausies kaulelis*)

starting point pradinis taškas
startle išgąstis / krūptelėjimas
startle reaction žr. **startle response**
startle reflex žr. **startle response**
startle response išgąščio / krūptelėjimo atskas / reakcija
starvation badas, badavimas
stasiphobia stazifobija, liguista baimė atsistoti
stasis 1. sąstingis; 2. (*kraujo*) sąstovis
state 1. būklė, būseną, padėtis; 2. būvis; 3. struktūra, sandara
statement 1. tvirtinimas, teiginys; 2. pareiškėtis
statement validity analysis teiginio validumo analizė
static statinis, nejudamas, stacionarus
static ataxia statinė ataksija
static equilibrium statinė pusiausvyrą
static reflex / response statinis refleksas / atsakas
static sense žr. **sense of equilibrium**
stationary 1. nejudamas, stacionarus; 2. pastovus, nesikeičiantis
statistic(al) statistinis; statistikos
statistical association statistinis ryšys
statistical inference statistinė išvada
statistical interaction statistinė sąveika
statistical power statistinė galia (*kriterijaus*)
statistical significance statistinis reikšmingumas
statistical test statistinis kriterijus
statistics statistika
statoacoustic nerve pusiausvyros ir klausos nervas
statocist statocistas, bestuburių pusiausvyros organas
statoconia statokonijos, ausies smėlis
statokinetic response statokinėtinė reakcija
statolith žr. **statoconia**
statural weight value ūgio ir svorio rodiklis
stature 1. ūgis, stotas; 2. (*protinis, moralinis*) lygis, reikšmingumas, svarba
status 1. padėtis, prestižas, reputacija; 2. būseną, statusas
status epilepticus lot. epilepsinė būseną (*nuolatinio priepuolio būseną*)
status grouping asmenų grupavimas pagal vienodą statusą

status need (*socialinio*) statuso poreikis
status sequence statusų eiliškumas
status symbol padėties visuomenėje simbolis
statutory nustatytas įstatymo, teisinis, statutinis
steady 1. nuolatinis, pastovus; 2. stabilus, nekeitamas; 3. tvirtas, patvarus
steady state nekeitama būseną
steatopygia steatopigija, riebalų susitelkimas sėdmenų srityje
steeple skull smailialgalvystė (*apsigimimas*)
stellate cell žvaigždinė ląstelė
stem liemu, kamienas
stem cell kamieninė ląstelė
stem-completion task žodžio užbaigimo užduotis
stencil šablonas, trafaretas
stenocephalous siauragalvis
stenosis stenozė, susiaurėjimas
step 1. žingsnis; 2. padala, laipsnis; 3. pakopa
stepchildren suvestiniai vaikai
stepfamily suvestinė šeima
step function laiptinė funkcija
step interval žingsnio intervalas
stepping reflex žingsniavimo refleksas
stepwise phenomenon laipsniškas / pakopiškas reiškinys
stereoagnosis stereoagnozija (*negebėjimas pažinti daiktų apčiuopiant*)
stereoblindness gylis suvokimo sutrikimas
stereochemical theory (of smell) stereocheminė (*uoslės*) teorija
stereocilia plaukuotosios ląstelės (*vidinėje ausyje*)
stereognosia stereognozija (*daiktų suvokimas apčiuopiant*)
stereogram stereograma
stereoperception stereoskopinis suvokimas
stereopsis stereopsija, reljefinis matymas
stereoscope stereoskopas
stereoscopic acuity stereoskopinio regėjimo aštrumas
stereoscopic vision stereoskopinė rega
stereotactic stereotaksinis
stereotaxis 1. stereotaksis (*stereotaksijos įrenginys*); 2. žr. **thigmotaksis**

stereotaxy stereotaksija (*smegenų struktūrų susiejimas su nustatyta koordinačių sistema*)
stereotropism stereotropizmas (*augalo dalių judėjimas kontaktuojant su kietu paviršiumi*)
stereotype stereotipas
stereotyped behavior stereotipinis elgesys
stereotyped movement stereotipinis judesys
stereotyping stereotipizavimas
stereotypy stereotipija
sterile bergždžias, bevaisis, sterilus
sterility 1. nevaisingumas; 2. sterilumas
sterilization sterilizavimas, sterilizacija
sterilize 1. padaryti nevaisingą; 2. sterilizuoti
sternutation čiaudulys, čiaudėjimas
steroid hormone steroidinis hormonas
steroids steroidai
stertor stertoras, kriokulys (*kriokiamasis kvėpavimas*)
stertorous stertorinis, kriokiamas
sthenia jėga, aktyvumas
sthenic 1. stiprus, steninis; 2. energingas ir agresyvus
sthenometer stenometras, jėgos matuoklis
stiffness nejudamumas, nelankstumas
stigma 1. gėda, dėmė 2. stigma, žymė
stigmatic 1. stigmatas, stigmų turintis žmogus; 2. pasmerktas gėdai
stigmatization stigmatizavimas, stigmatizacija
stigmatize niekinti, plėsti garbę
stigmatophilia stigmatofilija (*seksualinis susijaudinimas, sukeliamas partnerio tatuiruočių ar randų*)
stillbirth negyvo kūdikio gimimas
stilted speech nenatūrali pompastiška šneka
stimulant 1. skatinamoji priemonė; 2. akstinas, paskata, stimulus
stimulate 1. (pa)skatinti; 2. (su)žadinti, dirginti
stimulating occupation skatinamasis užsiėmimas
stimulation 1. (su)žadinimas; 2. (pa)skatinimas, dirginimas
stimulator stimulatorius, aktyvinantis veiksnys
stimulus 1. akstinas, skatulys, paskata, stimulus; 2. jaudiklis, dirgiklis
stimulus attitude parengtis suvokti dirgiklį

stimulus-bound susijęs su dirgikliu
stimulus continuum dirgiklių kontinuumas
stimulus generalization stimulų apibendrinimas
stimulus-response (S-R) stimulus ir reakcija (S-R) (*teorija, mokymosi modelis*)
sting 1. gylys, geluonis; 2. įgėlimas; 3. dūrimas; 4. aštrus skausmas
stirrup žr. **stapes**
stitch 1. įdūrimas; 2. aštrus / veriantis skausmas, dieglys
stochastic stochastinis, atsitiktinis, tikimybinis
stocking anesthesia pėdos nejautra
stoic stoikas; stoisškas
stoicism stoicizmas
stoma 1. burna; 2. anga (*pilvo sienoje*)
stomacephalus stomatocefalas, apsigimėlis su deformuota galva ir burna
stomach 1. skrandis; 2. pilvas, viduriai
stomach-ache skrandžio skausmas
stomatic burnos
stooge eksperimentatoriaus statytinis (*bendrininkas*)
stopped image žr. **stabilized retinal image**
storage 1. laikymas, saugojimas; 2. saugykla; 3. laikmena; 4. atmintinė
storage capacity atminties talpa
store saugykla, laikmena
storge natūralus švelnumas, globėjiškumas
storgic love rūpestinga / globėjiška meilė
storm 1. smarkus susijaudinimas; 2. šaukti, rėkti, karščiuotis
storytelling istorijos pasakojimas
strabismus žvairumas
strabometry strabometrija (*žvairumo laipsnio nustatymas*)
strabotomy strabotomija (*operacija žvairumui ištaisyti*)
straight-line processing nuoseklus (*duomenų*) apdorojimas
strain 1. įtampa; 2. (*raumenų, sausgyslės*) patempimas; 3. atmaina, veislė; 4. bruožas, polinkis; 5. (*kalbėjimo*) būdas
strained 1. įtemptas, nenatūralus; 2. iškreiptas, deformuotas
strait-jacket tramdomieji marškiniai

strange-hand syndrome svetimos rankos sindromas

stranger anxiety nepažįstamo asmens baimė

strange situation neįprasta / nepažįstama situacija (*M. Ainsworth tyrimo metodika*)

strangle smaugti, dusinti, užgniaužti

strangled affect užslopintas afektas (*psichanalizėje*)

strangulation 1. užveržimas, (už)spaudimas; 2. (pa)smaugimas

strata, stratum sluoksnis

strategy strategija

stratification sluoksniavimasis, stratifikacija

stratified stratifikuotas, sluoksniuotas

stratified sampling stratifikuota atranka

stratify sluoksniuoti(s), su(si)sluoksniuoti, stratifikuoti

stream 1. srovė, tėkmė; 2. srautas

stream of action veiksmų srautas

stream of consciousness sąmonės srautas

street intelligence kasdienis išmanumas

strength 1. jėga; 2. tvirtumas; 3. ryžtas; 4. atsparumas

strengthen 1. (su)stiprinti, (su)tvirtinti; 2. paremti

strenuous 1. veiklus, energingas, uolus; 2. įtemptas, sunkus, reikalaujantis daug jėgų

strophosymbolia simbolių apgręžimas: 1. kairiojo sukeitimas su dešiniuoju; 2. simbolio kairės ir dešinės pusės sukeitimas (*b skaitymas kaip d*)

stress 1. stresas, įtampa; 2. spaudimas, slėgimas; 3. akcentas

stress casualty streso auka

stress immunity atsparumas stresui

stress management streso valdymas

stressor stresorius, stresą sukiantis veiksnys

stressor aftereffect stresoriaus poveiksmis / padarinys

stress test streso testas

stretch įtemptis, tempimas

stretch receptor tempimo receptorius

stretch reflex tempimo refleksas

striate dryžuotas, ruožuotas

striate body dryžuotasis kūnas

striate cortex pirminė / projekcinė regimoji žievė

striate(d) muscle skersaruožis raumuo

stria terminalis (*smegenų šoninio skilvelio*) galinis ruoželis

strict 1. griežtas, reiklus; 2. tikslus

stricture 1. striktūra, susiaurėjimas; 2. suvaržymas, apribojimas

string serija, grandinė

strip ruožas, juosta

striped muscle žr. **striate(d) muscle**

strive 1. stengtis, siekti, dėti pastangas; 2. kovoti

striving siekimas, siekis

stroboscope stroboskopas

stroboscopic effect stroboskopinis poveikis

stroboscopic motion stroboskopinis judėjimas

stroke 1. (*smegenų*) insultas; 2. smūgis, priepuolis

stroma (*organo, ląstelės*) griaučiai, stroma

strong constitution sveikas / stiprus organizmas

strongly-built tvirtai sudėtas (*apie žmogų*)

strong-minded tvirtos nusistatymo, ryžtingas

strong true score theory žr. **item response theory**

strong-willed 1. stiprios valios, valingas; 2. užsispyręs, atkaklus

strophocephalus strofocefalas (*apsigimėlis, turintis labai didelę galvą*)

structural struktūrinis

structural alteration anatominės sandaros pasikeitimas

structuralism struktūralizmas

structure struktūra, sandara

structured interview struktūruotas interviu

structured stimulus struktūrinis dirgiklis

structureless amorfinis, beformis

structure of intellect model intelekto struktūros modelis

structuring struktūrinimas

struggle for existence kova už būvį

stubborn 1. užsispyręs, nenuolaidus; 2. atkaklus, sunkiai įveikiamas

stubbornness 1. užsispyrimas; 2. atkaklumas

studious 1. stropus, darbštus; 2. rūpestingas, kruopštus

studiousness 1. stropumas, darbštumas; 2. rūpestingumas, kruopštumas

study 1. mokslas, mokslo sritis; 2. tyrinėjimas; 3. studijavimas, studijos

stuff 1. medžiaga; 2. materija; 3. vaistai

stump 1. bigė (*po amputacijos likusi galūnės dalis*); 2. sunkiai žengti

stump hallucination žr. **phantom limb**

stumpy trumpas ir storas, kresnas

stumpy fingers trumpi stori pirštai

stun 1. trumpalaikis sąmonės netekimas; 2. apstulbinti, apsvaiginti, priblokšti

stunt 1. augimo sustabdymas; 2. neūžauga

stunted žemaūgis, sunykęs, skurdus

stupefacient 1. sukeliantis stuporą; 2. narkotinis

stupefaction nustėrimas, apstulbimas, suglumimas

stupefy 1. (ap)stulbinti, (su)gluminti; 2. atbukinti (*protą, jausmus*)

stupid 1. kvailas, neprotingas; 2. neįdomus, lėkštas; 3. apdujęs, atbukęs

stupidity 1. bukalgalviškumas; 2. kvailas poelgis

stupor 1. stingulys; 2. stuporas

stuporous insanity stuporinis pamišimas

stupration išprievartavimas

sturdy 1. tvirtas, stiprus, sveikas; 2. nusistovėjęs, ryžtingas

stutter mikčioti

stutterer mikčius

stuttering mikčiojimas

stuttering gait neryžtinga (*svyruojanti*) eisena

style stilius, maniera, skonis

style of life gyvenimo stilius (*A. Adlerio teorijos terminas*)

subacute apyūmis

subalimination nepakankama mityba

subarachnoid space subarachnoidinis / poverantinklinis tarpas (*galvos smegenyse*)

subception ikislenkstinis jautimas

subclinical subklinikinis (*nenustatomas klinikiniais būdais*)

subconscious 1. žr. **preconscious**; 2. nevisiškai netekęs sąmonės

subconsciousness ikisąmoningumas

subcortical požievio, požievinis

subcortex požievis

subculture subkultūra

subcutaneous poodinis

subdelirium lengvas (*trumpalaikis*) kliesdesys

subdue 1. pajungti, pavergti; 2. (pri)slopinti, sutvardyti (*jausmus*)

subdued 1. pajungtas, pavergtas; 2. susilpnintas, prislopintas

subduedness 1. pajungimas; 2. susilpninimas

subdural subduralinis (*esantis po kietuoju smegenų dangalu*)

subfebrile subfebrilus (*apie kūno temperatūrą tarp 37,1 ir 38 °C*)

subgoal dalinis tikslas

subgroup pogrupis

sub-human 1. ikižmoginis, iki žmogaus (*žemesnio už žmogų lygmens gyvūnas*); 2. neprotingas (*apie gyvą būtybę*), nepasiekęs žmogaus lygio; 3. panašus į žmogų

subiculum ramstis (*limbinės sistemos žievės dalis*)

subitem popunktis

subitize staiga tiesiogiai suvokti (*kelis objektus nestruktūriniame lauke*)

subject 1. subjektas, žmogus; 2. tyrimo dalyvis; 3. dalykas, objektas

subject-heading dalykinė rodyklė

subjectify subjektyvizuoti

subjection 1. pajungimas; 2. priklausomybė

subjective 1. subjektyvus; 2. įsivaizduojamas

subjective attribute subjektyvus požymis

subjective case vardininko linksnis

subjective colo(u)rs subjektyvūs spalvų pojūčiai

subjective contour subjektyvus kontūras (*suvokiama ten, kur nėra fizinio dirgiklio*)

subjective error subjektyvi paklaida

subjective expected utility (SEU) subjektyvi tikėtina nauda

subjective frequency subjektyvus dažnis, subjektyvi tikimybė

subjective vertigo svaigulys, suvokiant tariamą savo kūno judėjimą

subjectivism subjektyvizmas

subjectivity subjektyvumas

subject-matter 1. (*knygos, pokalbio*) turinys, tema; 2. (*tyrimo, mokslo*) dalykas, objektas

sublimate (su)taurinti, kilninti, sublimuoti

sublimation sublimacija, taurinimas

subliminal nesuvokiamas, ikislenkstinis, neįsąmonintas

subliminal learning neįsąmonintas mokymasis

subliminal perception neįsąmonintas suvokimas

subliminal stimulus ikislenkstinis dirgiklis

sublingual poliežuvinis

submission 1. paklusnumas, nuolankumas; 2. paklusimas, pasidavimas

submissive paklusnus, nuolankus

submit 1. pasiduoti, nusileisti, paklusti; 2. pateikti

subnormal nenormalus, mažesnis už normą

subnormality nenormalumas, menkesni gebėjimai

subnutrition nepakankama mityba

subordinate 1. pavaldus, pajungtas, priklausomas; 2. antraeilis

subordination pavaldumas, priklausomybė, subordinacija

subscription vaistų formos nurodymas

subsection poskyris, paragrafas

subsequence padarinys, tolesnis įvykis

subsequent paskesnis, tolesnis, einantis po

subserve padėti, prisidėti

subservience 1. pataikavimas, keliaklupsčiavimas; 2. naudingumas, tarnavimas (*kuriam nors tikslui*)

subservient 1. pataikūniškas; 2. naudingas; 3. pajungtas

subshock therapy subšoko terapija

subside 1. (nu)kristi, (su)mažėti; 2. nurimti

subsidiary pagalbinis, šalutinis, papildomas

subsistent 1. egzistuojantis, gyvenantis; 2. būdingas

subspecies porūšis

substance 1. medžiaga; 2. esmė, turinys; 3. materija, substancija; 4. psichoaktyvioji medžiaga (PAM), narkotikas

substance abuse piktnaudžiavimas vaistais / narkotikais

substance dependence priklausomybė nuo vaistų / narkotikų

substance-induced disorders vaistų ar kitų medžiagų vartojimo sukelti sutrikimai

substance intoxication apsinuodijimas vaistais ar kitomis medžiagomis

substance withdrawal abstinencija, atpratimas nuo narkotikų

substandard nestandartinis, neatitinkantis standarto

substantia gelatinosa drebutinė medžiaga (*nugaros smegenyse*)

substantial esminis, svarbus

substantia nigra juodoji medžiaga (*vidurinėse smegenyse*)

substantive 1. savarankiškas, nepriklausomas; 2. esminis, tikras

substantive universal esminė universalija

substitute 1. pavaduotojas; 2. pavadavimas; 3. pakaitalas

substitute formalion pakaitinis darinys (*psichoanalizėje*)

substitution 1. pavadavimas; 2. pakeitimas, keitinys

substitution / coding test pakeitimo / kodavimo testas

substratum, substrate substratas

substructure 1. pamatas, pagrindas; 2. postruktūris

subsum posumis

subsume priskirti, įtraukti

subsurdus apykurtis

subtest subtestas

subtext potekstė

subthalamic pogumburinis

subthreshold ikislenkstinis

subtilize 1. aštrinti (*protą, jutimus*); 2. gudrauti, leistis į subtilybes

subtle 1. subtilus, vos pastebimas; 2. įmantrus; 3. švelnus

subtotal beveik visiškias

subtraction method atimties metodas

subtractive mixing atimamasis (*spalvų*) maišymas

subvocalization subvokalizacija

subvocal speech begarsė šneka

succeed 1. pasisekti, pavykti; 2. eiti (*po*), pakeisti

success pasisekimas, sėkmė

successful sėkmingas, nusisekęs

succession 1. eilė, eiliškumas, seka; 2. tęstinumas, tęsiamumas
successive 1. nuoseklus, einantis vienas po kito; 2. paskesnis, tolesnis
successive approximation laipsniškas artėjimas
successive contrast nuoseklusis kontrastas
succorance need pagalbos / paramos poreikis
succumb 1. pasiduoti, nusileisti, būti įveiktam; 2. mirti, žūti
succus sultys (*kūno organuose*)
succuss (pa)kratyti, (su)krėsti
suck čiulpti, žįsti
sucker žinduklis
sucking 1. žindomas; 2. žindymo refleksas
suckling 1. žinduklis; 2. žindymas
sudation prakaitavimas
sudden infant death syndrome (SIDS) kūdikio staigios mirties sindromas
sudoriferous išskiriantis prakaitą
sudorific prakaitą varantis
suffer 1. (iš)kęsti, (iš)kentėti; 2. patirti (*pralaimėjimą, skausmą*)
suffering kančia, kentėjimas
sufficient statistics pakankamoji statistika
suffix effect priesagos poveikis (*atminties tyrimuose*)
suffocation 1. uždusinimas; 2. uždusimas, dusimas, dusulys
suggest 1. (pa)siūlyti, patarti; 2. įteigti, duoti mintį; 3. iškelti kaip prielaidą
suggestibility įtaigumas, pasidavimas įtaigai
suggestible 1. pasiduodantis įtaigai; 2. įtaigus
suggestion 1. pasiūlymas, patarimas; 2. užuomina; 3. įtaiga
suggestive 1. įtaigus; 2. sukeliantis minčių, verčiantis galvoti
suggestive medicine / therapeutics gydymas hipnoze / įtaiga
suicidal savižudiškas
suicidal ideation savižudiškos idėjos / mintys
suicidality savižudybės rizika
suicide 1. savižudybė, nusižudymas; 2. savižudis
suicide cluster savižudybių klasteris
suicidology suicidologija
suicidomania suicidomanija, žudymosi manija

suit 1. atitikti, patenkinti; 2. derėti, tiktai; 3. priderinti, pritaikyti
suitability tinkamumas, tikimas
suitable tinkamas, tinkantis, atitinkamas
sulcus vaga, vagelė (*galvos / nugaros smegenų*)
sulkiness 1. niūrumas; 2. prasta nuotaika
sulky paniuręs, suiržęs
sum 1. suma, susumavimas; 2. rezultatas
summarize (su)sumuoti, apibendrinti
summary santrauka, suvestinė
summated ratings method susumuotų įvertinimų metodas
summation 1. (su)sumavimas, apibendrinimas; 2. suma, visuma
summation curve sumavimo kreivė
sunstroke saulės smūgis
super- super- (*priešdėlis, reiškiantis buvimą virš ko nors, aukščiausiąją kategoriją*)
superalimentation permaitinimas
superannuate 1. atleisti dėl senatvės; 2. laikyti pasenusiu, „nurašyti“
superannuation 1. senatvės pensija; 2. išleidimas į pensiją
supercilious išdidus, išpuikęs, arogantiškas
superconsciousness virššamonis (*giliausių žinių ir dvasinės įžvalgos būseną Rytų religinėse sistemose*)
superego superego (*viena iš trimačio psichikos modelio dalių psichoanalizėje*)
superego lacuna superego lakūna (*elgesio sritis, kur nefunkcionuoja internalizuotos moralės normos*)
supereminence 1. aukščiausias rangas, padėtis; 2. įžymybė
superexcitation labai didelis susijaudinimas
superficial 1. paviršutinis, negilus; 2. išorinis, tariamas, nežymus
superficialism paviršutiniškumas
superimpose 1. uždėti (*vieną daiktą ant kito*); 2. perkelti į kitą situaciją
superimposition uždėjimas (*vienas ant kito*)
superintend vadovauti, prižiūrėti, tvarkyti
superintendence(cy) vadovavimas, priežiūra
superintendent 1. vadovas, valdytojas; 2. prižiūrėtojas, tvarkytojas

superior 1. geresnis, aukštesnės kokybės; **2.** aukštesnis, vyresnis, viršesnis

superior colliculus viršutinis kalnelis (*vidurinėse smegenyse*)

superior intelligence aukštas išmanumas

superiority viršenybė, pranašumas

superiority complex pranašumo kompleksas

superior limit viršutinė riba

superior rectus viršutinis tiesusis (*akies raumuo*)

superior temporal gyrus viršutinis smilkininis vingis

superman antžmogis, supermenas

supernatural antgamtinis, antgamiškas

supernormal viršijantis normalų (arba vidutinį) lygį

supernutrition permitimas, permaitinimas

superordinate vyresnysis (*laipsniu, pareigomis*), pranašesnis

superordinate category abstrakčiausio lygmens kategorija

superordination superordinacija

superposition sutapdinimas, superpozicija

superrational nesuvokiamas protu

supersensible viršjuslinis

supersensitive pernelyg jautrus

supersensitiveness padidėjęs jautrumas

supersensory viršjuslinis, transcendentalus

supersonic žr. **ultrasonic**

superstition prietaras, prietaringumas

superstitious behavior(u)r prietaringa elgsena

supervalent thought labai patvari mintis

supervention 1. netikėtas rezultatas, iškilimas; **2.** ligos komplikacija

supervise prižiūrėti, stebėti, vadovauti

supervision priežiūra, stebėjimas, vadovavimas

supination 1. atgręžimas; **2.** gulėjimas aukštiejininkam

supine 1. aukštiejininkas, atloštas; **2.** tingus, nerangus; **3.** abejingas, vangus

supplementary papildomas

supplicate nuolankiai prašyti, maldauti

supplication nuolankus prašymas, meldimas

supply 1. aprūpinimas, tiekimas; **2.** atsarga, kiekis; **3.** ištekčiai

support 1. palaikymas, parama; **2.** paspartis, atrama

supported employment remiamas įdarbinimas

support group paramos grupė

supportive therapy palaikomoji psichoterapija

suppose 1. manyti, spėti; **2.** numatyti, daryti prielaidą

supposition 1. manymas, spėliojimas; **2.** prielaida

suppress 1. (nu)malšinti, (nu)slopinti; **2.** su laikyti, suvaldyti, užgniaužti; **3.** uždrausti; **4.** silpninti

suppression (nu)malšinimas, (nu)slopinimas, panaikinimas

supraliminal viršslenkstinis

supramodal attention višmodalinis dėmesys

supraordinate stimulus reikšmingiausias dirgiklis (*operantinio sąlygojimo situacijoje*)

suprarenal antinkstinis

suprarenal body / gland antinkstis

suprarenotropic veikiantis antinksčius

suprasegmental prozodinis

surd 1. iracionalusis skaičius; **2.** duslusis priebalsis

surdity kurtumas

surdomute kurčėnbylis

surexcitation per didelis su(si)jaudinimas

surface 1. paviršius; **2.** išorė

surface pain išorinis skausmas

surface structure paviršinė (*sakinio*) struktūra

surfeit persivalgymas, persigėrimas, persisotinimas

surgency 1. dinamiškumas (*hipotetinis asmenybės bruožas*); **2.** ekstraversija

surgeon in charge gydantis gydytojas

surplus energy theory perteklinės energijos teorija

surplus meaning perteklinė reikšmė

surprise 1. nustebimas, nuostaba; **2.** netikėtumas, staigmena

surrogate pakaitas, surogatas

surrogate father pakaitinis tėvas

surrogate mother pakaitinė motina

surround 1. artimiausia aplinka; **2.** (ap)supti, (ap)siausti; **3.** gauti, supti

surroundings aplinka

surveillance sekimas, priežiūra

- survey** 1. apklausa; 2. apžvalga; apžvalginis; 3. apžiūra
- survey research** apklausiamasis tyrimas
- survey test** apžvalginis testas
- survivability** išliekamumas, gebėjimas išgyventi
- survival** 1. išlikimas; 2. liekana, atgyvena
- survival analysis** specifinių atvejų istorijos analizė
- survival of the fittest** natūralioji atranka
- survive** 1. išlikti; 2. pragyventi, pergyventi; 3. išgyventi, išverti
- survivor** išlikęs gyvas
- survivor guilt** išlikusiojo kaltės jausmas
- survivor syndrome** išlikusiojo sindromas
- susceptibility** 1. imlumas; 2. jautrumas, įžeidumas
- susceptible** 1. linkęs, imlus (*įspūdžiams, ligoms*); 2. jautrus, įžeidus, neatsparus
- susceptive** imlus, jautrus
- susceptiveness** imlumas, jautrumas
- suscitation** jaudinimas
- suspend** pristabdyti, sustabdyti, nutraukti, atidėti
- suspended animation** laikinas gyvybinių funkcijų nutraukimas
- suspending** 1. laikinas nušalinimas; 2. pristabdymas, sulaikymas
- suspense** 1. nežinomybė, nežinia, netikrumas; 2. laikinas nutraukimas, sulaikymas
- suspension** 1. sustabdymas, sulaikymas; 2. atleidimas, nušalinimas
- suspicion** 1. įtarimas, įtartis; 2. nujautimas, nuojauta
- suspicious** 1. įtarus, įtaringas; 2. įtartinas, įtariamias
- suspiciousness** įtartinumas, įtartis, nepasitikėjimas
- aspiration** atodūsis
- suspire** dūsauti
- suspirious** sunkiai kvėpuojantis
- sustained** nepertraukiamas, ilgalaikis, ilgas
- sustained attention** patvarusis dėmesys
- sustenance** (prasi)maitinimas
- sustentacular cell** atraminė ląstelė
- swallowing** (nu)rijimas, prarijimas
- sweat** prakaitas, prakaitavimas; prakaituoti
- sweat gland** prakaito liauka
- sweating** prakaitavimas
- sweep** 1. tekėjimas, nuolatinis judėjimas; 2. mostas, smūgis; 3. akiratis, ribos
- sweet** saldumas, saldus skonis
- sweetness** 1. saldumas; 2. švelnumas
- swelling** 1. (pa)tinimas; 2. auglys
- switching** (*pokalbio temos*) pakeitimas (*psichoterapijoje*)
- syllabary** skiemenų abėcėlė / rinkinys
- syllabic** skiemeninis, skiemenų
- syllabic utterance** skiemenavimas (*kalbėjimas pabrėžiant kiekvieną skiemenį*)
- syllable** 1. skienuo; 2. žodis, garsas
- syllabus** 1. (*mokomojo dalyko, kurso*) programa; 2. (*paskaitos*) planas, konspektas; 3. tvarkaraštis, grafikas
- sylogism** 1. silogizmas, dedukcinis samprotavimas; 2. subtilus / gudrus argumentas
- sylogistic** silogistinis, silogizmo
- sylogize** kalbėti / samprotauti silogizmais
- symbion, symbiont** sugyventojas, simbiontas
- symbiosis** simbiozė, sugyvenimas
- symbiotic** simbiozinis
- symbiotic psychosis** simbiozinė psichozė
- symbiotic stage** simbiozinė stadija
- symbol** simbolis, ženklas, emblema
- symbol-digit test** simbolių ir skaitmenų testas
- symbolic process** simbolinis procesas (*psichinis procesas, susijęs su simbolių vartojimu*)
- symbolic representation** simbolinė reprezentacija / pateiktis
- symbolism** 1. simbolizmas; 2. simbolika; 3. simboliškumas
- symbolization** simbolizavimas, simbolizacija
- symbolophobia** simbolofobija (*patologinė būseną, kai įvairūs įvykiai laikomi grėsmės ženklais*)
- symbol-substitution test** simbolių pakeitimo testas
- symmetric(al)** simetrinis, simetriškas
- symmetrize** simetrinti, simetriškai išdėstyti
- symmetry** 1. simetrija; 2. simetriškumas, darumas

symmetry compulsion simetrijos manija

sympathetic 1. užjaučiantis, užjaučiamas; 2. pri-tariantis; 3. simpatinis, susijęs su simpatine nervų sistema

sympathetic apraxia atsakomoji / kryžminė apraksija

sympathetic chain simpatinė nervų grandinė

sympathetic ganglion simpatinis (*nervo*) maz-gas

sympathetic induction simpatija, empatija

sympathetic nerve simpatinis nervas

sympathetic nervous system simpatinė nervų sistema

sympatheticopathy simpatetikopatija (*simpa-tinės nervų sistemos sutrikimų sukeltos ligų apraiškos*)

sympatheticotonic simpatetikotoninis (*sukel-tas simpatinės nervų sistemos padidėjusio veiklumo*)

sympatheticotony simpatikotonija (*simpatinės nervų sistemos įtempimas*)

sympathism simpatizmas: 1. įtaigumas; 2. pa-didėjęs simpatinės nervų sistemos jaudru-mas; 3. polinkis ieškoti emocinės paramos

sympathist lengvai įtaigaujamas žmogus

sympathomimetic drugs simpatomimetiniai vaistai (*skatinantys simpatinės nervų siste-mos aktyvumą*)

sympathy 1. užuojauta, gailėstis; 2. pritarimas, simpatija; 3. panašumas, artimumas

sympatric species to paties arealo rūšys

symporphilia lytinis susijaudinimas nelai-mės metu

symptom simptomas, (*ligos*) požymis

symptomatic simptominis, susijęs su liga

symptomatic act simptominis veiksmas (*psi-choanalizėje*)

symptomatic treatment paskirų ligos požymių gydymas

symptomatology simptomatologija (*ligų simp-tomų tyrimai*)

symptomatolytic skatinantis simptomų išny-kimą

symptom bearer / wearer simptomo turėtojas

symptom cluster simptomų sanauka

symptom complex sindromas

symptom formation simptomo formavimasis (*psichoanalizėje*)

symptom-free besimptomis

synactosis suaugimas, sąauga

synalgia sinalgija, refleksinis / iradiacinis skausmas

synapse sinapsė

synaptic button / knob sinapsinis gumbelis

synaptic cleft sinapsinis plyšys

synaptic transmission sinapsinis perdavimas

synaptic transmitter neuromediatorius

synaptic vesicle sinapsinė pūslelė, vezikulė

synaptogenesis sinapsių susidarymas ir raida

synathresis kraujo priplūdymas

synchronism sinchronizmas

synchronization sinchronizacija

synchronous sinchroninis, vienalaikis

synchony vienalaikiškumas, sinchronija

syncopal 1. sinkopinis; 2. alpulio, alpimo

syncope apalpinimas

syncretic thought sinkretinis mąstymas (*pirmoji ikiloginio vaikų mąstymo stadija*) (*J. Piaget teorijos terminas*)

syncretism sinkretizmas (*įvairioms sistemoms priklausančių elementų susiejimas*)

syncretize susieti, sinkretizuoti

syndactylism sindaktilizmas, pirštų suaugimas

syndrome 1. sindromas, simptomų komplek-sas; 2. sąraizga

synechia sinechija, suaugimas

synergic, synergetic sinerginis (*sąveikaujantis, veikiantis ta pačia kryptimi*)

synergism sinergizmas (*bendras įvairių elemen-tų veikimas*)

synergist sinergetas, bendraveikis; kartu vei-kiantis raumuo / organas / medžiaga

synergistic drugs sinerginiai vaistai (*padedan-tys vienas kito veikimui*)

synergogy sinergogija (*bendradarbiavimu grin-džiamas mokymasis*)

synergy sinergija (*sąveika, vienalaikis poveikis*)

synesthesia sinestezija

syngamy lytinis dauginimasis

syngensis žr. **syngamy**

- syngenetic** singeninis (*genetiškai toks pat*)
- syngnoscism** hipnotizmas
- synkinesis, synkinesia** sinkinezija, vienalaikis judesys
- synonym** sinonimas
- synopsia** sinopsija (*sinestezijos forma, pasireiškianti tam tikrų spalvų ir garsų jutimo sąsaja*)
- synoptic** sinoptinis, suvestinis, apžvalginis, konspektyvus
- syntactic(al) aphasia** katafazija, sintaksinė afazija
- syntactic component** sintaksinis komponentas
- syntactics, syntax** sintaksė
- syntagmatic association** sintagminė asociacija
- syntaxis** sintaksis, loginis, realistinis mąstymo ir komunikavimo būdas (*H. Sullivano teorijos terminas*)
- synthesis** sintezė
- synthetic language** sintetinė / dirbtinė kalba
- synthetic metabolism** anabolizmas
- synthetic speech** dirbtinė šneka (*generuojama mechaninio įrenginio*)
- synthetic trainer** treniruoklis, imituojantis realias sąlygas
- synthetic validity** sintetinis validumas
- synthetize** sintetinti
- syntonia** sintonija, suderinamumas
- syntonic** sintoninis, suderintas
- syntopia** sintopija, (*kūno dalių*) išsidėstymas
- syntropia** sintropija, kurių nors dviejų ligų tendencija reikštis kartu
- syntropic** atsuktas į vieną pusę
- syphilis** sifilis
- syphilogenic** sifilogeninis, sifilio kilmės
- syphilopsychosis** sifilinė psichozė
- syringomyelia** siringomielija (*nugaros smegenų liga*)
- syrinx** **1.** rėklė (*paukščių giesmininkų*); **2.** žr. **auditory tube**; **3.** fistulė
- systaltic** pulsuojantis, periodiškai išsiplečiantis ir susitraukiantis
- system** **1.** sistema; **2.** organizmas; **3.** santvarka
- systematic** sistemingas, sisteminis
- systematic desensitization** sistemingas jautrumo mažinimas
- systematic distortion** sistemingi (*atminties*) iškreipimai
- systematic error** sisteminė paklaida
- systematics** sistematika (*biologinė taksonomija*)
- systematic viewpoint** sistemiškumas, sisteminis požiūris
- systematize** (su)sisteminti
- systemic** sisteminis, sistemos
- systemic circulation** didysis kraujo apytakos ratas
- systemic condition** bendra organizmo būklė
- systemic death** bendra organizmo mirtis
- systemic infection** bendra (*organizmo*) infekcija
- systemic lesion** organų sistemos pažeidimas
- systems engineering** sistemų inžinerija
- systems theory** sistemų teorija
- systole** sistolė, (*širdies*) susitraukimas
- systolic** sistolinis, susijęs su sistole
- systolic blood pressure** sistolinis kraujospūdis

T

tabefaction marazmas, didelis išsekimas

tabes džiūtis

tabes dorsalis nugaros smegenų džiūtis

tabetic ligonis, sergantis nugaros smegenų džiūtimi

tabic, tabid tabinis, džiūtinis

table lentelė

taboo 1. tabu; 2. (už)draudimas

tabular 1. lentelės formos; 2. plokščias

tabula rasa lot. švarti lenta (*naujągamio psichikos metafora*)

tabular data lentelės duomenys

tabulate išdėstyti lentelių / diagramų forma

tabulation lentelių sudarymas

tachistoscope tachistoskopas

tachogram tachograma (*kraujo tekėjimo greičio užrašas*)

tachometre žr. **tachymeter**

tach(y)- tachi- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su greitu, skubiu ko nors vyksmu*)

tachyarhythmia tachiaritmija, greitoji aritmija

tachycardia tachikardija, dažnas širdies plakimas

tachygraphy tachigrafija (*senovinė greitraščio sistema, iš kurios kilo stenografija*)

tachylalia tachilalija, greitakalbystė

tachymeter tachimetras (*judėjimo greičio matuoklis*)

tachyphagia tachifagija, valgymas paskubomis (*nesukramtant*)

tachyphasia žr. **tachylalia**

tachyphemia greitakalbė

tachyphrasia žr. **tachyphemia**

tachyphrenia tachifrenija, psichinių funkcijų pagreitėjimas

tachyphresia žr. **tachylalia**

tachyphylaxis tachifilaksija (*greitas pripratimas prie vaistų*)

tachypn(o)ea tachipnėja (*dažnas kvėpavimas*)

tachypsychia tachipsichija (*laiko suvokimas sutrikimas*)

tachytrophism pagreitėjusi medžiagų apykaita

tacit 1. neišreikštas žodžiais; 2. tylus, nebylus, numanomas; 3. nesąmoningas

tacit knowledge implicitinės / nesąmoningos žinios

taciturn tylus, nekalbus

taciturnity tylumas, nekalbumas

tact 1. taktas, taktiškumas; 2. viena iš verbalinio elgesio kategorijų (*B. Skinnerio teorijos terminas*)

tactile 1. apčiuopiamas, juntamas; 2. lytėjimo, lietimo, lytos, taktilinis

tactile defensiveness lytos gynybiškumas

tactor lytėjimo organas / receptorius

tactical žr. **tactile**

tag etiketė, žymena, kortelė (*su užrašu*)

tagging žymėjimas, ženklinimas

tail 1. kraštas; 2. galas, pabaiga

taint 1. dėmė, yda; 2. infekcija, gedimas; 3. latentinis ligos periodas

talent 1. talentas, gabumai, talentingumas; 2. talentingi žmonės

talented talentingas, gabus

talion principle atpildo principas (*psichoanalizėje*)

talk 1. pasikalbėjimas, pokalbis, šneka; 2. gandai, paskala

talkative kalbus, šnekus, plepus

talkativeness kalbumas, šnekumas, plepumas

- talking book** įgarsinta knyga
- talking cure** 1. psichoanalitinė terapija; 2. (žodinė) psichoterapija
- talking out** išsiaiškinimas (*elgesio ir emocijų problemų*)
- talk therapy** psichoterapija
- tally** 1. suskaičiuoti, apskaičiuoti; 2. žymėti, užrašyti
- tame** 1. prijaukintas, sutramdytas; 2. paklusnus, ramus
- tangentiality** nukrypimas nuo temos (*mąstymo sutrikimas*)
- tangential speech** (*su tema*) nesusijusi šneka
- tantrum** pykčio priepuolis, staigus įniršis
- tanyphonia** silpnas plonas balsas
- tapering** laipsniškas vaistų dozių mažinimas
- tapetum** danga, dangalas (*šviesą atspindintis tinklainės sluoksnis*)
- taphophilia** tafofilija (*liguistas potraukis kapi-nėms*)
- taphophobia** tafofobija (*liguista baimė būti palaidotam gyvam*)
- tarantism** tarant(ul)izmas (*liguistas potraukis šokti – nervinis sutrikimas*)
- tardive** vangus, nerangus, vėlyvas
- tardive dyskinesia** vėlyvoji diskinezija
- tardy** žr. **tardive**
- target** 1. (*tyrinėjimo, ieškojimo*) objektas; 2. suvokiama figūra (*fone*)
- target item** ieškomasis / dėmesio objektas
- target language** 1. svetima (*papildomai išmoks-tama, negimtoji*) kalba; 2. vertimo kalba
- task** užduotis; į tikslą nukreipta veikla
- task-demands** užduoties reikalavimai
- task-group** laikina darbo grupė
- task-orientation** sutelktis į užduoties atlikimą
- task-set** nuostata į užduoties atlikimo procesą
- taste** 1. skonis, skonio pojūtis; 2. polinkis, pomėgis
- taste aversion** bjaurėjimasis tam tikro skonio maistu
- taste blindness** susilpnėjęs skonio jautrumas
- taste bud** skonio svogūnėlis
- taste bulb** žr. **taste bud**
- taste cell** skonio ląstelė
- tasteful** 1. skoningas; 2. skanus, gardus
- tasteless** 1. neskanus; 2. neskoningas, beskonis
- taste tetrahedron** skonio ketursienis (*piramidė*)
- tau coefficient of correlation** tau (*M. Kendalllo*) ranginės koreliacijos koeficientas
- taurine** taurinas (*neuromediatorius*)
- tautology** tautologija
- taxis** taksis
- taxonomy** taksonomija
- T cell** T limfocitai (*gaminami užkrūčio liaukos*)
- T date** T duomenys
- t distribution** t / Studento skirstinys
- teach** (iš)mokyti
- teachability** mokytinumas
- teachable** 1. gabus, supratingas; 2. mokytinas
- teaching** 1. mokymas; 2. mokslas, doktrina
- teaching machine** (*programuoto*) mokymo mašina
- team** komanda; komandinis
- teamwork** bendras darbas
- tear** ašara
- tease** erzinti, priekabiauti
- teat** 1. spenys, spenelis; 2. žindukas
- technical** 1. techninis, techniškasis; 2. specialus (*apie terminą*); 3. formalus
- technical eclecticism** metodinis eklektizmas (*psichoterapijoje*)
- technique** 1. technika, meistriškumas; 2. metodika, (*specialus*) būdas
- technopsychology** taikomoji psichologija
- tectorial membrane** dangtinė plėvė (*vidinėje ausyje*)
- tectospinal tract** dangtinis nugaros smegenų laidas
- tectum** stogas (*vidurinių smegenų*)
- teenage** paauglio metai, paauglystė; paaugliškas, jaunuoliškas
- teenager** paauglys
- teeth** dantys
- teethe** prasikalti (*apie dantis*)
- teething** dantų kalimasis
- tegmentum** dangtis (*vidurinių smegenų*)
- teknonymy** teknonimija, nuoroda į tėvus per jų palikuonį (*pvz., Jono tėvas*)
- tel(a)esthesia** telestezija, aiškiaregystė

telalgia telalgija, iradijuojantis skausmas
telecardiography teleelektrokardiograma (*per atstumą užrašoma elektrokardiograma*)
telecardiophone telekardiofonas (*aparatas širdies tonams iš tolo klausyti*)
telecommunication device telekomunikacijų įtaisas
telecommuting darbas namuose (*naudojantis ryšių priemonėmis*)
teleconference telekonferencija
teledendron žr. **telodendron**
telegnosis telegnozija, pažinimas nejuosliniu būdu (*parapsichologijoje*)
telegraphic speech telegramos stiliaus kalba
telekinesis telekinezė, psichokinezė (*psichikos gebėjimas judinti fizinius objektus*) (*parapsichologijoje*)
telemetry telemetrija
telencephalon galinės smegenys
teleneuron teleneuronas, nervinė galūnėlė
teleological teleologinis
teleology teleologija
teleonomic teleonominis
teleonomy teleonomija: **1.** gyvų organizmų struktūrų, funkcijų ir elgesio tikslingumas; **2.** mokslas apie organizmų evoliucinę adaptaciją
teleopsia teleopsija (*regos sutrikimas: artimi daiktai atrodo toli esantys*)
teleoherapeutics gydymas įtaiga
telepathy telepatija
telephone counseling konsultavimas telefonu
telephone scatologia telefoninė skatologija (*sekšualinis malonumas kalbant nešvankybes telefonu*)
telepsychotherapy tolioji psichoterapija
telerradiography telerentgenografija, tolioji rentgenografija
tele(re)ceptor tele(re)ceptorius, atstusis receptorius (*pvz., akyse, ausyse*)
telesis telesis, pastangos siekiant tikslo
telestereoscope telestereoskopas
telic tikslingas
telic change tikslingas pokytis
telodendron žr. **telodendron**
telodendron teledendritas, galinis dendritas
telomere telomeras (*speciali struktūra laisvuose*

chromosomos galuose, neleidžianti susijungti su kitomis chromosomomis)
telophase telofazė (*paskutinė ląstelės dalijimosi fazė*)
temper **1.** būdas; **2.** nuotaika; **3.** susierzinimas, pyktis
temperament temperamentas
temperamental **1.** temperamentingas, temperamento; **2.** kaprizingas
temperance **1.** nuosaikumas, santūrumas, saikingumas; **2.** blaivybė
temperate nuosaikus, saikingas, santūrus
temperature **1.** temperatūra; **2.** atmosfera, nusiteikimas
temperature regulation termoreguliacija
temperature sense temperatūros pojūtis / jutimas
temperature spots temperatūros taškai (*temperatūrai jautrūs odos receptoriai*)
temper tantrum pykčio priepuolis
template šablonas, modelis
template matching šablonų sutapdinimas (*hipotetinis regimojo atpažinimo mechanizmas*)
tempo tempas
temporal **1.** laikinas, laiko; **2.** smilkininis, smilkinio
temporality **1.** laikinumas; **2.** laiko sąvoka
temporal lobe smilkininė (*smegenų*) skiltis
temporal plane viršutinė smilkinio skilties klostė
temporal summation laikinis sumavimas
temporary **1.** laikinas; **2.** laikinas darbuotojas
temporary threshold shift (TTS) laikinas slenksčio pokytis
temptation **1.** gundymas, viliojimas; **2.** pagunda
tenacious tvirtas, atkaklus
tenacity tvirtumas, atkaklumas, valios jėga
tend linkti, turėti polinkį, krypti
tendency polinkis, tendencija
tendentious tendencingas
tender-minded jautriasielis, atjautus
tender-mindedness atjautumas
tenderness **1.** švelnumas; **2.** jautrumas; **3.** skausmingumas
tendon sausgyslė

tendon jerk žr. **tendon reflex**

tendon reflex saugyslinis refleksas

tendon sensation saugyslinis jutimas / pojūtis

tenebrosity susiaurėjusi sąmonė

tenet principas, dogma, doktrina

tense įtemptas, įsitempęs

tension 1. slėgimas, spaudimas; 2. įtempimas, įtampa

tension of the eye akispūdis

tension-relaxation įtampa ir at(si)palaidavimas

tensive tempiantis, maudžiantis (*apie skausmą*)

tensor tempiamasis (*apie raumenį*)

tensor tympani tempiamasis būgnelio raumuo (*vidurinėje ausyje*)

tentative bandomasis

tentative diagnosis preliminarini diagnozė

tentorial notch padangtės prorėža

tentorium padangtė

tentorium cerebelli smegenėlių padangtė

tenuity 1. švelnumas; 2. (*oro*) išretėjimas 3. silpnumas (*balso*)

tenuous 1. silpnas; 2. plonas; 3. išretėjęs (*apie orą*)

teratism apsigimimas, teratizmas

teratogen teratogenas (*tai, kas gali turėti įtakos apsigimimui ar gemalo raidos sutrikimui*)

teratogeny apsigimimo genėzė, teratogenezė

teratoid teratoidinis: 1. panašus į apsigimėlį; 2. panašus į teratomą

teratology teratologija (*apsigimimų tyrimai*)

teratoma teratoma (*navikas iš įvairių audinių ir organų*)

terebrant pain aštrus / gręžiantis skausmas

term 1. nustatytas laikas, data; 2. terminas

term baby infant išnešiotas / laiku gimęs kūdikis

terminal 1. galinė riba; 2. galutinis, ribinis; 3. mirtinas

terminal behavio(u)r galutinė formuojamo elgesio pakopa

terminal bulb žr. **terminal button**

terminal button aksono galas (*terminalė*)

terminal care paliatyvioji slauga

terminal disease neišgydoma liga

terminal factor baigmės faktorius

terminal knob žr. **terminal button**

terminal reinforcement paskutinė pastipra

terminal stage paskutinė (*ligos*) stadija

terminal threshold viršutinis slenkstis

terminally ill neišgydomai sergantis

termination 1. nutraukimas; 2. užbaigimas, baigtis; 3. padarinys, riba

terminological terminologinis

terminology terminologija, terminija

terms žr. **menstruation**

territorial aggression (*gyvūnų*) agresija ginant teritoriją

territoriality 1. teritorinė elgsena; 2. asmeninė erdvė

territorial marking (*gyvūnų*) teritorijos žymėjimas

terror 1. siaubas, baimė; 2. teroras

terrorism terorizmas

tertiary circular reaction tretinė žiedinė reakcija (*J. Piaget teorijos terminas*)

test 1. mėginimas, bandymas; 2. testas, egzaminas; 3. patikrinimas

testable patikrinamas

testability patikrinamumas (*hipotezės*)

test administration testavimas

test anxiety testavimo baimė

test battery testų rinkinys

test bias testo šališkumas

testee testuojamasis

tester 1. tyrinėtojas; 2. tikriklis

testicle žr. **testis**

testicular sėklidinis

testimony 1. parodymas; 2. liudijimas

testing testavimas

testing effect testavimo poveikis

testis sėklidė

test item testo klausimas / užduotis

testosterone testosteronas (*vyriškasis lytinis hormonas*)

test profile testinis profilis (*grafinis testų rinkinio rezultatų vaizdas*)

test-retest reliability kartotiniu testavimu nustatomas (*testo*) patikimumas

test scaling testo skaliavimas

test score testo įvertis

test sophistication / wise(ness) (*testuojamojo*) žinios apie testą / testus

test-wise(ness) žr. **test sophistication**

tetania tetanija (*toniniai raumenų traukuliai*)

tetanic tetaninis: **1.** susijęs su stabilge; **2.** susijęs su tetanija

tetanismus tetanizmas, ilgalaikė toninių traukulių būklė

tetanizing shock tetaninis šokas

tetanioid paraplegia spazminė / mėšlunginė paraplegija

tetanophobia tetanofobija, liguista stabilgės baimė

tetanus tetanusas: **1.** stabilgė; **2.** ilgalaikis raumens susitraukimas

tetany žr. **tetania**

tetartanopia tetartanopija (*labai reta dichromatizmo forma – aklumas mėlynai ir geltonai spalvoms*)

tetrachoric correlation keturypė koreliacija

tetrachromatism keturių spalvų skyrimo teorija

tetraparesis tetraparezė, kvadriparezė (*visų keturių galūnių dalinis paralyžius*)

tetraplegia tetraplegija, kvadriplegija (*visų keturių galūnių paralyžius*)

text tekstas

textbook vadovėlis

textiform tinklo formos, tinkliškas, retikulinis

textual **1.** teksto; **2.** pažodinis

texture **1.** tekstūra, sandara, struktūra; **2.** audinys

texture gradient tekstūros gradientas

textus audinys

T-group (training group) T / lavinamoji grupė

thalamic gumburo

thalamus (*tarpinių smegenų*) gumburas

thanatobiologic tanatobiologinis, susijęs su gyvybe ir mirtimi

thanatology tanatologija (*mokslas apie mirtį ir su ja susijusius reiškinius*)

thanatomania tanatomanija (*kitų arba savęs žudymo manija*)

thanatomimesis tanatomimezė (*apsimetimas, kad yra negyvas*)

thanatophobia tanatofobija (*liguista mirties baimė*)

thanatopsy autopsija (*lavono tyrimas*)

Thanatos 1. Tanatas (*mirties dievas graikų mitologijoje*); **2.** mirties instinktas (*psichoanalizėje*)

theism teizmas

thelarche telarchė, krūtų formavimosi pradžia paauglystėje

thema tema, individo ir aplinkos sąveiką atspindintis vienetas (*H. Murray'aus teorijos terminas*)

thematic paralogia teminė paralogija (*vienos temos vyravimas individo šnekoje*)

thematic paraphasia teminė parafazija (*padriška, nuo temos nukrypstanti šneka*)

theomania teomanija (*klaidingas įsivaizdavimas, kad asmuo yra įkvėptas dievybės ar turi dieviškų savybių*)

theophobia teofobija (*liguista Dievo baimė*)

theorema teorema

theoretic(al) teorinis, teoriškas

theoretics (*gryna*) teorija (*praktikos priešprieša*)

theorize teorizuoti, kurti / plėtoti teoriją

theory teorija

theory-begging klaidingas teorizavimas

theory-laden (*suprantamas*) konkrečios teorijos kontekste

the other žr. **significant other**

theotherapy teoterapija (*gydymas maldomis ir religinėmis apeigomis*)

therapeutic(al) terapinis, gydomas

therapeutic community terapinė bendruomenė

therapeutics terapija

therapeutic window terapinis langas, optimalios vaistų dozės indeksas

therapist žr. **therapist 1**

therapist 1. terapeutas, vidaus ligų gydytojas; **2.** psichoterapeutas

theraplay žr. **play therapy**

therapy 1. žr. **therapeutics**; **2.** psichoterapija

theriomorphic gyvūno pavidalo

theriomorphism zoomorfizmas

therm termas (*šilumos vienetas*)

thermacogenesis termakogenezė (*kūno temperatūros pakilimas nuo vaistų*)

therm(a)esthesia termoestezija (*šilumos jutimas*)

thermal šilumos, terminis

- thermalgia** termalgija (*trauminės kilmės deginantys skausmai*)
- thermal shock** 1. šilumos smūgis; 2. saulės smūgis
- thermal / termic sense** žr. **temperature sense**
- thermatology** mokslas apie šilumos panaudojimą gydymui
- therm(o)-** termo- (*pirmoji sudurtinių žodžių dalis, rodanti sąsają su šiluma, aukšta temperatūra*)
- therm(o)algisia** termalgezija (*nenormaliai skausmingas reagavimas į šiluminį dirginimą*)
- therm(o)analgesia** šilumos jutimo netekimas
- thermoan(a)esthesia** termoanestezija, nejautra temperatūros pokyčiams
- thermobiosis** termobiozė (*gebėjimas gyventi aukštoje temperatūroje*)
- thermodynamics** termodinamika
- thermoform** iškili forma (*taktiliniam aklujų suvokimui*)
- thermograph** termografas (*savirašis temperatūros matavimo prietaisas*)
- thermography** termografija (*diagnostinė technika*)
- thermohyp(a)esthesia** termohipestezija, susilpnėjęs temperatūros jutimas
- thermohyper(a)esthesia** termohiperestezija, sustiprėjęs temperatūros jutimas
- thermophobia** termofobija, liguista šilumos baimė
- thermoplegia** 1. šilumos smūgis; 2. saulės smūgis
- thermoreceptor** temperatūros receptorius, termoreceptorius
- thermoregulation** termoreguliacija
- thermosystaltic** termosistaltinis, nuo šilumos susitraukiantis (*pvz., raumuo*)
- thermotaxis** termotaksis
- thermotherapy** termoterapija, gydymas šiluma
- thermotolerant** termostabilus, atsparus šilumai
- thermotropic** termotropinis
- thermotropism** termotropizmas, slinktis šilumos link arba nuo jos
- thesis** 1. tezė; 2. disertacija
- theta wave** teta banga
- thews** 1. raumenys; 2. raumenų jėga
- they-group** žr. **out-group**
- thickening** sustorėjimas
- thick voice** kimus balsas
- thigm(a)esthesia** tigmestezija, spaudimo jutimas
- thigmotaxis** tigmotaksis (*organizmo judėjimas kontaktuojant su kietu paviršiumi*)
- thing-presentation** neižodintas vaizdas (*psichoanalizėje*)
- thinking** mąstymas
- thinking type** mąstytojo tipas (*analitinėje psichologijoje*)
- thinning** (*pastipros*) retinimas
- thioxanthines** tioksantinai (*antipsichotiniai vaistai*)
- third ear** trečioji ausis (*metaforinė sąvoka, kalbant apie psichiatro diagnostinę veiklą*)
- third eyelid** žr. **nictitating membrane**
- third intention** žaizdos gijimas / užsitraukimas
- third person perspective** trečiojo asmens pozicija (*objektyviai*)
- third stage of labo(u)r** laikotarpis po gimdymo
- thirst** troškulys
- thoracic** krūtininis, krūtinės
- thoracic cage** žr. **thorax**
- thoracic constriction** krūtinės suspaudimo jausmas
- thoracolumbar system** krūtininė juosmeninė nervų sistema (*simpatinės nervų sistemos dalis*)
- thorax** krūtinės ląsta
- thoroughness** 1. kruopštumas, nuodugnumas; 2. radikalumas
- thought** 1. mintis, idėja; 2. mąstymas; 3. nuomonė
- thought broadcasting delusion** minčių transliavimo haliucinacija / kliesdesys
- thought experiment** mintinis eksperimentas
- thought insertion delusion** kito minčių įterpties haliucinacija / kliesdesys
- thought-reader** (*kito*) minčių skaitytojas
- thought-reading** (*kito*) minčių skaitymas
- thought-stopping** (negatyvių) minčių sustabdymas (*kai kurių elgesio korekcijos būdų formuojamas įgūdis*)
- thought-transfer(ence)** telepatija
- thought withdrawal** (*tariamas*) minčių pašalinimas iš galvos (*šizofrenijos simptomas*)

threat grėsmė
threat display grėsmės demonstravimas (*gyvūnų signalai prieš puolamąjį elgesį*)
threaten 1. grasinti; 2. grėsti
three-colo(u)r theory žr. **trichromatic theory**
three-dimensional trimatis
threshold slenkstis
threshold shift slenkščio poslinkis
thrill 1. jaudulys; 2. balso drebėjimas; 3. nervinis drebulys
thrix plaukas
throat gerklė
throb tvinkčiojimas, plakimas, pulsavimas
throe 1. smarkus skausmas; 2. gimdymo skausmai; 3. merdėjimas
thrombosis trombozė, kraujagyslės užsikimšimas
thrombotic stroke trombozinis insultas
thrombus trombas, kraujas krešulys
throttle 1. gerklė; 2. ryklė; 3. smaugti; 4. dusti
thumb nykštys
thymine timinas (*deoksiribonukleorūgšties komponentas*)
thymoleptic timoleptinis (*susijęs su antidepresantais*)
thymus žr. **thymus gland**
thymus gland užkrūčio liauka
thyroid gland skydliaukė
tic tikas, raumenų trūkčiojimas
tic disorders sutrikimai, kuriems būdingas judesių arba vokalinis tikas
tic douloureux žr. **trigeminal neuralgia**
ticle 1. kutenimas; 2. kutenimo jutimas
tidal air įkvepiamas ir iškvepiamas oras
tilt pokrypis, posvyris
tilt aftereffect pokrypio poveiksmis
tilt head atlošti galvą
tilting-room test pakrypusio kambario testas
timbre tembras
time-and-motion analysis chronometražo analizė (*darbo ir organizacinėje psichologijoje*)
time disorientation nesorientavimas laike
timed test riboto laiko testas
time-keeping žr. **chronometry**
time-limit laiko ribojimas
time out pertrauka (*elgsenoje*)

timer chronometras, laiko žymeklis
time sample laiko imtis
time score laiko įvertis
time sense laiko jutimas / pojūtis
time series reguliarūs matavimai (*per laiko vienetą*)
time series design reguliariais matavimais grįstas tyrimo planas
timid baikštus, drovus
timidity baikštumas, drovumas
timing laiko pa(si)rinkimas, chronometražas
tingle 1. spengimas (*ausyse*); 2. susijaudinimas; 3. dilgčiojimas
tinnitus žr. **tingle 1.**
tinnitus aurium spengimas / užimas ausyse
tip-of-the-tongue phenomenon reiškiny „ant liežuvio galo“
tiptoe (*kojų*) pirštų galai
tiredness nuovargis
tissue audinys
tit for tat strategy „akis už akį“ strategija
titillate 1. seksualiai jaudinti; 2. kutenti
T lymphocyte T limfocitas
T-maze T labirintas
tocophobia tokofobija, liguista gimdymo baimė
toddler pradedantis vaikščioti kūdikis; dvimetukas
toe kojos pirštas
toilet training (*vaiko*) mokymas naudotis tualetu
token 1. ženklas, simbolis; 2. žetonas
token economy žetonų kaupimas (*elgsio modifikavimo metodika*)
tolerable doze toleruojamoji dozė
tolerance pakanta, tolerancija
tolerance of ambiguity dviprasmiškumo pakanta
tomography tomografija
tomomania tomomanija (*liguistas potraukis operuoti ar operuotis*)
tonal 1. tonalus, toninis; 2. girdimasis
tonal attribute (*garso*) toninis požymis
tonal gap žr. **island deafness**
tonality tonalumas
tonal scale girdėjimo diapazonas

- tonal volume** garso intensyvumas
- tonaphasia** tonafazija, muzikinė afazija (*negebėjimas atkurti melodijos*)
- tone** 1. tonas, balsas; 2. tonusas; 3. intonacija
- tone colo(u)r** žr. **timbre**
- tone deafness** žr. **asonia**
- toneme** tonema
- tongue** 1. liežuvis; 2. kalba, iškalba
- tonic** 1. toninis; 2. tonizuojantis
- tonic immobility** sustingimas, apsimetimas, kad yra negyvas
- tonicity** tonusas, nevalinga audinių ir organų įtampa
- tonic spasm** toninis spazmas
- tonogram** tonograma (*kraujospūdžio užrašas*)
- tonograph** tonografas (*prietaisas kraujospūdžiui užrašyti*)
- tonometer** tonometras: 1. prietaisas kraujospūdžiui matuoti; 2. prietaisas akispūdžiui matuoti
- tonotopic representation** tonotopinė pateiktis
- tonotopy** žr. **tonotopic representation**
- tonus** žr. **tonicity**
- tool design** įrankių konstravimas (*atsižvelgiant į ergonomikos reikalavimus*)
- tool of intellectual adaptation** intelektinio prisitaikymo įrankiai (*L. Vygotsky'io teorijos terminas*)
- topagnosis** topagnozija: 1. negalėjimas suvokti lietimvietos; 2. orientacijos aplinkoje sutrikimas
- topalgia** topalgija, organinio pagrindo neturintis skausmas
- top-down analysis / processing** 1. deduktinis problemos sprendimo būdas; 2. (*informacijos*) apdorojimas „iš viršaus žemyn“
- topectomy** topektomija (*galvos smegenų žievės dalies pašalinimas*)
- topical** topinis, vietinis
- topoan(a)esthesia** topanestezija (*dirginimo lokalizacijos sutrikimas*)
- topographagnosia** topografoagnozija (*topografinės orientacijos sutrikimas*)
- topography** topografija (*atskirų kūno dalių ir jų santykių aprašymas*)
- topological psychology** topologinė psichologija (*K. Lewino lauko teorija*)
- topology** topologija
- torpid** torpidinis: 1. sustingęs, sustiręs; 2. lėtinis
- torpor** 1. sustingimas, sustirimas; 2. lėtas reaguojimas, suglebitimas
- torsion** torsija: 1. sukimasis (*apie savo ašį*); 2. užsisukimas
- tort** civilinės teisės pažeidimas
- torticollis** tortikolis, kreivakaklystė
- torture** kankinimas
- total** 1. visuotinis, visiškas; 2. suminis, bendras
- totem** totemas
- totemism** totemizmas
- touch** 1. lietimvietas, lytėjimas, sąlytis; 2. lengvas (*ligos*) priepuolis
- touchable** apčiuopiamas, juntamas
- touchableness** apčiuopiamumas, juntamumas
- touch acuity** lytos jautrumas / aštrumas
- touch blends** odos potyrių derinys
- touchiness** 1. įžeidumas; 2. padidėjęs jautrumas
- touching** 1. lietimvietas terapija; 2. asociacijų sutrikimas (*objektų neatpažinimas, kol jų nepaliekia*)
- touch spot** lietimvietas taškas (*odos taškas, labai jautrus silpnam prisilietimui*)
- touchy** įžeidus, pernelyg jautrus
- tough-minded** kietakaktis, nesukalbamas
- tox(a)emia** toksemija, toksinai kraujyje
- toxic** toksiškas, nuodingas
- toxication** intoksikacija, apsinuodijimas (*maistu*)
- toxicity** toksiškumas, nuodingumas
- toxicomania** 1. toksikomanija, nuolatinis nuodijimasis; 2. narkomanija
- toxi(co)phobia** toksikofobija (*liguista apsinuodijimo baimė*)
- toxicosis** toksikozė, toksinų sukeliama liga
- toxic psychosis** toksinė psichozė
- toxiciferous** pernešantis nuodus, nuodingas
- toxigenic** toksigeninis, gaminantis nuodus
- toxin** toksinas, nuodas
- toxoplasmosis** toksoplazmozė
- toy test** (*projekcinis*) žaislų testas
- trace** pėdsakas, žymė, ženklas
- trace-decay theory** pėdsakų irimo teorija
- tracer** tyrėjas

trachea trachėja, gerklė
trachoma trachoma
tracings elektrokardiogramos užrašymas
tracking 1. (*judančio objekto*) sekimas; 2. (*monių*) suskirstymas į grupes pagal gabumus
tract traktas: 1. laidas, juosta; 2. takas, latakas
trademark prekės / firmos ženklas
tradition tradicija
traditional authority tradicinis autoritetas
tradition-directed tradicinis (*požiūris*)
train 1. ugdyti, lavinti; 2. išmokyti, treniruoti
trainability lavinamumas
trainable mentally retarded lavintinas psichiškai atsilikęs (*asmuo*)
trainer 1. treneris, instruktorius; 2. treniruoklis
training mokymas, lavinimas, ugdymas
trait 1. bruožas, savybė; 2. paveldėtas požymis
trait negativity bias šališkumas dėl neigiamų (*asmens*) bruožų
trait organization (*asmenybės*) bruožų struktūra
trait profile (*asmenybės*) bruožų profilis, psichograma
trance transas (*pakitusios sąmonės būseną*)
trance and possession disorder transas ir apsidimas (*psichikos sutrikimas*)
tranquil ramus
tranquility ramybė, ramumas
tranquillizers raminamieji vaistai
transaction transakcija
transactional psychology transakcinė psichologija
transcendental meditation transcendentinė meditacija
transcortical transkortikalinis, einantis per žievę
transcranial magnetic stimulation transkranijinė magnetinė stimuliacija (*smegenų stimuliacija magnetiniu lauku per kaukolę*)
transcription 1. transkripcija; 2. perraša
transcutaneous transkutaninis, daromas per odą
transducer keitiklis
transduction transdukcija
transductive logic transdukcinė logika
transductive reasoning transdukcinis samprotavimas (*J. Piaget teorijos terminas*)
transection transekcija, skersinis pjūvis

transfer perduoti, perkelti, pernešti
transfer appropriate processing žr. **encoding specificity**
transference perkėlimas
transference neurosis perkėlimo neurozė (*psichoanalizėje*)
transfer of training igūdžių perkėlimas
transform 1. pertvarkyti, pa(si)keisti; 2. transformuoti
transformation 1. pa(si)keitimas; 2. transformacija
transformational generative grammar transformacinė generatyvinė gramatika
transformed score transformuotasis įvertis
transformism transformizmas
transfusion (*kraujo*) perpylimas
transgender tarplytinis
transgenic transgeninis
transgression (*įstatymo*) pažeidimas, nusižengimas
transgressor (*įstatymo*) pažeidėjas, nusižengėlis
transience trumpalaikiškumas, laikinumas
transient 1. trumpalaikis, praeinantis; 2. nepastovus
transit perėjimas (*į kitą būseną*)
transition 1. perėjimas, pereiga; 2. pereinamasis laikotarpis
transitional pereinamasis, tarpinis
transitional object pereinamasis objektas (*psichoanalizėje*)
transitive pereinantis, pereinamas, tranzityvus
transitivism tranzityvizmas, savo psichinės ligos priskyrimas kitam / sveikam asmeniui
transitivity tranzityvumas, objektų sąryšio savybė
transitory praeinamas, laikinas, trumpalaikis
translate 1. (iš)versti; 2. perkelti
translation pernešimas, perdavimas
translocation translokacija
transmissible pernešamas, persiduodantis
transmission transmisija: 1. užkrato pernešimas; 2. (*nervinio impulso, genų*) perdavimas
transmit perduoti, pernešti, transliuoti
transmitter siųstuvas
transmitting agent infekcijos pernešėjas

transmutation transmutacija, pasikeitimas
transneur(on)al degeneration žr. **transsynaptic degeneration**
transparency 1. permatomumas, skaidrumas; 2. aiškumas, suprantamumas
transpersonal transpersonalinis (*peržengiantis asmens normalaus funkcionavimo ribas*)
transpersonal psychology transpersonalinė psichologija
transplantation transplantacija, persodinimas
transpose perkelti, perstatyti
transposition perkėlimas, perstatymas
transsexual transseksualas
transsexualism transseksualumas
transsituational transsituacinis
transsynaptic degeneration transsinapsinė / transneuroninė degeneracija
transvaluation pervertinimas (*naujas, kitais principais grįstas vertinimas*)
transverse skersinis
transverse lie skersinė vaisiaus padėtis
transvestic fetishism transvestinis fetišizmas, potraukis (*ypač vyrų*) dėvėti priešingos lyties drabužius
transvestism žr. **transvestic fetishism**
transvestite transvestitas
traulismus traulizmas, šveplavimas
trauma trauma, sužalojimas
traumatic trauminis, sukeliantis traumą
traumatic grief trauminis sielvartas
traumatic shock žr. **tetanizing shock**
traumatize traumuoti
traumatopathy traumatopatija (*sužalojimo sukeliama bendri organizmo sutrikimai*)
traumatophilia traumatofilija (*neįprastas polinkis į nelaimingus atsitikimus*)
traveling wave sklindanti (*garso*) banga
travel-sick negalintis keliauti, bloguojantis (*automobilyje, lėktuve, laive*)
travel sickness blogavimas keliaujant
treat 1. elgtis; 2. traktuoti, laikyti; 3. gydyti
treatable išgydomas, pagydomas
treatment 1. elgesys; 2. traktavimas; 3. gydymas; 4. apdorojimas
treatment variable žr. **independent variable**

tree graph medis (*medžio pavidalo schema*)
tremble žr. **tremor**
trembling abasia / astasia nepaėjimas, nepastovėjimas (*dėl kojų drebėjimo*)
trembling of the aged senatvinis drebėjimas
tremograph tremografas, tremoro matuoklis
tremor tremoras, drebulys, drebėjimas (*nevalingas ritmiškas raumenų susitraukimas*)
tremulous drebantis, virpantis
tremulousness drebėjimas, drebėjimo būseną
trend kryptis, linkmė, tendencija, trendas
trepanation trepanacija: 1. kaukolės ertmės atvėrimas; 2. kaulo ertmės atvėrimas
trephination žr. **trepanation**
trepidate drebėti
trepidation baimė, nerimas, drebulys
triad triada, trijų asmenų grupė
triage 1. rūšiavimas; 2. pagalbos skubumo nustatymas
trial bandymas, mėginimas
trial-and-error learning mokymasis bandymų ir klaidų būdu
triangular 1. trikampis, tribriaunis; 2. tripusis, trišonis
triangulation trianguliacija (*hipotezės patvirtinimas, remiantis įvairių šaltinių duomenimis*)
triarchic theory of intelligence (R. Sternbergo) trilypė išmanumo teorija
tribadia tribadija, lesbinė meilė (*moterų homoseksualizmas*)
tribadism(us) žr. **tribadia**
tribal gentinis, gimininis
tribe gentis, giminė, padermė
tribeship genties narystė
tribulation vargas, sielvartas, sunkus išmėginimas
triceps trigalvis raumuo
trich(a)esthesia trichestezija (*plaukuotųjų kūno dalių jautrumas*)
trichopathophobia trichopatofobija (*liguista plaukų ligos baimė*)
trichophagia trichofagija (*plaukų kramtymas ir rijimas*)
trichophobia trichofobija (*liguista plaukų baimė*)
trichotillomania trichotilomanija (*liguistas potraukis rauti savo plaukus*)

trichotomous padalytas į tris dalis
trichotomy (pa)dalijimas į tris dalis, trichotomija
trichromacy trispalvė rega, trichromatiškumas
trichromat trispalvis, trichromatis
trichromatic theory trijų spalvų regėjimo teorija
trichromatism žr. **trichromacy**
trichromatopsia žr. **trichromacy**
trichromia žr. **trichromacy**
trick 1. triukas, apgaulė; 2. (*darymo*) būdas, įprotis
tricyclic antidepressant triciklis antidepresantas
trigeminal nerve trišakis nervas
trigeminal neuralgia trišakio nervo neuralgija
trigger 1. paleidiklis; 2. sukelti, būti priežastimi
triggering cause (*elgesio problemas*) priežastis
trigram trigarsis
trilling trynukas (*vienas iš trijų vieno gimimo kūdikių*)
trimmed mean apkarpytas vidurkis
trimming (*statistinių duomenų*) tvarkymas, (nu)karpymas
trip kelionė (*haliucinacija pavartojus narkotikų*)
triplegia triplegija, trijų galūnių paralyžius
triplet tripletas: 1. trynukai; 2. trijulė
triplopia triplopija, vaizdo trejinimasis
trisomy trisomija (*trijų vienvardžių chromosomų buvimas*)
tritanomaly tritanomalija (*mėlynos spalvos matymo sutrikimas*)
tritanopia tritanopija (*aklumas mėlynai spalvai*)
triune brain trivienės smegenys
trochlear muscle įstrižinis raumuo
trochlear nerve skridininis nervas
troilism trualizmas (*lytinis santykiavimas stebint trečiam asmeniui*)
troland trolandas (*šviesos intensyvumo vienetas*)
trophism trofizmas: 1. maitinimas; 2. trofiškumas, maitinamoji įtaka, maitinamasis veikimas
trophonosis trofopatija (*mitybos sutrikimas*)
trophotherapy dietoterapija, gydymasis maitinimas
tropism(us) tropizmas

troposmia troposmija (*kvapo suvokimo sutrikimas*)
tropotaxis tropotaksis
trouble 1. rūpestis, bėda; 2. negalavimas; 3. nerimas, baimė
troublesome varginantis, nemalonus
truancy pravaikšta, praleidinėjimas
truant pravaikštininkas, dykinėtojas
true 1. tikras, teisingas; 2. nuoširdus
true-bred gerai išauklėtas
trueness teisingumas, tikslumas
true score tikrasis įvertis
true self tikrasis aš (*K. Horney teorijos terminas*)
true value žr. **true score**
true zero žr. **absolute zero**
truncated distribution nupjautinis skirstinys
trunk liemuo
trust 1. pa(si)tikėjimas; 2. atsakomybė; 3. viltis
truth 1. tiesa, teisybė; 2. tikrumas, teisingumas; 3. nuoširdumas; 4. viltis
truthfulness teisingumas, tikroviškumas
truth functor teisingumo funktorius
truth table teisingumo lentelė (*teiginių loginės analizės priemonė*)
try mėginimas, bandymas
tryptophan triptofanas (*normaliai žmogaus rai-dai būtina aminorūgštis*)
T score T įvertis
t-test statistinis t kriterijus
tube vamzdis, vamzdelis
tubular vision žr. **tunnel vision**
tubulus vamzdelis, kanalėlis
tuition mokymas
tulip(o)mania tulpomanija, tulpių auginimo manija
tumescence tinimas, brinkimas
tumid pabrinkęs, išpurptęs
tumo(u)r tumoras: 1. navikas, auglys; 2. patinimas
tumult 1. triukšmas, užesys; 2. stiprus susijaudinimas, sumišimas
tune darna, dermė, sutarimas
tuning suderinimas, nustatymas
tunnel vision tunelinis regėjimas
tunning-fork kamertonas
turnover ap(si)vertimas

turn-taking paeilis veiksmas
tutelage globa, globojimas
tutor repetitorius, mokytojas, globėjas
tutorage kuratoriaus pareigos, globa
twilight sleep 1. snūduriavimas; 2. silpna nar-
kozė
twilight state (*laikinai*) aptemusi sąmonė
twilight vision žr. **scotopic vision**
twin dvyniai
twinge staigus skausmas, dieglys
twinning sudvejinimas
twitch žr. **tic**
two-alternative forced choice priverstinis pasi-
rinkimas iš dviejų alternatyvų (*eksperimen-
tinė metodika*)
two-point threshold dviejų taškų jutimo / er-
dvinis slenkstis
two-sided test dvipusis kriterijus
two-tailed test žr. **two-sided test**
tympanic būgninis
tympanic membrane ausies būgnelis
tympanic reflex akustinis refleksas
tympanum žr. **tympanic membrane**
type tipas, rūšis
type A personality A tipo asmenybė
type B personality B tipo asmenybė
type I error I tipo / nulinės hipotezės atmetimo
paklaida
type II error II tipo paklaida, klaidingos nuli-
nės hipotezės neatmetimas
type fallacy tipologijos klaida
typhlolexia aleksija
typhlogia mokslas apie aklumą
typhlosis aklumas, tiflozė
typhomania tifomanija (*kliedesys sergant šiltine*)
typicality tipiškumas
typify simbolizuoti, būti tipišku atstovu
typing (*asmenų ar objektų*) kategorizavimas
typological tipologinis
typology tipologija

U

uberty vaisingumas
ubiquitous visur esantis
udder pieno liauka
ulcer žr. **ulcus**
ulcus opa
ulnar nerve alkūninis nervas
ultimate galutinis, pagrindinis, maksimalus
ultimate cause pirminė priežastis, pagrindas
ultimate ratio paskutinė priemonė (*iš kurios dar tikimasi gydomojo poveikio*)
ultimogeniture paskiausiai gimęs
ultradian rhythms ultradianiniai ritmai (*biologiniai vidutinio dažnumo ritmai*)
ultramicrobe virusas
ultrasonic ultragarso
ultrasonics ultraakustika
ultrasonogram ultrasonograma (*ultragarso užrašas*)
ultrasound ultragarso
ultraviolet ultravioletinis
ululation 1. dejonė, rauda (*emocijos raiška*); 2. (*psichikos ligonio*) aimana, klyksmas
umbilical cord bambagyslė
un- ne-, be- (*priešdėlis, reiškiantis ko nors paneigimą, nebuvimą, neigiamą vertinimą*)
unadjustment neprisitaikymas, neprisiderinimas
unambivalent neprieštaringas
unbalanced bilingual nevienalygis dvikalbis (*viena kalba kalbantis geriau*)
unbearable nepakenčiamas
unbiased nešališkas, objektyvus
unbiased error objektyvi paklaida
unbiased estimate nešališkas vertinimas
unbiased estimator nepaslinktasis įvertis
unbiased sample reprezentatyvi imtis
uncanny emotion klaikas (*šturpi emocija*)

uncertainty neapibrėžtumas
unchecked nepatikrintas
uncinate fasciculus kablinitis pluoštelis (*hipokampo, migdolo ir kaktinės skilties nervinė jungtis*)
uncivilized necivilizuotas, šiurkštus
unclassified nepriskirtas (*klasei*)
unclassifiable neklasifikuojamas
uncomfortable nepatogus, nejaukus
uncompanionable nedraugingas, nevisuomeniškas
uncompassionate kietasirdis, neužjaučiantis
uncomplaining nesiskundžiantis, nuolankus, kantrus
uncompleted ne(už)baigtas
uncompliant nenuolaidus, nepaklusnus
uncomplicated alcohol withdrawal nekomplikuota alkoholinės abstinencijos būklė
uncomplicated bereavement nekomplikuotas netekties išgyvenimas
uncomposed neramus, susijaudinęs
uncomprehending nesuprantantis
uncompromising nenuolaidus, nepalenkiamas
unconcern nerūpestingumas, abejingumas
unconcerned nerūpestingas, abejingas, nesidomintis
unconditional reflex nesąlyginis refleksas
unconditional response žr. **unconditional reflex**
unconditioned reflex žr. **unconditional reflex**
unconditioned response žr. **unconditional reflex**
unconditioned stimulus nesąlyginis dirgiklis
unconfident nepasitikintis
unconnected nesusijęs
unconscientious nesąžiningas
unconscious 1. nesąmoningas (*neturintis sąmonės*); 2. be sąmonės (*laikiniai netekę*);
unconscious knowledge žr. **tacit knowledge**

unconsciousness 1. nesąmoningoji (*psichikos*) sritis; 2. buvimas be sąmonės; 3. nesąmonin-gumas; pasąmonė

unconstrained nesuvaržytas, savanoriškas

uncontradicted nepaneigtas

uncontrollable ne(su)kontroliuojamas

uncontrolled nevaldomas, nekontroliuojamas

uncontrovertible neginčytinas

unconventional nesuvaržytas, nešabloniškas, neįprastas

unconvincing neįtikinamas

uncooperative nebendradarbiaujantis, nepade-dantis

uncoordinated nekoordinuotas, nedarnus

uncorrected ne(iš)taisytas, nekoreguotas

uncorroborated nepatvirtintas

uncovering (*problemos esmės*) atskleidimas (*psichoterapijos metu*)

uncritical nekritiškas

uncriticalness nekritikavimas (*psichoterapeuto nuostata*)

uncrossed disparity nesikryžiuojantis dispa-ratiškumas

uncued panic attack netikėtas panikos prie-puolis

uncultivated neišlavintas, nemandagus

uncurable neišgydomas

undecidable figure neįmanoma / negalima fi-gūra

undecided neišspręstas, neryžtingas, neapsi-sprendęs

undecipherable neįskaitomas, neiššifruojamas

undefeated nesužlugdytas, nugalėtas

undefended neargumentuotas, neparemtas įro-dymais

undefined neapibrėžtas, neaiškus

undeliberate netikslingas, neapgalvotas

undemanding nereiklus, nesunkus

undemonstrative santūrus

undeniable nepaneigiamas, neabejotinas

underachievement menkesni (*nei leidžia gebė-jimai*) pasiekimai

underachiever pritingintis (*prasčiau nei geba dirbantis*)

under(-)age nepilnametis

underconfident nepasitikintis (*savimi*)

underdetermined nepakankamai aiškus

underdeveloped neišsivystęs

underdog nelaimėlis, neteisybės auka

underemployed dirbantis ne visu pajėgumu

underestimate nepakankamas įvertinimas

underextension žr. **undergeneralization**

undergeneralization (*žodžio reikšmės*) susiau-rinimas

undergo patirti, išgyventi

underintensity nepakankamas stiprumas

underjaw apatinis žandikaulis

underload nepakankama apkrova

underlying pagrindinis, esminis

undermeaning paslėpta prasmė

undernourishment nepakankama mityba

underpinning pamatas, pagrindas

underplot slaptas sumanymas

underproductive nepakankamai produktyvus

underrate nepakankamai vertinti, nevertinti

underreact ramiai reaguoti

underread rodyti mažiau

underreporting neišsami ataskaita

underreward nepakankamas atlygis

undersaturated nepakankamai prisotintas

underscore pabrėžti, akcentuoti

understand suprasti

understanding supratimas

underweight svorio trūkumas; nepakankamo / mažo svorio

undesigned nenurodytas, nepažymėtas

undesignedly netyčia, nesąmoningai

undesirable nepageidaujamas, netinkamas

undetected nesurastas, neatskleistas

undetermined 1. neišspręstas, neaiškus; 2. ne-ryžtingas

undeveloped muscle atrofavęsis raumuo

undifferentiated schizophrenia nediferenci-juota šizofrenija

undifferentiated somatoform disorder nedife-rencijuotas somatoforminis sutrikimas

undiligent nestropus, nekrupštus

undinism žr. **urophilia**

undirected nekryptingas

undisciplinable nepaklusnus

undisciplined 1. nedrausmingas; 2. neišmoky-
tas, neįpratintas
undisclosed neatskleistas
undiscriminated neišskirtas, be atrankos
undisguised atviras, neapsimetantis
undisposed nelinkęs
undisputed ne(nu)ginčijamas, neabejotinas
undistinguished 1. neišsiskiriantis, nepasižy-
mintis; 2. nepastebimas, nežymus
undistorted neiškreiptas
undistracted neišsiblaškęs, susitelkęs
undisturbed netrikdomas, ramus
undivided nedalomas, vieningas
undoing anuliavimas (*gynybinis mechanizmas*
psichoanalizėje)
undoubted neabejotinas, neginčijamas
undue perdėtas, netinkamas
unduteous nepareigingas
uneasiness 1. nerimas; 2. varžymasis, sumišimas
uneasy 1. neramus; 2. suvaržytas, nesmagus
uneducated nemokytas, neišsilavinęs
unelated prislėgtos nuotaikos
unembarrassed nesidrovintis, nevaržomas
unembodied neįkūnytas, neįtrauktas
unemployable nepriimtinas į darbą, nedarbingas
unemployed 1. bedarbis; 2. nepanaudojamas
unenterprising pasyvus, neiniciatyvus
unequable nepastovus, be pusiausvyros
unequal nelygus, nevienodas
unequivocal 1. nedviprasmiškas; 2. neabejojamas
unescapable neišvengiamas
unessential neesminis, nesvarbus
uneven nelygus, nevienodas
uneventful recovery sveikimas be komplikacijų
unexampled neprilygstamas
unexceptional neišskirtinis, įprastinis
unexpecting nekritiškas, nereiklus
unexpected nelauktas, netikėtas, nenumatytas
unexpectedness netikėtumas, staigumas
unexperienced nepatyręs
unexplainable nepaaiškinamas
unexpressed neišreikštas
unexpressive neišraiškingas
unfair 1. neteisingas, šališkas; 2. nesąžiningas,
nedoras

unfaithful 1. netikslus; 2. nepatikimas; 3. neiš-
tikimas
unfalsifiable nefalsifikuojamas
unfaltering ryžtingas, neabejojantis
unfamiliar 1. nepažįstamas; 2. neįprastas
unfathered nesantuokinis, be tėvo
unfavourable nepalankus
unfavoured nejaučiantis palankumo
unfeed neatlygintas, neatlygintinis
unfeeling 1. bejausmis; 2. beširdis
unfeigned neapsimestinis, nuoširdus
unfilled pause žr. **silent pause**
unfinished story ne(už)baigta istorija (*projek-
cinė metodika*)
unfit 1. netinkamas; 2. nesugebantis; 3. neveiks-
nus
unfitness netinkamumas, nepajėgumas
unfitted 1. nepritaikytas; 2. netinkamas
unfolding skleidimas (*daugiamačio skaliavimo*
būdas)
unformed beformis, nesusiformavęs
unforseen nenumatytas
unfreezing atitirpdymas (*psichoterapijos tikslas*
vaduojant asmenį nuo rigidiškų nuomonių ir
stereotipų)
unfruitful nevaisingas
ungovernable ne(su)valdomas, nežabotas
ungraded neklasifikuotas
ungrounded nepagrįstas
unguided nevaldomas
unhealthy 1. nesveikas, liguistas; 2. žalingas
unheard neišgirstas, negirdimas
unheeding neatidus, nerūpestingas
unhuman nežmogiškas, žmogui nebūdingas
unhurt nenukentėjęs, nesužalotas
uniaural žr. **monaural**
unicellular vienaląstis
unicity unikalumas
unidextrality vienos rankos dominavimas
unidimensional vienmatis
uniform vienodas, vienuodas
uniformity vienodumas, vienuodumas
unigeniture vien(a)vaikė šeima, vienturtis
unigravida pirmakartė nėščioji
unilateral vienašalis, vienapusis

- unilingual** vien(a)kalbis
- unimaginative** neturintis vaizduotės
- unimanual** vienaarankis
- unimodal** 1. vien(a)modalis; 2. vien(a)viršūnis (*skirstinys*)
- unimpaired** nesusilpnėjęs, nepažeistas
- unimpressible** nepaveikiamas, nesujaudinamas
- unimpressive** neįspūdingas, vidutinis
- unindustrious** nestropus, nedarbštus
- uninjured** 1. nesužalotas, nesužeistas; 2. neįžeistas
- unintelligible** nesuprantamas, neįskaitomas
- uniocular** žr. **monocular**
- union** sąjunga, susivienijimas
- uniovularis** vienakiaušinis
- uniovular twins** žr. **monozygotic twins**
- uniparous** vien(a)vaikė
- uniparental** vieno iš tėvų
- unipedophilia** žr. **acrotomophilia**
- unipolar** vienpolis
- unipolar depression** vienpolė depresija
- unipolar mania** vienpolė manija
- unique** vienintelis, nepakartojamas
- unique hue** specifinė spalva
- uniqueness** unikalumas, nepakartojamumas
- unisexual** vienalytis
- unison** unisonas, santarvė
- unit** 1. vienetas, visuma; 2. sektorius, blokas
- unitary** 1. vienetinis; 2. suvienytas
- unit character** (*paveldėtas*) savybių visetas
- unity** 1. vienybė; 2. vienovė; 3. vienetas
- univariate** vienmatis
- univariate statistics** vienmatė statistika
- universal** 1. visuotinis, pasaulinis; 2. universalus, visapusiškas
- universal grammar** visuotinė gramatika (*N. Chomsky'io terminas*)
- universalism** universalizmas, visuotinybė
- universality** universalumas, visuotinumas
- universals** universalijos (*bendrosios sąvokos*)
- universe** pasaulis, visata, kosmosas
- univocal** nedviprasmiškas, aiškus
- unjustifiable** nepateisinamas
- unjustified** nepagrįstas
- unknown** nežinomas, nepažįstamas
- unlanguaged** nekalbantis, neartikuluotas
- unlearned** 1. neišmoktas (*elgesys*); 2. bemokslis, neišsilavinęs
- unlearning** atpratimas
- unlettered** 1. neišsilavinęs, neišprusęs; 2. beraštis
- unlooked-for** nelauktas, nenumatytas, netikėtas
- unmanageable** 1. sunkiai suvaldomas; 2. nepaklusnus
- unmanlike** nevyriškas, silpnadvasis
- unmanned** 1. be žmonių; 2. automatiškai valdomas
- unmarried** nevedęs, netekėjusi
- unmarry** išsituokti
- unmatched** nepriderintas, nesulygintas
- unmeasurable** neišmatuojamas
- unmoral** nedorovingas, nemoralus
- unmotivated** nemotyvuotas
- unnatural** nenatūralus
- unnoted** nepastebėtas, nepažymėtas
- unnurtured** neišauklėtas, neišugdytas
- unobtainable** nepasiekiamas, negaunamas
- unobtrusive procedure** netrukdanti (*nekrin-tanti į akis*) procedūra
- unowned** nepri(si)pažintas
- unpack** atskleisti, iššifruoti
- unparental** nebūdingas tėvams
- unperceived** nesuvoktas, nepastebėtas
- unperformed** neatliktas, neįvykdytas
- unpleasant** nemalonus, nesmagus, atstumiantis
- unpleasantness** nemalonumas, nesmagumas
- unpredictable** nenumatomas, nespėjamas
- unprejudiced** nešališkas, objektyvus
- unprocessed** neapdorotas
- unprompted** savaiminis, neįteigtas
- unquestionable** neginčijamas, neabejotinas
- unravel** išnarplioti, atskleisti
- unreality** nerealumas, netikroviškumas
- unreason** neprotingumas, beprotybė
- unreasonable** neprotingas, neracionalus
- unreasoning** neprotingas, beprotiškas
- unrecognizable** neatpažįstamas
- unrecorded** neužregistruotas, neužrašytas
- unredeemed** neįvykdytas, netesėtas
- unreflective** 1. neatspindintis; 2. nesvarstantis
- unrelated** 1. nesusietas, nesusijęs; 2. negiminingas

unrelaxed neatsipalaidavęs
unreliability nepatikimumas
unreliable nepatikimas
unremembered neišlikęs atmintyje, užmirštas
unrepresentative 1. nebūdingas, netipiškas;
 2. neatstovaujamas
unrepugnant neprieštaraujantis, suderinamas
unresolved 1. neišspręstas; 2. neryžtingas
unresponsive nereaguojantis, nejautrus
unrest neramumas, nepasitenkinimas
unrestful neramus, nerimstantis
unrestrained 1. nesulaikomas, nesuvaldomas;
 2. nesantūrus, laisvas
unscheduled neplanuotas, nenumatytas
unschooled ne(ap)mokytas, nepatyręs
unselected neatrinktas
unselected sample žr. **random sample**
unselfconscious nedrovus, nesuvaržytas
unselfish nesavanaudis
unsettling neramus, keliantis nerimą
unshared neabipusis (*jausmas*)
unskilful 1. neįgudęs, nepatyręs; 2. nevikrus
unsociable žr. **unsocial**
unsocial nedraugingas, nevisuomeniškas
unsocialized žr. **unsocial**
unsolvable neišsprendžiamas
unsolved neišspręstas, neišaiškintas
unsophisticated 1. neįmantrus, nesudėtingas;
 2. naivus
unsound 1. klaidingas, nepagrįstas; 2. nesveikas, liguistas
unspaced practice žr. **massed practice**
unspecified neapibrėžtas, nenustatytas
unspoiled 1. nelepinamas; 2. nepažeistas
unspoken neištartas, neišreikštas žodžiais
unspontaneous nesavaiminis, nestichiškas
unstable netvirtas, nepastovus
unsteady nepatvarus, netvirtas, nestabilus
unstirred nesusijaudinęs, ramus, šaltakraujiškas
unstrained neįtemptas, nesuvaržytas
unstressed nepabrėžtas, neaccentuotas
unstriated nedryžuotas, lygusis (*raumuo*)
unstructured 1. nerišlus; 2. struktūriškai neapibrėžtas, nestruktūruotas / bestruktūris
unstructured interview nestruktūruotas interviu

unstructured stimulus bestruktūris dirgiklis
unstudious nestropus
unsubmissive ne(pa)klusnus, nenuolankus
unsubstantial 1. neesminis; 2. nematerialus
unsubstantiated nepagrįstas
unsuccess nesėkmė
unsuccessful nesėkmingas, nepavykęs
unsuccessive nenuoseklus
unsuggestive neįtaigus, nesugestyvus
unsuitable netinkamas, nederamas
unsure 1. netikras, nepatikimas; 2. neapibrėžtas
unsurpassable nepralenkiamas, nepranokstamas
unsusceptible neimlus, nejautrus
unsuspected nelauktas, netikėtas
unsustained nepalaikytas, neparemtas
unsymmetrical nesimetriškas
unsympathetic 1. neužjaučiantis, nejautrus;
 2. nesimpatiškas, nepatrauklus
unsystematic nesisteminas
unsystematized ne(su)sistemintas
untalented netalentingas, negabus
untaught 1. nemokytas; 2. įgimtas, natūralus
unteach permokyti, kitaip išmokyti
untenable nepagrįstas
untended neprižiūrėtas, apleistas
untested nepatikrintas, netestuotas
unthink nustoti galvoju, išmesti iš galvos
unthinkable neįmanomas, neišivaizduojamas
unthinking 1. negalvojantis, nemąstantis; 2. neatidus, lengvabūdiškas
unthoughtful nerūpestingas, neatidus
untoward 1. nepalankus, nepageidaujamas; 2. nesėkmingas; 3. neprideramas (*apie elgesį*)
untrained ne(ap)mokytas, neišlavintas, neįgudęs
untreatable nepagydomas
untreated negydomas, negydytas
untried 1. nepatikrintas, neišbandytas; 2. nepatyręs
untroubled 1. nevarginamas; 2. ramus
untrue 1. netikras, neteisingas; 2. neatitinkantis
untrustworthy nepatikimas
untruth netiesa, melas
untruthful neteisingas, melagingas
untutored 1. neįgudęs, neišlavintas; 2. naivus
ununderstandable nesuprantamas

unusable nenaudojamas, nevartojamas

unused 1. ne(pri)pratęs, neiþpratęs; 2. nevartojamas

unutterable neištariamas

unvalued nevertinamas, neivertintas

unvaried neiþvairus, nesikeiþiantis

unvoiced 1. neištartas, nepasakytas; 2. duslus

unwanted nepageidaujamas, nereikalingas

unwarned neiþspėtas

unwarrantable neleistinas, nepateisinamas

unwarranted 1. neteisėtas, nepateisintas; 2. neuztikrintas, negarantuotas

unwary neatsargus, neapdairus

unweighed 1. nepasvertas; 2. neapgalvotas, skubotas

unweighted 1. neapkrautas; 2. nelaikomas svarbiu / esmini

unweighted average / mean nesvertinis vidurkis

unwelcoming nepalankus, nedraugiškas, nemielas

unwell nesveikas, negaluojuantis

unwholesome nesveikas, kenksmingas, žalingas (*apie maistą*)

unwilled netyčinis, nevalingas

unwilling nenorintis, nelinkęs

unwisdom neišmintingumas, neprotingumas

unwise neišmintingas, neprotingas, kvailas

unwitnessed nepastebėtas

unwomanly nemoteriškas

unwonted nepaprastas, retas

unworkmanlike diletantiškas

unworthy nevertas, ne(pri)deramas

unwritten nerašytas

unyielding nenuolaidus, nepasiduodantis

up-and-coming daug žadantis, perspektyvus

up-and-doing energingas, veiklus

up-and-down method (*psichofizinių matavimų*) laiptų metodika

upbringing auklėjimas, ugdymas

upgrade paaukštinti, patobulinti

upgrading paaukštinimas (*pareigų*)

upgrowth augimas, plėtotė

upper threshold viršutinis slenkstis

upraise (pa)kelti, iškelti

uprear auklėti, ugdyti

upright posture vertikali kūno padėtis

upset 1. nuliūdinti, prislėgti, sujaudinti; 2. pralaimėjimas, susierzinimas

upshot išvada, rezultatas

upspring 1. pašokti; 2. kilti, pasirodyti

upsurge (*minčių, jausmų*) antplūdis

upswing pakilimas, pagerėjimas

uptight sunerimęs, susierzinęs, įsitempęs

upward strabism vertikalusis žvairumas

uraniscolalia uraniskolalija (*įplyšusio gomurio paveikta šneka*)

uranism pederastija

urban miesto, miestiškas

uresis žr. **urination**

urethra uretra, šlaplė

urethral complex šlaplės kompleksas

urethral eroti(ci)sm uretrinis erotizmas

urethritis uretritas, šlaplės uždegimas

urge potraukis, reikmė, akstinas

urgency 1. skuba; 2. būtinumas

urgent 1. neatidėliotinas, skubus, primygtinis; 2. būtinas

urinary eroticism žr. **urethral eroti(ci)sm**

urinate šlapintis

urination šlapinimasis

urine šlapimas

urning homoseksualas (*dažniau vyras*)

uroboros uroboras, savo uodegą ryjanti gyvatė (*analitinėje psichologijoje vartojamas simbolis*)

urolagnia žr. **urophilia**

urophilia urofilija (*šlapimo kvapo sukeliama erotinė stimuliacija*)

usable vartojamas, tinkamas vartoti / naudoti

usage vartojimas, vartosena, elgesys

use 1. vartojimas, naudojimas; 2. nauda

user 1. vartotojas, naudotojas; 2. narkomanas

user-friendly patogus vartotojui

U-shaped curve U pavidalo kreivė

usual įprastas, paprastas

utensil reikmuo

uterine 1. vienamotis; 2. gimdos

uterine descent žr. **matrilineal descent**

uterine life (*vaisiaus*) gyvenimas gimdoje

uterus gimda

utilitarian praktiškas, taikomasis

utilitarianism utilitarizmas
utility naudingumas, nauda
utilization panaudojimas
utilize panaudoti
utricle pailgasis maišelis (*vidinėje ausyje*)
utter 1. (iš)tarti; 2. išreikšti, pasakyti
utterance pasakymas, (*žodinė*) išreikštis
uvea akies obuolio kraujagyslinis dangalas
uvula gomurio liežuvėlis
uvular uvulinis, liežuvėlinis
uxoricide žmonos nužudymas
uxorious nepaprastai mylintis žmoną, nepaprastai paklusnus žmonai

V

vacancy 1. išsiblašymas, bemintiškumas; 2. spraga; 3. laisva vieta
vacant išsiblaškęs, abejingas, tuščias
vaccinate skiepyti, vakcinuoti
vaccination skiepijimas, vakcinavimas
vaccinophobia vakcinofobija, skiepijimo baimė
vaccinotherapy vakcinoterapija, gydymas vakcinomis
vacuole vakuolė, ertmelė (*ląstelėje arba audinyje*)
vacuum vakuumas, tuštuma
vacuum activity vakuuminė reakcija (*kai nėra dirginimo*)
vacuum response žr. **vacuum activity**
vagal nervous system nervo klajoklio sistema
vagina makštis, vagina
vaginism makšties mėšlungis, vaginizmas
vagitus kūdikio riksmas
vagotonia vagotonija, padidėjęs klajoklio nervo tonusas
vague 1. neaiškus, miglotas, neapibrėžtas; 2. išsiblaškęs
vagus nerve žr. **nervus vagus**
vain išdidus, pasipūtęs
valence, valency junglumas, valentingumas
valid pagrįstas, validus
validate pagrįsti, įteisinti, validuoti
validation patvirtinimas, validavimas
validity pagrįstumas, validumas
validity coefficient validumo koeficientas
valuable vertingas, naudingas
valuation vertinimas, vertės nustatymas
value 1. vertė, vertingumas; 2. (*dvasinės, socialinės*) vertybės; 3. dydis, reikšmė
value system vertybių sistema
vampirism vampyrizmas

vandalism vandalizmas
vanishing point susilietimo taškas (*perspektyvoje*)
vanity tuštybė, savimeilė
variability kintamumas, nepastovumas
variable 1. kintamas, nepastovus; 2. kintamasis (*dydis*)
variable error atsitiktinė klaida
variable-interval schedule kintamųjų intervalų programa
variable-ratio schedule kintamojo santykio programa
variable stimulus keičiamasis (*lyginamasis*) dirgiklis (*psichofiziniuose tyrimuose*)
variance nuokrypis, dispersija
variant variantas
variate 1. atsitiktinis dydis; 2. kintamasis
variation kitimas, kaita, variacija
variational variacijos, variacinis
varied įvairus, kintamas
variety 1. įvairumas, įvairovė; 2. rūšis
variform įvairiaformis, įvairialytis
varimax rotation „varimax“ sukinyš
vary keisti(s), įvairuoti
vas gysla
vascular 1. gyslinis; 2. gyslotas; 3. kraujagyslių
vascular bundle kraujagyslių pluoštas
vascular dementia vaskulinė / kraujagyslinė demencija
vascularity gyslingumas, vaskuliariškumas
vascular tunic kraujagyslių dangalas
vasoconstriction vazokonstrikcija, gyslų / kraujagyslių susiaurėjimas
vasodepression vazodepresija, kraujotakos slopinimas

vasodilation vazodilatacija, gyslų / kraujagyslių plėtimas

vasodilator vazodilatatorius, kraujagysles plečiantis veiksnys

vasomotor vazomotorinis, siaurinantis arba plečiantis kraujagysles

vasopressor kraujospūdį didinantis, kraujagysles siaurinantis (*vaistas*)

vasoreflex vazomotorinis refleksas

vasospasm angiospazmas, gyslų mėšlungis

vault skliautas

vection 1. žr. **induced motion**; 2. vekcija, ligos pernešimas

vector 1. vektorius; 2. užkrato pernešėjas

veg vegas (*subjektyvus svorio vienetas*)

vegan žr. **vegetarian**

vegetarian vegetaras

vegetation vegetacija

vegetative 1. augalinis; 2. vegetacinis; 3. savarankiškas, autonominis

vegetative nervous system žr. **autonomic nervous system**

vegetative state koma

vegetative soul vegetacinė (*augalų*) siela (*Aristotelio terminas*)

vehemence (*kalbos, veiksmo*) aistra, stiprumas

vehement aistringas, smarkus, stiprus

vehicle 1. (*vaistų*) užpildas; 2. priemonė, įrankis (*mintims išreikšti*)

veiled voice užkimeš balsas

vein vena, gysla

velar gomurinis

velleity 1. silpnavališkumas; 2. silpnas polinkis / noras

velocity greitis

velocity constancy greičio suvokimo konstantiškumas

velum minkštasis gomurys

venereal venerinis, lytinis

venereal disease lytinė liga

vengeance kerštas

Venn diagram Veno diagrama (*loginių teiginių ir jų ryšių grafinis vaizdavimas*)

venous venos, veninis

ventilation 1. vėdinimas, ventiliavimas; 2. problemų išgryninimas (*psichoterapijoje*)

ventral pilvo, pilvinis

ventral root priekinė / motorinė nugaros smegenų šaknelė

ventricle 1. skilvelis (*širdies, smegenų*); 2. skrandis

ventricular ventrikulinis: 1. skilvelių; 2. skrandinis

ventricular folds gerklų prieangio raukšlės / klostės

ventriloquism pilvakalbystė (*kalbėjimas be matomų kalbos padargų judesių*)

veracity teisingumas, tikrumas

verbal žodinis, verbalinis

verbal ability žr. **verbal intelligence**

verbal behavior(u)r verbalinė elgsena

verbal conditioning verbalinis sąlygojimas

verbal image žodinis vaizdinys (*regimojo vaizdinio perkodavimas į žodinę formą*)

verbal intelligence žodinė / verbalinė inteligencija / išmana

verbalism 1. pedantiškumas, daugiažodiškumas; 2. verbalizmas (*juslinės patirties stoka vartojant sąvokas, pvz., aklumo atveju*)

verbalization verbalizacija

verbalize išreikšti žodžiais, verbalizuoti

verbalizer verbalinis tipas

verbal-loop hypothesis žodinio ciklo hipotezė

verbally žodžiu

verbal scale žodinė skalė

verbal test žodinis testas

verbatim pažodinis

verbatim recall pažodinis atgaminimas

verbiage daugiažodiškumas

verbigeration verbigeracija, kalbinė perseveracija (*nenutrūkstamas tų pačių žodžių ar sakinių kartojimas*)

verbomania žr. **logorrhea**

vergence vergencija (*akių konvergencija ir divergencija*)

veridical atitinkantis tikrovę, patikimas

verifiability patikrinamumas, įrodomumas

verifiable patikrinamas, įrodomas

verification (pa)tikrinimas, verifikavimas

verificationism žr. **falsificationism**

verificatory tikrinamasis, patvirtinamasis

verify (pa)tikrinti, patvirtinti, verifikuoti

- veritable** tikras
- verity** tiesa, tikrumas
- vermis** kirminas (*vidurinė smegenėlių dalis*)
- vernacular** vietinė gimtoji šnekamoji kalba
- vernier** nonijus (*matavimo įtaiso pagalbinė skalė, leidžianti tiksliai apskaičiuoti padalos dalis*)
- vernier acuity** nonijumi nustatytas regos aštrumas
- versatile** įvairiapusis, visapusiškas, universalus
- versatility** įvairiapusiškumas, visapusiškumas, universalumas
- vertebra** slankstelis
- vertebral** slankstelinis, stuburo, vertebralinis
- vertebral column** stuburas
- vertebrate** stuburinis (*gyvūnas*), stuburo
- vertex** 1. viršugalvis; 2. viršūnė
- vertical** vertikalus: 1. stačias; 2. viršugalvinis, susijęs su viršugalviu
- vertical décalage** vertikalusis netolydumas (*J. Piaget teorijos terminas*)
- vertical thinking** vertikalusis mąstymas (*E. de Bono terminas*)
- vertigo** galvos svaigimas
- vertiginous** svaiginamas, svaigstantis
- vesania** beprotystė, pamišimas
- vesanic** pamišęs
- vesicle** pūslėlė, vezikulė
- vessel** indas, kraujagyslė
- vested** teisėtas, nustatytas
- vested interest** asmeninis suinteresuotumas
- vestibular** prieangio, vestibulinis
- vestibular apparatus** prieangio / vestibulinis organas
- vestibular canal** prieangio kanalas
- vestibular nerve** prieangio nervas
- vestibular sense** pusiausvyros pojūtis / jutimas
- vestibular system** prieangio sistema
- vestibule** prieangis
- vestibule training** pradinis apmokymas įsidarbinus (*kai apmokymas vyksta ne darbo vietoje*)
- vestibulocochlear nerve** prieangio ir sraigės nervas
- vestibulo-ocular reflex** prieanginis akies refleksas
- vestibulospinal tract** prieanginis nugaros smegenų laidas
- vestige** ženklas, pėdsakas, rudimentas
- vestigial** rudimentinis
- vestigial body image** rudimentinis kūno vaizdas
- vexation** apmaudas, susierzinimas, nemalonus
- vexatious** apmaudus, įkyrus
- vexed** susierzinęs, keliantis nerimą
- viable** gyvybingas, įgyvendinamas
- vibrant** 1. virpantis, drebantis; 2. ryškus; 3. vibruojantis
- vibrate** 1. virpėti, drebėti; 2. vibruoti
- vibrating pulse** vibruojantis pulsas
- vibration** 1. virpėjimas, drebėjimas; 2. vibracija
- vibration frequency** žr. **vibration rate**
- vibration rate** vibracijos dažnis
- vibration receptor** vibracijos receptoriai
- vibratory** virpantis, vibruojantis
- vibratory sense** vibracijos pojūtis / jutimas
- vicarious** vikarinis, pavaduojantis, netiesioginis
- vicarious brain process / function** vikarinė / pavaduojamoji smegenų funkcija
- vicarious conditioning / learning** žr. **observational learning**
- vicarious enjoyment / pleasure** vikarinis malonumas: 1. kitų džiaugsmo sukeltas malonumas; 2. vujeristo malonumas
- vicarious satisfaction** vikarinis pasitenkinimas (*pasitenkinimas dėl kitų sėkmės*)
- vice** yda, trūkumas, silpnybė
- vicious** 1. piktas; 2. ydingas; 3. žiaurus
- vicious circle** ydingas ratas
- viciousness** 1. pyktis; 2. ydingumas
- vicissitude** 1. kaita; 2. netikėtumas, staigmena
- victim** auka, nukentėjęs
- victimization** 1. skriauda, persekiojimas, represijos; 2. tapsmas auka
- victimize** skriausti, persekioti, terorizuoti
- victimology** viktimologija (*nukentėjusiojo asmenybės tyrimai*)
- videotape** vaizdajuostė
- view** 1. vaizdas, reginys; 2. akiratis, regėjimo laukas; 3. nuomonė
- viewing angle** žr. **visual angle**
- viewing conditions** regėjimo sąlygos

viewpoint požiūris
vigilance budrumas, vigilumas, atidumas
vigilant budrus, akylas, atidus
vigilation nemiga, budrumas
vignette vinjetė (*psichologinio tyrimo priemonė*)
vigor 1. energija, jėga; 2. galia
vigorous 1. energingas, stiprus; 2. galingas
vindicate 1. (ap)ginti, įrodyti; 2. pateisinti; 3. išieškoti (*per teismą*); 4. reabilituoti
vindication 1. (ap)gynimas, įrodymas; 2. pateisinimas
vindicatory 1. pateisinamasis; 2. baudžiamasis
violate 1. pažeisti, peržengti; 2. sutrikdyti
violation 1. pažeidimas; 2. prievartavimas
violence 1. smurtas, prievarta; 2. įtūžis
violent 1. smurtinis, prievartinis; 2. įsiutęs, smarkus
violent death smurtinė mirtis
violent delirium siutingas kliedesys
violent offence smurtinis nusikaltimas
violet violetinis
viraginity (*moterų*) vyriškumas
virago vyriška moteris (*būdu ir išvaizda panaši į vyrą*)
viral virusinis
viral agent virusas
virgin mergiškas, skaistus
virginity mergystė, skaistybė
virgo mergaitė, mergina
virgo intacta skaisti (*neturėjusi lytinių santykių*) mergina
virgo uterina negimdžiusi moteris
viricidal viricidinis, virusus naikinantis
virile vyriškas
virilence virilencija (*pagyvenusių moterų suvyriškėjimas*)
virilism virilizmas (*vyriškų požymių atsiradimas moterims*)
virility 1. vyriškumas; 2. suvyriškėjimas (*lytinis subrendimas*); 3. (vyriška) jėga
viripotent suvyrėjęs, lytiškai subrendęs
virology virusologija, mokslas apie virusus
virtual tariamas, galimas, virtualus
virtual reality virtualioji tikrovė
virtual self virtualioji savastis (*naujągimio savasties įsivaizdavimas*)

virtue dorybė, privalumas, skaistybė
virtuous doras, nekaltas
virulence 1. pyktis, tulžingumas; 2. užkrečiamumas
virulent 1. nuodingas; 2. užkrečiamas; 3. pavojingas; 4. piktas
virus virusas
viscera viduriai
visceral visceralinis, susijęs su viduriais
visceral drive žr. **viscerogenic drive**
visceral learning žr. **biofeedback**
visceral loop pilvo simpatinis mazgas
visceral muscles lygieji raumenys
visceral sense subjektyvus vidaus organų jutimas
viscerogenic viscerogeninis, vidurių kilmės
viscerogenic drive viscerogeninė vara
visceromotor visceromotorinis, vidurių judinamasis
viscero(re)ceptor visceroreceptorius, vidurių receptorius
viscerosensory viscerosensorinis, vidurių juntamasis
viscerosomatic viscerosomatinis, susijęs su viduriais ir kūnu
viscerotonia viscerotonija (*temperamento tipas W. Sheldon teorijoje*)
viscerotonic viscerotoninis
viscerotropic viscerotropinis, veikiantis vidurius
viscosity lipnumas, klampa
viscous klampus, lipnus
viscus vidaus organas
visible 1. matomas, regimas; 2. aiškus, akivaizdus
visible spectrum regimas spektras
visibility matomumas, regimumas
visibility curve žr. **luminosity curve**
visile vizualusis tipas
vision 1. rega; 2. vaizduotė; 3. vizija
visional 1. regos; 2. įsivaizduojamas
visionary 1. įsivaizduojamas, fantastiškas; 2. svajingas
visitation vizitacija, lankymas(is)
visiting nurse ateinanti (*į namus*) slaugytoja
vista 1. perspektyva, ateities planai; 2. (*prisiminimų*) virtinė
visual regos, regimasis
visual acuity regos aštrumas

- visual axis** regimoji ašis
- visual aftereffect** regimasis poveiksmis
- visual angle** regėjimo kampas
- visual capture** regos viršenybė (*prieš kinestezinę informaciją*)
- visual cliff** regimasis skardis (*įranga kūdikio gylio suvokimui tirti*)
- visual cortex** regimoji žievė
- visual disparity** regimasis disparatiškumas
- visual dominance** regos vyravimas
- visual evoked potential** regimasis sukeltasis potencialas
- visual field** akiplotis, regos laukas
- visual image** regimasis vaizdinys
- visualization** vizualizacija: **1.** regimųjų vaizdinių kūrimas; **2.** ryškus regimasis vaizdas
- visualize** vizualizuoti, įsivaizduoti
- visualizer** žr. **visile**
- visually impaired** silpnaregis, sutrikusio regėjimo
- visual masking** regimasis maskavimas
- visual-motor / visuomotor coordination** regos ir judesių derinimas
- visual noise** regimasis triukšmas
- visual pigment** žr. **photopigment**
- visual purple** žr. **rhodopsin**
- visual receptor** regos receptorius
- visual righting reflex** galvos posūkis (*į akimis fiksuojamą objektą*)
- visual search** regimasis ieškojimas
- visual violet** žr. **iodopsin**
- visual yellow** žr. **xanthopsin**
- visuoconstructional impairment** regimojo konstravimo sutrikimas
- visuospatial** regimieji ir erdviniai (*informacijos aspektai, gebėjimai*)
- visuotopy** žr. **retinotopy**
- vita** gyvenimas, gyvybė
- vital** gyvybinis, gyvybingas, esminis
- vital capacity** gyvybinė plaučių talpa
- vital center** kvėpavimo centras
- vital error** lemtinga klaida
- vital functions** gyvybinės funkcijos
- vitalism** vitalizmas
- vitality** **1.** gyvybingumas, gyvastingumas; **2.** energija
- vital signs** pagrindiniai organizmo būklės rodikliai (*kvėpavimas, pulsas, temperatūra*)
- vital statistics** demografinė statistika
- vital wound** mirtina žaizda
- vitamin** vitaminas
- vitamin deficiency** vitaminų stoka
- vitaminization** vitaminizavimas, (*maisto produktų*) papildymas vitaminais
- vitamin therapy** žr. **orthomolecular therapy**
- vita sexualis** lytinis gyvenimas
- vitreous** **1.** stiklinis; **2.** stiklakūnis
- vitreous body** žr. **vitreous** **2**
- vitreous chamber** akies užpakalinė / stiklakūnio kamera
- vitreous humor** stiklakūnio skystis
- vitreous opacity** stiklakūnio drumstis
- vivacious** gyvybingas
- vivacity** gyvumas, linksmumas, pakili nuotaika
- vivarium** vivariumas (*patalpa bandomiesiems gyvūnams laikyti*)
- vidid** **1.** ryškus, aiškus; **2.** gyvas, vaizdingas
- vididity** **1.** ryškumas, aiškumas; **2.** gyvumas, vaizdingumas
- vididness training** įsivaizdavimo lavinimas
- vivify** pagyvinti, atgaivinti
- viviparous** gyvavedis
- vivisection** vivisekcija (*gyvo bandomojo gyvūno skrodimas*)
- vocabulary** **1.** (*žmogaus*) žodžių atsarga, žodynas; **2.** žodžių visuma; **3.** žodynas (*vadovėlio gale ir pan.*)
- vocabulary test** žodyno testas
- vocal** balso, vokalinis, žodinis
- vocal cords** balso stygos
- vocal folds** žr. **vocal cords**
- vocality** balsingumas
- vocalization** artikuliavimas, vokalizacija
- vocal sign** balso pasikeitimas sergant
- vocal tract** balso organų sistema
- vocation** **1.** pašaukimas, polinkis; **2.** profesija
- vocational** profesinis
- vocational aptitude** profesinis tinkamumas
- vocational guidance** profesinis orientavimas
- vocational selection** profesinė atranka
- voice** balsas

voice box žr. **larynx**
voiced skardusis (*priebalsis*)
voice disorders balso sutrikimai
voice-ful 1. balsingas; 2. balsinis, balso
voice key balso klavišas (*balsu įjungiamas prietaisas kalbėjimo laikui matuoti*)
voiceless duslusis (*priebalsis*)
voice-output system balso išvesties sistema
voiceprint žr. **spectrograph**
voicing 1. skardumas (*kalbos garsų*); 2. balsinė raiška (*kalbinėje komunikacijoje*)
void 1. tuštuma; 2. tuščias; 3. tuštintis
void mode tuščio spalvoto paviršiaus matymas per mažą plyšį
void urine šlapinimasis, šlapimo išskyrimas
vol volis (*suvokto garsumo vienetą*)
volar žr. **palmar**
volatile lakus, greit išgaruojantis
volatility 1. kintamumas, nepastovumas; 2. lankumas
volatilization padarymas lakaus, išgarinimas
volition valia, valios aktas, noras
volitional valios, valingas
volitionally valingai, sąmoningai
volitional tremor drebulys darant valingus judesius
volley (*nervinių impulsų*) papliūpa
volt voltas
voltage įtampa
voltage-gated ion channel įtampos reguliuojami jonų vartai
volubility 1. šnekumas, plepumas; 2. (*kalbos*) sklandumas
voluble kalbus, šnekus, daugiažodis
volume 1. apimtis; 2. tūris; 3. talpa
volume colo(u)r tūrinė spalva
volumetric voliometriniškas, susijęs su tūrio matavimu
volumetric thirst voliometriniškas troškulys (*kylančios dėl neląstelinio skysčio kūne sumažėjimo*)
voluntarism voliuntarizmas
voluntary 1. savanoriškas, laisvas; 2. valinis, valingas
voluntary admission savanoriškas sutikimas (*gydytis psichiatrijos įstaigoje*)

voluntary motion valingas judesys
voluntary muscle valingus judesius kontroliuojantys raumenys
voluntary parenthood žr. **planned parenthood**
volunteer savanoris
volunteer bias savanorių tiriamųjų šališkumas
volunteerism savanoriystė
voluntomotory susijęs su valingais judesiais
voluptuous 1. geidulingas, gašlus; 2. apkūnus
vomer noragas (*nosies pertvaros kaulas*)
vomeronasal organ uoslės sistema
vomit 1. vemti; 2. vėmalai
vomiting vėmimas
vomitive sukeliantis vėmimą
voodoo death žr. **thanatomania**
voracious rajas
vowel balsis, balsė
voyeur vujeristas
voyeurism vujerizmas (*lytinis susijaudinimas stebint kitų lyties organus ar sueitį*)
vulgar 1. vulgarus, nepadorus; 2. neskoningas
vulgarity 1. vulgarumas; 2. neskoningumas
vulnerability 1. sužeidžiamumas; 2. pažeidžiamumas
vulnerability marker pažeidžiamumo ženklas
vulnerable sužeidžiamas, pažeidžiamas, įžeidus
vulnerary 1. žeidžiantis; 2. gydantis žaizdą
vulnerate sužeisti
vulva moters išoriniai lyties organai

W

waggle dance vinguriuojantis šokis (*bičių komunikavimo būdas*)
wail aimana, dejonė, klyksmas
waist liemuo, juosmuo
waist-to-hips ratio liemens ir klubų santykis
wakeful 1. budintis; 2. budrus
wakefulness 1. būdravimas, nemiegojimas; 2. budėjimas; 3. budrumas
waking būdraujantis, nemiegantis
walk ėjimas, vaikščiojimas
walleye 1. leukoma, ragenos drumstis; 2. šoninis žvairumas
wandering 1. klajonė, klaidžiojimas; 2. kliedesys, klejojimas, klejonė
wandering attention pakrikęs dėmesys
wandering behavior bekryptis / netikslingas elgesys
wanderlust žr. **dromomania**
want 1. būtinumas, stoka; 2. poreikiai
ward 1. palata; 2. globa
ward attendant sanitaras
ward round ligonių lankymas ir jų sveikatos tikrinimas (*atliekamas gydytojo*)
warm-blooded 1. šiltakraujis; 2. karštas (*apie būdą*)
warming-up apšilimas, pramankšta
warm spot (*odos*) šilumos taškas
warmth 1. šiluma; 2. nuoširdumas
warm-up apšilimas
warning 1. įspėjimas; 2. (*ko nors būsimos*) ženklas
warp 1. iškrypimas; 2. deformacija
war psychology karo psichologija
wart karpa
wash 1. prausimasis; 2. plovimas
waste 1. eikvojimas, švaistymas; 2. alinimas, išsekimas

wasting disease sekinanti liga
wasting palsy / paralysis progresuojantis raumenų paralyžius
watchful budrus, sargus, akylas
water brash rėmuo
water deprivation dehidracija, vandens trūkumas
waterfall illusion krioklio iliuzija (*judėjimo poveiksmis*)
water famine troškulys
water hammer pulse šokinėjantis pulsas
water-jar problem(s) vandens indų uždavinys (*nuostatos tyrimo metodika*)
water on the brain galvos smegenų (pa)brinkimas / edema
water passing žr. **urination**
waters vaisiaus vandenys
watery vandeningas, skystas
watery eye ašarojanti akis
wave banga
wave amplitude bangos amplitudė
wave frequency bangos dažnis
wavelength bangos ilgis
wave of excitation (*nervinio*) jaudinimo banga
wavering 1. svyruojantis, neryžtingas; 2. virpantis
wavy banguojantis, svyruojantis
wavy respiration banguojantis / nutrūkstantis kvėpavimas
wax 1. vaškas; 2. ausies siera
waxy flexibility vaškinis lankstumas (*katatoninės šizofrenijos simptomai*)
wayward 1. aikštingas, užgaidus, savavalis; 2. nepastovus
weak silpnas
weak chest silpni plaučiai
weaken 1. (su)silpninti; 2. nusileisti, pasiduoti

weak-eyed žr. **low-sighted**
weakliness silpnumas, liguistumas
weaking silpnavalis žmogus
weak-minded silpnaprotytis
weakness 1. silpnumas, trūkumas; 2. nepagrįstumas
weak-sighted žr. **low-sighted**
weak-spirited silpnadvasis, bailus
weak-willed silpnavalis
weal randas
wean 1. (at)junkyti, nujunkyti; 2. atpratinti, nupratinti
weaning 1. atjunkymas; 2. atpratimas
weaning aggression nujunkymo agresija
weaning brash virškinimo sutrikimai (*nujunkant kūdikį nuo krūties*)
weanling (*nuo krūties*) nujunkytas kūdikis
wear-and-tear theory nusidėvėjimo teorija (*aiškinanti senėjimo procesą*)
weariness 1. nuovargis, pavargimas; 2. nuobodis, nuobodumas
wearry nuvargęs, varginantis
weasand 1. stemplė; 2. trachėja
weepy verkšmingas, sentimentalus
we-feeling „mes“ jausmas (*žmonių bendrumo jausmas*)
we-group žr. **ingroup**
weight 1. sunkis; 2. svoris
weighted item svertinis (*testo*) elementas
weight gain svorio padidėjimas
weighting (pa)sunkinimas, apkrovimas
weight loss svorio netekimas
welfare gerovė
welfare work gerovės kėlimas
well-adjusted gerai prisitaikęs
well-balanced 1. protingas, blaivus; 2. subalansuotas; 3. pusiausviras
well-behaved gero elgesio
well-being gera savijauta, (*subjektyvi*) gerovė, psichologinė gerovė
well-beloved (*karštai*) mylimas, didžiai gerbiamas
well-bred (*gerai*) išauklėtas, mandagus, taktiškas
well-conditioned pusiausviras, kultūringas, išauklėtas
well-conducted išauklėtas, taktiškas, gero elgesio

well-defined problem tiksliai nusakytas uždavinys
well-done gerai atliktas
well-formed taisyklingas
well-grounded gerai išmokytas / parengtas / pasirengęs
well-mannered mandagus, gerų manierų
well-marked aiškus, ryškus
well-matched tinkamas
wellness sveikatingumas, sveikumas
well-nourished ėmitęs
well-set kresnas, tvirtas
well-structured problem žr. **well-defined problem**
wet dream poliucija (*nevalingas vyro sėklos ištekėjimas*)
wet-dressing kompresas
wet nurse žindytė
wheel randas
wheel 1. ratas; 2. sukimasis; 3. ciklas
wheel-chair neįgaliojo vežimėlis
wheeze sunkus alsavimas, švokštimas, šniokštimas
wheezy dusulingas
whelk spuogas
whet žadiklis, stimulatorius
whiplash kaklo sužalojimas (*per avariją*)
whirl 1. (*galvos*) sukimasis; 2. blaškymasis, sumaištis
whirlbone 1. kelio girnelė; 2. šlaunikaulio galva
whisper šnabždesys
whistle švilpimas, švilpesys
whistled speech švilpiamoji kalba (*kai kurių žmonių bendruomenių bendravimo priemonė*)
whistling respiration švilpiamasis kvėpavimas
white atrophy nervo jungiamojo audinio atrofija
white blood cell / corpuscle leukocitas
white-collar crime tarnautojų nusikaltimai (*kyšininkavimas, finansinės machinacijos*)
white matter / substance 1. (*smegenų*) baltoji medžiaga; 2. pūliai
white noise baltasis triukšmas
white of the eye žr. **sclera**
whole visuma, visybė

- whole-learning method** ištisinio mokymosi metodas
- whole object** visas objektas (*psichoanalizėje*)
- wholesome apperance** sveika išvaizda
- whole-word method** viso žodžio metodas (*mokantis skaityti*)
- wholism** žr. **holism**
- whoop** 1. šauksmas, šūksnis; 2. kosulio priepuolis
- wicked** 1. blogas, nedoras; 2. niršus; 3. pavojingas
- wickedness** 1. blogas poelgis; 2. nedorumas
- wide-awake** 1. budrus, apdairus; 2. nemiegantis
- wide-awakeness** budrumas, apdairumas
- wide-band procedures** subjektyvūs įvertinimo būdai (*pvz., projekciniai testai, interviu*)
- wide-spread** labai paplitęs
- widow** našlė
- widower** našlys
- width** plotis, platumas
- wife** žmona, sutuoktinė
- wifehood** ištekėjusi moteris
- wild** 1. laukinis; 2. neapgalvotas, neprotingas
- wilful** sąmoningas, savavalis, tyčinis
- will** 1. valia, valios jėga; 2. noras, ketinimas; 3. testamentas
- will-do factors** motyvaciniai veiksniai
- willingness** 1. pasiryžimas (*ką nors atlikti*); 2. noras
- will power** valios jėga, valia
- will therapy** valios terapija (*O. Ranko terminas*)
- will to power** noras dominuoti
- windmill illusion** vėjo malūno iliuzija
- windpipe** kvėpuojamoji gerklė, trachėja
- wink** mirkčiojimas, mirksėjimas
- winking spasm** vokų mėšlungis
- win-lose dynamic** laimėjimo ir pralaimėjimo dinamika
- win-stay, lose-change strategy** „laimėjus – kartoti, pralaimėjus – keisti“ strategija
- wisdom** išmintis, sveikas protas
- wisdom tooth** proto dantis
- wish** 1. geismas, troškimas, noras; 2. linkėjimas
- wish fulfilment** geismo išsipildymas (*psichoanalizėje*)
- wishful thinking** norų veikiamas mąstymas (*interpretuojant faktus taip, kaip norisi*)
- wit** 1. sąmojis; 2. nuovoka
- witchcraft** kerėjimas, burtai
- witchdoctor** raganius, žynys
- withdrawal** 1. nutraukimas; 2. pasitraukimas; 3. atpratimas, abstinencija
- withdrawal delirium** abstinencijos kliedesys
- withdrawal of catexis** žr. **decathexis**
- withdrawal signs** nutraukimo sindromas, abstinencija
- withdrawn** drovus, užsisklendęs savyje
- within-group variance** grupės dispersija
- within-subjects design** (*eksperimento*) kartotinių matavimų planas
- witness** (pa)liudyti, būti liudytoju
- wolf child** žr. **feral child**
- woman** moteris
- womanhood** 1. moteriškumas; 2. moteriškoji lytis, moterys
- womankind** žr. **womanhood**
- womanlike** moteriškas, švelnus
- womb** gimda
- womb envy** (*vyrams būdingas*) gimdos pavydas (*psichoanalizėje*)
- wonder** 1. nuostaba, nustebimas; 2. domėtis
- word** žodis, kalba
- word-association test** žodinių asociacijų testas
- word blindness** žr. **alexia**
- word-building test** žodžių kūrimo testas
- word-centre** kalbos centras
- word completion task** žodžio užbaigimo užduotis
- word configuration** bendra žodžio forma
- word deafness** žr. **auditory aphasia**
- word dumbness** kalbėjimo raiškos afazija
- word method** žr. **whole-word method**
- word presentation** žodžio vaizdinys (*psichoanalizėje*)
- word salad** žodžių kratinytis (*kraštutinė mąstymo sutrikimo forma*)
- word sentence** žr. **holophrase**
- word spurt** žodžių protrūkis (*labai greitas žodžių mokymasis apie 18-ą amžiaus mėnesį*)
- work** darbas, veikla
- workaholic** darboholikas
- worker** darbininkas, darbuotojas
- working** veikiantis, darbo, laikinas

working hypothesis laikinoji hipotezė
working memory veikloji atmintis
work rehabilitation darbinė reabilitacija
working through perdirbimas (*psichoanalizėje*)
working vocabulary aktyvusis žodynas
workmanship meistriškumas, nagingumas
work psychology darbo psichologija
workspace darbo erdvė
world 1. pasaulis; 2. visuomenė; 3. gyvenimas
worldview pasaulėžiūra
worn-out visiškai išsekęs / išsisėmęs
worry 1. nerimas, rūpestis; 2. nerimauti, jaudintis
worship garbinimas, gerbimas
worth vertė, kaina, vertybė
wound 1. žaizda; 2. sužeidimas, sužalojimas; 3. nuoskauda
wound shock trauminis šokas
wrap apgaubti, apsupti
wraparound services visa apimančios paslaugos
wrench 1. išnirimas; 2. patempimas
wrinkle 1. raukšlė; 2. susiraukti
wrist riešas
wrist jerk riešo refleksas
wrist joint riešo sąnarys
writer's cramp raumenų spazmas rašant
writh 1. raitytis iš skausmo; 2. kankintis
writing rašymas, raštas
writing disorder rašymo sutrikimas
wrong 1. skriauda, nuoskauda; 2. blogis
wrongful neteisėtas, neteisingas
wry mouth kreiva burna (*esant pažeistam veido nervui*)

X

xanthic gelsvas

xanthocyanop(s)ia ksantocianopsija (*dėl aklu-
mo raudonai ir žaliai spalvoms visi daiktai
atrodo geltoni ir mėlyni*)

xanthogenic radiation ksantogeninis spindu-
liavimas

xanthoma ksantoma, geltoni ar rudi mazgeliai
odoje (*susitelkus cholesteroliui*)

xanthomatosis ksantomatozė, dauginės ksan-
tomos (*dėl cholesterolio kaupimasis įvairiuo-
se organuose*)

xanthopathy geltona odos pigmentacija

xanthopsia ksantopsija (*būseną, kai sergant gel-
tlige ar apsinuodijus santoninu visi daiktai
atrodo geltoni*)

xanthopsin ksantopsinas, išblukęs rodopsinas

x-axis x ašis, absčių ašis

x-cell x ląstelė (*tinklainės ganglinių ląstelių rūšis*)

X-chromosome X chromosoma (*moteriškoji ly-
tinė chromosoma*)

x coordinate žr. **x-axis**

xenodiagnosis ksenodiagnozė (*diagnozės nu-
statymas užkretus kitos biologinės rūšies in-
dividus*)

xenogenesis ksenogenezė

xenogenous ksenogeninis, svetimkūnio sukeltas

xenoglossia ksenoglosija (*aiškiaregių deklaruojamas
gebėjimas kalbėti kalba, kurios niekada
nesimokė*)

xenoglossophilia ksenoglosofilija (*polinkis var-
toti nebūtinus svetimos kilmės ar neįprastus
žodžius*)

xenoglossy žr. **xenoglossia**

xenomania ksenomanija (*perdėtas polinkis ne-
kritiškai priimti tai, kas svetimšališka*)

xenophobe žmogus, neapkenčiantis svetimšalių

xenophobia ksenofobija (*perdėtas nepalanku-
mas arba priešiškumas svetimšaliams*)

xenophonia ksenofonija (*balso kokybės pasikei-
timas*)

xenorexia žr. **picacismus**

xeroderma kseroderma (*nenormalus odos sau-
sumas*)

xerophilus kserofilinis (*mėgstantis sausumą*)

xerophthalmia kseroftalmija, akių sausmė

xerosis kserozė: **1.** patologinis sausumas, saus-
mė; **2.** senatvinis audinių išdžiūvimas

xerostomia kserostomija (*burnos sausumas dėl
seilių stokos*)

xerotic kserozinis: **1.** sausminis; **2.** sausas

X-irradiation švitinimas rentgeno spinduliais

X-radiation unit **1.** rentgenas (*spinduliavimo
vienetas*); **2.** rentgeno aparatas / kabinetas

X-rated **1.** skirtas suaugusiesiems; **2.** nepado-
rus, pornografinis

X-ray(s) rentgeno spinduliai

xyrospasm rankų pirštų mėšlungis

xysmal cough aštrus skausmingas kosulys

Y

yang žr. **yin and yang**

yawn 1. žiovulys, žiovavimas; 2. žiovauti

y-axis y ašis

y cell y ląstelė (*tinklainės ganglinių ląstelių rūšis*)

Y-chromosome Y chromosoma, vyriškoji lytinė chromosoma

y coordinate žr. **y-axis**

year metai, amžius

yearn 1. ilgėtis, kankintis; 2. trokšti, siekti

yearning 1. ilgesys; 2. didelis troškimas

yellow bone marrow geltonieji kaulų čiulpai

yellow fever geltonasis drugys

yellow fibres jungiamojo audinio elastinės skaidulos

yellow jaundice geltligė

yellow-sightedness žr. **xanthopsia**

yellow-skinned geltonodis

yellow softening cerebromaliacija, didžiųjų smegenų suminkštėjimas

yellow spot žr. **macula lutea**

yellow vision žr. **xanthopsia**

yen (*nesuvaldomas*) noras, troškimas; labai norėti

yield 1. nusileisti, pasiduoti; 2. užleisti vietą

yielding lengvai pasiduodantis, nuolaidus

yin and yang in ir jang (*vienas kitą papildantys moteriškasis ir vyriškasis visatos pradai kinų filosofijoje*)

y maze y formos labirintas

yoga joga

yoked control susietoji kontrolė (*mokslinių eksperimentų procedūra*)

young 1. jaunas; 2. ankstyvas; 3. nepatyręs

youngling vaikas, kūdikis, jauniklis

young-old senyvas (*žmogus tarp 60 ir 70 metų*)

youngster paauglys, jaunuolis, berniukas

youth 1. jaunystė; 2. jaunuolis; 3. jaunimas

youthful 1. jaunatviškas; 2. ankstyvas, naujas

Z

zeal uolumas, stropumas, užsidegimas, aistra
zealot fanatikas, uolus šalininkas
zealous uolus, stropus, aistringas
Zeitgeist vok. laiko dvasia
zelotypia kraštutinis uolumas (*ginant reikalą*)
Zen Buddhism dzenbudizmas
zero nulis; nulinis
zero-crossing nulinė sankirta
zero-order nulinė eilė
zero population growth nulinis populiacijos
prieaugis
zest 1. susidomėjimas, įkarštis; 2. gyvumas, ener-
gija
zestful pikantiškas, entuziastingas
zygoma skruostas
zygomaticus zigomatinis, skruostinis
zygomorphismus zigomorfizmas, dvipusė
(*kūno*) simetrija
zygote zigota (*ląstelė, susidaranti po apvaisini-
mo susiliejus dviem lytinėms ląstelėms*)
zyme fermentas
zymogene zimogenas: 1. profermentas; 2. mi-
kroorganizmas, gaminantis fermentą
zymosis zimozė, rūgimas, fermentacija
zymotic disease užkrečiamoji liga
zymotic zimozinis: 1. užkrečiamas; 2. susijęs su
rūgimu
zoanthropy zoantropija, likantropija (*tikėjimas,
kad žmogus gali virsti vilku ar kitu gyvūnu*)
zonaesthesia zonestezija, apjuosimo jausmas
zonal zoninis, susijęs su zona
zone zona, juosta, sritis
zone of proximal development artimos raidos
zona (*L. Vygotsky'io teorijos terminas*)
zone therapy refleksoterapija

zonifugal judantis nuo zonos
zonule zonulė, juostelė, ruoželis
zoerastia žr. **bestiality**
zoerasty žr. **bestiality**
zoogenic zoogeninis, gyvūninės kilmės
zoografting žr. **zooplasty**
zooid zooidas, panašus į gyvūną
zoolagnia žr. **zoophilia**
zoology zoologija
zoomania zoomanija, liguista meilė gyvuliams
zoomorphism zoomorfizmas: 1. gyvūnų bruožų
priskyrimas žmonėms ir dievams; 2. žmo-
gaus elgesio aiškinimas gyvūnų psichologijos
ir fiziologijos tyrimų duomenimis
zoon gyvūnas
zoonosis zoonozė (*gyvūnų liga, kuria užsikrečia
ir serga žmogus, pvz., pasiutligė*)
zoonotic zoonozinis, susijęs su zoonoze
zoonotic disease zoonozė
zoophagus zoofagas, mėšėdis, mintantis mėsa
zoopharmacognosy zoofarmakognozė (*gyvūnų
gebėjimas atsirinkti gydomuosius augalus*)
zoophilia zoofilija (*lytinis potraukis santykiauti
su gyvūnais*)
zoophilism žr. **zoophilia**
zooplasty zooplastika (*gyvūno audinių panau-
dojimas žmogaus organams ir audiniams
atkurti*)
zoopsia zoopsija (*gyvūnų regėjimas haliucinaci-
jų metu*)
zoopsychic zoopsichinis
zoosadism zoosadizmas (*iškrypimas, kai lytinis
pasitenkinimas patiriamas kankinant gyvūną*)
zoosemiotics zoosemiotika (*gyvūnų komunika-
cijos tyrimai*)

zootrophotoxism zootrofotoksizmas (*apsinuodijimas gyvūninės kilmės maisto produktais*)

z-score z įvertis

z-transformation z transformacija

Bagdonas, Albinas
Ba-119 Anglų-lietuvių kalbų psichologijos
žodynas = English-Lithuanian diction-
ary of psychology : apie 17 000 žodžių /
Albinas Bagdonas, Eglė Rimkutė ;
[redakcinė komisija: Albinas Bagdonas
... [et al.] ; Vilniaus universitetas. –
Vilnius : Vilniaus universitetas : Vilniaus
universiteto leidykla, 2013. – 284 p.

ISBN 978-609-459-226-3

UDK 159.9(038)+811.111'374.8-022.215=172

Albinas Bagdonas
Eglė Rimkutė

ANGLŲ-LIETUVIŲ KALBŲ
PSICHOLOGIJOS
ŽODYNAS

ENGLISH-LITHUANIAN
DICTIONARY OF
PSYCHOLOGY

Viršelio dailininkė Audronė Uzielaitė
Lietuvių kalbos redaktorė Jolanta Storpirštienė
Maketuotoja Vida Vaidakavičienė

19,1 aut. l. 17,75 sp. l. Tiražas 300 egz.

Išleido Vilniaus universitetas

Universiteto g. 3, LT-01513 Vilnius

Spausdino UAB „Baltijos kopija“

Kareivių 13B, LT-09109 Vilnius